॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಜಾತಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾ

(ದುತಿಯೋ ಭಾಗೋ)

೨. ದುಕನಿಪಾತೋ

೧. ದಳ್ಹವಗ್ಗೋ

[೧೫೧] ೧. ರಾಜೋವಾದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದಳ್ಹಂ ದಳ್ಹಸ್ಸ ಖಿಪತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರಾಜೋವಾದಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ **ತೇಸಕುಣಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೧೭.೧ ಆದಯೋ) ಆವಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ದಿವಸೇ ಕೋಸಲರಾಜಾ ಏಕಂ ಅಗತಿಗತಂ ದುಬ್ಬಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಅಲ್ಲಹತ್ಥೋವ ಅಲಙ್ಕತರಥಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಫುಲ್ಲಪದುಮಸಸ್ಸಿರಿಕೇಸು ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಏತದವೋಚ - “ಹನ್ದ ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ”ತಿ। “ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಏಕಂ ಅಗತಿಗತಂ ದುಬ್ಬಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತೋ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಂ ತೀರೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಲ್ಲಹತ್ಥೋವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತೋಮ್ಹೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅಡ್ಡವಿನಿಚ್ಛಯಂ ನಾಮ ಕುಸಲಂ, ಸಗ್ಗಮಗ್ಗೋ ಏಸ। ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಓವಾದಂ ಲಭಮಾನಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನೇಯ್ಯಾಥ। ಏತದೇವ ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ರಾಜಾನೋ ಅಸಬ್ಬಞ್ಞೂನಮ್ಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಾ ಚತ್ತಾರಿ ಅಗತಿಗಮನಾನಿ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರಯಮಾನಾ ಅಗಮಿಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಲದ್ಧಗಬ್ಭಪರಿಹಾರೋ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಪನಸ್ಸ “ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಕುಮಾರೋ”ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಅಗನ್ತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಅನುಸಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಅಮಚ್ಚಾಪಿ ಧಮ್ಮೇನೇವ ವೋಹಾರಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿಂಸು। ವೋಹಾರೇಸು ಧಮ್ಮೇನ ವಿನಿಚ್ಛಯಮಾನೇಸು ಕೂಟಡ್ಡಕಾರಕಾ ನಾಮ ನಾಹೇಸುಂ, ತೇಸಂ ಅಭಾವಾ ಅಡ್ಡತ್ಥಾಯ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಉಪರವೋ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ದಿವಸಮ್ಪಿ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ವಿನಿಚ್ಛಯತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಭಾವಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯಿ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಉಪರವೋ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ, ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಭಾವಂ ಪತ್ತಂ, ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ಅಗುಣಂ ಪರಿಯೇಸಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ ‘ಅಯಂ ನಾಮ ಮೇ ಅಗುಣೋ’ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಹಾಯ ಗುಣೇಸುಯೇವ ವತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ “ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಕೋಚಿ ಅಗುಣವಾದೀ”ತಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜಕಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಕಞ್ಚಿ ಅಗುಣವಾದಿಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಕಥಮೇವ ಸುತ್ವಾ “ಏತೇ ಮಯ್ಹಂ ಭಯೇನಾಪಿ ಅಗುಣಂ ಅವತ್ವಾ ಗುಣಮೇವ ವದೇಯ್ಯು”ನ್ತಿ ಬಹಿವಳಞ್ಜನಕೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತತ್ಥಾಪಿ ಅದಿಸ್ವಾ

ಅನ್ತೋನಗರೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿ। ಬಹಿನಗರೇ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಚತುಗಾಮಕೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿ। ತತ್ಥಾಪಿ ಕಞ್ಚಿ ಅಗುಣವಾದಿಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಕಥಮೇವ ಸುತ್ವಾ "ಜನಪದಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ಸಾರಥಿಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಜನಪದಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಮಾನೋ ಯಾವ ಪಚ್ಚನ್ತಭೂಮಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ಅಗುಣವಾದಿಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಕಥಮೇವ ಸುತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಸೀಮತೋ ಮಹಾಮಗ್ಗೇನ ನಗರಾಭಿಮುಖೋಯೇವ ನಿವತ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಬಲ್ಲಿಕೋ ನಾಮ ಕೋಸಲರಾಜಾಪಿ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಅಗುಣಕಥಂ ಗವೇಸನ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅನ್ತೋವಳಞ್ಜಕಾದೀಸು ಅಗುಣವಾದಿಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗುಣಕಥಮೇವ ಸುತ್ವಾ ಜನಪದಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಸಕಟಮಗ್ಗೇ ಅಭಿಮುಖಾ ಅಹೇಸುಂ, ರಥಸ್ಸ ಉಕ್ಕಮನಟ್ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ। ಅಥ ಬಲ್ಲಿಕರಞ್ಞೋ ಸಾರಥಿ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸಾರಥಿಂ "ತವ ರಥಂ ಉಕ್ಕಮಾಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ "ಅಮ್ಭೋ ಸಾರಥಿ, ತವ ರಥಂ ಉಕ್ಕಮಾಪೇಹಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ರಥೇ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಸಾಮಿಕೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಮಹಾರಾಜಾ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। ಇತರೋಪಿ ನಂ "ಅಮ್ಭೋ ಸಾರಥಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ರಥೇ ಕೋಸಲರಜ್ಜಸಾಮಿಕೋ ಬಲ್ಲಿಕಮಹಾರಾಜಾ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತವ ರಥಂ ಉಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ರಥಸ್ಸ ಓಕಾಸಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸಾರಥಿ "ಅಯಮ್ಪಿ ಕಿರ ರಾಜಾಯೇವ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ "ಅತ್ಥೇಸೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ವಯಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ದಹರಸ್ಸ ರಥಂ ಉಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸ ಓಕಾಸಂ ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಸಾರಥಿಂ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ವಯಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸಮಾನವಯಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ರಜ್ಜಪರಿಮಾಣಂ ಬಲಂ ಧನಂ ಯಸಂ ಜಾತಿಂ ಗೋತ್ತಂ ಕುಲಪದೇಸನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಉಭೋಪಿ ತಿಯೋಜನಸತಿಕಸ್ಸ ರಜ್ಜಸ್ಸ ಸಾಮಿನೋ ಸಮಾನಬಲಧನಯಸಜಾತಿಗೋತ್ತಕುಲಪದೇಸಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸೀಲವನ್ತಸ್ಸ ಓಕಾಸಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಭೋ ಸಾರಥಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಸೀಲಾಚಾರೋ ಕೀದಿಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಅಯಞ್ಚ ಅಯಞ್ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಸೀಲಾಚಾರೋ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ರಞ್ಞೋ ಅಗುಣಮೇವ ಗುಣತೋ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧. "ದಳ್ಹಂ ದಳ್ಹಸ್ಸ ಖಿಪತಿ, ಬಲ್ಲಿಕೋ ಮುದುನಾ ಮುದುಂ।
ಸಾಧುಮ್ಪಿ ಸಾಧುನಾ ಜೇತಿ, ಅಸಾಧುಮ್ಪಿ ಅಸಾಧುನಾ।
ಏತಾದಿಸೋ ಅಯಂ ರಾಜಾ, ಮಗ್ಗಾ ಉಯ್ಯಾಹಿ ಸಾರಥೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಳ್ಹಂ ದಳ್ಹಸ್ಸ ಖಿಪತೀ**ತಿ ಯೋ ದಳ್ಹೋ ಹೋತಿ ಬಲವದಳ್ಹೇನ ಪಹಾರೇನ ವಾ ವಚನೇನ ವಾ ಜಿನಿತಬ್ಬೋ, ತಸ್ಸ ದಳ್ಹಮೇವ ಪಹಾರಂ ವಾ ವಚನಂ ವಾ ಖಿಪತಿ। ಏವಂ ದಳ್ಹೋವ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಜಿನಾತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಬಲ್ಲಿಕೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ನಾಮಂ। **ಮುದುನಾ ಮುದು**ನ್ತಿ ಮುದುಪುಗ್ಗಲಂ ಸಯಮ್ಪಿ ಮುದು ಹುತ್ವಾ ಮುದುನಾವ ಉಪಾಯೇನ ಜಿನಾತಿ। **ಸಾಧುಮ್ಪಿ ಸಾಧುನಾ ಜೇತೀ**ತಿ ಯೇ ಸಾಧೂ ಸಪ್ಪುರಿಸಾ, ತೇ ಸಯಮ್ಪಿ ಸಾಧು ಹುತ್ವಾ ಸಾಧುನಾವ ಉಪಾಯೇನ ಜಿನಾತಿ। **ಅಸಾಧುಮ್ಪಿ ಅಸಾಧುನಾ**ತಿ ಯೇ ಪನ ಅಸಾಧೂ, ತೇ ಸಯಮ್ಪಿ ಅಸಾಧು ಹುತ್ವಾ ಅಸಾಧುನಾವ ಉಪಾಯೇನ ಜಿನಾತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತಾದಿಸೋ ಅಯಂ ರಾಜಾ**ತಿ ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕೋಸಲರಾಜಾ ಸೀಲಾಚಾರೇನ ಏವರೂಪೋ। **ಮಗ್ಗಾ ಉಯ್ಯಾಹಿ ಸಾರಥೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ರಥಂ ಮಗ್ಗಾ ಉಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾಹಿ, ಉಪ್ಪಥೇನ ಯಾಹಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಮಗ್ಗಂ ದೇಹೀತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸಾರಥಿ "ಅಮ್ಭೋ, ಕಿಂ ಪನ ತಯಾ ಅತ್ತನೋ ರಞ್ಞೋ ಗುಣಕಥಾ ಕಥಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಯದಿ ಪನ ಏತೇ ಗುಣಾತಿ ವದಸಿ, ಅಗುಣಾ ಪನ ಕೀದಿಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಏತೇ ತಾವ ಅಗುಣಾ ಹೋನ್ತು, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಕೀದಿಸೋ ಗುಣೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಸುಣಾಹೀ"ತಿ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೨. "ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನೇ ಕೋಧಂ, ಅಸಾಧುಂ ಸಾಧುನಾ ಜಿನೇ।
ಜಿನೇ ಕದರಿಯಂ ದಾನೇನ, ಸಚ್ಚೇನಾಲಿಕವಾದಿನಂ।

ಏತಾದಿಸೋ ಅಯಂ ರಾಜಾ, ಮಗ್ಗಾ ಉಯ್ಯಾಹಿ ಸಾರಥೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏತಾದಿಸೋತಿ** ಏತೇಹಿ “ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನೇ ಕೋಧ”ನ್ತಿಆದಿವಸೇನ ವುತ್ತೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ಕುದ್ಧಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸಯಂ ಅಕ್ಕೋಧೋ ಹುತ್ವಾ ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನಾತಿ, ಅಸಾಧುಂ ಪನ ಸಯಂ ಸಾಧು ಹುತ್ವಾ ಸಾಧುನಾವ ಉಪಾಯೇನ ಜಿನಾತಿ, ಕದರಿಯಂ ಥದ್ಧಮಚ್ಛರಿಂ ಸಯಂ ದಾಯಕೋ ಹುತ್ವಾ ದಾನೇನ ಜಿನಾತಿ। **ಸಚ್ಚೇನಾಲಿಕವಾದಿನ**ನ್ತಿ ಮುಸಾವಾದಿಂ ಸಯಂ ಸಚ್ಚವಾದೀ ಹುತ್ವಾ ಸಚ್ಚೇನ ಜಿನಾತಿ। **ಮಗ್ಗಾ ಉಯ್ಯಾಹಿ ಸಾರಥೀ**ತಿ, ಸಮ್ಮ ಸಾರಥಿ, ಮಗ್ಗತೋ ಅಪಗಚ್ಛ। ಏವಂವಿಧಸೀಲಾಚಾರಗುಣಯುತ್ತಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಮಗ್ಗಂ ದೇಹಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಬಲ್ಲಿಕರಾಜಾ ಚ ಸಾರಥಿ ಚ ಉಭೋಪಿ ರಥಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಮೋಚೇತ್ವಾ ರಥಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಮಗ್ಗಂ ಅದಂಸು। ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಬಲ್ಲಿಕರಞ್ಞೋ “ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ। ಬಲ್ಲಿಕರಾಜಾಪಿ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜನಪದಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಗುಣವಾದಿಂ ಅದಿಸ್ವಾವ ಸಕನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಮೇವ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಕೋಸಲರಾಜಸ್ಸ ಓವಾದತ್ಥಾಯ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಬಲ್ಲಿಕರಞ್ಞೋ ಸಾರಥಿ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಲ್ಲಿಕರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸಾರಥಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ರಾಜೋವಾದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೫೨] ೨. ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಸಮೇಕ್ಖಿತಕಮ್ಮನ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ವೇಸಾಲಿವಾಸಿಕಂ ಏಕಂ ನ್ಹಾಪಿತಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಪಿತಾ ರಾಜೂನಂ ರಾಜೋರೋಧಾನಂ ರಾಜಕುಮಾರಾನಂ ರಾಜಕುಮಾರಿಕಾನಞ್ಚ ಮಸ್ಸುಕರಣಕೇಸಸಣ್ಠಪನಅಟ್ಠಪದಟ್ಠಪನಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ತಿಸರಣಗತೋ ಸಮಾದಿನ್ನಪಞ್ಚಸೀಲೋ, ಅನ್ತರನ್ತರೇ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಕಾಲಂ ವೀತಿನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ರಾಜನಿವೇಸನೇ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗತೋ। ಸೋ ತತ್ಥ ಏಕಂ ದೇವಚ್ಛರಾಪಟಿಭಾಗಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ “ಏತಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಲಭಮಾನೋ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಭಮಾನಸ್ಸ ಮೇ ಏತ್ಥೇವ ಮರಣ”ನ್ತಿ ಆಹಾರುಪಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಪರಿಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ತಾತ, ಅವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಛನ್ದರಾಗಂ ಮಾ ಕರಿ, ಹೀನಜಚ್ಚೋ ತ್ವಂ ನ್ಹಾಪಿತಪುತ್ತೋ, ಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರಿಕಾ ಖತ್ತಿಯಧೀತಾ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ, ನ ಸಾ ತುಯ್ಹಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ, ಅಞ್ಞಂ ತೇ ಜಾತಿಗೋತ್ತೇಹಿ ಸದಿಸಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಪಿತು ಕಥಂ ನ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥ ನಂ ಮಾತಾ ಭಾತಾ ಭಗಿನೀ ಚೂಳಪಿತಾ ಚೂಳಮಾತಾತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಞಾತಕಾ ಚೇವ ಮಿತ್ತಸುಹಜ್ಜಾ ಚ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸಞ್ಞಾಪೇನ್ತಾಪಿ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪರಿಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಪೇತಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತ್ವಾ ತನುಸೋಕೋ “ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಬಹುಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾವಿಲೇಪನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ “ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಬಹೂನಿ ದಿವಸಾನಿ ನ ದಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಇದಾನೇವ ತವ

ಪುತ್ತೋ ಅವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಛನ್ದರಾಗಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಸೀಹಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಛ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರೋ ಏಕಾ ಚ ಭಗಿನೀ ಅಹೋಸಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ವಸನ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ಗುಹಾಯ ಅವಿದೂರೇ ರಜತಪಬ್ಬತೇ ಏಕಾ ಫಲಿಕಗುಹಾ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥೇಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ವಸತಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಸೀಹಾನಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ತೇ ಭಗಿನಿಂ ಸೀಹಪೋತಿಕಂ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ದೇನ್ತಿ। ಸೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಂ ಸೀಹಪೋತಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಪನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ಓಕಾಸಂ ನಾಲತ್ಥ, ಸೋ ಸತ್ತನ್ನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಫಲಿಕಗುಹಾಯ ಓತರಿತ್ವಾ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯ ದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೀಹಪೋತಿಕಾಯ ಪುರತೋ ಲೋಕಾಮಿಸಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಏವರೂಪಂ ರಹಸ್ಸಕಥಂ ಕಥೇಸಿ - "ಸೀಹಪೋತಿಕೇ, ಅಹಮ್ಪಿ ಚತುಪ್ಪದೋ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಚತುಪ್ಪದಾ, ತ್ವಂ ಮೇ ಪಜಾಪತೀ ಹೋಹಿ, ಅಹಂ ತೇ ಪತಿ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತೇ ಮಯಂ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ವಸಿಸ್ಸಾಮ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಂ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಚತುಪ್ಪದಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಹೀನೋ ಪಟಿಕುಟ್ಠೋ ಚಣ್ಡಾಲಸದಿಸೋ, ಮಯಂ ಉತ್ತಮರಾಜಕುಲಸಮ್ಮತಾ, ಏಸ ಖೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸಬ್ಭಿಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕಥಂ ಕಥೇತಿ, ಅಹಂ ಏವರೂಪಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಜೀವಿತೇನ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ನಾಸಾವಾತಂ ಸನ್ನಿರುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ಏವಮೇವ ಮರಣಂ ಅಯುತ್ತಂ, ಭಾತಿಕಾ ತಾವ ಮೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತು, ತೇಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋಪಿ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಟಿವಚನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಏಸಾ ಮಯ್ಹಂ ಕುಜ್ಝತೀ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಫಲಿಕಗುಹಾಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥೇಕೋ ಸೀಹಪೋತಕೋ ಮಹಿಂಸವಾರಣಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಧಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಭಗಿನಿಯಾ ಭಾಗಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಮಂಸಂ ಖಾದಸ್ಸೂ"ತಿ ಆಹ। "ಭಾತಿಕ, ನಾಹಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಾಮಿ, ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? ಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। "ಇದಾನಿ ಕಹಂ ಸೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಫಲಿಕಗುಹಾಯಂ ನಿಪನ್ನಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ "ಆಕಾಸೇ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ "ಭಾತಿಕ, ಕಿಂ ನ ಪಸ್ಸಸಿ, ಏಸೋ ರಜತಪಬ್ಬತೇ ಆಕಾಸೇ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ। ಸೀಹಪೋತಕೋ ತಸ್ಸ ಫಲಿಕಗುಹಾಯಂ ನಿಪನ್ನಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಆಕಾಸೇ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ "ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಸೀಹವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಫಲಿಕಗುಹಂ ಹದಯೇನೇವ ಪಹರಿ। ಸೋ ಹದಯೇನ ಫಲಿತೇನ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪತಿ। ಅಥಾಪರೋ ಆಗಚ್ಛಿ, ಸಾ ತಸ್ಸಪಿ ತಥೇವ ಕಥೇಸಿ। ಸೋಪಿ ತಥೇವ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪತಿ।

ಏವಂ ಛಸುಪಿ ಭಾತಿಕೇಸು ಮತೇಸು ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಗಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಪಿ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಸೋ ಕುಹಿ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏಸೋ ರಜತಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಆಕಾಸೇ ನಿಪನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಿಙ್ಗಾಲಾನಂ ಆಕಾಸೇ ಪತಿಟ್ಠಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಫಲಿಕಗುಹಾಯಂ ನಿಪನ್ನಕೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಛ ಭಾತಿಕೇ ಮತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನಪಞ್ಞಾಯ ಅಭಾವೇನ ಫಲಿಕಗುಹಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಹದಯೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಸಮೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅತಿತುರಿತಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಏವರೂಪಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩. "ಅಸಮೇಕ್ಖಿತಕಮ್ಮನ್ತಂ, ತುರಿತಾಭಿನಿಪಾತಿನಂ।
ಸಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ತಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಉಣ್ಹಂವಜ್ಝೋಹಿತಂ ಮುಖೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸಮೇಕ್ಖಿತಕಮ್ಮನ್ತಂ, ತುರಿತಾಭಿನಿಪಾತಿನನ್ತಿ** ಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ದೋಸಂ ಅಸಮೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ತುರಿತೋ ಹುತ್ವಾ ವೇಗೇನೇವ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಅಭಿನಿಪತತಿ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ತಂ ಅಸಮೇಕ್ಖಿತಕಮ್ಮನ್ತಂ ತುರಿತಾಭಿನಿಪಾತಿನಂ ಏವಂ ಸಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ತಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೋಚೇನ್ತಿ ಕಿಲಮೇನ್ತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಉಣ್ಹಂವಜ್ಝೋಹಿತಂ ಮುಖೇ**ತಿ, ಯಥಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೇನ "ಇದಂ ಸೀತಲಂ ಇದಂ ಉಣ್ಹ"ನ್ತಿ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ಉಣ್ಹಂ ಅಜ್ಝೋಹರಣೀಯಂ ಮುಖೇ ಅಜ್ಝೋಹರಿತಂ ಠಪಿತಂ ಮುಖಮ್ಪಿ ಕಣ್ಠಮ್ಪಿ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಪಿ ದಹತಿ ಸೋಚೇತಿ ಕಿಲಮೇತಿ, ಏವಂ ತಥಾರೂಪಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಸಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ತಪ್ಪೇನ್ತಿ।

ಇತಿ ಸೋ ಸೀಹೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ "ಮಮ ಭಾತಿಕಾ ಅನುಪಾಯಕುಸಲತಾಯ 'ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಅತಿವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಮತಾ, ಅಹಂ ಪನ ಏವರೂಪಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಫಲಿಕಗುಹಾಯಂ ನಿಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಹದಯಂ ಫಾಲೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಆರೋಹನಓರೋಹನಮಗ್ಗಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತದಭಿಮುಖೋ ಹುತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ, ಪಥವಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಕಾಸಂ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಅಹೋಸಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಫಲಿಕಗುಹಾಯಂ ನಿಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಸೀತತಸಿತಸ್ಸ ಹದಯಂ ಫಲಿ, ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ ಸೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಸೀಹನಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪. "ಸೀಹೋ ಚ ಸೀಹನಾದೇನ, ದದ್ದರಂ ಅಭಿನಾದಯಿ।
ಸುತ್ವಾ ಸೀಹಸ್ಸ ನಿಗ್ಘೋಸಂ, ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದದ್ದರೇ ವಸಂ।
ಭೀತೋ ಸನ್ತಾಸಮಾಪಾದಿ, ಹದಯಞ್ಚಸ್ಸ ಅಪ್ಫಲೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಹೋ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸೀಹಾ - ತಿಣಸೀಹೋ, ಪಣ್ಡುಸೀಹೋ, ಕಾಳಸೀಹೋ, ಸುರತ್ತಹತ್ಥಪಾದೋ ಕೇಸರಸೀಹೋತಿ। ತೇಸು ಕೇಸರಸೀಹೋ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ದದ್ದರಂ ಅಭಿನಾದಯೀ**ತಿ ತೇನ ಅಸನಿಪಾತಸದ್ದಸದಿಸೇನ ಭೇರವತರೇನ ಸೀಹನಾದೇನ ತಂ ರಜತಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿನಾದಯಿ ಏಕನಿನ್ನಾದಂ ಅಕಾಸಿ। **ದದ್ದರೇ ವಸ**ನ್ತಿ ಫಲಿಕಮಿಸ್ಸಕೇ ರಜತಪಬ್ಬತೇ ವಸನ್ತೋ। **ಭೀತೋ ಸನ್ತಾಸಮಾಪಾದೀ**ತಿ ಮರಣಭಯೇನ ಭೀತೋ ಚಿತ್ತುತ್ರಾಸಂ ಆಪಾದಿ। **ಹದಯಞ್ಚಸ್ಸ ಅಪ್ಫಲೀ**ತಿ ತೇನ ಚಸ್ಸ ಭಯೇನ ಹದಯಂ ಫಲೀತಿ।

ಏವಂ ಸೀಹೋ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಭಾತರೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮತಭಾವಂ ಭಗಿನಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ನ್ಹಾಪಿತಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಹಪೋತಿಕಾ ಲಿಚ್ಛವಿಕುಮಾರಿಕಾ, ಛ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರೋ ಅಞ್ಞತರಥೇರಾ ಅಹೇಸುಂ, ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಸೀಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಿಙ್ಗಾಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೫೩] ೩. ಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಚತುಪ್ಪದೋ ಅಹಂ, ಸಮ್ಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ರತ್ತಿಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ವತ್ತಮಾನೇ ಸತ್ಥರಿ ಗನ್ಧಕುಟಿದ್ವಾರೇ ರಮಣೀಯೇ ಸೋಪಾನಫಲಕೇ ಠತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸುಗತೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಟ್ಠೇ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋಪಿ ಪರಿವೇಣಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಪುಚ್ಛಿತಪುಚ್ಛಿತಂ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಗಗನತಲೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಾಕಟಮಕಾಸಿ। ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಪರಿಸಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತತ್ಥೇಕೋ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚಾಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಆಲುಳೇನ್ತೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಯಂ ಮೇ ಪರಿಸಾ 'ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಅಯ'ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪರಿಸನ್ತರಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠತ್ವಾ "ಆವುಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಮಯಮ್ಪಿ ತಂ ಏಕಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಓಕಾಸಂ ಕರೋಹಿ, ದೇಹಿ ಮೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಆವೇಧಿಕಾಯ ವಾ ನಿವೇಧಿಕಾಯ ವಾ ನಿಗ್ಗಹೇ ವಾ ಪಗ್ಗಹೇ ವಾ ವಿಸೇಸೇ ವಾ ಪಟಿವಿಸೇಸೇ ವಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಇಚ್ಛಾಚಾರೇ ಠಿತೋ ತುಚ್ಛೋ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಕಥೇತ್ವಾವ ಲಜ್ಜಮಾನೋ ಬೀಜನಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಆಸನಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಪರಿವೇಣಂ ಪಾವಿಸಿ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಮನುಸ್ಸಾ ಉಟ್ಠಾಯ "ಗಣ್ಹಥೇತಂ ತುಚ್ಛಮಹಲ್ಲಕಂ, ಮಧುರಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ ನೋ ಸೋತುಂ ನ ಅದಾಸೀ"ತಿ ಅನುಬನ್ಧಿಂಸು। ಸೋ ಪಲಾಯನ್ತೋ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ಭಿನ್ನಪದರಾಯ ವಚ್ಚಕುಟಿಯಾ ಪತಿತ್ವಾ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಉಪಾಸಕಾ ಅವೇಲಾಯ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ ಉಪಾಸಕಾ ಇದಾನೇವೇಸ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಉಪ್ಪಿಲಾವಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಮಹಾಬಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತೋ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಉಪ್ಪಿಲಾವಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಮಹಾಬಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಯೋಜೇತ್ವಾ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೀಹೋ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಪಬ್ಬತಗುಹಾಯ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಬಹೂ ಸೂಕರಾ ನಿವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ತಮೇವ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತಾಪಸಾಪಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಸು ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೀಹೋ ಮಹಿಂಸವಾರಣಾದೀಸು ಅಞ್ಞತರಂ ವಧಿತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ತಂ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಏಕೋ ಥೂಲಸೂಕರೋ ತಂ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸೀಹೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಞ್ಞಂ ಏಕದಿವಸಂ ಇಮಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಂ ಖೋ ಪನ ದಿಸ್ವಾ ಪುನ ನ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಅನಾಗಮನಭಯೇನ ಸರತೋ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಗನ್ತುಂ ಆರಭಿ। ಸೂಕರೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಏಸ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಮ ಭಯೇನ ಉಪಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಭಯೇನ ಪಲಾಯತಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಇಮಿನಾ ಸೀಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಯೋಜೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸೀಸಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಯುದ್ಧತ್ಥಾಯ ಅವ್ಹಯನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫. "ಚತುಪ್ಪದೋ ಅಹಂ ಸಮ್ಮ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಸಮ್ಮ ಚತುಪ್ಪದೋ।
ಏಹಿ ಸಮ್ಮ ನಿವತ್ತಸ್ಸು, ಕಿಂ ನು ಭೀತೋ ಪಲಾಯಸೀ"ತಿ॥

ಸೀಹೋ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಸೂಕರ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗಾಮೋ ನತ್ಥಿ, ಇತೋ ಪನ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಸಙ್ಗಾಮೋ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೂಕರೋ "ಸೀಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗಾಮೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹಟ್ಠಪಹಟ್ಠೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞಾತಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಭೀತತಸಿತಾ "ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಮ್ಹೇ ನಾಸೇಸ್ಸಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಸೀಹೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗಾಮಂ ಕತ್ತುಕಾಮೋತಿ, ಸೀಹೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಮ್ಹೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಸಾಹಸಿಕಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋಪಿ ಭೀತತಸಿತೋ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೂಕರಾ "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಏತೇಸಂ ತಾಪಸಾನಂ ಉಚ್ಚಾರಭೂಮಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪೂತಿಗೂಥೇ ಸತ್ತ ದಿವಸಾನಿ ಸರೀರಂ ಪರಿವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸರೀರಂ ಉಸ್ಸಾವಬಿನ್ದೂಹಿ ತೇಮೇತ್ವಾ ಸೀಹಸ್ಸ ಆಗಮನತೋ ಪುರಿಮತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ

ವಾತಯೋಗಂ ಞತ್ವಾ ಉಪರಿವಾತೇ ತಿಟ್ಠ, ಸುಚಿಜಾತಿಕೋ ಸೀಹೋ ತವ ಸರೀರಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ತುಯ್ಹಂ ಜಯಂ ದತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತತ್ಥ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೀಹೋ ತಸ್ಸ ಸರೀರಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ಸೂಕರ, ಸುನ್ದರೋ ತೇ ಲೇಸೋ ಚಿನ್ತಿತೋ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಗೂಥಮಕ್ಖಿತೋ ನಾಭವಿಸ್ಸ, ಇಧೇವ ತಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಅಪಾಪೇಸ್ಸಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ತೇ ಸರೀರಂ ನೇವ ಮುಖೇನ ಡಂಸಿತುಂ, ನ ಪಾದೇನ ಪಹರಿತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ಜಯಂ ತೇ ದಮ್ಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬. "ಅಸುಚಿ ಪೂತಿಲೋಮೋಸಿ, ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ವಾಸಿ ಸೂಕರ।
ಸಚೇ ಯುಜ್ಝಿತುಕಾಮೋಸಿ, ಜಯಂ ಸಮ್ಮ ದದಾಮಿ ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪೂತಿಲೋಮೋ**ತಿ ಮೀಳ್ಹಮಕ್ಖಿತತ್ತಾ ದುಗ್ಗನ್ಧಲೋಮೋ। **ದುಗ್ಗನ್ಧೋ ವಾಸೀ**ತಿ ಅನಿಟ್ಠಜೇಗುಚ್ಛಪಟಿಕೂಲಗನ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ವಾಯಸಿ। **ಜಯಂ, ಸಮ್ಮ, ದದಾಮಿ ತೇ**ತಿ "ತುಯ್ಹಂ ಜಯಂ ದೇಮಿ, ಅಹಂ ಪರಾಜಿತೋ, ಗಚ್ಛ ತ್ವ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸೀಹೋ ತತೋವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸರೇ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಗುಹಮೇವ ಗತೋ। ಸೂಕರೋಪಿ "ಸೀಹೋ ಮೇ ಜಿತೋ"ತಿ ಞಾತಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ । ತೇ ಭೀತತಸಿತಾ "ಪುನ ಏಕದಿವಸಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೀಹೋ ಸಬ್ಬೇವ ಅಮ್ಹೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸೂಕರೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೫೪] ೪. ಉರಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇಧೂರಗಾನಂ ಪವರೋ ಪವಿಟ್ಠೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೇಣಿಭಣ್ಡನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಸೇವಕಾ ಸೇಣಿಪಮುಖಾ ದ್ವೇ ಮಹಾಮತ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ವೇರಿಭಾವೋ ಸಕಲನಗರೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ತೇ ನೇವ ರಾಜಾ, ನ ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಸಮಗ್ಗೇ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಬೋಧನೇಯ್ಯಬನ್ಧವೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಏಕಕೋವ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇಸು ಏಕಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಆನಿಸಂಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತತಂ ಞತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸೋ ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಸೋತಾಪನ್ನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಮೇವ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಇತರಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋಪಿ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಪವಿಸಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಘರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ। ಇತರೋಪಿ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಪಾವಿಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ಏಕಾದಸ ಮೇತ್ತಾನಿಸಂಸೇ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತತಂ ಞತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋಪಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಇತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಚ್ಚಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಏಕಜ್ಝಾಸಯಾ ಅಹೇಸುಂ। ತಂ ದಿವಸಞ್ಞೇವ ಚ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾವ ಏಕತೋ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ ಬಹೂನಿ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಾನಿ ಚೇವ ಸಪ್ಪಿಮಧುಫಾಣಿತಾದೀನಿ ಚ ಆದಾಯ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಸುಗತೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ “ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ಅದನ್ತದಮಕೋ, ಯೇ ನಾಮ ದ್ವೇ ಮಹಾಮತ್ತೇ ಚಿರಂ ವಾಯಮಮಾನೋಪಿ ನೇವ ರಾಜಾ ಸಮಗ್ಗೇ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿ, ನ ಞಾತಿಮಿತ್ತಾದಯೋ ಸಕ್ಖಿಂಸು, ತೇ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ತಥಾಗತೇನ ದಮಿತಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವಾಹಂ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಜನೇ ಸಮಗ್ಗೇ ಅಕಾಸಿಂ, ಪುಬ್ಬೇಪೇತೇ ಮಯಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಕತಾಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಸ್ಸವೇ ಘೋಸಿತೇ ಮಹಾಸಮಜ್ಜಂ ಅಹೋಸಿ। ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ ಚೇವ ದೇವನಾಗಸುಪಣ್ಣಾದಯೋ ಚ ಸಮಜ್ಜದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ತತ್ರೇಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಏಕೋ ನಾಗೋ ಚ ಸುಪಣ್ಣೋ ಚ ಸಮಜ್ಜಂ ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಏಕತೋ ಅಟ್ಠಂಸು। ನಾಗೋ ಸುಪಣ್ಣಸ್ಸ ಸುಪಣ್ಣಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಅಂಸೇ ಹತ್ಥಂ ಠಪೇಸಿ। ಸುಪಣ್ಣೋ “ಕೇನ ಮೇ ಅಂಸೇ ಹತ್ಥೋ ಠಪಿತೋ”ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಾಗಂ ಸಞ್ಜಾನಿ। ನಾಗೋಪಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಸುಪಣ್ಣಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನದೀಪಿಟ್ಠೇನ ಪಲಾಯಿ। ಸುಪಣ್ಣೋಪಿ “ತಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅನುಬನ್ಧಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಸಮಾನೋ ದಿವಾ ದರಥಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನತ್ಥಂ ಉದಕಸಾಟಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಕ್ಕಲಂ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾ ನದಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯತಿ। ನಾಗೋ “ಇಮಂ ಪಬ್ಬಜಿತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಕತಿವಣ್ಣಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧವಣ್ಣಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಕ್ಕಲನ್ತರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸುಪಣ್ಣೋ ಅನುಬನ್ಧಮಾನೋ ತಂ ತತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ ವಕ್ಕಲೇ ಗರುಭಾವೇನ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಛಾತೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಕ್ಕಲಂ ಗಣ್ಹಥ, ಇಮಂ ನಾಗಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭. “ಇಧೂರಗಾನಂ ಪವರೋ ಪವಿಟ್ಠೋ, ಸೇಲಸ್ಸ ವಣ್ಣೇನ ಪಮೋಕ್ಖಮಿಚ್ಛಂ।
ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಚ ವಣ್ಣಂ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ, ಬುಭುಕ್ಖಿತೋ ನೋ ವಿತರಾಮಿ ಭೋತ್ತು”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಧೂರಗಾನಂ ಪವರೋ ಪವಿಟ್ಠೋ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಕ್ಕಲೇ ಉರಗಾನಂ ಪವರೋ ನಾಗರಾಜಾ ಪವಿಟ್ಠೋ। **ಸೇಲಸ್ಸ ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಮಣಿವಣ್ಣೇನ, ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಮೋಕ್ಖಮಿಚ್ಛ**ನ್ತಿ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಾ ಮೋಕ್ಖಂ ಇಚ್ಛಮಾನೋ। **ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಚ ವಣ್ಣಂ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ**ತಿ ಅಹಂ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣಂ ಸೇಟ್ಠವಣ್ಣಂ ಪೂಜೇನ್ತೋ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತೋ। **ಬುಭುಕ್ಖಿತೋ ನೋ ವಿತರಾಮಿ ಭೋತ್ತು**ನ್ತಿ ಏತಂ ನಾಗಂ ವಕ್ಕಲನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಛಾತೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಭಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಕೇ ಠಿತೋಯೇವ ಸುಪಣ್ಣರಾಜಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮. “ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಗುತ್ತೋ ಚಿರಮೇವ ಜೀವ, ದಿಬ್ಯಾ ಚ ತೇ ಪಾತುಭವನ್ತು ಭಕ್ಖಾ।
ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣಂ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ, ಬುಭುಕ್ಖಿತೋ ನೋ ವಿತರಾಸಿ ಭೋತ್ತು”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೋ ಬ್ರಹ್ಮಗುತ್ತೋ**ತಿ ಸೋ ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಗೋಪಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಖಿತೋ ಹುತ್ವಾ। **ದಿಬ್ಯಾ ಚ ತೇ ಪಾತುಭವನ್ತು ಭಕ್ಖಾ**ತಿ ದೇವತಾನಂ ಪರಿಭೋಗಾರಹಾ ಭಕ್ಖಾ ಚ ತವ ಪಾತುಭವನ್ತು, ಮಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ನಾಗಮಂಸಖಾದಕೋ ಅಹೋಸಿ।

ಇತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಕೇ ಠಿತೋವ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ವಕ್ಕಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಜನೇ ಸಮಗ್ಗೇ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಸುಖಂ ವಸಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ನಾಗೋ ಚ ಸುಪಣ್ಣೋ ಚ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಮಹಾಮತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಉರಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೫೫] ೫. ಭಗ್ಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಜೀವ ವಸ್ಸಸತಂ ಭಗ್ಗಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನಸಮೀಪೇ ಪಸೇನದಿಕೋಸಲೇನ ರಞ್ಞಾ ಕಾರಿತೇ ರಾಜಕಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಖಿಪಿತಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಕಾರಾಮೇ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಖಿಪಿ। ಭಿಕ್ಖೂ “ಜೀವತು, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಜೀವತು, ಸುಗತೋ”ತಿ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಅಕಂಸು, ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಧಮ್ಮಕಥಾಯ ಅನ್ತರಾಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಅಪಿ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖಿಪಿತೇ ‘ಜೀವಾ’ತಿ ವುತ್ತೋ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಜೀವೇಯ್ಯ ವಾ ಮರೇಯ್ಯ ವಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖಿಪಿತೇ ‘ಜೀವಾ’ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೋ, ಯೋ ವದೇಯ್ಯ ಆಪತ್ತಿ ದುಕ್ಕಟಸ್ಸಾ”ತಿ (ಚೂಳವ॰ ೨೮೮)। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಖಿಪಿತೇ “ಜೀವಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವದನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ನಾಲಪನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಜ್ಝಾಯನ್ತಿ – “ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಸಮಣಾ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾ ‘ಜೀವಥ, ಭನ್ತೇ’ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನಾ ನಾಲಪಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಗಿಹೀ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಙ್ಗಲಿಕಾ, ಅನುಜಾನಾಮಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಹೀನಂ “ಜೀವಥ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೇನ “ಚಿರಂ ಜೀವಾ”ತಿ ವತ್ತುನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು – “ಭನ್ತೇ, ಜೀವಪಟಿಜೀವಂ ನಾಮ ಕದಾ ಉಪ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ? ಸತ್ಥಾ “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಜೀವಪಟಿಜೀವಂ ನಾಮ ಪೋರಾಣಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪಿತಾ ವೋಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಸೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಮಣಿಕಭಣ್ಡಂ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಾಮನಿಗಮಾದೀಸು ಚರನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ದೋವಾರಿಕಸ್ಸ ಘರೇ ಭತ್ತಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭನ್ತೋ “ಅವೇಲಾಯ ಆಗತಾ ಆಗನ್ತುಕಾ ಕತ್ಥ ವಸನ್ತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಮನುಸ್ಸಾ “ಬಹಿನಗರೇ ಏಕಾ ಸಾಲಾ ಅತ್ಥಿ, ಸಾ ಪನ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹಿತಾ। ಸಚೇ ಇಚ್ಛಥ, ತತ್ಥ ವಸಥಾ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಏಥ, ತಾತ, ಗಚ್ಛಾಮ, ಮಾ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಭಾಯಿತ್ಥ, ಅಹಂ ತಂ ದಮೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದೇಸು ಪಾತೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪಿತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗತೋ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಫಲಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಸಯಂ ಪಿತು ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತತ್ಥ ಅಧಿವತ್ಥೋ ಯಕ್ಖೋ ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವೇಸ್ಸವಣಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ತಂ ಸಾಲಂ ಲಭನ್ತೋ “ಇಮಂ ಸಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಮನುಸ್ಸೇಸು ಯೋ ಖಿಪಿತೇ ‘ಜೀವಾ’ತಿ ವದತಿ, ಯೋ ಚ ‘ಜೀವಾ’ತಿ ವುತ್ತೇ ‘ಪಟಿಜೀವಾ’ತಿ ವದತಿ, ತೇ ಜೀವಪಟಿಜೀವಭಾಣಿನೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇ ಖಾದೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ಲಭಿ। ಸೋ ಪಿಟ್ಠಿವಂಸಥೂಣಾಯ ವಸತಿ। ಸೋ “ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಿತರಂ ಖಿಪಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಸುಖುಮಚುಣ್ಣಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಚುಣ್ಣೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಾಸಪುಟೇ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ಫಲಕೇ ನಿಪನ್ನಕೋವ ಖಿಪಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನ “ಜೀವಾ”ತಿ ಆಹ। ಯಕ್ಖೋ ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಥೂಣಾಯ ಓತರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಓತರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಇಮಿನಾ ಮೇ ಪಿತಾ ಖಿಪಾಪಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ ಸೋ ಖಿಪಿತೇ ‘ಜೀವಾ’ತಿ ಅವದನ್ತಂ ಖಾದಕಯಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪಿತರಂ ಆರಬ್ಭ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯. “ಜೀವ ವಸ್ಸಸತಂ ಭಗ್ಗ, ಅಪರಾನಿ ಚ ವೀಸತಿಂ।
ಮಾ ಮಂ ಪಿಸಾಚಾ ಖಾದನ್ತು, ಜೀವ ತ್ವಂ ಸರದೋಸತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಗ್ಗಾ**ತಿ ಪಿತರಂ ನಾಮೇನಾಲಪತಿ। **ಅಪರಾನಿ ಚ ವೀಸತಿ**ನ್ತಿ ಅಪರಾನಿ ಚ ವೀಸತಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಜೀವ। **ಮಾ ಮಂ ಪಿಸಾಚಾ ಖಾದನ್ತೂ**ತಿ ಮಂ ಪಿಸಾಚಾ ಮಾ ಖಾದನ್ತು। **ಜೀವ ತ್ವಂ ಸರದೋಸತ**ನ್ತಿ ತ್ವಂ ಪನ ವೀಸುತ್ತರಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವಾತಿ। ಸರದೋಸತಞ್ಹಿ ಗಣಿಯಮಾನಂ ವಸ್ಸಸತಮೇವ ಹೋತಿ, ತಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ವೀಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ವೀಸುತ್ತರಂ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ।

ಯಕ್ಖೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಂ ತಾವ ಮಾಣವಂ 'ಜೀವಾ'ತಿ ವುತ್ತತ್ತಾ ಖಾದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಪಿತರಂ ಪನಸ್ಸ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಸೋ 'ಪಟಿಜೀವಾ'ತಿ ಅಭಣನ್ತಾನಂ ಖಾದಕಯಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಟಿಜೀವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦. "ತ್ವಮ್ಪಿ ವಸ್ಸಸತಂ ಜೀವಂ, ಅಪರಾನಿ ಚ ವೀಸತಿಂ।
ವಿಸಂ ಪಿಸಾಚಾ ಖಾದನ್ತು, ಜೀವ ತ್ವಂ ಸರದೋಸತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಸಂ ಪಿಸಾಚಾ ಖಾದನ್ತೂ**ತಿ ಪಿಸಾಚಾ ಹಲಾಹಲವಿಸಂ ಖಾದನ್ತು।

ಯಕ್ಖೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಉಭೋಪಿ ಮೇ ನ ಸಕ್ಕಾ ಖಾದಿತು"ನ್ತಿ ಪಟಿನಿವತ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಭೋ ಯಕ್ಖ, ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಸಾಲಂ ಪವಿಟ್ಠಮನುಸ್ಸೇ ಖಾದಸೀ"ತಿ? "ದ್ವಾದಸ ವಸ್ಸಾನಿ ವೇಸ್ಸವಣಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಲದ್ಧತ್ತಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಸಬ್ಬೇವ ಖಾದಿತುಂ ಲಭಸೀ"ತಿ? "ಜೀವಪಟಿಜೀವಭಾಣಿನೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸೇಸೇ ಖಾದಾಮೀ"ತಿ। "ಯಕ್ಖ, ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕುಸಲಂ ಕತ್ವಾ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ಪರವಿಹಿಂಸಕೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಇದಾನಿಪಿ ತಾದಿಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತಮೋ ತಮಪರಾಯಣೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀಹಿ ವಿರಮಸ್ಸೂ"ತಿ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿರಯಭಯೇನ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಯಕ್ಖಂ ಪೇಸನಕಾರಕಂ ವಿಯ ಅಕಾಸಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಸಞ್ಚರನ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಯಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಚಸ್ಸ ದಮಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ - "ದೇವ, ಏಕೋ ಮಾಣವೋ ತಂ ಯಕ್ಖಂ ದಮೇತ್ವಾ ಪೇಸನಕಾರಕಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ಠಿತೋ"ತಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ, ಪಿತು ಚಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಯಕ್ಖಂ ಬಲಿಪಟಿಗ್ಗಾಹಕಂ ಕತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಜೀವಪಟಿಜೀವಂ ನಾಮ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಯಕ್ಖೋ ಅಙ್ಗುಲಿಮಾಲೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪಿತಾ ಕಸ್ಸಪೋ, ಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಭಗ್ಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೫೬] ೬. ಅಲೀನಚಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಲೀನಚಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಏಕಾದಸನಿಪಾತೇ **ಸಂವರಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೧.೯೭ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಾರಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನನು ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಪುಬ್ಬೇ ವೀರಿಯಂ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಂಸಪೇಸಿಸದಿಸಸ್ಸ ದಹರಕುಮಾರಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಇದಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೇ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ವಡ್ಢಕೀಗಾಮೋ ಅಹೋಸಿ, ತತ್ಥ ಪಞ್ಚಸತಾ ವಡ್ಢಕೀ ವಸನ್ತಿ। ತೇ ನಾವಾಯ ಉಪರಿಸೋತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಗೇಹಸಮ್ಭಾರದಾರೂನಿ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಏಕಭೂಮಿಕದ್ವಿಭೂಮಿಕಾದಿಭೇದೇ ಗೇಹಸಮ್ಭಾರೇ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಥಮ್ಭತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬದಾರೂಸು ಸಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ನದೀತೀರಂ ನೇತ್ವಾ ನಾವಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅನುಸೋತೇನ ನಗರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಯೇ ಯಾದಿಸಾನಿ ಗೇಹಾನಿ ಆಕಙ್ಖನ್ತಿ, ತೇಸಂ ತಾದಿಸಾನಿ ಕತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುನ ತತ್ಥೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೇಹಸಮ್ಭಾರೇ ಆಹರನ್ತಿ। ಏವಂ ತೇಸಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಾನಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ

ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ದಾರೂನಿ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಾನಂ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ಹತ್ಥೀ ಖದಿರಖಾಣುಕಂ ಅಕ್ಕಮಿ। ತಸ್ಸ ಸೋ ಖಾಣುಕೋ ಪಾದಂ ವಿಜ್ಝಿ, ಬಲವವೇದನಾ ವತ್ತನ್ತಿ, ಪಾದೋ ಉದ್ಧುಮಾಯಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ತೇಸಂ ದಾರುಕೋಟ್ಟನಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮೇ ವಡ್ಢಕೀ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಸೋತ್ಥಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ತೀಹಿ ಪಾದೇಹಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ವಡ್ಢಕೀ ತಂ ಉದ್ಧುಮಾತಪಾದಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಾದೇ ಖಾಣುಕಂ ದಿಸ್ವಾ ತಿಖಿಣವಾಸಿಯಾ ಖಾಣುಕಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಓಧಿಂ ದತ್ವಾ ರಜ್ಜುಯಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನ್ತಾ ಖಾಣುಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ಧೋವಿತ್ವಾ ತದನುರೂಪೇಹಿ ಭೇಸಜ್ಜೇಹಿ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ವಣಂ ಫಾಸುಕಂ ಕರಿಂಸು।

ಹತ್ಥೀ ಅರೋಗೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಮಯಾ ಇಮೇ ವಡ್ಢಕೀ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧಂ, ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಮಯಾ ಉಪಕಾರಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಡ್ಢಕೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರುಕ್ಖೇ ನೀಹರತಿ, ತಚ್ಛೇನ್ತಾನಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ದೇತಿ, ವಾಸಿಆದೀನಿ ಉಪಸಂಹರತಿ, ಸೋಣ್ಡಾಯ ವೇಠೇತ್ವಾ ಕಾಳಸುತ್ತಕೋಟಿಯಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ವಡ್ಢಕೀಪಿಸ್ಸ ಭೋಜನವೇಲಾಯ ಏಕೇಕಂ ಪಿಣ್ಡಂ ದೇನ್ತಾ ಪಞ್ಚ ಪಿಣ್ಡಸತಾನಿ ದೇನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಹತ್ಥಾಜಾನೀಯಪೋತಕೋ ಅತ್ಥಿ, ತೇನಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಹಂ ಏತರಹಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ। ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಇಮೇಸಂ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಕಮ್ಮಕರಣತ್ಥಾಯ ಪುತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಹತ್ಥಿಪೋತಕೋ ಮಮ ಪುತ್ತೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ದಿನ್ನಂ, ಅಹಂ ವೋ ವೇಜ್ಜವೇತನತ್ಥಾಯ ಇಮಂ ದಮ್ಮಿ, ಅಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, ಪುತ್ತಕ, ಯಂ ಮಯಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕಮ್ಮಂ, ತಂ ತ್ವಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಪುತ್ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀನಂ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥಿಪೋತಕೋ ವಡ್ಢಕೀನಂ ವಚನಕರೋ ಓವಾದಕ್ಖಮೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕರೋತಿ। ತೇಪಿ ತಂ ಪಞ್ಚಹಿ ಪಿಣ್ಡಸತೇಹಿ ಪೋಸೇನ್ತಿ, ಸೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನದಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವಡ್ಢಕೀದಾರಕಾಪಿ ತಂ ಸೋಣ್ಡಾದೀಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕೇಪಿ ಥಲೇಪಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳನ್ತಿ। ಆಜಾನೀಯಾ ಪನ ಹತ್ಥಿನೋಪಿ ಅಸ್ಸಾಪಿ ಪುರಿಸಾಪಿ ಉದಕೇ ಉಚ್ಚಾರಂ ವಾ ಪಸ್ಸಾವಂ ವಾ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ಉದಕೇ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ಅಕತ್ವಾ ಬಹಿನದೀತೀರೇಯೇವ ಕರೋತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಉಪರಿನದಿಯಾ ದೇವೋ ವಸ್ಸಿ, ಅಥ ಸುಕ್ಖಂ ಹತ್ಥಿಲಣ್ಡಂ ಉದಕೇನ ನದಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಬಾರಾಣಸೀನಗರತಿತ್ಥೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗುಮ್ಬೇ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕಾ "ಹತ್ಥೀ ನ್ಹಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಞ್ಚ ಹತ್ಥಿಸತಾನಿ ನಯಿಂಸು। ಆಜಾನೀಯಲಣ್ಡಸ್ಸ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಏಕೋಪಿ ಹತ್ಥೀ ನದಿಂ ಓತರಿತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹಿ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು, ಹತ್ಥಿಗೋಪಕಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಾನಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತೇ "ಉದಕೇ ಪರಿಪನ್ಥೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಉದಕಂ ಸೋಧಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗುಮ್ಬೇ ತಂ ಆಜಾನೀಯಲಣ್ಡಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಮೇತ್ಥ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಚಾಟಿಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಂ ತತ್ಥ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೀನಂ ಸರೀರೇ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಸುಂ, ಸರೀರಾನಿ ಸುಗನ್ಧಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತೇ ನದಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿಂಸು।

ಹತ್ಥಾಚರಿಯಾ ರಞ್ಞೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತಂ ಹತ್ಥಾಜಾನೀಯಂ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಆನೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ ನಾವಾಸಙ್ಘಾಟೇಹಿ ನದಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಉದ್ಧಂಗಾಮೀಹಿ ನಾವಾಸಙ್ಘಾಟೇಹಿ ವಡ್ಢಕೀನಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಹತ್ಥಿಪೋತಕೋ ನದಿಯಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಭೇರಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ವಡ್ಢಕೀ ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ "ದೇವ, ಸಚೇ ದಾರೂಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಆಗತತ್ಥ, ಕಿಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಹರಾಪೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ನಾಹಂ, ಭಣೇ, ದಾರೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ, ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥ, ದೇವಾ"ತಿ। ಹತ್ಥಿಪೋತಕೋ ಗನ್ತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಾಪೇತಿ, ಭಣೇ, ಹತ್ಥೀ"ತಿ? "ವಡ್ಢಕೀನಂ ಪೋಸಾವನಿಕಂ ಆಹರಾಪೇತಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭಣೇ"ತಿ ರಾಜಾ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ನಙ್ಗುಟ್ಠಸ್ಸ ಚ ಸನ್ತಿಕೇ ಸತಸಹಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಕಹಾಪಣೇ ಠಪಾಪೇಸಿ। ಹತ್ಥೀ ಏತ್ತಕೇನಾಪಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬವಡ್ಢಕೀನಂ ದುಸ್ಸಯುಗೇಸು ವಡ್ಢಕೀಭರಿಯಾನಂ

ನಿವಾಸನಸಾಟಕೇಸು ದಿನ್ನೇಸು ಸದ್ಧಿಂಕೀಳಿತಾನಂ ದಾರಕಾನಞ್ಚ ದಾರಕಪರಿಹಾರೇ ಕತೇ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀ ಚ ಇತ್ಥಿಯೋ ಚ ದಾರಕೇ ಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ರಾಜಾ ತಂ ಆದಾಯ ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಞ್ಚ ಹತ್ಥಿಸಾಲಞ್ಚ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸೇಕಂ ದತ್ವಾ ಓಪವಯ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪಡ್ಢರಜ್ಜಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಸಮಾನಪರಿಹಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಜ್ಜಂ ಹತ್ಥಗತಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸಾ ಗಬ್ಭಪರಿಪಾಕಕಾಲೇ ರಾಜಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಹತ್ಥೀ ಪನ ಸಚೇ ರಞ್ಞೋ ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ತತ್ಥೇವಸ್ಸ ಹದಯಂ ಫಲೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಹತ್ಥಿಂ ರಞ್ಞೋ ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾವ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು। ರಞ್ಞೋ ಪನ ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ತುಚ್ಛಂ ಕಿರ ರಜ್ಜ"ನ್ತಿ ಅನನ್ತರಸಾಮನ್ತಕೋಸಲರಾಜಾ ಮಹತಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಂ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ನಗರವಾಸಿನೋ ದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿಂಸು - "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಪರಿಪುಣ್ಣಗಬ್ಭಾ 'ಇತೋ ಕಿರ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾಪಾಠಕಾ ಆಹಂಸು। ಸಚೇ ಸಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಂ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಯುದ್ಧಂ ದಸ್ಸಾಮ, ನ ರಜ್ಜಂ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಆಗಮೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ದೇವೀ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಪನ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಅಲೀನಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಜಾತೋತಿ "ಅಲೀನಚಿತ್ತಕುಮಾರೋ"ತ್ವೇವಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಜಾತದಿವಸತೋಯೇವ ಪನಸ್ಸ ಪಟ್ಠಾಯ ನಾಗರಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿಂಸು। ನಿನ್ನಾಯಕತ್ತಾ ಸಙ್ಗಾಮಸ್ಸ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಬಲಂ ಯುಜ್ಝಮಾನಂ ಥೋಕಂ ಥೋಕಂ ಓಸಕ್ಕತಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ದೇವಿಯಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಮಯಂ ಏವಂ ಓಸಕ್ಕಮಾನೇ ಬಲೇ ಪರಾಜಯಭಾವಸ್ಸ ಭಾಯಾಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಕಾಲಕತಭಾವಂ, ಪುತ್ತಸ್ಸ ಜಾತಭಾವಂ, ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಯುಜ್ಝನಭಾವಞ್ಚ ರಞ್ಞೋ ಸಹಾಯಕೋ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ ನ ಜಾನಾತಿ, ಜಾನಾಪೇಮ ನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ದುಕೂಲಚುಮ್ಬಟಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತಾ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಸಹಾಯೋ ತೇ ಕಾಲಕತೋ, ಮಯಂ ತುಯ್ಹಂ ಹದಯಫಾಲನಭಯೇನ ನಾರೋಚಯಿಮ್ಹ, ಅಯಂ ತೇ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ, ಕೋಸಲರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರ ಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ತವ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝತಿ, ಬಲಂ ಓಸಕ್ಕತಿ, ತವ ಪುತ್ತಂ ತ್ವಞ್ಞೇವ ವಾ ಮಾರೇಹಿ, ರಜ್ಜಂ ವಾಸ್ಸ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಹತ್ಥೀ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭೇ ಠಪೇತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಹತ್ಥೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ "ಕೋಸಲರಾಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹತ್ಥಿಸಾಲತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚಾ ವಮ್ಮಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರಂ ಅವಾಪುರಿತ್ವಾ ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿಂಸು। ಹತ್ಥೀ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸನ್ತಾಸೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಬಲಕೋಟ್ಟಕಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಚೂಳಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮಾರಣತ್ಥಾಯಸ್ಸ ಉಟ್ಠಿತೇ ವಾರೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ, 'ಕುಮಾರೋ ದಹರೋ'ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಮಾ ಕರೀ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಜ್ಜಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಗತಮೇವ ಜಾತಂ, ಅಞ್ಞೋ ಪಟಿಸತ್ತು ನಾಮ ಉಟ್ಠಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಅಭಿಸೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಅಲೀನಚಿತ್ತರಾಜಾ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೧. “ಅಲೀನಚಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಪಹಟ್ಠಾ ಮಹತೀ ಚಮೂ।
ಕೋಸಲಂ ಸೇನಾಸನ್ತುಟ್ಠಂ, ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಅಗಾಹಯಿ॥

೧೨. “ಏವಂ ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ।
ಭಾವಯಂ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ।
ಪಾಪುಣೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಲೀನಚಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ**ತಿ ಅಲೀನಚಿತ್ತಂ ರಾಜಕುಮಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ। **ಪಹಟ್ಠಾ ಮಹತೀ ಚಮೂ**ತಿ “ಪವೇಣೀರಜ್ಜಂ ನೋ ದಿಟ್ಠ”ನ್ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ ಮಹತೀ ಸೇನಾ। **ಕೋಸಲಂ ಸೇನಾಸನ್ತುಟ್ಠ**ನ್ತಿ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಸೇನ ರಜ್ಜೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಂ ಪರರಜ್ಜಲೋಭೇನ ಆಗತಂ। **ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಅಗಾಹಯೀ**ತಿ ಅಮಾರೇತ್ವಾವ ಸಾ ಚಮೂ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಹತ್ಥಿನಾ ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। **ಏವಂ ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಯಥಾ ಸಾ ಚಮೂ, ಏವಂ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಕುಲಪುತ್ತೋ ನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಂ ಬುದ್ಧಂ ವಾ ಬುದ್ಧಸಾವಕಂ ವಾ ನಿಸ್ಸಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ। **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಪರಿಸುದ್ಧಾಧಿವಚನಮೇತಂ। **ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ**ತಿ ಪಗ್ಗಹಿತವೀರಿಯೋ ಚತುದೋಸಾಪಗತೇನ ವೀರಿಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ಭಾವಯಂ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಕುಸಲಂ ನಿರವಜ್ಜಂ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಸಙ್ಖಾತಂ ಧಮ್ಮಂ ಭಾವೇನ್ತೋ। **ಯೋಗಕ್ಖೇಮಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಯೋಗೇಹಿ ಖೇಮಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಪಾಪುಣನತ್ಥಾಯ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಭಾವೇನ್ತೋ। **ಪಾಪುಣೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ, ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯ**ನ್ತಿ ಏವಂ ವಿಪಸ್ಸನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಂ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸೋ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತುಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಾನಿ ಚ ಹೇಟ್ಠಿಮಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಚ ಪಾಪುಣನ್ತೋ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ದಸನ್ನಮ್ಪಿ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಖಯನ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಯಸ್ಮಾ ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಆಗಮ್ಮ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಾನಿ ಖೀಯನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯಮೇವ, ಏವಂ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತಂ ಸಬ್ಬಸಂಯೋಜನಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ಭಗವಾ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಪಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ, ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಹತ್ಥೀ ಅಯಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು, ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪಿತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸಾಮನ್ತಕೋಸಲರಾಜಾ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಅಲೀನಚಿತ್ತಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಅಲೀನಚಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೫೭] ೭. ಗುಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಣಾಮೇತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಟಕಸಹಸ್ಸಲಾಭಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಧಮ್ಮವಾಚನವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ **ಮಹಾಸಾರಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೯೨) ಆಗತಮೇವ। ಇತಿ ಥೇರೇ ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಧಮ್ಮಂ ವಾಚೇನ್ತೇ ರಞ್ಞೋ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾನಂ ಸಾಟಕಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಆಹರಿಯಿತ್ಥ। ರಾಜಾ ತತೋ ಪಞ್ಚ ಸಾಟಕಸತಾನಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ದೇವೀಸತಾನಂ ಅದಾಸಿ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ತೇ ಸಾಟಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ಪುರಾಣಸಾಟಕೇಯೇವ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪಾತರಾಸಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು।

ರಾಜಾ “ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾ ಸಾಟಕಾ ದಾಪಿತಾ, ಕಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ತೇ ಅಪಾರುಪಿತ್ವಾವ ಆಗತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ದೇವ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ತೇ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ”ತಿ। “ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ಸಬ್ಬೇ ಗಹಿತಾ”ತಿ? “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ತಿಚೀವರಂ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ ದುಸ್ಸವಣಿಜ್ಜಂ ಮಞ್ಞೇ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಅತಿಬಹೂ ತೇನ ಸಾಟಕಾ ಗಹಿತಾ”ತಿ ಥೇರಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ

ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪರಿವೇಣಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರೇ ಇತ್ಥಿಯೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ವಾ ಸುಣನ್ತಿ ವಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಗಹೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಸೋತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಸುಣನ್ತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ತಾ ಸುಣನ್ತಿಯೇವ, ಉದಾಹು ತುಮ್ಹಾಕಂ ನಿವಾಸನಂ ವಾ ಪಾರುಪನಂ ವಾ ದದನ್ತೀ"ತಿ? "ತಾ ಅಜ್ಜ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಾಟಕಸತಾನಿ ಅದಂಸೂ"ತಿ। "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಗಹಿತಾನಿ ತಾನಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ನನು, ಭನ್ತೇ, ಸತ್ಥಾರಾ ತಿಚೀವರಮೇವ ಅನುಞ್ಞಾತ"ನ್ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಗವತಾ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ತಿಚೀವರಮೇವ ಪರಿಭೋಗಸೀಸೇನ ಅನುಞ್ಞಾತಂ, ಪಟಿಗ್ಗಹಣಂ ಪನ ಅವಾರಿತಂ, ತಸ್ಮಾ ಮಯಾಪಿ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಿಕಾನಂ ದಾತುಂ ತೇ ಸಾಟಕಾ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತಾ"ತಿ। "ತೇ ಪನ ಭಿಕ್ಖೂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಸಾಟಕೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಪೋರಾಣಚೀವರಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಪೋರಾಣಸಙ್ಘಾಟಿಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಪೋರಾಣಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಪೋರಾಣಅನ್ತರವಾಸಕಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಪೋರಾಣಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಭುಮ್ಮತ್ಥರಣಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಪೋರಾಣಭುಮ್ಮತ್ಥರಣಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಪಾದಪುಞ್ಛನಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಪೋರಾಣಪಾದಪುಞ್ಛನಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ಮಹಾರಾಜ, ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ವಿನಿಪಾತೇತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪೋರಾಣಪಾದಪುಞ್ಛನಂ ವಾಸಿಯಾ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನೇಸು ಮತ್ತಿಕಾಲೇಪನಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಿನ್ನಂ ಯಾವ ಪಾದಪುಞ್ಛನಾಪಿ ನಸ್ಸಿತುಂ ನ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಿನ್ನಂ ನಸ್ಸಿತುಂ ನ ಲಬ್ಭತಿ, ಪರಿಭೋಗಮೇವ ಹೋತೀ"ತಿ।

ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಇತರಾನಿಪಿ ಗೇಹೇ ಠಪಿತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಾಟಕಸತಾನಿ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಸುತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಥೇರೋ ಪಠಮಲದ್ಧಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಾಟಕಸತಾನಿ ಜಿಣ್ಣಚೀವರಿಕಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅದಾಸಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಪನ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಸತಾನಿ , ತೇಸು ಏಕೋ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಥೇರಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರೋ ಪರಿವೇಣಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜತಿ, ಪಾನೀಯಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತಿ, ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಮುಖೋದಕಂ ನ್ಹಾನೋದಕಂ ದೇತಿ, ವಚ್ಚಕುಟಿಜನ್ತಾಘರಸೇನಾಸನಾನಿ ಪಟಿಜಗ್ಗತಿ, ಹತ್ಥಪರಿಕಮ್ಮಪಾದಪರಿಕಮ್ಮಪಿಟ್ಠಿಪರಿಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕರೋತಿ। ಥೇರೋ ಪಚ್ಛಾ ಲದ್ಧಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಾಟಕಸತಾನಿ "ಅಯಂ ಮೇ ಬಹೂಪಕಾರೋ"ತಿ ಯುತ್ತವಸೇನ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಸ್ಸೇವ ಅದಾಸಿ। ಸೋಪಿ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸಾಟಕೇ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮಾನುಪಜ್ಝಾಯಾನಂ ಅದಾಸಿ।

ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಲದ್ಧಸಾಟಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಾಟಕೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ರಜಿತ್ವಾ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಾನಿ ಕಾಸಾಯಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅರಿಯಸಾವಕಸ್ಸ ಮುಖೋಲೋಕನದಾನಂ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅರಿಯಸಾವಕಾನಂ ಮುಖೋಲೋಕನದಾನಂ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕತ್ಥೇರೇನ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾನಂ ಸಾಟಕಾನಂ ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ ಏಕಸ್ಸೇವ ದಹರಭಿಕ್ಖುನೋ ದಿನ್ನಾನಿ, ಸೋ ಪನ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧೇ ಭಾಜೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅದಾಸೀ"ತಿ। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆನನ್ದೋ ಮುಖೋಲೋಕನಭಿಕ್ಖಂ ದೇತಿ , ಸೋ ಪನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖು ಬಹೂಪಕಾರೋ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಕಾರಸ್ಸ ಉಪಕಾರವಸೇನ ಗುಣವಸೇನ ಯುತ್ತವಸೇನ 'ಉಪಕಾರಸ್ಸ ನಾಮ ಪಚ್ಚುಪಕಾರೋ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಕತಞ್ಞುಕತವೇದಿಭಾವೇನ ಅದಾಸಿ। ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪಕಾರಾನಞ್ಞೇವ ಪಚ್ಚುಪಕಾರಂ ಕರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೀಹೋ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಗುಹಾಯಂ ವಸತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಗುಹಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಓಲೋಕೇಸಿ, ತಂ ಪನ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮಹಾಸರೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉನ್ನತಟ್ಠಾನೇ ಉಪರಿಥದ್ಧಕದ್ದಮಪಿಟ್ಠೇ ಮುದೂನಿ ಹರಿತತಿಣಾನಿ ಜಾಯಿಂಸು। ಸಸಕಾ ಚೇವ ಹರಿಣಾದಯೋ ಚ ಸಲ್ಲಹುಕಮಿಗಾ ಕದ್ದಮಮತ್ಥಕೇ ವಿಚರನ್ತಾ ತಾನಿ ಖಾದನ್ತಿ। ತಂ ದಿವಸಮ್ಪಿ ಏಕೋ ಮಿಗೋ ತಾನಿ ಖಾದನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸೀಹೋ "ತಂ ಮಿಗಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸೀಹವೇಗೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿ, ಮಿಗೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ವಿರವನ್ತೋ

ಪಲಾಯಿ। ಸೀಹೋ ವೇಗಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕಲಲಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪತಿತ್ವಾ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಉಗ್ಗನ್ತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾ ಥಮ್ಭಾ ವಿಯ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಗೋಚರಪ್ಪಸುತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಯೇನ ಪಲಾಯಿ। ಸೀಹೋ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಭೋ ಸಿಙ್ಗಾಲ, ಮಾ ಪಲಾಯಿ, ಅಹಂ ಕಲಲೇ ಲಗ್ಗೋ, ಜೀವಿತಂ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಹಂ ತಂ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯಂ, ಉದ್ಧಟೋ ಪನ ಮಂ ಖಾದೇಯ್ಯಾಸೀತಿ ಭಾಯಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ಮಾ ಭಾಯಿ, ನಾಹಂ ತಂ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹನ್ತಂ ಪನ ತೇ ಗುಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಕೇನುಪಾಯೇನ ಮಂ ಉದ್ಧರಾಹೀ"ತಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ಸಮನ್ತಾ ಕಲಲೇ ಅಪನೇತ್ವಾ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಪಾದಾನಂ ಚತಸ್ಸೋ ಮಾತಿಕಾ ಖಣಿತ್ವಾ ಉದಕಾಭಿಮುಖಂ ಅಕಾಸಿ, ಉದಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಲಲಂ ಮುದುಂ ಅಕಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಉದರನ್ತರಂ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ "ವಾಯಾಮಂ ಕರೋಹಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸೀಸೇನ ಉದರಂ ಪಹರಿ। ಸೀಹೋ ವೇಗಂ ಜನೇತ್ವಾ ಕಲಲಾ ಉಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಮುಹುತ್ತಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಸರಂ ಓರುಯ್ಹ ಕದ್ದಮಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ದರಥಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಮಹಿಂಸಂ ವಧಿತ್ವಾ ದಾಠಾಹಿ ಓವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಉಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ "ಖಾದ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಖಾದಿತೇ ಪಚ್ಛಾ ಅತ್ತನಾ ಖಾದಿ। ಪುನ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಏಕಂ ಮಂಸಪೇಸಿಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ। "ಇದಂ ಕಿಮತ್ಥಾಯ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾಸೀ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸಾ ಭಾಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೀಹೋ "ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಸೀಹಿಯಾ ಅತ್ಥಾಯ ಮಂಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬತಮುದ್ಧನಿ ಠತ್ವಾ ಸಖಿಯಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಞ್ಚ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇದಾನಿ ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ನೇತ್ವಾ ಗುಹಾಯ ದ್ವಾರೇ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಗುಹಾಯ ವಸಾಪೇಸಿ। ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗೋಚರಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸೀಹಿಞ್ಚ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾನಾಮಿಗೇ ವಧಿತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ತತ್ಥೇವ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಇತರಾಸಮ್ಪಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ।

ಏವಂ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸೀಹೀ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿ, ಸಿಙ್ಗಾಲೀಪಿ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿ। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೀಹಿಯಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಸೀಹೋ ಸಿಙ್ಗಾಲಞ್ಚ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಞ್ಚ ಸಿಙ್ಗಾಲಪೋತಕೇ ಚ ಅತಿವಿಯ ಪಿಯಾಯತಿ, ನೂನಮಸ್ಸ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಂ ಸಿನೇಹಂ ಕರೋತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಪೀಳೇತ್ವಾ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇತೋ ಪಲಾಪೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ । ಸಾ ಸೀಹಸ್ಸ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಗತಕಾಲೇ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಂ ಪೀಳೇಸಿ ತಜ್ಜೇಸಿ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸತಿ , ನ ಪಲಾಯಸೀ"ತಿ? ಪುತ್ತಾಪಿಸ್ಸಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಪುತ್ತೇ ತಥೇವ ತಜ್ಜಯಿಂಸು। ಸಿಙ್ಗಾಲೀ ತಮತ್ಥಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಕಥೇತ್ವಾ "ಸೀಹಸ್ಸ ವಚನೇನ ಏತಾಯ ಏವಂ ಕತಭಾವಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾಮ, ಚಿರಂ ವಸಿಮ್ಹಾ, ನಾಸಾಪೇಯ್ಯಾಪಿ ನೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಸಾಮಿ, ಚಿರಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿವುತ್ಥಂ, ಅತಿಚಿರಂ ವಸನ್ತಾ ನಾಮ ಅಪ್ಪಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇ ಸೀಹೀ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಂ ವಿಹೇಠೇತಿ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕಸ್ಮಾ ವಸಥ, ಪಲಾಯಥಾ'ತಿ ತಜ್ಜೇತಿ, ಸೀಹಪೋತಕಾಪಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಪೋತಕೇ ತಜ್ಜೇನ್ತಿ। ಯೋ ನಾಮ ಯಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾಸಂ ನ ರೋಚೇತಿ, ತೇನ ಸೋ 'ಯಾಹೀ'ತಿ ನೀಹರಿತಬ್ಬೋವ, ವಿಹೇಠನಂ ನಾಮ ಕಿಮತ್ಥಿಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩. "ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಣಾಮೇತಿ, ಧಮ್ಮೋ ಬಲವತಂ ಮಿಗೀ।
ಉನ್ನದನ್ತೀ ವಿಜಾನಾಹಿ, ಜಾತಂ ಸರಣತೋ ಭಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಣಾಮೇತಿ, ಧಮ್ಮೋ ಬಲವತ**ನ್ತಿ ಬಲವಾ ನಾಮ ಇಸ್ಸರೋ ಅತ್ತನೋ ಸೇವಕಂ ಯೇನ ದಿಸಾಭಾಗೇನ ಇಚ್ಛತಿ, ತೇನ ದಿಸಾಭಾಗೇನ ಸೋ ಪಣಾಮೇತಿ ನೀಹರತಿ। ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ಬಲವತಂ ಅಯಂ ಇಸ್ಸರಾನಂ ಸಭಾವೋ

ಪವೇಣಿಧಮ್ಮೋವ, ತಸ್ಮಾ ಸಚೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಾಸಂ ನ ರೋಚೇಥ, ಉಜುಕಮೇವ ನೋ ನೀಹರಥ , ವಿಹೇಠನೇನ ಕೋ ಅತ್ಥೋತಿ ದೀಪೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ಮಿಗೀತಿ** ಸೀಹಂ ಆಲಪತಿ। ಸೋ ಹಿ ಮಿಗರಾಜತಾಯ ಮಿಗಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಮಿಗೀ। **ಉನ್ನದನ್ತೀ**ತಿಪಿ ತಮೇವ ಆಲಪತಿ। ಸೋ ಹಿ ಉನ್ನತಾನಂ ದನ್ತಾನಂ ಅತ್ಥಿತಾಯ ಉನ್ನತಾ ದನ್ತಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಉನ್ನದನ್ತೀ। “ಉನ್ನತದನ್ತೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋಯೇವ। **ವಿಜಾನಾಹೀ**ತಿ “ಏಸ ಇಸ್ಸರಾನಂ ಧಮ್ಮೋ”ತಿ ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ। **ಜಾತಂ ಸರಣತೋ ಭಯ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತುಮ್ಹೇ ಪತಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸರಣಂ, ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಞೇವ ಸನ್ತಿಕಾ ಭಯಂ ಜಾತಂ, ತಸ್ಮಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಅಪರೋ ನಯೋ - ತವ **ಮಿಗೀ ಸೀಹೀ ಉನ್ನದನ್ತೀ**ಮಮ ಪುತ್ತದಾರಂ ತಜ್ಜೇನ್ತೀ **ಯೇನ ಕಾಮಂ ಪಣಾಮೇತಿ,** ಯೇನ ಯೇನಾಕಾರೇನ ಇಚ್ಛತಿ, ತೇನ ಪಣಾಮೇತಿ ಪವತ್ತತಿ, ವಿಹೇಠೇತಿಪಿ ಪಲಾಪೇತಿಪಿ, ಏವಂ ತ್ವಂ ವಿಜಾನಾಹಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಕಾತುಂ। **ಧಮ್ಮೋ ಬಲವತಂ** ಏಸ ಬಲವನ್ತಾನಂ ಸಭಾವೋ, ಇದಾನಿ ಮಯಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ। ಕಸ್ಮಾ? **ಜಾತಂ ಸರಣತೋ ಭಯ**ನ್ತಿ।

ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀಹೋ ಸೀಹಿಂ ಆಹ - “ಭದ್ದೇ, ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಕಾಲೇ ಮಮ ಗೋಚರತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಇಮಿನಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೇನ ಇಮಾಯ ಚ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗತಭಾವಂ ಸರಸೀ”ತಿ। “ಆಮ, ಸರಾಮೀ”ತಿ। “ಜಾನಾಸಿ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಅನಾಗಮನಸ್ಸ ಕಾರಣ”ನ್ತಿ? “ನ ಜಾನಾಮಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಭದ್ದೇ, ಅಹಂ ‘ಏಕಂ ಮಿಗಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಲಲೇ ಲಗ್ಗೋ, ತತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರಾಹಾರೋ ಅಟ್ಠಾಸಿಂ, ಸ್ವಾಹಂ ಇಮಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಂ, ಅಯಂ ಮೇ ಜೀವಿತದಾಯಕೋ ಸಹಾಯೋ। ಮಿತ್ತಧಮ್ಮೇ ಠಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಹಿ ಮಿತ್ತೋ ದುಬ್ಬಲೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಸ್ಸ ಚ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಚ ಪುತ್ತಕಾನಞ್ಚ ಏವರೂಪಂ ಅವಮಾನಂ ಮಾ ಅಕಾಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸೀಹೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪. “ಅಪಿ ಚೇಪಿ ದುಬ್ಬಲೋ ಮಿತ್ತೋ, ಮಿತ್ತಧಮ್ಮೇಸು ತಿಟ್ಠತಿ।
ಸೋ ಞಾತಕೋ ಚ ಬನ್ಧು ಚ, ಸೋ ಮಿತ್ತೋ ಸೋ ಚ ಮೇ ಸಖಾ।
ದಾಠಿನಿ ಮಾತಿಮಞ್ಞಿತ್ಥೋ, ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮಮ ಪಾಣದೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಿ ಚೇಪೀ**ತಿ ಏಕೋ **ಅಪಿ**ಸದ್ದೋ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥೋ, ಏಕೋ ಸಮ್ಭಾವನತ್ಥೋ। ತತ್ರಾಯಂ ಯೋಜನಾ - **ದುಬ್ಬಲೋಪಿ ಚೇ ಮಿತ್ತೋ ಮಿತ್ತಧಮ್ಮೇಸು ಅಪಿ ತಿಟ್ಠತಿ,** ಸಚೇ ಠಾತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, **ಸೋ ಞಾತಕೋ ಚ ಬನ್ಧು ಚ, ಸೋ** ಮೇತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ **ಮಿತ್ತೋ, ಸೋ ಚ ಮೇ** ಸಹಾಯಟ್ಠೇನ **ಸಖಾ। ದಾಠಿನಿ ಮಾತಿಮಞ್ಞಿತ್ಥೋ**ತಿ, ಭದ್ದೇ, ದಾಠಾಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸೀಹಿ ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಸಹಾಯಂ ವಾ ಸಹಾಯಿಂ ವಾ ಅತಿಮಞ್ಞಿ, ಅಯಞ್ಹಿ **ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮಮ ಪಾಣದೋ**ತಿ।

ಸಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಪುತ್ತಾಯ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿ। ಸೀಹಪೋತಕಾಪಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಪೋತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳಮಾನಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಕಾಲೇಪಿ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಅಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ವಸಿಂಸು। ತೇಸಂ ಕಿರ ಸತ್ತಕುಲಪರಿವಟ್ಟೇ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನಾ ಮೇತ್ತಿ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ। “ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಹೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಗುಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೫೮] ೮. ಸುಹನುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಯಿದಂ ವಿಸಮಸೀಲೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ಚಣ್ಡಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಜೇತವನೇಪಿ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಚಣ್ಡೋ ಅಹೋಸಿ ಫರುಸೋ ಸಾಹಸಿಕೋ ಜನಪದೇಪಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಜಾನಪದೋ ಭಿಕ್ಖು ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಜೇತವನಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಸಾಮಣೇರಾ ಚೇವ ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ಚ ತಸ್ಸ ಚಣ್ಡಭಾವಂ ಜಾನನ್ತಿ। "ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಚಣ್ಡಾನಂ ಕಲಹಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕುತೂಹಲೇನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಜೇತವನವಾಸಿಕಸ್ಸ ಪರಿವೇಣಂ ಪಹಿಣಿಂಸು। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಚಣ್ಡಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ದಿಸ್ವಾವ ಪಿಯಸಂವಾಸಂ ಸಂಸನ್ದಿಂಸು ಸಮಿಂಸು, ಹತ್ಥಪಾದಪಿಟ್ಠಿಸಮ್ಬಾಹನಾದೀನಿ ಅಕಂಸು। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ಚಣ್ಡಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಉಪರಿ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ ಸಾಹಸಿಕಾ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪನ ಉಭೋಪಿ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಪಿಯಸಂವಾಸಾ ಜಾತಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇತೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ ಸಾಹಸಿಕಾ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪನ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಪಿಯಸಂವಾಸಾ ಚ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬತ್ಥಸಾಧಕೋ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪನ ರಾಜಾ ಥೋಕಂ ಧನಲೋಭಪಕತಿಕೋ, ತಸ್ಸ ಮಹಾಸೋಣೋ ನಾಮ ಕೂಟಅಸ್ಸೋ ಅತ್ಥಿ। ಅಥ ಉತ್ತರಾಪಥಕಾ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಾ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಸತಾನಿ ಆನೇಸುಂ, ಅಸ್ಸಾನಂ ಆಗತಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸ್ಸೇ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಮೂಲಂ ಅಪರಿಹಾಪೇತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪರಿಹಾಯಮಾನೋ ಅಞ್ಞಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ತಾತ, ಅಸ್ಸೇ ಅಗ್ಘಾಪೇಹಿ, ಅಗ್ಘಾಪೇನ್ತೋ ಚ ಪಠಮಂ ಮಹಾಸೋಣಂ ಯಥಾ ತೇಸಂ ಅಸ್ಸಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಪವಿಸತಿ, ತಥಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ವಣಿತೇ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲಕಾಲೇ ಮೂಲಂ ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಅಗ್ಘಾಪೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಾ ಅನತ್ತಮನಾ ಹುತ್ವಾ ತೇನ ಕತಕಿರಿಯಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕಿಂ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ನಗರೇ ಕೂಟಅಸ್ಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅತ್ಥಿ ಸಾಮಿ, ಸುಹನು ನಾಮ ಕೂಟಅಸ್ಸೋ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಆನೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಪುನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ತಂ ಕೂಟಸ್ಸಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಿಂಸು। ರಾಜಾ "ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಾ ಆಗತಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರಂ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಹಾಸೋಣಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಾಪಿ ಮಹಾಸೋಣಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಹನುಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸುಂ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪತ್ವಾ ಸರೀರಾನಿ ಲೇಹನ್ತಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಪಸ್ಸಸಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಕೂಟಸ್ಸಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ ಸಾಹಸಿಕಾ, ಅಞ್ಞೇ ಅಸ್ಸೇ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಗೇಲಞ್ಞಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ, ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪನ ಸರೀರಂ ಲೇಹನ್ತಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ಕಿಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನಯಿಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಸಮಸೀಲಾ, ಸಮಸೀಲಾ ಸಮಧಾತುಕಾ ಚ ಏತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ –

೧೫. "ನಯಿದಂ ವಿಸಮಸೀಲೇನ, ಸೋಣೇನ ಸುಹನೂ ಸಹ।
ಸುಹನೂಪಿ ತಾದಿಸೋಯೇವ, ಯೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಸಗೋಚರೋ॥

೧೬. "ಪಕ್ಖನ್ದಿನಾ ಪಗಬ್ಭೇನ, ನಿಚ್ಚಂ ಸನ್ದಾನಖಾದಿನಾ।
ಸಮೇತಿ ಪಾಪಂ ಪಾಪೇನ, ಸಮೇತಿ ಅಸತಾ ಅಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಯಿದಂ ವಿಸಮಸೀಲೇನ, ಸೋಣೇನ ಸುಹನೂ ಸಹಾತಿ** ಯಂ ಇದಂ ಸುಹನು ಕೂಟಸ್ಸೋ ಸೋಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪೇಮಂ ಕರೋತಿ, ಇದಂ ನ ಅತ್ತನೋ ವಿಸಮಸೀಲೇನ, ಅಥ ಖೋ ಅತ್ತನೋ ಸಮಸೀಲೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಕರೋತಿ। ಉಭೋಪಿ ಹೇತೇ ಅತ್ತನೋ ಅನಾಚಾರತಾಯ ದುಸ್ಸೀಲತಾಯ ಸಮಸೀಲಾ ಸಮಧಾತುಕಾ। **ಸುಹನೂಪಿ ತಾದಿಸೋಯೇವ, ಯೋ ಸೋಣಸ್ಸ**

ಸಗೋಚರೋತಿ ಯಾದಿಸೋ ಸೋಣೋ, ಸುಹನುಪಿ ತಾದಿಸೋಯೇವ, ಯೋ ಸೋಣಸ್ಸ ಸಗೋಚರೋ ಯಂಗೋಚರೋ ಸೋಣೋ, ಸೋಪಿ ತಂಗೋಚರೋಯೇವ। ಯಥೇವ ಹಿ ಸೋಣೋ ಅಸ್ಸಗೋಚರೋ ಅಸ್ಸೇ ಡಂಸೇನ್ತೋವ ಚರತಿ, ತಥಾ ಸುಹನುಪಿ। ಇಮಿನಾ ನೇಸಂ ಸಮಾನಗೋಚರತಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ತೇ ಪನ ಆಚಾರಗೋಚರೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಕ್ಖನ್ದಿನಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಪಕ್ಖನ್ದಿನಾತಿ** ಅಸ್ಸಾನಂ ಉಪರಿ ಪಕ್ಖನ್ದನಸೀಲೇನ ಪಕ್ಖನ್ದನಗೋಚರೇನ। **ಪಗಬ್ಭೇನಾತಿ** ಕಾಯಪಾಗಬ್ಭಿಯಾದಿಸಮನ್ನಾಗತೇನ ದುಸ್ಸೀಲೇನ। **ನಿಚ್ಚಂ ಸನ್ದಾನಖಾದಿನಾತಿ** ಸದಾ ಅತ್ತನೋ ಬನ್ಧನಯೋತ್ತಂ ಖಾದನಸೀಲೇನ ಖಾದನಗೋಚರೇನ ಚ। **ಸಮೇತಿ ಪಾಪಂ ಪಾಪೇನಾತಿ** ಏತೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಪಾಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಪಾಪಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಂ ಸಮೇತಿ। **ಅಸತಾ ಅಸ**ನ್ತಿ ಏತೇಸು ಅಞ್ಞತರೇನ ಅಸತಾ ಅನಾಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಸಹ ಇತರಸ್ಸ ಅಸಂ ಅಸಾಧುಕಮ್ಮಂ ಸಮೇತಿ, ಗೂಥಾದೀನಿ ವಿಯ ಗೂಥಾದೀಹಿ ಏಕತೋ ಸಂಸನ್ದತಿ ಸದಿಸಂ ನಿಬ್ಬಿಸೇಸಮೇವ ಹೋತೀತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ರಞ್ಞಾ ನಾಮ ಅತಿಲುದ್ಧೇನ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಪರಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ನಾಮ ನಾಸೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ರಾಜಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಅಗ್ಘಾಪೇತ್ವಾ ಭೂತಮೇವ ಮೂಲಂ ದಾಪೇಸಿ। ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಾ ಯಥಾಸಭಾವಮೇವ ಮೂಲಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಾಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದ್ವೇ ಅಸ್ಸಾ ಇಮೇ ದ್ವೇ ದುಟ್ಠಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುಹನುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೫೯] ೯. ಮೋರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉದೇತಯಂ ಚಕ್ಖುಮಾ ಏಕರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೀತೋ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ದಿಸ್ವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಸರೀರಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಕಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾನಂ ಚಿತ್ತಂ ನಾಲುಳೇಸ್ಸತಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾನಮ್ಪಿ ಹಿ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಅಸಮುದಾಚಿಣ್ಣಕಿಲೇಸಾ ಓಕಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಖಣೇನೇವ ಸಮುದಾಚರಿಂಸು। ವಿಸುದ್ಧಾಪಿ ಸತ್ತಾ ಸಂಕಿಲಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಉತ್ತಮಯಸಸಮಙ್ಗಿನೋಪಿ ಆಯಸಕ್ಯಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಪಗೇವ ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮೋರಯೋನಿಯಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಣ್ಡಕಾಲೇಪಿ ಕಣಿಕಾರಮಕುಳವಣ್ಣಅಣ್ಡಕೋಸೋ ಹುತ್ವಾ ಅಣ್ಡಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಅಹೋಸಿ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪಕ್ಖಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸುರತ್ತರಾಜಿವಿರಾಜಿತೋ, ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಚತುತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಣ್ಡಕಹಿರಞ್ಞಪಬ್ಬತತಲೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸೂರಿಯಂ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ರಕ್ಖಾವರಣತ್ಥಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಮನ್ತಂ ಬನ್ಧನ್ತೋ **"ಉದೇತಯ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ।

೧೭. "ಉದೇತಯಂ ಚಕ್ಖುಮಾ ಏಕರಾಜಾ,
ಹರಿಸ್ಸವಣ್ಣೋ ಪಥವಿಪ್ಪಭಾಸೋ।
ತಂ ತಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಹರಿಸ್ಸವಣ್ಣಂ ಪಥವಿಪ್ಪಭಾಸಂ,

ತಯಾಜ್ಜ ಗುತ್ತಾ ವಿಹರೇಮು ದಿವಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉದೇತೀ**ತಿ ಪಾಚೀನಲೋಕಧಾತುತೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ। **ಚಕ್ಖುಮಾ**ತಿ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳವಾಸೀನಂ ಅನ್ಧಕಾರಂ ವಿಧಮಿತ್ವಾ ಚಕ್ಖುಪಟಿಲಾಭಕರಣೇನ ಯಂ ತೇನ ತೇಸಂ ದಿನ್ನಂ ಚಕ್ಖು, ತೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಚಕ್ಖುಮಾ। **ಏಕರಾಜಾ**ತಿ ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳೇ ಆಲೋಕಕರಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಸೇಟ್ಠವಿಸಿಟ್ಠಟ್ಠೇನ ಏಕರಾಜಾ। **ಹರಿಸ್ಸವಣ್ಣೋ**ತಿ ಹರಿಸಮಾನವಣ್ಣೋ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಥವಿಪ್ಪಭಾಸೋ**ತಿ ಪಥವಿಯಾ ಪಭಾಸೋ। **ತಂ ತಂ ನಮಸ್ಸಾಮೀ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ತಂ ಏವರೂಪಂ ಭವನ್ತಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ವನ್ದಾಮಿ। **ತಯಾಜ್ಜ ಗುತ್ತಾ ವಿಹರೇಮು ದಿವಸ**ನ್ತಿ ತಯಾ ಅಜ್ಜ ರಕ್ಖಿತಾ ಗೋಪಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ದಿವಸಂ ಚತುಇರಿಯಾಪಥವಿಹಾರೇನ ಸುಖಂ ವಿಹರೇಯ್ಯಾಮ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸೂರಿಯಂ ನಮಸ್ಸಿತ್ವಾ ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ಅತೀತೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಬುದ್ಧೇ ಚೇವ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಚ ನಮಸ್ಸತಿ।

"ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಗೂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ, ತೇ ಮೇ ನಮೋ ತೇ ಚ ಮಂ ಪಾಲಯನ್ತು।
ನಮತ್ಥು ಬುದ್ಧಾನಂ ನಮತ್ಥು ಬೋಧಿಯಾ, ನಮೋ ವಿಮುತ್ತಾನಂ ನಮೋ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ।
ಇಮಂ ಸೋ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ, ಮೋರೋ ಚರತಿ ಏಸನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ**ತಿ ಯೇ ಬಾಹಿತಪಾಪಾ ವಿಸುದ್ಧಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ। **ವೇದಗೂ**ತಿ ವೇದಾನಂ ಪಾರಂ ಗತಾತಿಪಿ ವೇದಗೂ, ವೇದೇಹಿ ಪಾರಂ ಗತಾತಿಪಿ ವೇದಗೂ। ಇಧ ಪನ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖತಾಸಙ್ಖತಧಮ್ಮೇ ವಿದಿತೇ ಪಾಕಟೇ ಕತ್ವಾ ಗತಾತಿ ವೇದಗೂ। ತೇನೇವಾಹ "ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ"ತಿ। ಸಬ್ಬೇ ಖನ್ಧಾಯತನಧಾತುಧಮ್ಮೇ ಸಲಕ್ಖಣಸಾಮಞ್ಞಲಕ್ಖಣವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಸ್ಸ ವಿದಿತೇ ಪಾಕಟೇ ಕತ್ವಾ ಗತಾ, ತಿಣ್ಣಂ ಮಾರಾನಂ ಮತ್ಥಕಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ ಉನ್ನಾದೇತ್ವಾ ಬೋಧಿತಲೇ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ವಾ ಸಂಸಾರಂ ವಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇ ಮೇ ನಮೋ**ತಿ ತೇ ಮಮ ಇಮಂ ನಮಕ್ಕಾರಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ತು। **ತೇ ಚ ಮಂ ಪಾಲಯನ್ತೂ**ತಿ ಏವಂ ಮಯಾ ನಮಸ್ಸಿತಾ ಚ ತೇ ಭಗವನ್ತೋ ಮಂ ಪಾಲೇನ್ತು ರಕ್ಖನ್ತು ಗೋಪೇನ್ತು। **ನಮತ್ಥು ಬುದ್ಧಾನಂ ನಮತ್ಥು ಬೋಧಿಯಾ, ನಮೋ ವಿಮುತ್ತಾನಂ ನಮೋ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಅಯಂ ಮಮ ನಮಕ್ಕಾರೋ ಅತೀತಾನಂ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅತ್ಥು, ತೇಸಞ್ಞೇವ ಚತೂಸು ಚ ಮಗ್ಗೇಸು ಚತೂಸು ಫಲೇಸು ಞಾಣಸಙ್ಖಾತಾಯ ಬೋಧಿಯಾ ಅತ್ಥು, ತಥಾ ತೇಸಞ್ಞೇವ ಅರಹತ್ತಫಲವಿಮುತ್ತಿಯಾ ವಿಮುತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥು, ಯಾ ಚ ನೇಸಂ ತದಙ್ಗವಿಮುತ್ತಿ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿಮುತ್ತಿ ಸಮುಚ್ಛೇದವಿಮುತ್ತಿ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಮುತ್ತಿ ನಿಸ್ಸರಣವಿಮುತ್ತೀತಿ ಪಞ್ಚವಿಧಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ ನೇಸಂ ವಿಮುತ್ತಿಯಾಪಿ ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ನಮಕ್ಕಾರೋ ಅತ್ಥೂತಿ। "ಇಮಂ ಸೋ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ, ಮೋರೋ ಚರತಿ ಏಸನಾ"ತಿ ಇದಂ ಪನ ಪದದ್ವಯಂ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಆಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಮೋರೋ ಇಮಂ ಪರಿತ್ತಂ ಇಮಂ ರಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ಪುಪ್ಫಫಲಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾಯ ಏಸನಾಯ ಚರತಿ।

ಏವಂ ದಿವಸಂ ಚರಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅತ್ಥಙ್ಗತಂ ಸೂರಿಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನೇ ರಕ್ಖಾವರಣತ್ಥಾಯ ಪುನ ಬ್ರಹ್ಮಮನ್ತಂ ಬನ್ಧನ್ತೋ **"ಅಪೇತಯ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ।

೧೮. "ಅಪೇತಯಂ ಚಕ್ಖುಮಾ ಏಕರಾಜಾ, ಹರಿಸ್ಸವಣ್ಣೋ ಪಥವಿಪ್ಪಭಾಸೋ।
ತಂ ತಂ ನಮಸ್ಸಾಮಿ ಹರಿಸ್ಸವಣ್ಣಂ ಪಥವಿಪ್ಪಭಾಸಂ, ತಯಾಜ್ಜ ಗುತ್ತಾ ವಿಹರೇಮು ರತ್ತಿಂ॥

"ಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇದಗೂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ, ತೇ ಮೇ ನಮೋ ತೇ ಚ ಮಂ ಪಾಲಯನ್ತು।
ನಮತ್ಥು ಬುದ್ಧಾನಂ ನಮತ್ಥು ಬೋಧಿಯಾ, ನಮೋ ವಿಮುತ್ತಾನಂ ನಮೋ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ।

ಇಮಂ ಸೋ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ, ಮೋರೋ ವಾಸಮಕಪ್ಪಯೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪೇತೀತಿ** ಅಪಯಾತಿ ಅತ್ಥಂ ಗಚ್ಛತಿ। **ಇಮಂ ಸೋ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ, ಮೋರೋ ವಾಸಮಕಪ್ಪಯೀತಿ** ಇದಮ್ಪಿ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಆಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭಿಕ್ಖವೇ , ಸೋ ಮೋರೋ ಇಮಂ ಪರಿತ್ತಂ ಇಮಂ ರಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪಯಿತ್ಥ, ತಸ್ಸ ರತ್ತಿಂ ವಾ ದಿವಾ ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಪರಿತ್ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ನೇವ ಭಯಂ, ನ ಲೋಮಹಂಸೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ನೇಸಾದಗಾಮವಾಸೀ ನೇಸಾದೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಿಚರನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ದಣ್ಡಕಹಿರಞ್ಞಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಖೇಮಾ ನಾಮ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ದೇವೀ ಸುಪಿನೇನ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಮೋರಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬುದ್ಧಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಅಹಂ, ದೇವ, ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಸ್ಸ ಮೋರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಕಾಮಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಮಚ್ಚಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಮೋರಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕತ್ಥ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನೇಸಾದಾ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ ನೇಸಾದೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ಸೋ ನೇಸಾದಪುತ್ತೋ "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ದಣ್ಡಕಹಿರಞ್ಞಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರೋ ವಸತೀ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ ತಂ ಮೋರಂ ಅಮಾರೇತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾವ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ನೇಸಾದೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ಪಾಸೇ ಓಡ್ಡೇಸಿ। ಮೋರೇನ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇಪಿ ಪಾಸೋ ನ ಸಞ್ಚರತಿ। ನೇಸಾದೋ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಖೇಮಾಪಿ ದೇವೀ ಪತ್ಥಿತಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ।

ರಾಜಾ "ಮೋರಂ ಮೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ದೇವೀ ಕಾಲಕತಾ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ದಣ್ಡಕಹಿರಞ್ಞಪಬ್ಬತೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮೋರೋ ವಸತಿ, ಯೇ ತಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಿ, ತೇ ಅಜರಾ ಅಮರಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಅಕ್ಖರಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಂ ಮಞ್ಜೂಸಾಯ ನಿಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಕತೇ ಅಞ್ಞೋ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಂ ವಾಚೇತ್ವಾ "ಅಜರೋ ಅಮರೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ನೇಸಾದಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಏತೇನೇವ ನಿಯಾಮೇನ ಛ ರಾಜಪರಿವಟ್ಟಾ ಗತಾ। ಅಥ ಸತ್ತಮೋ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ಏಕಂ ನೇಸಾದಂ ಪಹಿಣಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಅಕ್ಕನ್ತಟ್ಠಾನೇಪಿ ಪಾಸಸ್ಸ ಅಸಞ್ಚರಣಭಾವಂ, ಅತ್ತನೋ ಪರಿತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಗೋಚರಭೂಮಿಗಮನಭಾವಞ್ಚಸ್ಸ ಞತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಮೋರಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಥಾ ಹತ್ಥತಾಳಸದ್ದೇನ ನಚ್ಚತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸದ್ದೇನ ಚ ವಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಮೋರೇನ ಪರಿತ್ತೇ ಅಕತೇ ಪಾತೋಯೇವ ಪಾಸಯಟ್ಠಿಯೋ ರೋಪೇತ್ವಾ ಪಾಸೇ ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ ಮೋರಿಂ ವಸ್ಸಾಪೇಸಿ। ಮೋರೋ ವಿಸಭಾಗಂ ಮಾತುಗಾಮಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಕಿಲೇಸಾತುರೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಿತ್ತಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸೇ ಬಜ್ಝಿ। ಅಥ ನಂ ನೇಸಾದೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅದಾಸಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಆಸನಂ ದಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಯೇ ಕಿರ ತವ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಿ, ತೇ ಅಜರಾ ಅಮರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸ್ವಾಹಂ ತವ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಜರೋ ಅಮರೋ ಹೋತುಕಾಮೋ ತಂ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ"ನ್ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ತಾವ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಾ ಅಜರಾ ಅಮರಾ ಹೋನ್ತು, ಅಹಂ ಪನ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ? "ಆಮ, ಮರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಮಯಿ ಮರನ್ತೇ ಪನ ಮಮ ಮಂಸಮೇವ ಖಾದಿತ್ವಾ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ನ ಮರಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ? "ತ್ವಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ, ತಸ್ಮಾ ಕಿರ ತವ ಮಂಸಂ ಖಾದಕಾ ಅಜರಾ ಅಮರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಪನ ನ ಅಕಾರಣಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನಾಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿಂ, ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳವಾಸಿನೋಪಿ ರಕ್ಖಾಪೇಸಿಂ, ಸ್ವಾಹಂ ಕಾಲಂ ಕರಿತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದೇನ ಮೋರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾಪಿ

ಪೋರಾಣಸೀಲಾನುಭಾವೇನ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಜಾತೋ"ತಿ। "'ತ್ವಂ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸೀಲಫಲೇನ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಜಾತೋ'ತಿ ಕಥಮಿದಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಾತಬ್ಬಂ। ಅತ್ಥಿ ನೋ ಕೋಚಿ ಸಕ್ಖೀ"ತಿ ? "ಅತ್ಥಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕೋ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಕಾಲೇ ರತನಮಯೇ ರಥೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ವಿಚರಿಂ, ಸೋ ಮೇ ರಥೋ ಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಅನ್ತೋಭೂಮಿಯಂ ನಿದಹಾಪಿತೋ, ತಂ ಮಙ್ಗಲಪೋಕ್ಖರಣಿತೋ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇಹಿ, ಸೋ ಮೇ ಸಕ್ಖಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿತೋ ಉದಕಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ರಥಂ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸದ್ದಹಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಠಪೇತ್ವಾ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಅವಸೇಸಾ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖತಧಮ್ಮಾ ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಿನೋ ಅನಿಚ್ಚಾ ಖಯವಯಧಮ್ಮಾಯೇವಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ಪಸನ್ನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಜ್ಜೇನ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ರಜ್ಜಂ ತಸ್ಸೇವ ಪಟಿನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ "ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ದಣ್ಡಕಹಿರಞ್ಞಪಬ್ಬತಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸುವಣ್ಣಮೋರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮೋರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೬೦] ೧೦. ವಿನೀಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏವಮೇವ ನೂನ ರಾಜಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಸುಗತಾಲಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೇ ಹಿ ಗಯಾಸೀಸಗತಾನಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಸುಗತಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೇ ಉಭೋಪಿ ಥೇರಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಿಸ್ಸಿತಕೇ ಆದಾಯ ವೇಳುವನಂ ಅಗಮಿಂಸು। ತೇ ಸತ್ಥಾರಾ "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ಭನ್ತೇ, ಸುಗತಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಮ ಅನುಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಾಪುಣಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ವಿದೇಹರಟ್ಠೇ ಮಿಥಿಲಾಯಂ ವಿದೇಹರಾಜೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ತದಾ ಏಕಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಹಂಸರಾಜಸ್ಸ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ಕಾಕಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋ ನೇವ ಮಾತುಪತಿರೂಪಕೋ ಅಹೋಸಿ, ನ ಪಿತು। ಅಥಸ್ಸ ವಿನೀಲಕಧಾತುಕತ್ತಾ "ವಿನೀಲಕೋ"ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಹಂಸರಾಜಾ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಅಪರೇ ಪನಸ್ಸ ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಪಿತರಂ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ತಾತ, ತುಮ್ಹೇ ಕಸ್ಮಾ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ? "ತಾತಾ, ಏಕಾಯ ಮೇ ಕಾಕಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಏಕೋ ಪುತ್ತೋ ಜಾತೋ, 'ವಿನೀಲಕೋ'ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ, ತಮಹಂ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। "ಕಹಂ ಪನೇತೇ ವಸನ್ತೀ"ತಿ? "ವಿದೇಹರಟ್ಠೇ ಮಿಥಿಲಾಯ ಅವಿದೂರೇ ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ತಾಲಗ್ಗೇ ವಸನ್ತೀ"ತಿ। "ತಾತ, ಮನುಸ್ಸಪಥೋ ನಾಮ ಸಾಸಙ್ಕೋ ಸಪ್ಪಟಿಭಯೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ಪಿತರಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಸಞ್ಞಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವಿನೀಲಕಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದಣ್ಡಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇನ ದಣ್ಡಕೋಟಿಯಂ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಮಿಥಿಲಾನಗರಮತ್ಥಕೇನ ಪಾಯಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ವಿದೇಹರಾಜಾ ಸಬ್ಬಸೇತಚತುಸಿನ್ಧವಯುತ್ತರಥವರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋತಿ। ವಿನೀಲಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ

ವಿದೇಹರಞ್ಞಾ ಕಿಂ ನಾನಾಕಾರಣಂ, ಏಸ ಚತುಸಿನ್ಧವಯುತ್ತರಥೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಅನುಸಞ್ಚರತಿ, ಅಹಂ ಪನ ಹಂಸಯುತ್ತರಥೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯. "ಏವಮೇವ ನೂನ ರಾಜಾನಂ, ವೇದೇಹಂ ಮಿಥಿಲಗ್ಗಹಂ।
ಅಸ್ಸಾ ವಹನ್ತಿ ಆಜಞ್ಞಾ, ಯಥಾ ಹಂಸಾ ವಿನೀಲಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಮೇವಾ**ತಿ ಏವಂ ಏವ, **ನೂನಾ**ತಿ ಪರಿವಿತಕ್ಕೇ ನಿಪಾತೋ। ಏಕಂಸೇಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ವೇದೇಹ**ನ್ತಿ ವಿದೇಹರಟ್ಠಸಾಮಿಕಂ। **ಮಿಥಿಲಗ್ಗಹ**ನ್ತಿ ಮಿಥಿಲಗೇಹಂ, ಮಿಥಿಲಾಯಂ ಘರಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಸಮಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಜಞ್ಞಾ**ತಿ ಕಾರಣಾಕಾರಣಾಜಾನನಕಾ। **ಯಥಾ ಹಂಸಾ ವಿನೀಲಕ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಇಮೇ ಹಂಸಾ ಮಂ ವಿನೀಲಕಂ ವಹನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ವಹನ್ತೀತಿ।

ಹಂಸಪೋತಕಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಇಧೇವ ನಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾಪಿ "ಏವಂ ಕತೇ ಪಿತಾ ನೋ ಕಿಂ ವಕ್ಖತೀ"ತಿ ಗರಹಭಯೇನ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ ತೇನ ಕತಕಿರಿಯಂ ಪಿತು ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ತ್ವಂ ಮಮ ಪುತ್ತೇಹಿ ಅಧಿಕತರೋಸಿ, ಯೋ ಮಮ ಪುತ್ತೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ರಥೇ ಯುತ್ತಸಿನ್ಧವೇ ವಿಯ ಕರೋಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸಿ। ಇಮಂ ಠಾನಂ ತವ ಅಗೋಚರೋ, ಅತ್ತನೋ ಮಾತು ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦. "ವಿನೀಲ ದುಗ್ಗಂ ಭಜಸಿ, ಅಭೂಮಿಂ ತಾತ ಸೇವಸಿ।
ಗಾಮನ್ತಕಾನಿ ಸೇವಸ್ಸು, ಏತಂ ಮಾತಾಲಯಂ ತವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿನೀಲಾ**ತಿ ತಂ ನಾಮೇನಾಲಪತಿ। **ದುಗ್ಗಂ ಭಜಸೀ**ತಿ ಇಮೇಸಂ ವಸೇನ ಗಿರಿದುಗ್ಗಂ ಭಜಸಿ। **ಅಭೂಮಿಂ, ತಾತ, ಸೇವಸೀ**ತಿ, ತಾತ, ಗಿರಿವಿಸಮಂ ನಾಮ ತವ ಅಭೂಮಿ , ತಂ ಸೇವಸಿ ಉಪಗಚ್ಛಸಿ। **ಏತಂ ಮಾತಾಲಯಂ ತವಾ**ತಿ ಏತಂ ಗಾಮನ್ತಂ ಉಕ್ಕಾರಟ್ಠಾನಂ ಆಮಕಸುಸಾನಟ್ಠಾನಞ್ಚ ತವ ಮಾತು ಆಲಯಂ ಗೇಹಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ, ತತ್ಥ ಗಚ್ಛಾಹೀತಿ। ಏವಂ ತಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ನಂ ಮಿಥಿಲನಗರಸ್ಸ ಉಕ್ಕಾರಭೂಮಿಯಞ್ಞೇವ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಏಥಾ"ತಿ ಪುತ್ತೇ ಆಣಾಪೇಸಿ, ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ವಿನೀಲಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಿತಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ವಿದೇಹರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಿನೀಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ದಳ್ಹವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ರಾಜೋವಾದಞ್ಚ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ, ಸೂಕರಂ ಉರಗಂ ಭಗ್ಗಂ।
ಅಲೀನಚಿತ್ತಗುಣಞ್ಚ, ಸುಹನು ಮೋರವಿನೀಲಂ॥

೨. ಸನ್ಥವವಗ್ಗೋ

[೧೬೧] ೧. ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಸನ್ಥವಂ ಕಾಪುರಿಸೇನ ಕಯಿರಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ದುಬ್ಬಚಜಾತಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ನವಕನಿಪಾತೇ **ಗಿಜ್ಝಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೯.೧ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ದುಬ್ಬಚತಾಯ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಮತ್ತಹತ್ಥಿಪಾದೇಹಿ ಸಞ್ಚುಣ್ಣಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಸಿಸತಾನಂ ಗಣಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ತೇಸು ತಾಪಸೇಸು ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತೋ ನಾಮೇಕೋ ತಾಪಸೋ ಅಹೋಸಿ ದುಬ್ಬಚೋ ಅನೋವಾದಕೋ। ಸೋ ಏಕಂ ಹತ್ಥಿಪೋತಕಂ ಪೋಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಹತ್ಥಿಪೋತಕಂ ಪೋಸೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಚ್ಚಂ, ಆಚರಿಯ, ಮತಮಾತಿಕಂ ಏಕಂ ಹತ್ಥಿಪೋತಕಂ ಪೋಸೇಮೀ"ತಿ। "ಹತ್ಥಿನೋ ನಾಮ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತಾ ಪೋಸಕೇಯೇವ ಮಾರೇನ್ತಿ, ಮಾ ತಂ ಪೋಸೇಹೀ"ತಿ। "ತೇನ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಸೋ ತೇನ ಪೋಸಿಯಮಾನೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಮಹಾಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತೇ ಇಸಯೋ ವನಮೂಲಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ದೂರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿಂಸು। ಹತ್ಥಿಪಿ ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣವಾತೇ ಪಭಿನ್ನಮದೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಘಟಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಫಲಕಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಆಲಮ್ಬನಫಲಕಂ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ "ತಂ ತಾಪಸಂ ಮಾರೇತ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಗಹನಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಕತಿಸಞ್ಞಾಯೇವಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಹತ್ಥೀ ಗಹನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಪರಾಮಸಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಪಾದೇನ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ಕತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೇಸತಾಪಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ । ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕಾಪುರಿಸೇಹಿ ನಾಮ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಗ್ಗೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೧೦. "ನ ಸನ್ಥವಂ ಕಾಪುರಿಸೇನ ಕಯಿರಾ, ಅರಿಯೋ ಅನರಿಯೇನ ಪಜಾನಮತ್ಥಂ।
ಚಿರಾನುವುತ್ಥೋಪಿ ಕರೋತಿ ಪಾಪಂ, ಗಜೋ ಯಥಾ ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತಂ॥

೧೧. "ಯಂ ತ್ವೇವ ಜಞ್ಞಾ ಸದಿಸೋ ಮಮನ್ತಿ, ಸೀಲೇನ ಪಞ್ಞಾಯ ಸುತೇನ ಚಾಪಿ।
ತೇನೇವ ಮೇತ್ತಿಂ ಕಯಿರಾಥ ಸದ್ಧಿಂ, ಸುಖೋ ಹವೇ ಸಪ್ಪುರಿಸೇನ ಸಙ್ಗಮೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಸನ್ಥವಂ ಕಾಪುರಿಸೇನ ಕಯಿರಾತಿ** ಕುಚ್ಛಿತೇನ ಕೋಧಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಣ್ಹಾಸನ್ಥವಂ ವಾ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವಂ ವಾ ನ ಕಯಿರಾಥ। **ಅರಿಯೋ ಅನರಿಯೇನ ಪಜಾನಮತ್ಥನ್ತಿ ಅರಿಯೋತಿ** ಚತ್ತಾರೋ ಅರಿಯಾ ಆಚಾರಅರಿಯೋ ಲಿಙ್ಗಅರಿಯೋ ದಸ್ಸನಅರಿಯೋ ಪಟಿವೇಧಅರಿಯೋತಿ। ತೇಸು ಆಚಾರಅರಿಯೋ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ಸೋ ಪಜಾನಮತ್ಥಂ ಅತ್ಥಂ ಪಜಾನನ್ತೋ ಅತ್ಥಾನತ್ಥಕುಸಲೋ ಆಚಾರೇ ಠಿತೋ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲೋ ಅನರಿಯೇನ ನಿಲ್ಲಜ್ಜೇನ ದುಸ್ಸೀಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? **ಚಿರಾನುವುತ್ಥೋಪಿ ಕರೋತಿ ಪಾಪ**ನ್ತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಅನರಿಯೋ ಚಿರಂ ಏಕತೋ ಅನುವುತ್ಥೋಪಿ ತಂ ಏಕತೋ ನಿವಾಸಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ಕರೋತಿ ಪಾಪಂ ಲಾಮಕಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿಯೇವ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಗಜೋ ಯಥಾ ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತ**ನ್ತಿ, ಯಥಾ ಸೋ ಗಜೋ ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತಂ ಮಾರೇನ್ತೋ ಪಾಪಂ ಅಕಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಂ ತ್ವೇವ ಜಞ್ಞಾ ಸದಿಸೋ ಮಮ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಯಂ ತ್ವೇವ ಪುಗ್ಗಲಂ "ಅಯಂ ಮಮ ಸೀಲಾದೀಹಿ ಸದಿಸೋ"ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಿಂ ಕಯಿರಾಥ, ಸಪ್ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಾಗಮೋ ಸುಖಾವಹೋತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅನೋವಾದಕೇನ ನಾಮ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಸುಸಿಕ್ಖಿತೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇಸಿಗಣಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತೋ ಅಯಂ ದುಬ್ಬಚೋ ಅಹೋಸಿ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೬೨] ೨. ಸನ್ಥವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಸನ್ಥವಸ್ಮಾ ಪರಮತ್ಥಿ ಪಾಪಿಯೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಗ್ಗಿಜುಹನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ **ನಙ್ಗುಟ್ಠಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೪೪ ಆದಯೋ) ಕಥಿತಸದಿಸಮೇವ। ಭಿಕ್ಖೂ ತೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಜಟಿಲಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಮಿಚ್ಛಾತಪಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ವುಡ್ಢೀ"ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತ್ಥಕಾಚಿ ವುಡ್ಢಿ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಅಗ್ಗಿಜುಹನೇ ವುಡ್ಢಿ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಚಿರಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮೇ ಅವುಡ್ಢಿಮೇವ ದಿಸ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಉದಕೇನ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಖಾದೀಹಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ತಸ್ಸ ಜಾತಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸೇ ಠಿತಂ ಆಹಂಸು - "ಕಿಂ, ತಾತ, ಜಾತಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಿಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ತಯೋ ವೇದೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ವಸಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಸೋ "ನ ಮೇ ಘರಾವಾಸೇನ ಅತ್ಥೋ, ಅರಞ್ಞೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜಾತಗ್ಗಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ನಿಮನ್ತಿತಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿನಾ ಪಾಯಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ಪಾಯಾಸಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಯಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಪಾಯಾಸಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ "ಅಗ್ಗಿಂ ತಾವ ಭವನ್ತಂ ಸಪ್ಪಿಯುತ್ತಂ ಪಾಯಾಸಂ ಪಾಯೇಮೀ"ತಿ ಪಾಯಾಸಂ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಬಹುಸಿನೇಹೇ ಪಾಯಾಸೇ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಮತ್ತೇಯೇವ ಅಗ್ಗಿ ಜಲಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗತಾಹಿ ಅಚ್ಚೀಹಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಝಾಪೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭೀತತಸಿತೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಠತ್ವಾ "ಕಾಪುರಿಸೇಹಿ ನಾಮ ಸನ್ಥವೋ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಇಮಿನಾ ಅಗ್ಗಿನಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕತಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಝಾಪಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩. "ನ ಸನ್ಥವಸ್ಮಾ ಪರಮತ್ಥಿ ಪಾಪಿಯೋ, ಯೋ ಸನ್ಥವೋ ಕಾಪುರಿಸೇನ ಹೋತಿ।
ಸನ್ತಪ್ಪಿತೋ ಸಪ್ಪಿನಾ ಪಾಯಸೇನ, ಕಿಚ್ಛಾಕತಂ ಪಣ್ಣಕುಟಿಂ ಅದಯ್ಹೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಸನ್ಥವಸ್ಮಾತಿ** ತಣ್ಹಾಸನ್ಥವಾಪಿ ಚ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವಾಪಿ ಚಾತಿ ದುವಿಧಾಪಿ ಏತಸ್ಮಾ ಸನ್ಥವಾ ಪರಂ ಉತ್ತರಿ ಅಞ್ಞಂ ಪಾಪತರಂ ನತ್ಥಿ, ಲಾಮಕತರಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋ ಸನ್ಥವೋ ಕಾಪುರಿಸೇನಾತಿ** ಯೋ ಪಾಪಕೇನ ಕಾಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದುವಿಧೋಪಿ ಸನ್ಥವೋ, ತತೋ ಪಾಪತರಂ ಅಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ। ಕಸ್ಮಾ? **ಸನ್ತಪ್ಪಿತೋ ...ಪೇ॰...ಅದಯ್ಹೀತಿ**, ಯಸ್ಮಾ ಸಪ್ಪಿನಾ ಚ ಪಾಯಾಸೇನ ಚ ಸನ್ತಪ್ಪಿತೋಪಿ ಅಯಂ ಅಗ್ಗಿ ಮಯಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಝಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ "ನ ಮೇ ತಯಾ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿನಾ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ತಂ ಅಗ್ಗಿಂ ಉದಕೇನ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ಸಾಖಾಹಿ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಅನ್ತೋಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಾಮಮಿಗಿಂ ಸೀಹಸ್ಸ ಚ ಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ಚ ದೀಪಿನೋ ಚ ಮುಖಂ ಲೇಹನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಾ ಪರಂ ಸೇಯ್ಯೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪. "ನ ಸನ್ಥವಸ್ಮಾ ಪರಮತ್ಥಿ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯೋ ಸನ್ಥವೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೇನ ಹೋತಿ।

ಸೀಹಸ್ಸ ಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ಚ ದೀಪಿನೋ ಚ, ಸಾಮಾ ಮುಖಂ ಲೇಹತಿ ಸನ್ಥವೇನಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಮಾ ಮುಖಂ ಲೇಹತಿ ಸನ್ಥವೇನಾ**ತಿ ಸಾಮಾ ನಾಮ ಮಿಗೀ ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಜನಾನಂ ಸನ್ಥವೇನ ಸಿನೇಹೇನ ಮುಖಂ ಲೇಹತೀತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತೋಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತೇನ ಸಮಯೇನ ತಾಪಸೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸನ್ಥವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೬೩] ೩. ಸುಸೀಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಳಾ ಮಿಗಾ ಸೇತದನ್ತಾ ತವೀಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಛನ್ದಕದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಕದಾಚಿ ಏಕಮೇವ ಕುಲಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಕದಾಚಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ದೇತಿ, ಕದಾಚಿ ಗಣಬನ್ಧನೇನ ಬಹೂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ದೇನ್ತಿ, ಕದಾಚಿ ವೀಥಿಸಭಾಗೇನ, ಕದಾಚಿ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಛನ್ದಕಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇನ್ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋ ಛನ್ದಕಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಚ್ಚೇ “ಇಮಂ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಆಹಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ “ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ। ಏವಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥಾಯ ವತ್ತಮಾನಾಯ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೇಹಿ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾನಞ್ಞೇವ , ಬುದ್ಧಸಾವಕೇಹಿ “‘ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸೇವಾ’ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಮ್ಬಹುಲಂ ಕರಿಸಾಮಾ”ತಿ ಸಮ್ಬಹುಲಾಯ ಕಥಾಯ “ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವದನ್ತಾಯೇವ ಬಹುಕಾ ಜಾತಾ, ತೇಸಞ್ಞೇವ ಕಥಾ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ । ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ದಾತಬ್ಬದಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ನಾಗರಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಮಗ್ಗಫಲೇಹಿ ಪಬೋಧೇತ್ವಾ ಜೇತವನವಿಹಾರಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಪ್ಪಮುಖೇ ಠತ್ವಾ ಸುಗತೋವಾದಂ ದತ್ವಾ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಆವುಸೋ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ದಾತಬ್ಬದಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಕರಣತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಾಪಿ ಅನ್ತರಾಯಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ತಂ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂಯೇವ ಪಾದಮೂಲಂ ಆಗತಂ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಬಲಂ ನಾಮ ಮಹನ್ತ”ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತೇ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕಾ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ದಾತಬ್ಬದಾನಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಕರಣತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಾಯಮಿಂಸು, ಸೋ ಪನ ಪರಿಕ್ಖಾರೋ ಸಬ್ಬಕಾಲೇಪಿ ಮಮೇವ ಪಾದಮೂಲಂ ಆಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸುಸೀಮೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ತಸ್ಸ ಸೋಳಸವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಪಿತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಪನ ಧರಮಾನಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಕಾರಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಹತ್ಥೀನಂ ಮಙ್ಗಲಕರಣಟ್ಠಾನೇ ಆಭತಉಪಕರಣಭಣ್ಡಞ್ಚ ಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ಸೋಯೇವ ಅಲತ್ಥ। ಏವಮಸ್ಸ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಮಙ್ಗಲೇ ಕೋಟಿಮತ್ತಂ ಧನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಛಣೋ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಸೇಸಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಛಣೋ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಮಙ್ಗಲಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ।

ಪುರೋಹಿತಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪನ ಪುತ್ತೋ ಅತಿದಹರೋ, ನೇವ ತಯೋ ವೇದೇ ಜಾನಾತಿ, ನ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಂ, ಮಯಂ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುರೋಹಿತಪುತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕಾತುಂ ಅದತ್ವಾ "ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಮಯಂ ಧನಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಅಥ "ಚತುತ್ಥೇ ದಿವಸೇ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಕರಣಂ ನಾಮ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಂಸೋ, ವಂಸೋ ಚ ನೋ ಓಸಕ್ಕಿಸ್ಸತಿ, ಧನಾ ಚ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಅನುಸೋಚಮಾನಾ ಪರೋದಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕಸ್ಮಾ, ಅಮ್ಮ, ರೋದಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ "ನನು, ಅಮ್ಮ, ಅಹಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। "ತಾತ, ತ್ವಂ ನೇವ ತಯೋ ವೇದೇ ಜಾನಾಸಿ, ನ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಂ, ಕಥಂ ಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಕದಾ ಪನ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ಇತೋ ಚತುತ್ಥೇ ದಿವಸೇ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ತಯೋ ಪನ ವೇದೇ ಪಗುಣೇ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಂ ಜಾನನಕಆಚರಿಯೋ ಕಹಂ ವಸತೀ"ತಿ? "ತಾತ, ಏವರೂಪೋ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಇತೋ ವೀಸಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ವಸತೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಂಸಂ ನ ನಾಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ಸ್ವೇ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕರತ್ತೇನೇವ ತಯೋ ವೇದೇ ಚ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಞ್ಚ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚತುತ್ಥೇ ದಿವಸೇ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ರೋದೀ"ತಿ ಮಾತರಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾತೋವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ನಂ ಆಚರಿಯೋ "ಕುತೋ ಆಗತೋಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಬಾರಾಣಸಿತೋ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। "ಕೇನತ್ಥೇನಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ತಯೋ ವೇದೇ ಚ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಞ್ಚ ಉಗ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ತಾತ, ಉಗ್ಗಣ್ಹಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಆಚರಿಯ, ಮಯ್ಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಚ್ಚಾಯಿಕ"ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಅಹಂ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ವೀಸಯೋಜನಸತಂ ಆಗತೋ, ಅಜ್ಜೇವೇಕರತ್ತಿಂ ಮಯ್ಹಮೇವ ಓಕಾಸಂ ಕರೋಥ, ಇತೋ ತತಿಯದಿವಸೇ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಂ ಏಕೇನೇವ ಉದ್ದೇಸಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಓಕಾಸಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಭುತ್ತಕಾಲೇ ಸಯಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪರಿಯತ್ತಿಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇ ತಯೋ ವೇದೇ ಚ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಞ್ಚ ನಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞೋಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ತಾತ, ಸಬ್ಬಂ ನಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಚರಿಯ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಥೇ ಏತ್ತಕಂ ಪದಪಚ್ಚಾಭಟ್ಠಂ, ಏತ್ತಕಂ ಸಜ್ಝಾಯಸಮ್ಮೋಹಟ್ಠಾನಂ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ಏವಂ ವಾಚೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸೇನೇವ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಉಗ್ಗಹಿತಂ ತೇ, ತಾತ, ಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪರಿತೋಸೇಸಿ।

ಪುನದಿವಸೇ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಛಣೋ ಪಟಿಯಾದಿಯಿತ್ಥ। ಸತಮತ್ತೇ ಹತ್ಥಿಸೋಣ್ಣಾಲಙ್ಕಾರೇ ಚ ಸುವಣ್ಣದ್ಧಜೇ ಹೇಮಜಾಲಸಞ್ಛನ್ನೇ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸುಂ, ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಅಲಙ್ಕರಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ "ಮಯಂ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಮಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧಿತಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸುಸೀಮೋಪಿ ರಾಜಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಉಪಕರಣಭಣ್ಡಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಕುಮಾರಪರಿಹಾರೇನ ಅಲಙ್ಕತೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಪುರಕ್ಖತಪರಿವಾರಿತೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಮಹಾರಾಜ, ತುಮ್ಹೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಂಸಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ವಂಸಞ್ಚ ನಾಸೇತ್ವಾ 'ಅಞ್ಞೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಞ್ಚ ಉಪಕರಣಾನಿ ಚ ತೇಸಂ ದಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಅವಚುತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೫. "ಕಾಳಾ ಮಿಗಾ ಸೇತದನ್ತಾ ತವೀಮೇ, ಪರೋಸತಂ ಹೇಮಜಾಲಾಭಿಛನ್ನಾ।
ತೇ ತೇ ದದಾಮೀತಿ ಸುಸೀಮ ಬ್ರೂಸಿ, ಅನುಸ್ಸರಂ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ತೇ ದದಾಮೀತಿ ಸುಸೀಮ ಬ್ರೂಸೀತಿ** ತೇ ಏತೇ ತವ ಸನ್ತಕೇ "ಕಾಳಾ ಮಿಗಾ ಸೇತದನ್ತಾ"ತಿ ಏವಂ ಗತೇ ಪರೋಸತಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಹತ್ಥೀ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದದಾಮೀತಿ ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಭೋ ಸುಸೀಮ, ಏವಂ ಬ್ರೂಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುಸ್ಸರಂ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾನ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ವಂಸೇ ಪಿತುಪಿತಾಮಹಾನಂ ಆಚಿಣ್ಣಂ ಸರನ್ತೋಯೇವ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಮಹಾರಾಜ, ಯಾವ ಸತ್ತಮಕುಲಪರಿವಟ್ಟಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾ ಚ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸೋ ತ್ವಂ ಏವಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ವಂಸಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ಏವಂ ಬ್ರೂಸೀತಿ।

ಸುಸೀಮೋ ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬. "ಕಾಳಾ ಮಿಗಾ ಸೇತದನ್ತಾ ಮಮೀಮೇ, ಪರೋಸತಂ ಹೇಮಜಾಲಾಭಿಛನ್ನಾ।
ತೇ ತೇ ದದಾಮೀತಿ ವದಾಮಿ ಮಾಣವ, ಅನುಸ್ಸರಂ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇ ತೇ ದದಾಮೀ**ತಿ ತೇ ಏತೇ ಹತ್ಥೀ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದದಾಮೀತಿ ಸಚ್ಚಮೇವ ಮಾಣವ ವದಾಮಿ, ನೇವ ಹತ್ಥೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾನಂ ಕಿರಿಯಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿಯೇವ, ನೋ ನಾನುಸ್ಸರಾಮಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾನಂ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪೇತ್ತಿಪಿತಾಮಹಾ ಕರೋನ್ತೀತಿ ಪನ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋಪಿ ಏವಂ ವದಾಮಿಯೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೇನೇವಮಾಹ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏತದವೋಚ - "ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ವಂಸಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋಯೇವ ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಂ ಕಾರಾಪೇಥಾ"ತಿ। "ತ್ವಂ ಕಿರ, ತಾತ, ತಯೋ ವೇದೇ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಞ್ಚ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಆರೋಚೇಸುಂ, ತೇನಾಹಂ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಕಾರಾಪೇಮೀತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಏತ್ತಕೇಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಏಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ತೀಸು ವೇದೇಸು ವಾ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತೇಸು ವಾ ಏಕದೇಸಮ್ಪಿ ಯದಿ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ, ಉಟ್ಠಹತು, ತಯೋಪಿ ವೇದೇ ಹತ್ಥಿಸುತ್ತಞ್ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಹತ್ಥಿಮಙ್ಗಲಕರಣೇನ ಮಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇಪಿ ಜಾನನ್ತೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ। ಏಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ತಸ್ಸ ಪಟಿಸತ್ತು ಹುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಕುಲವಂಸಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ಬಹುಂ ಧನಂ ಆದಾಯ ಅತ್ತನೋ ನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। "ತದಾ ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ, ಸುಸೀಮೋ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಮಾಣವೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುಸೀಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೬೪] ೪. ಗಿಜ್ಝಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಂ ನು ಗಿಜ್ಝೋ ಯೋಜನಸತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಮಾತುಪೋಸಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಸಾಮಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೨೯೬ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಗಿಹೀ ಪೋಸೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು ಸಾಧೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಂ ದತ್ವಾ "ಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಉಜ್ಝಾಯಿತ್ಥ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಗುಣವಸೇನ

ಅಞ್ಞಾತಕಾನಮ್ಪಿ ಉಪಕಾರಂ ಅಕಂಸು, ಇಮಸ್ಸ ಪನ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಉಪಕಾರಕರಣಂ ಭಾರೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಪಬ್ಬತೇ ಗಿಜ್ಝಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಹತೀ ವಾತವುಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ಗಿಜ್ಝಾ ವಾತವುಟ್ಠಿಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಸೀತಭಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಕಾರಸಮೀಪೇ ಚ ಪರಿಖಾಸಮೀಪೇ ಚ ಸೀತೇನ ಕಮ್ಪಮಾನಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಗಿಜ್ಝೇ ಕಿಲಮನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅನೋವಸ್ಸಕಟ್ಠಾನೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಗೋಸುಸಾನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಗೋಮಂಸಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ದಾಪೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ। ಗಿಜ್ಝಾ ವೂಪಸನ್ತಾಯ ವಾತವುಟ್ಠಿಯಾ ಕಲ್ಲಸರೀರಾ ಹುತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ತೇ ತತ್ಥೇವ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಏವಂ ಮನ್ತಯಿಂಸು – "ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಪಕಾರೋ ಕತೋ, ಕತೂಪಕಾರಸ್ಸ ಚ ನಾಮ ಪಚ್ಚುಪಕಾರಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹೇಸು ಯೋ ಯಂ ವತ್ಥಂ ವಾ ಆಭರಣಂ ವಾ ಲಭತಿ, ತೇನ ತಂ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಆಕಾಸಙ್ಗಣೇ ಪಾತೇತಬ್ಬ"ನ್ತಿ।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಿಜ್ಝಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವತ್ಥಾಭರಣಾನಿ ಆತಪೇ ಸುಕ್ಖಾಪೇನ್ತಾನಂ ಪಮಾದಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಸೇನಾ ವಿಯ ಮಂಸಪೇಸಿಂ ಸಹಸಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಆಕಾಸಙ್ಗಣೇ ಪಾತೇನ್ತಿ। ಸೋ ಗಿಜ್ಝಾನಂ ಆಹರಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ವಿಸುಂಯೇವ ಠಪೇಸಿ। "ಗಿಜ್ಝಾ ನಗರಂ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೀ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ "ಏಕಂ ಗಿಜ್ಝಮ್ಪಿ ತಾವ ಗಣ್ಹಥ, ಸಬ್ಬಂ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಾಸೇ ಚೇವ ಜಾಲಾನಿ ಚ ಓಡ್ಡಾಪೇಸಿ। ಮಾತುಪೋಸಕಗಿಜ್ಝೋ ಪಾಸೇ ಬಜ್ಝಿ, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ನೇನ್ತಿ। ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಗಿಜ್ಝಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾ ಇಮಂ ಗಿಜ್ಝಂ ಬಾಧಯಿಂಸೂ"ತಿ ಸದ್ಧಿಞ್ಞೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಗಿಜ್ಝಂ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ – "ತುಮ್ಹೇ ನಗರಂ ವಿಲುಮ್ಪಿತ್ವಾ ವತ್ಥಾದೀನಿ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕಸ್ಸ ತಾನಿ ದಿನ್ನಾನೀ"ತಿ? "ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸಾ"ತಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಮ್ಹಾಕಂ ತೇನ ಜೀವಿತಂ ದಿನ್ನಂ, ಉಪಕಾರಸ್ಸ ನಾಮ ಪಚ್ಚುಪಕಾರಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅದಮ್ಹಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಗಿಜ್ಝಾ ಕಿರ ಯೋಜನಸತಮತ್ಥಕೇ ಠತ್ವಾ ಕುಣಪಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ಕಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಓಡ್ಡಿತಂ ಪಾಸಂ ನ ಪಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೭. "ಯಂ ನು ಗಿಜ್ಝೋ ಯೋಜನಸತಂ, ಕುಣಪಾನಿ ಅವೇಕ್ಖತಿ।
ಕಸ್ಮಾ ಜಾಲಞ್ಚ ಪಾಸಞ್ಚ, ಆಸಜ್ಜಾಪಿ ನ ಬುಜ್ಝಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯನ್ತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, **ನೂತಿ** ನಾಮತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ಗಿಜ್ಝೋ ನಾಮ ಯೋಜನಸತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಾನಿ ಕುಣಪಾನಿ ಅವೇಕ್ಖತಿ, ಪಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಸಜ್ಜಾಪೀತಿ** ಆಸಾದೇತ್ವಾಪಿ, ಸಮ್ಪಾಪುಣಿತ್ವಾಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಓಡ್ಡಿತಂ ಜಾಲಞ್ಚ ಪಾಸಞ್ಚ ಪತ್ವಾಪಿ ಕಸ್ಮಾ ನ ಬುಜ್ಝಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ಗಿಜ್ಝೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೮. "ಯದಾ ಪರಾಭವೋ ಹೋತಿ, ಪೋಸೋ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಯೇ।
ಅಥ ಜಾಲಞ್ಚ ಪಾಸಞ್ಚ, ಆಸಜ್ಜಾಪಿ ನ ಬುಜ್ಝತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪರಾಭವೋತಿ** ವಿನಾಸೋ। **ಪೋಸೋತಿ** ಸತ್ತೋ।

ಗಿಜ್ಝಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಪುಚ್ಛಿ - “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಗಿಜ್ಝೇಹಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ವತ್ಥಾದೀನಿ ಆಭತಾನೀ”ತಿ। “ಸಚ್ಚಂ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಹಂ ತಾನೀ”ತಿ? “ದೇವ, ಮಯಾ ತಾನಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ವಿಸುಂ ಠಪಿತಾನಿ, ಯಂ ಯೇಸಂ ಸನ್ತಕಂ, ತಂ ತೇಸಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಂ ಗಿಜ್ಝಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥಾ”ತಿ ಗಿಜ್ಝಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸನ್ತಕಾನಿ ದಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಮಾತುಪೋಸಕಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ । “ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಮಾತುಪೋಸಕಗಿಜ್ಝೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಗಿಜ್ಝಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೬೫] ೫. ನಕುಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸದ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಮಿತ್ತೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೇಣಿಭಣ್ಡನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ **ಉರಗಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೨.೭-೮) ಕಥಿತಸದಿಸಮೇವ। ಇಧಾಪಿ ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇ ದ್ವೇ ಮಹಾಮತ್ತಾ ಇದಾನೇವ ಮಯಾ ಸಮಗ್ಗಾ ಕತಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಇಮೇ ಸಮಗ್ಗೇ ಅಕಾಸಿಂಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ನಕುಲೋ, ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಬಿಲೇ ಸಪ್ಪೋ ಚ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಹಿನಕುಲಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇಸಂ ಕಲಹೇ ಆದೀನವಞ್ಚ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಚ ಆನಿಸಂಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಕಲಹಂ ನಾಮ ಅಕತ್ವಾ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಸಮಗ್ಗೇ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ಬಹಿನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲೇ ನಕುಲೋ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ವಮ್ಮಿಕಸ್ಸ ಬಿಲದ್ವಾರೇ ಸೀಸಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ತಥಾ ನಿದ್ದಾಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯. “ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಅಮಿತ್ತೇನ, ಅಣ್ಡಜೇನ ಜಲಾಬುಜ।
ವಿವರಿಯ ದಾಠಂ ಸೇಸಿ, ಕುತೋ ತೇ ಭಯಮಾಗತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಕರಿತ್ವಾ। **ಅಣ್ಡಜೇನಾ**ತಿ ಅಣ್ಡಕೋಸೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ ನಾಗೇನ। **ಜಲಾಬುಜಾ**ತಿ ನಕುಲಂ ಆಲಪತಿ। ಸೋ ಹಿ ಜಲಾಬುಮ್ಹಿ ಜಾತತ್ತಾ “ಜಲಾಬುಜೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ವಿವರಿಯಾ**ತಿ ವಿವರಿತ್ವಾ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ವುತ್ತೋ ನಕುಲೋ “ಅಯ್ಯ, ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ನಾಮ ನ ಅವಜಾನಿತಬ್ಬೋ ಆಸಙ್ಕಿತಬ್ಬೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦. “ಸಙ್ಕೇಥೇವ ಅಮಿತ್ತಸ್ಮಿಂ, ಮಿತ್ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ನ ವಿಸ್ಸಸೇ।
ಅಭಯಾ ಭಯಮುಪ್ಪನ್ನಂ, ಅಪಿ ಮೂಲಾನಿ ಕನ್ತತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಯಾ ಭಯಮುಪ್ಪನ್ನ**ನ್ತಿ ನ ಇತೋ ತೇ ಭಯಮುಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ಅಭಯೋ, ಕೋ ಸೋ? ಮಿತ್ತೋ। ಯಞ್ಹಿ ಮಿತ್ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ವಿಸ್ಸಾಸೇ ಸತಿ ತತೋ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಂ **ಮೂಲಾನಿಪಿ ಕನ್ತತಿ,** ಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬರನ್ಧಾನಂ ವಿದಿತತ್ತಾ ಮೂಲಘಚ್ಚಾಯ

ಸಂವತ್ತತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಯಥಾ ಸಪ್ಪೋ ತಯಿ ನ ದುಬ್ಭತಿ, ಏವಮಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ಆಸಙ್ಕಂ ಮಾ ಕರೀ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಪ್ಪೋ ಚ ನಕುಲೋ ಚ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಮಹಾಮತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ನಕುಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೬೬] ೬. ಉಪಸಾಳಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಪಸಾಳಕನಾಮಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಪಸಾಳಕಂ ನಾಮ ಸುಸಾನಸುದ್ಧಿಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಅಡ್ಢೋ ಅಹೋಸಿ ಮಹದ್ಧನೋ, ದಿಟ್ಠಿಗತಿಕತ್ತಾ ಪನ ಧುರವಿಹಾರೇ ವಸನ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ನಾಮ ನ ಅಕಾಸಿ। ಪುತ್ತೋ ಪನಸ್ಸ ಪಣ್ಡಿತೋ ಅಹೋಸಿ ಞಾಣಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಸೋ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪುತ್ತಂ ಆಹ - "ಮಾ ಖೋ ಮಂ, ತಾತ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಸಲಸ್ಸ ಝಾಪಿತಸುಸಾನೇ ಝಾಪೇಹಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಸುಸಾನೇಯೇವ ಮಂ ಝಾಪೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। "ತಾತ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಝಾಪೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಠಾನಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಸಾಧು ವತ ಮಂ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಂ ಝಾಪೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ ತುಮ್ಹೇವ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಮತ್ಥಕಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಇದಂ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ವಸಲಸ್ಸ ಅಝಾಪಿತಟ್ಠಾನಂ, ಏತ್ಥ ಮಂ ಝಾಪೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬತಾ ಓತರಿತುಂ ಆರಭಿ।

ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ದಿವಸಂ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಬೋಧನೇಯ್ಯಬನ್ಧವೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತೇಸಂ ಪಿತಾಪುತ್ತಾನಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪನಿಸ್ಸಯಂ ಅದ್ದಸ। ತಸ್ಮಾ ಮಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಲುದ್ದಕೋ ವಿಯ ಪಬ್ಬತಪಾದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಾ ಓತರನ್ತಾನಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ ನಿಸೀದಿ, ತೇ ಓತರನ್ತಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಅದ್ದಸಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಕಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಾಣವೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ ಏಹಿ, ತವ ಪಿತರಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಉಭೋ ಪಿತಾಪುತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಆರುಯ್ಹ "ಕತರಂ ಠಾನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಾಣವೋ "ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಬ್ಬತಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಮಾಣವ, ತವ ಪಿತಾ ಇದಾನೇವ ಸುಸಾನಸುದ್ಧಿಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸುಸಾನಸುದ್ಧಿಕೋವ, ನ ಚೇಸ ಇದಾನೇವ 'ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಂ ಝಾಪೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ ತವ ಆಚಿಕ್ಖತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಅತ್ತನೋ ಝಾಪಿತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಞೇವ ರಾಜಗಹೇ ಅಯಮೇವ ಉಪಸಾಳಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಯಮೇವಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಸಿಪ್ಪೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಪುತ್ತಂ ವತ್ವಾ ಪುತ್ತೇನ "ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಮೇ ತಥಾರೂಪಂ ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇದಮೇವ ಠಾನ"ನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಓತರನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಾಣವಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಏಹಿ, ತವ ಪಿತರಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭಾವಂ ವಾ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಆರುಯ್ಹ "ಇದಂ ತಿಣ್ಣಂ ಪಬ್ಬತಾನಂ ಅನ್ತರಂ ಅನುಚ್ಛಿಟ್ಠಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಮಾಣವೇನ ವುತ್ತೇ "ಮಾಣವ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಝಾಪಿತಕಾನಂ ಪಮಾಣಂ ನತ್ಥಿ, ತವೇವ

ಪಿತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ರಾಜಗಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಉಪಸಾಳಕೋಯೇವ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಚುದ್ದಸ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಝಾಪಿತೋ। ಪಥವಿಯಞ್ಹಿ ಅಝಾಪಿತಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಅಸುಸಾನಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಸೀಸಾನಂ ಅನಿವೇಸಿತಟ್ಠಾನಂ ವಾ ಲದ್ಧುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಞಾಣೇನ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೩೦. "ಉಪಸಾಳಕನಾಮಾನಿ , ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚತುದ್ದಸ।
ಅಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ದಡ್ಢಾನಿ, ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಅನಾಮತಂ॥

೩೧. "ಯಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚ, ಅಹಿಂಸಾ ಸಂಯಮೋ ದಮೋ।
ಏತಂ ಅರಿಯಾ ಸೇವನ್ತಿ, ಏತಂ ಲೋಕೇ ಅನಾಮತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಾಮತ**ನ್ತಿ ಮತಟ್ಠಾನಂ। ತಞ್ಹಿ ಉಪಚಾರವಸೇನ "ಅಮತ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಂ ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತೋ "ಅನಾಮತ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಅನಮತ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅನಮತಟ್ಠಾನಂ ಅಸುಸಾನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ಧಮ್ಮೋ ಚಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಗ್ಗಲೇ ಚತುಸಚ್ಚವತ್ಥುಕಂ ಪುಬ್ಬಭಾಗಸಚ್ಚಞಾಣಞ್ಚ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೋ ಚ ಅತ್ಥಿ। **ಅಹಿಂಸಾತಿ** ಪರೇಸಂ ಅವಿಹೇಸಾ ಅವಿಹೇಠನಾ। **ಸಂಯಮೋ**ತಿ ಸೀಲಸಂಯಮೋ। **ದಮೋ**ತಿ ಇನ್ದ್ರಿಯದಮನಂ। ಇದಞ್ಚ ಗುಣಜಾತಂ ಯಮ್ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇ ಅತ್ಥಿ, **ಏತಂ ಅರಿಯಾ ಸೇವನ್ತೀ**ತಿ, ಅರಿಯಾ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಚ ಬುದ್ಧಸಾವಕಾ ಚ ಏತಂ ಠಾನಂ ಸೇವನ್ತಿ, ಏವರೂಪಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ ಭಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತಂ ಲೋಕೇ ಅನಾಮತ**ನ್ತಿ ಏತಂ ಗುಣಜಾತಂ ಲೋಕೇ ಅಮತಭಾವಸಾಧನತೋ ಅನಾಮತಂ ನಾಮ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಿತಾಪುತ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಭೋ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। "ತದಾ ಪಿತಾಪುತ್ತಾವ ಏತರಹಿ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉಪಸಾಳಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೬೭] ೭. ಸಮಿದ್ಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಸಿ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ತಪೋದಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಮಿದ್ಧಿಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಪಧಾನಂ ಪದಹಿತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ನ್ಹತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಸುಕ್ಖಾಪಯಮಾನೋ ಅನ್ತರವಾಸಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಾ ವಿಯ ಸುವಣ್ಣಪಟಿಮಾ। ಅತ್ತಭಾವಸಮಿದ್ಧಿಯಾಯೇವ ಹಿಸ್ಸ "ಸಮಿದ್ಧೀ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸರೀರಸೋಭಗ್ಗಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಾ ದೇವಧೀತಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಥೇರಂ ಏವಮಾಹ - "ತ್ವಂ ಖೋಸಿ, ಭಿಕ್ಖು, ದಹರೋ ಯುವಾ ಸುಸು ಕಾಳಕೇಸೋ ಭದ್ರೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ತವ ಕಾಮೇ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ, ಕಾಮೇ ತಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಸ್ಸು, ಪಚ್ಛಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಆಹ - "ದೇವಧೀತೇ, 'ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ವಯೇ ಠಿತೋ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಮಮ ಮರಣಕಾಲಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಏಸ ಮೇ ಕಾಲೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ ತರುಣಕಾಲೇಯೇವ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಸಮಿದ್ಧಿ,

ತ್ವಞ್ಞೇವ ಏತರಹಿ ದೇವಧೀತಾಯ ಪಲೋಭಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವಧೀತರೋ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಪಲೋಭಿಂಸುಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇಸು ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏಕಂ ಜಾತಸ್ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಪಧಾನಂ ಪದಹಿತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ನ್ಹತ್ವಾ ಏಕಂ ವಕ್ಕಲಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಹತ್ಥೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ವೋದಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ರೂಪಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತಭಾವಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಏಕಾ ದೇವಧೀತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಲೋಭಯಮಾನಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೩. "ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಸಿ ಭಿಕ್ಖು, ನ ಹಿ ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖಸಿ।
ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖಸ್ಸು, ಮಾ ತಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಸಿ ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು ತ್ವಂ ದಹರಕಾಲೇ ಕಿಲೇಸಕಾಮವಸೇನ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ಅಭುತ್ವಾವ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಸಿ। **ನ ಹಿ ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖಸೀ**ತಿ ನನು ನಾಮ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತಬ್ಬಂ, ಕಾಮೇ ಅಭುತ್ವಾವ ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಂ ಉಪಗತೋಸಿ। **ಭುತ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖು ಭಿಕ್ಖಸ್ಸೂ**ತಿ ಭಿಕ್ಖು ದಹರಕಾಲೇ ತಾವ ಕಾಮೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖಸ್ಸು। **ಮಾ ತಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ**ತಿ ಅಯಂ ಕಾಮೇ ಭುಞ್ಜನಕಾಲೋ ದಹರಕಾಲೋ, ತಂ ಮಾ ಅತಿಕ್ಕಮತೂತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದೇವತಾಯ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೪. "ಕಾಲಂ ವೋಹಂ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಛನ್ನೋ ಕಾಲೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ।
ತಸ್ಮಾ ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಮಿ, ಮಾ ಮಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಲಂ ವೋಹಂ ನ ಜಾನಾಮೀ**ತಿ **ವೋ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಅಹಂ ಪನ "ಪಠಮವಯೇ ವಾ ಮಯಾ ಮರಿತಬ್ಬಂ ಮಜ್ಝಿಮವಯೇ ವಾ ಪಚ್ಛಿಮವಯೇ ವಾ"ತಿ ಏವಂ ಅತ್ತನೋ ಮರಣಕಾಲಂ ನ ಜಾನಾಮಿ। ಪಣ್ಡಿತೇನ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೇನ -

"ಜೀವಿತಂ ಬ್ಯಾಧಿ ಕಾಲೋ ಚ, ದೇಹನಿಕ್ಖೇಪನಂ ಗತಿ।
ಪಞ್ಚೇತೇ ಜೀವಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಅನಿಮಿತ್ತಾ ನ ನಾಯರೇ"ತಿ॥

ಛನ್ನೋ ಕಾಲೋ ನ ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಯಸ್ಮಾ "ಅಸುಕಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ವಯಕಾಲೇ ಹೇಮನ್ತಾದಿಉತುಕಾಲೇ ವಾ ಮಯಾ ಮರಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಯ್ಹಮ್ಪೇಸ ಛನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಲೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸುಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ಹುತ್ವಾ ಠಿತೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ತಸ್ಮಾ ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಮೀ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಅಭುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಮಿ। **ಮಾ ಮಂ ಕಾಲೋ ಉಪಚ್ಚಗಾ**ತಿ ಮಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಕರಣಕಾಲೋ ಮಾ ಅತಿಕ್ಕಮತೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ದಹರೋವ ಸಮಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋಮೀತಿ। ದೇವಧೀತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದೇವಧೀತಾ ಅಯಂ ದೇವಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಹಮೇವ ತೇನ ಸಮಯೇನ ತಾಪಸೋ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಮಿದ್ಧಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೬೮] ೮. ಸಕುಣಗ್ಘಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೇನೋ ಬಲಸಾ ಪತಮಾನೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅತ್ತಜ್ಝಾಸಯಂ **ಸಕುಣೋವಾದಸುತ್ತಂ** (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೩೭೨) ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಗೋಚರೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚರಥ ಸಕೇ ಪೇತ್ತಿಕೇ ವಿಸಯೇ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೩೭೨) ಇಮಂ ಸಂಯುತ್ತಮಹಾವಗ್ಗೇ ಸುತ್ತನ್ತಂ ಕಥೇನ್ತೋ "ತುಮ್ಹೇ ತಾವ ತಿಟ್ಠಥ, ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಪಿ ಸಕಂ ಪೇತ್ತಿಕವಿಸಯಂ ಪಹಾಯ ಅಗೋಚರೇ ಚರನ್ತಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಾನಂ ಹತ್ಥಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಉಪಾಯಕೋಸಲ್ಲೇನ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಾನಂ ಹತ್ಥಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಲಾಪಸಕುಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನಙ್ಗಲಕಟ್ಠಕರಣೇ ಲೇಡ್ಡುಟ್ಠಾನೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ "ಸಕವಿಸಯೇ ಗೋಚರಗಹಣಂ ಪಹಾಯ ಪರವಿಸಯೇ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಟವಿಪರಿಯನ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ತತ್ಥ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕುಣಗ್ಘಿ ಸಹಸಾ ಅಜ್ಝಪ್ಪತ್ತಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಸೋ ಸಕುಣಗ್ಘಿಯಾ ಹರಿಯಮಾನೋ ಏವಂ ಪರಿದೇವಸಿ - "ಮಯಮೇವಮ್ಹ ಅಲಕ್ಖಿಕಾ, ಮಯಂ ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞಾ, ಯೇ ಮಯಂ ಅಗೋಚರೇ ಚರಿಮ್ಹ ಪರವಿಸಯೇ, ಸಚೇಜ್ಜ ಮಯಂ ಗೋಚರೇ ಚರೇಯ್ಯಾಮ ಸಕೇ ಪೇತ್ತಿಕೇ ವಿಸಯೇ, ನ ಮ್ಯಾಯಂ ಸಕುಣಗ್ಘಿ ಅಲಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಯದಿದಂ ಯುದ್ಧಾಯಾ"ತಿ। "ಕೋ ಪನ, ತೇ ಲಾಪ, ಗೋಚರೋ ಸಕೋ ಪೇತ್ತಿಕೋ ವಿಸಯೋ"ತಿ? "ಯದಿದಂ ನಙ್ಗಲಕಟ್ಠಕರಣಂ ಲೇಡ್ಡುಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸಕುಣಗ್ಘಿ ಸಕೇ ಬಲೇ ಅಪತ್ಥದ್ಧಾ ಅಮುಞ್ಚಿ - "ಗಚ್ಛ ಖೋ, ತ್ವಂ ಲಾಪ, ತತ್ರಪಿ ಮೇ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಮೋಕ್ಖಸೀ"ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಲೇಡ್ಡುಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ "ಏಹಿ ಖೋ ದಾನಿ ಸಕುಣಗ್ಘೀ"ತಿ ಸೇನಂ ಅವ್ಹಯನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಕುಣಗ್ಘಿ ಸಕೇ ಬಲೇ ಅಪತ್ಥದ್ಧಾ ಉಭೋ ಪಕ್ಖೇ ಸನ್ನಯ್ಹ ಲಾಪಸಕುಣಂ ಸಹಸಾ ಅಜ್ಝಪ್ಪತ್ತಾ। ಯದಾ ಪನ ತಂ ಲಾಪೋ "ಬಹುಆಗತಾ ಖೋ ಮ್ಯಾಯಂ ಸಕುಣಗ್ಘೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ, ಅಥ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಲೇಡ್ಡುಸ್ಸ ಅನ್ತರಂ ಪಚ್ಚಾಪಾದಿ। ಸಕುಣಗ್ಘಿ ವೇಗಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ತತ್ಥೇವ ಉರಂ ಪಚ್ಚತಾಳೇಸಿ। ಏವಂ ಸಾ ಭಿನ್ನೇನ ಹದಯೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತೇಹಿ ಅಕ್ಖೀಹಿ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾಪಿ ಅಗೋಚರೇ ಚರನ್ತಾ ಸಪತ್ತಹತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಗೋಚರೇ ಪನ ಸಕೇ ಪೇತ್ತಿಕೇ ವಿಸಯೇ ಚರನ್ತಾ ಸಪತ್ತೇ ನಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇಪಿ ಮಾ ಅಗೋಚರೇ ಚರಥ ಪರವಿಸಯೇ। ಅಗೋಚರೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚರತಂ ಪರವಿಸಯೇ ಲಚ್ಛತಿ ಮಾರೋ ಓತಾರಂ, ಲಚ್ಛತಿ ಮಾರೋ ಆರಮ್ಮಣಂ। ಕೋ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಗೋಚರೋ ಪರವಿಸಯೋ? ಯದಿದಂ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ…ಪೇ॰… ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಗೋಚರೋ ಪರವಿಸಯೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೫. "ಸೇನೋ ಬಲಸಾ ಪತಮಾನೋ, ಲಾಪಂ ಗೋಚರಠಾಯಿನಂ।
ಸಹಸಾ ಅಜ್ಝಪ್ಪತ್ತೋವ, ಮರಣಂ ತೇನುಪಾಗಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಲಸಾ ಪತಮಾನೋ**ತಿ "ಲಾಪಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಲೇನ ಥಾಮೇನ ಪತಮಾನೋ। **ಗೋಚರಠಾಯಿನ**ನ್ತಿ ಸಕವಿಸಯಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗೋಚರತ್ಥಾಯ ಅಟವಿಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತಂ। **ಅಜ್ಝಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। **ಮರಣಂ ತೇನುಪಾಗಮೀ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಮರಣಂ ಪತ್ತೇ ಲಾಪೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ದಿಟ್ಠಾ ವತ ಮೇ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಹದಯೇ ಠತ್ವಾ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೬. "ಸೋಹಂ ನಯೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಪೇತ್ತಿಕೇ ಗೋಚರೇ ರತೋ।

ಅಪೇತಸತ್ತು ಮೋದಾಮಿ, ಸಮ್ಪಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಮತ್ತನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಯೇನಾತಿ** ಉಪಾಯೇನ। **ಅತ್ಥಮತ್ತನೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ಅರೋಗಭಾವಸಙ್ಖಾತಂ ವುಡ್ಢಿಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। “ತದಾ ಸೇನೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಲಾಪೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಕುಣಗ್ಘಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೬೯] ೯. ಅರಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ವೇ ಮೇತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮೇತ್ತಸುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – “ಮೇತ್ತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ ಭಾವಿತಾಯ ಬಹುಲೀಕತಾಯ ಯಾನೀಕತಾಯ ವತ್ಥುಕತಾಯ ಅನುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಚಿತಾಯ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ। ಕತಮೇ ಏಕಾದಸ? ಸುಖಂ ಸುಪತಿ, ಸುಖಂ ಪಟಿಬುಜ್ಝತಿ, ನ ಪಾಪಕಂ ಸುಪಿನಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ದೇವತಾ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ನಾಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿ ವಾ ವಿಸಂ ವಾ ಸತ್ಥಂ ವಾ ಕಮತಿ, ತುವಟಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ, ಮುಖವಣ್ಣೋ ವಿಪ್ಪಸೀದತಿ, ಅಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ, ಉತ್ತರಿ ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಹೋತಿ। ಮೇತ್ತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ…ಪೇ॰… ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ ಇಮೇ ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ”ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೧೫)। ಇಮೇ ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ರಿತಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖುನಾ ನಾಮ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಓದಿಸ್ಸಕಾನೋದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಮೇತ್ತಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ, ಹಿತೋಪಿ ಹಿತೇನ ಫರಿತಬ್ಬೋ, ಅಹಿತೋಪಿ ಹಿತೇನ ಫರಿತಬ್ಬೋ, ಮಜ್ಝತ್ತೋಪಿ ಹಿತೇನ ಫರಿತಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಓದಿಸ್ಸಕಾನೋದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಮೇತ್ತಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ, ಕರುಣಾ ಮುದಿತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ, ಚತೂಸು ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇಸು ಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಮೇವ। ಏವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಹಿ ಮಗ್ಗಂ ವಾ ಫಲಂ ವಾ ಅಲಭನ್ತೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ಸತ್ತ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಸಿಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಪ್ಪೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚತುನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರಾನಂ ಲಾಭೀ ಅರಕೋ ನಾಮ ಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ತಸ್ಸ ಮಹಾ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಇಸಿಗಣಂ ಓವದನ್ತೋ “ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ನಾಮ ಮೇತ್ತಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ, ಕರುಣಾ ಮುದಿತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ। ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಞ್ಹಿ ನಾಮೇತಂ ಅಪ್ಪನಾಪ್ಪತ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣತಂ ಸಾಧೇತೀ”ತಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ –

೩೭. “ಯೋ ವೇ ಮೇತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ಸಬ್ಬಲೋಕಾನುಕಮ್ಪತಿ।
ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ಚ ತಿರಿಯಂ, ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಸಬ್ಬಸೋ॥

೩೮. “ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಸುಭಾವಿತಂ।
ಯಂ ಪಮಾಣಕತಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ತಂ ತತ್ರಾವಸಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೋ ವೇ ಮೇತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ, ಸಬ್ಬಲೋಕಾನುಕಮ್ಪತೀತಿ** ಖತ್ತಿಯಾದೀಸು ವಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ವಾ ಯೋ ಕೋಚಿ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಮೇತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಸಕಲಂ ಸತ್ತಲೋಕಂ ಅನುಕಮ್ಪತಿ। **ಉದ್ಧನ್ತಿ** ಪಥವಿತೋ ಯಾವ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ। **ಅಧೋತಿ** ಪಥವಿಯಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಸ್ಸದೇ ಮಹಾನಿರಯೇ। **ತಿರಿಯನ್ತಿ** ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ,

ಯತ್ತಕಾನಿ ಚಕ್ಕವಾಳಾನಿ ಚ ತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಏತ್ತಕೇ ಠಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಾ ಹೋನ್ತು, ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಝಾ ಅನೀಘಾ, ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂತಿ ಏವಂ ಭಾವಿತೇನ ಮೇತ್ತೇನ ಚಿತ್ತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪ್ಪಮಾಣೇನಾತಿ** ಅಪ್ಪಮಾಣಸತ್ತಾನಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಾರಮ್ಮಣತ್ತಾ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ। **ಸಬ್ಬಸೋತಿ** ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ, ಉದ್ಧಂ ಅಧೋ ತಿರಿಯನ್ತಿ ಏವಂ ಸಬ್ಬಸುಗತಿದುಗ್ಗತಿವಸೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಹಿತಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಕತ್ವಾ ಭಾವಿತಂ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಹಿತಚಿತ್ತಂ। **ಪರಿಪುಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಅವಿಕಲಂ। **ಸುಭಾವಿತ**ನ್ತಿ ಸುವಡ್ಢಿತಂ, ಅಪ್ಪನಾಚಿತ್ತಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। **ಯಂ ಪಮಾಣಕತಂ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಯಂ "ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಾರಮ್ಮಣ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಆರಮ್ಮಣತ್ತಿಕವಸೇನ ಚ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಿವಸೇನ ಚ ಅವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಕತಂ ಪರಿತ್ತಂ ಕಾಮಾವಚರಕಮ್ಮಂ। **ನ ತಂ ತತ್ರಾವಸಿಸ್ಸತೀತಿ** ತಂ ಪರಿತ್ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಯಂ ತಂ "ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಹಿತಂ ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಸಙ್ಖಗತಂ ರೂಪಾವಚರಕಮ್ಮಂ, ತತ್ರ ನ ಅವಸಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ನಾಮ ಮಹೋಘೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥಟಂ ಪರಿತ್ತೋದಕಂ ಓಘಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ತೇನ ಅಸಂಹೀರಮಾನಂ ನಾವಸಿಸ್ಸತಿ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಥ ಖೋ ಮಹೋಘೋವ ತಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಮೇವ ತಂ ಪರಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ತಸ್ಸ ಮಹಗ್ಗತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ತೇನ ಮಹಗ್ಗತಕಮ್ಮೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಹಿತವಿಪಾಕೋಕಾಸಂ ಹುತ್ವಾ ನ ಅವಸಿಸ್ಸತಿ ನ ತಿಟ್ಠತಿ, ನ ಸಕ್ಕೋತಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಪಾಕಂ ದಾತುಂ, ಅಥ ಖೋ ಮಹಗ್ಗತಕಮ್ಮಮೇವ ತಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಿಪಾಕಂ ದೇತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಾನಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಆನಿಸಂಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸತ್ತ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ನ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಪುನ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ, ಅರಕೋ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅರಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೭೦] ೧೦. ಕಕಣ್ಟಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಯಂ ಪುರೇ ಉಣ್ಣಮತೀತಿ ಇದಂ ಕಕಣ್ಟಕಜಾತಕಂ ಮಹಾಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೯೦ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಕಕಣ್ಟಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಸನ್ಥವವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಇನ್ದಸಮಾನಗೋತ್ತಞ್ಚ, ಸನ್ಥವಂ ಸುಸೀಮಂ ಗಿಜ್ಝಂ।
ನಕುಲಂ ಉಪಸಾಳಕಂ, ಸಮಿದ್ಧಿ ಚ ಸಕುಣಗ್ಘಿ।
ಅರಕಞ್ಚ ಕಕಣ್ಟಕಂ॥

೩. ಕಲ್ಯಾಣವಗ್ಗೋ

[೧೭೧] ೧. ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಬಧಿರಸಸ್ಸುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಞ್ಹಿ ಏಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ತಿಸರಣಗತೋ ಪಞ್ಚಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಬಹೂನಿ ಸಪ್ಪಿಆದೀನಿ ಭೇಸಜ್ಜಾನಿ ಚೇವ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧವತ್ಥಾದೀನಿ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ "ಜೇತವನೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಗತಕಾಲೇ ಸಸ್ಸು ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಧೀತರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ತಂ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಸಾ ಚ ಥೋಕಂ ಬಧಿರಧಾತುಕಾ ಹೋತಿ। ಸಾ ಧೀತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭುತ್ತಭೋಜನಾ ಭತ್ತಸಮ್ಮದಂ ವಿನೋದಯಮಾನಾ ಧೀತರಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮ, ಭತ್ತಾ ತೇ ಸಮ್ಮೋದಮಾನೋ ಅವಿವದಮಾನೋ ಪಿಯಸಂವಾಸಂ ವಸತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಅಮ್ಮ, ಕಥೇಥ ಯಾದಿಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾಮಾತಾ ಸೀಲೇನ ಚೇವ ಆಚಾರಸಮ್ಪದಾಯ ಚ, ತಾದಿಸೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋಪಿ ದುಲ್ಲಭೋ"ತಿ। ಉಪಾಸಿಕಾ ಧೀತು ವಚನಂ ಸಾಧುಕಂ ಅಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ಪದಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಕಸ್ಮಾ ತೇ ಭತ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ಮಹಾಸದ್ದಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕಲಗೇಹವಾಸಿನೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ವಿರವಿಂಸು। ತೇಸಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ದ್ವಾರೇನ ಸಞ್ಚರನ್ತಾ "ಕಿಂ ನಾಮ ಕಿರೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಗೇಹೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಖೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇಯೇವ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ದಿಸ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಕಿರ ಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ತವ ಗೇಹೇ ಪುತ್ತದಾರಪರಿಜನೋ ಪರಿದೇವತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅಯಂ ಅಪಬ್ಬಜಿತಮೇವ ಕಿರ ಮಂ 'ಪಬ್ಬಜಿತೋ'ತಿ ವದತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಕಲ್ಯಾಣಸದ್ದೋ ನ ಅನ್ತರಧಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಅಜ್ಜೇವ ಮಯಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತತೋವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಇದಾನೇವ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಇದಾನೇವ ಪಚ್ಚಾಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಕಲ್ಯಾಣಸದ್ದೋ ನಾಮ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ನ ಅನ್ತರಧಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ತಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಜಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಇದಂ ಕಿರ ಕಾರಣಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ 'ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಕಲ್ಯಾಣಸದ್ದೋ ನ ಅನ್ತರಧಾಪೇತಬ್ಬೋ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ 'ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಕಲ್ಯಾಣಸದ್ದೋ ವಿರಾಧೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ'ತಿ ಪಬ್ಬಜಿಂಸುಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ನಿವೇಸನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಸ್ಸು "ಧೀತರಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಸಾ ಥೋಕಂ ಬಧಿರಧಾತುಕಾತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥುಸದಿಸಮೇವ। ತಂ ಪನ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಘರಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ "ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಪಬ್ಬಜಿತಾತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಮಹಾಪರಿದೇವೋ ಪವತ್ತತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಕಲ್ಯಾಣಸದ್ದೋ ನಾಮ ನ ಅನ್ತರಧಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತತೋವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಇದಾನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ದೇವ, ಗೇಹಜನೋ ಕಿರ ಮಂ ಅಪಬ್ಬಜಿತಮೇವ 'ಪಬ್ಬಜಿತೋ'ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿದೇವತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನ ಕಲ್ಯಾಣಸದ್ದೋ ನ ಅನ್ತರಧಾಪೇತಬ್ಬೋ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಹಂ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಮೇ ಅನುಜಾನಾಹೀ"ತಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೪೧. "ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋತಿ ಯದಾ ಜನಿನ್ದ, ಲೋಕೇ ಸಮಞ್ಞಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತಿ।
ತಸ್ಮಾ ನ ಹಿಯ್ಯೇಥ ನರೋ ಸಪಞ್ಞೋ, ಹಿರಿಯಾಪಿ ಸನ್ತೋ ಧುರಮಾದಿಯನ್ತಿ॥

೪೨. "ಸಾಯಂ ಸಮಞ್ಞಾ ಇಧ ಮಜ್ಜ ಪತ್ತಾ, ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋತಿ ಜನಿನ್ದ ಲೋಕೇ।

ತಾಹಂ ಸಮೇಕ್ಖಂ ಇಧ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಂ, ನ ಹಿ ಮತ್ಥಿ ಛನ್ದೋ ಇಧ ಕಾಮಭೋಗೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಸುನ್ದರಧಮ್ಮೋ। **ಸಮಞ್ಞಂ ಅನುಪಾಪುಣಾತೀ**ತಿ ಯದಾ ಸೀಲವಾ ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋತಿ ಇದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿವೋಹಾರಂ ಪಾಪುಣಾತಿ। **ತಸ್ಮಾ ನ ಹಿಯ್ಯೇಥಾ**ತಿ ತತೋ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ನ ಪರಿಹಾಯೇಥ। **ಹಿರಿಯಾಪಿ ಸನ್ತೋ ಧುರಮಾದಿಯನ್ತೀ**ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಪ್ಪುರಿಸಾ ನಾಮ ಅಜ್ಝತ್ತಸಮುಟ್ಠಿತಾಯ ಹಿರಿಯಾ ಬಹಿದ್ಧಸಮುಟ್ಠಿತೇನ ಓತ್ತಪ್ಪೇನಪಿ ಏತಂ ಪಬ್ಬಜಿತಧುರಂ ಗಣ್ಹನ್ತಿ। **ಇಧ ಮಜ್ಜ ಪತ್ತಾ**ತಿ ಇಧ ಮಯಾ ಅಜ್ಜ ಪತ್ತಾ। **ತಾಹಂ ಸಮೇಕ್ಖ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಹಂ ಗುಣವಸೇನ ಲದ್ಧಸಮಞ್ಞಂ ಸಮೇಕ್ಖನ್ತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ। **ನ ಹಿ ಮತ್ಥಿ ಛನ್ದೋ**ತಿ ನ ಹಿ ಮೇ ಅತ್ಥಿ ಛನ್ದೋ। **ಇಧ ಕಾಮಭೋಗೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಕಿಲೇಸಕಾಮವತ್ಥುಕಾಮಪರಿಭೋಗೇಹಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೭೨] ೨. ದದ್ದರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋ ನು ಸದ್ದೇನ ಮಹತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಬಹೂ ಬಹುಸ್ಸುತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ನದಮಾನಾ ತರುಣಸೀಹಾ ವಿಯ ಆಕಾಸಗಙ್ಗಂ ಓತಾರೇನ್ತಾ ವಿಯ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಸರಭಾಣಂ ಭಣನ್ತಿ। ಕೋಕಾಲಿಕೋ ತೇಸು ಸರಭಾಣಂ ಭಣನ್ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ತುಚ್ಛಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾವ "ಅಹಮ್ಪಿ ಸರಭಾಣಂ ಭಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸರಭಾಣಂ ನ ಪಾಪೇನ್ತಿ। ಸಚೇ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಪಾಪೇಯ್ಯುಂ, ಮಯಮ್ಪಿ ಭಣೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಕಥೇನ್ತೋ ಆಹಿಣ್ಡತಿ। ತಸ್ಸ ಸಾ ಕಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಭಿಕ್ಖೂ "ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮ ತಾವ ನ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಆವುಸೋ ಕೋಕಾಲಿಕ, ಅಜ್ಜ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸರಭಾಣಂ ಭಣಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾವ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಜ್ಜ ಸರಭಾಣಂ ಭಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಯಾಗುಂ ಪಿವಿ, ಖಜ್ಜಕಂ ಖಾದಿ, ಸಪ್ಪಾಯೇನೇವ ಸೂಪೇನ ಭುಞ್ಜಿ।

ಸೂರಿಯೇ ಅತ್ಥಙ್ಗತೇ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಕಾಲೇ ಘೋಸಿತೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಸೋ ಕಣ್ಠಕುರಣ್ಡಕವಣ್ಣಂ ಕಾಸಾವಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫವಣ್ಣಂ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಥೇರೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತರತನಮಣ್ಡಪೇ ಪಞ್ಞತ್ತವರಧಮ್ಮಾಸನಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಚಿತ್ರಬೀಜನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಸರಭಾಣಂ ಭಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಸೀದಿ, ತಾವದೇವಸ್ಸ ಸರೀರಾ ಸೇದಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸು, ಸಾರಜ್ಜಂ ಓಕ್ಕಮಿ, ಪುಬ್ಬಗಾಥಾಯ ಪಠಮಂ ಪದಂ ಉದಾಹರಿತ್ವಾ ಅನನ್ತರಂ ನ ಪಸ್ಸಿ। ಸೋ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ಆಸನಾ ಓರುಯ್ಹ ಲಜ್ಜಿತೋ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝತೋ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಅತ್ತನೋ ಪರಿವೇಣಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಞ್ಞೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸರಭಾಣಂ ಭಣಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ತುಚ್ಛಭಾವಂ ಜಾನಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಪರಮಂ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ತುಚ್ಛಭಾವೋ ದುಜ್ಜಾನೋ, ಇದಾನಿ ಪನೇಸ ಸಯಂ ನದಿತ್ವಾ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಇದಾನೇವ ನದಿತ್ವಾ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನದಿತ್ವಾ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಸೀಹಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಬಹೂನಂ ಸೀಹಾನಂ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅನೇಕಸೀಹಪರಿವಾರೋ ರಜತಗುಹಾಯಂ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಿಸ್ಸಾಯ ಗುಹಾಯ ಏಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋಪಿ ವಸತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ದೇವೇ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಿಗತೇ ಸಬ್ಬೇ ಸೀಹಾ ಸೀಹರಾಜಸ್ಸೇವ ಗುಹದ್ವಾರೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತಾ ಸೀಹಕೀಳಂ ಕೀಳಿಂಸು। ತೇಸಂ ಏವಂ ನದಿತ್ವಾ ಕೀಳನಕಾಲೇ ಸೋಪಿ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ನದತಿ। ಸೀಹಾ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನದತೀ"ತಿ ಲಜ್ಜಿತಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಸೀಹಪೋತಕೋ "ತಾತ, ಇಮೇ ಸೀಹಾ ನದಿತ್ವಾ ಸೀಹಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತಾ ಏತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಯ ತುಣ್ಹೀ ಜಾತಾ, ಕೋ ನಾಮೇಸ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ದೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನಾಪೇತೀ"ತಿ ಪಿತರಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೩. "ಕೋ ನು ಸದ್ದೇನ ಮಹತಾ, ಅಭಿನಾದೇತಿ ದದ್ದರಂ।
ತಂ ಸೀಹಾ ನಪ್ಪಟಿನದನ್ತಿ, ಕೋ ನಾಮೇಸೋ ಮಿಗಾಧಿಭೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಿನಾದೇತಿ ದದ್ದರ**ನ್ತಿ ದದ್ದರಂ ರಜತಪಬ್ಬತಂ ಏಕನಾದಂ ಕರೋತಿ। **ಮಿಗಾಧಿಭೂ**ತಿ ಪಿತರಂ ಆಲಪತಿ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಮಿಗಾಧಿಭೂ ಮಿಗಜೇಟ್ಠಕ ಸೀಹರಾಜ ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಿತಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೪. "ಅಧಮೋ ಮಿಗಜಾತಾನಂ, ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಾತ ವಸ್ಸತಿ।
ಜಾತಿಮಸ್ಸ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತಾ, ತುಣ್ಹೀ ಸೀಹಾ ಸಮಚ್ಛರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಚ್ಛರೇತಿ ಸ**ನ್ತಿ ಉಪಸಗ್ಗಮತ್ತಂ, ಅಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ತುಣ್ಹೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪನ "ಸಮಚ್ಛರೇ"ತಿ ಲಿಖನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಇದಾನೇವ ಅತ್ತನೋ ನಾದೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಪಾಕಟಂ ಕರೋತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಹಪೋತಕೋ ರಾಹುಲೋ, ಸೀಹರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದದ್ದರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೭೩] ೩. ಮಕ್ಕಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತಾತಮಾಣವಕೋ ಏಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪಕಿಣ್ಣಕನಿಪಾತೇ **ಉದ್ದಾಲಕಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೬೨ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಾಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ಕುಹಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಕ್ಕಟೋ ಹುತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಕೋಹಞ್ಞಂ ಅಕಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಏಕಂ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಪೇತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮೇ ದಾನಿ ಘರಾವಾಸೇನ, ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸ್ಸುಮುಖಂ ಞಾತಿಮಿತ್ತವಗ್ಗಂ ಪಹಾಯ ಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ವಸ್ಸಾನಕಾಲೇ ದೇವೇ

ವಸ್ಸನ್ತೇ ಸಾರದಾರೂನಿ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ವಿಸಿಬ್ಬನ್ತೋ ಫಲಕತ್ಥರೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಪುತ್ತೋಪಿಸ್ಸ ತಾಪಸಕುಮಾರಕೋ ಪಿತು ಪಾದೇ ಸಮ್ಬಾಹನ್ತೋವ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥೇಕೋ ವನಮಕ್ಕಟೋ ಸೀತೇನ ಪೀಳಿಯಮಾನೋ ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ತಂ ಅಗ್ಗಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಏತ್ಥ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮಿ, 'ಮಕ್ಕಟೋ ಮಕ್ಕಟೋ'ತಿ ಮಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಗ್ಗಿಂ ವಿಸಿಬ್ಬೇತುಂ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅತ್ಥಿ ದಾನಿ ಮೇ ಉಪಾಯೋ, ತಾಪಸವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೋಹಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಪವಿಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಮತತಾಪಸಸ್ಸ ವಕ್ಕಲಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಞ್ಚ ಅಙ್ಕುಸಯಟ್ಠಿಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ಏಕಂ ತಾಲರುಕ್ಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಂಕುಟಿತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಾಪಸಕುಮಾರಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಕ್ಕಟಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಏಕೋ ಮಹಲ್ಲಕತಾಪಸೋ ಸೀತೇನ ಪೀಳಿತೋ ಅಗ್ಗಿಂ ವಿಸಿಬ್ಬೇತುಂ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಿತು ತಾಪಸಸ್ಸ ಕಥೇತ್ವಾ "ಏತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವಿಸಿಬ್ಬಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೫. "ತಾತ ಮಾಣವಕೋ ಏಸೋ, ತಾಲಮೂಲಂ ಅಪಸ್ಸಿತೋ।
ಅಗಾರಕಞ್ಚಿದಂ ಅತ್ಥಿ, ಹನ್ದ ದೇಮಸ್ಸಗಾರಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾಣವಕೋ**ತಿ ಸತ್ತಾಧಿವಚನಂ। ತೇನ "ತಾತ, ಏಸೋ ಏಕೋ ಮಾಣವಕೋ ಸತ್ತೋ ಏಕೋ ತಾಪಸೋ"ತಿ ದೀಪೇತಿ। **ತಾಲಮೂಲಂ ಅಪಸ್ಸಿತೋ**ತಿ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೋ। **ಅಗಾರಕಞ್ಚಿದಂ ಅತ್ಥೀ**ತಿ ಇದಞ್ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಬ್ಬಜಿತಾಗಾರಂ ಅತ್ಥಿ, ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಹನ್ದಾ**ತಿ ವವಸ್ಸಗ್ಗತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ದೇಮಸ್ಸಗಾರಕ**ನ್ತಿ ಏತಸ್ಸ ಏಕಮನ್ತೇ ವಸನತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಕಂ ದೇಮ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಮಕ್ಕಟಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ತಾತ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ನಾಮ ನ ಏವರೂಪಂ ಮುಖಂ ಹೋತಿ, ಮಕ್ಕಟೋ ಏಸ, ನಯಿಧ ಪಕ್ಕೋಸಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೬. "ಮಾ ಖೋ ತ್ವಂ ತಾತ ಪಕ್ಕೋಸಿ, ದೂಸೇಯ್ಯ ನೋ ಅಗಾರಕಂ।
ನೇತಾದಿಸಂ ಮುಖಂ ಹೋತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸುಸೀಲಿನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದೂಸೇಯ್ಯ ನೋ ಅಗಾರಕ**ನ್ತಿ ಅಯಞ್ಹಿ ಇಧ ಪವಿಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಂ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕತಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಅಗ್ಗಿನಾ ವಾ ಝಾಪೇನ್ತೋ ಉಚ್ಚಾರಾದೀನಿ ವಾ ಕರೋನ್ತೋ ದೂಸೇಯ್ಯ। **ನೇತಾದಿಸ**ನ್ತಿ "ಏತಾದಿಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸುಸೀಲಿನೋ ಮುಖಂ ನ ಹೋತಿ, ಮಕ್ಕಟೋ ಏಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಂ ಉಮ್ಮುಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತ್ಥ ತಿಟ್ಠಸೀ"ತಿ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಂ ಪಲಾಪೇಸಿ। ಮಕ್ಕಟೋ ವಕ್ಕಲಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ವನಸಣ್ಡಂ ಪಾವಿಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಕ್ಕಟೋ ಅಯಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ತಾಪಸಕುಮಾರೋ ರಾಹುಲೋ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಕ್ಕಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೭೪] ೪. ದುಬ್ಭಿಯಮಕ್ಕಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅದಮ್ಹ ತೇ ವಾರಿ ಪಹೂತರೂಪನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅಕತಞ್ಞುಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಭಾವಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಏವರೂಪೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸಮಯೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ವತ್ತನಿಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಏಕೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ಉದಪಾನೋ ಹೋತಿ ಅನೋತರಣೀಯೋ ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ, ಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾ ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ದೀಘರಜ್ಜುಕೇನ ವಾರಕೇನ ಉದಕಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಏಕಿಸ್ಸಾ ದೋಣಿಯಾ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಾನಂ ಪಾನೀಯಂ ದೇನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಸಾಮನ್ತತೋ ಮಹನ್ತಂ ಅರಞ್ಞಂ, ತತ್ಥ ಬಹೂ ಮಕ್ಕಟಾ ವಸನ್ತಿ। ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗೇ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ದಿವಸಾನಿ ಮನುಸ್ಸಸಞ್ಚಾರೋ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ, ತಿರಚ್ಛಾನಾ ಪಾನೀಯಂ ನ ಲಭಿಂಸು। ಏಕೋ ಮಕ್ಕಟೋ ಪಿಪಾಸಾತುರೋ ಹುತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಉದಪಾನಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿಚರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪಾನೀಯಂ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ತಂ ಮಕ್ಕಟಂ ಅದ್ದಸ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿಪಾಸಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಉಸ್ಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ದೋಣಿಯಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ದತ್ವಾ ಚ ಪನ "ವಿಸ್ಸಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಕ್ಕಟೋ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಮುಖಮಕ್ಕಟಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಭಿಂಸಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅರೇ ದುಟ್ಠಮಕ್ಕಟ, ಅಹಂ ತವ ಪಿಪಾಸಿತಸ್ಸ ಕಿಲನ್ತಸ್ಸ ಬಹುಂ ಪಾನೀಯಂ ಅದಾಸಿಂ, ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಮುಖಮಕ್ಕಟಿಕಂ ಕರೋಸಿ, ಅಹೋ ಪಾಪಜನಸ್ಸ ನಾಮ ಕತೋ ಉಪಕಾರೋ ನಿರತ್ಥಕೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೭. "ಅದಮ್ಹ ತೇ ವಾರಿ ಪಹೂತರೂಪಂ, ಘಮ್ಮಾಭಿತತ್ತಸ್ಸ ಪಿಪಾಸಿತಸ್ಸ।
ಸೋ ದಾನಿ ಪಿತ್ವಾನ ಕಿರಿಙ್ಕರೋಸಿ, ಅಸಙ್ಗಮೋ ಪಾಪಜನೇನ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೋ ದಾನಿ ಪಿತ್ವಾನ ಕಿರಿಙ್ಕರೋಸೀ**ತಿ ಸೋ ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ಮಯಾ ದಿನ್ನಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮುಖಮಕ್ಕಟಿಕಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಕಿರಿ ಕಿರೀ"ತಿ ಸದ್ದಂ ಕರೋಸಿ। **ಅಸಙ್ಗಮೋ ಪಾಪಜನೇನ ಸೇಯ್ಯೋ**ತಿ ಪಾಪಜನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗಮೋ ನ ಸೇಯ್ಯೋ, ಅಸಙ್ಗಮೋವ ಸೇಯ್ಯೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಮಕ್ಕಟೋ "ತ್ವಂ 'ಏತ್ತಕೇನವೇತಂ ನಿಟ್ಠಿತ'ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಕರೋಸಿ, ಇದಾನಿ ತೇ ಸೀಸೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೮. "ಕೋ ತೇ ಸುತೋ ವಾ ದಿಟ್ಠೋ ವಾ, ಸೀಲವಾ ನಾಮ ಮಕ್ಕಟೋ।
ಇದಾನಿ ಖೋ ತಂ ಓಹಚ್ಛಂ, ಏಸಾ ಅಸ್ಮಾಕ ಧಮ್ಮತಾ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, "ಮಕ್ಕಟೋ ಕತಗುಣಜಾನನಕೋ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸೀಲವಾ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಕಹಂ ತಯಾ ಸುತೋ ವಾ ದಿಟ್ಠೋ ವಾ, ಇದಾನಿ ಖೋ ಅಹಂ ತಂ ಓಹಚ್ಛಂ ವಚ್ಚಂ ತೇ ಸೀಸೇ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಸ್ಮಾಕಞ್ಹಿ ಮಕ್ಕಟಾನಂ ನಾಮ ಏಸಾ ಧಮ್ಮತಾ ಅಯಂ ಜಾತಿಸಭಾವೋ, ಯದಿದಂ ಉಪಕಾರಕಸ್ಸ ಸೀಸೇ ವಚ್ಚಂ ಕಾತಬ್ಬನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತುಂ ಆರಭಿ। ಮಕ್ಕಟೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸಾಖಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬಕಂ ಓತರನ್ತೋ ವಿಯ ತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ವಿರವನ್ತೋ ವನಸಣ್ಡಂ ಪಾವಿಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನ್ಹತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯಾ ಕತಗುಣಂ ನ ಜಾನಾಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಮಕ್ಕಟೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ದುಬ್ಭಿಯಮಕ್ಕಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೭೫] ೫. ಆದಿಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬೇಸು ಕಿರ ಭೂತೇಸೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತಸದಿಸಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ಗಣಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬತಾ ಓರುಯ್ಹ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಏಕಂ ಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಾಸಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ಅಥೇಕೋ ಲೋಲಮಕ್ಕಟೋ ಇಸಿಗಣೇ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರಂ ಗತೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಉತ್ತಿಣ್ಣಾ ಕರೋತಿ, ಪಾನೀಯಘಟೇಸು ಉದಕಂ ಛಡ್ಡೇತಿ, ಕುಣ್ಡಿಕಂ ಭಿನ್ದತಿ, ಅಗ್ಗಿಸಾಲಾಯಂ ವಚ್ಚಂ ಕರೋತಿ। ತಾಪಸಾ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ “ಇದಾನಿ ಹಿಮವನ್ತೋ ಪುಪ್ಫಫಲಸಮಿದ್ಧೋ ರಮಣೀಯೋ, ತತ್ಥೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮವಾಸಿಕೇ ಆಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ “ಸ್ವೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಹೂತಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಗಮಂಸು। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋ ಮಕ್ಕಟೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಕೋಹಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಆರಾಧೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತಾಪಸಚರಣಂ ಚರನ್ತೋ ವಿಯ ಸೀಲವಾ ವಿಯ ಚ ಹುತ್ವಾ ತಾಪಸಾನಂ ಅವಿದೂರೇ ಸೂರಿಯಂ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸನ್ತಾ ಸೀಲವನ್ತಾ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೪೯. “ಸಬ್ಬೇಸು ಕಿರ ಭೂತೇಸು, ಸನ್ತಿ ಸೀಲಸಮಾಹಿತಾ।
ಪಸ್ಸ ಸಾಖಮಿಗಂ ಜಮ್ಮಂ, ಆದಿಚ್ಚಮುಪತಿಟ್ಠತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸನ್ತಿ ಸೀಲಸಮಾಹಿತಾ**ತಿ ಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೀಲವನ್ತಾ ಚ ಸಮಾಹಿತಾ ಚ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತೀತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಲಾಮಕಂ। **ಆದಿಚ್ಚಮುಪತಿಟ್ಠತೀ**ತಿ ಸೂರಿಯಂ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಏವಂ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಥೇನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ತುಮ್ಹೇ ಇಮಸ್ಸ ಲೋಲಮಕ್ಕಟಸ್ಸ ಸೀಲಾಚಾರಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಅವತ್ಥುಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಸನ್ನಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೫೦. “ನಾಸ್ಸ ಸೀಲಂ ವಿಜಾನಾಥ, ಅನಞ್ಞಾಯ ಪಸಂಸಥ।
ಅಗ್ಗಿಹುತ್ತಞ್ಚ ಉಹನ್ನಂ, ದ್ವೇ ಚ ಭಿನ್ನಾ ಕಮಣ್ಡಲೂ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ। **ಉಹನ್ನ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಾಪಮಕ್ಕಟೇನ ಊಹದಂ। **ಕಮಣ್ಡಲೂ**ತಿ ಕುಣ್ಡಿಕಾ। “ದ್ವೇ ಚ ಕುಣ್ಡಿಕಾ ತೇನ ಭಿನ್ನಾ”ತಿ ಏವಮಸ್ಸ ಅಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ।

ಮನುಸ್ಸಾ ಮಕ್ಕಟಸ್ಸ ಕುಹಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಲೇಡ್ಡುಞ್ಚ ಯಟ್ಠಿಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ಇಸಯೋಪಿ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಕ್ಕಟೋ ಅಯಂ ಕುಹಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಆದಿಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೭೬] ೬. ಕಳಾಯಮುಟ್ಠಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಾಲೋ ವತಾಯಂ ದುಮಸಾಖಗೋಚರೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕುಪಿ। ತತ್ಥ ಠಿತಾ ಯೋಧಾ ದ್ವೇ ತೀಣಿ ಯುದ್ಧಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಅಭಿಭವಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಅಕಾಲೇ ವಸ್ಸಾನೇಯೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಜೇತವನಸಮೀಪೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಅಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಕನ್ದರಪದರಾದಯೋ ಉದಕಪೂರಾ, ದುಗ್ಗಮೋ ಮಗ್ಗೋ, ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೋ ಮಂ 'ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸಿ, ಮಹಾರಾಜಾ'ತಿ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ಅಥಾಹಂ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಮಂ ಸತ್ಥಾ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೇನೇವತ್ಥೇನ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕೇನಾಪಿ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹಾತಿಯೇವ, ತಸ್ಮಿಂ ಸಚೇ ಮೇ ಗಮನೇನ ಅವುಡ್ಢಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, 'ಅಕಾಲೋ, ಮಹಾರಾಜಾ'ತಿ ವಕ್ಖತಿ। ಸಚೇ ಪನ ವುಡ್ಢಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತುಣ್ಹೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ "ಹನ್ದ ಕುತೋ ನು ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತುಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ 'ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ । ಸತ್ಥಾ "ಪುಬ್ಬೇಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ರಾಜಾನೋ ಸೇನಾಯ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛಮಾನಾಯ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅಕಾಲೇ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಮನಂ ನಾಮ ನ ಗಮಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಕಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ಕುಪಿತೇ ಪಚ್ಚನ್ತಯೋಧಾ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ವಸ್ಸಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅಸ್ಸಾನಂ ಕಳಾಯೇ ಸೇದೇತ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೋಣಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು। ಉಯ್ಯಾನೇ ಮಕ್ಕಟೇಸು ಏಕೋ ಮಕ್ಕಟೋ ರುಕ್ಖಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತತೋ ಕಳಾಯೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿಪಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಖಾದಿತುಂ ಆರಭಿ, ಅಥಸ್ಸ ಖಾದಮಾನಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಏಕೋ ಕಳಾಯೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ। ಸೋ ಮುಖೇನ ಚ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಗಹಿತೇ ಸಬ್ಬೇ ಕಳಾಯೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಾ ಓರುಯ್ಹ ತಮೇವ ಕಳಾಯಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಕಳಾಯಂ ಅದಿಸ್ವಾವ ಪುನ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಅಡ್ಡೇ ಸಹಸ್ಸಪರಾಜಿತೋ ವಿಯ ಸೋಚಮಾನೋ ದುಮ್ಮುಖೋ ರುಕ್ಖಸಾಖಾಯಂ ನಿಸೀದಿ। ರಾಜಾ ಮಕ್ಕಟಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಸ್ಸಥ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಮಕ್ಕಟೇನ ಕತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಬಹುಂ ಅನವಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಪ್ಪಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದುಬ್ಬುದ್ಧಿನೋ ಬಾಲಾ ಏವರೂಪಂ ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೧. "ಬಾಲೋ ವತಾಯಂ ದುಮಸಾಖಗೋಚರೋ, ಪಞ್ಞಾ ಜನಿನ್ದ ನಯಿಮಸ್ಸ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಕಳಾಯಮುಟ್ಠಿಂ ಅವಕಿರಿಯ ಕೇವಲಂ, ಏಕಂ ಕಳಾಯಂ ಪತಿತಂ ಗವೇಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಮಸಾಖಗೋಚರೋ**ತಿ ಮಕ್ಕಟೋ। ಸೋ ಹಿ ದುಮಸಾಖಾಸು ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಸಾವ ಅಸ್ಸ ಗೋಚರೋ ಸಞ್ಚರಣಭೂಮಿಭೂತಾ, ತಸ್ಮಾ "ದುಮಸಾಖಗೋಚರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಜನಿನ್ದಾ**ತಿ ರಾಜಾನಂ ಆಲಪತಿ। ರಾಜಾ ಹಿ

ಪರಮಿಸ್ಸರಭಾವೇನ ಜನಸ್ಸ ಇನ್ದೋತಿ ಜನಿನ್ದೋ। **ಕಳಾಯಮುಟ್ಠಿ**ನ್ತಿ ಚಣಕಮುಟ್ಠಿಂ। “ಕಾಳರಾಜಮಾಸಮುಟ್ಠಿ”ನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿಯೇವ। **ಅವಕಿರಿಯಾ**ತಿ ಅವಕಿರಿತ್ವಾ। **ಕೇವಲ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ। **ಗವೇಸತೀ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತಂ ಏಕಮೇವ ಪರಿಯೇಸತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೨. “ಏವಮೇವ ಮಯಂ ರಾಜ, ಯೇ ಚಞ್ಞೇ ಅತಿಲೋಭಿನೋ।
ಅಪ್ಪೇನ ಬಹುಂ ಜಿಯ್ಯಾಮ, ಕಳಾಯೇನೇವ ವಾನರೋ”ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಮಹಾರಾಜ, ಏವಮೇವ ಮಯಞ್ಚ ಯೇ ಚಞ್ಞೇ ಲೋಭಾಭಿಭೂತಾ ಜನಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಪ್ಪೇನ ಬಹುಂ ಜಿಯ್ಯಾಮ। ಮಯಞ್ಹಿ ಏತರಹಿ ಅಕಾಲೇ ವಸ್ಸಾನಸಮಯೇ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅಪ್ಪಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಬಹುಕಾ ಅತ್ಥಾ ಪರಿಹಾಯಾಮ। **ಕಳಾಯೇನೇವ ವಾನರೋ**ತಿ ಯಥಾ ಅಯಂ ವಾನರೋ ಏಕಂ ಕಳಾಯಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ತೇನೇಕೇನ ಕಳಾಯೇನ ಸಬ್ಬಕಳಾಯೇಹಿ ಪರಿಹೀನೋ, ಏವಂ ಮಯಮ್ಪಿ ಅಕಾಲೇನ ಕನ್ದರಪದರಾದೀಸು ಪೂರೇಸು ಗಚ್ಛಮಾನಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಅತ್ಥಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನಾ ಬಹೂಹಿ ಹತ್ಥಿವಾಹನಅಸ್ಸವಾಹನಾದೀಹಿ ಚೇವ ಬಲಕಾಯೇನ ಚ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸಾಮ। ತಸ್ಮಾ ಅಕಾಲೇ ಗನ್ತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀತಿ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಪಾವಿಸಿ। ಚೋರಾಪಿ “ರಾಜಾ ಕಿರ ಚೋರಮದ್ದನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತತೋ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಪಿ ಚೋರಾ “ಕೋಸಲರಾಜಾ ಕಿರ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಮೇವ ಪಾವಿಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಳಾಯಮುಟ್ಠಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೭೭] ೭. ತಿನ್ದುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಧನುಹತ್ಥಕಲಾಪೇಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಹಿ **ಮಹಾಬೋಧಿಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೧೮.೧೨೪ ಆದಯೋ) ವಿಯ **ಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೨೨.೫೯೦ ಆದಯೋ) ವಿಯ ಚ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ವಣ್ಣಂ ವಣ್ಣಿತಂ ಸುತ್ವಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ತಥಾಗತೋ ಪಞ್ಞವಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಞ್ಞವಾ ಉಪಾಯಕುಸಲೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಾನರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸವಾನರಗಣಪರಿವಾರೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಸಾಸನ್ನೇ ಏಕೋ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಕೋ ಕದಾಚಿ ವಸತಿ, ಕದಾಚಿ ಉಬ್ಬಸತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಗಾಮಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಧುರಫಲೋ ಏಕೋ ತಿನ್ದುಕರುಕ್ಖೋ ಅತ್ಥಿ, ವಾನರಗಣೋ ಉಬ್ಬಸಿತಕಾಲೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಫಲಾನಿ ಖಾದತಿ। ಅಥಾಪರಸ್ಮಿಂ ಫಲವಾರೇ ಸೋ ಗಾಮೋ ಪುನ ಆವಾಸೋ ಅಹೋಸಿ ದಳ್ಹಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ದ್ವಾರಯುತ್ತೋ, ಸೋಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಫಲಭಾರನಮಿತಸಾಖೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ವಾನರಗಣೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಸುಕಗಾಮೇ ತಿನ್ದುಕಫಲಾನಿ ಖಾದಾಮ, ಫಲಿತೋ ನು ಖೋ ಸೋ ಏತರಹಿ ರುಕ್ಖೋ, ಉದಾಹು ನೋ, ಆವಸಿತೋ ಸೋ ಗಾಮೋ, ಉದಾಹು ನೋ”ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಗಚ್ಛ ಇಮಂ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಾಹೀ”ತಿ ಏಕಂ ವಾನರಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಫಲಿತಭಾವಂ ಗಾಮಸ್ಸ ಚ ಗಾಳ್ಹವಾಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಾನರಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ।

ವಾನರಾ ತಸ್ಸ ಫಲಿತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಧುರಾನಿ ತಿನ್ದುಕಫಲಾನಿ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ ವಾನರಿನ್ದಸ್ಸ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ವಾನರಿನ್ದೋ "ಗಾಮೋ ಆವಾಸೋ ಅನಾವಾಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆವಾಸೋ, ದೇವಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ನ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಮನುಸ್ಸಾ ಹಿ ಬಹುಮಾಯಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। "ದೇವ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನವೇಲಾಯ ಅಡ್ಢರತ್ತಸಮಯೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಬಹೂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾನರಿನ್ದಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಕಾಲಂ ಆಗಮಯಮಾನಾ ಮಹಾಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ ಸಯಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮನ್ತೇಸು ರುಕ್ಖಂ ಆರುಯ್ಹ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಪುರಿಸೋ ಸರೀರಕಿಚ್ಚೇನ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಾಮಮಜ್ಝಗತೋ ವಾನರೇ ದಿಸ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಬಹೂ ಮನುಸ್ಸಾ ಧನುಕಲಾಪಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ನಾನಾವುಧಹತ್ಥಾ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀನಿ ಆದಾಯ "ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ವಾನರೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರುಕ್ಖಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸವಾನರಾ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ "ನತ್ಥಿ ನೋ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಸ್ಸರಣಂ ಅಞ್ಞತ್ರ ವಾನರಿನ್ದೇನಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೫೩. "ಧನುಹತ್ಥಕಲಾಪೇಹಿ, ನೇತ್ತಿಂಸವರಧಾರಿಭಿ।
ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಕಿಣ್ಣಮ್ಹ, ಕಥಂ ಮೋಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧನುಹತ್ಥಕಲಾಪೇಹೀ**ತಿ ಧನುಕಲಾಪಹತ್ಥೇಹಿ, ಧನೂನಿ ಚೇವ ಸರಕಲಾಪೇ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನೇತ್ತಿಂಸವರಧಾರಿಭೀ**ತಿ ನೇತ್ತಿಂಸಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಖಗ್ಗಾ, ಉತ್ತಮಖಗ್ಗಧಾರೀಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಕಿಣ್ಣಮ್ಹಾ**ತಿ ಪರಿವಾರಿತಮ್ಹ। **ಕಥ**ನ್ತಿ ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮೋಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ।

ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ವಾನರಿನ್ದೋ "ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥ, ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಬಹುಕಿಚ್ಚಾ, ಅಜ್ಜಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೋ ವತ್ತತಿ, ಅಪಿ ನಾಮ ತೇಸಂ 'ಅಮ್ಹೇ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಪರಿವಾರಿತಾನಂ ಇಮಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯಕರಂ ಅಞ್ಞಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವಾನರೇ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೪. "ಅಪ್ಪೇವ ಬಹುಕಿಚ್ಚಾನಂ, ಅತ್ಥೋ ಜಾಯೇಥ ಕೋಚಿ ನಂ।
ಅತ್ಥಿ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ, ಖಜ್ಜಥಞ್ಞೇವ ತಿನ್ದುಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ**ನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಅಪ್ಪೇವ ಬಹುಕಿಚ್ಚಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾತಿ ಅಯಮೇವೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥಿ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಅಚ್ಛಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಫಲಾನಂ ಆಕಡ್ಢನಪರಿಕಡ್ಢನವಸೇನ ಅಚ್ಛಿನ್ನಂ ಬಹು ಠಾನಂ ಅತ್ಥಿ। **ಖಜ್ಜಥಞ್ಞೇವ ತಿನ್ದುಕ**ನ್ತಿ ತಿನ್ದುಕಫಲಂ ಖಜ್ಜಥಞ್ಞೇವ। ತುಮ್ಹೇ ಹಿ ಯಾವತಕೇನ ವೋ ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ತಕಂ ಖಾದಥ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಹರಣಕಾಲಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಕಪಿಗಣಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇಸಿ। ಏತ್ತಕಞ್ಹಿ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಫಲಿತೇನ ಹದಯೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯುಂ। ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪನ ಏವಂ ವಾನರಗಣಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ಸಬ್ಬೇ ವಾನರೇ ಸಮಾನೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಮಾನೇನ್ತಾ ತಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಸೇನಕಂ ನಾಮ ವಾನರಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಸೇನಕೋ ನಾಗತೋ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। "ಸಚೇ ಸೇನಕೋ ನಾಗತೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥ, ಇದಾನಿ ವೋ ಸೋ ಸೋತ್ಥಿಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೇನಕೋಪಿ ಖೋ ವಾನರಗಣಸ್ಸ ಗಮನಕಾಲೇ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪಬುದ್ಧೋ ಕಞ್ಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ ಪದಾನುಪದಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸೇ ದಿಸ್ವಾ "ವಾನರಗಣಸ್ಸ ಭಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪರಿಯನ್ತೇ ಗೇಹೇ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ಸುತ್ತಂ ಕನ್ತನ್ತಿಯಾ ಮಹಲ್ಲಕಿತ್ಥಿಯಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಗಾಮದಾರಕೋ ವಿಯ ಏಕಂ ಉಮ್ಮುಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪರಿವಾತೇ ಠತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪದೀಪೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಮಕ್ಕಟೇ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತುಂ ಅಗಮಂಸು। ವಾನರಾ ಪಲಾಯನ್ತಾ ಸೇನಕಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಏಕೇಕಂ ಫಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಸೇನಕೋ ಮಹಾನಾಮೋ ಸಕ್ಕೋ ಅಹೋಸಿ, ವಾನರಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ವಾನರಿನ್ದೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ತಿನ್ದುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೭೮] ೮. ಕಚ್ಛಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಜನಿತ್ತಂ ಮೇ ಭವಿತ್ತಂ ಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಹಿವಾತಕರೋಗಮುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಅಹಿವಾತಕರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪುತ್ತಂ ಆಹಂಸು - “ತಾತ, ಮಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ವಸ, ಭಿತ್ತಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಿತಂ ರಕ್ಖ, ಪಚ್ಛಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಾಮ ಠಾನೇ ಮಹಾನಿಧಾನಂ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಖೇನ ಜೀವೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ। ಪುತ್ತೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಭಿತ್ತಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರೋಗೇ ವೂಪಸನ್ತೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾನಿಧಾನಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ವಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸಪ್ಪಿತೇಲಾದೀನಿ ಚೇವ ವತ್ಥಚ್ಛಾದನಾದೀನಿ ಚ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಅಹಿವಾತಕರೋಗೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ಅಸ್ಸುಮ್ಹ, ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಮುತ್ತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ಸೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸತ್ಥಾ “ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಭಯೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಆಲಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗತಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಅನಾಲಯಂ ಪನ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತಾ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿಗಾಮಕೇ ಕುಮ್ಭಕಾರಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತದಾರಂ ಪೋಸೇಸಿ। ತದಾ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಹಾನದಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಾಬದ್ಧೋ ಮಹಾಜಾತಸ್ಸರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬಹುಉದಕಕಾಲೇ ನದಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕೋದಕೋ ಹೋತಿ, ಉದಕೇ ಮನ್ದೀಭೂತೇ ವಿಸುಂ ಹೋತಿ। ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ ಪನ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಸುವುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾ”ತಿ ಜಾನನ್ತಿ। ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಂವಚ್ಛರೇ ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ ಉದಕಸ್ಸ ಏಕಾಬದ್ಧಕಾಲೇಯೇವ ತಮ್ಹಾ ಸರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ನದಿಂ ಅಗಮಿಂಸು। ಏಕೋ ಪನ ಕಚ್ಛಪೋ “ಇದಂ ಮೇ ಜಾತಟ್ಠಾನಂ ವಡ್ಢಿತಟ್ಠಾನಂ, ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ವಸಿತಟ್ಠಾನಂ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಇಮಂ ಜಹಿತು”ನ್ತಿ ನದಿಂ ನ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಿದಾಘಸಮಯೇ ತತ್ಥ ಉದಕಂ ಛಿಜ್ಜಿ, ಸೋ ಕಚ್ಛಪೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮತ್ತಿಕಗಹಣಟ್ಠಾನೇ ಭೂಮಿಂ ಖಣಿತ್ವಾ ಪಾವಿಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಮತ್ತಿಕಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾಕುದ್ದಾಲೇನ ಭೂಮಿಂ ಖಣನ್ತೋ ಕಚ್ಛಪಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮತ್ತಿಕಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ಕುದ್ದಾಲೇನೇವ ನಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಪಾತೇಸಿ। ಸೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ “ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಆಲಯಂ ಜಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏವಂ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೫೫. “ಜನಿತ್ತಂ ಮೇ ಭವಿತ್ತಂ ಮೇ, ಇತಿ ಪಙ್ಕೇ ಅವಸ್ಸಯಿಂ।
ತಂ ಮಂ ಪಙ್ಕೋ ಅಜ್ಝಭವಿ, ಯಥಾ ದುಬ್ಬಲಕಂ ತಥಾ।
ತಂ ತಂ ವದಾಮಿ ಭಗ್ಗವ, ಸುಣೋಹಿ ವಚನಂ ಮಮ॥

೫೬. “ಗಾಮೇ ವಾ ಯದಿ ವಾರಞ್ಞೇ, ಸುಖಂ ಯತ್ರಾಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ತಂ ಜನಿತ್ತಂ ಭವಿತ್ತಞ್ಚ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಜಾನತೋ।
ಯಮ್ಹಿ ಜೀವೇ ತಮ್ಹಿ ಗಚ್ಛೇ, ನ ನಿಕೇತಹತೋ ಸಿಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜನಿತ್ತಂ ಮೇ ಭವಿತ್ತಂ ಮೇತಿ** ಇದಂ ಮಮ ಜಾತಟ್ಠಾನಂ, ಇದಂ ಮಮ ವಡ್ಢಿತಟ್ಠಾನಂ। **ಇತಿ ಪಙ್ಕೇ ಅವಸ್ಸಯಿ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನಾಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕದ್ದಮೇ ಅವಸ್ಸಯಿಂ ನಿಪಜ್ಜಿಂ, ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಜ್ಝಭವೀತಿ** ಅಧಿಅಭವಿ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇಸಿ। **ಭಗ್ಗವಾತಿ** ಕುಮ್ಭಕಾರಂ ಆಲಪತಿ। ಕುಮ್ಭಕಾರಾನಞ್ಹಿ ನಾಮಗೋತ್ತಪಣ್ಣತ್ತಿ ಏಸಾ, ಯದಿದಂ ಭಗ್ಗವಾತಿ। **ಸುಖ**ನ್ತಿ ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕಸ್ಸಾದಂ। **ತಂ ಜನಿತ್ತಂ ಭವಿತ್ತಞ್ಚಾ**ತಿ ತಂ ಜಾತಟ್ಠಾನಞ್ಚ ವಡ್ಢಿತಟ್ಠಾನಞ್ಚ। "ಜಾನಿತ್ತಂ ಭಾವಿತ್ತ"ನ್ತಿ ದೀಘವಸೇನಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ। **ಪಜಾನತೋ**ತಿ ಅತ್ಥಾನತ್ಥಂ ಕಾರಣಾಕಾರಣಂ ಜಾನನ್ತಸ್ಸ। **ನ ನಿಕೇತಹತೋ ಸಿಯಾ**ತಿ ನಿಕೇತೇ ಆಲಯಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ನಿಕೇತೇನ ಹತೋ, ಏವರೂಪಂ ಮರಣದುಕ್ಖಂ ಪಾಪಿತೋ ನ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಓವದನ್ತೋ ಏವಮಾಹ - "ಪಸ್ಸಥ ಇಮಂ ಕಚ್ಛಪಂ, ಅಯಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾನಂ ಮಹಾನದಿಂ ಗಮನಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಆಲಯಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಮತ್ತಿಕಗಹಣಟ್ಠಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸಾಹಂ ಮತ್ತಿಕಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಮಹಾಕುದ್ದಾಲೇನ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮತ್ತಿಕಪಿಣ್ಡಂ ವಿಯ ನಂ ಥಲೇ ಪಾತೇಸಿಂ, ಅಯಂ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಸರಿತ್ವಾ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಏವಮೇಸ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಆಲಯಂ ಕತ್ವಾ ಮರಣಂ ಪತ್ತೋ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಮಾ ಇಮಿನಾ ಕಚ್ಛಪೇನ ಸದಿಸಾ ಅಹುವತ್ಥ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ 'ಮಯ್ಹಂ ರೂಪಂ ಮಯ್ಹಂ ಸದ್ದೋ ಮಯ್ಹಂ ಗನ್ಧೋ ಮಯ್ಹಂ ರಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೋ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಧೀತಾ ಮಯ್ಹಂ ದಾಸದಾಸಿಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಮಯ್ಹಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣ'ನ್ತಿ ತಣ್ಹಾವಸೇನ ಉಪಭೋಗವಸೇನ ಮಾ ಗಣ್ಹಿತ್ಥ, ಏಕಕೋವೇಸ ಸತ್ತೋ ತೀಸು ಭವೇಸು ಪರಿವತ್ತತೀ"ತಿ। ಏವಂ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಓವಾದಮದಾಸಿ, ಸೋ ಓವಾದೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಮತ್ತಾನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತಥೇವ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। "ತದಾ ಕಚ್ಛಪೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಚ್ಛಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೭೯] ೯. ಸತಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತಞ್ಚ ಅಪ್ಪನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕವೀಸತಿವಿಧಂ ಅನೇಸನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮೇನ ದೂತಕಮ್ಮೇನ ಪಹಿಣಕಮ್ಮೇನ ಜಙ್ಘಪೇಸನಿಕೇನ ಪಿಣ್ಡಪಟಿಪಿಣ್ಡೇನಾತಿ ಏವರೂಪಾಯ ಏಕವೀಸತಿವಿಧಾಯ ಅನೇಸನಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ಸಾ **ಸಾಕೇತಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೨.೧೭೩-೧೭೪) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ತಥಾ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಏತರಹಿ ಖೋ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಅನೇಸನಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ತೇ ಪನ ಏವಂ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಯಕ್ಖತ್ತಭಾವಾ ಪೇತತ್ತಭಾವಾ ನ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಧುರಗೋಣಾ ಹುತ್ವಾವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನಿರಯೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏತೇಸಂ ಹಿತತ್ಥಾಯ ಸುಖತ್ಥಾಯ ಅತ್ತಜ್ಝಾಸಯಂ ಸಕಪಟಿಭಾನಂ ಏಕಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕವೀಸತಿವಿಧಾಯ ಅನೇಸನಾಯ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಾದೇತಬ್ಬಾ। ಅನೇಸನಾಯ ಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಆದಿತ್ತಲೋಹಗುಳಸದಿಸೋ ಹಲಾಹಲವಿಸೂಪಮೋ। ಅನೇಸನಾ ಹಿ ನಾಮೇಸಾ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಾವಕೇಹಿ ಗರಹಿತಬ್ಬಾ ಪಟಿಕುಟ್ಠಾ। ಅನೇಸನಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಹಾಸೋ ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ವಾ ನತ್ಥಿ। ಏವಂ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಹಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ಮಮ ಸಾಸನೇ ಚಣ್ಡಾಲಸ್ಸ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭೋಜನಸದಿಸೋ, ತಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೋ ಸತಧಮ್ಮಮಾಣವಸ್ಸ ಚಣ್ಡಾಲುಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಪರಿಭೋಗೋ ವಿಯ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಪಾಥೇಯ್ಯತಣ್ಡುಲೇ ಚ ಭತ್ತಪುಟಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ. ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕೋ ಮಾಣವೋ ಅತ್ಥಿ ಸತಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ. ಸೋಪಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ತಣ್ಡುಲೇ ಚ ಭತ್ತಪುಟಞ್ಚ ಅಗಹೇತ್ವಾವ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ, ತೇ ಉಭೋಪಿ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಸಮಾಗಚ್ಛಿಂಸು. ಮಾಣವೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ "ಕಿಂಜಾತಿಕೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ. ಸೋ "ಅಹಂ ಚಣ್ಡಾಲೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಕಿಂಜಾತಿಕೋಸೀ"ತಿ ಮಾಣವಂ ಪುಚ್ಛಿ . "ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹ"ನ್ತಿ. "ಸಾಧು ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಮಗ್ಗಂ ಅಗಮಂಸು. ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾತರಾಸವೇಲಾಯ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಭತ್ತಪುಟಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ "ಮಾಣವ, ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಾಹೀ"ತಿ ಆಹ. "ನತ್ಥಿ, ಅರೇ ಚಣ್ಡಾಲ, ಮಮ ಭತ್ತೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ. ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪುಟಕಭತ್ತಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಂ ಅಕತ್ವಾವ ಅತ್ತನೋ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪಣ್ಣೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಟಕಭತ್ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಧೋತಹತ್ಥಪಾದೋ ತಣ್ಡುಲೇ ಚ ಸೇಸಭತ್ತಞ್ಚ ಆದಾಯ "ಗಚ್ಛಾಮ, ಮಾಣವಾ"ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ.

ತೇ ಸಕಲದಿವಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಉಭೋಪಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನ್ಹತ್ವಾ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿಂಸು. ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಪುಟಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಮಾಣವಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆರಭಿ. ಮಾಣವೋ ಸಕಲದಿವಸಂ ಮಗ್ಗಗಮನೇನ ಕಿಲನ್ತೋ ಛಾತಜ್ಝತ್ತೋ "ಸಚೇ ಮೇ ಭತ್ತಂ ದಸ್ಸತಿ, ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ. ಇತರೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಭುಞ್ಜತೇವ. ಮಾಣವೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಚಣ್ಡಾಲೋ ಮಯ್ಹಂ ಅವತ್ವಾವ ಸಬ್ಬಂ ಭುಞ್ಜತಿ ನಿಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾಪಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ. ಸೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿ. ಅಥಸ್ಸ ಭುತ್ತಮತ್ತಸ್ಸೇವ "ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಗೋತ್ತಕುಲಪದೇಸಾನಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕತಂ, ಚಣ್ಡಾಲಸ್ಸ ನಾಮ ಮೇ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಂ ಭುತ್ತ"ನ್ತಿ ಬಲವವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತಾವದೇವಸ್ಸ ಸಲೋಹಿತಂ ಭತ್ತಂ ಮುಖತೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛಿ. ಸೋ "ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಸ್ಸ ವತ ಮೇ ಕಾರಣಾ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಬಲವಸೋಕತಾಯ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೭. "ತಞ್ಚ ಅಪ್ಪಞ್ಚ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಂ, ತಞ್ಚ ಕಿಚ್ಛೇನ ನೋ ಅದಾ.
ಸೋಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಕೋ, ಯಂ ಭುತ್ತಂ ತಮ್ಪಿ ಉಗ್ಗತ"ನ್ತಿ.

ತತ್ಥಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಯಂ ಮಯಾ ಭುತ್ತಂ, ತಂ ಅಪ್ಪಞ್ಚ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಞ್ಚ, ತಞ್ಚ ಸೋ ಚಣ್ಡಾಲೋ ನ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿಯಾ ಮಂ ಅದಾಸಿ, ಅಥ ಖೋ ನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನೋ ಕಿಚ್ಛೇನ ಕಸಿರೇನ ಅದಾಸಿ, ಸೋಹಂ ಪರಿಸುದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಕೋ, ತೇನೇವ ಮೇ ಯಂ ಭುತ್ತಂ, ತಮ್ಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ಲೋಹಿತೇನ ಉಗ್ಗತನ್ತಿ.

ಏವಂ ಮಾಣವೋ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ದಾನಿ ಮೇ ಏವರೂಪಂ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತೇನಾ"ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಸ್ಸಚಿ ಅತ್ತಾನಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾವ ಅನಾಥಮರಣಂ ಮತೋ.

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಧಮ್ಮಮಾಣವಸ್ಸ ತಂ ಚಣ್ಡಾಲುಚ್ಛಿಟ್ಠಕಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಯುತ್ತಭೋಜನಸ್ಸ ಭುತ್ತತ್ತಾ ನೇವ ಹಾಸೋ, ನ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಏವಮೇವ ಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅನೇಸನಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೋ ತಥಾಲದ್ಧಪಚ್ಚಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ತಸ್ಸ ಬುದ್ಧಪಟಿಕುಟ್ಠಗರಹಿತಜೀವಿತಭಾವತೋ ನೇವ ಹಾಸೋ, ನ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೮. "ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ನಿರಂಕತ್ವಾ, ಯೋ ಅಧಮ್ಮೇನ ಜೀವತಿ.
ಸತಧಮ್ಮೋವ ಲಾಭೇನ, ಲದ್ಧೇನಪಿ ನ ನನ್ದತೀ"ತಿ.

ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಆಜೀವಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಧಮ್ಮಂ। **ನಿರಂಕತ್ವಾ**ತಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ। **ಅಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಏಕವೀಸತಿಯಾ ಅನೇಸನಸಙ್ಖಾತೇನ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ। **ಸತಧಮ್ಮೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ, "ಸನ್ತಧಮ್ಮೋ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ನ ನನ್ದತೀ**ತಿ ಯಥಾ ಸತಧಮ್ಮೋ ಮಾಣವೋ "ಚಣ್ಡಾಲುಚ್ಛಿಟ್ಠಕಂ ಮೇ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ತೇನ ಲಾಭೇನ ನ ನನ್ದತಿ, ಏವಂ ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅನೇಸನಾಯ ಲದ್ಧಲಾಭಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ನ ನನ್ದತಿ ನ ತುಸ್ಸತಿ, "ಬುದ್ಧಗರಹಿತಜೀವಿಕಾಯ ಜೀವಾಮೀ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ ಅನೇಸನಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಸತಧಮ್ಮಮಾಣವಸ್ಸೇವ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನಾಥಮರಣಂ ಮರಿತುಂ ವರನ್ತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಭಿಕ್ಖೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। "ತದಾ ಮಾಣವೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಹಮೇವ ಚಣ್ಡಾಲಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸತಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೮೦] ೧೦. ದುದ್ದದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದುದ್ದದಂ ದದಮಾನಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಗಣದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಪುತ್ತಾ ಛನ್ದಕಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಬ್ಬಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಅದಂಸು। ತೇಸು ಗಣಜೇಟ್ಠಕೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ದಾನೇ ಬಹುದಾಯಕಾಪಿ ಅತ್ಥಿ ಅಪ್ಪದಾಯಕಾಪಿ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ 'ಇದಂ ದಾನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತೂ'"ತಿ ದಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಖೋ ಉಪಾಸಕಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಏವಂ ನಿಯ್ಯಾದೇನ್ತೇಹಿ ಮಹಾಕಮ್ಮಂ ಕತಂ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಏವಮೇವ ನಿಯ್ಯಾದಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಗಣಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ದ್ವಾರಗಾಮೇ ಸಪರಿವಾರೋ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಅದಂಸು। ಪುನದಿವಸೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಚರಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಗಣಬನ್ಧನೇನ ಛನ್ದಕಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ದಾನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಗಣಜೇಟ್ಠಕೋ ಏವಮೇವ ವತ್ವಾ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ದಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಆವುಸೋ, ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದೇ ಸತಿ ಅಪ್ಪಕಂ ನಾಮ ದಾನಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೫೯. "ದುದ್ದದಂ ದದಮಾನಾನಂ, ದುಕ್ಕರಂ ಕಮ್ಮ ಕುಬ್ಬತಂ।
ಅಸನ್ತೋ ನಾನುಕುಬ್ಬನ್ತಿ, ಸತಂ ಧಮ್ಮೋ ದುರನ್ನಯೋ॥

೬೦. "ತಸ್ಮಾ ಸತಞ್ಚ ಅಸತಂ, ನಾನಾ ಹೋತಿ ಇತೋ ಗತಿ।
ಅಸನ್ತೋ ನಿರಯಂ ಯನ್ತಿ, ಸನ್ತೋ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುದ್ದದನ್ತಿ** ದಾನಂ ನಾಮ ಲೋಭದೋಸವಸಿಕೇಹಿ ಅಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ "ದುದ್ದದ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಂ ದದಮಾನಾನಂ। **ದುಕ್ಕರಂ ಕಮ್ಮ ಕುಬ್ಬತನ್ತಿ** ತದೇವ ದಾನಕಮ್ಮಂ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ ದುಕ್ಕರಂ। ತಂ ಕುರುಮಾನಾನಂ। **ಅಸನ್ತೋತಿ** ಅಪಣ್ಡಿತಾ ಬಾಲಾ। **ನಾನುಕುಬ್ಬನ್ತೀತಿ** ತಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾನುಕರೋನ್ತಿ। **ಸತಂ ಧಮ್ಮೋತಿ** ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಸಭಾವೋ। ದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ದುರನ್ನಯೋತಿ** ಫಲಸಮ್ಬನ್ಧವಸೇನ ದುಜ್ಜಾನೋ, ಏವರೂಪಸ್ಸ ದಾನಸ್ಸ ಏವರೂಪೋ ಫಲವಿಪಾಕೋ ಹೋತೀತಿ ದುರನುಬೋಧೋ। ಅಪಿಚ **ದುರನ್ನಯೋತಿ** ದುರಧಿಗಮೋ, ಅಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ದಾನಫಲಂ ನಾಮ ಲದ್ಧುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಾನಾ ಹೋತಿ ಇತೋ ಗತೀತಿ** ಇತೋ ಚವಿತ್ವಾ ಪರಲೋಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣಂ ನಾನಾ ಹೋತಿ। **ಅಸನ್ತೋ ನಿರಯಂ ಯನ್ತೀತಿ** ಅಪಣ್ಡಿತಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ದಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಅರಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರಯಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಸನ್ತೋ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾತಿ** ಪಣ್ಡಿತಾ ಪನ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ಮಹನ್ತಂ ಸಗ್ಗಸುಖಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಸ್ಸಿಕೇ ಮಾಸೇ ತತ್ಥೇವ ವಸಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಾತಿಕ್ಕಮೇ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದುದ್ದದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಕಲ್ಯಾಣವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಂ ದದ್ದರಂ, ಮಕ್ಕಟಿ ದುಬ್ಭಿಮಕ್ಕಟಂ।
ಆದಿಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ, ಕಳಾಯಮುಟ್ಠಿ ತಿನ್ದುಕಂ।
ಕಚ್ಛಪಂ ಸತಧಮ್ಮಞ್ಚ, ದುದ್ದದನ್ತಿ ಚ ತೇ ದಸ॥

೪. ಅಸದಿಸವಗ್ಗೋ

[೧೮೧] ೧. ಅಸದಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಧನುಗ್ಗಹೋ ಅಸದಿಸೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಭಗವತೋ ಮಹಾನಿಕ್ಖಮಪಾರಮಿಂ ವಣ್ಣೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖನ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ತಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಜಾತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ "ಅಸದಿಸಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಅಥಸ್ಸ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಅಞ್ಞೋ ಪುಞ್ಞವಾ ಸತ್ತೋ ದೇವಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ, ತಸ್ಸ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಜಾತಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ "ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತೇಸು ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಕಾಲೇ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ತಯೋ ವೇದೇ ಅಟ್ಠಾರಸ ಚ ಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತೇಸು ಇಸ್ಸಾಸಸಿಪ್ಪೇ ಅಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ

ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ರಾಜಾ ಕಾಲಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಅಸದಿಸಕುಮಾರಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ಓಪರಜ್ಜಂ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಕತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ರಜ್ಜೇ ದೀಯಮಾನೇ "ನ ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ, ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಯ್ಹಂ ರಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿ, ಕನಿಟ್ಠೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಪಕತಿಯಾ ವಸನಾಕಾರೇನೇವ ವಸಿ। ರಾಜಪಾದಮೂಲಿಕಾ "ಅಸದಿಸಕುಮಾರೋ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿಭಿನ್ದಿಂಸು। ಸೋಪಿ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಿಭಿನ್ನಚಿತ್ತೋ "ಭಾತರಂ ಮೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ ಪಯೋಜೇಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಚರಕೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ರಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಕೋ ಧನುಗ್ಗಹೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಕಿತ್ತಕಂ ಭೋಗಂ ಇಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ । "ಏಕಸಂವಚ್ಛರೇನ ಸತಸಹಸ್ಸ"ನ್ತಿ। "ಸಾಧು ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ತ್ವಂ ಧನಗ್ಗಹೋಸೀ"ತಿ? "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಸಾಧು ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹಸ್ಸೂ"ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ। ತಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದೀಯಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅತಿಬಹುಂ ಲಭತೀ"ತಿ ಪೋರಾಣಕಧನುಗ್ಗಹಾ ಉಜ್ಝಾಯಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟಸಮೀಪೇ ಸಾಣಿಪಾಕಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಮಹಾಸಯನೇ ನಿಪನ್ನೋ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ಏಕಂ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತು"ನ್ತಿ ಧನುಗ್ಗಹೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಂ ಸರೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾತೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ನ ತಂ, ದೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗರು, ದೇವೇನ ಪನ ನೋ ಬಹುವಾರೇ ಕಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ಅಧುನಾಗತೋ ಧನುಗ್ಗಹೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಬಹುತರಂ ಲಭತಿ, ತಂ ಪಾತಾಪೇಥಾತಿ।

ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ತಾತ, ಏತಂ ಪಾತೇತು"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಏಕಂ ಓಕಾಸಂ ಲಭಮಾನೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕತರೋಕಾಸ"ನ್ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಯನಸ್ಸ ಅನ್ತೋಕಾಸ"ನ್ತಿ। ರಾಜಾ ಸಯನಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಓಕಾಸಂ ಕಾರೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಧನು ನತ್ಥಿ, ನಿವಾಸನನ್ತರೇ ಧನುಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ವಿಚರತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಸಾಣಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಾಣಿಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪರಿಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತೋಸಾಣಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಪರಿನಿವತ್ಥಂ ಸೇತವತ್ಥಂ ಹರಿತ್ವಾ ಏಕಂ ರತ್ತಪಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಚ್ಛಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ರತ್ತಪಟಂ ಉದರೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಸಿಬ್ಬಕತೋ ಸನ್ಧಿಯುತ್ತಂ ಖಗ್ಗಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ವಾಮಪಸ್ಸೇ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಞ್ಚುಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಚಾಪನಾಳಿಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ಸನ್ಧಿಯುತ್ತಮೇಣ್ಡಕಮಹಾಧನುಂ ಆದಾಯ ಪವಾಳವಣ್ಣಂ ಜಿಯಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಉಣ್ಹೀಸಂ ಸೀಸೇ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತಿಖಿಣಖುರಪ್ಪಂ ನಖೇಹಿ ಪರಿವತ್ತಯಮಾನೋ ಸಾಣಿಂ ದ್ವಿಧಾ ಕತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತನಾಗಕುಮಾರೋ ವಿಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸರಖಿಪನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖುರಪ್ಪಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ಕಿಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಏತಂ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಂ ಉದ್ಧಂ ಆರೋಹನಕಣ್ಡೇನ ಪಾತೇಮಿ, ಉದಾಹು ಅಧೋ ಓರೋಹನಕಣ್ಡೇನಾ"ತಿ । "ತಾತ, ಬಹೂ ಮಯಾ ಆರೋಹನಕಣ್ಡೇನ ಪಾತೇನ್ತಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ, ಓರೋಹನಕಣ್ಡೇನ ಪನ ಪಾತೇನ್ತಾ ಮಯಾ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ, ಓರೋಹನಕಣ್ಡೇನ ಪಾತೇಹೀ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಇದಂ ಕಣ್ಡಂ ದೂರಂ ಆರೋಹಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಭವನಂ, ತಾವ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಯಂ ಓರೋಹಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವಸ್ಸ ಓರೋಹನಂ, ತಾವ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಅಥ ನಂ ಪುನ ಆಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಇದಂ ಕಣ್ಡಂ ಪನ ಆರೋಹಮಾನಂ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿವಣ್ಟಂ ಯಾವಮಜ್ಝಂ ಕನ್ತಮಾನಂ ಆರೋಹಿಸ್ಸತಿ, ಓರೋಹಮಾನಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಇತೋ ವಾ ಏತ್ತೋ ವಾ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಉಜುಕಞ್ಞೇವ ಪತಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಓತರಿಸ್ಸತಿ, ಪಸ್ಸ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವೇಗಂ ಜನೇತ್ವಾ ಕಣ್ಡಂ ಖಿಪಿ। ತಂ ಕಣ್ಡಂ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿವಣ್ಟಂ ಯಾವಮಜ್ಝಂ ಕನ್ತಮಾನಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇದಾನಿ ತಂ ಕಣ್ಡಂ ಯಾವ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಭವನಂ ಗತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಖಿತ್ತಕಣ್ಡತೋ ಅಧಿಕತರಂ ವೇಗಂ ಜನೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಣ್ಡಂ ಖಿಪಿ, ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುರಿಮಕಣ್ಡಪುಙ್ಖೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸಯಂ

ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಅಭಿರುಹಿ। ತತ್ಥ ನಂ ದೇವತಾ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ, ನಿವತ್ತನಕಣ್ಡಸ್ಸ ವಾತಛಿನ್ನಸದ್ದೋ ಅಸನಿಸದ್ದೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೇನ "ಕಿಂ ಏಸೋ ಸದ್ದೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ನಿವತ್ತನಕಣ್ಡಸ್ಸ ಸದ್ದೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರೇ ಕಣ್ಡಸ್ಸ ಪತನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭೀತತಸಿತಂ ಮಹಾಜನಂ "ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ಕಣ್ಡಸ್ಸ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಕಣ್ಡಂ ಓತರಮಾನಂ ಕೇಸಗ್ಗಮತ್ತಮ್ಪಿ ಇತೋ ವಾ ಏತ್ತೋ ವಾ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಉಜುಕಞ್ಞೇವ ಪತಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಂ ಛಿನ್ದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಯಾ ಚ ಕಣ್ಡಸ್ಸ ಚ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಆಕಾಸೇಯೇವ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಂ, ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಕಣ್ಡಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ನ ನೋ ಏವರೂಪಂ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಪಸಂಸತಿ ಉನ್ನದತಿ ಅಪ್ಫೋಟೇತಿ ಅಙ್ಗುಲಿಯೋ ವಿಧೂನತಿ, ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತೇತಿ। ರಾಜಪರಿಸಾಯ ತುಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ದಿನ್ನಧನಂ ಕೋಟಿಮತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾಪಿಸ್ಸ ಧನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸೇನ್ತೋ ವಿಯ ಬಹುಂ ಧನಂ ಮಹನ್ತಞ್ಚ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ತೇನ ರಞ್ಞಾ ಸಕ್ಕತೇ ಗರುಕತೇ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇ "ಅಸದಿಸಕುಮಾರೋ ಕಿರ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ "ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಮರಣಭಯಭೀತೋ "ಕುಹಿಂ ಮೇ ಭಾತಾ ವಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಏಕಂ ಸಾಮನ್ತರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಮಮ ಭಾತಿಕೇ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥಿ, ಗಚ್ಛಥ ತಸ್ಸ ಮಮ ವಚನೇನ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ದೂತೇ ಪಾಹೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ರಾಜಾನಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ "ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಕಣ್ಡೇ ಅಕ್ಖರಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಅಸದಿಸಕುಮಾರೋ ಆಗತೋ, ಅಞ್ಞಂ ಏಕಕಣ್ಡಂ ಖಿಪನ್ತೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ವೋ ಜೀವಿತಂ ಹರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಜೀವಿತೇನ ಅತ್ಥಿಕಾ ಪಲಾಯನ್ತೂ"ತಿ ಅಟ್ಟಾಲಕೇ ಠತ್ವಾ ಸತ್ತನ್ನಂ ರಾಜೂನಂ ಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಕಞ್ಚನಪಾತಿಮಕುಲೇಯೇವ ಕಣ್ಡಂ ಪಾತೇಸಿ। ತೇ ಅಕ್ಖರಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಸಬ್ಬೇವ ಪಲಾಯಿಂಸು। ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಖುದ್ದಕಮಕ್ಖಿಕಾಯ ಪಿವನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಲೋಹಿತಂ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಭಾತರಂ ಅಪಲೋಕೇತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸದಿಸಕುಮಾರೋ ಸತ್ತ ರಾಜಾನೋ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ವಿಜಿತಸಙ್ಗಾಮೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ"ತಿ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೬೦. "ಧನುಗ್ಗಹೋ ಅಸದಿಸೋ, ರಾಜಪುತ್ತೋ ಮಹಬ್ಬಲೋ।
ದೂರೇಪಾತೀ ಅಕ್ಖಣವೇಧೀ, ಮಹಾಕಾಯಪ್ಪದಾಲನೋ॥

೬೧. "ಸಬ್ಬಾಮಿತ್ತೇ ರಣಂ ಕತ್ವಾ, ನ ಚ ಕಞ್ಚಿ ವಿಹೇಠಯಿ।
ಭಾತರಂ ಸೋತ್ಥಿಂ ಕತ್ವಾನ, ಸಂಯಮಂ ಅಜ್ಝುಪಾಗಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಸದಿಸೋತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ನಾಮೇನೇವ, ಬಲವೀರಿಯಪಞ್ಞಾಹಿಪಿ ಅಸದಿಸೋವ। **ಮಹಬ್ಬಲೋತಿ** ಕಾಯಬಲೇನಪಿ ಪಞ್ಞಾಬಲೇನಪಿ ಮಹಬ್ಬಲೋ। **ದೂರೇಪಾತೀತಿ** ಯಾವ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಭವನಾ ತಾವತಿಂಸಭವನಾ ಚ ಕಣ್ಡಂ ಪೇಸೇತುಂ ಸಮತ್ಥತಾಯ ದೂರೇಪಾತೀ। **ಅಕ್ಖಣವೇಧೀತಿ** ಅವಿರಾಧಿತವೇಧೀ। ಅಥ ವಾ ಅಕ್ಖಣಾ ವುಚ್ಚತಿ ವಿಜ್ಜು, ಯಾವ ಏಕಾ ವಿಜ್ಜು ನಿಚ್ಛರತಿ, ತಾವ ತೇನೋಭಾಸೇನ ಸತ್ತಟ್ಠ ವಾರೇ ಕಣ್ಡಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಜ್ಝತೀತಿ **ಅಕ್ಖಣವೇಧೀ। ಮಹಾಕಾಯಪ್ಪದಾಲನೋತಿ** ಮಹನ್ತೇ ಕಾಯೇ ಪದಾಲೇತಿ। ಚಮ್ಮಕಾಯೋ, ದಾರುಕಾಯೋ, ಲೋಹಕಾಯೋ, ಅಯೋಕಾಯೋ, ವಾಲಿಕಕಾಯೋ, ಉದಕಕಾಯೋ, ಫಲಕಕಾಯೋತಿ ಇಮೇ ಸತ್ತ ಮಹಾಕಾಯಾ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞೋ ಚಮ್ಮಕಾಯಪದಾಲನೋ ಮಹಿಂಸಚಮ್ಮಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝತಿ, ಸೋ

ಪನ ಸತಮ್ಪಿ ಮಹಿಂಸಚಮ್ಮಾನಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝತಿಯೇವ। ಅಞ್ಞೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗುಲಬಹಲಂ ಉದುಮ್ಬರಪದರಂ, ಚತುರಙ್ಗುಲಬಹಲಂ ಅಸನಪದರಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝತಿ, ಸೋ ಪನ ಫಲಕಸತಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ಬದ್ಧಂ ವಿನಿವಿಜ್ಝತಿ, ತಥಾ ದ್ವಙ್ಗುಲಬಹಲಂ ತಮ್ಬಲೋಹಪಟ್ಟಂ, ಅಙ್ಗುಲಬಹಲಂ ಅಯಪಟ್ಟಂ। ವಾಲಿಕಸಕಟಸ್ಸ ಬದರಸಕಟಸ್ಸ ಪಲಾಲಸಕಟಸ್ಸ ವಾ ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇನ ಕಣ್ಡಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪುರೇಭಾಗೇನ ಅತಿಪಾತೇತಿ, ಪಕತಿಯಾ ಉದಕೇ ಚತುಉಸಭಟ್ಠಾನಂ ಕಣ್ಡಂ ಪೇಸೇತಿ, ಥಲೇ ಅಟ್ಠಉಸಭನ್ತಿ ಏವಂ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಮಹಾಕಾಯಾನಂ ಪದಾಲನತೋ ಮಹಾಕಾಯಪ್ಪದಾಲನೋ। **ಸಬ್ಬಾಮಿತ್ತೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಅಮಿತ್ತೇ। **ರಣಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಯುದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಚ ಕಞ್ಚಿ ವಿಹೇಠಯೀ**ತಿ ಏಕಮ್ಪಿ ನ ವಿಹೇಠೇಸಿ। ಅವಿಹೇಠಯನ್ತೋಯೇವ ಪನ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಣ್ಡಪೇಸನೇನೇವ ರಣಂ ಕತ್ವಾ। **ಸಂಯಮಂ ಅಜ್ಝುಪಾಗಮೀ**ತಿ ಸೀಲಸಂಯಮಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಉಪಗತೋ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಸದಿಸಕುಮಾರೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಸದಿಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೮೨] ೨. ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋ ಸೂರೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥರಿ ಹಿ ಪಠಮಗಮನೇನ ಕಪಿಲಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಂ ನನ್ದರಾಜಕುಮಾರಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಕಪಿಲಪುರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಹರನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ತಥಾಗತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ "ನನ್ದಕುಮಾರೋ ಕಿರ ಸತ್ಥಾರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅಡ್ಢುಲ್ಲಿಖಿತೇಹಿ ಕೇಸೇಹಿ ವಾತಪಾನನ್ತರೇನ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ತುವಟಂ ಖೋ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಇದಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ವುತ್ತವಚನಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಅನಭಿರತೋ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪ್ಪಣ್ಡುಕಜಾತೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ "ಯಂನೂನಾಹಂ ನನ್ದಂ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಸನಪರಿವೇಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಕಚ್ಚಿ, ನನ್ದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಅಭಿರಮಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಯಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಾಭಿರಮಾಮೀ"ತಿ। "ಹಿಮವನ್ತಚಾರಿಕಂ ಗತಪುಬ್ಬೋಸಿ ನನ್ದಾ"ತಿ? "ನ ಗತಪುಬ್ಬೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। "ನತ್ಥಿ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಇದ್ಧಿ, ಕಥಾಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಅಹಂ ತಂ, ನನ್ದ, ಮಮ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಥೇರಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಝಾಮಖೇತ್ತೇ ಝಾಮಖಾಣುಕೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಛಿನ್ನಕಣ್ಣನಾಸನಙ್ಗುಟ್ಠಂ ಝಾಮಲೋಮಂ ಛಿನ್ನಛವಿಂ ಚಮ್ಮಮತ್ತಂ ಲೋಹಿತಪಲಿಗುಣ್ಠಿತಂ ಏಕಂ ಪಲುಟ್ಠಮಕ್ಕಟಿಂ ದಸ್ಸೇಸಿ – "ಪಸ್ಸಸಿ, ನನ್ದ, ಏತಂ ಮಕ್ಕಟಿ"ನ್ತಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಸುಟ್ಠು ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಟ್ಠಿಯೋಜನಿಕಂ ಮನೋಸಿಲಾತಲಂ, ಅನೋತತ್ತದಹಾದಯೋ ಸತ್ತ ಮಹಾಸರೇ, ಪಞ್ಚ ಮಹಾನದಿಯೋ, ಸುವಣ್ಣಪಬ್ಬತರಜತಪಬ್ಬತಮಣಿಪಬ್ಬತಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಅನೇಕಸತರಾಮಣೇಯ್ಯಕಂ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ತೇ, ನನ್ದ, ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ನ , ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏಹಿ, ನನ್ದ, ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ತೇ ದಸ್ಸಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದ್ವೀಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ದೇವಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಡ್ಢತಿಯಕೋಟಿಸಙ್ಖಾ ತಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಕಕುಟಪಾದಾ ದೇವಚ್ಛರಾಯೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಅಚ್ಛರಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಓಲೋಕಾಪೇಸಿ। "ಪಸ್ಸಸಿ, ನನ್ದ, ಇಮಾ ಕಕುಟಪಾದಿನಿಯೋ ಅಚ್ಛರಾಯೋ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತಾ ಸೋಭನ್ತಿ, ಉದಾಹು ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ"ತಿ। "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಉಪನಿಧಾಯ ಸಾ ಪಲುಟ್ಠಮಕ್ಕಟೀ, ಏವಮೇವ ಇಮಾ ಉಪನಿಧಾಯ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ ನನ್ದಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಾ

ಅಚ್ಛರಾ ಲಭನ್ತೀ"ತಿ? "ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ। "ಸಚೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಾಸಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಭಗವಾ ಪಾಟಿಭೋಗೋ ಹೋತಿ, ಅಹಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕರೋಹಿ, ನನ್ದ, ಅಹಂ ತೇ ಪಾಟಿಭೋಗೋ"ತಿ। ಏವಂ ಥೇರೋ ದೇವಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ತಥಾಗತಂ ಪಾಟಿಭೋಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಮಾ, ಭನ್ತೇ, ಅತಿಪಪಞ್ಚಂ ಕರೋಥ, ಏಥ ಗಚ್ಛಾಮ, ಅಹಂ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಆದಾಯ ಜೇತವನಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗಮಿ। ಥೇರೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿ।

ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಮಯ್ಹಂ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ನನ್ದೋ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ದೇವಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ದೇವಚ್ಛರಾನಂ ಕಾರಣಾ ಮಂ ಪಾಟಿಭೋಗಂ ಅಗ್ಗಹೇಸೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅನುರುದ್ಧತ್ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸಾತಿ ಅಸೀತಿಯಾ ಮಹಾಸಾವಕಾನಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಚ ಸೇಸಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ ನನ್ದ, ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ದೇವಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ 'ದೇವಚ್ಛರಾ ಲಭನ್ತೋ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ದಸಬಲಂ ಪಾಟಿಭೋಗಂ ಗಣ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತವ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸೋ ಮಾತುಗಾಮಸನ್ನಿಸ್ಸಿತೋ ಕಿಲೇಸಸನ್ನಿಸ್ಸಿತೋ, ತಸ್ಸ ತೇ ಇತ್ಥೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಭತಿಯಾ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೇನ ಕಮ್ಮಕಾರಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಿಂ ನಾನಾಕರಣ"ನ್ತಿ ಥೇರಂ ಲಜ್ಜಾಪೇಸಿ ನಿತ್ತೇಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಸೀತಿಮಹಾಸಾವಕಾ ಅವಸೇಸಭಿಕ್ಖೂ ಚ ತಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನನ್ದಂ ಲಜ್ಜಾಪಯಿಂಸು।

ಸೋ "ಅಯುತ್ತಂ ವತ ಮೇ ಕತ"ನ್ತಿ ಹಿರಿಯಾ ಚ ಓತ್ತಪ್ಪೇನ ಚ ವೀರಿಯಂ ದಳ್ಹಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸವಂ ಮುಞ್ಚಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾಪಿ "ಯದಾ ತ್ವಂ, ನನ್ದ, ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ, ತದಾಯೇವಾಹಂ ಪಟಿಸ್ಸವಾ ಮುತ್ತೋ"ತಿ ಆಹ। ಏತಮತ್ಥಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಯಾವ ಓವಾದಕ್ಖಮೋ ಚಾಯಂ, ಆವುಸೋ, ನನ್ದತ್ಥೇರೋ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನನ್ದೋ ಓವಾದಕ್ಖಮೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ ಏಕಂ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸಪತ್ತರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಂ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಂ ಕತ್ವಾ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸಿ। ಸೋ ರಾಜಾ "ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹತಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ "ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು ಯುದ್ಧಂ ವಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಪಣ್ಣಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ "ಯುದ್ಧಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಕಾರದ್ವಾರಟ್ಟಾಲಕಗೋಪುರೇಸು ಬಲಕಾಯಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಯುದ್ಧಂ ಅದಾಸಿ। ಸಪತ್ತರಾಜಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಂ ವಮ್ಮೇನ ಛಾದೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ವಮ್ಮಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ತಿಖಿಣಂ ಅಙ್ಕುಸಂ ಆದಾಯ "ನಗರಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಹತ್ಥಗತಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹತ್ಥಿಂ ನಗರಾಭಿಮುಖಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಉಣ್ಹಕಲಲಾನಿ ಚೇವ ಯನ್ತಪಾಸಾಣೇ ಚ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾನಿ ಚ ಪಹರಣಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ। ಅಥ ನಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಸೂರೋ ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋ, ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ ಪಟಿಕ್ಕಮನಂ ನಾಮ ತುಯ್ಹಂ ನಾನುಚ್ಛವಿಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಓವದನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೬೩. "ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋ ಸೂರೋ, ಬಲವಾ ಇತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ।
ಕಿಂ ನು ತೋರಣಮಾಸಜ್ಜ, ಪಟಿಕ್ಕಮಸಿ ಕುಞ್ಜರ॥

೭೪. “ಓಮದ್ದ ಖಿಪ್ಪಂ ಪಲಿಘಂ, ಏಸಿಕಾನಿ ಚ ಅಬ್ಬಹ।
ತೋರಣಾನಿ ಚ ಮದ್ದಿತ್ವಾ, ಖಿಪ್ಪಂ ಪವಿಸ ಕುಞ್ಜರಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ**ತಿ, ತಾತ, ತ್ವಂ ಪವತ್ತಸಮ್ಪಹಾರಂ ಸಙ್ಗಾಮಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಅವಚರಣತೋ **ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರೋ,** ಥಿರಹದಯತಾಯ **ಸೂರೋ,** ಥಾಮಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ **ಬಲವಾ**ತಿ ಏವಂ ವಿಸ್ಸುತೋ ಪಞ್ಞಾತೋ ಪಾಕಟೋ। **ತೋರಣಮಾಸಜ್ಜಾ**ತಿ ನಗರದ್ವಾರಸಙ್ಖಾತಂ ತೋರಣಂ ಪತ್ವಾ। **ಪಟಿಕ್ಕಮಸೀ**ತಿ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಓಸಕ್ಕಸಿ, ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ನಿವತ್ತಸೀತಿ ವದತಿ। **ಓಮದ್ದಾ**ತಿ ಅವಮದ್ದ ಅಧೋ ಪಾತಯ। **ಏಸಿಕಾನಿ ಚ ಅಬ್ಬಹಾ**ತಿ ನಗರದ್ವಾರೇ ಸೋಳಸರತನಂ ಅಟ್ಠರತನಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿಖಾತಾ ಏಸಿಕತ್ಥಮ್ಭಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ಖಿಪ್ಪಂ ಉದ್ಧರ ಲುಞ್ಚಾಹೀತಿ ಆಣಾಪೇತಿ। **ತೋರಣಾನಿ ಚ ಮದ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ನಗರದ್ವಾರಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಸಙ್ಘಾಟೇ ಮದ್ದಿತ್ವಾ। **ಖಿಪ್ಪಂ ಪವಿಸಾ**ತಿ ಸೀಘಂ ನಗರಂ ಪವಿಸ। **ಕುಞ್ಜರಾ**ತಿ ನಾಗಂ ಆಲಪತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ನಾಗೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಏಸಿಕತ್ಥಮ್ಭೇ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಅಹಿಚ್ಛತ್ತಕಾನಿ ವಿಯ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತೋರಣಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಿಘಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಹತ್ಥೀ ನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಙ್ಗಾಮಾವಚರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೮೩] ೩. ವಾಲೋದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಾಲೋದಕಂ ಅಪ್ಪರಸಂ ನಿಹೀನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಚಸತೇ ವಿಘಾಸಾದೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಉಪಾಸಕಾ ಘರಾವಾಸಪಲಿಬೋಧಂ ಪುತ್ತದಾರಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುಣನ್ತಾ ಏಕತೋವ ವಿಚರನ್ತಿ। ತೇಸು ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಏಕೋಪಿ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇನ್ತಾಪಿ ತೇ ಉಪಾಸಕೇ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾವ ನಿಮನ್ತೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಪನ ದನ್ತಕಟ್ಠಮುಖೋದಕವತ್ಥಗನ್ಧಮಾಲದಾಯಕಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಾ ವಿಘಾಸಾದಾ ಹುತ್ವಾ ವಸನ್ತಿ। ತೇ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸಾ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಚಿರವತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನದೀತೀರೇ ಉನ್ನದನ್ತಾ ಮಲ್ಲಯುದ್ಧಂ ಯುಜ್ಝನ್ತಿ। ತೇ ಪನ ಪಞ್ಚಸತಾ ಉಪಾಸಕಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸಾ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ವಿಘಾಸಾದಾನಂ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ ಏಸೋ, ಆನನ್ದ, ಸದ್ದೋ”ತಿ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ವಿಘಾಸಾದಸದ್ದೋ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಇಮೇ ವಿಘಾಸಾದಾ ಇದಾನೇವ ವಿಘಾಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಉನ್ನದನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಉನ್ನದನ್ತಿಯೇವ, ಇಮೇಪಿ ಉಪಾಸಕಾ ನ ಇದಾನೇವ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸೋ ರಾಜಾ “ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕುಪಿತೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇ ಸಿನ್ಧವೇ ಕಪ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ “ಸಿನ್ಧವಾ ಕಿಲನ್ತಾ ಅಲ್ಲರಸಮೇವ ನೇಸಂ ಮುದ್ದಿಕಪಾನಂ ದೇಥಾ”ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸಿನ್ಧವಾ ಗನ್ಧಪಾನಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಠಾನೇಸು ಅಟ್ಠಂಸು। ತೇಸಂ ಪನ ದಿನ್ನಾವಸಿಟ್ಠಕಂ ಅಪ್ಪರಸಂ ಬಹುಕಸಟಂ ಅಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ “ಇದಂ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ”ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ರಾಜಾ ಉದಕೇನ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಮಕಚಿಪಿಲೋತಿಕಾಹಿ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ “ಯೇ ಗದ್ರಭಾ ಸಿನ್ಧವಾನಂ ನಿವಾಪಂ ಪಹಿಂಸು, ತೇಸಂ ದಾಪೇಥಾ”ತಿ ದಾಪೇಸಿ। ಗದ್ರಭಾ ಕಸಟಉದಕಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ವಿರವನ್ತಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ವಿಚರಿಂಸು। ರಾಜಾ ಮಹಾವಾತಪಾನಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ಸಮೀಪೇ ಠಿತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ

ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಸ್ಸ, ಇಮೇ ಗದ್ರಭಾ ಕಸಟೋದಕಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ವಿರವನ್ತಾ ಉಪ್ಪತನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ಸಿನ್ಧವಕುಲೇ ಜಾತಸಿನ್ಧವಾ ಪನ ಗನ್ಧಪಾನಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸದ್ದಾ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ನ ಉಪ್ಪಿಲವನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೫. "ವಾಲೋದಕಂ ಅಪ್ಪರಸಂ ನಿಹೀನಂ, ಪಿತ್ವಾ ಮದೋ ಜಾಯತಿ ಗದ್ರಭಾನಂ।
ಇಮಞ್ಚ ಪಿತ್ವಾನ ರಸಂ ಪಣೀತಂ, ಮದೋ ನ ಸಞ್ಜಾಯತಿ ಸಿನ್ಧವಾನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಾಲೋದಕ**ನ್ತಿ ಮಕಚಿವಾಲೇಹಿ ಪರಿಸ್ಸಾವಿತಉದಕಂ। "ವಾಲುದಕ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ನಿಹೀನ**ನ್ತಿ ನಿಹೀನರಸಭಾವೇನ ನಿಹೀನಂ। **ನ ಸಞ್ಜಾಯತೀ**ತಿ ಸಿನ್ಧವಾನಂ ಮದೋ ನ ಜಾಯತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೬. "ಅಪ್ಪಂ ಪಿವಿತ್ವಾನ ನಿಹೀನಜಚ್ಚೋ, ಸೋ ಮಜ್ಜತೀ ತೇನ ಜನಿನ್ದ ಪುಟ್ಠೋ।
ಧೋರಯ್ಹಸೀಲೀ ಚ ಕುಲಮ್ಹಿ ಜಾತೋ, ನ ಮಜ್ಜತೀ ಅಗ್ಗರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತೇನ ಜನಿನ್ದ ಪುಟ್ಠೋ**ತಿ ಜನಿನ್ದ ಉತ್ತಮರಾಜ ಯೋ ನಿಹೀನಜಚ್ಚೋ, ತೇನ ನಿಹೀನಜಚ್ಚಭಾವೇನ ಪುಟ್ಠೋ ಮಜ್ಜತಿ ಪಮಜ್ಜತಿ। **ಧೋರಯ್ಹಸೀಲೀ**ತಿ ಧೋರಯ್ಹಸೀಲೋ ಧುರವಹನಕಆಚಾರೇನ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಜಾತಿಸಿನ್ಧವೋ। **ಅಗ್ಗರಸ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಪಠಮಂ ಗಹಿತಂ ಮುದ್ದಿಕರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾಪಿ ನ ಮಜ್ಜತಿ।

ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಗದ್ರಭೇ ರಾಜಙ್ಗಣಾ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಓವಾದೇ ಠಿತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಗದ್ರಭಾ ಇಮೇ ವಿಘಾಸಾದಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಞ್ಚಸತಾ ಸಿನ್ಧವಾ ಇಮೇ ಉಪಾಸಕಾ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಾಲೋದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೮೪] ೪. ಗಿರಿದತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದೂಸಿತೋ ಗಿರಿದತ್ತೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ವಿಪಕ್ಖಸೇವಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ **ಮಹಿಳಾಮುಖಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೨೬) ಕಥಿತಮೇವ। ಸತ್ಥಾ ಪನ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ವಿಪಕ್ಖಂ ಸೇವತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ವಿಪಕ್ಖಸೇವಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸಾಮರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ರಞ್ಞೋ ಪನ ಪಣ್ಡವೋ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಸ್ಸೋ, ತಸ್ಸ ಗಿರಿದತ್ತೋ ನಾಮ ಅಸ್ಸಬನ್ಧೋ, ಸೋ ಖಞ್ಜೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಸ್ಸೋ ಮುಖರಜ್ಜುಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಪುರತೋ ಪುರತೋ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಂ ಏಸ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತಸ್ಸ ಅನುಸಿಕ್ಖನ್ತೋ ಖಞ್ಜೋ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಖಞ್ಜಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ, ರಾಜಾ ವೇಜ್ಜೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಸರೀರೇ ರೋಗಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ "ರೋಗಮಸ್ಸ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಕಥಯಿಂಸು। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪೇಸೇಸಿ - "ಗಚ್ಛ ವಯಸ್ಸ, ಏತ್ಥ ಕಾರಣಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಖಞ್ಜಅಸ್ಸಬನ್ಧಸಂಸಗ್ಗೇನ ತಸ್ಸ ಖಞ್ಜಭೂತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಸಂಸಗ್ಗದೋಸೇನ ನಾಮ ಏವಂ ಹೋತೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ --

೭೭. “ದೂಸಿತೋ ಗಿರಿದತ್ತೇನ, ಹಯೋ ಸಾಮಸ್ಸ ಪಣ್ಡವೋ।
ಪೋರಾಣಂ ಪಕತಿಂ ಹಿತ್ವಾ, ತಸ್ಸೇವಾನುವಿಧಿಯ್ಯತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಯೋ ಸಾಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಾಮಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಮಙ್ಗಲಸ್ಸೋ। **ಪೋರಾಣಂ ಪಕತಿಂ ಹಿತ್ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪೋರಾಣಪಕತಿಂ ಸಿಙ್ಗಾರಭಾವಂ ಪಹಾಯ। **ಅನುವಿಧಿಯ್ಯತೀ**ತಿ ಅನುಸಿಕ್ಖತಿ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ “ಇದಾನಿ ವಯಸ್ಸ ಕಿಂ ಕತ್ತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಸುನ್ದರಂ ಅಸ್ಸಬನ್ಧಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಪೋರಾಣೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೮. “ಸಚೇ ಚ ತನುಜೋ ಪೋಸೋ, ಸಿಖರಾಕಾರಕಪ್ಪಿತೋ।
ಆನನೇ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಮಣ್ಡಲೇ ಪರಿವತ್ತಯೇ।
ಖಿಪ್ಪಮೇವ ಪಹನ್ತ್ವಾನ, ತಸ್ಸೇವಾನುವಿಧಿಯ್ಯತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತನುಜೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಅನುಜೋ। ಅನುರೂಪಂ ಜಾತೋ ಹಿ ಅನುಜೋ, ತಸ್ಸ ಅನುಜೋ ತನುಜೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಸಚೇ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತಸ್ಸ ಸಿಙ್ಗಾರಸ್ಸ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಅನುರೂಪಂ ಜಾತೋ ಸಿಙ್ಗಾರೋ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪೋಸೋ। **ಸಿಖರಾಕಾರಕಪ್ಪಿತೋ**ತಿ ಸಿಖರೇನ ಸುನ್ದರೇನ ಆಕಾರೇನ ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸು ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಆನನೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಣ್ಡಲೇ ಪರಿವತ್ತೇಯ್ಯ, ಖಿಪ್ಪಮೇವೇಸ ತಂ ಖಞ್ಜಭಾವಂ ಪಹಾಯ “ಅಯಂ ಸಿಙ್ಗಾರೋ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸಗೋಪಕೋ ಮಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತೀ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಖಿಪ್ಪಮೇವ ತಸ್ಸ ಅನುವಿಧಿಯ್ಯತಿ ಅನುಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಪಕತಿಭಾವೇಯೇವ ಠಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ, ಅಸ್ಸೋ ಪಕತಿಭಾವೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ “ತಿರಚ್ಛಾನಾನಮ್ಪಿ ನಾಮ ಆಸಯಂ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಗಿರಿದತ್ತೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಸ್ಸೋ ವಿಪಕ್ಖಸೇವಕೋ ಭಿಕ್ಖು, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಅಮಚ್ಚಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಗಿರಿದತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೮೫] ೫. ಅನಭಿರತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಥೋದಕೇ ಆವಿಲೇ ಅಪ್ಪಸನ್ನೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಬಹೂ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೇ ಚ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಘರಾವಾಸಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರದಾಸದಾಸಿಖೇತ್ತವತ್ಥುಗೋಮಹಿಂಸಪುತ್ತದಾರಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಚಿನ್ತಯಮಾನೋ ರಾಗದೋಸಮೋಹವಸಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಆವಿಲಚಿತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಮನ್ತೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಮನ್ತಾ ನ ಪಟಿಭಂಸು। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಬಹುಂ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ । ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಮಾಣವ, ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಸಿ, ಪಗುಣಾ ತೇ ಮನ್ತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಪುಬ್ಬೇ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಮನ್ತಾ ಪಗುಣಾ ಅಹೇಸುಂ, ಘರಾವಾಸಸ್ಸ ಪನ ಗಹಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಮೇ ಆವಿಲಂ ಜಾತಂ, ತೇನ ಮೇ ಮನ್ತಾ ನ ಪಗುಣಾ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ನ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅನಾವಿಲಕಾಲೇ ತವ ಮನ್ತಾ ಪಗುಣಾ ಅಹೇಸುಂ, ರಾಗಾದೀಹಿ ಪನ ಆವಿಲಕಾಲೇ ತವ ಮನ್ತಾ ನ ಪಟಿಭಂಸೂ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಮನ್ತೇ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬಹೂ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೇ ಚ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ತಯೋ ವೇದೇ ಪಗುಣೇ ಅಕಾಸಿ, ಏಕಪದೇಪಿ ನಿಕ್ಕಙ್ಖೋ ಪಿಟ್ಠಿಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಘರಾವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಚಿನ್ತಾಯ ಆವಿಲಚಿತ್ತೋ ಮನ್ತೇ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ನಂ ಆಚರಿಯೋ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಂ "ಕಿಂ, ಮಾಣವ, ಪಗುಣಾ ತೇ ಮನ್ತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಘರಾವಾಸಗಹಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಆವಿಲಂ ಜಾತಂ, ಮನ್ತೇ ಪರಿವತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತಾತ, ಆವಿಲೇ ಚಿತ್ತಮ್ಹಿ ಪಗುಣಾಪಿ ಮನ್ತಾ ನ ಪಟಿಭನ್ತಿ, ಅನಾವಿಲೇ ಪನ ಚಿತ್ತೇ ಅಪ್ಪಟಿಭಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೭೯. "ಯಥೋದಕೇ ಆವಿಲೇ ಅಪ್ಪಸನ್ನೇ, ನ ಪಸ್ಸತಿ ಸಿಪ್ಪಿಕಸಮ್ಬುಕಞ್ಚ।
ಸಕ್ಖರಂ ವಾಲುಕಂ ಮಚ್ಛಗುಮ್ಬಂ, ಏವಂ ಆವಿಲಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತೇ।
ನ ಸೋ ಪಸ್ಸತಿ ಅತ್ತದತ್ಥಂ ಪರತ್ಥಂ॥

೮೦. "ಯಥೋದಕೇ ಅಚ್ಛೇ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇ, ಸೋ ಪಸ್ಸತಿ ಸಿಪ್ಪಿಕಸಮ್ಬುಕಞ್ಚ।
ಸಕ್ಖರಂ ವಾಲುಕಂ ಮಚ್ಛಗುಮ್ಬಂ, ಏವಂ ಅನಾವಿಲಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತೇ।
ಸೋ ಪಸ್ಸತಿ ಅತ್ಥದತ್ಥಂ ಪರತ್ಥ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆವಿಲೇ**ತಿ ಕದ್ದಮಾಲುಳಿತೇ। **ಅಪ್ಪಸನ್ನೇ**ತಿ ತಾಯೇವ ಆವಿಲತಾಯ ಅವಿಪ್ಪಸನ್ನೇ। **ಸಿಪ್ಪಿಕಸಮ್ಬುಕಞ್ಚಾ**ತಿ ಸಿಪ್ಪಿಕಞ್ಚ ಸಮ್ಬುಕಞ್ಚ। **ಮಚ್ಛಗುಮ್ಬ**ನ್ತಿ ಮಚ್ಛಘಟಂ। **ಏವಂ ಆವಿಲಮ್ಹೀ**ತಿ ಏವಮೇವ ರಾಗಾದೀಹಿ ಆವಿಲೇ ಚಿತ್ತೇ। **ಅತ್ತದತ್ಥಂ ಪರತ್ಥ**ನ್ತಿ ನೇವ ಅತ್ತದತ್ಥಂ ನ ಪರತ್ಥಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ಪಸ್ಸತೀ**ತಿ ಏವಮೇವ ಅನಾವಿಲೇ ಚಿತ್ತೇ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತದತ್ಥಂ ಪರತ್ಥಞ್ಚ ಪಸ್ಸತೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಮಾಣವೋ ಅಯಮೇವ ಮಾಣವೋ ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅನಭಿರತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೮೬] ೬. ದಧಿವಾಹನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸೂಪೇತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಿಪಕ್ಖಸೇವಿಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತಮೇವ। ಸತ್ಥಾ ಪನ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಾಧುಸನ್ನಿವಾಸೋ ನಾಮ ಪಾಪೋ ಅನತ್ಥಕರೋ, ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾನಂ ತಾವ ಪಾಪಸನ್ನಿವಾಸಸ್ಸ ಅನತ್ಥಕರತಾಯ ಕಿಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಪನ ಅಸಾತೇನ ಅಮಧುರೇನ ನಿಮ್ಬರುಕ್ಖೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ನಿವಾಸಮಾಗಮ್ಮ ಮಧುರರಸೋ ದಿಬ್ಬರಸಪಟಿಭಾಗೋ ಅಚೇತನೋ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೋಪಿ ಅಮಧುರೋ ತಿತ್ತಕೋ ಜಾತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಾತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಕತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಜೇಟ್ಠಕಭಾತಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸಕ್ಕತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಸತ್ತಟ್ಠದಿವಸಚ್ಚಯೇನ ತೇಸಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ

ಜೇಟ್ಠಕತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ - "ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ತೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಪಣ್ಡುರೋಗೋ ತಾಪಸೋ "ಅಗ್ಗಿನಾ ಮೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಾಸಿಫರಸುಕಂ ಅದಾಸಿ। ವಾಸಿಫರಸುಕೋ ನಾಮ ದಣ್ಡೇ ಪವೇಸನವಸೇನ ವಾಸಿಪಿ ಹೋತಿ ಫರಸುಪಿ। ತಾಪಸೋ "ಕೋ ಮೇ ಇಮಂ ಆದಾಯ ದಾರೂನಿ ಆಹರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ ಏವಮಾಹ - "ಯದಾ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ದಾರೂಹಿ ಅತ್ಥೋ, ಇಮಂ ಫರಸುಂ ಹತ್ಥೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ 'ದಾರೂನಿ ಮೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕರೋಹೀ'ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ, ದಾರೂನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಸ್ಸ ವಾಸಿಫರಸುಕಂ ದತ್ವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ತೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಹತ್ಥಿಮಗ್ಗೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ಹತ್ಥೀಹಿ ಉಪದ್ದುತೋ "ಹತ್ಥೀನಂ ಮೇ ವಸೇನ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತೇ ಪಲಾಪೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಏಕಂ ಭೇರಿಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಲೇ ಪಹಟೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಾ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ತಲೇ ಪಹಟೇ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಪರಿವಾರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಭೇರಿಂ ದತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ತೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋಪಿ ಪಣ್ಡುರೋಗಧಾತುಕೋವ, ತಸ್ಮಾ "ದಧಿನಾ ಮೇ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ಏಕಂ ದಧಿಘಟಂ ದತ್ವಾ "ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಇಚ್ಛಮಾನಾ ಇಮಂ ಆಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯಾಥ, ಮಹಾನದೀ ಹುತ್ವಾ ಮಹೋಘಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋಪಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಾಸಿಫರಸುಕೋ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿಂ ಕರೋತಿ, ಇತರೇನ ಭೇರಿತಲೇ ಪಹಟೇ ಹತ್ಥೀ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ಕನಿಟ್ಠೋ ದಧಿಂ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಕೋ ಸೂಕರೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪುರಾಣಗಾಮಟ್ಠಾನೇ ಚರನ್ತೋ ಆನುಭಾವಸಮ್ಪನ್ನಂ ಏಕಂ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಅದ್ದಸ। ಸೋ ತಂ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಮುಖೇನ ಡಂಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಏಕಂ ದೀಪಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏತ್ಥ ದಾನಿ ಮಯಾ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಓತರಿತ್ವಾ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಏಕಸ್ಸ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಅಥೇಕೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠವಾಸೀ ಮನುಸ್ಸೋ "ನಿರುಪಕಾರೋ ಏಸ ಅಮ್ಹಾಕ"ನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತೋ ಏಕಂ ಪಟ್ಟನಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಿಕಾನಂ ಕಮ್ಮಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ನಾವಂ ಆರುಯ್ಹ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ನಾಯ ನಾವಾಯ ಫಲಕೇ ನಿಪನ್ನೋ ತಂ ದೀಪಕಂ ಪತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ತಂ ಸೂಕರಂ ನಿದ್ದಾಯನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಣಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಸೂಕರೋ ಇಮಸ್ಸ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸಚಾರಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಇಧ ವಸತಿ ಮಞ್ಞೇ, ಮಯಾ ಪಠಮಮೇವ ಇಮಂ ಸೂಕರಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಏಕಂ ದಣ್ಡಕಂ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಪಾತೇತಿ। ಸೂಕರೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಣಿಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ವಿಧಾವತಿ, ರುಕ್ಖೇ ನಿಸಿನ್ನಪುರಿಸೋ ಹಸಿ। ಸೂಕರೋ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸೀಸೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಮತೋ।

ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮತ್ಥಕೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ದಿಸ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಭಾತಿಕಸ್ಸ ತಾಪಸಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮೇ ಓತರಿತ್ವಾ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ಅಕಾಸಿ, ವಾಸಿಫರಸುಕಸ್ಸ ಆನುಭಾವಞ್ಚ ಪಸ್ಸಿ। ಸೋ "ಇಮಂ ಮಯಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಆನುಭಾವಂ ತಾಪಸಸ್ಸ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಮಣಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುಕಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾಪಸೋ ಆಕಾಸೇನ ಚರಿತುಕಾಮೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುಕಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುಕಂ ಪಹರಿತ್ವಾ "ವಾಸಿಫರಸುಕ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಮೇ ಆಹರಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಆಹರಿ। ಸೋ ವಾಸಿಫರಸುಕಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಭೇರಿಯಾ ಆನುಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ದತ್ವಾ ಭೇರಿಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಸ್ಸಪಿ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಕನಿಟ್ಠಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ದಧಿಘಟಸ್ಸ ಆನುಭಾವಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಂ ದತ್ವಾ ದಧಿಘಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ತಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧಞ್ಚ

ವಾಸಿಘರಸುಕಞ್ಚ ಭೇರಿಞ್ಚ ದಧಿಘಟಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಅವಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ "ಯುದ್ಧಂ ವಾ ಮೇ ದೇತು ರಜ್ಜಂ ವಾ"ತಿ ಏಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪಣ್ಣಂ ಪಾಹೇಸಿ।

ರಾಜಾ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾವ "ಚೋರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ ಏಕಂ ಭೇರಿತಲಂ ಪಹರಿ, ಚತುರಙ್ಗಿನೀ ಸೇನಾ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ರಞ್ಞೋ ಅವತ್ಥರಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದಧಿಘಟಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಮಹಾನದೀ ಪವತ್ತಿ। ಮಹಾಜನೋ ದಧಿಮ್ಹಿ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ವಾಸಿಘರಸುಕಂ ಪಹರಿತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ಸೀಸಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಆಹ, ವಾಸಿಘರಸುಕೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸೀಸಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿ। ಏಕೋಪಿ ಆವುಧಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸೋ ಮಹನ್ತೇನ ಬಲೇನ ಪರಿವುತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಭಿಸೇಕಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದಧಿವಾಹನೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ।

ತಸ್ಸೇಕದಿವಸಂ ಮಹಾನದಿಯಂ ಜಾಲಕರಣ್ಡಕೇ ಕೀಳನ್ತಸ್ಸ ಕಣ್ಣಮುಣ್ಡದಹತೋ ದೇವಪರಿಭೋಗಂ ಏಕಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಜಾಲೇ ಲಗ್ಗಿ, ಜಾಲಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅದಂಸು। ತಂ ಮಹನ್ತಂ ಘಟಪ್ಪಮಾಣಂ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ "ಕಿಸ್ಸ ಫಲಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ವನಚರಕೇ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಬಫಲ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠಿಂ ಅತ್ತನೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ರೋಪಾಪೇತ್ವಾ ಖೀರೋದಕೇನ ಸಿಞ್ಚಾಪೇಸಿ। ರುಕ್ಖೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತಿಯೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಫಲಂ ಅದಾಸಿ। ಅಮ್ಬಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಖೀರೋದಕೇನ ಸಿಞ್ಚನ್ತಿ, ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ದೇನ್ತಿ, ಮಾಲಾದಾಮಾನಿ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ, ಗನ್ಧತೇಲೇನ ದೀಪಂ ಜಾಲೇನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ಪನಸ್ಸ ಪಟಸಾಣಿಯಾ ಅಹೋಸಿ। ಫಲಾನಿ ಮಧುರಾನಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। ದಧಿವಾಹನರಾಜಾ ಅಞ್ಞೇಸಂ ರಾಜೂನಂ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಿತೋ ರುಕ್ಖನಿಬ್ಬತ್ತನಭಯೇನ ಅಙ್ಕುರನಿಬ್ಬತ್ತನಟ್ಠಾನಂ ಮಣ್ಡೂಕಕಣ್ಟಕೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇಸಂ ಅಮ್ಬಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿ ರೋಪಿತಂ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ತೇ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ್ಥ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಜಾನಿಂಸು।

ಅಥೇಕೋ ರಾಜಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ "ದಧಿವಾಹನಸ್ಸ ಅಮ್ಬಫಲಾನಂ ರಸಂ ನಾಸೇತ್ವಾ ತಿತ್ತಕಭಾವಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಕೋ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಆಗತೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಪಕ್ಕೋಸಾಪಿತೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವಂ ವಣ್ಣೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಗಚ್ಛ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಹೋಹೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವೇ ಜನಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಿ। ಅಧುನಾಗತೋ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಅಕಾಲಪುಪ್ಫಾನಿ ಸುಟ್ಠು ಪುಪ್ಫಾಪೇನ್ತೋ ಅಕಾಲಫಲಾನಿ ಗಣ್ಹಾಪೇನ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ರಮಣೀಯಂ ಅಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಪೋರಾಣಕಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಿಮ್ಬೇ ಚ ಫಗ್ಗವವಲ್ಲಿಯೋ ಚ ರೋಪೇಸಿ, ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ನಿಮ್ಬಾ ವಡ್ಢಿಂಸು, ಮೂಲೇಹಿ ಮೂಲಾನಿ, ಸಾಖಾಹಿ ಚ ಸಾಖಾ ಸಂಸಟ್ಠಾ ಓನದ್ಧವಿನದ್ಧಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇನ ಅಸಾತಅಮಧುರಸಂಸಗ್ಗೇನ ತಾವಮಧುರಫಲೋ ಅಮ್ಬೋ ತಿತ್ತಕೋ ಜಾತೋ ನಿಮ್ಬಪಣ್ಣಸದಿಸರಸೋ, ಅಮ್ಬಫಲಾನಂ ತಿತ್ತಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಪಲಾಯಿ।

ದಧಿವಾಹನೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಖಾದನ್ತೋ ಮುಖೇ ಪವಿಟ್ಠಂ ಅಮ್ಬರಸಂ ನಿಮ್ಬಕಸಟಂ ವಿಯ ಅಜ್ಝೋಹರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕಕ್ಕಾರೇತ್ವಾ ನಿಟ್ಠುಭಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಣ್ಡಿತ, ಇಮಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೋರಾಣಕಪರಿಹಾರತೋ ಪರಿಹೀನಂ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿಸ್ಸ ಫಲಂ ತಿತ್ತಕಂ ಜಾತಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೭೧. "ವಣ್ಣಗನ್ಧರಸೂಪೇತೋ , ಅಮ್ಬೋಯಂ ಅಹುವಾ ಪುರೇ।

ತಮೇವ ಪೂಜಂ ಲಭಮಾನೋ, ಕೇನಮ್ಬೋ ಕಟುಕಪ್ಫಲೋ"ತಿ॥

ಅಥಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೧. "ಪುಚಿಮನ್ದಪರಿವಾರೋ, ಅಮ್ಬೋ ತೇ ದಧಿವಾಹನ।
ಮೂಲಂ ಮೂಲೇನ ಸಂಸಟ್ಠಂ, ಸಾಖಾ ಸಾಖಾ ನಿಸೇವರೇ।
ಅಸಾತಸನ್ನಿವಾಸೇನ, ತೇನಮ್ಬೋ ಕಟುಕಪ್ಫಲೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುಚಿಮನ್ದಪರಿವಾರೋ**ತಿ ನಿಮ್ಬರುಕ್ಖಪರಿವಾರೋ। **ಸಾಖಾ ಸಾಖಾ ನಿಸೇವರೇ**ತಿ ಪುಚಿಮನ್ದಸ್ಸ ಸಾಖಾಯೋ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾಯೋ ನಿಸೇವನ್ತಿ। **ಅಸಾತಸನ್ನಿವಾಸೇನಾ**ತಿ ಅಮಧುರೇಹಿ ಪುಚಿಮನ್ದೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ನಿವಾಸೇನ। **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಯಂ ಅಮ್ಬೋ ಕಟುಕಪ್ಫಲೋ ಅಸಾತಫಲೋ ತಿತ್ತಕಫಲೋ ಜಾತೋತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪುಚಿಮನ್ದೇ ಚ ಫಗ್ಗವವಲ್ಲಿಯೋ ಚ ಛಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಮೂಲಾನಿ ಉದ್ಧರಾಪೇತ್ವಾ ಸಮನ್ತಾ ಅಮಧುರಪಂಸುಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಮಧುರಪಂಸುಂ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಖೀರೋದಕಸಕ್ಖರೋದಕಗನ್ಧೋದಕೇಹಿ ಅಮ್ಬಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಮಧುರಸಂಸಗ್ಗೇನ ಪುನ ಮಧುರೋವ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಪಕತಿಉಯ್ಯಾನಪಾಲಸ್ಸೇವ ಉಯ್ಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಹಮೇವ ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದಧಿವಾಹನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೮೭] ೭. ಚತುಮಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚೇ ವಿಟಭಿಮಾರುಯ್ಹಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಮಹಲ್ಲಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಕಿರ ದ್ವೀಸು ಅಗ್ಗಸಾವಕೇಸು ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಞ್ಹಪುಚ್ಛನವಿಸ್ಸಜ್ಜನಕಥಾಯ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಏಕೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಙ್ಖಂ ಅಮ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರಾ ತಂ ಜಿಗುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಥೇರಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ಸೋತುಂ ನಿಸಿನ್ನಪರಿಸಾ ಸಮಾಗಮಸ್ಸ ಭಿನ್ನಕಾಲೇ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಅಕಾಲೇ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ ಏತಂ ಜಿಗುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಕ್ಕಮಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ಚಿತ್ತಕೂಟಪಬ್ಬತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗೋಚರಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತಾಪಿ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತಕೂಟಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ತೇಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಮೋದಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತೇಸು ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇನ್ತೇಸು ಏಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಠತ್ವಾ ತೇಹಿ ಹಂಸಪೋತಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೩. "ಉಚ್ಚೇ ವಿಟಭಿಮಾರುಯ್ಹ, ಮನ್ತಯವ್ಹೋ ರಹೋಗತಾ।
ನೀಚೇ ಓರುಯ್ಹ ಮನ್ತವ್ಹೋ, ಮಿಗರಾಜಾಪಿ ಸೋಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಚ್ಚೇ ವಿಟಭಿಮಾರುಯ್ಹಾತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಚ ಉಚ್ಚೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಉಚ್ಚತರಂ ಏಕಂ ವಿಟಪಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ। **ಮನ್ತಯವ್ಹೋತಿ** ಮನ್ತೇಥ ಕಥೇಥ। **ನೀಚೇ ಓರುಯ್ಹಾತಿ** ಓತರಿತ್ವಾ ನೀಚೇ ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಮನ್ತೇಥ। **ಮಿಗರಾಜಾಪಿ ಸೋಸ್ಸತೀತಿ** ಅತ್ತಾನಂ ಮಿಗರಾಜಾನಂ ಕತ್ವಾ ಆಹ। ಹಂಸಪೋತಕಾ ಜಿಗುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಚಿತ್ತಕೂಟಮೇವ ಗತಾ।

ತೇಸಂ ಗತಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೪. "ಯಂ ಸುವಣ್ಣೋ ಸುವಣ್ಣೇನ, ದೇವೋ ದೇವೇನ ಮನ್ತಯೇ।
ಕಿಂ ತೇತ್ಥ ಚತುಮಟ್ಠಸ್ಸ, ಬಿಲಂ ಪವಿಸ ಜಮ್ಬುಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುವಣ್ಣೋತಿ** ಸುನ್ದರವಣ್ಣೋ। **ಸುವಣ್ಣೇನಾತಿ** ದುತಿಯೇನ ಹಂಸಪೋತಕೇನ। **ದೇವೋ ದೇವೇನಾತಿ** ತೇಯೇವ ದ್ವೇ ದೇವೇ ಕತ್ವಾ ಕಥೇತಿ। **ಚತುಮಟ್ಠಸ್ಸಾತಿ** ಸರೀರೇನ ಜಾತಿಯಾ ಸರೇನ ಗುಣೇನಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಮಟ್ಠಸ್ಸ ಸುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ ಅಕ್ಖರತ್ಥೋ। ಅಸುದ್ಧಂಯೇವ ಪನ ತಂ ಪಸಂಸಾವಚನೇನ ನಿನ್ದನ್ತೋ ಏವಮಾಹ, ಚತೂಹಿ ಲಾಮಕಸ್ಸ ಕಿಂ ತೇ ಏತ್ಥ ಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸಾತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **"ಬಿಲಂ ಪವಿಸಾ"**ತಿ ಇದಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಭೇರವಾರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಂ ಪಲಾಪೇನ್ತೋ ಆಹ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅಹೋಸಿ, ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಾ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಚತುಮಟ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೮೮] ೮. ಸೀಹಕೋತ್ಥುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೀಹಙ್ಗುಲೀ ಸೀಹನಖೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಂ ಕಿರ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಅಞ್ಞೇಸು ಬಹುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೇಸು ಸಯಮ್ಪಿ ಕಥೇತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ। ತಂ ಪನ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಇದಾನೇವ ಅತ್ತನೋ ಸದ್ದೇನ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಸೀಹೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಾಯ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಪುತ್ತಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಸೋ ಅಙ್ಗುಲೀಹಿ ನಖೇಹಿ ಕೇಸರೇನ ವಣ್ಣೇನ ಸಣ್ಠಾನೇನಾತಿ ಇಮೇಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಿತುಸದಿಸೋ ಅಹೋಸಿ, ಸದ್ದೇನ ಮಾತುಸದಿಸೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ದೇವೇ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ವಿಗತೇ ಸೀಹೇಸು ನದಿತ್ವಾ ಸೀಹಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೇಸು ಸೋಪಿ ತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ನದಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಕಂ ನಾದಂ ನದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀಹಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ। ತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಅಪರೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸಜಾತಿಪುತ್ತೋ "ತಾತ, ಅಯಂ ಸೀಹೋ ವಣ್ಣಾದೀಹಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಾನೋ, ಸದ್ದೋ ಪನಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾದಿಸೋ, ಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೫. "ಸೀಹಙ್ಗುಲೀ ಸೀಹನಖೋ, ಸೀಹಪಾದಪತಿಟ್ಠಿತೋ।
ಸೋ ಸೀಹೋ ಸೀಹಸಙ್ಘಮ್ಹಿ, ಏಕೋ ನದತಿ ಅಞ್ಞಥಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಹಪಾದಪತಿಟ್ಠಿತೋತಿ** ಸೀಹಪಾದೇಹೇವ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ। **ಏಕೋ ನದತಿ ಅಞ್ಞಥಾತಿ** ಏಕೋವ ಅವಸೇಸಸೀಹೇಹಿ ಅಸದಿಸೇನ ಸಿಙ್ಗಾಲಸದ್ದೇನ ನದನ್ತೋ ಅಞ್ಞಥಾ ನದತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ತಾತ, ಏಸ ತವ ಭಾತಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಯಾ ಪುತ್ತೋ, ರೂಪೇನ ಮಯಾ ಸದಿಸೋ, ಸದ್ದೇನ ಮಾತರಾ ಸದಿಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತಾತ, ತ್ವಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಧ ವಸನ್ತೋ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ವಸ, ಸಚೇ ಪುನ ನದಿಸ್ಸಸಿ, ಸಿಙ್ಗಾಲಭಾವಂ ತೇ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಓವದನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೬. "ಮಾ ತ್ವಂ ನದಿ ರಾಜಪುತ್ತ, ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ವನೇ ವಸ।
ಸರೇನ ಖೋ ತಂ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, ನ ಹಿ ತೇ ಪೇತ್ತಿಕೋ ಸರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ರಾಜಪುತ್ತಾ**ತಿ ಸೀಹಸ್ಸ ಮಿಗರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತ। ಇಮಞ್ಚ ಪನ ಓವಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಪುನ ಸೋ ನದಿತುಂ ನಾಮ ನ ಉಸ್ಸಹಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಜಾತಿಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲೋ, ಮಿಗರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸೀಹಕೋತ್ಥುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೮೯] ೯. ಸೀಹಚಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನೇತಂ ಸೀಹಸ್ಸ ನದಿತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಞ್ಞೇವ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಸರಭಞ್ಞಂ ಭಣಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಸ್ಸಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಸಿಕಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಕೋ ವಾಣಿಜೋ ಗದ್ರಭಭಾರಕೇನ ವೋಹಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಸೋ ಗತಗತಟ್ಠಾನೇ ಗದ್ರಭಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಗದ್ರಭಂ ಸೀಹಚಮ್ಮೇನ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಸಾಲಿಯವಖೇತ್ತೇಸು ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ। ಖೇತ್ತರಕ್ಖಕಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸೀಹೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೋ ವಾಣಿಜೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ನಿವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಾತರಾಸಂ ಪಚಾಪೇನ್ತೋ ತತೋ ಗದ್ರಭಂ ಸೀಹಚಮ್ಮಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಯವಖೇತ್ತೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಖೇತ್ತರಕ್ಖಕಾ "ಸೀಹೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋ ಆವುಧಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖೇ ಧಮೇನ್ತಾ ಭೇರಿಯೋ ವಾದೇನ್ತಾ ಖೇತ್ತಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉನ್ನದಿಂಸು, ಗದ್ರಭೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಗದ್ರಭರವಂ ರವಿ। ಅಥಸ್ಸ ಗದ್ರಭಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೭. "ನೇತಂ ಸೀಹಸ್ಸ ನದಿತಂ, ನ ಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ನ ದೀಪಿನೋ।
ಪಾರುತೋ ಸೀಹಚಮ್ಮೇನ, ಜಮ್ಮೋ ನದತಿ ಗದ್ರಭೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಮ್ಮೋ**ತಿ ಲಾಮಕೋ। ಗಾಮವಾಸಿನೋಪಿ ತಸ್ಸ ಗದ್ರಭಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭಞ್ಜನ್ತಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಸೀಹಚಮ್ಮಂ ಆದಾಯ ಅಗಮಂಸು।

ಅಥ ಸೋ ವಾಣಿಜೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಬ್ಯಸನಭಾವಪ್ಪತ್ತಂ ಗದ್ರಭಂ ದಿಸ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೮. "ಚಿರಮ್ಪಿ ಖೋ ತಂ ಖಾದೇಯ್ಯ, ಗದ್ರಭೋ ಹರಿತಂ ಯವಂ।
ಪಾರುತೋ ಸೀಹಚಮ್ಮೇನ, ರವಮಾನೋವ ದೂಸಯೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತ**ನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಅಯಂ ಗದ್ರಭೋ ಅತ್ತನೋ ಗದ್ರಭಭಾವಂ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಹಚಮ್ಮೇನ ಪಾರುತೋ ಚಿರಮ್ಪಿ ಕಾಲಂ ಹರಿತಂ ಯವಂ ಖಾದೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರವಮಾನೋವ ದೂಸಯೀ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪನ ಗದ್ರಭರವಂ ರವಮಾನೋವೇಸ

ಅತ್ತಾನಂ ದೂಸಯಿ, ನತ್ಥೇತ್ಥ ಸೀಹಚಮ್ಮಸ್ಸ ದೋಸೋತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಏವಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಗದ್ರಭೋ ತತ್ಥೇವ ನಿಪನ್ನೋ ಮರಿ, ವಾಣಿಜೋಪಿ ತಂ ಪಹಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ವಾಣಿಜೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಗದ್ರಭೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ಪಣ್ಡಿತಕಸ್ಸಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸೀಹಚಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೯೦] ೧೦. ಸೀಲಾನಿಸಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಯ ಸೀಲಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸದ್ಧಂ ಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಏಕದಿವಸಂ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸಾಯಂ ಅಚಿರವತಿನದೀತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಿಕೇ ನಾವಂ ತೀರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನತ್ಥಾಯ ಗತೇ ತಿತ್ಥೇ ನಾವಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನದಿಂ ಓತರಿ, ಪಾದಾ ಉದಕಮ್ಹಿ ನ ಓಸೀದಿಂಸು। ಸೋ ಪಥವೀತಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ವೇಮಜ್ಝಂ ಗತಕಾಲೇ ವೀಚಿಂ ಪಸ್ಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಾ ಪೀತಿ ಮನ್ದಾ ಜಾತಾ, ಪಾದಾ ಓಸೀದಿತುಂ ಆರಭಿಂಸು, ಸೋ ಪುನ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಉಪಾಸಕ, ಕಚ್ಚಿ ಮಗ್ಗಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಪ್ಪಕಿಲಮಥೇನ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ವಿಯ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಖೋ ಪನ, ಉಪಾಸಕ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲದ್ಧೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಉಪಾಸಕಾ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ನಾವಾಯ ಭಿನ್ನಾಯ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತಾ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲಭಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಏಕೇನ ನ್ಹಾಪಿತಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿ, ತಸ್ಸ ನ್ಹಾಪಿತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ "ಅಯ್ಯ, ಇಮಸ್ಸ ಸುಖದುಕ್ಖಂ ತವ ಭಾರೋ"ತಿ ನ್ಹಾಪಿತಂ ತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥ ಸಾ ನಾವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ನಾ, ತೇಪಿ ದ್ವೇ ಜನಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಫಲಕೇ ನಿಪನ್ನಾ ಏಕಂ ದೀಪಕಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತತ್ಥ ಸೋ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಸಕುಣೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತೋ ಉಪಾಸಕಸ್ಸಪಿ ದೇತಿ। ಉಪಾಸಕೋ "ಅಲಂ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ ನ ಖಾದತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ ಅಞ್ಞಾ ಪತಿಟ್ಠಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಸೋ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಿ। ಅಥಸ್ಸಾನುಸರನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ದೀಪಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ನಾಗರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಂ ಮಹಾನಾವಂ ಕತ್ವಾ ಮಾಪೇಸಿ, ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ನಿಯಾಮಕೋ ಅಹೋಸಿ, ನಾವಾ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಪೂರಯಿತ್ಥ, ತಯೋ ಕೂಪಕಾ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿಮಯಾ ಅಹೇಸುಂ, ಸುವಣ್ಣಮಯೋ ಲಙ್ಕಾರೋ, ರಜತಮಯಾನಿ ಯೋತ್ತಾನಿ, ಸುವಣ್ಣಮಯಾನಿ ಯಟ್ಠಿಫಿಯಾನಿ।

ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ನಾವಾಯ ಠತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಗಮಿಕಾ"ತಿ ಘೋಸೇಸಿ। ಉಪಾಸಕೋ "ಮಯಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಹಿ ಏಹಿ, ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಾತಿ। ಸೋ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ನ್ಹಾಪಿತಂ ಪಕ್ಕೋಸಿ, ಸಮುದ್ದದೇವತಾ - "ತುಯ್ಹಞ್ಞೇವ ಲಬ್ಭತಿ, ನ ಏತಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಏತಸ್ಸ ಸೀಲಗುಣಾಚಾರೋ ನತ್ಥಿ, ತಂ ಕಾರಣಂ। ಅಹಞ್ಹಿ ತುಯ್ಹಂ ನಾವಂ ಆಹರಿಂ, ನ ಏತಸ್ಸಾ"ತಿ। "ಹೋತು, ಅಹಂ ಅತ್ತನಾ ದಿನ್ನದಾನೇನ ರಕ್ಖಿತಸೀಲೇನ ಭಾವಿತಭಾವನಾಯ ಏತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಂ ದಮ್ಮೀ"ತಿ। ನ್ಹಾಪಿತೋ "ಅನುಮೋದಾಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ದೇವತಾ "ಇದಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಮ್ಪಿ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಜನೇ ಸಮುದ್ದಾ ನಿಕ್ಖಾಮೇತ್ವಾ ನದಿಯಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಗೇಹೇ ಧನಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ "ಪಣ್ಡಿತೇಹೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಗ್ಗೋ ನಾಮ ಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ಹಿ ಇಮಸ್ಸ ನ್ಹಾಪಿತಸ್ಸ ಇಮಿನಾ ಉಪಾಸಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಗ್ಗೋ ನಾಭವಿಸ್ಸ, ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇಯೇವ ನಸ್ಸಿಸ್ಸಾ"ತಿ ಪಣ್ಡಿತಸಂಸಗ್ಗಗುಣಂ ಕಥಯಮಾನಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೭೯. “ಪಸ್ಸ ಸದ್ಧಾಯ ಸೀಲಸ್ಸ, ಚಾಗಸ್ಸ ಚ ಅಯಂ ಫಲಂ।
ನಾಗೋ ನಾವಾಯ ವಣ್ಣೇನ, ಸದ್ಧಂ ವಹತುಪಾಸಕಂ॥

೮೦. “ಸಬ್ಭಿರೇವ ಸಮಾಸೇಥ, ಸಬ್ಭಿ ಕುಬ್ಬೇಥ ಸನ್ಥವಂ।
ಸತಞ್ಹಿ ಸನ್ನಿವಾಸೇನ, ಸೋತ್ಥಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ನ್ಹಾಪಿತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಕಞ್ಚಿ ಅನಿಯಮೇತ್ವಾ ಪಸ್ಸಥಾತಿ ಆಲಪತಿ। **ಸದ್ಧಾಯಾ**ತಿ ಲೋಕಿಯಲೋಕುತ್ತರಾಯ ಸದ್ಧಾಯ। ಸೀಲೇಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಚಾಗಸ್ಸಾ**ತಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಪರಿಚ್ಚಾಗಸ್ಸ ಚೇವ ಕಿಲೇಸಪರಿಚ್ಚಾಗಸ್ಸ ಚ। **ಅಯಂ ಫಲ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಫಲಂ, ಗುಣಂ ಆನಿಸಂಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಚಾಗಸ್ಸ ಚ ಫಲಂ ಪಸ್ಸ, ಅಯಂ ನಾಗೋ ನಾವಾಯ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಏವಮ್ಪೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ನಾವಾಯ ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ನಾವಾಯ ಸಣ್ಠಾನೇನ। **ಸದ್ಧ**ನ್ತಿ ತೀಸು ರತನೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತಸದ್ಧಂ। **ಸಬ್ಭಿರೇವಾ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿಯೇವ । **ಸಮಾಸೇಥಾ**ತಿ ಏಕತೋ ಆವಸೇಯ್ಯ, ಉಪವಸೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕುಬ್ಬೇಥಾ**ತಿ ಕರೇಯ್ಯ। **ಸನ್ಥವ**ನ್ತಿ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವಂ। ತಣ್ಹಾಸನ್ಥವೋ ಪನ ಕೇನಚಿಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಕಾತಬ್ಬೋ। **ನ್ಹಾಪಿತೋ**ತಿ ನ್ಹಾಪಿತಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ। “ನಹಾಪಿತೋ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ।

ಏವಂ ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಓವದಿತ್ವಾ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಪಾಸಕೋ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಸೋತಾಪನ್ನಉಪಾಸಕೋ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ, ನಾಗರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸೀಲಾನಿಸಂಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಅಸದಿಸವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಅಸದಿಸಞ್ಚ ಸಙ್ಗಾಮಂ, ವಾಲೋದಕಂ ಗಿರಿದತ್ತಂ।
ನಭಿರತಿ ದಧಿವಾಹಂ, ಚತುಮಟ್ಠಂ ಸೀಹಕೋಟ್ಠಂ।
ಸೀಹಚಮ್ಮಂ ಸೀಲಾನಿಸಂಸಂ॥

೫. ರುಹಕವಗ್ಗೋ

[೧೯೧] ೧. ರುಹಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪಿ ರುಹಕ ಛಿನ್ನಾಪೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಅಟ್ಠಕನಿಪಾತೇ **ಇನ್ದ್ರಿಯಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೮.೬೦ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ “ಅಯಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಇತ್ಥೀ ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಏಸಾ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ಲಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖಮನಾಕಾರಂ ಕಾರೇಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ರುಹಕೋ ನಾಮ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ,

ತಸ್ಸ ಪುರಾಣೀ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಭರಿಯಾ। ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅಸ್ಸಭಣ್ಡಕೇನ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಆರುಯ್ಹ ರಞ್ಞೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ಅಲಙ್ಕತಅಸ್ಸಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ತಹಿಂ ತಹಿಂ ಠಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ "ಅಹೋ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ರೂಪಂ, ಅಹೋ ಅಸ್ಸೋ ಸೋಭತೀ"ತಿ ಅಸ್ಸಮೇವ ಪಸಂಸನ್ತಿ। ಸೋ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಭರಿಯಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭದ್ದೇ , ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಸ್ಸೋ ಅತಿವಿಯ ಸೋಭತಿ, ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಠಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಸ್ಸಮೇವ ವಣ್ಣೇನ್ತೀ"ತಿ। ಸಾ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಥೋಕಂ ಛಿನ್ನಿಕಾ ಧುತ್ತಿಕಧಾತುಕಾ, ತೇನ ನಂ ಏವಮಾಹ - "ಅಯ್ಯ, ತ್ವಂ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಸೋಭನಕಾರಣಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಅಯಂ ಅಸ್ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಅಲಙ್ಕತಂ ಅಸ್ಸಭಣ್ಡಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೋಭತಿ, ಸಚೇ ತ್ವಮ್ಪಿ ಅಸ್ಸೋ ವಿಯ ಸೋಭಿತುಕಾಮೋ ಅಸ್ಸಭಣ್ಡಕಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓರುಯ್ಹ ಅಸ್ಸೋ ವಿಯ ಪಾದೇ ಕೋಟ್ಟಯಮಾನೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸ, ರಾಜಾಪಿ ತಂ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ತಞ್ಞೇವ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ।

ಸೋ ಉಮ್ಮತ್ತಕಜಾತಿಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನ ಸಾ ಮಂ ವದತೀ"ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ತಥಾಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಯೇ ಯೇ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ತೇ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರೋನ್ತಾ "ಸೋಭತಿ ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ವದಿಂಸು। ರಾಜಾ ಪನ ನಂ "ಕಿಂ, ಆಚರಿಯ, ಪಿತ್ತಂ ತೇ ಕುಪಿತಂ , ಉಮ್ಮತ್ತಕೋಸಿ ಜಾತೋ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಅಯುತ್ತಂ ಮಯಾ ಕತ"ನ್ತಿ ಲಜ್ಜಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ "ತಾಯಮ್ಹಿ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಅನ್ತರೇ ಲಜ್ಜಾಪಿತೋ, ಪೋಥೇತ್ವಾ ತಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಧುತ್ತಿಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಆಗಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪುರೇತರಞ್ಞೇವ ಚೂಳದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಚತೂಹಪಞ್ಚಾಹಂ ತತ್ಥೇವ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ನಾಮ ದೋಸೋ ಹೋತಿಯೇವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಖಮಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಖಮಾಪನತ್ಥಾಯ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೧. "ಅಪಿ ರುಹಕ ಛಿನ್ನಾಪಿ, ಜಿಯಾ ಸನ್ಧೀಯತೇ ಪುನ।
ಸನ್ಧೀಯಸ್ಸು ಪುರಾಣಿಯಾ, ಮಾ ಕೋಧಸ್ಸ ವಸಂ ಗಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಭೋ ರುಹಕ, ನನು ಛಿನ್ನಾಪಿ ಧನುಜಿಯಾ ಪುನ ಸನ್ಧೀಯತಿ ಘಟೀಯತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಮ್ಪಿ ಪುರಾಣಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಧೀಯಸ್ಸು, ಕೋಧಸ್ಸ ವಸಂ ಮಾ ಗಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರುಹಕೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೨. "ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ವಾಕೇಸು, ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಕಾರಿಸು।
ಅಞ್ಞಂ ಜಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಲಞ್ಞೇವ ಪುರಾಣಿಯಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಮಹಾರಾಜ, ಧನುಕಾರಮುದುವಾಕೇಸು ಚ ಜಿಯಕಾರಕೇಸು ಚ ಮನುಸ್ಸೇಸು ವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ಅಞ್ಞಂ ಜಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಾಯ ಛಿನ್ನಾಯ ಪುರಾಣಿಯಾ ಜಿಯಾಯ ಅಲಂ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥೋತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ತಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಆನೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ, ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ರುಹಕೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ರುಹಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೧೯೨] ೨. ಸಿರಿಕಾಳಕಣ್ಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇತ್ಥೀ ಸಿಯಾ ರೂಪವತೀತಿ ಇದಂ ಸಿರಿಕಾಳಕಣ್ಣಿಜಾತಕಂ ಮಹಾಉಮಙ್ಗಜಾತಕೇ ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಸಿರಿಕಾಳಕಣ್ಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೯೩] ೩. ಚೂಳಪದುಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಯಮೇವ ಸಾ ಅಹಮಪಿ ಸೋ ಅನಞ್ಞೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಉಮ್ಮಾದನ್ತೀಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೨.೧೮.೫೭ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಪನ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಾರಾ ''ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಸಚ್ಚಂ, ಭಗವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ''ಕೇನ ಪನ ತ್ವಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪಿತೋ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಲೇಸಾನುವತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಮ್ಹೀ''ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ''ಭಿಕ್ಖು, ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಅಕತಞ್ಞೂ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭೀ ಬಹುಮಾಯಾ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ದಕ್ಖಿಣಜಾಣುಲೋಹಿತಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಿತದಾನಮ್ಪಿ ದತ್ವಾ ಮಾತುಗಾಮಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ನ ಲಭಿಂಸೂ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ ಚಸ್ಸ ''ಪದುಮಕುಮಾರೋ''ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಸ್ಸ ಅಪರೇನ ಛ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಸತ್ತಪಿ ಜನಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತಾ ಘರಾವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸಹಾಯಾ ವಿಯ ವಿಚರನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಾ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಠಿತೋ ತೇ ಮಹಾಪರಿವಾರೇನ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ''ಇಮೇ ಮಂ ವಧಿತ್ವಾ ರಜ್ಜಮ್ಪಿ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯು''ನ್ತಿ ಆಸಙ್ಕಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ - ''ತಾತಾ, ತುಮ್ಹೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ವಸಿತುಂ ನ ಲಭಥ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಮ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಥಾ''ತಿ ಆಹ। ತೇ ಪಿತು ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಘರಾನಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಜಾಪತಿಯೋ ಆದಾಯ ''ಯತ್ಥ ವಾ ತತ್ಥ ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕಂ ಕನ್ತಾರಂ ಪತ್ವಾ ಅನ್ನಪಾನಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಖುದಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ ''ಮಯಂ ಜೀವಮಾನಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಭರಿಯಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತೇರಸ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಚ ಭರಿಯಾಯ ಚ ಲದ್ಧಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ಏಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ದ್ವೇಪಿ ಖಾದಿಂಸು। ಏವಂ ಛ ದಿವಸೇ ಛ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಏಕೇಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಛ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಠಪೇಸಿ। ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ''ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ವುತ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇ ಛ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ತೇಸಂ ದತ್ವಾ ''ಅಜ್ಜ ತಾವ ಇಮೇ ಛ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಖಾದಥ, ಸ್ವೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಯನಕಾಲೇ ಭರಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಸಾ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ''ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಸಾಮೀ''ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಖನ್ಧೇನಾದಾಯ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಕನ್ತಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಾ ಸೂರಿಯೇ ಉಗ್ಗತೇ ''ಪಿಪಾಸಿತಾಮ್ಹಿ, ಸಾಮೀ''ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ''ಉದಕಂ ನತ್ಥಿ, ಭದ್ದೇ''ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥಿತೇ ಖಗ್ಗೇನ ದಕ್ಖಿಣಜಾಣುಕಂ ಪಹರಿತ್ವಾ - ''ಭದ್ದೇ, ಪಾನೀಯಂ ನತ್ಥಿ, ಇದಂ ಪನ ಮೇ ದಕ್ಖಿಣಜಾಣುಲೋಹಿತಂ ಪಿವಮಾನಾ ನಿಸೀದಾಹೀ''ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಮಹಾಗಙ್ಗಂ ಪತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ ನ್ಹತ್ವಾ ಚ ಫಲಾಫಲಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಙ್ಗಾನಿವತ್ತನೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಉಪರಿಗಙ್ಗಾಯ ರಾಜಾಪರಾಧಿಕಂ ಚೋರಂ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಚ ಕಣ್ಣನಾಸಞ್ಚ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬಣಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಗಙ್ಗಾಯ ಪವಾಹೇಸುಂ। ಸೋ ಮಹನ್ತಂ ಅಟ್ಟಸ್ಸರಂ ಕರೋನ್ತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಕರುಣಂ ಪರಿದೇವಿತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ''ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ತೋ ಮಯಿ ಠಿತೇ ಮಾ ನಸ್ಸೀ''ತಿ ಗಙ್ಗಾತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಕಾಸಾವಧೋವನಲೇಪನಾದೀಹಿ ವಣಪಟಿಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ''ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಕುಣ್ಠಂ ಗಙ್ಗಾಯ ಆವಾಹೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ವಿಚರತೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಕುಣ್ಠಂ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಾ ನಿಟ್ಠುಭನ್ತೀ ವಿಚರತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ವಣೇಸು ಸಂವಿರುಳ್ಹೇಸು ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ತಂ ಅಸ್ಸಮಪದೇಯೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ಅಟವಿತೋ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಞ್ಚ ಭರಿಯಞ್ಚ ಪೋಸೇಸಿ। ತೇಸು ಏವಂ ವಸನ್ತೇಸು ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಏತಸ್ಮಿಂ ಕುಣ್ಠೇ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನಾಚಾರಂ ಚರಿತ್ವಾ ಏಕೇನುಪಾಯೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಂಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕನ್ತಾರಾ ನಿಕ್ಖಮಮಾನಾ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಯ್ಯೇ ಪಬ್ಬತಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವತೇ 'ಸಚೇ ಅಹಂ ಸಾಮಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅರೋಗಾ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ತೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಯಾಚಿಂ, ಸಾ ಮಂ ಇದಾನಿ ಉತ್ತಾಸೇತಿ, ಕರೋಮಸ್ಸಾ ಬಲಿಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಮಾಯಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಾಯ ಬಲಿಭಾಜನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ಏವಮಾಹ - "ಸಾಮಿ, ದೇವತಾಯಪಿ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಉತ್ತಮದೇವತಾ, ಪಠಮಂ ತಾವ ತಂ ವನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ದೇವತಾಯ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಪಾತಾಭಿಮುಖಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವನಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ವನ್ದಿತುಕಾಮಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ಠತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಪಾತೇ ಪಾತೇತ್ವಾ "ದಿಟ್ಠಾ ಮೇ ಪಚ್ಛಾಮಿತ್ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ಪಬ್ಬತಾ ಓರೋಹಿತ್ವಾ ಕುಣ್ಠಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಪಪಾತಾನುಸಾರೇನ ಪಬ್ಬತಾ ಪತನ್ತೋ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಮತ್ಥಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಕಣ್ಟಕೇ ಪತ್ತಸಞ್ಛನ್ನೇ ಗುಮ್ಬೇ ಲಗ್ಗಿ, ಹೇಟ್ಠಾಪಬ್ಬತಂ ಪನ ಓರೋಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ಸೋ ಉದುಮ್ಬರಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸಾಖನ್ತರೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥೇಕೋ ಮಹಾಸರೀರೋ ಗೋಧರಾಜಾ ಹೇಟ್ಠಾಪಬ್ಬತಪಾದತೋ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಉದುಮ್ಬರಫಲಾನಿ ಖಾದತಿ। ಸೋ ತಂ ದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಯಿ, ಪುನದಿವಸೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಇಮಿನಾ ಮಗ್ಗೇನ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಪಾವಿಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಂ ಗಾಮಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ವಸನ್ತೋ ಪಿತು ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಲಸನ್ತಕೇ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪದುಮರಾಜಾ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ನಗರಮಜ್ಝೇ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇತಿ ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಛ ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ।

ಸಾಪಿ ಖೋ ಇತ್ಥೀ ತಂ ಕುಣ್ಠಂ ಖನ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪಥೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಮಾನಾ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ತಂ ಕುಣ್ಠಂ ಪೋಸೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಅಯಂ ತೇ ಕಿಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಾ "ಅಹಂ ಏತಸ್ಸ ಮಾತುಲಧೀತಾ, ಪಿತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಮೇ ಏಸೋ, ಏತಸ್ಸೇವ ಮಂ ಅದಂಸು, ಸಾಹಂ ವಜ್ಝಪ್ಪತ್ತಮ್ಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಹರನ್ತೀ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪೋಸೇಮೀ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಅಯಂ ಪತಿಬ್ಬತಾ"ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬಹುತರಂ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಅದಂಸು। ಅಪರೇ ಪನ ಜನಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ತ್ವಂ ಮಾ ಏವಂ ವಿಚರಿ, ಪದುಮರಾಜಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಸಙ್ಖೋಭೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ತುಟ್ಠೋ ತೇ ಬಹುಂ ಧನಂ ದಸ್ಸತಿ, ತವ ಸಾಮಿಕಂ ಇಧೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಥಿರಂ ಕತ್ವಾ ವೇತ್ತಪಚ್ಛಿಂ ಅದಂಸು। ಸಾ ಅನಾಚಾರಾ ತಂ ಕುಣ್ಠಂ ವೇತ್ತಪಚ್ಛಿಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಸಾಲಾಸು ಭುಞ್ಜಮಾನಾ ವಿಚರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಲಙ್ಕತಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ದಾನಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ವಾ ದಸನ್ನಂ ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛತಿ । ಸಾ ಅನಾಚಾರಾ ತಂ ಕುಣ್ಠಂ ಪಚ್ಛಿಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏಕಾ, ದೇವ, ಪತಿಬ್ಬತಾ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಕುಣ್ಠಂ ಪಚ್ಛಿಯಾ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ ಕಿಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ "ಪಿತುಚ್ಛಾಪುತ್ತೋ ಮೇ, ದೇವ, ಕುಲದತ್ತಿಕೋ ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ಆಹ।

ಮನುಸ್ಸಾ ತಂ ಅನ್ತರಂ ಅಜಾನನ್ತಾ “ಅಹೋ ಪತಿಬ್ಬತಾ”ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಅನಾಚಾರಿತ್ಥಿಂ ವಣ್ಣಯಿಂಸು। ಪುನ ರಾಜಾ “ಅಯಂ ತೇ ಕುಣ್ಠೋ ಕುಲದತ್ತಿಕೋ ಸಾಮಿಕೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ರಾಜಾನಂ ಅಸಞ್ಜಾನನ್ತೀ “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ ಸೂರಾ ಹುತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ “ಕಿಂ ಏಸ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ನನು ತ್ವಂ ಪದುಮಕುಮಾರಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಅಸುಕರಞ್ಞೋ ಧೀತಾ, ಅಸುಕಾ ನಾಮ ಮಮ ಜಾಣುಲೋಹಿತಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕುಣ್ಠೇ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಮಂ ಪಪಾತೇ ಪಾತೇಸಿ। ಸಾ ಇದಾನಿ ತ್ವಂ ನಲಾಟೇನ ಮಚ್ಚುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂ ‘ಮತೋ’ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಆಗತಾ, ನನು ಅಹಂ ಜೀವಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಭೋ, ಅಮಚ್ಚಾ ನನು ಚಾಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪುಟ್ಠೋ ಏವಂ ಕಥೇಸಿಂ ‘ಮಮ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕಾ ಛ ಇತ್ಥಿಯೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಂಸು, ಅಹಂ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ಭರಿಯಂ ಅರೋಗಂ ಕತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರಂ ನೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ವಸನ್ತೋ ಏಕಂ ವಜ್ಝಪ್ಪತ್ತಂ ಕುಣ್ಠಂ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಂ। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಮಂ ಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪಾತೇಸಿ। ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತತಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿ’ನ್ತಿ। ಯಾಯ ಅಹಂ ಪಬ್ಬತಾ ಪಾತಿತೋ, ನ ಸಾ ಅಞ್ಞಾ, ಏಸಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ, ಸೋಪಿ ವಜ್ಝಪ್ಪತ್ತೋ ಕುಣ್ಠೋ ನ ಅಞ್ಞೋ, ಅಯಮೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೮೫. “ಅಯಮೇವ ಸಾ ಅಹಮಪಿ ಸೋ ಅನಞ್ಞೋ, ಅಯಮೇವ ಸೋ ಹತ್ಥಚ್ಛಿನ್ನೋ ಅನಞ್ಞೋ।
ಯಮಾಹ ‘ಕೋಮಾರಪತೀ ಮಮ’ನ್ತಿ, ವಜ್ಝಿತ್ಥಿಯೋ ನತ್ಥಿ ಇತ್ಥೀಸು ಸಚ್ಚಂ॥

೮೬. “ಇಮಞ್ಚ ಜಮ್ಮಂ ಮುಸಲೇನ ಹನ್ತ್ವಾ , ಲುದ್ದಂ ಛವಂ ಪರದಾರೂಪಸೇವಿಂ।
ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚ ನಂ ಪಾಪಪತಿಬ್ಬತಾಯ, ಜೀವನ್ತಿಯಾ ಛಿನ್ದಥ ಕಣ್ಣನಾಸ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಮಾಹ ಕೋಮಾರಪತೀ ಮಮ**ನ್ತಿ ಯಂ ಏಸಾ “ಅಯಂ ಮೇ, ಕೋಮಾರಪತಿ, ಕುಲದತ್ತಿಕೋ ಸಾಮಿಕೋ”ತಿ ಆಹ, ಅಯಮೇವ ಸೋ, ನ ಅಞ್ಞೋ। “ಯಮಾಹು , ಕೋಮಾರಪತೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಅಯಮೇವ ಹಿ ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಲಿಖಿತೋ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಯಮೇವತ್ಥೋ, ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಪನೇತ್ಥ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಯಞ್ಹಿ ರಞ್ಞಾ ವುತ್ತಂ, ತದೇವ ಇಧ ಆಗತಂ। **ವಜ್ಝಿತ್ಥಿಯೋತಿ** ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ವಜ್ಝಾ ವಧಿತಬ್ಬಾ ಏವ। **ನತ್ಥಿ ಇತ್ಥೀಸು ಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಏತಾಸು ಸಭಾವೋ ನಾಮೇಕೋ ನತ್ಥಿ। **“ಇಮಞ್ಚ ಜಮ್ಮ**”ನ್ತಿಆದಿ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ದಣ್ಡಾಣಾಪನವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಜಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಲಾಮಕಂ। **ಮುಸಲೇನ ಹನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಮುಸಲೇನ ಹನಿತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭಞ್ಜಿತ್ವಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ। **ಲುದ್ದ**ನ್ತಿ ದಾರುಣಂ। **ಛವ**ನ್ತಿ ಗುಣಾಭಾವೇನ ನಿಜ್ಜೀವಂ ಮತಸದಿಸಂ। **ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚ ನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ನನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಚ ಪಾಪಪತಿಬ್ಬತಾಯ ಅನಾಚಾರಾಯ ದುಸ್ಸೀಲಾಯ ಜೀವನ್ತಿಯಾವ ಕಣ್ಣನಾಸಂ ಛಿನ್ದಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕೋಧಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಏವಂ ತೇಸಂ ದಣ್ಡಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾಪಿ ನ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ । ಕೋಪಂ ಪನ ಮನ್ದಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾ ಸಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಸೀಸತೋ ಓರೋಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಏವಂ ಗಾಳ್ಹತರಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಕುಣ್ಠಂ ತತ್ಥ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಜಿತಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಛ ಭಾತರೋ ಅಞ್ಞತರಾ ಥೇರಾ ಅಹೇಸುಂ, ಭರಿಯಾ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ, ಕುಣ್ಠೋ ದೇವದತ್ತೋ, ಗೋಧರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಪದುಮರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಚೂಳಪದುಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೧೯೪] ೪. ಮಣಿಚೋರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಪವಸನ್ತಿ ನೂನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನ್ತಂ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ದೇವದತ್ತೋ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿಯೇವ, ಪರಿಸಕ್ಕನ್ತೋಪಿ ಪನ ಮಂ ವಧಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ಗಾಮಕೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಕುಲಧೀತರಂ ಆನೇಸುಂ, ಸಾ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಅಹೋಸಿ ಅಭಿರೂಪಾ ದಸ್ಸನೀಯಾ ದೇವಚ್ಛರಾ ವಿಯ ಪುಪ್ಫಲತಾ ವಿಯ ಲಳಮಾನಾ ಮತ್ತಕಿನ್ನರೀ ವಿಯ ಚ ಸುಜಾತಾತಿ ನಾಮೇನ ಪತಿಬ್ಬತಾ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಾ। ನಿಚ್ಚಕಾಲಮ್ಪಿಸ್ಸಾ ಪತಿವತ್ತಂ ಸಸ್ಸುವತ್ತಂ ಸಸುರವತ್ತಞ್ಚ ಕತಮೇವ ಹೋತಿ, ಸಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ। ಇತಿ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ಏಕಚಿತ್ತಾ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸುಜಾತಾ "ಮಾತಾಪಿತರೋ ದಟ್ಠುಕಾಮಾಮ್ಹೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। "ಸಾಧು, ಭದ್ದೇ, ಮಗ್ಗಪಾಥೇಯ್ಯಂ ಪಹೋನಕಂ ಪಟಿಯಾದೇಹೀ"ತಿ ಖಜ್ಜವಿಕತಿಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಾದೀನಿ ಯಾನಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಯಾನಕಂ ಪಾಜೇನ್ತೋ ಯಾನಕಸ್ಸ ಪುರತೋ ಅಹೋಸಿ, ಇತರಾ ಪಚ್ಛತೋ। ತೇ ನಗರಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಕಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಾನಕಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ನಿಸೀದಿ, ಸುಜಾತಾ ವತ್ಥಾನಿ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ನಿಸೀದಿ। ಯಾನಕಸ್ಸ ಅನ್ತೋನಗರಂ ಪವಿಟ್ಠಕಾಲೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸುಜಾತಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಯಾನಕಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪದಸಾ ಪಾಯಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಡ್ಢಿಯಮಾನಲೋಚನೋ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇಸಿ - "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಏತಿಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ವಾ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸಾಮಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸಸ್ಸಾಮಿಕಾ ಕಿರ, ದೇವ, ಯಾನಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುರಿಸೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ"ತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಂ ವಿನೋದೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಕಿಲೇಸಾತುರೋ ಹುತ್ವಾ "ಏಕೇನ ನಂ ಉಪಾಯೇನ ಮಾರಾಪೇತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಭೋ, ಇಮಂ ಚೂಳಾಮಣಿಂ ವೀಥಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಏತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಯಾನಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಹೀ"ತಿ ಚೂಳಾಮಣಿಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಠಪಿತೋ ಮೇ, ದೇವಾ"ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಚೂಳಾಮಣಿ ಮೇ ನಟ್ಠೋ"ತಿ ಆಹ, ಮನುಸ್ಸಾ ಏಕಕೋಲಾಹಲಂ ಅಕಂಸು। ರಾಜಾ "ಸಬ್ಬದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಸಞ್ಚಾರಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚೋರಂ ಪರಿಯೇಸಥಾ"ತಿ ಆಹ, ರಾಜಪುರಿಸಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು, ನಗರಂ ಏಕಸಙ್ಖೋಭಂ ಅಹೋಸಿ। ಇತರೋ ಪುರಿಸೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭೋ, ಯಾನಕಂ ಠಪೇಹಿ, ರಞ್ಞೋ ಚೂಳಾಮಣಿ ನಟ್ಠೋ, ಯಾನಕಂ ಸೋಧೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯಾನಕಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಠಪಿತಮಣಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಮಣಿಚೋರೋ"ತಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಣಿಚೋರೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿ "ಸೀಸಮಸ್ಸ ಛಿನ್ದಥಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಪುರಿಸಾ ಚತುಕ್ಕೇ ಚತುಕ್ಕೇ ಕಸಾಹಿ ತಾಳೇನ್ತಾ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇನ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಾಪೇಸುಂ। ಸುಜಾತಾಪಿ ಯಾನಕಂ ಪಹಾಯ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪರಿದೇವಮಾನಾ "ಸಾಮಿ, ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತೋಸೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾ "ಸೀಸಮಸ್ಸ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉತ್ತಾನಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸುಂ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸುಜಾತಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಗುಣಂ ಆವಜ್ಜೇತ್ವಾ "ನತ್ಥಿ ವತ ಮಞ್ಞೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ವಿಹೇಠಕೇ ಪಾಪಸಾಹಸಿಕಮನುಸ್ಸೇ ನಿಸೇಧೇತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ದೇವತಾ ನಾಮಾ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೭. "ನ ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಪವಸನ್ತಿ ನೂನ, ನ ಹಿ ನೂನ ಸನ್ತಿ ಇಧ ಲೋಕಪಾಲಾ।

ಸಹಸಾ ಕರೋನ್ತಾನಮಸಞ್ಞತಾನಂ, ನ ಹಿ ನೂನ ಸನ್ತಿ ಪಟಿಸೇಧಿತಾರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಸನ್ತಿ, ದೇವಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಓಲೋಕನಕಾ ಪಾಪಾನಞ್ಚ ನಿಸೇಧಕಾ ನ ಸನ್ತಿ ನೂನ ದೇವಾ। **ಪವಸನ್ತಿ ನೂನಾ**ತಿ ಏವರೂಪೇಸು ವಾ ಕಿಚ್ಚೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನೇಸು ನೂನ ಪವಸನ್ತಿ ಪವಾಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಇಧ, ಲೋಕಪಾಲಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಲೋಕಪಾಲಸಮ್ಮತಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಪಿ ಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಅನುಗ್ಗಾಹಕಾ ನ ಹಿ ನೂನ ಸನ್ತಿ। **ಸಹಸಾ ಕರೋನ್ತಾನಮಸಞ್ಞತಾನ**ನ್ತಿ ಸಹಸಾ ಅವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಸಾಹಸಿಕಂ ದಾರುಣಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ದುಸ್ಸೀಲಾನಂ। **ಪಟಿಸೇಧಿತಾರೋ**ತಿ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥ, ನ ಲಬ್ಭಾ ಏತಂ ಕಾತುನ್ತಿ ಪಟಿಸೇಧೇನ್ತಾ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ತಾಯ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಪರಿದೇವಮಾನಾಯ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ನಿಸಿನ್ನಾಸನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ, ಸಕ್ಕೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಸಕ್ಕತ್ತತೋ ಚಾವೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅತಿಫರುಸಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸುಜಾತಂ ಕಿಲಮೇತಿ, ಗನ್ತುಂ ದಾನಿ ಮೇ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ದೇವಲೋಕಾ ಓರುಯ್ಹ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ತಂ ಪಾಪರಾಜಾನಂ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಗಣ್ಡಿಕಾಯ ಉತ್ತಾನಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ರಾಜವೇಸಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧೇ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾ ಫರಸುಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದನ್ತಾ ರಞ್ಞೋ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿಂಸು, ಛಿನ್ನಕಾಲೇಯೇವ ಚಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸೀಸಭಾವಂ ಜಾನಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದಿಸ್ಸಮಾನಕಸರೀರೇನೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ರಾಜಾಭಿಸೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಸುಜಾತಾಯ ಚ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ದಾಪೇಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಚೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದಯೋ ಚ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಾ ಮಾರಿತೋ, ಇದಾನಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಕ್ಕದತ್ತಿಕೋ ಧಮ್ಮಿಕರಾಜಾ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸಕ್ಕೋಪಿ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಅಯಂ ವೋ ಸಕ್ಕದತ್ತಿಕೋ ರಾಜಾ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಹಿ ರಾಜಾ ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ಹೋತಿ, ದೇವೋ ಅಕಾಲೇ ವಸ್ಸತಿ, ಕಾಲೇ ನ ವಸ್ಸತಿ, ಛಾತಭಯಂ ರೋಗಭಯಂ ಸತ್ಥಭಯನ್ತಿ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಭಯಾನಿ ಉಪಗತಾನೇವ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಓವದನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೮. "ಅಕಾಲೇ ವಸ್ಸತೀ ತಸ್ಸ, ಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ನ ವಸ್ಸತಿ।
ಸಗ್ಗಾ ಚ ಚವತಿ ಠಾನಾ, ನನು ಸೋ ತಾವತಾ ಹತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕಾಲೇ**ತಿ ಅಧಮ್ಮಿಕರಞ್ಞೋ ರಜ್ಜೇ ಅಯುತ್ತಕಾಲೇ ಸಸ್ಸಾನಂ ಪಕ್ಕಕಾಲೇ ವಾ ಲಾಯನಮದ್ದನಾದಿಕಾಲೇ ವಾ ದೇವೋ ವಸ್ಸತಿ। **ಕಾಲೇ**ತಿ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತಕಾಲೇ ವಪನಕಾಲೇ ತರುಣಸಸ್ಸಕಾಲೇ ಗಬ್ಭಗ್ಗಹಣಕಾಲೇ ಚ ನ ವಸ್ಸತಿ। **ಸಗ್ಗಾ ಚ ಚವತಿ ಠಾನಾ**ತಿ ಸಗ್ಗಸಙ್ಖಾತಾ ಠಾನಾ ದೇವಲೋಕಾ ಚವತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಾ ಹಿ ಅಪ್ಪಟಿಲಾಭವಸೇನ ದೇವಲೋಕಾ ಚವತಿ ನಾಮ, ಸಗ್ಗೇಪಿ ವಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಾ ತತೋ ಚವತೀತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ನನು ಸೋ ತಾವತಾ ಹತೋ**ತಿ ನನು ಸೋ ಅಧಮ್ಮಿಕೋ ರಾಜಾ ಏತ್ತಕೇನ ಹತೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ವಾ ಏಕಂಸವಾಚೀ ಏತ್ಥ ನು-ಕಾರೋ, ನೇಸೋ ಏಕಂಸೇನ ಏತ್ತಾವತಾ ಹತೋ, ಅಟ್ಠಸು ಪನ ಮಹಾನಿರಯೇಸು ಸೋಳಸಸು ಚ ಉಸ್ಸದನಿರಯೇಸು ದೀಘರತ್ತಂ ಸೋ ಹಞ್ಞಿಸ್ಸತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದೇವಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜಾ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ, ಸುಜಾತಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಸಕ್ಕದತ್ತಿಯರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಣಿಚೋರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೧೯೫] ೫. ಪಬ್ಬತೂಪತ್ಥರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪಬ್ಬತೂಪತ್ಥರೇ ರಮ್ಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಕಿರ ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪದುಸ್ಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಪರಿವೀಮಂಸಮಾನೋ ತಂ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಪದುಸ್ಸಿ, ತಸ್ಸ ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಉಪಕಾರಕೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಸೋ ಚ ಅಮಚ್ಚೋ ಸಾ ಚ ಇತ್ಥೀ ಪಿಯಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಅತಿವಿಯ ಉಪಕಾರಕೋ ಸಕಲಂ ರಾಜಕುಲಂ ಸನ್ಧಾರೇತಿ, ಸಾಪಿ ಮೇ ಇತ್ಥೀ ಪಿಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಹಾರಾಜ, 'ಅತ್ತನೋ ಉಪಕಾರಕೇಸು ಸೇವಕೇಸು ಪಿಯಾಸು ಚ ಇತ್ಥೀಸು ದುಬ್ಭಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ'ತಿ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ರಾಜಾನೋ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪದುಸ್ಸಿ। ರಾಜಾ ನಂ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ "ಅಮಚ್ಚೋಪಿ ಮೇ ಬಹೂಪಕಾರೋ, ಅಯಂ ಇತ್ಥೀಪಿ ಮೇ ಪಿಯಾ, ದ್ವೇಪಿ ಇಮೇ ನಾಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ , ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಚೇ ಸಹಿತಬ್ಬಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ನೋ ಚೇ, ನ ಸಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಸನಂ ದತ್ವಾ "ಪಣ್ಡಿತ, ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಪುಚ್ಛಥ, ಮಹಾರಾಜ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೮೯. "ಪಬ್ಬತೂಪತ್ಥರೇ ರಮ್ಮೇ, ಜಾತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಸಿವಾ।
ತಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅಪಾಪಾಯಿ, ಜಾನಂ ಸೀಹೇನ ರಕ್ಖಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಬ್ಬತೂಪತ್ಥರೇ ರಮ್ಮೇ**ತಿ ಹಿಮವನ್ತಪಬ್ಬತಪಾದೇ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಠಿತೇ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಾತಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಸಿವಾ**ತಿ ಸಿವಾ ಸೀತಲಾ ಮಧುರೋದಕಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪೋಕ್ಖರಸಞ್ಛನ್ನಾ ನದೀಪಿ ಪೋಕ್ಖರಣೀಯೇವ। **ಅಪಾಪಾಯೀತಿ ಅಪ**-ಇತಿ ಉಪಸಗ್ಗೋ, ಅಪಾಯೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಾನಂ ಸೀಹೇನ ರಕ್ಖಿತ**ನ್ತಿ ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಸೀಹಪರಿಭೋಗಾ ಸೀಹೇನ ರಕ್ಖಿತಾ, ಸೋಪಿ ನಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ "ಸೀಹೇನ ರಕ್ಖಿತಾ ಅಯ"ನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೋವ ಅಪಾಯಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞತಿ, ಬಾಲೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಸೀಹಸ್ಸ ಅಭಾಯಿತ್ವಾ ಪಿವೇಯ್ಯ ಏವರೂಪಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿನ್ತಿ ಅಯಮೇತ್ಥಾಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅದ್ಧಾ ಏತಸ್ಸ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಪದುಟ್ಠೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯೦. "ಪಿವನ್ತಿ ಚೇ ಮಹಾರಾಜ, ಸಾಪದಾನಿ ಮಹಾನದಿಂ।
ನ ತೇನ ಅನದೀ ಹೋತಿ, ಖಮಸ್ಸು ಯದಿ ತೇ ಪಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾಪದಾನೀ**ತಿ ನ ಕೇವಲಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋವ, ಅವಸೇಸಾನಿ ಸುನಖಪಸದಬಿಳಾರಮಿಗಾದೀನಿ ಸಬ್ಬಸಾಪದಾನಿ ತಂ ಪೋಕ್ಖರಸಞ್ಛನ್ನತ್ತಾ "ಪೋಕ್ಖರಣೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ನದಿಂ ಪಿವನ್ತಿ ಚೇ। **ನ ತೇನ ಅನದೀ ಹೋತೀ**ತಿ ನದಿಯಞ್ಹಿ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಾಪಿ ಅಹಿಮಚ್ಛಾಪಿ ಸಬ್ಬೇ ಪಿಪಾಸಿತಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವನ್ತಿ, ನ ಸಾ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅನದೀ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನಾಪಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠನದೀ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣತ್ತಾ। ಯಥಾ ನದೀ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪೀತಾ ನ ದುಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಇತ್ಥೀಪಿ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಸಾಮಿಕಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಗತಾ ನೇವ ಅನಿತ್ಥೀ ಹೋತಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಾಧಾರಣಭಾವೇನ। ನಾಪಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಿತ್ಥೀ।

ಕಸ್ಮಾ? ಓದಕನ್ತಿಕತಾಯ ಸುದ್ಧಭಾವೇನ। **ಖಮಸ್ಸು ಯದಿ ತೇ ಪಿಯಾ**ತಿ ಯದಿ ಪನ ತೇ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಪಿಯಾ, ಸೋ ಚ ಅಮಚ್ಚೋ ಬಹೂಪಕಾರೋ, ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಖಮಸ್ಸು ಮಜ್ಝತ್ತಭಾವೇನ ತಿಟ್ಠಾಹೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ "ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಖಮಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇ ಓರಮಿಂಸು। ರಾಜಾಪಿ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ। ಕೋಸಲರಾಜಾಪಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಖಮಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪಬ್ಬತೂಪತ್ಥರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೯೬] ೬. ವಲಾಹಕಸ್ಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇ ನ ಕಾಹನ್ತಿ ಓವಾದನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಾರಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಂ ಮಾತುಗಾಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹಿ ಚೇವ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತವಿಲಾಸೇಹಿ ಚ ಪುರಿಸೇ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ವಸಂ ಉಪಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸೀಲವಿನಾಸಞ್ಚೇವ ಧನವಿನಾಸಞ್ಚ ಪಾಪನಟ್ಠೇನ 'ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ'ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಹಿ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತೇನ ಏಕಂ ಪುರಿಸಸತ್ಥಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಾಣಿಜೇ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಅಞ್ಞೇ ಪುರಿಸೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹನುಕಪಸ್ಸೇಹಿ ಲೋಹಿತೇನ ಪಗ್ಘರನ್ತೇನ ಮುಖಂ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಖಾದಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪೇ ಸಿರೀಸವತ್ಥು ನಾಮ ಯಕ್ಖನಗರಂ ಅಹೋಸಿ, ತತ್ಥ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ವಸಿಂಸು। ತಾ ಭಿನ್ನನಾವಾನಂ ವಾಣಿಜಾನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಾ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ದಾಸಿಗಣಪರಿವುತಾ ದಾರಕೇ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ವಾಣಿಜೇ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ। ತೇಸಂ "ಮನುಸ್ಸಾವಾಸಂ ಆಗತಮ್ಹಾ"ತಿ ಸಞ್ಜಾನನತ್ಥಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಕಸಿಗೋರಕ್ಖಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಗೋಗಣೇ ಸುನಖೇತಿ ಏವಮಾದೀನಿ ದಸ್ಸೇನ್ತಿ, ವಾಣಿಜಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಇಮಂ ಯಾಗುಂ ಪಿವಥ, ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಥ, ಖಾದನೀಯಂ ಖಾದಥಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ವಾಣಿಜಾ ಅಜಾನನ್ತಾ ತಾಹಿ ದಿನ್ನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ಅಥ ತೇಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಮಿತಕಾಲೇ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ, "ತುಮ್ಹೇ ಕತ್ಥ ವಾಸಿಕಾ, ಕುತೋ ಆಗತಾ, ಕಹಂ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಥ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಇಧಾಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। "ಭಿನ್ನನಾವಾ ಹುತ್ವಾ ಇಧಾಗತಮ್ಹಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯಾ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಸಾಮಿಕಾನಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಗತಾನಂ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾನಿ, ತೇ ಮತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ; ತುಮ್ಹೇಪಿ ವಾಣಿಜಾಯೇವ, ಮಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇ ವಾಣಿಜೇ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತಹಾವಭಾವವಿಲಾಸೇಹಿ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಯಕ್ಖನಗರಂ ನೇತ್ವಾ ಸಚೇ ಪಠಮಗಹಿತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಅತ್ಥಿ, ತೇ ದೇವಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕಾರಣಘರೇ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತಿ , ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಭಿನ್ನನಾವೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಲಭನ್ತಿಯೋ ಪನ ಪರತೋ ಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಓರತೋ ನಾಗದೀಪನ್ತಿ ಏವಂ ಸಮುದ್ದತೀರಂ ಅನುಸಞ್ಚರನ್ತಿ। ಅಯಂ ತಾಸಂ ಧಮ್ಮತಾ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿನ್ನನಾವಾ ವಾಣಿಜಾ ತಾಸಂ ನಗರಸಮೀಪೇ ಉತ್ತರಿಂಸು। ತಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಯಕ್ಖನಗರಂ ನೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಹಿತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ದೇವಸಙ್ಖಲಿಕಾಯ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕಾರಣಘರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ

ಜೇಟ್ಠಯಕ್ಖಿನೀ ಜೇಟ್ಠಕವಾಣಿಜಂ, ಸೇಸಾ ಸೇಸೇತಿ ತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ತೇ ಪಞ್ಚಸತೇ ವಾಣಿಜೇ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕೇ ಅಕಂಸು। ಅಥ ಸಾ ಜೇಟ್ಠಯಕ್ಖಿನೀ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ವಾಣಿಜೇ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗತೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾರಣಘರೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಸಾಪಿ ತಥೇವ ಕರೋನ್ತಿ। ಜೇಟ್ಠಯಕ್ಖಿನಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಆಗತಕಾಲೇ ಸರೀರಂ ಸೀತಲಂ ಹೋತಿ। ಜೇಟ್ಠವಾಣಿಜೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಯಕ್ಖಿನಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಲಾಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಮುಖಧೋವನತ್ಥಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಸವಾಣಿಜಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಇಮಾ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ, ನ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥಿಯೋ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಭಿನ್ನನಾವಾನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ತೇ ಸಾಮಿಕೇ ಕತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇಪಿ ಖಾದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಥ ಇತೋ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತೇಸು ಪಞ್ಚಸತೇಸು ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತಾ "ನ ಮಯಂ ಏತಾ ವಿಜಹಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮ, ತುಮ್ಹೇ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯಂ ನ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಜೇಟ್ಠವಾಣಿಜೋ ಅತ್ತನೋ ವಚನಕಾರೇ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತಾಸಂ ಭೀತೋ ಪಲಾಯಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಲಾಹಕಸ್ಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಕಾಳಸೀಸೋ ಮುಞ್ಜಕೇಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ವೇಹಾಸಙ್ಗಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿದೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ತಮ್ಬಪಣ್ಣಿಸರೇ ಪಲ್ಲಲೇ ಸಯಂಜಾತಸಾಲಿಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಚ "ಜನಪದಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಕರುಣಾಪರಿಭಾವಿತಂ ಮಾನುಸಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸತಿ। ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ "ಸಾಮಿ, ಮಯಂ ಜನಪದಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇನ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಥಾತಿ। ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಅಭಿರುಹಿಂಸು, ತೇಸು ಏಕಚ್ಚೇ ವಾಲಧಿಂ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ಏಕಚ್ಚೇ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸುಯೇವ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತಮಸೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತೇ ವಾಣಿಜೇ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಜನಪದಂ ನೇತ್ವಾ ಸಕಸಕಟ್ಠಾನೇಸು ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಆಗಮಾಸಿ। ತಾಪಿ ಖೋ ಯಕ್ಖಿನಿಯೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಆಗತಕಾಲೇ ತತ್ಥ ಓಹೀನಕೇ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ವಧಿತ್ವಾ ಖಾದಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಥಾ ತೇ ಯಕ್ಖಿನೀನಂ ವಸಂ ಗತಾ ವಾಣಿಜಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ, ವಲಾಹಕಸ್ಸರಾಜಸ್ಸ ವಚನಕರಾ ವಾಣಿಜಾ ಸಕಸಕಟ್ಠಾನೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ಏವಮೇವ ಬುದ್ಧಾನಂ ಓವಾದಂ ಅಕರೋನ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂಪಿ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋಪಿ ಉಪಾಸಕಾಪಿ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋಪಿ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಪಞ್ಚವಿಧಬನ್ಧನಕಮ್ಮಕರಣಟ್ಠಾನಾದೀಸು ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ಓವಾದಕರಾ ಪನ ತಿಸ್ಸೋ ಕುಲಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಛ ಕಾಮಸಗ್ಗೇ ವೀಸತಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇತಿ ಇಮಾನಿ ಚ ಠಾನಾನಿ ಪತ್ವಾ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಸುಖಂ ಅನುಭವನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೯೦. "ಯೇ ನ ಕಾಹನ್ತಿ ಓವಾದಂ, ನರಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಂ।
ಬ್ಯಸನಂ ತೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ರಕ್ಖಸೀಹಿವ ವಾಣಿಜಾ॥

೯೧. "ಯೇ ಚ ಕಾಹನ್ತಿ ಓವಾದಂ, ನರಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಂ।
ಸೋತ್ಥಿಂ ಪಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವಲಾಹೇನೇವ ವಾಣಿಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇ ನ ಕಾಹನ್ತೀ**ತಿ ಯೇ ನ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಬ್ಯಸನಂ ತೇ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ತೇ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ರಕ್ಖಸೀಹಿವ ವಾಣಿಜಾ**ತಿ ರಕ್ಖಸೀಹಿ ಪಲೋಭಿತವಾಣಿಜಾ ವಿಯ। **ಸೋತ್ಥಿಂ ಪಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸನ್ತೀ**ತಿ ಅನನ್ತರಾಯೇನ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ವಲಾಹೇನೇವ ವಾಣಿಜಾ**ತಿ ವಲಾಹೇನೇವ "ಆಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತಸ್ಸ ವಚನಕರಾ ವಾಣಿಜಾ ವಿಯ। ಯಥಾ ಹಿ ತೇ ಸಮುದ್ದಪಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕಸಕಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು, ಏವಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಓವಾದಕರಾ ಸಂಸಾರಪಾರಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅಮತಮಹಾನಿಬ್ಬಾನೇನ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಣ್ಹಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಅನಾಗಾಮಿಫಲಅರಹತ್ತಫಲಾನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। "ತದಾ ವಲಾಹಕಸ್ಸರಾಜಸ್ಸ ವಚನಕರಾ ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತಾ ವಾಣಿಜಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೇಸುಂ, ವಲಾಹಕಸ್ಸರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಲಾಹಕಸ್ಸಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೯೭] ೭. ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ನಂ ಉಮ್ಹಯತೇ ದಿಸ್ವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು "ಮಯಾ ಗಹಿತೇ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ನ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಉಪಜ್ಝಾಯೇನ ಠಪಿತಂ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಏಕಂ ವತ್ಥಖಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಾಹನತ್ಥವಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ತಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಗಣ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಮಯಾ ಗಹಿತೇ ನ ಕುಜ್ಝಿಸ್ಸತೀತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಿಸ್ಸಾಸೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕುದ್ಧೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಹರಿ। ತಸ್ಸ ಸಾ ಕಿರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ಕಿರ ದಹರೋ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ವತ್ಥಖಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಾಹನತ್ಥವಿಕಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ 'ಕೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ತುಯ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನಾಮಾ'ತಿ ವತ್ವಾ ಕುದ್ಧೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಹರೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಗಣಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಇಸಿಗಣೇ ಏಕೋ ತಾಪಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಮತಮಾತಿಕಂ ಹತ್ಥಿಪೋತಕಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಸ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಇಸಿಗಣೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ - "ಭನ್ತೇ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಮಿತ್ತಭಾವೋ ವಾ ಅಮಿತ್ತಭಾವೋ ವಾ ಸಕ್ಕಾ ಜಾನಿತು"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇಮಿನಾ ಚ ಇಮಿನಾ ಚ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೯೩. "ನ ನಂ ಉಮ್ಹಯತೇ ದಿಸ್ವಾ, ನ ಚ ನಂ ಪಟಿನನ್ದತಿ।
ಚಕ್ಖೂನಿ ಚಸ್ಸ ನ ದದಾತಿ, ಪಟಿಲೋಮಞ್ಚ ವತ್ತತಿ॥

೯೪. "ಏತೇ ಭವನ್ತಿ ಆಕಾರಾ, ಅಮಿತ್ತಸ್ಮಿಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಯೇಹಿ ಅಮಿತ್ತಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ದಿಸ್ವಾ ಸುತ್ವಾ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ನಂ ಉಮ್ಹಯತೇ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಯೋ ಹಿ ಯಸ್ಸ ಅಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸೋ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಉಮ್ಹಯತೇ, ಹಸಿತಂ ನ ಕರೋತಿ, ಪಹಟ್ಠಾಕಾರಂ ನ ದಸ್ಸೇತಿ। **ನ ಚ ನಂ ಪಟಿನನ್ದತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ನ ಪಟಿನನ್ದತಿ, ಸಾಧು ಸುಭಾಸಿತನ್ತಿ ನ ಚಾನುಮೋದತಿ। **ಚಕ್ಖೂನಿ ಚಸ್ಸ ನ ದದಾತೀ**ತಿ ಚಕ್ಖುನಾ ಚಕ್ಖುಂ ಆಹಚ್ಚ ಪಟಿಮುಖೋ ಹುತ್ವಾ ನ ಓಲೋಕೇತಿ, ಅಞ್ಞತೋ ಚಕ್ಖೂನಿ ಹರತಿ। **ಪಟಿಲೋಮಞ್ಚ ವತ್ತತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಕಾಯಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ವಚೀಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ನ ರೋಚೇತಿ, ಪಟಿಲೋಮಗಾಹಂ ಗಣ್ಹಾತಿ ಪಚ್ಚನೀಕಗಾಹಂ। **ಆಕಾರಾ**ತಿ ಕಾರಣಾನಿ। **ಯೇಹಿ ಅಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಯೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ತಾನಿ ಕಾರಣಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಸುತ್ವಾ ಚ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ "ಅಯಂ ಮೇ ಅಮಿತ್ತೋ"ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ತತೋ ವಿಪರೀತೇಹಿ ಪನ ಮಿತ್ತಭಾವೋ ಜಾನಿತಬ್ಬೋತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಭಾವಕಾರಣಾನಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಹತ್ಥಿಪೋಸಕತಾಪಸೋ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಹತ್ಥೀ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ, ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೧೯೮] ೮. ರಾಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪವಾಸಾ ಆಗತೋ ತಾತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸತ್ಥಾರಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ನ ಸಕ್ಕಾ ರಕ್ಖಿತುಂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೋವಾರಿಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖನ್ತಾಪಿ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಂಸು, ಕಿಂ ತೇ ಇತ್ಥಿಯಾ, ಲದ್ಧಾಪಿ ಸಾ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸುವಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ರಾಧೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಪನಸ್ಸ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ನಾಮ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ತರುಣಕಾಲೇಯೇವ ಏಕೋ ಲುದ್ದಕೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇ ಪುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅರಕ್ಖಿತಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ। ಸೋ ವೋಹಾರಕರಣತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಸುವಪೋತಕೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತಾತಾ, ಅಹಂ ವೋಹಾರಕರಣತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಕಾಲೇ ವಾ ವಿಕಾಲೇ ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಾತು ಕರಣಕಮ್ಮಂ ಓಲೋಕೇಯ್ಯಾಥ, ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಗಮನಭಾವಂ ವಾ ಅಗಮನಭಾವಂ ವಾ ಜಾನೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಸುವಪೋತಕಾನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನಾಚಾರಂ ಚರಿ, ರತ್ತಿಮ್ಪಿ ದಿವಾಪಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾನಞ್ಚ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಞ್ಚ ಪಮಾಣಂ ನತ್ಥಿ।

ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ರಾಧಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಗತೋ, ಅಯಞ್ಚ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ವದಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ। ರಾಧೋ "ಮಾ ವದಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಕಿಂಕಾರಣಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಂ ಮಾರೇತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ "ತಾತ, ತ್ವಂ ನಾಮ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏಹಿ, ತಾತ, ತಾವಾ"ತಿ ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ವಿಯ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಆಗತಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಮಂ ಓವದಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಗೀವಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಉದ್ಧನನ್ತರೇಸು ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ "ಕಿಂ, ತಾತ ರಾಧ, ಮಾತಾ ತೇ ಅನಾಚಾರಂ ಕರೋತಿ, ನ ಕರೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯೫. "ಪವಾಸಾ ಆಗತೋ ತಾತ, ಇದಾನಿ ನಚಿರಾಗತೋ।
ಕಚ್ಚಿನ್ನು ತಾತ ತೇ ಮಾತಾ, ನ ಅಞ್ಞಮುಪಸೇವತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – ಅಹಂ, ತಾತ ರಾಧ, ಪವಾಸಾ ಆಗತೋ, ಸೋ ಚಮ್ಹಿ ಇದಾನೇವ ಆಗತೋ ನಚಿರಾಗತೋ, ತೇನ ಪವತ್ತಿಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ – "ಕಚ್ಚಿ ನು ತೇ, ತಾತ, ಮಾತಾ ಅಞ್ಞಂ ಪುರಿಸಂ ನ ಉಪಸೇವತೀ"ತಿ।

ರಾಧೋ "ತಾತ, ಪಣ್ಡಿತಾ ನಾಮ ಭೂತಂ ವಾ ಅಭೂತಂ ವಾ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ನಾಮ ನ ಕಥೇಸು"ನ್ತಿ ಞಾಪೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯೬. "ನ ಖೋ ಪನೇತಂ ಸುಭಣಂ, ಗಿರಂ ಸಚ್ಚುಪಸಂಹಿತಂ।

ಸಯೇಥ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋವ, ಮುಮ್ಮುರೇ ಉಪಕೂಥಿತೋ’’ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗಿರ**ನ್ತಿ ವಚನಂ। ತಞ್ಹಿ ಯಥಾ ಇದಾನಿ ಗಿರಾ, ಏವಂ ತದಾ ‘‘ಗಿರ’’ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸೋ ಸುವಪೋತಕೋ ಲಿಙ್ಗಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ತಾತ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ನಾಮ ಸಚ್ಚುಪಸಂಹಿತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಅತ್ಥಯುತ್ತಂ ಸಭಾವವಚನಮ್ಪಿ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಂ ನ ಸುಭಣಂ। ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಞ್ಚ ಸಚ್ಚಂ ಭಣನ್ತೋ **ಸಯೇಥ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋವ, ಮುಮ್ಮುರೇ ಉಪಕೂಥಿತೋ,** ಯಥಾ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಕುಕ್ಕುಳೇ ಝಾಮೋ ಸಯತಿ, ಏವಂ ಸಯೇಯ್ಯಾತಿ। ‘‘ಉಪಕೂಧಿತೋ’’ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ‘‘ಮಯಾಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ’’ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಪಾವಿಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ‘‘ತದಾ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಧೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ’’ನ್ತಿ।

ರಾಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೧೯೯] ೯. ಗಹಪತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಭಯಂ ಮೇ ನ ಖಮತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಮೇವ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕಥೇನ್ತೋ ಚ ‘‘ಮಾತುಗಾಮೋ ನಾಮ ಅರಕ್ಖಿತೋ, ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಸಾಮಿಕಂ ವಞ್ಚೇತಿಯೇವಾ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಗಾಮಭೋಜಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅನಾಚಾರಂ ಚರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಞತ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಚರತಿ । ತದಾ ಪನ ಅನ್ತೋವಸ್ಸೇ ಬೀಜೇಸು ನೀಹಟೇಸು ಛಾತಕಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಸ್ಸಾನಂ ಗಬ್ಭಗಹಣಕಾಲೋ ಜಾತೋ। ಸಕಲಗಾಮವಾಸಿನೋ ‘‘ಇತೋ ಮಾಸದ್ವಯೇನ ಸಸ್ಸಾನಿ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ವೀಹಿಂ ದಸ್ಸಾಮಾ’’ತಿ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಏಕಂ ಜರಗೋಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿಂಸು।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಗಾಮಭಾಜಕೋ ಖಣಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಬಹಿಗತವೇಲಾಯಂ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇಸಂ ಸುಖನಿಪನ್ನಕ್ಖಣೇಯೇವ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗಾಮದ್ವಾರೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗೇಹಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಗಾಮದ್ವಾರಾಭಿಮುಖೀ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಕೋ ನು ಖೋ ಏಸೋ’’ತಿ ಉಮ್ಮಾರೇ ಠತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ‘‘ಸೋಯೇವಾ’’ತಿ ಞತ್ವಾ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಭೀತೋ ಪಕಮ್ಪಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ‘‘ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ತವ ಹತ್ಥತೋ ಗೋಣಮಂಸಂ ಖಾದಿತಂ, ತ್ವಂ ಮಂಸಮೂಲಂ ಸೋಧೇನ್ತೋ ವಿಯ ಹೋಹಿ, ಅಹಂ ಕೋಟ್ಠಂ ಆರುಯ್ಹ ಕೋಟ್ಠದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ‘ವೀಹಿ ನತ್ಥೀ’ತಿ ವಕ್ಖಾಮಿ। ತ್ವಂ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಠತ್ವಾ ‘ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರೇ ದಾರಕಾ ಛಾತಾ, ಮಂಸಮೂಲಂ ಮೇ ದೇಹೀ’ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಚೋದೇಯ್ಯಾಸೀ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಂ ಆರುಯ್ಹ ಕೋಟ್ಠದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿ। ಇತರೋ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಠತ್ವಾ ‘‘ಮಂಸಮೂಲಂ ದೇಹೀ’’ತಿ ವದತಿ। ಸಾ ಕೋಟ್ಠದ್ವಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ‘‘ಕೋಟ್ಠೇ ವೀಹಿ ನತ್ಥಿ, ಸಸ್ಸೇ ಉದ್ಧರನ್ತೇ ದಸ್ಸಾಮಿ ಗಚ್ಛಾಹೀ’’ತಿ ಆಹ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಇಮಾಯ ಪಾಪಾಯ ಕತಉಪಾಯೋ ಏಸ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಞತ್ವಾ ಗಾಮಭೋಜಕಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ‘‘ಸೋ ಗಾಮಭೋಜಕ ಅಮ್ಹೇ ತವ ಜರಗೋಣಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತಾ ‘ಇತೋ ಮಾಸದ್ವಯೇನ

ವೀಹಿಂ ದಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಖಾದಿಮ್ಹ, ತ್ವಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಮ್ಪಿ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇದಾನೇವ ಕಸ್ಮಾ ಆಹರಾಪೇಸಿ, ನ ತ್ವಂ ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಆಗತೋ, ಅಞ್ಞೇನ ಕಾರಣೇನ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಮಯ್ಹಂ ತವ ಕಿರಿಯಾ ನ ರುಚ್ಚತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಅನಾಚಾರಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಕೋಟ್ಠೇ ವೀಹೀನಂ ಅಭಾವಂ ಜಾನಾತಿ, ಸಾ ದಾನಿ ಕೋಟ್ಠಂ ಆರುಯ್ಹ ‘ವೀಹಿ ನತ್ಥೀ’ತಿ ವದತಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ ‘ದೇಹೀ’ತಿ ವದತಿ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ವೋ ಕರಣಂ ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೯೭. “ಉಭಯಂ ಮೇ ನ ಖಮತಿ, ಉಭಯಂ ಮೇ ನ ರುಚ್ಚತಿ।
ಯಾಚಾಯಂ ಕೋಟ್ಠಮೋತಿಣ್ಣಾ, ನದಸ್ಸಂ ಇತಿ ಭಾಸತಿ॥

೯೮. “ತಂ ತಂ ಗಾಮಪತಿ ಬ್ರೂಮಿ, ಕದರೇ ಅಪ್ಪಸ್ಮಿ ಜೀವಿತೇ।
ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ಸಙ್ಗರಂ ಕತ್ವಾ, ಮಂಸಂ ಜರಗ್ಗವಂ ಕಿಸಂ।
ಅಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಚೋದೇಸಿ, ತಮ್ಪಿ ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಂ ತಂ ಗಾಮಪತಿ ಬ್ರೂಮೀ**ತಿ, ಅಮ್ಭೋ ಗಾಮಜೇಟ್ಠಕ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ತಂ ವದಾಮಿ। **ಕದರೇ ಅಪ್ಪಸ್ಮಿ ಜೀವಿತೇ**ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿತಂ ನಾಮ ಕದರಞ್ಚೇವ ಥದ್ಧಂ ಲೂಖಂ ಕಸಿರಂ ಅಪ್ಪಞ್ಚ ಮನ್ದಂ ಪರಿತ್ತಂ, ತಸ್ಮಿಂ ನೋ ಏವರೂಪೇ ಜೀವಿತೇ ವತ್ತಮಾನೇ। **ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ಸಙ್ಗರಂ ಕತ್ವಾ, ಮಂಸಂ ಜರಗ್ಗವಂ ಕಿಸ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಂಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ ಜರಗ್ಗವಂ ಕಿಸಂ ದುಬ್ಬಲಂ ಜರಗೋಣಂ ದದಮಾನೋ ತ್ವಂ “ದ್ವೀಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ಮೂಲಂ ದಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏವಂ ದ್ವೇ ಮಾಸೇ ಸಙ್ಗರಂ ಪರಿಚ್ಛೇದಂ ಕತ್ವಾ। **ಅಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಚೋದೇಸೀ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಸಮ್ಪತ್ತೇ ಅನ್ತರಾವ ಚೋದೇಸಿ। **ತಮ್ಪಿ ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಯಾ ಚಾಯಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಅನ್ತೋಕೋಟ್ಠೇ ವೀಹೀನಂ ನತ್ಥಿಭಾವಂ ಜಾನಮಾನಾವ ಅಜಾನನ್ತೀ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಮೋತಿಣ್ಣಾ ಕೋಟ್ಠದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ನ ದಸ್ಸಂ ಇತಿ ಭಾಸತಿ, ಯಞ್ಚ ತ್ವಂ ಅಕಾಲೇ ಚೋದೇಸಿ, ತಮ್ಪೀತಿ ಇದಂ ಉಭಯಮ್ಪಿ ಮಮ ನೇವ ಖಮತಿ ನ ರುಚ್ಚತೀತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಕಥೇನ್ತೋವ ಗಾಮಭೋಜಕಂ ಚೂಳಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ಪಾತೇತ್ವಾ “ಗಾಮಭೋಜಕೋಮ್ಹೀತಿ ಪರಸ್ಸ ರಕ್ಖಿತಗೋಪಿತಭಣ್ಡೇ ಅಪರಜ್ಝಸೀ”ತಿಆದೀಹಿ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ಪೋಥೇತ್ವಾ ದುಬ್ಬಲಂ ಕತ್ವಾ ಗೀವಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ದುಟ್ಠಇತ್ಥಿಂ ಕೇಸೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ನಿಪ್ಪೋಥೇತ್ವಾ “ಸಚೇ ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಕರೋಸಿ, ಜಾನಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ತಂ ಗೇಹಂ ಓಲೋಕೇತುಮ್ಪಿ ನ ವಿಸಹಿ, ಸಾಪಿ ಪಾಪಾ ಪುನ ಮನಸಾಪಿ ಅತಿಚರಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ದೇವದತ್ತೋ, ನಿಗ್ಗಹಕಾರಕೋ ಗಹಪತಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಗಹಪತಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೧೦೦] ೧೦. ಸಾಧುಸೀಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸರೀರದಬ್ಯನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ಚತಸ್ಸೋ ಧೀತರೋ ಅಹೇಸುಂ। ತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ, ತೇಸು ಏಕೋ ಅಭಿರೂಪೋ ಸರೀರಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಏಕೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಏಕೋ ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಏಕೋ ಸೀಲವಾ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಧೀತರೋ ನಿವೇಸೇನ್ತೇನ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೇನ ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ದಾತಬ್ಬಾ, ಕಿಂ ರೂಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ, ಉದಾಹು ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ, ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಸೀಲವನ್ತಾನಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸಾ”ತಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋಪಿ

ಅಜಾನಿತ್ವಾ “ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಜಾನಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಏತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಅನುಚ್ಛವಿಕಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಗನ್ಧಮಾಲಾದೀನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಜನೇಸು ಕಸ್ಸ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ “ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾ ಏತಂ ಪಞ್ಹಂ ಕಥಯಿಂಸು, ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತತ್ತಾ ಪನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚತಸ್ಸೋ ಧೀತರೋ ಅಹೇಸುಂ, ತಾ ಏವಮೇವ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಪತ್ಥಯಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ “ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ದಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ಅಜಾನನ್ತೋ “ಆಚರಿಯಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೯೯. “ಸರೀರದಬ್ಯಂ ವುಡ್ಢಬ್ಯಂ, ಸೋಜಚ್ಚಂ ಸಾಧುಸೀಲಿಯಂ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ತೇವ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಕನ್ನು ತೇಸಂ ವನಿಮ್ಹಸೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **“ಸರೀರದಬ್ಯ”**ನ್ತಿಆದೀಹಿ ತೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇತಿ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ – ಧೀತರೋ ಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ, ತೇಸು ಏಕಸ್ಸ ಸರೀರದಬ್ಯಮತ್ಥಿ, ಸರೀರಸಮ್ಪದಾ ಅಭಿರೂಪಭಾವೋ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ। ಏಕಸ್ಸ ವುಡ್ಢಬ್ಯಂ ವುಡ್ಢಿಭಾವೋ ಮಹಲ್ಲಕತಾ ಅತ್ಥಿ। ಏಕಸ್ಸ ಸೋಜಚ್ಚಂ ಸುಜಾತಿತಾ ಜಾತಿಸಮ್ಪದಾ ಅತ್ಥಿ। “ಸುಜಚ್ಚ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಏಕಸ್ಸ ಸಾಧುಸೀಲಿಯಂ ಸುನ್ದರಸೀಲಭಾವೋ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ ಅತ್ಥಿ। **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ತೇವ ಪುಚ್ಛಾಮಾ**ತಿ ತೇಸು ಅಸುಕಸ್ಸ ನಾಮೇತಾ ದಾತಬ್ಬಾತಿ ಅಜಾನನ್ತಾ ಮಯಂ ಭವನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಞ್ಞೇವ ಪುಚ್ಛಾಮ। **ಕನ್ನು ತೇಸಂ ವನಿಮ್ಹಸೇ**ತಿ ತೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಜನಾನಂ ಕಂ ವನಿಮ್ಹಸೇ, ಕಂ ಇಚ್ಛಾಮ, ಕಸ್ಸ ತಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ದದಾಮಾತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಚರಿಯೋ “ರೂಪಸಮ್ಪದಾದೀಸು ವಿಜ್ಜಮಾನಾಸುಪಿ ವಿಪನ್ನಸೀಲೋ ಗಾರಯ್ಹೋ, ತಸ್ಮಾ ತಂ ನಪ್ಪಮಾಣಂ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೀಲವನ್ತಭಾವೋ ರುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೦೦."ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ ಸರೀರಸ್ಮಿಂ, ವುಡ್ಢಬ್ಯಸ್ಸ ನಮೋ ಕರೇ।
ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ ಸುಜಾತಸ್ಮಿಂ, ಸೀಲಂ ಅಸ್ಮಾಕ ರುಚ್ಚತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ ಸರೀರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೇ ಸರೀರೇಪಿ ಅತ್ಥೋ ವಿಸೇಸೋ ವುದ್ಧಿ ಅತ್ಥಿಯೇವ, “ನತ್ಥೀ”ತಿ ನ ವದಾಮಿ। **ವುಡ್ಢಬ್ಯಸ್ಸ ನಮೋ ಕರೇ**ತಿ ವುಡ್ಢಭಾವಸ್ಸ ಪನ ನಮಕ್ಕಾರಮೇವ ಕರೋಮಿ। ವುಡ್ಢಭಾವೋ ಹಿ ವನ್ದನಮಾನನಂ ಲಭತಿ। **ಅತ್ಥೋ ಅತ್ಥಿ ಸುಜಾತಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸುಜಾತೇಪಿ ಪುರಿಸೇ ವುಡ್ಢಿ ಅತ್ಥಿ, ಜಾತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಪಿ ಇಚ್ಛಿತಬ್ಬಾಯೇವ। **ಸೀಲಂ ಅಸ್ಮಾಕ ರುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಸೀಲಮೇವ ರುಚ್ಚತಿ। ಸೀಲವಾ ಹಿ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸರೀರದಬ್ಯವಿರಹಿತೋಪಿ ಪುಜ್ಜೋ ಪಾಸಂಸೋತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೀಲವನ್ತಸ್ಸೇವ ಧೀತರೋ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಯಮೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಾಧುಸೀಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ರುಹಕವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ರುಹಕಂ ಸಿರಿಕಾಳಕಂ, ಪದುಮಂ ಮಣಿಚೋರಕಂ।
ಪಬ್ಬತೂಪತ್ಥರವಲಾಹಂ, ಮಿತ್ತಾಮಿತ್ತಞ್ಚ ರಾಧಞ್ಚ।
ಗಹಪತಿ ಸಾಧುಸೀಲಂ॥

೬. ನತಂದಳ್ಹವಗ್ಗೋ

[೨೦೧] ೧. ಬನ್ಧನಾಗಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ತಂ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧನಮಾಹು ಧೀರಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಕಾಲೇ ಬಹೂ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಕಪನ್ಥಘಾತಕಚೋರೇ ಆನೇತ್ವಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ತೇ ರಾಜಾ ಅದ್ದುಬನ್ಧನರಜ್ಜುಬನ್ಧನಸಙ್ಖಲಿಕಬನ್ಧನೇಹಿ ಬನ್ಧಾಪೇಸಿ। ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಜಾನಪದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥಾರಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಜ್ಜ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೇಹಿ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಬಹೂ ಚೋರಾ ಅದ್ದುಬನ್ಧನಾದೀಹಿ ಬದ್ಧಾ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವನ್ತಾ ದಿಟ್ಠಾ, ತೇ ತಾನಿ ಬನ್ಧನಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ತೇಹಿ ಬನ್ಧನೇಹಿ ಥಿರತರಂ ನಾಮ ಅಞ್ಞಂ ಬನ್ಧನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಿಂ ಬನ್ಧನಾನಿ ನಾಮೇತಾನಿ, ಯಂ ಪನೇತಂ ಧನಧಞ್ಞಪುತ್ತದಾರಾದೀಸು ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಾತಂ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ, ಏತಂ ಏತೇಹಿ ಬನ್ಧನೇಹಿ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಥಿರತರಂ, ಏವಂ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ ಪನೇತಂ ದುಚ್ಛಿನ್ದನಿಯಂ ಬನ್ಧನಂ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದುಗ್ಗತಗಹಪತಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪೋಸೇಸಿ, ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಅನಿಚ್ಛಮಾನಸ್ಸೇವ ಏಕಂ ಕುಲಧೀತರಂ ಗೇಹೇ ಕತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಭರಿಯಾಯಪಿಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಭತಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಾಹಿ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ । ಸಾಪಿ "ಗಬ್ಭೋ ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ಮಯಿ ವಿಜಾತಾಯ ದಾರಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ವಿಜಾತಕಾಲೇ "ಭದ್ದೇ, ತ್ವಂ ಸೋತ್ಥಿನಾ ವಿಜಾತಾ, ಇದಾನಾಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ "ಪುತ್ತಕಸ್ಸ ತಾವ ಥನಪಾನತೋ ಅಪಗಮನಕಾಲಂ ಆಗಮೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹಿ।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಅನಾಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಲಾಯಿ। ಅಥ ನಂ ನಗರಗುತ್ತಿಕಾ ಅಗ್ಗಹೇಸುಂ। ಸೋ "ಅಹಂ, ಸಾಮಿ, ಮಾತುಪೋಸಕೋ ನಾಮ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ ಮ"ನ್ತಿ ತೇಹಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗದ್ವಾರೇನೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ವಿಹಾಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೋ "ಏವರೂಪಮ್ಪಿ ನಾಮ ಮೇ ದುಚ್ಛಿನ್ದನಿಯಂ ಪುತ್ತದಾರಬನ್ಧನಂ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ"ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೦೧"ನ ತಂ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧನಮಾಹು ಧೀರಾ, ಯದಾಯಸಂ ದಾರುಜಪಬ್ಬಜಞ್ಚ।

ಸಾರತ್ತರತ್ತಾ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲೇಸು, ಪುತ್ತೇಸು ದಾರೇಸು ಚ ಯಾ ಅಪೇಕ್ಖಾ॥

೧೦೬"ಏತಂ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧನಮಾಹು ಧೀರಾ, ಓಹಾರಿನಂ ಸಿಥಿಲಂ ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚಂ।
ಏತಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾನ ವಜನ್ತಿ ಧೀರಾ, ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ ಕಾಮಸುಖಂ ಪಹಾಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧೀರಾ**ತಿ ಧಿತಿಮನ್ತಾ, ಧಿಕ್ಕತಪಾಪಾತಿ ಧೀರಾ। ಅಥ ವಾ ಧೀ ವುಚ್ಚತಿ ಪಞ್ಞಾ, ತಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾತಿ ಧೀರಾ, ಬುದ್ಧಾ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಬುದ್ಧಸಾವಕಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ಚ ಇಮೇ ಧೀರಾ ನಾಮ। **ಯದಾಯಸ**ನ್ತಿಆದೀಸು ಯಂ ಸಙ್ಖಲಿಕಸಙ್ಖಾತಂ ಅಯಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಆಯಸಂ, ಯಂ ಅದ್ದುಬನ್ಧನಸಙ್ಖಾತಂ ದಾರುಜಂ, ಯಞ್ಚ ಪಬ್ಬಜತಿಣೇಹಿ ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ವಾಕಾದೀಹಿ ರಜ್ಜುಂ ಕತ್ವಾ ಕತರಜ್ಜುಬನ್ಧನಂ, ತಂ ಆಯಸಾದಿಂ ಛಿನ್ದಿತುಂ ಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಭಾವೇನ ಧೀರಾ ದಳ್ಹಂ ಥಿರನ್ತಿ ನಾಹು ನ ಕಥೇನ್ತಿ। **ಸಾರತ್ತರತ್ತಾ**ತಿ ಸಾರತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ರತ್ತಾ, ಬಲವರಾಗರತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಣಿಕುಣ್ಡಲೇಸೂ**ತಿ ಮಣೀಸು ಚ ಕುಣ್ಡಲೇಸು ಚ, ಮಣಿಯುತ್ತೇಸು ವಾ ಕುಣ್ಡಲೇಸು।

ಏತಂ ದಳ್ಹನ್ತಿ ಯೇ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲೇಸು ಸಾರತ್ತರತ್ತಾ, ತೇಸಂ ಯೋ ಚ ಸಾರಾಗೋ, ಯಾ ಚ ತೇಸಂ ಪುತ್ತದಾರೇಸು ಅಪೇಕ್ಖಾ ತಣ್ಹಾ, ಏತಂ ಕಿಲೇಸಮಯಂ ಬನ್ಧನಂ ದಳ್ಹಂ ಥಿರನ್ತಿ ಧೀರಾ ಆಹು। **ಓಹಾರಿನ**ನ್ತಿ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಪಾತನತೋ ಅವಹರತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಹರತೀತಿ ಓಹಾರಿನಂ। **ಸಿಥಿಲ**ನ್ತಿ ಬನ್ಧನಟ್ಠಾನೇ ಛವಿಚಮ್ಮಮಂಸಾನಿ ನ ಛಿನ್ದತಿ, ಲೋಹಿತಂ ನ ನೀಹರತಿ, ಬನ್ಧನಭಾವಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾಪೇತಿ, ಥಲಪಥಜಲಪಥಾದೀಸು ಕಮ್ಮಾನಿ ಕಾತುಂ ದೇತೀತಿ ಸಿಥಿಲಂ। **ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚ**ನ್ತಿ ತಣ್ಹಾಲೋಭವಸೇನ ಹಿ ಏಕವಾರಮ್ಪಿ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ ದಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ಕಚ್ಛಪೋ ವಿಯ ದುಮ್ಮೋಚಯಂ ಹೋತೀತಿ ದುಪ್ಪಮುಞ್ಚಂ। **ಏತಮ್ಪಿ ಛೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಏತಂ ಏವಂ ದಳ್ಹಮ್ಪಿ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನಂ ಞಾಣಖಗ್ಗೇನ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಯದಾಮಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಮತ್ತವರವಾರಣಾ ವಿಯ ಪಞ್ಜರೇ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸೀಹಪೋತಕಾ ವಿಯ ಚ ಧೀರಾ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಉಕ್ಕಾರಭೂಮಿಂ ವಿಯ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಾ ಅನಪೇಕ್ಖಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಮಸುಖಂ ಪಹಾಯ ವಜನ್ತಿ ಪಕ್ಕಮನ್ತಿ, ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ। "ತದಾ ಮಾತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ಅಹೋಸಿ, ಪಿತಾ ಸುದ್ಧೋದನಮಹಾರಾಜಾ, ಭರಿಯಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲೋ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಪಹಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬನ್ಧನಾಗಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೦೨] ೨. ಕೇಳಿಸೀಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಹಂಸಾ ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮಾ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ ಪಞ್ಞಾತೋ ಮಧುರಸ್ಸರೋ ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಖೀಣಾಸವೋ ಅಸೀತಿಯಾ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಅನ್ತರೋ ಪಮಾಣೇನ ಓಮಕೋ ಲಕುಣ್ಡಕೋ ಸಾಮಣೇರೋ ವಿಯ, ಖುದ್ದಕೋ ಕೀಳನತ್ಥಾಯ ಕತೋ ವಿಯ। ತಸ್ಮಿಂ ಏಕದಿವಸಂ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಜೇತವನಕೋಟ್ಠಕಂ ಗತೇ ಜನಪದಾ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ದಸಬಲಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸನ್ತಾ ವಿಹಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಾಮಣೇರೋ ಏಸೋ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಥೇರಂ ಚೀವರಕಣ್ಣೇ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಸೀಸಂ ಗಣ್ಹನ್ತಾ ನಾಸಾಯ ಪರಾಮಸನ್ತಾ ಕಣ್ಣೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ

ಪತ್ತಚೀವರಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರೇ ಕತೇ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಭನ್ತೇ, ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯತ್ಥೇರೋ ಕಿರ ನಾಮೇಕೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸಾವಕೋ ಮಧುರಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ ಅತ್ಥಿ, ಕಹಂ ಸೋ ಇದಾನೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಟ್ಠುಕಾಮತ್ಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಯ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ದಿಸ್ವಾ ಚೀವರಕಣ್ಣಾದೀಸು ಗಣ್ಹನ್ತಾ ಹತ್ಥಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಗತಾ, ಏಸ ಸೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ, ಏವರೂಪೋ ಪತ್ಥಿತಪತ್ಥನೋ ಅಭಿನೀಹಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಾವಕೋ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖೋ ಜಾತೋ"ತಿ? ಸತ್ಥಾ "ಅತ್ತನಾ ಕತಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಸ್ಸ ಜಿಣ್ಣಂ ಜರಾಪತ್ತಂ ಹತ್ಥಿಂ ವಾ ಅಸ್ಸಂ ವಾ ಗೋಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಕೇಳಿಸೀಲೋ ಹುತ್ವಾ ತಥಾರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾವ ಅನುಬನ್ಧಾಪೇತಿ, ಜಿಣ್ಣಸಕಟಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ಭಿನ್ದಾಪೇತಿ, ಜಿಣ್ಣಮಾತುಗಾಮೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಉದರೇ ಪಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಪುನ ಉಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಭಾಯಾಪೇತಿ , ಜಿಣ್ಣಪುರಿಸೇ ದಿಸ್ವಾ ಲಙ್ಘಕೇ ವಿಯ ಭೂಮಿಯಂ ಸಂಪರಿವತ್ತಕಾದಿಕೀಳಂ ಕೀಳಾಪೇತಿ, ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಅಸುಕಘರೇ ಕಿರ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾಪಿ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಕೀಳತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಲಜ್ಜನ್ತಾ ಅತ್ತನೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತಿರೋರಟ್ಠಾನಿ ಪೇಸೇನ್ತಿ, ಮಾತುಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮೋ ಪಿತುಪಟ್ಠಾನಧಮ್ಮೋ ಪಚ್ಛಿಜ್ಜಿ, ರಾಜಸೇವಕಾಪಿ ಕೇಳಿಸೀಲಾವ ಅಹೇಸುಂ। ಮತಮತಾ ಚತ್ತಾರೋ ಅಪಾಯೇ ಪೂರೇನ್ತಿ, ದೇವಪರಿಸಾ ಪರಿಹಾಯತಿ।

ಸಕ್ಕೋ ಅಭಿನವೇ ದೇವಪುತ್ತೇ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ದಮೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಮಹಲ್ಲಕವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ಜಿಣ್ಣಯಾನಕೇ ದ್ವೇ ತಕ್ಕಚಾಟಿಯೋ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಜರಗೋಣೇ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಛಣದಿವಸೇ ಅಲಙ್ಕತಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ಅಲಙ್ಕತನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೇ ಪಿಲೋತಿಕನಿವತ್ಥೋ ತಂ ಯಾನಕಂ ಪಾಜೇನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಅಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಜಿಣ್ಣಯಾನಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏತಂ ಯಾನಕಂ ಅಪನೇಥಾ"ತಿ ವದತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಕಹಂ, ದೇವ, ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ರಞ್ಞೋಯೇವ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬಹುಸಮ್ಪತ್ತೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಪಾಜೇನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಮತ್ಥಕೇ ಏಕಂ ಚಾಟಿಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಾಪೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಭಿನ್ದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸೀಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ತಕ್ಕಂ ಪಗ್ಘರತಿ, ಸೋ ತೇನ ಅಟ್ಟೀಯತಿ ಹರಾಯತಿ ಜಿಗುಚ್ಛತಿ। ಅಥಸ್ಸ ತಂ ಉಪದ್ದುತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ಯಾನಕಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕತ್ತಭಾವಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಜಿರಹತ್ಥೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಪಾಪ ಅಧಮ್ಮಿಕರಾಜ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ ನ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ತವ ಸರೀರಂ ಜರಾ ನ ಪಹರಿಸ್ಸತಿ, ಕೇಳಿಸೀಲೋ ಹುತ್ವಾ ವುಡ್ಢೇ ವಿಹೇಠನಕಮ್ಮಂ ಕರೋಸಿ, ಏಕಕಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಮತಮತಾ ಅಪಾಯೇ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ। ಸಚೇ ಇಮಮ್ಹಾ ಕಮ್ಮಾ ನ ವಿರಮಿಸ್ಸಸಿ, ವಜಿರೇನ ತೇ ಸೀಸಂ ಪದಾಲೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯೇತಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ಥಾ"ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಗುಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ ವುಡ್ಢಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮಸ್ಸ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಓವದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೦೩."ಹಂಸಾ ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ಚ, ಹತ್ಥಯೋ ಪಸದಾ ಮಿಗಾ।
ಸಬ್ಬೇ ಸೀಹಸ್ಸ ಭಾಯನ್ತಿ, ನತ್ಥಿ ಕಾಯಸ್ಮಿ ತುಲ್ಯತಾ॥

೧೦೪."ಏವಮೇವ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ದಹರೋ ಚೇಪಿ ಪಞ್ಞವಾ।
ಸೋ ಹಿ ತತ್ಥ ಮಹಾ ಹೋತಿ, ನೇವ ಬಾಲೋ ಸರೀರವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಸದಾ ಮಿಗಾ**ತಿ ಪಸದಸಙ್ಖಾತಾ ಮಿಗಾ, ಪಸದಾ ಮಿಗಾ ಚ ಅವಸೇಸಾ ಮಿಗಾ ಚಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪಸದಮಿಗಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಪಸದಾ ಮಿಗಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನತ್ಥಿ ಕಾಯಸ್ಮಿಂ ತುಲ್ಯತಾ**ತಿ ಸರೀರೇ ಪಮಾಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಯದಿ ಭವೇಯ್ಯ, ಮಹಾಸರೀರಾ ಹತ್ಥಿನೋ ಚೇವ ಪಸದಮಿಗಾ ಚ ಸೀಹಂ ಮಾರೇಯ್ಯುಂ, ಸೀಹೋ ಹಂಸಾದಯೋ ಖುದ್ದಕಸರೀರೇಯೇವ ಮಾರೇಯ್ಯ, ಖುದ್ದಕಾಯೇವ ಸೀಹಸ್ಸ ಭಾಯೇಯ್ಯುಂ, ನ ಮಹನ್ತಾ। ಯಸ್ಮಾ ಪನೇತಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಸೀಹಸ್ಸ ಭಾಯನ್ತಿ। **ಸರೀರವಾ**ತಿ ಬಾಲೋ ಮಹಾಸರೀರೋಪಿ ಮಹಾ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯೋ ಸರೀರೇನ ಖುದ್ದಕೋಪಿ ಮಾ ತಂ ಞಾಣೇನಪಿ ಖುದ್ದಕೋತಿ ಮಞ್ಞಿತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ। "ತದಾ ರಾಜಾ ಲಕುಣ್ಡಕಭದ್ದಿಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ತಾಯ ಕೇಳಿಸೀಲತಾಯ ಪರೇಸಂ ಕೇಳಿನಿಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕೇಳಿಸೀಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೦೩] ೩. ಖನ್ಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಿರೂಪಕ್ಖೇಹಿ ಮೇ ಮೇತ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಕಿರ ಜನ್ತಾಘರದ್ವಾರೇ ಕಟ್ಠಾನಿ ಫಾಲೇನ್ತಂ ಪೂತಿರುಕ್ಖನ್ತರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಏಕೋ ಸಪ್ಪೋ ಪಾದಙ್ಗುಲಿಯಂ ಡಂಸಿ, ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಮತೋ। ತಸ್ಸ ಮತಭಾವೋ ಸಕಲವಿಹಾರೇ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಜನ್ತಾಘರದ್ವಾರೇ ಕಟ್ಠಾನಿ ಫಾಲೇನ್ತೋ ಸಪ್ಪೇನ ದಟ್ಠೋ ತತ್ಥೇವ ಮತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಚೇ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಚತ್ತಾರಿ ಅಹಿರಾಜಕುಲಾನಿ ಆರಬ್ಭ ಮೇತ್ತಂ ಅಭಾವಯಿಸ್ಸ, ನ ನಂ ಸಪ್ಪೋ ಡಂಸೇಯ್ಯ। ಪೋರಾಣಕತಾಪಸಾಪಿ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಚತೂಸು ಅಹಿರಾಜಕುಲೇಸು ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ತಾನಿ ಅಹಿರಾಜಕುಲಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಭಯತೋ ಮುಚ್ಚಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಙ್ಗಾನಿವತ್ತನೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಇಸಿಗಣಪರಿವುತೋ ವಿಹಾಸಿ। ತದಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ದೀಘಜಾತಿಕಾ ಇಸೀನಂ ಪರಿಪನ್ಥಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಇಸಯೋ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ। ತಾಪಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಬ್ಬೇ ತಾಪಸೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಚತೂಸು ಅಹಿರಾಜಕುಲೇಸು ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಯ್ಯಾಥ, ನ ವೋ ಸಪ್ಪಾ ಡಂಸೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚತೂಸು ಅಹಿರಾಜಕುಲೇಸು ಏವಂ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೫."ವಿರೂಪಕ್ಖೇಹಿ ಮೇ ಮೇತ್ತಂ, ಮೇತ್ತಂ ಏರಾಪಥೇಹಿ ಮೇ।
ಛಬ್ಯಾಪುತ್ತೇಹಿ ಮೇ ಮೇತ್ತಂ, ಮೇತ್ತಂ ಕಣ್ಹಾಗೋತಮಕೇಹಿ ಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿರೂಪಕ್ಖೇಹಿ ಮೇ ಮೇತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿರೂಪಕ್ಖನಾಗರಾಜಕುಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಮೇತ್ತಂ। **ಏರಾಪಥಾ**ದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। ಏತಾನಿಪಿ ಹಿ ಏರಾಪಥನಾಗರಾಜಕುಲಂ ಛಬ್ಯಾಪುತ್ತನಾಗರಾಜಕುಲಂ ಕಣ್ಹಾಗೋತಮಕನಾಗರಾಜಕುಲನ್ತಿ ನಾಗರಾಜಕುಲಾನೇವ।

ಏವಂ ಚತ್ತಾರಿ ನಾಗರಾಜಕುಲಾನಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಏತೇಸು ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥ, ದೀಘಜಾತಿಕಾ ವೋ ನ ಡಂಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ನ ವಿಹೇಠೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಅಪಾದಕೇಹಿ ಮೇ ಮೇತ್ತಂ, ಮೇತ್ತಂ ದ್ವಿಪಾದಕೇಹಿ ಮೇ।
ಚತುಪ್ಪದೇಹಿ ಮೇ ಮೇತ್ತಂ, ಮೇತ್ತಂ ಬಹುಪ್ಪದೇಹಿ ಮೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಪಠಮಪದೇನ ಓದಿಸ್ಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಸು ಅಪಾದಕೇಸು ದೀಘಜಾತಿಕೇಸು ಚೇವ ಮಚ್ಛೇಸು ಚ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾ ದಸ್ಸಿತಾ, ದುತಿಯಪದೇನ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚೇವ ಪಕ್ಖಿಜಾತೇಸು ಚ, ತತಿಯಪದೇನ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಾದೀಸು ಸಬ್ಬಚತುಪ್ಪದೇಸು, ಚತುತ್ಥಪದೇನ ವಿಚ್ಛಿಕಸತಪದಿಉಚ್ಚಾಲಿಙ್ಗಪಾಣಕಮಕ್ಕಟಕಾದೀಸು।

ಏವಂ ಸರೂಪೇನ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಆಯಾಚನವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಮಾ ಮಂ ಅಪಾದಕೋ ಹಿಂಸಿ, ಮಾ ಮಂ ಹಿಂಸಿ ದ್ವಿಪಾದಕೋ।
ಮಾ ಮಂ ಚತುಪ್ಪದೋ ಹಿಂಸಿ, ಮಾ ಮಂ ಹಿಂಸಿ ಬಹುಪ್ಪದೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾ ಮ**ನ್ತಿ ಏತೇಸು ಅಪಾದಕಾದೀಸು ಕೋಚಿ ಏಕೋಪಿ ಮಾ ಮಂ ಹಿಂಸತು, ಮಾ ವಿಹೇಠೇತೂತಿ ಏವಂ ಆಯಾಚನ್ತಾ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇದಾನಿ ಅನೋದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇ ಪಾಣಾ, ಸಬ್ಬೇ ಭೂತಾ ಚ ಕೇವಲಾ।
ಸಬ್ಬೇ ಭದ್ರಾನಿ ಪಸ್ಸನ್ತು, ಮಾ ಕಞ್ಚಿ ಪಾಪಮಾಗಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ತಣ್ಹಾದಿಟ್ಠಿವಸೇನ ವಟ್ಟೇ ಪಞ್ಚಸು ಖನ್ಧೇಸು ಆಸತ್ತಾ ವಿಸತ್ತಾ ಲಗ್ಗಾ ಲಗ್ಗಿತಾತಿ **ಸತ್ತಾ,** ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಪವತ್ತನಸಙ್ಖಾತೇನ ಪಾಣನವಸೇನ **ಪಾಣಾ,** ಭೂತಭಾವಿತನಿಬ್ಬತ್ತನವಸೇನ **ಭೂತಾ**ತಿ ಏವಂ ವಚನಮತ್ತವಿಸೇಸೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅವಿಸೇಸೇನ ಪನ ಸಬ್ಬಾನಿಪೇತಾನಿ ಪದಾನಿ ಸಬ್ಬಸತ್ತಸಙ್ಗಾಹಕಾನೇವ। **ಕೇವಲಾ**ತಿ ಸಕಲಾ। ಇದಂ ಸಬ್ಬಸದ್ದಸ್ಸೇವ ಹಿ ಪರಿಯಾಯವಚನಂ। **ಭದ್ರಾನಿ ಪಸ್ಸನ್ತೂ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಪೇತೇ ಸತ್ತಾ ಭದ್ರಾನಿ ಸಾಧೂನಿ ಕಲ್ಯಾಣಾನೇವ ಪಸ್ಸನ್ತು। **ಮಾ ಕಞ್ಚಿ ಪಾಪಮಾಗಮಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಕಞ್ಚಿ ಏಕಂ ಸತ್ತಮ್ಪಿ ಪಾಪಂ ಲಾಮಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಮಾ ಆಗಮಾ, ಮಾ ಆಗಚ್ಛತು ಮಾ ಪಾಪುಣಾತು, ಸಬ್ಬೇ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಸುಖೀ ನಿದ್ದುಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತೂತಿ।

ಏವಂ "ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಅನೋದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಾಪೇತುಂ -

೧೦೯."ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಬುದ್ಧೋ, ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಧಮ್ಮೋ।
ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಆಹ॥

ತತ್ಥ ಪಮಾಣಕರಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಅಭಾವೇನ ಗುಣಾನಞ್ಚ ಪಮಾಣಾಭಾವೇನ ಬುದ್ಧರತನಂ **ಅಪ್ಪಮಾಣಂ। ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ನವವಿಧೋ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮೋ। ತಸ್ಸಪಿ ಪಮಾಣಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾತಿ **ಅಪ್ಪಮಾಣೋ।** ತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಸಙ್ಘೋಪಿ ಅಪ್ಪಮಾಣೋ।**

ಇತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಗುಣತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಮಾಣೇ ಸತ್ತೇ ದಸ್ಸೇತುಂ -

“ಪಮಾಣವನ್ತಾನಿ ಸರೀಸಪಾನಿ, ಅಹಿ ವಿಚ್ಛಿಕ ಸತಪದೀ।
ಉಣ್ಣನಾಭಿ ಸರಬೂ ಮೂಸಿಕಾ”ತಿ ಆಹ॥

ತತ್ಥ **ಸರೀಸಪಾನೀ**ತಿ ಸಪ್ಪದೀಘಜಾತಿಕಾನಂ ನಾಮಂ। ತೇ ಹಿ ಸರನ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸಿರೇನ ವಾ ಸಪನ್ತೀತಿ ಸರೀಸಪಾ। **“ಅಹೀ”**ತಿಆದಿ ತೇಸಂ ಸರೂಪತೋ ನಿದಸ್ಸನಂ। ತತ್ಥ **ಉಣ್ಣನಾಭೀ**ತಿ ಮಕ್ಕಟಕೋ। ತಸ್ಸ ಹಿ ನಾಭಿತೋ ಉಣ್ಣಾಸದಿಸಂ ಸುತ್ತಂ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ತಸ್ಮಾ “ಉಣ್ಣನಾಭೀ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸರಬೂ**ತಿ ಘರಗೋಳಿಕಾ।

ಇತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಯಸ್ಮಾ ಏತೇಸಂ ಅನ್ತೋರಾಗಾದಯೋ ಪಮಾಣಕರಾ ಧಮ್ಮಾ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ತಾನಿ ಸರೀಸಪಾದೀನಿ ಪಮಾಣವನ್ತಾನೀ”ತಿ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಅಪ್ಪಮಾಣಾನಂ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಆನುಭಾವೇನ ಇಮೇ ಪಮಾಣವನ್ತಾ ಸತ್ತಾ ರತ್ತಿನ್ದಿವಂ ಪರಿತ್ತಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೂತಿ ಏವಂ ತಿಣ್ಣಂ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

“ಕತಾ ಮೇ ರಕ್ಖಾ ಕತಾ ಮೇ ಪರಿತ್ತಾ, ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತು ಭೂತಾನಿ।
ಸೋಹಂ ನಮೋ ಭಗವತೋ, ನಮೋ ಸತ್ತನ್ನಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕತಾ ಮೇ ರಕ್ಖಾ**ತಿ ಮಯಾ ರತನತ್ತಯಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ರಕ್ಖಾ ಗುತ್ತಿ ಕತಾ। **ಕತಾ ಮೇ ಪರಿತ್ತಾ**ತಿ ಪರಿತ್ತಾಣಮ್ಪಿ ಮೇ ಅತ್ತನೋ ಕತಂ। **ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತು ಭೂತಾನೀ**ತಿ ಮಯಿ ಅಹಿತಜ್ಝಾಸಯಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಪಟಿಕ್ಕಮನ್ತು ಅಪಗಚ್ಛನ್ತು। **ಸೋಹಂ ನಮೋ ಭಗವತೋ**ತಿ ಸೋ ಅಹಂ ಏವಂ ಕತಪರಿತ್ತೋ ಅತೀತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸಪಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನಮೋ ಕರೋಮಿ। **ನಮೋ ಸತ್ತನ್ನಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನ**ನ್ತಿ ವಿಸೇಸೇನ ಪನ ಅತೀತೇ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತಾನಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ ನಮೋ ಕರೋಮೀತಿ।

ಏವಂ “ನಮಕ್ಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ಸತ್ತ ಬುದ್ಧೇ ಅನುಸ್ಸರಥಾ”ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಇಮಂ ಪರಿತ್ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಆದಿತೋ ಪನ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಚತೂಸು ಅಹಿರಾಜಕುಲೇಸು ಮೇತ್ತಾಯ ದೀಪಿತತ್ತಾ ಓದಿಸ್ಸಕಾನೋದಿಸ್ಸಕವಸೇನ ವಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾನಂ ದೀಪಿತತ್ತಾ ಇದಂ ಪರಿತ್ತಂ ಇಧ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ, ಅಞ್ಞಂ ವಾ ಕಾರಣಂ ಪರಿಯೇಸಿತಬ್ಬಂ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಸಿಗಣೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಮೇತ್ತಂ ಭಾವೇಸಿ, ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಿ। ಏವಮೇತೇಸು ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೇಸುಯೇವ ಸಬ್ಬೇ ದೀಘಜಾತಿಕಾ ಪಟಿಕ್ಕಮಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಇಸಿಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಖನ್ಧಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೦೪] ೪. ವೀರಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಪಿ ವೀರಕ ಪಸ್ಸೇಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಗತಾಲಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಪರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೇಸು ಹಿ ಥೇರೇಸು ಸತ್ಥಾ “ಸಾರಿಪುತ್ತ, ದೇವದತ್ತೋ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಕಿಂ ಅಕಾಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸುಗತಾಲಯಂ,

ಭನ್ತೇ, ದಸ್ಸೇಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಖೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಮಮ ಅನುಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಉದಕಕಾಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿ, "ವೀರಕೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಅಹೋಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಕಾಕಭತ್ತಂ ವಾ ದಾತುಂ ಯಕ್ಖನಾಗಬಲಿಕಮ್ಮಂ ವಾ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಛಾತಕರಟ್ಠತೋ ಕಾಕಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿಂಸು। ತತ್ಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಸವಿಟ್ಠಕೋ ನಾಮ ಕಾಕೋ ಕಾಕಿಂ ಆದಾಯ ವೀರಕಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏಕಮನ್ತೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವೀರಕಂ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಸುಕ್ಖಾಪೇನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ಉದಕಕಾಕಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಕ್ಕಾ ಬಹೂ ಮಚ್ಛೇ ಲದ್ಧುಂ, ಇಮಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಸಾಮಿ ಉಪಟ್ಠಹಿತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತೇನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ವೀರಕೋಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಸವಿಟ್ಠಕಸ್ಸ ದೇತಿ। ಸೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಯಾಪನಮತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಕಾಕಿಯಾ ದೇತಿ।

ತಸ್ಸ ಅಪರಭಾಗೇ ಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ - "ಅಯಮ್ಪಿ ಉದಕಕಾಕೋ ಕಾಳಕೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಕಾಳಕೋ, ಅಕ್ಖಿತುಣ್ಡಪಾದೇಹಿಪಿ ಏತಸ್ಸ ಚ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ನಾನಾಕರಣಂ ನತ್ಥಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಿನಾ ಗಹಿತಮಚ್ಛೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಮೇವ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ವೀರಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಮೇವ ಸರಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ನ ತ್ವಂ, ಸಮ್ಮ, ಉದಕಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಗಣ್ಹನಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಮಾ ನಸ್ಸೀ"ತಿ ತೇನ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ಸರಂ ಓರುಯ್ಹ ಉದಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನೋ ಸೇವಾಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸೇವಾಲನ್ತರೇ ಲಗ್ಗಿ, ಅಗ್ಗತುಣ್ಡಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ನಿರಸ್ಸಾಸೋ ಅನ್ತೋಉದಕೇಯೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಆಗಮನಂ ಅಪಸ್ಸಮಾನಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನನತ್ಥಂ ವೀರಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಸವಿಟ್ಠಕೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಮಾನಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೭."ಅಪಿ ವೀರಕ ಪಸ್ಸೇಸಿ, ಸಕುಣಂ ಮಞ್ಜುಭಾಣಕಂ।
ಮಯೂರಗೀವಸಙ್ಕಾಸಂ, ಪತಿಂ ಮಯ್ಹಂ ಸವಿಟ್ಠಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಿ, ವೀರಕ, ಪಸ್ಸೇಸೀತಿ**, ಸಾಮಿ ವೀರಕ, ಅಪಿ ಪಸ್ಸಸಿ। **ಮಞ್ಜುಭಾಣಕನ್ತಿ** ಮಞ್ಜುಭಾಣಿನಂ। ಸಾ ಹಿ ರಾಗವಸೇನ "ಮಧುರಸ್ಸರೋ ಮೇ ಪತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। **ಮಯೂರಗೀವಸಙ್ಕಾಸನ್ತಿ** ಮೋರಗೀವಸಮಾನವಣ್ಣಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ವೀರಕೋ "ಆಮ, ಜಾನಾಮಿ ತೇ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗತಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೮."ಉದಕಥಲಚರಸ್ಸ ಪಕ್ಖಿನೋ, ನಿಚ್ಚಂ ಆಮಕಮಚ್ಛಭೋಜಿನೋ।
ತಸ್ಸಾನುಕರಂ ಸವಿಟ್ಠಕೋ, ಸೇವಾಲೇ ಪಲಿಗುಣ್ಠಿತೋ ಮತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉದಕಥಲಚರಸ್ಸಾತಿ** ಉದಕೇ ಚ ಥಲೇ ಚ ಚರಿತುಂ ಸಮತ್ಥಸ್ಸ। **ಪಕ್ಖಿನೋತಿ** ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ತಸ್ಸಾನುಕರನ್ತಿ** ತಸ್ಸ ಅನುಕರೋನ್ತೋ। **ಸೇವಾಲೇ ಪಲಿಗುಣ್ಠಿತೋ ಮತೋತಿ** ಉದಕಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸೇವಾಲಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸೇವಾಲಪರಿಯೋನದ್ಧೋ ಅನ್ತೋಉದಕೇಯೇವ ಮತೋ, ಪಸ್ಸ, ಏತಸ್ಸ ತುಣ್ಡಂ ದಿಸ್ಸತೀತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕಾಕೀ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸವಿಟ್ಠಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ವೀರಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವೀರಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೦೫] ೫. ಗಙ್ಗೇಯ್ಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೋಭತಿ ಮಚ್ಛೋ ಗಙ್ಗೇಯ್ಯೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದ್ವೇ ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಸುಭಭಾವನಂ ಅನನುಯುಞ್ಜಿತ್ವಾ ರೂಪಪಸಂಸಕಾ ಹುತ್ವಾ ರೂಪಂ ಉಪಲಾಳೇನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ "ತ್ವಂ ನ ಸೋಭಸಿ, ಅಹಂ ಸೋಭಾಮೀ"ತಿ ರೂಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನವಿವಾದಾ ಅವಿದೂರೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಏಕಂ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೋಭನಭಾವಂ ವಾ ಅಸೋಭನಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಕೋ ಅಮ್ಹೇಸು ಸೋಭನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ "ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಹಮೇವ ಸೋಭನತರೋ"ತಿ ಆಹ। ದಹರಾ "ಅಯಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಅಪುಚ್ಛಿತಂ ಕಥೇತೀ"ತಿ ತಂ ಪರಿಭಾಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸಾ ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಥೇರೋ ಕಿರ ತೇ ರೂಪನಿಸ್ಸಿತಕೇ ದಹರೇ ಲಜ್ಜಾಪೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇ ದ್ವೇ ದಹರಾ ಇದಾನೇವ ರೂಪಪಸಂಸಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪೇತೇ ರೂಪಮೇವ ಉಪಲಾಳೇನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಗಙ್ಗಾಯಮುನಾನಂ ಸಮಾಗಮಟ್ಠಾನೇ ಗಙ್ಗೇಯ್ಯೋ ಚ ಯಾಮುನೇಯ್ಯೋ ಚ ದ್ವೇ ಮಚ್ಛಾ "ಅಹಂ ಸೋಭಾಮಿ, ತ್ವಂ ನ ಸೋಭಸೀ"ತಿ ರೂಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿವದಮಾನಾ ಅವಿದೂರೇ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಕಚ್ಛಪಂ ನಿಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೋಭನಭಾವಂ ವಾ ಅಸೋಭನಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಸಮ್ಮ ಕಚ್ಛಪ, ಗಙ್ಗೇಯ್ಯೋ ಸೋಭತಿ, ಉದಾಹು ಯಾಮುನೇಯ್ಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಕಚ್ಛಪೋ "ಗಙ್ಗೇಯ್ಯೋಪಿ ಸೋಭತಿ , ಯಾಮುನೇಯ್ಯೋಪಿ ಸೋಭತಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ದ್ವೀಹಿ ಅಹಮೇವ ಅತಿರೇಕತರಂ ಸೋಭಾಮೀ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೯"ಸೋಭತಿ ಮಚ್ಛೋ ಗಙ್ಗೇಯ್ಯೋ, ಅಥೋ ಸೋಭತಿ ಯಾಮುನೋ।
ಚತುಪ್ಪದೋಯಂ ಪುರಿಸೋ, ನಿಗ್ರೋಧಪರಿಮಣ್ಡಲೋ।
ಈಸಕಾಯತಗೀವೋ ಚ, ಸಬ್ಬೇವ ಅತಿರೋಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಚತುಪ್ಪದೋಯ**ನ್ತಿ ಚತುಪ್ಪದೋ ಅಯಂ। **ಪುರಿಸೋ**ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ನಿಗ್ರೋಧಪರಿಮಣ್ಡಲೋ**ತಿ ಸುಜಾತೋ ನಿಗ್ರೋಧೋ ವಿಯ ಪರಿಮಣ್ಡಲೋ। **ಈಸಕಾಯತಗೀವೋ**ತಿ ರಥೀಸಾ ವಿಯ ಆಯತಗೀವೋ । **ಸಬ್ಬೇವ ಅತಿರೋಚತೀ**ತಿ ಏವಂ ಸಣ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಕಚ್ಛಪೋ ಸಬ್ಬೇವ ಅತಿರೋಚತಿ, ಅಹಮೇವ ಸಬ್ಬೇ ತುಮ್ಹೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೋಭಾಮೀತಿ ವದತಿ।

ಮಚ್ಛಾ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ! ಪಾಪಕಚ್ಛಪ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಂ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮೇವ ಕಥೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೦"ಯಂ ಪುಚ್ಛಿತೋ ನ ತಂ ಅಕ್ಖಾಸಿ, ಅಞ್ಞಂ ಅಕ್ಖಾಸಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ।
ಅತ್ತಪ್ಪಸಂಸಕೋ ಪೋಸೋ, ನಾಯಂ ಅಸ್ಮಾಕ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ತಪ್ಪಸಂಸಕೋ**ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಪಸಂಸನಸೀಲೋ ಅತ್ತುಕ್ಕಂಸಕೋ ಪೋಸೋ। **ನಾಯಂ ಅಸ್ಮಾಕ ರುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಅಯಂ ಪಾಪಕಚ್ಛಪೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನ ರುಚ್ಚತಿ ನ ಖಮತೀತಿ ಕಚ್ಛಪಸ್ಸ ಉಪರಿ ಉದಕಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಮಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದ್ವೇ ಮಚ್ಛಾ ದ್ವೇ ದಹರಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ಕಚ್ಛಪೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಇಮಸ್ಸ ಕಾರಣಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖಕಾರಿಕಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗಙ್ಗೇಯ್ಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೦೬] ೬. ಕುರುಙ್ಗಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇಙ್ಘ ವಟ್ಟಮಯಂ ಪಾಸನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ದೇವದತ್ತೋ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುರುಙ್ಗಮಿಗೋ ಹುತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕಸ್ಸ ಸರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗುಮ್ಬೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಸೇವ ಸರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ಸತಪತ್ತೋ, ಸರಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಚ್ಛಪೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಏವಂ ತೇ ತಯೋಪಿ ಸಹಾಯಕಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಿಯಸಂವಾಸಂ ವಸಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಮಿಗಲುದ್ದಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ಚರನ್ತೋ ಪಾನೀಯತಿತ್ಥೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪದವಲಞ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ ಲೋಹನಿಗಳಸದಿಸಂ ವಟ್ಟಮಯಂ ಪಾಸಂ ಓಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾನೀಯಂ ಪಾತುಂ ಆಗತೋ ಪಠಮಯಾಮೇಯೇವ ಪಾಸೇ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ ಬದ್ಧರವಂ ರವಿ। ತಸ್ಸ ತೇನ ಸದ್ದೇನ ರುಕ್ಖಗ್ಗತೋ ಸತಪತ್ತೋ ಉದಕತೋ ಚ ಕಚ್ಛಪೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮನ್ತಯಿಂಸು। ಅಥ ಸತಪತ್ತೋ ಕಚ್ಛಪಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ತವ ದನ್ತಾ ಅತ್ಥಿ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ಪಾಸಂ ಛಿನ್ದ, ಅಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಥಾ ಸೋ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಕತಪರಕ್ಕಮೇನ ಸಹಾಯೋ ನೋ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೧."ಇಙ್ಘ ವಟ್ಟಮಯಂ ಪಾಸಂ, ಛಿನ್ದ ದನ್ತೇಹಿ ಕಚ್ಛಪ।
ಅಹಂ ತಥಾ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯಥಾ ನೇಹಿತಿ ಲುದ್ದಕೋ"ತಿ॥

ಅಥ ಕಚ್ಛಪೋ ಚಮ್ಮವರತ್ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಆರಭಿ, ಸತಪತ್ತೋ ಲುದ್ದಕಸ್ಸ ವಸನಗಾಮಂ ಗತೋ ಅವಿದೂರೇ ರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿ। ಲುದ್ದಕೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇಯೇವ ಸತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಕುಣೋ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖೇ ಪಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ತಂ ಪುರಿಮದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಂ ಮುಖೇ ಪಹರಿ। ಲುದ್ದೋ "ಕಾಳಕಣ್ಣಿನಾ ಸಕುಣೇನಮ್ಹಿ ಪಹಟೋ"ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಸಯಿತ್ವಾ ಪುನ ಸತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಸಿ। ಸಕುಣೋ "ಅಯಂ ಪಠಮಂ ಪುರಿಮದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಇದಾನಿ ಪಚ್ಛಿಮದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಗೇಹೇ ನಿಸೀದಿ। ಲುದ್ದೋಪಿ "ಪುರಿಮದ್ವಾರೇನ ಮೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೇನ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ಸಕುಣೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಇದಾನಿ ಪಚ್ಛಿಮದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಚ್ಛಿಮದ್ವಾರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ, ಸಕುಣೋ ಪುನ ವಸ್ಸಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಖೇ ಪಹರಿ। ಲುದ್ದೋ "ಪುನಪಿ ಕಾಳಕಣ್ಣೀಸಕುಣೇನ ಪಹಟೋ, ನ ದಾನಿ ಮೇ ಏಸ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ದೇತೀ"ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಯಾವ ಅರುಣುಗ್ಗಮನಾ ಸಯಿತ್ವಾ ಅರುಣುಗ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಸತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸಕುಣೋ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ "ಲುದ್ದೋ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಚ್ಛಪೇನ ಏಕಮೇವ ಚಮ್ಮವದ್ಧಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸವರತ್ತಾ ಖಾದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ದನ್ತಾ ಪನಸ್ಸ ಪತನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾ ಜಾತಾ, ಮುಖತೋ ಲೋಹಿತಂ ಪಗ್ಘರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಲುದ್ದಪುತ್ತಂ ಸತ್ತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸನಿವೇಗೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ವದ್ಧಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವನಂ ಪಾವಿಸಿ, ಸಕುಣೋ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ನಿಸೀದಿ, ಕಚ್ಛಪೋ ಪನ ದುಬ್ಬಲತ್ತಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಲುದ್ದೋ ಕಚ್ಛಪಂ ಗಹೇತ್ವಾ

ಪಸಿಬ್ಬಕೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಾಣುಕೇ ಲಗ್ಗೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಚ್ಛಪಸ್ಸ ಗಹಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಸಹಾಯಸ್ಸ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದುಬ್ಬಲೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಲುದ್ದಸ್ಸ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸೋ "ದುಬ್ಬಲೋ ಏಸ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಸತ್ತಿಂ ಆದಾಯ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಾತಿದೂರೇ ನಾಚ್ಚಾಸನ್ನೇ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ, ದೂರಂ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪದಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇನ ಮಗ್ಗೇನ ವಾತವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗೇನ ಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಕಚ್ಛಪಂ ನೀಹರಿ। ಸತಪತ್ತೋಪಿ ರುಕ್ಖಾ ಓತರಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಓವಾದಂ ದದಮಾನೋ "ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲಭಿಂ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಮಯ್ಹಂ ಕತಂ, ಇದಾನಿ ಲುದ್ದೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ, ಸಮ್ಮ ಸತಪತ್ತ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಯಾಹಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ, ಸಮ್ಮ ಕಚ್ಛಪ, ಉದಕಂ ಪವಿಸಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨."ಕಚ್ಛಪೋ ಪಾವಿಸೀ ವಾರಿಂ, ಕುರುಙ್ಗೋ ಪಾವಿಸೀ ವನಂ।
ಸತಪತ್ತೋ ದುಮಗ್ಗಮ್ಹಾ, ದೂರೇ ಪುತ್ತೇ ಅಪಾನಯೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಪಾನಯೀ**ತಿ ಆನಯಿ, ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಲುದ್ದೋಪಿ ತಂ ಠಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ಅಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಛಿನ್ನಪಸಿಬ್ಬಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇ ತಯೋಪಿ ಸಹಾಯಾ ಯಾವಜೀವಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಲುದ್ದಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸತಪತ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಕಚ್ಛಪೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಕುರುಙ್ಗಮಿಗೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುರುಙ್ಗಮಿಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೦೭] ೭. ಅಸ್ಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಯಮಸ್ಸಕರಾಜೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಾರಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಕೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪಿತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನ ಇದಾನೇವ ತಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖು ಇತ್ಥಿಯಾ ತಯಿ ಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಪಾಟಲಿನಗರೇ ಅಸ್ಸಕೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಉಪರೀ ನಾಮ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪಾ ಅಭಿರೂಪಾ ದಸ್ಸನೀಯಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಮಾನುಸವಣ್ಣಂ, ಅಪತ್ತಾ ದಿಬ್ಬವಣ್ಣಂ। ಸಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ, ತಸ್ಸಾ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ರಾಜಾ ಸೋಕಾಭಿಭೂತೋ ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ದೋಣಿಯಂ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ತೇಲಕಲಲಂ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ಠಪಾಪೇತ್ವಾ ನಿರಾಹಾರೋ ರೋದಮಾನೋ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅವಸೇಸಞಾತಕಾ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದಯೋಪಿ "ಮಾ ಸೋಚಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಙ್ಖಾರಾ"ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಾ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ತಸ್ಸ ವಿಲಪನ್ತಸ್ಸೇವ ಸತ್ತ ದಿವಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಲೋಕಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ರಾಜಾನಂ ತಥಾ ಪರಿದೇವಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏತಸ್ಸ ಮಯಾ ಅವಸ್ಸಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಸಿಲಾಪಟ್ಟೇ ಕಞ್ಚನಪಟಿಮಾ ವಿಯ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥೇಕೋ ಪಾಟಲಿನಗರವಾಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಮಾಣವ, ರಾಜಾ ಧಮ್ಮಿಕೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಿಕೋ ರಾಜಾ, ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ಕಾಲಕತಾ, ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸರೀರಂ ದೋಣಿಯಂ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ವಿಲಪಮಾನೋ ನಿಪನ್ನೋ, ಅಜ್ಜ ಸತ್ತಮೋ ದಿವಸೋ, ಕಿಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ರಾಜಾನಂ ಏವರೂಪಾ ದುಕ್ಖಾ ನ ಮೋಚೇಥ, ಯುತ್ತಂ ನು ಖೋ ತುಮ್ಹಾದಿಸೇಸು ಸೀಲವನ್ತೇಸು ಸಂವಿಜ್ಜಮಾನೇಸು ರಞ್ಞೋ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತು"ನ್ತಿ। "ನ ಖೋ ಅಹಂ , ಮಾಣವ, ರಾಜಾನಂ ಜಾನಾಮಿ, ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅಹಮೇವಸ್ಸ ತಸ್ಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇಯೇವ ತಂ ಕಥಾಪೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಯಾವ ರಾಜಾನಂ ಆನೇಮಿ, ತಾವ ಇಮೇವ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ಮಾಣವೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ತಸ್ಸ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ "ಉಪರಿಂ ಕಿರ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ರಥಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ – "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ದೇವಿಯಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ? "ಸಾ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ರೂಪಸ್ಮಿಂಯೇವ ಮತ್ತಾ ಪಮಾದಮಾಗಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಉಯ್ಯಾನೇ ಗೋಮಯಪಾಣಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ । "ನಾಹಂ ಸದ್ದಹಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ತೇ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಕಥಾಪೇಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು ಕಥಾಪೇಥಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ "ಉಭೋಪಿ ಗೋಮಯಪಿಣ್ಡಂ ವಟ್ಟಯಮಾನಾ ರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ತೇಸಂ ಆಗಮನಂ ಅಕಾಸಿ। ತೇ ತಥೇವ ಆಗಮಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "ಅಯಂ ತೇ , ಮಹಾರಾಜ, ಉಪರಿದೇವೀ, ತಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಗೋಮಯಪಾಣಕಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಸ್ಸಥ ನ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಭನ್ತೇ "'ಉಪರೀ ನಾಮ ಗೋಮಯಪಾಣಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ನ ಸದ್ದಹಾಮಹ"ನ್ತಿ। "ಕಥಾಪೇಮಿ ನಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕಥಾಪೇಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ತಂ ಕಥಾಪೇನ್ತೋ "ಉಪರೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಮನುಸ್ಸಭಾಸಾಯ "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। "ತ್ವಂ ಅತೀತಭವೇ ಕಾ ನಾಮ ಅಹೋಸೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಅಸ್ಸಕರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಉಪರೀ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಇದಾನಿ ಅಸ್ಸಕರಾಜಾ ಪಿಯೋ, ಉದಾಹು ಗೋಮಯಪಾಣಕೋ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಪುರಿಮಜಾತಿಯಾ ಸಾಮಿಕೋ, ತದಾ ಅಹಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಅನುಭವಮಾನಾ ವಿಚರಿಂ। ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೋ ಕಿಂ ಹೋತಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ಇದಾನಿ ಅಸ್ಸಕರಾಜಾನಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗಲಲೋಹಿತೇನ ಮಯ್ಹಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗೋಮಯಪಾಣಕಸ್ಸ ಪಾದೇ ಮಕ್ಖೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಮನುಸ್ಸಭಾಸಾಯ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೧೧೩."ಅಯಮಸ್ಸಕರಾಜೇನ , ದೇಸೋ ವಿಚರಿತೋ ಮಯಾ।
ಅನುಕಾಮಯ ಕಾಮೇನ, ಪಿಯೇನ ಪತಿನಾ ಸಹ॥

೧೧೪."ನವೇನ ಸುಖದುಕ್ಖೇನ, ಪೋರಾಣಂ ಅಪಿಧೀಯತಿ।
ತಸ್ಮಾ ಅಸ್ಸಕರಞ್ಞಾವ, ಕೀಟೋ ಪಿಯತರೋ ಮಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಯಮಸ್ಸಕರಾಜೇನ, ದೇಸೋ ವಿಚರಿತೋ ಮಯಾ**ತಿ ಅಯಂ ರಮಣೀಯೋ ಉಯ್ಯಾನಪದೇಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಾ ಅಸ್ಸಕರಾಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಚರಿತೋ। **ಅನುಕಾಮಯ ಕಾಮೇನಾ**ತಿ **ಅನೂ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಮಯಾ ತಂ ಕಾಮಯಮಾನಾಯ ತೇನ ಮಂ ಕಾಮಯಮಾನೇನ ಸಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಿಯೇನಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪಿಯೇನ। **ನವೇನ ಸುಖದುಕ್ಖೇನ, ಪೋರಾಣಂ ಅಪಿಧೀಯತೀ**ತಿ, ಭನ್ತೇ, ನವೇನ ಹಿ ಸುಖೇನ ಪೋರಾಣಂ ಸುಖಂ, ನವೇನ ಚ ದುಕ್ಖೇನ ಪೋರಾಣಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಿಧೀಯತಿ

ಪಟಿಚ್ಛಾದೀಯತಿ, ಏಸಾ ಲೋಕಸ್ಸ ಧಮ್ಮತಾತಿ ದೀಪೇತಿ। **ತಸ್ಮಾ ಅಸ್ಸಕರಞ್ಞಾವ, ಕೀಟೋ ಪಿಯತರೋ ಮಮಾತಿ** ಯಸ್ಮಾ ನವೇನ ಪೋರಾಣಂ ಪಿಧೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಮ ಅಸ್ಸಕರಾಜತೋ ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಕೀಟೋವ ಪಿಯತರೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅಸ್ಸಕರಾಜಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಠಿತೋವ ಕುಣಪಂ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸೀಸಂ ನ್ಹತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ರಾಜಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ ನಿಸ್ಸೋಕಂ ಕತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ''ತದಾ ಉಪರೀ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಸ್ಸಕರಾಜಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಮಾಣವೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ''ನ್ತಿ।

ಅಸ್ಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೦೮] ೮. ಸುಸುಮಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಲಂ ಮೇತೇಹಿ ಅಮ್ಬೇಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ ''ದೇವದತ್ತೋ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತೀ''ತಿ ಸುತ್ವಾ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವ, ಸನ್ತಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪನ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖೀ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಪಿಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನಾಗಬಲೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಹಾಸರೀರೋ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾನಿವತ್ತನೇ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ಗಙ್ಗಾಯ ಏಕೋ ಸುಸುಮಾರೋ ವಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸರೀರಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹದಯಮಂಸೇ ದೋಹಳಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸುಸುಮಾರಂ ಆಹ - ''ಅಹಂ ಸಾಮಿ, ಏತಸ್ಸ ಕಪಿರಾಜಸ್ಸ ಹದಯಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮಾ''ತಿ। ''ಭದ್ದೇ, ಮಯಂ ಜಲಗೋಚರಾ, ಏಸೋ ಥಲಗೋಚರೋ, ಕಿನ್ತಿ ನಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ। ''ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಉಪಾಯೇನ ಗಣ್ಹ, ಸಚೇ ನ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ''ತೇನ ಹಿ ಮಾ ಸೋಚಿ, ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ, ಖಾದಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ತಂ ತಸ್ಸ ಹದಯಮಂಸ''ನ್ತಿ ಸುಸುಮಾರಿಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗಙ್ಗಾಯ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - ''ವಾನರಿನ್ದ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಕಸಾಯಫಲಾನಿ ಖಾದನ್ತೋ ಕಿಂ ತ್ವಂ ನಿವಿಟ್ಠಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಚರಸಿ, ಪಾರಗಙ್ಗಾಯ ಅಮ್ಬಲಬುಜಾದೀನಂ ಮಧುರಫಲಾನಂ ಅನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ತೇ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ''ತಿ? ''ಕುಮ್ಭೀಲರಾಜ, ಗಙ್ಗಾ ಮಹೋದಕಾ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣಾ, ಕಥಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ? ''ಸಚೇ ಇಚ್ಛಸಿ, ಅಹಂ ತಂ ಮಮ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಸೋ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ''ಸಾಧೂ''ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ''ತೇನ ಹಿ ಏಹಿ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಮೇ ಅಭಿರೂಹಾ''ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ತಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಸುಸುಮಾರೋ ಥೋಕಂ ನೇತ್ವಾ ಉದಕೇ ಓಸೀದಾಪೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ''ಸಮ್ಮ, ಉದಕೇ ಮಂ ಓಸೀದಾಪೇಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏತ''ನ್ತಿ ಆಹ। ''ನಾಹಂ ತಂ ಧಮ್ಮಸುಧಮ್ಮತಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಭರಿಯಾಯ ಪನ ಮೇ ತವ ಹದಯಮಂಸೇ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಮಹಂ ತವ ಹದಯಂ ಖಾದಾಪೇತುಕಾಮೋ''ತಿ। ''ಸಮ್ಮ, ಕಥೇನ್ತೇನ ತೇ ಸುನ್ದರಂ ಕತಂ। ಸಚೇ ಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉದರೇ ಹದಯಂ ಭವೇಯ್ಯ, ಸಾಖಗ್ಗೇಸು ಚರನ್ತಾನಂ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಭವೇಯ್ಯಾ''ತಿ। ''ಕಹಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಠಪೇಥಾ''ತಿ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಉದುಮ್ಬರಂ ಪಕ್ಕಫಲಪಿಣ್ಡಿಸಞ್ಛನ್ನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ''ಪಸ್ಸೇತಾನಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಹದಯಾನಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಉದುಮ್ಬರೇ ಓಲಮ್ಬನ್ತೀ''ತಿ ಆಹ। ''ಸಚೇ ಮೇ ಹದಯಂ ದಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ತಂ ನ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ''ತೇನ ಹಿ ಮಂ ಏತ್ಥ ನೇಹಿ, ಅಹಂ ತೇ ರುಕ್ಖೇ ಓಲಮ್ಬನ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ''ಸಮ್ಮ, ಬಾಲ

ಸುಸುಮಾರ, ‘ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಹದಯಂ ನಾಮ ರುಕ್ಖಗ್ಗೇ ಹೋತೀ’ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಅಹೋಸಿ, ಬಾಲೋಸಿ, ಅಹಂ ತಂ ವಞ್ಚೇಸಿಂ, ತವ ಫಲಾಫಲಂ ತವೇವ ಹೋತು, ಸರೀರಮೇವ ಪನ ತೇ ಮಹನ್ತಂ ಪಞ್ಞಾ ಪನ ನತ್ಥೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೧೫“ಅಲಂ ಮೇತೇಹಿ ಅಮ್ಬೇಹಿ, ಜಮ್ಬೂಹಿ ಪನಸೇಹಿ ಚ।
ಯಾನಿ ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ, ವರಂ ಮಯ್ಹಂ ಉದುಮ್ಬರೋ॥

೧೧೬“ಮಹತೀ ವತ ತೇ ಬೋನ್ದಿ, ನ ಚ ಪಞ್ಞಾ ತದೂಪಿಕಾ।
ಸುಸುಮಾರ ವಞ್ಚಿತೋ ಮೇಸಿ, ಗಚ್ಛ ದಾನಿ ಯಥಾಸುಖ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಲಂ ಮೇತೇಹೀ**ತಿ ಯಾನಿ ತಯಾ ದೀಪಕೇ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಾನಿ, ಏತೇಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಲಂ। **ವರಂ ಮಯ್ಹಂ ಉದುಮ್ಬರೋ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಯಮೇವ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖೋ ವರಂ। **ಬೋನ್ದೀ**ತಿ ಸರೀರಂ। **ತದೂಪಿಕಾ**ತಿ ಪಞ್ಞಾ ಪನ ತೇ ತದೂಪಿಕಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ ನತ್ಥಿ। **ಗಚ್ಛ ದಾನಿ ಯಥಾಸುಖ**ನ್ತಿ ಇದಾನಿ ಯಥಾಸುಖಂ ಗಚ್ಛ, ನತ್ಥಿ ತೇ ಹದಯಮಂಸಗಹಣೂಪಾಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸುಸುಮಾರೋ ಸಹಸ್ಸಂ ಪರಾಜಿತೋ ವಿಯ ದುಕ್ಖೀ ದುಮ್ಮನೋ ಪಜ್ಝಾಯನ್ತೋವ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಸುಸುಮಾರೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸುಸುಮಾರೀ ಚಿಞ್ಚಮಾಣವಿಕಾ, ಕಪಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸುಸುಮಾರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೦೯] ೯. ಕುಕ್ಕುಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದಿಟ್ಠಾ ಮಯಾ ವನೇ ರುಕ್ಖಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ದಹರಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಸ್ಸ ಗುತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ಛೇಕೋ ಅಹೋಸಿ। “ಸರೀರಸ್ಸ ಮೇ ನ ಸುಖಂ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಭಯೇನ ಅತಿಸೀತಂ ಅಚ್ಚುಣ್ಹಂ ಪರಿಭೋಗಂ ನ ಕರೋತಿ, “ಸೀತುಣ್ಹೇಹಿ ಸರೀರಂ ಕಿಲಮೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಭಯೇನ ಬಹಿ ನ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಅತಿಕಿಲಿನ್ನಉತ್ತಣ್ಡುಲಾದೀನಿ ನ ಭುಞ್ಜತಿ। ತಸ್ಸ ಸಾ ಸರೀರಗುತ್ತಿಕುಸಲತಾ ಸಙ್ಘಮಜ್ಝೇ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ದಹರೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಸರೀರಗುತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ಛೇಕೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಯಂ ದಹರೋ ಇದಾನೇವ ಸರೀರಗುತ್ತಿಕಮ್ಮೇ ಛೇಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಛೇಕೋವ ಅಹೋಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಸಕುಣಲುದ್ದಕೋ ಏಕಂ ದೀಪಕಕುಕ್ಕುಟಮಾದಾಯ ವಾಲರಜ್ಜುಞ್ಚ ಯಟ್ಠಿಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಕುಕ್ಕುಟೇ ಬನ್ಧನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠಂ ಪೋರಾಣಕುಕ್ಕುಟಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ಆರಭಿ। ಸೋ ವಾಲಪಾಸೇ ಕುಸಲತಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ನ ದೇತಿ, ಉಟ್ಠಾಯುಟ್ಠಾಯ ನಿಲೀಯತಿ। ಲುದ್ದಕೋ ಅತ್ತಾನಂ ಸಾಖಾಪಲ್ಲವೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಟ್ಠಿಞ್ಚ ಪಾಸಞ್ಚ ಓಡ್ಡೇತಿ। ಕುಕ್ಕುಟೋ ತಂ ಲಜ್ಜಾಪೇತುಕಾಮೋ ಮಾನುಸಿಂ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೭“ದಿಟ್ಠಾ ಮಯಾ ವನೇ ರುಕ್ಖಾ, ಅಸ್ಸಕಣ್ಣಾ ವಿಭೀಟಕಾ।
ನ ತಾನಿ ಏವಂ ಸಕ್ಕನ್ತಿ, ಯಥಾ ತ್ವಂ ರುಕ್ಖ ಸಕ್ಕಸೀ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಮ್ಮ ಉದ್ದಕ, ಮಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವನೇ ಜಾತಾ ಬಹೂ ಅಸ್ಸಕಣ್ಣಾ ಚ ವಿಭೀಟಕಾ ಚ ರುಕ್ಖಾ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾ, ತಾನಿ ಪನ ರುಕ್ಖಾನಿ ಯಥಾ ತ್ವಂ ಸಕ್ಕಸಿ ಸಙ್ಕಮಸಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಚರಸಿ, ಏವಂ ನ ಸಕ್ಕನ್ತಿ ನ ಸಙ್ಕಮನ್ತಿ ನ ವಿಚರನ್ತೀತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸೋ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಗತಕಾಲೇ ಉದ್ದಕೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೮"ಪೋರಾಣಕುಕ್ಕುಟೋ ಅಯಂ, ಭೇತ್ವಾ ಪಞ್ಜರಮಾಗತೋ।
ಕುಸಲೋ ವಾಲಪಾಸಾನಂ, ಅಪಕ್ಕಮತಿ ಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕುಸಲೋ ವಾಲಪಾಸಾನ**ನ್ತಿ ವಾಲಮಯೇಸು ಪಾಸೇಸು ಕುಸಲೋ ಅತ್ತಾನಂ ಬನ್ಧಿತುಂ ಅದತ್ವಾ ಅಪಕ್ಕಮತಿ ಚೇವ ಭಾಸತಿ ಚ, ಭಾಸಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಪಲಾತೋತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಉದ್ದಕೋ ಅರಞ್ಞೇ ಚರಿತ್ವಾ ಯಥಾಲದ್ಧಮಾದಾಯ ಗೇಹಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಉದ್ದಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಕುಕ್ಕುಟೋ ಕಾಯಗುತ್ತಿಕುಸಲೋ ದಹರಭಿಕ್ಖು, ತಸ್ಸ ಪನ ಕಾರಣಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖಕಾರಿಕಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಕ್ಕುಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೧೦] ೧೦. ಕನ್ದಗಲಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಮ್ಭೋ ಕೋ ನಾಮಯಂ ರುಕ್ಖೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುಗತಾಲಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ದೇವದತ್ತೋ ಸುಗತಾಲಯಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ಅನುಕಿರಿಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಾಪುಣಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ರುಕ್ಖಕೋಟ್ಟಕಸಕುಣಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಖದಿರವನಿಯೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಖದಿರವನೇಯೇವ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿ, ತಸ್ಸೇಕೋ ಕನ್ದಗಲಕೋ ನಾಮ ಸಹಾಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಸಿಮ್ಬಲಿಪಾಲಿಭದ್ದಕವನೇ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಖದಿರವನಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಖದಿರವನಿಯೋ "ಸಹಾಯೋ ಮೇ ಆಗತೋ"ತಿ ಕನ್ದಗಲಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖದಿರವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಖದಿರಖನ್ಧಂ ತುಣ್ಡೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖತೋ ಪಾಣಕೇ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಕನ್ದಗಲಕೋ ದಿನ್ನೇ ದಿನ್ನೇ ಮಧುರಪೂವೇ ವಿಯ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಖಾದಿ। ತಸ್ಸ ಖಾದನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಾನೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ - "ಅಯಮ್ಪಿ ರುಕ್ಖಕೋಟ್ಟಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ, ಅಹಮ್ಪಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಏತೇನ ದಿನ್ನಗೋಚರೇನ, ಸಯಮೇವ ಖದಿರವನೇ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಖದಿರವನಿಯಂ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ಮಾ ತ್ವಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿ, ಅಹಮೇವ ಖದಿರವನೇ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೋ "ಹನ್ದ ತ್ವಂ ಸಮ್ಮ, ಸಿಮ್ಬಲಿಪಾಲಿಭದ್ದಕಾದಿವನೇ ನಿಸ್ಸಾರೇ ಗೋಚರಗ್ಗಹಣಕುಲೇ ಜಾತೋ, ಖದಿರಾ ನಾಮ ಜಾತಸಾರಾ ಥದ್ಧಾ, ಮಾ ತೇ ಏತಂ ರುಚ್ಚೀ"ತಿ ಆಹ। ಕನ್ದಗಲಕೋ "ಕಿಂ ದಾನಾಹಂ ನ ರುಕ್ಖಕೋಟ್ಟಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅನಾದಿಯಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಖದಿರರುಕ್ಖಂ ತುಣ್ಡೇನ ಪಹರಿ। ತಾವದೇವಸ್ಸ ತುಣ್ಡಂ ಭಿಜ್ಜಿ, ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಕ್ಖಮನಾಕಾರಪ್ಪತ್ತಾನಿ ಜಾತಾನಿ, ಸೀಸಂ ಫಲಿತಂ। ಸೋ ಖನ್ಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೯"ಅಮ್ಭೋ ಕೋ ನಾಮಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಸಿನ್ನಪತ್ತೋ ಸಕಣ್ಟಕೋ।
ಯತ್ಥ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನ, ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ ವಿಭಿಜ್ಜಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಮ್ಭೋ ಕೋ ನಾಮಯಂ ರುಕ್ಖೋ**ತಿ, ಭೋ ಖದಿರವನಿಯ, ಕೋ ನಾಮ ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ। “ಕೋ ನಾಮ ಸೋ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಸಿನ್ನಪತ್ತೋ**ತಿ ಸುಖುಮಪತ್ತೋ। **ಯತ್ಥ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಏಕೇನೇವ ಪಹಾರೇನ। **ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ ವಿಭಿಜ್ಜಿತ**ನ್ತಿ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ನಂ, ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಸೀಸಂ, ತುಣ್ಡಮ್ಪಿ ಭಿನ್ನಂ। ಸೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತತಾಯ ಖದಿರರುಕ್ಖಂ “ಕಿಂ ರುಕ್ಖೋ ನಾಮೇಸೋ”ತಿ ಜಾನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ವಿಪ್ಪಲಪಿ।

ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಖದಿರವನಿಯೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೦.“ಅಚಾರಿ ವತಾಯಂ ವಿತುದಂ ವನಾನಿ, ಕಟ್ಠಙ್ಗರುಕ್ಖೇಸು ಅಸಾರಕೇಸು।
ಅಥಾಸದಾ ಖದಿರಂ ಜಾತಸಾರಂ, ಯತ್ಥಬ್ಭಿದಾ ಗರುಳೋ ಉತ್ತಮಙ್ಗ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಚಾರಿ ವತಾಯ**ನ್ತಿ ಅಚರಿ ವತ ಅಯಂ। **ವಿತುದಂ ವನಾನೀ**ತಿ ನಿಸ್ಸಾರಸಿಮ್ಬಲಿಪಾಲಿಭದ್ದಕವನಾನಿ ವಿತುದನ್ತೋ ವಿಜ್ಝನ್ತೋ। **ಕಟ್ಠಙ್ಗರುಕ್ಖೇಸೂ**ತಿ ವನಕಟ್ಠಕೋಟ್ಠಾಸೇಸು ರುಕ್ಖೇಸು। **ಅಸಾರಕೇಸೂ**ತಿ ನಿಸ್ಸಾರೇಸು ಪಾಲಿಭದ್ದಕಸಿಮ್ಬಲಿಆದೀಸು। **ಅಥಾಸದಾ ಖದಿರಂ ಜಾತಸಾರ**ನ್ತಿ ಅಥ ಪೋತಕಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜಾತಸಾರಂ ಖದಿರಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। **ಯತ್ಥಬ್ಭಿದಾ ಗರುಳೋ ಉತ್ತಮಙ್ಗ**ನ್ತಿ **ಯತ್ಥಬ್ಭಿದಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಖದಿರೇ ಅಭಿನ್ದಿ ಪದಾಲಯಿ। **ಗರುಳೋ**ತಿ ಸಕುಣೋ। ಸಬ್ಬಸಕುಣಾನಞ್ಹೇತಂ ಸಗಾರವಸಪ್ಪತಿಸ್ಸ ವಚನಂ।

ಇತಿ ನಂ ಖದಿರವನಿಯೋ ವತ್ವಾ “ಭೋ ಕನ್ದಗಲಕ, ಯತ್ಥ ತ್ವಂ ಉತ್ತಮಙ್ಗಂ ಅಭಿನ್ದಿ, ಖದಿರೋ ನಾಮೇಸೋ ಸಾರರುಕ್ಖೋ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಕನ್ದಗಲಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಖದಿರವನಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕನ್ದಗಲಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ನತಂದಳ್ಹವಗ್ಗೋ ಛಟ್ಠೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ಕೇಳಿಸೀಲಂ, ಖಣ್ಡಂ ವೀರಕಗಙ್ಗೇಯ್ಯಂ।
ಕುರುಙ್ಗಮಸ್ಸಕಞ್ಚೇವ, ಸುಸುಮಾರಞ್ಚ ಕುಕ್ಕುಟಂ।
ಕನ್ದಗಲಕನ್ತಿ ತೇ ದಸ॥

೭. ಬೀರಣಥಮ್ಭವಗ್ಗೋ

[೧೧೧] ೧. ಸೋಮದತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಕಾಸಿ ಯೋಗ್ಗನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಜನಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕವಚನಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಕಥೇಸುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸಾರಜ್ಜಬಹುಲೋ “ಅಞ್ಞಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಅಞ್ಞಮೇವ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥೇನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲಾಳುದಾಯೀ ಇದಾನೇವ ಸಾರಜ್ಜಬಹುಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಾರಜ್ಜಬಹುಲೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪುನ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ದುಗ್ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಪರಿಹೀನಕುಲತೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪೋ। ಅಥಸ್ಸ ಪಿತುನೋ "ದ್ವೀಹಿಯೇವ ಗೋಣೇಹಿ ಕಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಸ್ಸ ಏಕೋ ಗೋಣೋ ಮತೋ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಏಕೋ ಗೋಣೋ ಮತೋ, ಕಸಿಕಮ್ಮಂ ನ ಪವತ್ತತಿ, ರಾಜಾನಂ ಏಕಂ ಗೋಣಂ ಯಾಚಾಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ತಾತ, ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಮೇ ರಾಜಾ ದಿಟ್ಠೋ, ಇದಾನೇವ ಗೋಣಂ ಯಾಚಿತುಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ತುಮ್ಹೇ ಯಾಚಥಾ"ತಿ। "ತಾತ, ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಸಾರಜ್ಜಬಹುಲಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಅಹಞ್ಹಿ ದ್ವಿನ್ನಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮುಖೇ ಕಥಂ ಸಮ್ಪಾದೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ। ಸಚೇ ಅಹಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗೋಣಂ ಯಾಚಿತುಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಮ್ಪಿ ದತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಾತ, ಯಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಹೋತು, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ರಾಜಾನಂ ಯಾಚಿತುಂ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನಾಹಂ ತುಮ್ಹೇ ಯೋಗ್ಗಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಸಾಧು ಮಂ ಯೋಗ್ಗಂ ಕಾರೇಹೀ"ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಿತರಂ ಆದಾಯ ಬೀರಣತ್ಥಮ್ಭಕಸುಸಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ತಿಣಕಲಾಪೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ರಾಜಾ, ಅಯಂ ಉಪರಾಜಾ, ಅಯಂ ಸೇನಾಪತೀ"ತಿ ನಾಮಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪಿತು ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ತಾತ, ತ್ವಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ 'ಜಯತು, ಮಹಾರಾಜಾ'ತಿ ಏವಂ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಗೋಣಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಗಾಥಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ -

"ದ್ವೇ ಮೇ ಗೋಣಾ ಮಹಾರಾಜ, ಯೇಹಿ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಾಮಸೇ।
ತೇಸು ಏಕೋ ಮತೋ ದೇವ, ದುತಿಯಂ ದೇಹಿ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏಕೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಪಗುಣಂ ಕತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - "ತಾತ, ಸೋಮದತ್ತ, ಗಾಥಾ ಮೇ ಪಗುಣಾ ಜಾತಾ, ಇದಾನಿ ಅಹಂ ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಸನ್ತಿಕೇ ವತ್ತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಮಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ತಥಾರೂಪಂ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಿತರಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಜಯತು, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಅದಾಸಿ। ರಾಜಾ "ಅಯಂ ತೇ ಸೋಮದತ್ತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಿಂ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಪಿತಾ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕೇನಟ್ಠೇನಾಗತೋ"ತಿ? ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗೋಣಯಾಚನತ್ಥಾಯ ಗಾಥಂ ವದನ್ತೋ -

"ದ್ವೇ ಮೇ ಗೋಣಾ ಮಹಾರಾಜ, ಯೇಹಿ ಖೇತ್ತಂ ಕಸಾಮಸೇ।
ತೇಸು ಏಕೋ ಮತೋ ದೇವ, ದುತಿಯಂ ಗಣ್ಹ ಖತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥ - ಆಹ।

ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ ಕಥಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ "ಸೋಮದತ್ತ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ ಬಹೂ ಮಞ್ಞೇ ಗೋಣಾ"ತಿ ಆಹ। "ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸೋಳಸ ಗೋಣೇ ಅಲಙ್ಕಾರಭಣ್ಡಕೇ ನಿವಾಸನಗಾಮಞ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ ದತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಬ್ಬಸೇತಸಿನ್ಧವಯುತ್ತಂ ರಥಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಗಾಮಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಿತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ರಥೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ತಾತ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇ ಸಕಲಸಂವಚ್ಛರಂ ಯೋಗ್ಗಂ ಕಾರೇಸಿಂ, ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಕಾಲೇ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೋಣಂ ರಞ್ಞೋ ಅದತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೧."ಅಕಾಸಿ ಯೋಗ್ಗಂ ಧುವಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಸಂವಚ್ಛರಂ ಬೀರಣಥಮ್ಭಕಸ್ಮಿಂ।
ಬ್ಯಾಕಾಸಿ ಸಞ್ಞಂ ಪರಿಸಂ ವಿಗಯ್ಹ, ನ ನಿಯ್ಯಮೋ ತಾಯತಿ ಅಪ್ಪಪಞ್ಞ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕಾಸಿ ಯೋಗ್ಗಂ ಧುವಮಪ್ಪಮತ್ತೋ, ಸಂವಚ್ಛರಂ ಬೀರಣಥಮ್ಭಕಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ, ತಾತ, ತ್ವಂ ನಿಚ್ಚಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಬೀರಣತ್ಥಮ್ಭಮಯೇ ಸುಸಾನೇ ಯೋಗ್ಗಂ ಅಕಾಸಿ । **ಬ್ಯಾಕಾಸಿ ಸಞ್ಞಂ ಪರಿಸಂ ವಿಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಅಥ ಚ ಪನ ಪರಿಸಂ ವಿಗಾಹಿತ್ವಾ ತಂ ಸಞ್ಞಂ ವಿಲಿಕಾಸಿ ವಿಕಾರಂ ಆಪಾದೇಸಿ, ಪರಿವತ್ತೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ನಿಯ್ಯಮೋ ತಾಯತಿ ಅಪ್ಪಪಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಹಞ್ಞಂ ನಾಮ ಪುಗ್ಗಲಂ ನಿಯ್ಯಮೋ ಯೋಗ್ಗಾಚಿಣ್ಣಂ ಚರಣಂ ನ ತಾಯತಿ ನ ರಕ್ಖತೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೧"ದ್ವಯಂ ಯಾಚನಕೋ ತಾತ, ಸೋಮದತ್ತ ನಿಗಚ್ಛತಿ।
ಅಲಾಭಂ ಧನಲಾಭಂ ವಾ, ಏವಂಧಮ್ಮಾ ಹಿ ಯಾಚನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏವಂಧಮ್ಮಾ ಹಿ ಯಾಚನಾ**ತಿ ಯಾಚನಾ ಹಿ ಏವಂಸಭಾವಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಲಾಳುದಾಯೀ ಇದಾನೇವ ಸಾರಜ್ಜಬಹುಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಾರಜ್ಜಬಹುಲೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಸೋಮದತ್ತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಲಾಳುದಾಯೀ ಅಹೋಸಿ, ಸೋಮದತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸೋಮದತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೧೨] ೨. ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಞ್ಞೋ ಉಪರಿಮೋ ವಣ್ಣೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು ಸತ್ಥಾರಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಕೋ ತಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪೇಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಭಿಕ್ಖು ಅಯಂ ತೇ ಇತ್ಥೀ ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅತ್ತನೋ ಜಾರಸ್ಸ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಂ ಭೋಜೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಕಪ್ಪಕೇ ಕಪಣೇ ನಟಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ದುಗ್ಗತೋ ದುರೂಪಕೋ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಏಕಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ದುಸ್ಸೀಲಾ ಪಾಪಧಮ್ಮಾ ಅತಿಚಾರಂ ಚರತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಬಹಿ ಗತೇ ತಸ್ಸಾ ಜಾರೋ ತಂ ಖಣಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಂ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅತಿಚರಿತ್ವಾ "ಮುಹುತ್ತಂ ಅಚ್ಛ, ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಭತ್ತಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಉಣ್ಹಭತ್ತಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಭುಞ್ಜಾ"ತಿ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಜಾರಸ್ಸ ಭುಞ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ಪಿಣ್ಡಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಗೇಹಾಭಿಮುಖೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನ ಪವಿಸಿತ್ವಾ "ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಜಾರಂ ಕೋಟ್ಠೇ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಫಲಕಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಧೋವನಂ ದತ್ವಾ ಇತರೇನ ಭುತ್ತಾವಸಿಟ್ಠಸ್ಸ ಸೀತಭತ್ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಉಣ್ಹಭತ್ತಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಭತ್ತೇ ಹತ್ಥಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಉಣ್ಹಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಭತ್ತಂ ಸೀತಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಭುತ್ತಾಧಿಕೇನ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨"ಅಞ್ಞೋ ಉಪರಿಮೋ ವಣ್ಣೋ, ಅಞ್ಞೋ ವಣ್ಣೋ ಚ ಹೇಟ್ಠಿಮೋ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ತ್ವೇವ ಪುಚ್ಛಾಮಿ, ಕಿಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಿಞ್ಚ ಉಪ್ಪರೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಣ್ಣೋ**ತಿ ಆಕಾರೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ಉಪರಿಮಸ್ಸ ಉಣ್ಹಭಾವಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಸ್ಸ ಚ ಸೀತಭಾವಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಏವಮಾಹ। **ಕಿಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಿಞ್ಚ ಉಪ್ಪರೀ**ತಿ ವುಡ್ಢಿತಭತ್ತೇನ ನಾಮ ಉಪರಿ ಸೀತಲೇನ, ಹೇಟ್ಠಾ ಉಣ್ಹೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಇದಞ್ಚ ಪನ ನ ತಾದಿಸಂ, ತೇನ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ – “ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಉಪರಿ ಭತ್ತಂ ಉಣ್ಹಂ, ಹೇಟ್ಠಿಮಂ ಸೀತಲ”ನ್ತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಉತ್ತಾನಭಾವಭಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತೇಪಿ ತುಣ್ಹೀಯೇವ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಟಪುತ್ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಕೋಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಾಪಿತಪಾಪಪುರಿಸೇನ ಜಾರೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಇಮಿನಾ ಗೇಹಸ್ಸಾಮಿಕೇನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪನ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಾಕಟಭಾವಭಯೇನ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಕಥೇತಿ, ಹನ್ದಾಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಸೀದಾಪಿತಭಾವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಥೇಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗೇಹಾ ನಿಕ್ಖನ್ತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇತರಸ್ಸ ಗೇಹಪವೇಸನಂ ಅತಿಚರಣಂ ಅಗ್ಗಭತ್ತಭುಞ್ಜನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕನಂ ಇತರಸ್ಸ ಕೋಟ್ಠೇ ಓತಾರಿತಭಾವನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೨೪“ಅಹಂ ನಟೋಸ್ಮಿ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖಕೋಸ್ಮಿ ಇಧಾಗತೋ।
ಅಯಞ್ಹಿ ಕೋಟ್ಠಮೋತಿಣ್ಣೋ, ಅಯಂ ಸೋ ಯಂ ಗವೇಸಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಂ ನಟೋಸ್ಮಿ ಭದ್ದನ್ತೇ**ತಿ, ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ನಟಜಾತಿಕೋ। **ಭಿಕ್ಖಕೋಸ್ಮಿ ಇಧಾಗತೋ**ತಿ ಸ್ವಾಹಂ ಇಮಂ ಠಾನಂ ಭಿಕ್ಖಕೋ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಆಗತೋಸ್ಮಿ। **ಅಯಞ್ಹಿ ಕೋಟ್ಠಮೋತಿಣ್ಣೋ**ತಿ ಅಯಂ ಪನ ಏತಿಸ್ಸಾ ಜಾರೋ ಇಮಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ತವ ಭಯೇನ ಕೋಟ್ಠಂ ಓತಿಣ್ಣೋ। **ಅಯಂ ಸೋ ಯಂ ಗವೇಸಸೀ**ತಿ ಯಂ ತ್ವಂ ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಇಮಿನಾ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ ಗವೇಸಸಿ, ಅಯಂ ಸೋ। ಚೂಳಾಯ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠಾ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಯಥಾ ನ ಪುನೇವರೂಪಂ ಪಾಪಂ ಕರೋತಿ, ತಥಾ ಅಸ್ಸ ಸತಿಂ ಜನೇಹೀತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಯಥಾ ನಂ ನ ಪುನೇವರೂಪಂ ಪಾಪಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತಜ್ಜನಪೋಥನೇಹಿ ತಥಾ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ ಭಿಕ್ಖು, ನಟಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೧೩] ೩. ಭರುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇಸೀನಮನ್ತರಂ ಕತ್ವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವತೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಯಥಾಹ –

“ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ ಲಾಭೀ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋಪಿ ಖೋ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಪರಿಕ್ಖಾರಾನಂ। ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಸಕ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಪರಿಕ್ಖಾರಾನ”ನ್ತಿ (ಉದಾ॰ ೧೪)।

ತೇ ಏವಂ ಪರಿಹೀನಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ ಅಹೋರತ್ತಂ ಗುಳ್ಹಸನ್ನಿಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ಮನ್ತಯನ್ತಿ “ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಂ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ ಜಾತಾ , ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಲಾಭಗ್ಗಯಸಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಜಾತೋ, ಕೇನ

ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನಸ್ಸ ಏಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ। ತತ್ರೇಕೇ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಸ್ಸ ಉತ್ತಮಟ್ಠಾನೇ ಭೂಮಿಸೀಸೇ ವಸತಿ। ತೇನಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ, ಸೇಸಾ "ಅತ್ಥೇತಂ ಕಾರಣಂ, ಮಯಮ್ಪಿ ಜೇತವನಪಿಟ್ಠೇ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ಕಾರೇಮು, ಏವಂ ಲಾಭಿನೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ "ಏವಮೇತ"ನ್ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ "ಸಚೇಪಿ ಮಯಂ ರಞ್ಞೋ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಆರಾಮಂ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮ, ಭಿಕ್ಖೂ ವಾರೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಲಞ್ಜಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಭಿಜ್ಜನಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ರಞ್ಞೋ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಆರಾಮಟ್ಠಾನಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಮ್ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಯಾಚಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಂ ಜೇತವನಪಿಟ್ಠಿಯಂ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ 'ಕಾತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆರೋಚೇನ್ತಿ, ನೇಸಂ ಪಟಿವಚನಂ ನ ದಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ ಲಞ್ಜಲೋಭೇನ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ತಿತ್ಥಿಯಾ ರಾಜಾನಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಕಿಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ, ಮಹಾಸದ್ದೋ ಅಹೋಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಕೇ ಪನೇತೇ, ಆನನ್ದ, ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ, ಭನ್ತೇ, ಜೇತವನಪಿಟ್ಠಿಯಂ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ಕಾರೇನ್ತಿ, ತತ್ಥೇಸೋ ಸದ್ದೋ"ತಿ। "ಆನನ್ದ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ, ತಿತ್ಥಿಯಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಕಾಮಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಸಿತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಞ್ಞೋ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಕರಣಂ ನಿವಾರೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾಪಿ "ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಆಗತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಲಞ್ಜಸ್ಸ ಗಹಿತತ್ತಾ "ರಾಜಾ ಗೇಹೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವದಾಪೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಲಞ್ಜಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಏವಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಪೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾ ತೇಸಮ್ಪಿ ಆಗತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ತಥೇವ ವದಾಪೇಸಿ। ತೇಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರಾಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಇದಾನಿ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ರಾಜಾ ಗೇಹೇ ನಿಸೀದಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸತಿ, ಬಹಿ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುನದಿವಸೇ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ಸುತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ರಞ್ಞೋ ಏಕಂ ಪರಿಯಾಯಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆರಭನ್ತೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೀಲವನ್ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಲಹಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರಟ್ಠಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಮಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಭರುರಟ್ಠೇ ಭರುರಾಜಾ ನಾಮ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಞ್ಚಾಭಿಞ್ಞೋ ಅಟ್ಠಸಮಾಪತ್ತಿಲಾಭೀ ಗಣಸತ್ಥಾ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಪಞ್ಚಸತತಾಪಸಪರಿವುತೋ ಹಿಮವನ್ತಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಭರುನಗರಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉತ್ತರದ್ವಾರೇ ಸಾಖಾವಿಟಪಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ವಟರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಇಸಿಗಣೇ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇ ಅಡ್ಢಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಅಞ್ಞೋ ಗಣಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಸತಪರಿವಾರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇ ತಾದಿಸಸ್ಸೇವ ವಟರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಇತಿ ತೇ ದ್ವೇಪಿ ಇಸಿಗಣಾ ತತ್ಥ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಅಗಮಂಸು।

ತೇಸಂ ಗತಕಾಲೇ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇ ವಟರುಕ್ಖೋ ಸುಕ್ಖೋ। ಪುನವಾರೇ ತೇಸು ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಸು ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರೇ ವಟರುಕ್ಖವಾಸಿನೋ ಪಠಮತರಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಟರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸುಕ್ಖಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉತ್ತರದ್ವಾರೇ ವಟರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ಇತರೇ ಪನ ಇಸಯೋ ಪಚ್ಛಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರೇ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಕ್ಖಮೂಲಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ತೇ "ನ ಸೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರುಕ್ಖೋ"ತಿ ರುಕ್ಖಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಲಹಂ ಕರಿಂಸು, ಕಲಹೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಏಕೇ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಠಮಂ ವಸಿತಟ್ಠಾನಂ ತುಮ್ಹೇ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಏಕೇ "ಮಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಾರೇ ಪಠಮತರಂ ಇಧಾಗತಾ, ತುಮ್ಹೇ ನ ಲಭಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ।

ಇತಿ ತೇ "ಮಯಂ ಸಾಮಿನೋ, ಮಯಂ ಸಾಮಿನೋ"ತಿ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಸತ್ಥಾಯ ರಾಜಕುಲಂ ಅಗಮಂಸು। ರಾಜಾ ಪಠಮಂ ವುತ್ಥಇಸಿಗಣಞ್ಞೇವ ಸಾಮಿಕಂ ಅಕಾಸಿ । ಇತರೇ "ನ ದಾನಿ ಮಯಂ ಇಮೇಹಿ ಪರಾಜಿತಾತಿ ಅತ್ತಾನಂ ವದಾಪೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಪರಿಭೋಗಂ ರಥಪಞ್ಜರಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಹರಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹೇಪಿ ಸಾಮಿಕೇ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ರಾಜಾ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ದ್ವೇಪಿ ಗಣಾ ವಸನ್ತೂ"ತಿ ದ್ವೇಪಿ ಸಾಮಿಕೇ ಅಕಾಸಿ। ಇತರೇ ಇಸಯೋ ತಸ್ಸ ರಥಪಞ್ಜರಸ್ಸ ರಥಚಕ್ಕಾನಿ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹೇಯೇವ ಸಾಮಿಕೇ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಇಸಿಗಣಾ "ಅಮ್ಹೇಹಿ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ಚ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇ ಚ ಪಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತೇಹಿ ಲಞ್ಜಂ ದದನ್ತೇಹಿ ಅಯುತ್ತಂ ಕತ"ನ್ತಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೋ ಹುತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಅಗಮಂಸು। ಸಕಲಭರುರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ದೇವತಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ "ಸೀಲವನ್ತೇ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತೇನ ರಞ್ಞಾ ಅಯುತ್ತಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಭರುರಞ್ಞೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ತಿಯೋಜನಸತಿಕಂ ಭರುರಟ್ಠಂ ಸಮುದ್ದಂ ಉಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಅರಟ್ಠಮಕಂಸು। ಇತಿ ಏಕಂ ಭರುರಾಜಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋಪಿ ವಿನಾಸಂ ಪತ್ತಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೨೫."ಇಸೀನಮನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ, ಭರುರಾಜಾತಿ ಮೇ ಸುತಂ।
ಉಚ್ಛಿನ್ನೋ ಸಹ ರಟ್ಠೇಹಿ, ಸ ರಾಜಾ ವಿಭವಙ್ಗತೋ॥

೧೨೬."ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಛನ್ದಾಗಮನಂ, ನಪ್ಪಸಂಸನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ಅದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಭಾಸೇಯ್ಯ, ಗಿರಂ ಸಚ್ಚುಪಸಂಹಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ**ತಿ ಛನ್ದಾಗತಿವಸೇನ ವಿವರಂ ಕತ್ವಾ। **ಭರುರಾಜಾ**ತಿ ಭರುರಟ್ಠೇ ರಾಜಾ। **ಇತಿ ಮೇ ಸುತ**ನ್ತಿ ಇತಿ ಮಯಾ ಪುಬ್ಬೇ ಏತಂ ಸುತಂ। **ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಛನ್ದಾಗಮನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಹಿ ಛನ್ದಾಗಮನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭರುರಾಜಾ ಸಹ ರಟ್ಠೇನ ಉಚ್ಛಿನ್ನೋ, ತಸ್ಮಾ ಛನ್ದಾಗಮನಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ನಪ್ಪಸಂಸನ್ತಿ। **ಅದುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ**ತಿ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಅದೂಸಿತಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ। **ಭಾಸೇಯ್ಯ ಗಿರಂ ಸಚ್ಚುಪಸಂಹಿತ**ನ್ತಿ ಸಭಾವನಿಸ್ಸಿತಂ ಅತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಂ ಕಾರಣನಿಸ್ಸಿತಮೇವ ಗಿರಂ ಭಾಸೇಯ್ಯ। ಯೇ ಹಿ ತತ್ಥ ಭರುರಞ್ಞೋ ಲಞ್ಜಂ ಗಣ್ಹನ್ತಸ್ಸ ಅಯುತ್ತಂ ಏತನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಕೋಸನ್ತಾ ಸಚ್ಚುಪಸಂಹಿತಂ ಗಿರಂ ಭಾಸಿಂಸು, ತೇಸಂ ಠಿತಟ್ಠಾನಂ ನಾಳಿಕೇರದೀಪೇ ಅಜ್ಜಾಪಿ ದೀಪಕಸಹಸ್ಸಂ ಪಞ್ಞಾಯತೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಛನ್ದವಸಿಕೇನ ನಾಮ ನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಗಣೇ ಕಲಹಂ ಕಾರೇತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ ಜೇಟ್ಠಕಇಸಿ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ, ರಾಜಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಗತಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ವಿದ್ಧಂಸಾಪೇಸಿ, ತಿತ್ಥಿಯಾ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಭರುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೧೪] ೪. ಪುಣ್ಣನದೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪುಣ್ಣಂ ನದಿನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಪಾರಮಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಞ್ಞಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ಪುಥುಪಞ್ಞೋ ಹಾಸಪಞ್ಞೋ ಜವನಪಞ್ಞೋ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ ಉಪಾಯಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ

ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಪಞ್ಞವಾ ಉಪಾಯಕುಸಲೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುರೋಹಿತಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಾ ಪರಿಭೇದಕಾನಂ ಕಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕುದ್ಧೋ “ಮಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸೀ”ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುತ್ತದಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿಕಗಾಮಕೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಸರಿತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ಕಞ್ಚಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತುಂ ನ ಯುತ್ತಂ, ಏಕಂ ಪನ ಗಾಥಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಣ್ಣಂ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಕಾಕಮಂಸಂ ಪಚಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಞ್ಚ ಮಂಸಞ್ಚ ಸೇತವತ್ಥೇನ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ರಾಜಮುದ್ದಿಕಾಯ ಲಞ್ಛೇತ್ವಾ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ। ಯದಿ ಪಣ್ಡಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಣ್ಣಂ ವಾಚೇತ್ವಾ ಕಾಕಮಂಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ನೋ ಚೇ, ನಾಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ “ಪುಣ್ಣಂ ನದಿ”ನ್ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಪಣ್ಣೇ ಲಿಖಿ -

೧೨೭.“ಪುಣ್ಣಂ ನದಿಂ ಯೇನ ಚ ಪೇಯ್ಯಮಾಹು, ಜಾತಂ ಯವಂ ಯೇನ ಚ ಗುಯ್ಹಮಾಹು।
ದೂರಂ ಗತಂ ಯೇನ ಚ ಅವ್ಹಯನ್ತಿ, ಸೋ ತ್ಯಾಗತೋ ಹನ್ದ ಚ ಭುಞ್ಜ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುಣ್ಣಂ ನದಿಂ ಯೇನ ಚ ಪೇಯ್ಯಮಾಹೂ**ತಿ ಕಾಕಪೇಯ್ಯಾ ನದೀಹಿ ವದನ್ತಾ ಯೇನ ಪುಣ್ಣಂ ನದಿಂ ಕಾಕಪೇಯ್ಯಮಾಹು, ನ ಹಿ ಅಪುಣ್ಣಾ ನದೀ “ಕಾಕಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯದಾಪಿ ನದೀತೀರೇ ಠತ್ವಾ ಗೀವಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಕಾಕೇನ ಪಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ ಹೋತಿ, ತದಾ ನಂ “ಕಾಕಪೇಯ್ಯಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಜಾತಂ ಯವಂ ಯೇನ ಚ ಗುಯ್ಹಮಾಹೂತಿ ಯವ**ನ್ತಿ ದೇಸನಾಸೀಸಮತ್ತಂ, ಇಧ ಪನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಜಾತಂ ಉಗ್ಗತಂ ಸಮ್ಪನ್ನತರುಣಸಸ್ಸಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ತಞ್ಹಿ ಯದಾ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಕಾಕಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತದಾ ಗುಯ್ಹತೀತಿ ಗುಯ್ಹಂ। ಕಿಂ ಗುಯ್ಹತಿ? ಕಾಕಂ। ಇತಿ ಕಾಕಸ್ಸ ಗುಯ್ಹಂ ಕಾಕಗುಯ್ಹನ್ತಿ ತಂ ವದಮಾನಾ ಕಾಕೇನ ಗುಯ್ಹವಚನಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತೇನ “ಗುಯ್ಹ”ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಯೇನ ಚ ಗುಯ್ಹಮಾಹೂ”ತಿ। **ದೂರಂ ಗತಂ ಯೇನ ಚ ಅವ್ಹಯನ್ತೀ**ತಿ ದೂರಂ ಗತಂ ವಿಪ್ಪವುತ್ಥಂ ಪಿಯಪುಗ್ಗಲಂ ಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಚೇ ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ವಸ್ಸ ಕಾಕಾತಿ ವಾ ವಸ್ಸನ್ತಞ್ಞೇವ ವಾ ಸುತ್ವಾ “ಯಥಾ ಕಾಕೋ ವಸ್ಸತಿ, ಇತ್ಥನ್ನಾಮೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಏವಂ ವದನ್ತಾ ಯೇನ ಚ ಅವ್ಹಯನ್ತಿ ಕಥೇನ್ತಿ ಮನ್ತೇನ್ತಿ, ಉದಾಹರನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋ ತ್ಯಾಗತೋ**ತಿ ಸೋ ತೇ ಆನೀತೋ। **ಹನ್ದ ಚ ಭುಞ್ಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ**ತಿ ಗಣ್ಹ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭುಞ್ಜಸ್ಸು ನಂ, ಖಾದ ಇದಂ ಕಾಕಮಂಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇತಿ ರಾಜಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಪಣ್ಣೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಪಣ್ಣಂ ವಾಚೇತ್ವಾ “ರಾಜಾ ಮಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ”ತಿ ಞತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೨೮.“ಯತೋ ಮಂ ಸರತೀ ರಾಜಾ, ವಾಯಸಮ್ಪಿ ಪಹೇತವೇ।
ಹಂಸಾ ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ಚ, ಅಸತೀಯೇವ ಪಾಪಿಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯತೋ ಮಂ ಸರತೀ ರಾಜಾ, ವಾಯಸಮ್ಪಿ ಪಹೇತವೇ**ತಿ ಯದಾ ರಾಜಾ ವಾಯಸಮಂಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಪಹೇತುಂ ಮಂ ಸರತಿ। **ಹಂಸಾ ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ಚಾ**ತಿ ಯದಾ ಪನಸ್ಸ ಏತೇ ಹಂಸಾದಯೋ ಉಪನೀತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏಕಾನಿ ಹಂಸಮಂಸಾದೀನಿ ಲಚ್ಛತಿ, ತದಾ ಮಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ಸರಿಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ? ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ “ಹಂಸಕೋಞ್ಚಮಯೂರಾನ”ನ್ತಿ ಪಾಠೋ। ಸೋ ಸುನ್ದರತರಾ, ಇಮೇಸಂ ಹಂಸಾದೀನಂ ಮಂಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ನ ಸರಿಸ್ಸತಿ, ಸರಿಸ್ಸತಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸತೀಯೇವ ಪಾಪಿಯಾ**ತಿ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ಲಭಿತ್ವಾ ಸರಣಂ ನಾಮ ಸುನ್ದರಂ, ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಪನ ಅಸತಿಯೇವ ಪಾಪಿಯಾ, ಅಸತಿಕರಣಂಯೇವ ಹೀನಂ ಲಾಮಕಂ, ತಞ್ಚ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ನತ್ಥಿ। ಸರತಿ ಮಂ ರಾಜಾ, ಆಗಮನಂ ಮೇ ಪಚ್ಚಾಸೀಸತಿ,

ತಸ್ಮಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಯಾನಂ ಯೋಜಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿ, ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪುರೋಹಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪುಣ್ಣನದೀಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೧೫] ೫. ಕಚ್ಛಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅವಧೀ ವತ ಅತ್ತಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಮಹಾತಕ್ಕಾರಿಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೧೦೪ ಆದಯೋ) ಆವಿ-ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತದಾ ಪನ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಇದಾನೇವ ವಾಚಾಯ ಹತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವಾಚಾಯ ಹತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪನ ರಾಜಾ ಬಹುಭಾಣೀ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕಥೇನ್ತೇ ಅಞ್ಞೇಸಂ ವಚನಸ್ಸ ಓಕಾಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಬಹುಭಾಣಿತಂ ವಾರೇತುಕಾಮೋ ಏಕಂ ಉಪಾಯಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಕಾಲೇ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಕಚ್ಛಪೋ ವಸತಿ, ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ಗೋಚರಾಯ ಚರನ್ತಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಅಕಂಸು। ತೇ ದಳ್ಹವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಕಚ್ಛಪಂ ಆಹಂಸು - "ಸಮ್ಮ ಕಚ್ಛಪ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಹಿಮವನ್ತೇ ಚಿತ್ತಕೂಟಪಬ್ಬತತಲೇ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ರಮಣೀಯೋ ಪದೇಸೋ, ಗಚ್ಛಸಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸದ್ಧಿ"ನ್ತಿ। "ಅಹಂ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಮಯಂ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಮುಖಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಕಥೇಸ್ಸಸೀ"ತಿ। "ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಾಮಿ, ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಂ ದಣ್ಡಕಂ ಕಚ್ಛಪೇನ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ತಸ್ಸ ಉಭೋ ಕೋಟಿಯೋ ಡಂಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ತಂ ತಥಾ ಹಂಸೇಹಿ ನೀಯಮಾನಂ ಗಾಮದಾರಕಾ ದಿಸ್ವಾ "ದ್ವೇ ಹಂಸಾ ಕಚ್ಛಪಂ ದಣ್ಡಕೇನ ಹರನ್ತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಕಚ್ಛಪೋ "ಯದಿ ಮಂ ಸಹಾಯಕಾ ನೇನ್ತಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ದುಟ್ಠಚೇಟಕಾ"ತಿ ವತ್ತುಕಾಮೋ ಹಂಸಾನಂ ಸೀಘವೇಗತಾಯ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ರಾಜನಿವೇಸನಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗಂ ಸಮ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ದಟ್ಠಟ್ಠಾನತೋ ದಣ್ಡಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಙ್ಗಣೇ ಪತಿತ್ವಾ ದ್ವೇಭಾಗೋ ಅಹೋಸಿ, "ಕಚ್ಛಪೋ ಆಕಾಸತೋ ಪತಿತ್ವಾ ದ್ವೇಧಾ ಭಿನ್ನೋ"ತಿ ಏಕಕೋಲಾಹಲಂ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆದಾಯ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಚ್ಛಪಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಪಣ್ಡಿತ, ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಏಸ ಪತಿತೋ"ತಿ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಚಿರಪಟಿಕಞ್ಹೋಹಂ ರಾಜಾನಂ ಓವದಿತುಕಾಮೋ ಉಪಾಯಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಚರಾಮಿ, ಇಮಿನಾ ಕಚ್ಛಪೇನ ಹಂಸೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ಕತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತೇಹಿ ಇಮಂ 'ಹಿಮವನ್ತಂ ನೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ದಣ್ಡಕಂ ಡಂಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ತೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಅಥ ಇಮಿನಾ ಕಸ್ಸಚಿ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಅರಕ್ಖಿತಮುಖತಾಯ ಕಿಞ್ಚಿ ವತ್ತುಕಾಮೇನ ದಣ್ಡಕಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಆಕಾಸತೋ ಪತಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೇನೇವ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಆಮ ಮಹಾರಾಜ, ಅತಿಮುಖರಾ ನಾಮ ಅಪರಿಯನ್ತವಚನಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೨೯."ಅವಧೀ ವತ ಅತ್ತಾನಂ, ಕಚ್ಛಪೋ ಬ್ಯಾಹರಂ ಗಿರಂ।
ಸುಗ್ಗಹೀತಸ್ಮಿಂ ಕಟ್ಠಸ್ಮಿಂ, ವಾಚಾಯ ಸಕಿಯಾವಧಿ॥

೧೩೦."ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ನರವೀರಿಯಸೇಟ್ಠ, ವಾಚಂ ಪಮುಞ್ಚೇ ಕುಸಲಂ ನಾತಿವೇಲಂ।

ಪಸ್ಸಸಿ ಬಹುಭಾಣೇನ, ಕಚ್ಛಪಂ ಬ್ಯಸನಂ ಗತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅವಧೀ ವತಾತಿ** ಘಾತೇಸಿ ವತ। **ಬ್ಯಾಹರನ್ತಿ** ಬ್ಯಾಹರನ್ತೋ। **ಸುಗ್ಗಹೀತಸ್ಮಿಂ ಕಟ್ಠಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಮುಖೇನ ಸುಟ್ಠು ಡಂಸಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇ ದಣ್ಡಕೇ। **ವಾಚಾಯ ಸಕಿಯಾವಧೀತಿ** ಅತಿಮುಖರತಾಯ ಅಕಾಲೇ ವಾಚಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ದಟ್ಠಟ್ಠಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತಾಯ ಸಕಾಯ ವಾಚಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಅವಧಿ ಘಾತೇಸಿ। ಏವಮೇಸ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ನ ಅಞ್ಞಥಾತಿ। **ಏತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾತಿ** ಏತಮ್ಪಿ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ। **ನರವೀರಿಯಸೇಟ್ಠಾತಿ** ನರೇಸು ವೀರಿಯೇನ ಸೇಟ್ಠ ಉತ್ತಮವೀರಿಯ ರಾಜವರ। **ವಾಚಂ ಪಮುಞ್ಚೇ ಕುಸಲಂ ನಾತಿವೇಲನ್ತಿ** ಸಚ್ಚಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಕುಸಲಮೇವ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ ನಿಚ್ಛಾರೇಯ್ಯ, ತಮ್ಪಿ ಹಿತಂ ಕಾಲಯುತ್ತಂ, ನ ಅತಿವೇಲಂ, ಅತಿಕ್ಕನ್ತಕಾಲಂ ಅಪರಿಯನ್ತವಾಚಂ ನ ಭಾಸೇಯ್ಯ। **ಪಸ್ಸಸೀತಿ** ನನು ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಪಸ್ಸಸಿ। **ಬಹುಭಾಣೇನಾತಿ** ಬಹುಭಣನೇನ। **ಕಚ್ಛಪಂ ಬ್ಯಸನಂ ಗತನ್ತಿ** ಏತಂ ಕಚ್ಛಪಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತನ್ತಿ।

ರಾಜಾ “ಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ಭಾಸತೀ”ತಿ ಞತ್ವಾ “ಅಮ್ಹೇ ಸನ್ಧಾಯ ಕಥೇಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಾ”ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ವಾ ಹೋಹಿ ಅಞ್ಞೋ ವಾ, ಯೋ ಕೋಚಿ ಪಮಾಣಾತಿಕ್ಕನ್ತಂ ಭಾಸನ್ತೋ ಏವರೂಪಂ ಬ್ಯಸನಂ ಪಾಪುಣಾತೀ”ತಿ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ವಿರಮಿತ್ವಾ ಮನ್ದಭಾಣೀ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ಕಚ್ಛಪೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ದ್ವೇ ಹಂಸಪೋತಕಾ ದ್ವೇ ಮಹಾಥೇರಾ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಅಮಚ್ಚಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಚ್ಛಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।
[೨೧೬] ೬. ಮಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಮಾಯಮಗ್ಗಿ ತಪತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಕೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪಿತೋಸೀ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಯಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಅಯಂ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಇತ್ಥೀ ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೂಲೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿತಬ್ಬತಂ ಪತ್ತೋ ಪಣ್ಡಿತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಅಲತ್ಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕೇವಟ್ಟಾ ಜಾಲೇ ಲಗ್ಗಂ ಮಚ್ಛಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಉಣ್ಹವಾಲುಕಾಪಿಟ್ಠೇ ಠಪೇತ್ವಾ “ಅಙ್ಗಾರೇಸು ನಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಸೂಲಂ ತಚ್ಛಿಂಸು। ಮಚ್ಛೋ ಮಚ್ಛಿಂ ಆರಬ್ಭ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೧೩೧“ನ ಮಾಯಮಗ್ಗಿ ತಪತಿ, ನ ಸೂಲೋ ಸಾಧುತಚ್ಛಿತೋ।
ಯಞ್ಚ ಮಂ ಮಞ್ಞತೇ ಮಚ್ಛೀ, ಅಞ್ಞಂ ಸೋ ರತಿಯಾ ಗತೋ॥

೧೩೨“ಸೋ ಮಂ ದಹತಿ ರಾಗಗ್ಗಿ, ಚಿತ್ತಂ ಚೂಪತಪೇತಿ ಮಂ।
ಜಾಲಿನೋ ಮುಞ್ಚಥಾಯಿರಾ ಮಂ, ನ ಕಾಮೇ ಹಞ್ಞತೇ ಕ್ವಚೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಮಾಯಮಗ್ಗಿ ತಪತೀತಿ** ನ ಮಂ ಅಯಂ ಅಗ್ಗಿ ತಪತಿ, ನ ತಾಪಂ ಜನೇತಿ, ನ ಸೋಚಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನ ಸೂಲೋತಿ** ಅಯಂ ಸೂಲೋಪಿ ಸಾಧುತಚ್ಛಿತೋ ಮಂ ನ ತಪತಿ, ನ ಮೇ ಸೋಕಂ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ। **ಯಞ್ಚ ಮಂ ಮಞ್ಞತೇತಿ** ಯಂ ಪನ ಮಂ ಮಚ್ಛೀ ಏವಂ ಮಞ್ಞತಿ “ಅಞ್ಞಂ ಮಚ್ಛಿಂ ಸೋ ಪಞ್ಚಕಾಮಗುಣರತಿಯಾ ಗತೋ”ತಿ, ತದೇವ ಮಂ ತಪತಿ ಸೋಚಯತಿ। **ಸೋ ಮಂ ದಹತೀತಿ** ಯೋ ಪನೇಸ ರಾಗಗ್ಗಿ, ಸೋ ಮಂ ದಹತಿ ಝಾಪೇತಿ। **ಚಿತ್ತಂ ಚೂಪತಪೇತಿ ಮನ್ತಿ** ರಾಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಕಂ ಮಮ ಚಿತ್ತಮೇವ

ಚ ಮಂ ಉಪತಾಪೇತಿ ಕಿಲಮೇತಿ ವಿಹೇಠೇತಿ। **ಜಾಲಿನೋತಿ** ಕೇವಟ್ಟೇ ಆಲಪತಿ। ತೇ ಹಿ ಜಾಲಸ್ಸ ಅತ್ಥಿತಾಯ "ಜಾಲಿನೋ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಮುಞ್ಚಥಾಯಿರಾ** ಮನ್ತಿ ಮುಞ್ಚಥ ಮಂ ಸಾಮಿನೋತಿ ಯಾಚತಿ। **ನ ಕಾಮೇ ಹಞ್ಞತೇ ಕ್ವಚೀತಿ** ಕಾಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಕಾಮೇನ ನೀಯಮಾನೋ ಸತ್ತೋ ನ ಕ್ವಚಿ ಹಞ್ಞತಿ। ನ ಹಿ ತಂ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾ ಹನಿತುಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾತಿ ಪರಿದೇವತಿ। ಅಥ ವಾ **ಕಾಮೇತಿ** ಹೇತುವಚನೇ ಭುಮ್ಮಂ, ಕಾಮಹೇತು ಮಚ್ಛಿಂ ಅನುಬನ್ಧಮಾನೋ ನಾಮ ನ ಕ್ವಚಿ ತುಮ್ಹಾದಿಸೇಹಿ ಹಞ್ಞತೀತಿ ಪರಿದೇವತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನದೀತೀರಂ ಗತೋ ತಸ್ಸ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಪರಿದೇವಿತಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಕೇವಟ್ಟೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಮಚ್ಛಂ ಮೋಚೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ । "ತದಾ ಮಚ್ಛೀ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಮಚ್ಛೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು, ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।
[೧೧೭] ೭. ಸೇಗ್ಗುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಣ್ಣಿಕಉಪಾಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಏಕಕನಿಪಾತೇ ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ಇಧಾಪಿ ಸತ್ಥಾ ತಂ "ಕಿಂ, ಉಪಾಸಕ, ಚಿರಸ್ಸಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಪಣ್ಣಿಕಉಪಾಸಕೋ "ಧೀತಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಚ್ಚಂ ಪಹಂಸಿತಮುಖೀ, ತಮಹಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಕುಲದಾರಕಸ್ಸ ಅದಾಸಿಂ, ತತ್ಥ ಇತಿಕತ್ತಬ್ಬತಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಆಗನ್ತುಂ ಓಕಾಸಂ ನ ಲಭಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಇದಾನೇವೇಸಾ ಸೀಲವತೀ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸೀಲವತೀ, ತ್ವಞ್ಚ ನ ಇದಾನೇವೇತಂ ವೀಮಂಸಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ವೀಮಂಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಅಯಮೇವ ಪಣ್ಣಿಕಉಪಾಸಕೋ "ಧೀತರಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ನೇತ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ವಿಯ ಹತ್ಥೇ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥ ನಂ ಪರಿದೇವಮಾನಂ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ –

೧೩೩."ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಅತ್ತಮನೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಕೋವಿದಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸೇಗ್ಗು।
ಕೋಮಾರಿ ಕೋ ನಾಮ ತವಜ್ಜ ಧಮ್ಮೋ, ಯಂ ತ್ವಂ ಗಹಿತಾ ಪವನೇ ಪರೋದಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬೋ ಲೋಕೋ ಅತ್ತಮನೋ ಅಹೋಸೀತಿ**, ಅಮ್ಮ, ಸಕಲೋಪಿ ಸತ್ತಲೋಕೋ ಏತಿಸ್ಸಾ ಕಾಮಸೇವನಾಯ ಅತ್ತಮನೋ ಜಾತೋ। **ಅಕೋವಿದಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸೇಗ್ಗೂತಿ ಸೇಗ್ಗೂತಿ** ತಸ್ಸಾ ನಾಮಂ। ತೇನ ತ್ವಂ ಪನ, ಅಮ್ಮ, ಸೇಗ್ಗು ಅಕೋವಿದಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಸ್ಸ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಧಮ್ಮೇ ವಸಲಧಮ್ಮೇ ಅಕುಸಲಾಸೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಕೋಮಾರಿ ಕೋ ನಾಮ ತವಜ್ಜ ಧಮ್ಮೋತಿ**, ಅಮ್ಮ, ಕುಮಾರಿ ಕೋ ನಾಮೇಸ ತವ ಅಜ್ಜ ಸಭಾವೋ। **ಯಂ ತ್ವಂ ಗಹಿತಾ ಪವನೇ ಪರೋದಸೀತಿ** ತ್ವಂ ಮಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪವನೇ ಸನ್ಥವವಸೇನ ಹತ್ಥೇ ಗಹಿತಾ ಪರೋದಸಿ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಸಿ, ಕೋ ಏಸ ತವ ಸಭಾವೋ, ಕಿಂ ಕುಮಾರಿಕಾಯೇವ ತ್ವನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಮಾರಿಕಾ "ಆಮ, ತಾತ, ಕುಮಾರಿಕಾಯೇವಾಹಂ, ನಾಹಂ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಂ ನಾಮ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪರಿದೇವಮಾನಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೪."ಯೋ ದುಕ್ಖಫುಟ್ಠಾಯ ಭವೇಯ್ಯ ತಾಣಂ, ಸೋ ಮೇ ಪಿತಾ ದುಬ್ಭಿ ವನೇ ಕರೋತಿ।
ಸಾ ಕಸ್ಸ ಕನ್ದಾಮಿ ವನಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ, ಯೋ ತಾಯಿತಾ ಸೋ ಸಹಸಂ ಕರೋತೀ"ತಿ॥

ಸಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತಾಯೇವ। ಇತಿ ಸೋ ಪಣ್ಣಿಕೋ ತದಾ ಧೀತರಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಕುಲದಾರಕಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಣ್ಣಿಕಉಪಾಸಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಧೀತಾ ಧೀತಾಯೇವ, ಪಿತಾ ಪಿತಾಯೇವ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ಕಾರಣಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖಕಾರಿಕಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸೇಗ್ಗುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೧೮] ೮. ಕೂಟವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಠಸ್ಸ ಸಾಠೇಯ್ಯಮಿದನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕೂಟವಾಣಿಜಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಹಿ ಕೂಟವಾಣಿಜೋ ಚ ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಚ ದ್ವೇ ವಾಣಿಜಾ ಮಿತ್ತಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸಕಟಸತಾನಿ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪೂರಾಪೇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತತೋ ಅಪರನ್ತಂ ವಿಚರಮಾನಾ ವೋಹಾರಂ ಕತ್ವಾ ಬಹುಂ ಲಾಭಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಂಸು। ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಕೂಟವಾಣಿಜಂ ಆಹ – “ಸಮ್ಮ, ಭಣ್ಡಂ ಭಾಜೇಮಾ”ತಿ। ಕೂಟವಾಣಿಜೋ “ಅಯಂ ದೀಘರತ್ತಂ ದುಕ್ಖಸೇಯ್ಯಾಯ ದುಬ್ಭೋಜನೇನ ಕಿಲನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ನಾನಗ್ಗರಸಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಜೀರಕೇನ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಅಥ ಸಬ್ಬಮ್ಪೇತಂ ಭಣ್ಡಂ ಮಯ್ಹಮೇವ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ನಕ್ಖತ್ತಂ ನ ಮನಾಪಂ, ದಿವಸೋ ನ ಮನಾಪೋ, ಸ್ವೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ , ಪುನದಿವಸೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಕಾಲಂ ಖೇಪೇತಿ। ಅಥ ನಂ ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ನಿಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಭಾಜಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಮಾಲಂ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ “ಕದಾ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಅಡ್ಢಮಾಸಮತ್ತೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಆಗತಸ್ಸಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಅಥ ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಪಪಞ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತೋಸೀ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಕೂಟವಾಣಿಜೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಾಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಗಾಮವಾಸೀ ಚ ನಗರವಾಸೀ ಚ ದ್ವೇ ವಾಣಿಜಾ ಮಿತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಗಾಮವಾಸೀ ನಗರವಾಸಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಞ್ಚ ಫಾಲಸತಾನಿ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತೇ ಫಾಲೇ ವಿಕ್ಕಿಣಿತ್ವಾ ಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಫಾಲಾನಂ ಠಪಿತಟ್ಠಾನೇ ಮೂಸಿಕವಚ್ಚಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಗಾಮವಾಸೀ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಫಾಲೇ ಮೇ ದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಕೂಟವಾಣಿಜೋ “ಫಾಲಾ ತೇ ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಖಾದಿತಾ”ತಿ ಮೂಸಿಕವಚ್ಚಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಇತರೋ “ಖಾದಿತಾವ ಹೋನ್ತು, ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಖಾದಿತೇ ಕಿಂ ಸಕ್ಕಾ ಕಾತು”ನ್ತಿ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಸ್ಸ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ “ಇಮಸ್ಸ ಕತ್ಥಚಿ ಗನ್ತುಂ ಮಾ ಅದತ್ಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನ್ತೋಗಬ್ಭೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಕೂಟವಾಣಿಜಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ “ಪುತ್ತೋ ಮೇ ಕಹ”ನ್ತಿ ಆಹ। “ಸಮ್ಮ, ತವ ಪುತ್ತಂ ತೀರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಮ ಉದಕೇ ನಿಮುಗ್ಗಕಾಲೇ ಏಕೋ ಕುಲಲೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತವ ಪುತ್ತಂ ನಖಪಞ್ಜರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ತೋ, ಅಹಂ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ವಿರವಿತ್ವಾ ವಾಯಮನ್ತೋಪಿ ಮೋಚೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ”ನ್ತಿ। “ತ್ವಂ ಮುಸಾ ಭಣಸಿ, ಕುಲಲಾ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಂ ಸಮತ್ಥಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ। “ಸಮ್ಮ, ಹೋತು, ಅಯುತ್ತೇಪಿ ಹೋನ್ತೇ ಅಹಂ ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಕುಲಲೇನೇವ ತೇ ಪುತ್ತೋ ನೀತೋ”ತಿ। ಸೋ ತಂ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ “ಅರೇ ದುಟ್ಠಚೋರ ಮನುಸ್ಸಮಾರಕ , ಇದಾನಿ ತಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಡ್ಢಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಸೋ “ಮಮ ರುಚ್ಚನಕಮೇವ ಕರೋಸೀ”ತಿ ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಕೂಟವಾಣಿಜೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ – “ಅಯಂ, ಸಾಮಿ, ಮಮ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಗತೋ, ‘ಕಹಂ ಮೇ ಪುತ್ತೋ’ತಿ ವುತ್ತೇ ‘ಕುಲಲೇನ ಹಟೋ’ತಿ ಆಹ, ವಿನಿಚ್ಛಿನಥ ಮೇ ಅಡ್ಡ”ನ್ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಸಚ್ಚಂ ಭಣೇ”ತಿ ಇತರಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ಆಹ – “ಆಮ, ಸಾಮಿ, ಅಹಂ ತಂ ಆದಾಯ ಗತೋ, ಸೇನೇನ ಪಹಟಭಾವೋ ಸಚ್ಚಮೇವ, ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ ಲೋಕೇ ಕುಲಲಾ ನಾಮ

ದಾರಕೇ ಹರನ್ತೀ"ತಿ? "ಸಾಮಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಪುಚ್ಛಾಮಿ - "ಕುಲಲಾ ದಾರಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಮೂಸಿಕಾ ಪನ ಅಯಫಾಲೇ ಖಾದನ್ತೀ"ತಿ। "ಇದಂ ಕಿಂ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಸಾಮಿ, ಮಯಾ ಏತಸ್ಸ ಘರೇ ಪಞ್ಚ ಫಾಲಸತಾನಿ ಠಪಿತಾನಿ, ಸ್ವಾಯಂ 'ಫಾಲಾ ತೇ ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಖಾದಿತಾ'ತಿ ವತ್ವಾ 'ಇದಂ ತೇ ಫಾಲೇ ಖಾದಿತಮೂಸಿಕಾನಂ ವಚ್ಚ'ನ್ತಿ ವಚ್ಚಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸಾಮಿ, ಮೂಸಿಕಾ ಚೇ ಫಾಲೇ ಖಾದನ್ತಿ, ಕುಲಲಾಪಿ ದಾರಕೇ ಹರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಸಚೇ ನ ಖಾದನ್ತಿ, ಸೇನಾಪಿ ತಂ ನ ಹರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಏಸೋ ಪನ 'ಫಾಲಾ ತೇ ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಖಾದಿತಾ'ತಿ ವದತಿ, ತೇಸಂ ಖಾದಿತಭಾವಂ ವಾ ಅಖಾದಿತಭಾವಂ ವಾ ಜಾನಾಥ, ಅಡ್ಡಂ ಮೇ ವಿನಿಚ್ಛಿನಥಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಠಸ್ಸ ಪಟಿಸಾಠೇಯ್ಯಂ ಕತ್ವಾ ಜಿನಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಇಮಿನಾ ಚಿನ್ತಿತಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸುಟ್ಠು ತೇ ಚಿನ್ತಿತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೩೫."ಸಠಸ್ಸ ಸಾಠೇಯ್ಯಮಿದಂ ಸುಚಿನ್ತಿತಂ, ಪಚ್ಚೋಡ್ಡಿತಂ ಪಟಿಕೂಟಸ್ಸ ಕೂಟಂ।
ಫಾಲಂ ಚೇ ಖಾದೇಯ್ಯುಂ ಮೂಸಿಕಾ, ಕಸ್ಮಾ ಕುಮಾರಂ ಕುಲಲಾ ನ ಹರೇಯ್ಯುಂ॥

೧೩೬."ಕೂಟಸ್ಸ ಹಿ ಸನ್ತಿ ಕೂಟಕೂಟಾ, ಭವತಿ ಚಾಪಿ ನಿಕತಿನೋ ನಿಕತ್ಯಾ।
ದೇಹಿ ಪುತ್ತನಟ್ಠ ಫಾಲನಟ್ಠಸ್ಸ ಫಾಲಂ, ಮಾ ತೇ ಪುತ್ತಮಹಾಸಿ ಫಾಲನಟ್ಠೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಠಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಠಭಾವೇನ ಕೇರಾಟಿಕೇನ "ಏಕಂ ಉಪಾಯಂ ಕತ್ವಾ ಪರಸನ್ತಕಂ ಖಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸಠಸ್ಸ। **ಸಾಠೇಯ್ಯಮಿದಂ ಸುಚಿನ್ತಿತ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪಟಿಸಾಠೇಯ್ಯಂ ಚಿನ್ತೇನ್ತೇನ ತಯಾ ಸುಟ್ಠು ಚಿನ್ತಿತಂ। **ಪಚ್ಚೋಡ್ಡಿತಂ ಪಟಿಕೂಟಸ್ಸ ಕೂಟ**ನ್ತಿ ಕೂಟಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ತಯಾ ಪಟಿಕೂಟಂ ಸುಟ್ಠು ಪಚ್ಚೋಡ್ಡಿತಂ, ಪಟಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಓಡ್ಡಿತಸದಿಸಮೇವ ಕತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಫಾಲಂ ಚೇ ಖಾದೇಯ್ಯುಂ ಮೂಸಿಕಾ**ತಿ ಯದಿ ಮೂಸಿಕಾ ಫಾಲಂ ಖಾದೇಯ್ಯುಂ। **ಕಸ್ಮಾ ಕುಮಾರಂ ಕುಲಲಾ ನ ಹರೇಯ್ಯು**ನ್ತಿ ಮೂಸಿಕಾಸು ಫಾಲೇ ಖಾದನ್ತೀಸು ಕುಲಲಾ ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಕುಮಾರಂ ನೋ ಹರೇಯ್ಯುಂ।

ಕೂಟಸ್ಸ ಹಿ ಸನ್ತಿ ಕೂಟಕೂಟಾತಿ ತ್ವಂ "ಅಹಮೇವ ಮೂಸಿಕಾಹಿ ಫಾಲೇ ಖಾದಾಪಿತಪುರಿಸೋ ಕೂಟೋ"ತಿ ಮಞ್ಞಸಿ, ತಾದಿಸಸ್ಸ ಪನ ಕೂಟಸ್ಸ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಬಹೂ ಕೂಟಾ ಸನ್ತಿ, ಕೂಟಸ್ಸ ಕೂಟಾತಿ ಕೂಟಪಟಿಕೂಟಾನಂ ಏತಂ ನಾಮಂ, ಕೂಟಸ್ಸ ಪಟಿಕೂಟಾ ನಾಮ ಸನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಭವತಿ ಚಾಪಿ ನಿಕತಿನೋ ನಿಕತ್ಯಾ**ತಿ ನಿಕತಿನೋ ನೇಕತಿಕಸ್ಸ ವಞ್ಚನಕಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ನಿಕತ್ಯಾ ಅಪರೋ ನಿಕತಿಕಾರಕೋ ವಞ್ಚನಕಪುರಿಸೋ ಭವತಿಯೇವ। **ದೇಹಿ ಪುತ್ತನಟ್ಠ ಫಾಲನಟ್ಠಸ್ಸ ಫಾಲ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಭೋ ನಟ್ಠಪುತ್ತ ಪುರಿಸ, ಏತಸ್ಸ ನಟ್ಠಫಾಲಸ್ಸ ಫಾಲಂ ದೇಹಿ। **ಮಾ ತೇ ಪುತ್ತಮಹಾಸಿ ಫಾಲನಟ್ಠೋ**ತಿ ಸಚೇ ಹಿಸ್ಸ ಫಾಲಂ ನ ದಸ್ಸಸಿ, ಪುತ್ತಂ ತೇ ಹರಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ತೇ ಏಸ ಮಾ ಹರತು, ಫಾಲಮಸ್ಸ ದೇಹೀತಿ। "ದೇಮಿ, ಸಾಮಿ, ಸಚೇ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ದೇತೀ"ತಿ। "ದೇಮಿ, ಸಾಮಿ, ಸಚೇ ಮೇ ಫಾಲೇ ದೇತೀ"ತಿ। ಏವಂ ನಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಪುತ್ತಂ, ನಟ್ಠಫಾಲೋ ಚ ಫಾಲಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತಾ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕೂಟವಾಣಿಜೋ ಇದಾನಿ ಕೂಟವಾಣಿಜೋವ, ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋ ಪಣ್ಡಿತವಾಣಿಜೋಯೇವ, ವಿನಿಚ್ಛಯಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕೂಟವಾಣಿಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೧೯] ೯. ಗರಹಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಹಿರಞ್ಞಂ ಮೇ ಸುವಣ್ಣಂ ಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅನಭಿರತಿಯಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಗಹಿತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅನಭಿರತಿವಾಸಂ ವಸನ್ತಂ ಪನ ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಆನೇಸುಂ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಲೇಸವಸೇನಾ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಅಯಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಕಿಲೇಸೋ ನಾಮ ಪುಬ್ಬೇ ತಿರಚ್ಛಾನೇಹಿಪಿ ಗರಹಿತೋ, ತ್ವಂ ಏವರೂಪೇ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಕಸ್ಮಾ ತಿರಚ್ಛಾನೇಹಿಪಿ ಗರಹಿತಕಿಲೇಸವಸೇನ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಾನರಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಮೇನಂ ಏಕೋ ವನಚರಕೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಆನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಚಿರಂ ರಾಜಗೇಹೇ ವಸಮಾನೋ ವತ್ತಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ವತ್ತಮಾನಂ ಕಿರಿಯಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವತ್ತೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವನಚರಕಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ವಾನರಂ ಗಹಿತಟ್ಠಾನೇಯೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಹೀ"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ , ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ವಾನರಗಣೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಮಹನ್ತೇ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಕತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಕಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ವುತ್ಥೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಾಜನಿವೇಸನೇ"ತಿ। "ಅಥ ಕಥಂ ಮುತ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ರಾಜಾ ಮಂ ಕೇಳಿಮಕ್ಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಮಮ ವತ್ತೇ ಪಸನ್ನೋ ಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ತೇ ವಾನರಾ "ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ವತ್ತಮಾನಕಿರಿಯಂ ನಾಮ ತುಮ್ಹೇ ಜಾನಿಸ್ಸಥ , ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ತಾವ ಕಥೇಥ, ಸೋತುಕಾಮಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಮಾ ಮಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಿರಿಯಂ ಪುಚ್ಛಥಾ"ತಿ। "ಕಥೇಥ ಸೋತುಕಾಮಮ್ಹಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ "ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಖತ್ತಿಯಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಪಿ 'ಮಯ್ಹಂ ಮಯ್ಹ'ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ಹುತ್ವಾ ಅಭಾವಟ್ಠೇನ ಅನಿಚ್ಚತಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಸುಣಾಥ ದಾನಿ ತೇಸಂ ಅನ್ಧಬಾಲಾನಂ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೩೭."ಹಿರಞ್ಞಂ ಮೇ ಸುವಣ್ಣಂ ಮೇ, ಏಸಾ ರತ್ತಿಂ ದಿವಾ ಕಥಾ।
ದುಮ್ಮೇಧಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಅರಿಯಧಮ್ಮಂ ಅಪಸ್ಸತಂ॥

೧೩೮."ದ್ವೇ ದ್ವೇ ಗಹಪತಯೋ ಗೇಹೇ, ಏಕೋ ತತ್ಥ ಅಮಸ್ಸುಕೋ।
ಲಮ್ಬತ್ಥನೋ ವೇಣಿಕತೋ, ಅಥೋ ಅಙ್ಕಿತಕಣ್ಣಕೋ।
ಕೀತೋ ಧನೇನ ಬಹುನಾ, ಸೋ ತಂ ವಿತುದತೇ ಜನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿರಞ್ಞಂ ಮೇ ಸುವಣ್ಣಂ ಮೇ**ತಿ ದೇಸನಾಸೀಸಮತ್ತಮೇತಂ, ಇಮಿನಾ ಪನ ಪದದ್ವಯೇನ ದಸವಿಧಮ್ಪಿ ರತನಂ ಸಬ್ಬಂ, ಪುಬ್ಬಣ್ಣಾಪರಣ್ಣಂ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಂ ದ್ವಿಪದಚತುಪ್ಪದಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "ಇದಂ ಮೇ ಇದಂ ಮೇ"ತಿ ಆಹ। **ಏಸಾ ರತ್ತಿಂ ದಿವಾ ಕಥಾತಿ** ಏಸಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ರತ್ತಿಞ್ಚ ದಿವಾ ಚ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಕಥಾ। ಅಞ್ಞಂ ಪನ ತೇ "ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಅನಿಚ್ಚಾ"ತಿ ವಾ "ಹುತ್ವಾ ನ ಭವನ್ತೀ"ತಿ ವಾ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಏವಮೇವ ಪರಿದೇವನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। **ದುಮ್ಮೇಧಾನ**ನ್ತಿ ಅಪ್ಪಪಞ್ಞಾನಂ। **ಅರಿಯಧಮ್ಮಂ ಅಪಸ್ಸತ**ನ್ತಿ ಅರಿಯಾನಂ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಧಮ್ಮಂ, ಅರಿಯಂ ವಾ ನಿದ್ದೋಸಂ ನವವಿಧಂ ಲೋಕುತ್ತರಧಮ್ಮಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಏಸಾವ ಕಥಾ। ಅಞ್ಞಾ ಪನ "ಅನಿಚ್ಚಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ"ತಿ ತೇಸಂ ಕಥಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ।

ಗಹಪತಯೋತಿ ಗೇಹೇ ಅಧಿಪತಿಭೂತಾ। **ಏಕೋ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇಸು ದ್ವೀಸು ಘರಸಾಮಿಕೇಸು "ಏಕೋ"ತಿ ಮಾತುಗಾಮಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತತ್ಥ **ವೇಣಿಕತೋ**ತಿ ಕತವೇಣೀ, ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಸಣ್ಠಾಪಿತಕೇಸಕಲಾಪೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಥೋ ಅಙ್ಕಿತಕಣ್ಣಕೋ**ತಿ ಅಥ ಸ್ವೇವ ವಿದ್ಧಕಣ್ಣೋ ಛಿದ್ದಕಣ್ಣೋತಿ ಲಮ್ಬಕಣ್ಣತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಕೀತೋ ಧನೇನ ಬಹುನಾ**ತಿ ಸೋ ಪನೇಸ ಅಮಸ್ಸುಕೋ ಲಮ್ಬತ್ಥನೋ ವೇಣಿಕತೋ ಅಙ್ಕಿತಕಣ್ಣೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಬಹುಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ಕೀತೋ, ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಪಸಾಧೇತ್ವಾ ಯಾನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಘರಂ ಆನೀತೋ। **ಸೋ ತಂ ವಿತುದತೇ ಜನ**ನ್ತಿ ಸೋ ಗಹಪತಿ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದಿಭೇದಂ ಜನಂ "ಅರೇ ದುಟ್ಠದಾಸ ದುಟ್ಠದಾಸಿ, ಇಮಂ ನ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಮುಖಸತ್ತೀಹಿ ವಿತುದತಿ, ಸಾಮಿಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ವಿಚಾರೇತಿ। ಏವಂ ತಾವ "ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಅತಿವಿಯ ಅಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗರಹಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ವಾನರಾ “ಮಾ ಕಥೇಥ, ಮಾ ಕಥೇಥ, ಅಸೋತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಅಸ್ಸುಮ್ಹಾ”ತಿ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಕಣ್ಣೇ ದಳ್ಹಂ ಪಿದಹಿಂಸು। “ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಇದಂ ಅಯುತ್ತಂ ಸುತ”ನ್ತಿ ತಂ ಠಾನಮ್ಪಿ ಗರಹಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಂಸು। ಸೋ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋ ಗರಹಿತಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೋಯೇವ ಕಿರ ನಾಮ ಜಾತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ವಾನರಗಣೋ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ ಅಹೋಸಿ, ವಾನರಿನ್ದೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಗರಹಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೨೦] ೧೦. ಧಮ್ಮಧಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸುಖಂ ಜೀವಿತರೂಪೋಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಮಯ್ಹಂ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕಿಯೇವ, ಸನ್ತಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪನ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಯಸಪಾಣಿ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಕಾಳಕೋ ನಾಮಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸೇವ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ ನಾಮೇನ ಧಮ್ಮಧಜೋ ನಾಮ, ರಞ್ಞೋ ಪನ ಸೀಸಪ್ಪಸಾಧನಕಪ್ಪಕೋ ಛತ್ತಪಾಣಿ ನಾಮ। ರಾಜಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ಸೇನಾಪತಿ ಪನಸ್ಸ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಕರೋನ್ತೋ ಲಞ್ಜಂ ಖಾದತಿ ಪರಪಿಟ್ಠಿಮಂಸಿಕೋ, ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾಮಿಕೇ ಸಾಮಿಕೇ ಕರೋತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ಪರಾಜಿತೋ ಮನುಸ್ಸೋ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದನ್ತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಾ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ “ತುಮ್ಹಾದಿಸೇಸು ನಾಮ, ಸಾಮಿ, ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಅನುಸಾಸನ್ತೇಸು ಕಾಳಕಸೇನಾಪತಿ ಲಞ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಾಮಿಕೇ ಸಾಮಿಕೇ ಕರೋತೀ”ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪರಾಜಿತಭಾವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾರುಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ “ಏಹಿ ಭಣೇ, ಅಡ್ಡಂ ತೇ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಅಡ್ಡಂ ಪಟಿವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಞ್ಞೇವ ಸಾಮಿಕಂ ಅಕಾಸಿ।

ಮಹಾಜನೋ ಸಾಧುಕಾರಂ ಅದಾಸಿ, ಸೋ ಸದ್ದೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ ಸದ್ದೋ ನಾಮೇಸೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ದೇವ, ಧಮ್ಮಧಜಪಣ್ಡಿತೇನ ದುಬ್ಬಿನಿಚ್ಛಿತೋ ಅಡ್ಡೋ ಸುವಿನಿಚ್ಛಿತೋ, ತತ್ರೇಸ ಸಾಧುಕಾರಸದ್ದೋ”ತಿ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಅಡ್ಡೋ ಕಿರ ತೇ ಆಚರಿಯ ವಿನಿಚ್ಛಿತೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಳಕೇನ ದುಬ್ಬಿನಿಚ್ಛಿತಂ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ “ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹೇವ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಥ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಕಣ್ಣಸುಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಲೋಕಸ್ಸ ಚ ವುಡ್ಢೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅನಿಚ್ಛನ್ತಮ್ಪಿ ತಂ “ಸತ್ತಾನುದ್ದಯಾಯ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ನಿಸೀದಥಾ”ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಿನಿಚ್ಛಯೇ ನಿಸೀದತಿ, ಸಾಮಿಕೇಯೇವ ಸಾಮಿಕೇ ಕರೋತಿ।

ಕಾಳಕೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಲಞ್ಜಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಲಾಭತೋ ಪರಿಹಾಯಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಧಮ್ಮಧಜಪಣ್ಡಿತೋ ತವ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ಥೇತೀ”ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಞ್ಞೋ ಅನ್ತರೇ ಪರಿಭಿನ್ದಿ। ರಾಜಾ ಅಸದ್ದಹನ್ತೋ “ಮಾ ಏವಂ ಅವಚಾ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನ ತೇನ “ಸಚೇ ಮೇ ನ ಸದ್ದಹಥ, ತಸ್ಸಾಗಮನಕಾಲೇ ವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇಥ। ಅಥಾನೇನ ಸಕಲನಗರಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇ ಕತಭಾವಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ಅಡ್ಡಕಾರಕಪರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ “ಏತಸ್ಸೇವ ಪರಿಸಾ”ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ “ಕಿಂ ಕರೋಮ ಸೇನಾಪತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ದೇವ, ಏತಂ ಮಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ । “ಓಳಾರಿಕದೋಸಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಕಥಂ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ? “ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ”ತಿ। “ಕತರೂಪಾಯೋ”ತಿ। “ಅಸಯ್ಹಮಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ತಂ ಕಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಂ ತಂ ತೇನ ದೋಸೇನ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಪನ ಅಸಯ್ಹಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ? “ಮಹಾರಾಜ, ಉಯ್ಯಾನಂ ನಾಮ

ಸಾರಭೂಮಿಯಂ ರೋಪಿತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಯಮಾನಂ ತೀಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಂವಚ್ಛರೇಹಿ ಫಲಂ ದೇತಿ। ತುಮ್ಹೇ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ 'ಸ್ವೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮ, ಉಯ್ಯಾನಂ ಮೇ ಮಾಪೇಹೀ'ತಿ ವದಥ, ಸೋ ಮಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ। ಅಥ ನಂ ತಸ್ಮಿಂ ದೋಸೇ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಣ್ಡಿತ, ಮಯ್ಹಂ ಪುರಾಣಉಯ್ಯಾನೇ ಚಿರಂ ಕೀಳಿಮ್ಹ, ಇದಾನಿ ನವಉಯ್ಯಾನೇ ಕೀಳಿತುಕಾಮಮ್ಹ, ಸ್ವೇ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮ, ಉಯ್ಯಾನಂ ನೋ ಮಾಪೇಹಿ, ಸಚೇ ಮಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಕಾಳಕೇನ ಲಞ್ಜಂ ಅಲಭಮಾನೇನ ರಾಜಾ ಅನ್ತರೇ ಪರಿಭಿನ್ನೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತಯಮಾನೋ ಸಯನೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ವೇಗೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಕಿಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ ಪಣ್ಡಿತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಸಕ್ಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ। "ರಾಜಾ ಮಂ 'ಉಯ್ಯಾನಂ ಮಾಪೇಹೀ'ತಿ ಆಹ, ತಂ ಚಿನ್ತೇಮೀ"ತಿ। "ಪಣ್ಡಿತ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಅಹಂ ತೇ ನನ್ದನವನಚಿತ್ತಲತಾವನಸದಿಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಕತರಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಮಾಪೇಮೀ"ತಿ? "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಮಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸಕ್ಕೋ ಮಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಪುರಮೇವ ಗತೋ।

ಪುನದಿವಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಿಸ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ - "ನಿಟ್ಠಿತಂ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಉಯ್ಯಾನಂ, ಕೀಳಸ್ಸೂ"ತಿ। ರಾಜಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹತ್ಥೇನ ಮನೋಸಿಲಾವಣ್ಣೇನ ಪಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ದ್ವಾರಟ್ಟಾಲಕಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪುಪ್ಫಫಲಭಾರಭರಿತನಾನಾರುಕ್ಖಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಾಳಕಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಪಣ್ಡಿತೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಚನಂ ಕತಂ, ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಏಕರತ್ತೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಮಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತುಂ ಕಿಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ? "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ? "ಅಪರಮ್ಪಿ ನಂ ಅಸಯ್ಹಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಮಾಪೇಮಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ಉಯ್ಯಾನಂ ತಾವ ತೇ ಮಾಪಿತಂ , ಏತಸ್ಸ ಪನ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಮಾಪೇಹಿ। ಸಚೇ ಮಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧು, ಮಹಾರಾಜ, ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಮಾಪೇಸಿ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಸತತಿತ್ಥಂ ಸಹಸ್ಸವಙ್ಕಂ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಂ ನನ್ದನಪೋಕ್ಖರಣಿಸದಿಸಂ।

ಪುನದಿವಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಮಾಪಿತಾ, ದೇವ, ಪೋಕ್ಖರಣೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಕಾಳಕಂ ಪುಚ್ಛಿ। "ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಗೇಹಂ ಮಾಪೇತುಂ ಆಣಾಪೇಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ, ಆಚರಿಯ, ಇಮಸ್ಸ ಉಯ್ಯಾನಸ್ಸ ಚೇವ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಚ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸಬ್ಬದನ್ತಮಯಂ ಗೇಹಂ ಮಾಪೇಹಿ, ನೋ ಚೇ ಮಾಪೇಸ್ಸಸಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ಗೇಹಮ್ಪಿ ಮಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುನದಿವಸೇ ತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಕಾಳಕಂ ಪುಚ್ಛಿ। "ಗೇಹಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಮಣಿಂ ಮಾಪೇತುಂ ಆಣಾಪೇಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಪಣ್ಡಿತ, ಇಮಸ್ಸ ದನ್ತಮಯಗೇಹಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಮಣಿಂ ಮಾಪೇಹಿ, ಮಣಿಆಲೋಕೇನ ವಿಚರಿಸ್ಸಾಮ। ಸಚೇ ಮಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ಮಣಿಮ್ಪಿ ಮಾಪೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ । ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕಾಳಕಂ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ಧಮ್ಮಧಜಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತದಾಯಿಕಾ ದೇವತಾ ಅತ್ಥಿ ಮಞ್ಞೇ, ಇದಾನಿ ಯಂ ದೇವತಾಪಿ ಮಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಂ ಆಣಾಪೇಹಿ। ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ನಾಮ ಮನುಸ್ಸಂ ದೇವತಾಪಿ ಮಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ 'ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಮೇ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಮಾಪೇಹೀ'ತಿ ತಂ ವದಾಹೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ತಯಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಉಯ್ಯಾನಂ, ಪೋಕ್ಖರಣೀ, ದನ್ತಮಯಪಾಸಾದೋ, ತಸ್ಸ ಆಲೋಕಕರಣತ್ಥಾಯ ಮಣಿರತನಞ್ಚ

ಮಾಪಿತಂ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಉಯ್ಯಾನರಕ್ಖಕಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಮಾಪೇಹಿ, ನೋ ಚೇ ಮಾಪೇಸ್ಸಸಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಹೋತು, ಲಭಮಾನೋ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಯಂ ಅತ್ತನಾ ಸಕ್ಕಾ ಮಾಪೇತುಂ, ತಂ ಮಾಪೇಸಿ, ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಪನ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಾಪೇತುಂ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಪರೇಸಂ ಹತ್ಥೇ ಮರಣತೋ ಅರಞ್ಞೇ ಅನಾಥಮರಣಮೇವ ವರತರ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಅನಾರೋಚೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗದ್ವಾರೇನೇವ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸತಂ ಧಮ್ಮಂ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ನಿಸೀದಿ।

ಸಕ್ಕೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ವನಚರಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತ್ವಂ ಸುಖುಮಾಲೋ, ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬದುಕ್ಖರೂಪೋ ವಿಯ ಇಮಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೯."ಸುಖಂ ಜೀವಿತರೂಪೋಸಿ, ರಟ್ಠಾ ವಿವನಮಾಗತೋ।
ಸೋ ಏಕಕೋ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ, ಕಪಣೋ ವಿಯ ಝಾಯಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುಖಂ ಜೀವಿತರೂಪೋಸೀತಿ** ತ್ವಂ ಸುಖೇನ ಜೀವಿತಸದಿಸೋ ಸುಖೇಧಿತೋ ಸುಖಪರಿಹತೋ ವಿಯ। **ರಟ್ಠಾ**ತಿ ಆಕಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸಟ್ಠಾನಾ। **ವಿವನಮಾಗತೋ**ತಿ ನಿರುದಕಟ್ಠಾನಂ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ। **ರುಕ್ಖಮೂಲೇ**ತಿ ರುಕ್ಖಸಮೀಪೇ। **ಕಪಣೋ ವಿಯ ಝಾಯಸೀ**ತಿ ಕಪಣೋ ವಿಯ ಏಕಕೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಝಾಯಸಿ ಪಜ್ಝಾಯಸಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಚಿನ್ತೇಸೀತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೪೦."ಸುಖಂ ಜೀವಿತರೂಪೋಸ್ಮಿ, ರಟ್ಠಾ ವಿವನಮಾಗತೋ।
ಸೋ ಏಕಕೋ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ, ಕಪಣೋ ವಿಯ ಝಾಯಾಮಿ।
ಸತಂ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸತಂ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರ**ನ್ತಿ, ಸಮ್ಮ, ಸಚ್ಚಮೇತಂ, ಅಹಂ ಸುಖಂ ಜೀವಿತರೂಪೋ ರಟ್ಠಾ ಚ ವಿವನಮಾಗತೋ, ಸೋಹಂ ಏಕಕೋವ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕಪಣೋ ವಿಯ ಝಾಯಾಮಿ। ಯಂ ಪನ ವದೇಸಿ "ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಚಿನ್ತೇಸೀ"ತಿ, ತಂ ತೇ ಪವೇದೇಮಿ "ಸತಂ ಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ। ಅಹಞ್ಹಿ ಸತಂ ಧಮ್ಮಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಇಧ ನಿಸಿನ್ನೋ। **ಸತಂ ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ಸತಂ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ಧಮ್ಮಂ। ಲಾಭೋ ಅಲಾಭೋ ಯಸೋ ಅಯಸೋ ನಿನ್ದಾ ಪಸಂಸಾ ಸುಖಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಯಞ್ಹಿ ಅಟ್ಠವಿಧೋ ಲೋಕಧಮ್ಮೋ। ಇಮಿನಾ ಪನ ಅಬ್ಭಾಹತಾ ಸನ್ತೋ ನ ಕಮ್ಪನ್ತಿ ನ ಪವೇಧೇನ್ತಿ, ಅಯಮೇತ್ಥ ಅಕಮ್ಪನಸಙ್ಖಾತೋ ಸತಂ ಧಮ್ಮೋ ಇಮಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋಮ್ಹೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕಸ್ಮಾ ನಿಸಿನ್ನೋಸೀ"ತಿ। "ರಾಜಾ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಆಹರಾಪೇತಿ, ತಾದಿಸಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ ಲದ್ಧುಂ, ಸೋಹಂ 'ಕಿಂ ಮೇ ಪರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಮರಣೇನ, ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅನಾಥಮರಣಂ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ"ತಿ। "ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಹಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ, ಮಯಾ ತೇ ಉಯ್ಯಾನಾದೀನಿ ಮಾಪಿತಾನಿ, ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಮಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಸೀಸಪ್ಪಸಾಧನಕಪ್ಪಕೋ ಛತ್ತಪಾಣಿ ನಾಮ, ಸೋ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಏತಂ ಕಪ್ಪಕಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಕಾತುಂ ವದೇಹೀ"ತಿ। ಇತಿ ಸಕ್ಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ "ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದೇವಪುರಮೇವ ಗತೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಛತ್ತಪಾಣಿಮ್ಪಿ ತತ್ಥೇವ ದಿಸ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಕಿರ, ಸಮ್ಮ ಛತ್ತಪಾಣಿ, ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಕೋ ತೇ ಮಯ್ಹಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಕ್ಕೋ, ದೇವರಾಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕಿಂಕಾರಣಾ ಆಚಿಕ್ಖೀ"ತಿ ಪುಟ್ಠೋ "ಇಮಿನಾ ನಾಮ ಕಾರಣೇನಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ "ಆಮ, ಅಹಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾವ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಛತ್ತಪಾಣಿ, ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೇನ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೇನ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಇಮಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ತ್ವಂ ಕಿರ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ಕತಮೇಹಿ ಚತುರಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋಸೀ"ತಿ?

"ಅನುಸೂಯಕೋ ಅಹಂ ದೇವ, ಅಮಜ್ಜಪಾಯಕೋ ಅಹಂ।
ನಿಸ್ನೇಹಕೋ ಅಹಂ ದೇವ, ಅಕ್ಕೋಧನಂ ಅಧಿಟ್ಠಿತೋ"ತಿ॥

"ಮಯ್ಹಞ್ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಉಸೂಯಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಜ್ಜಂ ಮೇ ನ ಪಿವಿತಪುಬ್ಬಂ, ಪರೇಸು ಮೇ ಸ್ನೇಹೋ ವಾ ಕೋಧೋ ವಾ ನ ಭೂತಪುಬ್ಬೋ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ, ಭೋ ಛತ್ತಪಾಣಿ, "ಅನುಸೂಯಕೋಸ್ಮೀ"ತಿ ವದಸೀತಿ। "ಆಮ, ದೇವ, ಅನುಸೂಯಕೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಸೂಯಕೋ ಜಾತೋಸೀ"ತಿ? "ಸುಣಾಹಿ ದೇವಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅನುಸೂಯಕಕಾರಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

"ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾರಣಾ ರಾಜ, ಬನ್ಧಾಪೇಸಿಂ ಪುರೋಹಿತಂ।
ಸೋ ಮಂ ಅತ್ಥೇ ನಿವೇದೇಸಿ, ತಸ್ಮಾಹಂ ಅನುಸೂಯಕೋ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಹಂ, ದೇವ, ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ತಾದಿಸೋವ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾರಣಾ ಪುರೋಹಿತಂ ಬನ್ಧಾಪೇಸಿಂ।

"ಅಬದ್ಧಾ ತತ್ಥ ಬಜ್ಝನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಬಾಲಾ ಪಭಾಸರೇ।
ಬದ್ಧಾಪಿ ತತ್ಥ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಧೀರಾ ಪಭಾಸರೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೨೦) -

ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಜಾತಕೇ ಆಗತನಯೇನೇವ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅಯಂ ಛತ್ತಪಾಣಿ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಪಾದಮೂಲಿಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಪದುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಮನೋರಥಂ ಅಪೂರೇನ್ತಂ ನಾಸೇತುಕಾಮಾಯ ದೇವಿಯಾ ಪರಿಭಿನ್ನೋ ಬನ್ಧಾಪೇಸಿ। ತದಾ ನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆನೀತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ದೇವಿಯಾ ದೋಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಮುತ್ತೋ ರಞ್ಞಾ ಬನ್ಧಾಪಿತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತೇ ಪಾದಮೂಲಿಕೇ ಮೋಚೇತ್ವಾ "ಏತೇಸಞ್ಚ ದೇವಿಯಾ ಚ ಅಪರಾಧಂ ಖಮಥ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಓವದಿ। ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿತ್ಥಾರತೋ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ -

"ಇತ್ಥಿಯಾ ಕಾರಣಾ ರಾಜ, ಬನ್ಧಾಪೇಸಿಂ ಪುರೋಹಿತಂ।
ಸೋ ಮಂ ಅತ್ಥೇ ನಿವೇದೇಸಿ, ತಸ್ಮಾಹಂ ಅನುಸೂಯಕೋ"ತಿ॥

ತದಾ ಪನ ಸೋಹಂ ಚಿನ್ತೇಸಿಂ - "ಅಹಂ ಸೋಳಸ ಸಹಸ್ಸಇತ್ಥಿಯೋ ಪಹಾಯ ಏತಂ ಏಕಮೇವ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಸಙ್ಗಣ್ಹನ್ತೋಪಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಏವಂ ದುಪ್ಪೂರಣೀಯಾನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಕುಜ್ಝನಂ ನಾಮ ನಿವತ್ಥವತ್ಥೇ ಕಿಲಿಸ್ಸನ್ತೇ 'ಕಸ್ಮಾ ಕಿಲಿಸ್ಸಸೀ'ತಿ ಕುಜ್ಝನಸದಿಸಂ ಹೋತಿ, ಭುತ್ತಭತ್ತೇ ಗೂಥಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತೇ 'ಕಸ್ಮಾ ಏತಂ ಸಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಸೀ'ತಿ ಕುಜ್ಝನಸದಿಸಂ

ಹೋತಿ। ‘ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಂ ನ ಪಾಪುಣಾಮಿ, ತಾವ ಕಿಲೇಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಿ ಉಸೂಯಾ ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ’’ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಹಿಂ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನುಸೂಯಕೋ ಜಾತೋ। ಇದಂ ಸನ್ಧಾಯ - ‘‘ತಸ್ಮಾಹಂ ಅನುಸೂಯಕೋ’’ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ‘‘ಸಮ್ಮ ಭತ್ತಪಾಣಿ, ಕಿಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಮಜ್ಜಪೋ ಜಾತೋಸೀ’’ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

‘‘ಮತ್ತೋ ಅಹಂ ಮಹಾರಾಜ, ಪುತ್ತಮಂಸಾನಿ ಖಾದಯಿಂ।
ತಸ್ಸ ಸೋಕೇನಹಂ ಫುಟ್ಠೋ, ಮಜ್ಜಪಾನಂ ವಿವಜ್ಜಯಿ’’ನ್ತಿ॥

ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುಬ್ಬೇ ತಾದಿಸೋ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಮಜ್ಜೇನ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ, ಅಮಂಸಕಭತ್ತಮ್ಪಿ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂ। ನಗರೇ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಮಾಘಾತೋ ಹೋತಿ, ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ತೇರಸಿಯಞ್ಞೇವ ಮಂಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ, ತಂ ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸುನಖಾ ಖಾದಿಂಸು। ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಮಂಸಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಉಪನಾಮೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ದೇವಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ‘‘ದೇವಿ, ಅಜ್ಜ ಮೇ ಮಂಸಂ ನ ಲದ್ಧಂ, ಅಮಂಸಕಭೋಜನಂ ನಾಮ ಉಪನಾಮೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಕಿನ್ತಿ ಕರೋಮೀ’’ತಿ ಆಹ। ‘‘ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯೋ ಮನಾಪೋ, ಪುತ್ತಂ ಮೇ ದಿಸ್ವಾ ರಾಜಾ ತಮೇವ ಚುಮ್ಬನ್ತೋ ಪರಿಸ್ಸಜನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಿಭಾವಮ್ಪಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಅಹಂ ಪುತ್ತಂ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಊರುಮ್ಹಿ ನಿಸೀದಾಪೇಯ್ಯಂ, ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳನಕಾಲೇ ತ್ವಂ ಭತ್ತಂ ಉಪನೇಯ್ಯಾಸೀ’’ತಿ। ಸಾ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಅಲಙ್ಕತಾಭರಣಂ ಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಊರುಮ್ಹಿ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ। ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೀಳನಕಾಲೇ ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಭತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ರಾಜಾ ಸುರಾಮದಮತ್ತೋ ಪಾತಿಯಂ ಮಂಸಂ ಅದಿಸ್ವಾ ‘‘ಮಂಸಂ ಕಹ’’ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ‘‘ಅಜ್ಜ, ದೇವ, ಉಪೋಸಥದಿವಸಂ ಮಾಘಾತತಾಯ ಮಂಸಂ ನ ಲದ್ಧ’’ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ‘‘ಮಯ್ಹಂ ಮಂಸಂ ನಾಮ ದುಲ್ಲಭ’’ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಊರುಮ್ಹಿ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಿಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಗೀವಂ ವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಭತ್ತಕಾರಕಸ್ಸ ಪುರತೋ ಖಿಪಿತ್ವಾ ‘‘ವೇಗೇನ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಹರಾ’’ತಿ ಆಹ। ಭತ್ತಕಾರಕೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ, ರಾಜಾ ಪುತ್ತಮಂಸೇನ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿ। ರಞ್ಞೋ ಭಯೇನ ಏಕೋಪಿ ಕನ್ದಿತುಂ ವಾ ರೋದಿತುಂ ವಾ ಕಥೇತುಂ ವಾ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ।

ರಾಜಾ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿದ್ದಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಿಗತಮದೋ ‘‘ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಆನೇಥಾ’’ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ದೇವೀ ಕನ್ದಮಾನಾ ಪಾದಮೂಲೇ ಪತಿ। ‘‘ಕಿಂ, ಭದ್ದೇ’’ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ , ‘‘ದೇವ, ಹಿಯ್ಯೋ ತೇ ಪುತ್ತಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಪುತ್ತಮಂಸೇನ ಭತ್ತಂ ಭುತ್ತ’’ನ್ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ರೋದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಿತ್ವಾ ‘‘ಇದಂ ಮೇ ದುಕ್ಖಂ ಸುರಾಪಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನ’’ನ್ತಿ ಸುರಾಪಾನೇ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಂ ನ ಪಾಪುಣಾಮಿ, ತಾವ ಏವರೂಪಂ ವಿನಾಸಕಾರಕಂ ಸುರಂ ನಾಮ ನ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಪಂಸುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖಂ ಪುಞ್ಛಿತ್ವಾ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಜ್ಜಂ ನಾಮ ನ ಪಿವಿಂ। ಇಮಮತ್ಥಂ ಸನ್ಧಾಯ - ‘‘ಮತ್ತೋ ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜಾ’’ತಿ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ‘‘ಕಿಂ ಪನ, ಸಮ್ಮ ಭತ್ತಪಾಣಿ, ಆರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಸ್ನೇಹೋ ಜಾತೋಸೀ’’ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

‘‘ಕಿತವಾಸೋ ನಾಮಹಂ ರಾಜ, ಪುತ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿ ಮೇ।
ಪತ್ತಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚವಿತೋ, ನಿಸ್ನೇಹೋ ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ’’ತಿ॥

ಮಹಾರಾಜ, ಪುಬ್ಬೇ ಅಹಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಂಯೇವ ಕಿತವಾಸೋ ನಾಮ ರಾಜಾ। ತಸ್ಸ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ವಿಜಾಯಿ। ಲಕ್ಖಣಪಾಠಕಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಪಾನೀಯಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ದುಟ್ಠಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಓಪರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ರಾಜಾ ಕುಮಾರಂ ಪುರತೋ ವಾ ಪಚ್ಛತೋ ವಾ ಕತ್ವಾ ವಿಚರಿ, ಪಾನೀಯಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಮರಣಭಯೇನ ಚಸ್ಸ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಅನ್ತೋನಗರೇಸು ಚ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಕಾರೇಸಿ, ಚತುಕ್ಕಾದೀಸು ಮಣ್ಡಪೇ ಕಾರೇತ್ವಾ ಪಾನೀಯಚಾಟಿಯೋ ಠಪಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸೇ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ಪಾತೋವ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಿ। ಮಹಾಜನೋಪಿ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ತಮೇವ ವನ್ದತಿ ಪಸಂಸತಿ, ಅಞ್ಜಲಿಞ್ಚಸ್ಸ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಕುಮಾರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಮಾದಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಇಮಂ ಮುಣ್ಡಕಂ ವನ್ದನ್ತಿ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಅಞ್ಜಲಿಞ್ಚಸ್ಸ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ ಕುಪಿತೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ಓರುಯ್ಹ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಲದ್ಧಂ ತೇ, ಸಮಣ, ಭತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಮ, ಕುಮಾರಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಭತ್ತೇನ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪಾದಪ್ಪಹಾರೇನ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಅಕಾಸಿ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ "ನಟ್ಠೋ ವತಾಯಂ ಸತ್ತೋ"ತಿ ತಸ್ಸ ಮುಖಂ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ "ಅಹಂ, ಸಮಣ, ಕಿತವಾಸರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ, ನಾಮೇನ ದುಟ್ಠಕುಮಾರೋ ನಾಮ, ತ್ವಂ ಮೇ ಕುದ್ಧೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಭಿನ್ನಭತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಉತ್ತರಹಿಮವನ್ತೇ ನನ್ದನಮೂಲಪಬ್ಭಾರಮೇವ ಗತೋ। ಕುಮಾರಸ್ಸಾಪಿ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಪರಿಪಚ್ಚಿ। ಸೋ "ಡಯ್ಹಾಮಿ ಡಯ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಸಮುಗ್ಗತಸರೀರಡಾಹೋ ತತ್ಥೇವ ಪತಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಯತ್ತಕಂ ಪಾನೀಯಂ, ತತ್ತಕಂ ಪಾನೀಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಛಿಜ್ಜಿ, ಮಾತಿಕಾ ಸುಸ್ಸಿಂಸು, ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ಅಭಿಭೂತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಯಂ ಮೇ ಸೋಕೋ ಪಿಯವತ್ಥುತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸಚೇ ಮೇ ಸ್ನೇಹೋ ನಾಭವಿಸ್ಸ, ಸೋಕೋ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸ, ಇತೋ ದಾನಿ ಮೇ ಪಟ್ಠಾಯ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕೇ ವಾ ಅವಿಞ್ಞಾಣಕೇ ವಾ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸ್ನೇಹೋ ನಾಮ ಮಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೂ"ತಿ ಅಧಿಟ್ಠಾಸಿ, ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸ್ನೇಹೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಕಿತವಾಸೋ ನಾಮಾಹ"ನ್ತಿ ಗಾಥಮಾಹ।

ತತ್ಥ **ಪುತ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿ ಮೇ। ಪತ್ತಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚವಿತೋತಿ** ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿಪತ್ತಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಚವಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಸ್ನೇಹೋ ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾತಿ** ತದಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ನೇಹವತ್ಥುಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಅಹಂ ನಿಸ್ನೇಹೋ ಜಾತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಪನ, ಸಮ್ಮ, ಆರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಕೋಧೋ ಜಾತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

"ಅರಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ, ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಭಾವಯಿಂ।
ಸತ್ತ ಕಪ್ಪೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ, ತಸ್ಮಾ ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಅಹ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅರಕೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ಸತ್ತ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ವಸಿಂ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ದೀಘರತ್ತಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಆಚಿಣ್ಣಪರಿಚಿಣ್ಣತ್ತಾ ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಜಾತೋತಿ।

ಏವಂ ಛತ್ತಪಾಣಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಚತೂಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಕಥಿತೇಸು ರಾಜಾ ಪರಿಸಾಯ ಇಙ್ಗಿತಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಅಮಚ್ಚಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದಯೋ ಚ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ "ಅರೇ ಲಞ್ಜಖಾದಕ ದುಟ್ಠಚೋರ, ತ್ವಂ ಲಞ್ಜಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತಂ ಉಪವದಿತ್ವಾ ಮಾರೇತುಕಾಮೋ ಜಾತೋ"ತಿ ಕಾಳಕಂ ಸೇನಾಪತಿಂ ಹತ್ಥಪಾದೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ

ಗಹಿತಗಹಿತೇಹೇವ ಪಾಸಾಣಮುಗ್ಗರೇಹಿ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಕಡ್ಢನ್ತಾ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡೇಸುಂ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಾಜಾ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕಾಳಕಸೇನಾಪತಿ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಛತ್ತಪಾಣಿಕಪ್ಪಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ, ಧಮ್ಮದ್ಧಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಧಮ್ಮದ್ಧಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಬೀರಣಥಮ್ಭವಗ್ಗೋ ಸತ್ತಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸೋಮದತ್ತಞ್ಚ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಂ, ಕುರು ಪುಣ್ಣನದೀಪಿ ಚ।
ಕಚ್ಛಪಮಚ್ಛಸೇಗ್ಗು ಚ, ಕೂಟವಾಣಿಜಗರಹಿ।
ಧಮ್ಮದ್ಧಜನ್ತಿ ತೇ ದಸ॥

೮. ಕಾಸಾವವಗ್ಗೋ

[೨೨೧] ೧. ಕಾಸಾವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ ಕಾಸಾವನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪನ ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರತಿ। ದೇವದತ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅನುರೂಪಾಯ ದುಸ್ಸೀಲಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ಗಯಾಸೀಸೇ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ರಾಜಗಹವಾಸಿನೋ ಛನ್ದಕಂ ಸಙ್ಘರಿತ್ವಾ ದಾನಂ ಸಜ್ಜಯಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ಆಗತವಾಣಿಜೋ ಇಮಂ ಸಾಟಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಮಮ್ಪಿ ಪತ್ತಿಕಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಮಹಗ್ಘಂ ಗನ್ಧಕಾಸಾವಂ ಅದಾಸಿ। ನಾಗರಾ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತಯಿಂಸು, ಸಬ್ಬಂ ಛನ್ದಕೇನ ಸಙ್ಕಡ್ಢಿತಂ ಕಹಾಪಣೇಹೇವ ನಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಸಾಟಕೋ ಅತಿರೇಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಗನ್ಧಕಾಸಾವಸಾಟಕೋ ಅತಿರೇಕೋ। ಕಸ್ಸ ನಂ ದೇಮ, ಕಿಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ, ಉದಾಹು ದೇವದತ್ತಸ್ಸಾ"ತಿ ಮನ್ತಯಿಂಸು।

ತತ್ಥೇಕೇ "ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಪರೇ "ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಯಥಾರುಚಿ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ , ದೇವದತ್ತತ್ಥೇರೋ ಪನ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಗರಮೇವ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರತಿ, ಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲೇಸು ಅಯಮೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅವಸ್ಸಯೋ, ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಮ್ಬಹುಲಿಕಂ ಕರೋನ್ತೇಸುಪಿ "ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ತಾರೋ ಬಹುತರಾ ಅಹೇಸುಂ, ಅಥ ನಂ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ಅದಂಸು। ದೇವದತ್ತೋ ತಸ್ಸ ದಸಾ ಛಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಓವಟ್ಟಿಕಂ ಸಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ರಜಾಪೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟವಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಾರುಪಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ರಾಜಗಹಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ತನೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ಅರಹದ್ಧಜಂ ಪಾರುಪೀ"ತಿ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಅತ್ತನೋ ಅನನುರೂಪಂ ಅರಹದ್ಧಜಂ ಪರಿದಹತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿದಹಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಹತ್ಥಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸಮತ್ತವಾರಣಪರಿವಾರೋ ಯೂಥಪತಿ ಹುತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ವಸತಿ। ಅಥೇಕೋ ದುಗ್ಗತಮನುಸ್ಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ದನ್ತಕಾರವೀಥಿಯಂ ದನ್ತಕಾರೇ ದನ್ತವಲಯಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಹತ್ಥಿದನ್ತೇ ಲಭಿತ್ವಾ

ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ "ಆಮ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ಆವುಧಂ ಆದಾಯ ಕಾಸಾವವತ್ಥವಸನೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧವೇಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಟಿಸೀಸಕಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿವೀಥಿಯಂ ಠತ್ವಾ ಆವುಧೇನ ಹತ್ಥಿಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ದನ್ತೇ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತೋ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರಹತ್ಥೀನಂ ಸಬ್ಬಪಚ್ಛಿಮಂ ಹತ್ಥಿಂ ಮಾರೇತುಂ ಆರಭಿ। ಹತ್ಥಿನೋ ದೇವಸಿಕಂ ಹತ್ಥೀಸು ಪರಿಹಾಯನ್ತೇಸು "ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ಹತ್ಥಿನೋ ಪರಿಹಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ "ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿವೀಥಿಪರಿಯನ್ತೇ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಸೋ ಮಾರೇತಿ, ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಏಕದಿವಸಂ ಹತ್ಥೀ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ಸಯಂ ಪಚ್ಛತೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆವುಧಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಠಿತೋ "ಭೂಮಿಯಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಮಾರೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಸೋಣ್ಡಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ತೇನ ಪರಿದಹಿತಾನಿ ಕಾಸಾವಾನಿ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ಅರಹದ್ಧಜಂ ಮಯಾ ಗರುಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸೋಣ್ಡಂ ಪಟಿಸಂಹರಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ನನು ಏಸ ಅರಹದ್ಧಜೋ ಅನನುಚ್ಛವಿಕೋ ತುಯ್ಹಂ, ಕಸ್ಮಾ ಏತಂ ಪರಿದಹಸೀ"ತಿ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೧೪೧."ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ ಕಾಸಾವಂ, ಯೋ ವತ್ಥಂ ಪರಿದಹಿಸ್ಸತಿ।
ಅಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನ, ನ ಸೋ ಕಾಸಾವಮರಹತಿ॥

೧೪೨."ಯೋ ಚ ವನ್ತಕಸಾವಸ್ಸ, ಸೀಲೇಸು ಸುಸಮಾಹಿತೋ।
ಉಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನ, ಸ ವೇ ಕಾಸಾವಮರಹತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋತಿ** ಕಸಾವೋ ವುಚ್ಚತಿ ರಾಗೋ ದೋಸೋ ಮೋಹೋ ಮಕ್ಖೋ ಪಳಾಸೋ ಇಸ್ಸಾ ಮಚ್ಛರಿಯಂ ಮಾಯಾ ಸಾಠೇಯ್ಯಂ ಥಮ್ಭೋ ಸಾರಮ್ಭೋ ಮಾನೋ ಅತಿಮಾನೋ ಮದೋ ಪಮಾದೋ, ಸಬ್ಬೇ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತಾ ಸಬ್ಬಂ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮಂ ದಿಯಡ್ಢಕಿಲೇಸಸಹಸ್ಸಂ, ಏಸೋ ಕಸಾವೋ ನಾಮ। ಸೋ ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅಪ್ಪಹೀನೋ ಸನ್ತಾನತೋ ಅನಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಅನಿಕ್ಖನ್ತೋ, ಸೋ ಅನಿಕ್ಕಸಾವೋ ನಾಮ। **ಕಾಸಾವನ್ತಿ** ಕಸಾಯರಸಪೀತಂ ಅರಹದ್ಧಜಭೂತಂ। **ಯೋ ವತ್ಥಂ ಪರಿದಹಿಸ್ಸತೀತಿ** ಯೋ ಏವರೂಪೋ ಹುತ್ವಾ ಏವರೂಪಂ ವತ್ಥಂ ಪರಿದಹಿಸ್ಸತಿ ನಿವಾಸೇತಿ ಚೇವ ಪಾರುಪತಿ ಚ। **ಅಪೇತೋ ದಮಸಚ್ಚೇನಾತಿ** ಇನ್ದ್ರಿಯದಮಸಙ್ಖಾತೇನ ದಮೇನ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಸಙ್ಖಾತೇನ ಚ ಪರಮತ್ಥಸಚ್ಚೇನ ಅಪೇತೋ ಪರಿವಜ್ಜಿತೋ। ನಿಸ್ಸಕ್ಕತ್ಥೇ ವಾ ಕರಣವಚನಂ, ಏತಸ್ಮಾ ದಮಸಚ್ಚಾ ಅಪೇತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಚೇತ್ಥ ವಚೀಸಚ್ಚಂ ಚತುಸಚ್ಚಮ್ಪಿ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। **ನ ಸೋ ಕಾಸಾವಮರಹತೀತಿ** ಸೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅನಿಕ್ಕಸಾವತ್ತಾ ಅರಹದ್ಧಜಂ ಕಾಸಾವಂ ನ ಅರಹತಿ ಅನನುಚ್ಛವಿಕೋ ಏತಸ್ಸ।

ಯೋ ಚ ವನ್ತಕಸಾವಸ್ಸಾತಿ ಯೋ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೋ ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸೇವ ಕಸಾವಸ್ಸ ವನ್ತತ್ತಾ ವನ್ತಕಸಾವೋ ಅಸ್ಸ। **ಸೀಲೇಸು ಸುಸಮಾಹಿತೋತಿ** ಮಗ್ಗಸೀಲೇಸು ಚೇವ ಫಲಸೀಲೇಸು ಚ ಸಮ್ಮಾ ಆಹಿತೋ, ಆನೇತ್ವಾ ಠಪಿತೋ ವಿಯ ತೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ। ತೇಹಿ ಸೀಲೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। **ಉಪೇತೋತಿ** ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ದಮಸಚ್ಚೇನಾತಿ** ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರೇನ ದಮೇನ ಚ ಸಚ್ಚೇನ ಚ। **ಸ ವೇ ಕಾಸಾವಮರಹತೀತಿ** ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮಂ ಅರಹದ್ಧಜಂ ಕಾಸಾವಂ ಅರಹತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಇಧ ಆಗಮಿ, ಆಗಚ್ಛಸಿ ಚೇ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ನತ್ಥೀ"'ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಹತ್ಥಿಮಾರಕಪುರಿಸೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಯೂಥಪತಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಾಸಾವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೨೨] ೨. ಚೂಳನನ್ದಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇದಂ ತದಾಚರಿಯವಚೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕದಿವಸಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ನಾಮ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ಸಾಹಸಿಕೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಅಭಿಮಾರೇ ಪಯೋಜೇಸಿ, ಸಿಲಂ ಪವಿಜ್ಝಿ, ನಾಳಾಗಿರಿಂ ಪಯೋಜೇಸಿ, ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಮತ್ತಮ್ಪಿಸ್ಸ ತಥಾಗತೇ ನತ್ಥೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ದೇವದತ್ತೋ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ನಿಕ್ಕಾರುಣಿಕೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಮಹಾನನ್ದಿಯೋ ನಾಮ ವಾನರೋ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಿಕೋ ಪನಸ್ಸ ಚೂಳನನ್ದಿಯೋ ನಾಮ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಸೀತಿಸಹಸ್ಸವಾನರಪರಿವಾರಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಅನ್ಧಮಾತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ತೇ ಮಾತರಂ ಸಯನಗುಮ್ಬೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಧುರಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಮಾತುಯಾ ಪೇಸೇನ್ತಿ। ಆಹರಣಕವಾನರಾ ತಸ್ಸಾ ನ ದೇನ್ತಿ, ಸಾ ಖುದಾಪೀಳಿತಾ ಅಟ್ಠಿಚಮ್ಮಾವಸೇಸಾ ಕಿಸಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಹ - “ಮಯಂ, ಅಮ್ಮ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಧುರಫಲಾಫಲಾನಿ ಪೇಸೇಮ, ತುಮ್ಹೇ ಕಸ್ಮಾ ಮಿಲಾಯಥಾ”ತಿ। “ತಾತ, ನಾಹಂ ಲಭಾಮೀ”ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಮಯಿ ಯೂಥಂ ಪರಿಹರನ್ತೇ ಮಾತಾ ಮೇ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಯೂಥಂ ಪಹಾಯ ಮಾತರಂಯೇವ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ಚೂಳನನ್ದಿಯಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ “ತಾತ, ತ್ವಂ ಯೂಥಂ ಪರಿಹರ, ಅಹಂ ಮಾತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಸೋಪಿ ನಂ “ಭಾತಿಕ, ಮಯ್ಹಂ ಯೂಥಪರಿಹರಣೇನ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಮಾತರಮೇವ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಇತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಏಕಚ್ಛನ್ದಾ ಹುತ್ವಾ ಯೂಥಂ ಪಹಾಯ ಮಾತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಾ ಓರುಯ್ಹ ಪಚ್ಚನ್ತೇ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಂಸು।

ಅಥೇಕೋ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ “ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಚರಿಯಂ ಆಪುಚ್ಛಿ। ಆಚರಿಯೋ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾನುಭಾವೇನ ತಸ್ಸ ಕಕ್ಖಳಫರುಸಸಾಹಸಿಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ “ತಾತ, ತ್ವಂ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ಸಾಹಸಿಕೋ, ಏವರೂಪಾನಂ ನ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಏಕಸದಿಸಮೇವ ಇಜ್ಝತಿ, ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಸಿ, ಮಾ ತ್ವಂ ಕಕ್ಖಳೋ ಹೋಹಿ, ಪಚ್ಛಾನುತಾಪನಕಾರಣಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಾ ಕರೀ”ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಸಿಪ್ಪೇಹಿ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ “ಧನುಕೋಟಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಲುದ್ದಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಕೇ ವಸನ್ತೋ ಧನುಕಲಾಪಸನ್ನದ್ಧೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಾನಾಮಿಗೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸವಿಕ್ಕಯೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅರಞ್ಞೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಙ್ಗಣಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತಂ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಪಿ ನಾಮೇತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿ ಭವೇಯ್ಯಾ”ತಿ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಉಭೋಪಿ ತೇ ಭಾತರೋ ಮಾತರಂ ಫಲಾನಿ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ಕತ್ವಾ ವಿಟಪಬ್ಭನ್ತರೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ನೋ ಮಾತರಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸಾಖನ್ತರೇ ನಿಲೀಯಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಖೋ ಸಾಹಸಿಕಪುರಿಸೋ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ತೇಸಂ ಮಾತರಂ ಜರಾದುಬ್ಬಲಂ ಅನ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಕಿಂ ಮೇ ತುಚ್ಛಹತ್ಥಗಮನೇನ ಇಮಂ ಮಕ್ಕಟಿಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಿಜ್ಝನತ್ಥಾಯ ಧನುಂ ಗಣ್ಹಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ತಾತ ಚೂಳನನ್ದಿಯ, ಏಸೋ ಮೇ ಪುರಿಸೋ ಮಾತರಂ ವಿಜ್ಝಿತುಕಾಮೋ, ಅಹಮಸ್ಸಾ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಮಾತರಂ

ಪಟಿಜಗ್ಗೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಾಖನ್ತರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಮಾ ಮೇ ಮಾತರಂ ವಿಜ್ಝಿ, ಏಸಾ ಅನ್ಧಾ ಜರಾದುಬ್ಬಲಾ, ಅಹಮಸ್ಸಾ ಜೀವಿತದಾನಂ ದೇಮಿ, ತ್ವಂ ಏತಂ ಅಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸರಸ್ಸ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ನಿಕ್ಕರುಣೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾ ಮಾತರಮ್ಪಿಸ್ಸ ವಿಜ್ಝಿತುಂ ಪುನ ಧನುಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಚೂಳನನ್ದಿಯೋ "ಅಯಂ ಮೇ ಮಾತರಂ ವಿಜ್ಝಿತುಕಾಮೋ, ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಖೋ ಮೇ ಮಾತಾ ಜೀವಮಾನಾ ಲದ್ಧಜೀವಿತಾಯೇವ ನಾಮ ಹೋತಿ, ಜೀವಿತದಾನಮಸ್ಸಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಾಖನ್ತರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ಮಾ ಮೇ ಮಾತರಂ ವಿಜ್ಝಿ, ಅಹಮಸ್ಸಾ ಜೀವಿತದಾನಂ ದಮ್ಮಿ, ತ್ವಂ ಮಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ದ್ವೇ ಭಾತಿಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮಾತು ಜೀವಿತದಾನಂ ದೇಹೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸರಸ್ಸ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಕ್ಕಟೀ ಘರೇ ದಾರಕಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಾತರಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾತೇತ್ವಾ ತಯೋಪಿ ಕಾಜೇನಾದಾಯ ಗೇಹಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಾಪಪುರಿಸಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಅಸನಿ ಪತಿತ್ವಾ ಭರಿಯಞ್ಚ ದ್ವೇ ದಾರಕೇ ಚ ಗೇಹೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಝಾಪೇಸಿ, ಪಿಟ್ಠಿವಂಸಥೂಣಮತ್ತಂ ಅವಸಿಸ್ಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ನಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇಯೇವ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೋ ಪುತ್ತದಾರಸೋಕೇನ ಅಭಿಭೂತೋ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಠಾನೇ ಮಂಸಕಾಜಞ್ಚ ಧನುಞ್ಚ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವತ್ಥಂ ಪಹಾಯ ನಗ್ಗೋ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಘರಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಾ ಥೂಣಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಪತಿತ್ವಾ ಸೀಸಂ ಭಿನ್ದಿ, ಪಥವೀ ವಿವರಂ ಅದಾಸಿ, ಅವೀಚಿತೋ ಜಾಲಾ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸೋ ಪಥವಿಯಾ ಗಿಲಿಯಮಾನೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಸರಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ವತ ಕಾರಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾರಾಸರಿಯಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಯ್ಹಂ ಓವಾದಮದಾಸೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೪೩."ಇದಂ ತದಾಚರಿಯವಚೋ, ಪಾರಾಸರಿಯೋ ಯದಬ್ರವಿ।
ಮಾಸು ತ್ವಂ ಅಕರಿ ಪಾಪಂ, ಯಂ ತ್ವಂ ಪಚ್ಛಾ ಕತಂ ತಪೇ॥

೧೪೪."ಯಾನಿ ಕರೋತಿ ಪುರಿಸೋ, ತಾನಿ ಅತ್ತನಿ ಪಸ್ಸತಿ।
ಕಲ್ಯಾಣಕಾರೀ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಪಾಪಕಾರೀ ಚ ಪಾಪಕಂ।
ಯಾದಿಸಂ ವಪತೇ ಬೀಜಂ, ತಾದಿಸಂ ಹರತೇ ಫಲ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಂ ಪಾರಾಸರಿಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ರವಿ - "ಮಾಸು ತ್ವಂ ಪಾಪಂ ಅಕರೀ, ಯಂ ಕತಂ ಪಚ್ಛಾ ತ್ವಞ್ಞೇವ ತಪೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಇದಂ ತಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ವಚನಂ। ಯಾನಿ ಕಾಯವಚೀಮನೋದ್ವಾರೇಹಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ಪುರಿಸೋ ಕರೋತಿ, ತೇಸಂ ವಿಪಾಕಂ ಪಟಿಲಭನ್ತೋ ತಾನಿಯೇವ ಅತ್ತನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಕಾರೀ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಫಲಮನುಭೋತಿ, ಪಾಪಕಾರೀ ಚ ಪಾಪಕಮೇವ ಹೀನಂ ಲಾಮಕಂ ಅನಿಟ್ಠಫಲಂ ಅನುಭೋತಿ। ಲೋಕಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಹಿ ಯಾದಿಸಂ ವಪತೇ ಬೀಜಂ, ತಾದಿಸಂ ಹರತೇ ಫಲಂ, ಬೀಜಾನುರೂಪಂ ಬೀಜಾನುಚ್ಛವಿಕಮೇವ ಫಲಂ ಹರತಿ ಗಣ್ಹಾತಿ ಅನುಭವತೀತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಪರಿದೇವನ್ತೋ ಪಥವಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ನಿಕ್ಕಾರುಣಿಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಲುದ್ದಕಪುರಿಸೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಚೂಳನನ್ದಿಯೋ ಆನನ್ದೋ, ಮಾತಾ ಮಹಾಪಜಾಪತಿಗೋತಮೀ, ಮಹಾನನ್ದಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಚೂಳನನ್ದಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೨೩] ೩. ಪುಟಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಮೇ ನಮನ್ತಸ್ಸ ಭಜೇ ಭಜನ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿನಗರವಾಸೀ ಕಿರೇಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಏಕೇನ ಜನಪದಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವೋಹಾರಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಧಾರಣಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಧಾರಣಕೋ "ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮೀ"ತಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದಾಸಿ, ಇತರೋ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥ ನಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಛಾತಜ್ಝತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾ ಪುರಿಸಾ "ಭರಿಯಾಯಪಿ ದತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾಹೀ"ತಿ ಭತ್ತಪುಟಂ ಅದಂಸು। ಸೋ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅದಾತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಇದಂ ಚೋರಾನಂ ತಿಟ್ಠನಟ್ಠಾನಂ, ತ್ವಂ ಪುರತೋ ಯಾಹೀ"ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತುಚ್ಛಪುಟಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಅಭತ್ತಕಂ ತುಚ್ಛಪುಟಮೇವ ಅದಂಸೂ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತೇನ ಏಕಕೇನೇವ ಭುತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಜೇತವನಪಿಟ್ಠಿವಿಹಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾ "ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾಪಿ ತೇಸಞ್ಞೇವ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಗ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಲುದ್ದಕೋ ವಿಯ ಗನ್ಧಕುಟಿಛಾಯಾಯ ನಿಸೀದಿ, ತೇ ಸತ್ಥಾರಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಉಪಾಸಿಕೇ, ಅಯಂ ತೇ ಭತ್ತಾ ಹಿತಕಾಮೋ ಸಸ್ನೇಹೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಏತಸ್ಸ ಸಸ್ನೇಹಾ, ಅಯಂ ಪನ ಮಯ್ಹಂ ನಿಸ್ನೇಹೋ, ತಿಟ್ಠನ್ತು ಅಞ್ಞೇಪಿ ದಿವಸಾ, ಅಜ್ಜೇವೇಸ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪುಟಭತ್ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಭುಞ್ಜೀ"ತಿ। "ಉಪಾಸಿಕೇ, ನಿಚ್ಚಕಾಲಮ್ಪಿ ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಹಿತಕಾಮಾ ಸಸ್ನೇಹಾ, ಅಯಂ ಪನ ನಿಸ್ನೇಹೋವ। ಯದಾ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ತವ ಗುಣೇ ಜಾನಾತಿ, ತದಾ ತೇ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಯ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ರಾಜಾ "ಪದುಬ್ಭೇಯ್ಯಾಪಿ ಮೇ ಅಯ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಂ ಆಸಙ್ಕನ್ತೋ ನೀಹರಿ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿಕಗಾಮಕೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತು ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಕುಲಸನ್ತಕಂ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ "ಭರಿಯಾಯಪಿ ದತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಾಹೀ"ತಿ ಭತ್ತಪುಟಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅದತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ತಂ ಭುಞ್ಜಿ। ಸಾ "ಕಕ್ಖಳೋ ವತಾಯಂ ಪುರಿಸೋ"ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ "ಏತ್ತಕಮೇವ ಏತಿಸ್ಸಾ ಅಲ"ನ್ತಿ ನ ಅಞ್ಞಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ವಾ ಸಮ್ಮಾನಂ ವಾ ಕರೋತಿ, "ಕಥಂ ಯಾಪೇಸೀ"ತಿಪಿ ನಂ ನ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅಯಂ ದೇವೀ ರಞ್ಞೋ ಬಹೂಪಕಾರಾ ಸಸ್ನೇಹಾ, ರಾಜಾ ಪನೇತಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ನ ಮಞ್ಞತಿ, ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಮಸ್ಸಾ ಕಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಉಪಚಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠತ್ವಾ "ಕಿಂ, ತಾತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಮಯಂ, ದೇವಿ, ತುಮ್ಹೇ ಉಪಟ್ಠಹಾಮ, ಕಿಂ ನಾಮ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಪಿತೂನಂ ವತ್ಥಖಣ್ಡಂ ವಾ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಂ ವಾ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। "ತಾತ, ಅಹಂ ಅತ್ತನಾವ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಲಭಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ನನು ಲಭನಕಾಲೇ ಅದಾಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ರಾಜಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇತಿ। ತಿಟ್ಠತು ಅಞ್ಞಂ ದಾನಂ, ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಭತ್ತಪುಟಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಭತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ಮೇ ಅದತ್ವಾ ಅತ್ತನಾವ ಭುಞ್ಜೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ, ಅಮ್ಮ, ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಏವಂ ಕಥೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ? "ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಜ್ಜೇವ ಮಮ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಕಾಲೇ ಮಯಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೇ ಏವಂ ಕಥೇಥ ಅಜ್ಜೇವ ವೋ ಗುಣಂ ಜಾನಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುರಿಮತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸಮೀಪೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅಮ್ಮ, ತುಮ್ಹೇ ಅತಿವಿಯ ಕಕ್ಖಳಾ, ಕಿಂ ನಾಮ ಪಿತೂನಂ ವತ್ಥಖಣ್ಡಂ ವಾ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಮತ್ತಂ ವಾ ದಾತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। "ತಾತ, ಅಹಮೇವ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಲಭಾಮಿ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ನನು ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ತೇ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ? "ತಾತ, ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಸಮ್ಮಾನೇ ಅಸತಿ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಇದಾನಿ ಮೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ

ರಾಜಾ ಕಿಂ ದಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಭತ್ತಪುಟಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಅದತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಭುಞ್ಜೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಏವಂ ಕಿರ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ರಾಜಾ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ, ಅಮ್ಮ, ರಞ್ಞೋ ಅಪ್ಪಿಯಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ವಾಸೇನ। ಲೋಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಅಪ್ಪಿಯಸಮ್ಪಯೋಗೋ ಚ ದುಕ್ಖೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಧ ವಾಸೇ ಸತಿ ರಞ್ಞೋ ಅಪ್ಪಿಯಸಮ್ಪಯೋಗೋವ ದುಕ್ಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ನಾಮ ಭಜನ್ತೇ ಭಜನ್ತಿ, ಅಭಜನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ, ಮಹನ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೪೫."ನಮೇ ನಮನ್ತಸ್ಸ ಭಜೇ ಭಜನ್ತಂ, ಕಿಚ್ಚಾನುಕುಬ್ಬಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ ಕಿಚ್ಚಂ।
ನಾನತ್ಥಕಾಮಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ ಅತ್ಥಂ, ಅಸಮ್ಭಜನ್ತಮ್ಪಿ ನ ಸಮ್ಭಜೇಯ್ಯ॥

೧೪೬."ಚಜೇ ಚಜನ್ತಂ ವನಥಂ ನ ಕಯಿರಾ, ಅಪೇತಚಿತ್ತೇನ ನ ಸಮ್ಭಜೇಯ್ಯ।
ದಿಜೋ ದುಮಂ ಖೀಣಫಲನ್ತಿ ಞತ್ವಾ, ಅಞ್ಞಂ ಸಮೇಕ್ಖೇಯ್ಯ ಮಹಾ ಹಿ ಲೋಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಮೇ ನಮನ್ತಸ್ಸ ಭಜೇ ಭಜನ್ತ**ನ್ತಿ ಯೋ ಅತ್ತನೋ ನಮತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಪಟಿನಮೇಯ್ಯ। ಯೋ ಚ ಭಜತಿ, ತಮೇವ ಭಜೇಯ್ಯ। **ಕಿಚ್ಚಾನುಕುಬ್ಬಸ್ಸ ಕರೇಯ್ಯ ಕಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಚ್ಚಂ ಅನುಕುಬ್ಬನ್ತಸ್ಸೇವ ತಸ್ಸಪಿ ಉಪ್ಪನ್ನಕಿಚ್ಚಂ ಪಟಿಕರೇಯ್ಯ। **ಚಜೇ ಚಜನ್ತಂ ವನಥಂ ನ ಕಯಿರಾ**ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಜಹನ್ತಂ ಜಹೇಯ್ಯೇವ, ತಸ್ಮಿಂ ತಣ್ಹಾಸಙ್ಖಾತಂ ವನಥಂ ನ ಕರೇಯ್ಯ। **ಅಪೇತಚಿತ್ತೇನಾ**ತಿ ವಿಗತಚಿತ್ತೇನ ವಿಪಲ್ಲತ್ಥಚಿತ್ತೇನ। **ನ ಸಮ್ಭಜೇಯ್ಯಾ**ತಿ ತಥಾರೂಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಸಮಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। **ದಿಜೋ ದುಮ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸಕುಣೋ ಪುಬ್ಬೇ ಫಲಿತಮ್ಪಿ ರುಕ್ಖಂ ಫಲೇ ಖೀಣೇ "ಖೀಣಫಲೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಸಮೇಕ್ಖತಿ ಪರಿಯೇಸತಿ, ಏವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸಮೇಕ್ಖೇಯ್ಯ। ಮಹಾ ಹಿ ಏಸ ಲೋಕೋ, ಅಥ ತುಮ್ಹೇ ಸಸ್ನೇಹಂ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ಲಭಿಸ್ಸಥಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ದೇವಿಯಾ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಮಗ್ಗಾ ಸಮ್ಮೋದಮಾನಾ ವಸಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ದ್ವೇ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು। "ತದಾ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪುಟಭತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೨೪] ೪. ಕುಮ್ಭಿಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸ್ಸೇತೇ ಚತುರೋ ಧಮ್ಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ।

೧೪೭."ಯಸ್ಸೇತೇ ಚತುರೋ ಧಮ್ಮಾ, ವಾನರಿನ್ದ ಯಥಾ ತವ।
ಸಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮೋ ಧಿತಿ ಚಾಗೋ, ದಿಟ್ಠಂ ಸೋ ಅತಿವತ್ತತಿ॥

೧೪೮."ಯಸ್ಸ ಚೇತೇ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಗುಣಾ ಪರಮಭದ್ದಕಾ।
ಸಚ್ಚಂ ಧಮ್ಮೋ ಧಿತಿ ಚಾಗೋ, ದಿಟ್ಠಂ ಸೋ ನಾತಿವತ್ತತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗುಣಾ ಪರಮಭದ್ದಕಾ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಏತೇ ಪರಮಭದ್ದಕಾ ಚತ್ತಾರೋ ರಾಸಟ್ಠೇನ ಪಿಣ್ಡಟ್ಠೇನ ಗುಣಾ ನ ವಿಜ್ಜನ್ತಿ, ಸೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಕುಮ್ಭಿಲಜಾತಕೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮೋಧಾನೇನಾತಿ।

ಕುಮ್ಭಿಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೨೫] ೫. ಖನ್ತಿವಣ್ಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಪುರಿಸೋ, ದೇವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರೇಕೋ ಬಹೂಪಕಾರೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪದುಸ್ಸಿ। ರಾಜಾ "ಉಪಕಾರಕೋ ಮೇ"ತಿ ಞತ್ವಾಪಿ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಏವಂ ಅಧಿವಾಸೇಸುಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಏಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪದುಸ್ಸಿ, ಅಮಚ್ಚಸ್ಸಾಪಿ ಸೇವಕೋ ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಪದುಸ್ಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಅಪರಾಧಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತಂ ಆದಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವ, ಏಕೋ ಮೇ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಕಾರಕೋ , ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಗೇಹೇ ಪದುಸ್ಸಿ, ತಸ್ಸ ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೯."ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಪುರಿಸೋ ದೇವ, ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇಸು ಬ್ಯಾವಟೋ।
ತಸ್ಸ ಚೇಕೋಪರಾಧತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ತ್ವಂ ಕಿನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಸ್ಸ ಚೇಕೋಪರಾಧತ್ಥೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ಚ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಏಕೋ ಅಪರಾಧೋ ಅತ್ಥಿ। **ತತ್ಥ ತ್ವಂ ಕಿನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸೀ**ತಿ ತತ್ಥ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪರಾಧೇ ತ್ವಂ "ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸಿ, ಯಥಾ ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತದನುರೂಪಮಸ್ಸ ದಣ್ಡಂ ಪಣೇಹೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೦."ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪತ್ಥಿ ಪುರಿಸೋ, ಏದಿಸೋ ಇಧ ವಿಜ್ಜತಿ।
ದುಲ್ಲಭೋ ಅಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಖನ್ತಿರಸ್ಮಾಕ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ರಾಜೂನಂ ಸತಂ ಏದಿಸೋ ಬಹೂಪಕಾರೋ ಅಗಾರೇ ದುಸ್ಸನಕಪುರಿಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಚ ಖೋ ಇಧ ವಿಜ್ಜತಿ, ಇದಾನಿಪಿ ಇಧೇವ ಸಂವಿಜ್ಜತಿ, ಮಯಂ ರಾಜಾನೋಪಿ ಸಮಾನಾ ತಸ್ಸ ಬಹೂಪಕಾರತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಅಧಿವಾಸೇಮ, ತುಯ್ಹಂ ಪನ ಅರಞ್ಞೋಪಿ ಸತೋ ಅಧಿವಾಸನಭಾರೋ ಜಾತೋ। ಅಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಗುಣಕೋಟ್ಠಾಸೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುರಿಸೋ ನಾಮ ದುಲ್ಲಭೋ, ತೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಏವರೂಪೇಸು ಠಾನೇಸು ಅಧಿವಾಸನಖನ್ತಿಯೇವ ರುಚ್ಚತೀತಿ।

ಅಮಚ್ಚೋ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ರಞ್ಞೋ ವುತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪದುಸ್ಸಿತುಂ ನ ವಿಸಹಿ, ಸೋಪಿಸ್ಸ ಸೇವಕೋ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ವಿಸಹಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಹಮೇವ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ। ಸೋಪಿ ಅಮಚ್ಚೋ ರಞ್ಞೋ ಸತ್ಥು ಕಥಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀತಿ।

ಖನ್ತಿವಣ್ಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೨೬] ೬. ಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮನಾ ಸಾಧೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಾಜಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕೋಸಲರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತವೂಪಸಮನತ್ಥಾಯ ಅಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಸತ್ಥಾ ಪನ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ನಿವೇಸಯಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಕೋ ಉಲೂಕಸಕುಣೋ ವೇಳುಗುಮ್ಬಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಲೀಯಿ। ಕಾಕಸೇನಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ 'ನಿಕ್ಖನ್ತಮೇವ ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ'"ತಿ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ಸೋ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಕಾಲೇಯೇವ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರಭಿ। ಅಥ ನಂ ಕಾಕಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ತುಣ್ಡೇಹಿ ಕೋಟ್ಟೇನ್ತಾ ಪರಿಪಾತೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಪಣ್ಡಿತ, ಇಮೇ ಕಾಕಾ ಕೋಸಿಯಂ ಪರಿಪಾತೇನ್ತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅಕಾಲೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಾ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಿಯೇವ, ತಸ್ಮಾ ಅಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೫೧."ಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮನಾ ಸಾಧು, ನಾಕಾಲೇ ಸಾಧು ನಿಕ್ಖಮೋ।
ಅಕಾಲೇನ ಹಿ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ, ಏಕಕಮ್ಪಿ ಬಹುಜ್ಜನೋ।
ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ಥಂ ಜೋತೇತಿ, ಧಙ್ಕಸೇನಾವ ಕೋಸಿಯಂ॥

೧೫೨."ಧೀರೋ ಚ ವಿಧಿವಿಧಾನಞ್ಞೂ, ಪರೇಸಂ ವಿವರಾನುಗೂ।
ಸಬ್ಬಾಮಿತ್ತೇ ವಸೀಕತ್ವಾ, ಕೋಸಿಯೋವ ಸುಖೀ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮನಾ ಸಾಧೂ**ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಕ್ಖಮನಾ ನಾಮ ನಿಕ್ಖಮನಂ ವಾ ಪರಕ್ಕಮನಂ ವಾ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತಕಾಲೇ ಸಾಧು। **ನಾಕಾಲೇ ಸಾಧು ನಿಕ್ಖಮೋ**ತಿ ಅಕಾಲೇ ಪನ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗನ್ತುಂ ನಿಕ್ಖಮೋ ನಾಮ ನಿಕ್ಖಮನಂ ವಾ ಪರಕ್ಕಮನಂ ವಾ ನ ಸಾಧು। **"ಅಕಾಲೇನ ಹೀ"**ತಿಆದೀಸು ಚತೂಸು ಪದೇಸು ಪಠಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತತಿಯಂ, ದುತಿಯೇನ ಚತುತ್ಥಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಏವಂ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ಹಿ ಕೋಚಿ ಪುರಿಸೋ ಅಕಾಲೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವಾ ಪರಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಾ **ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅತ್ಥಂ ಜೋತೇತೀತಿ,** ಅತ್ತನೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ವುಡ್ಢಿಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಥ ಖೋ **ಏಕಕಮ್ಪಿ ಬಹುಜ್ಜನೋ** ಬಹುಪಿ ಸೋ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಜನೋ ಏತಂ ಅಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಂ ವಾ ಪರಕ್ಕಮನ್ತಂ ವಾ ಏಕಕಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇತಿ। ತತ್ರಾಯಂ ಉಪಮಾ - **ಧಙ್ಕಸೇನಾವ ಕೋಸಿಯಂ,** ಯಥಾ ಅಯಂ ಧಙ್ಕಸೇನಾ ಇಮಂ ಅಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಞ್ಚ ಪರಕ್ಕಮನ್ತಞ್ಚ ಕೋಸಿಯಂ ತುಣ್ಡೇಹಿ ವಿತುದನ್ತಿ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ, ತಥಾ ತಸ್ಮಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಅಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ನ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬಂ ನ ಪರಕ್ಕಮಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯ **ಧೀರೋ**ತಿ ಪಣ್ಡಿತೋ। **ವಿಧೀ**ತಿ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಠಪಿತಪವೇಣೀ। **ವಿಧಾನ**ನ್ತಿ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ವಾ ಸಂವಿದಹನಂ ವಾ। **ವಿವರಾನುಗೂ**ತಿ ವಿವರಂ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತೋ ಜಾನನ್ತೋ। **ಸಬ್ಬಾಮಿತ್ತೇ**ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಅಮಿತ್ತೇ। **ವಸೀಕತ್ವಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕತ್ವಾ। **ಕೋಸಿಯೋವಾ**ತಿ ಇಮಮ್ಹಾ ಬಾಲಕೋಸಿಯಾ ಅಞ್ಞೋ ಪಣ್ಡಿತಕೋಸಿಯೋ ವಿಯ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯೋ ಚ ಖೋ ಪಣ್ಡಿತೋ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬಂ ಪರಕ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ನ ನಿಕ್ಖಮಿತಬ್ಬಂ ನ ಪರಕ್ಕಮಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಠಪಿತಸ್ಸ ಪವೇಣಿಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ವಿಧಿನೋ ಕೋಟ್ಠಾಸಸಙ್ಖಾತಂ ವಿಧಾನಂ ವಾ ತಸ್ಸ ವಾ ವಿಧಿನೋ ವಿಧಾನಂ ಸಂವಿದಹನಂ ಅನುಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಾತಿ, ಸೋ ವಿಧಿವಿಧಾನಞ್ಞೂ ಪರೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಾನಂ ವಿವರಂ ಞತ್ವಾ ಯಥಾ ನಾಮ ಪಣ್ಡಿತೋ ಕೋಸಿಯೋ ರತ್ತಿಸಙ್ಖಾತೇ ಅತ್ತನೋ ಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಚ ಪರಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಯಿತಾನಞ್ಞೇವ ಕಾಕಾನಂ ಸೀಸಾನಿ ಛಿನ್ದಮಾನೋ ತೇ ಸಬ್ಬೇ ಅಮಿತ್ತೇ ವಸೀಕತ್ವಾ ಸುಖೀ ಸಿಯಾ, ಏವಂ ಧೀರೋಪಿ ಕಾಲೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪರಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇ ವಸೀಕತ್ವಾ ಸುಖೀ ನಿದ್ದುಕ್ಖೋ ಭವೇಯ್ಯಾತಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕೋಸಿಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೨೭] ೭. ಗೂಥಪಾಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೂರೋ ಸೂರೇನ ಸಙ್ಗಮ್ಮಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಕಾಲೇ ಜೇತವನತೋ ತಿಗಾವುತಡ್ಢಯೋಜನಮತ್ತೇ ಏಕೋ ನಿಗಮಗಾಮೋ, ತತ್ಥ ಬಹೂನಿ ಸಲಾಕಭತ್ತಪಕ್ಖಿಯಭತ್ತಾನಿ ಅತ್ಥಿ। ತತ್ರೇಕೋ ಪಞ್ಹಪುಚ್ಛಕೋ ಕೋಣ್ಡೋ ವಸತಿ। ಸೋ ಸಲಾಕಭತ್ತಪಕ್ಖಿಯಭತ್ತಾನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಆಗತೇ ದಹರೇ ಚ ಸಾಮಣೇರೇ ಚ "ಕೇ ಖಾದನ್ತಿ, ಕೇ ಪಿವನ್ತಿ, ಕೇ ಭುಞ್ಜನ್ತೀ"ತಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಕಥೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇ ಲಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಭಯೇನ ಸಲಾಕಭತ್ತಪಕ್ಖಿಯಭತ್ತತ್ಥಾಯ ತಂ ಗಾಮಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಸಲಾಕಗ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಸುಕಗಾಮೇ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ವಾ ಪಕ್ಖಿಯಭತ್ತಂ ವಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅತ್ಥಾವುಸೋ, ತತ್ಥ ಪನೇಕೋ ಕೋಣ್ಡೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ತಂ ಕಥೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೇ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ತಸ್ಸ ಭಯೇನ ಕೋಚಿ ಗನ್ತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭನ್ತೇ, ತತ್ಥ ಭತ್ತಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಾಪೇಥ, ಅಹಂ ತಂ ದಮೇತ್ವಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಯನಕಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಭತ್ತಾನಿ ಪಾಪೇಸುಂ।

ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕೋಣ್ಡೋ ಚಣ್ಡಮೇಣ್ಡಕೋ ವಿಯ ವೇಗೇನ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ "ಪಞ್ಹಂ ಮೇ, ಸಮಣ, ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಉಪಾಸಕ, ಗಾಮೇ ಚರಿತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಆದಾಯ ಆಸನಸಾಲಂ ತಾವ ಮೇ ಆಗನ್ತುಂ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಯಾಗುಂ ಆದಾಯ ಆಸನಸಾಲಂ ಆಗತೇಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ತಥೇವ ಆಹ। ಸೋಪಿ ನಂ ಭಿಕ್ಖು "ಯಾಗುಂ ತಾವ ಮೇ ಪಾತುಂ ದೇಹಿ, ಆಸನಸಾಲಂ ತಾವ ಸಮ್ಮಜ್ಜಿತುಂ ದೇಹಿ, ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ತಾವ ಮೇ ಆಹರಿತುಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಲಾಕಭತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಪತ್ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಪಞ್ಹಂ ತೇ ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಹಿಗಾಮಂ ನೇತ್ವಾ ಚೀವರಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಅಂಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತ್ರಾಪಿ ನಂ ಸೋ "ಸಮಣ, ಪಞ್ಹಂ ಮೇ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ "ಕಥೇಮಿ ತೇ ಪಞ್ಹ"ನ್ತಿ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಪಾತೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠೀನಿ ಸಂಚುಣ್ಣೇನ್ತೋ ವಿಯ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಗೂಥಂ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಂ ಗಾಮಂ ಆಗತಂ ಕಞ್ಚಿ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತಕಾಲೇ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾವ ಪಲಾಯತಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಸಾ ಕಿರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕಭಿಕ್ಖು ಕಿರ ಕೋಣ್ಡಸ್ಸ ಮುಖೇ ಗೂಥಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ತಂ ಮೀಳ್ಹೇನ ಆಸಾದೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಆಸಾದೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಅಙ್ಗಮಗಧವಾಸಿನೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ರಟ್ಠಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಏಕದಿವಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ರಟ್ಠಾನಂ ಸೀಮನ್ತರೇ ಏಕಂ ಸರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಯಾನಾನಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ತೇಸಂ ಗತಕಾಲೇ ಏಕೋ ಗೂಥಖಾದಕೋ ಪಾಣಕೋ ಗೂಥಗನ್ಧೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪೀತಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡಿತಂ ಸುರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಪಾಸಾಯ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಗೂಥಪುಞ್ಜಂ ಅಭಿರುಹಿ, ಅಲ್ಲಗೂಥಂ ತಸ್ಮಿಂ ಆರುಳ್ಹೇ ಥೋಕಂ ಓನಮಿ। ಸೋ "ಪಥವೀ ಮಂ ಧಾರೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ವಿರವಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಞೇವ ಖಣೇ ಏಕೋ ಮತ್ತವರವಾರಣೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಪತ್ವಾ ಗೂಥಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಟಿಕ್ಕಮಿ। ಸೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಏಸ ಮಮ ಭಯೇನ ಪಲಾಯತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞೀ ಹುತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಮೇ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗಾಮಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತಂ ಅವ್ಹಯನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೫೩. "ಸೂರೋ ಸೂರೇನ ಸಙ್ಗಮ್ಮ, ವಿಕ್ಕನ್ತೇನ ಪಹಾರಿನಾ।
ಏಹಿ ನಾಗ ನಿವತ್ತಸ್ಸು, ಕಿಂ ನು ಭೀತೋ ಪಲಾಯಸಿ।
ಪಸ್ಸನ್ತು ಅಙ್ಗಮಗಧಾ, ಮಮ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ವಿಕ್ಕಮ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ತ್ವಂ ಸೂರೋ ಮಯಾ ಸೂರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ವೀರಿಯವಿಕ್ಕಮೇನ ವಿಕ್ಕನ್ತೇನ ಪಹಾರದಾನಸಮತ್ಥತಾಯ ಪಹಾರಿನಾ ಕಿಂಕಾರಣಾ ಅಸಙ್ಗಾಮೇತ್ವಾವ ಗಚ್ಛಸಿ, ನನು ನಾಮ ಏಕಸಮ್ಪಹಾರೋಪಿ ದಾತಬ್ಬೋ ಸಿಯಾ, ತಸ್ಮಾ ಏಹಿ ನಾಗ ನಿವತ್ತಸ್ಸು, ಏತ್ತಕೇನೇವ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಕಿಂ ನು ಭೀತೋ ಪಲಾಯಸಿ, ಇಮೇ ಇಮಂ ಸೀಮಂ ಅನ್ತರಂ ಕತ್ವಾ ವಸನ್ತಾ ಪಸ್ಸನ್ತು, ಅಙ್ಗಮಗಧಾ ಮಮ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ವಿಕ್ಕಮಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪರಕ್ಕಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತೂತಿ।

ಸೋ ಹತ್ಥೀ ಕಣ್ಣಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅಪಸಾದೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೪"ನ ತಂ ಪಾದಾ ವಧಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ದನ್ತೇಹಿ ನ ಸೋಣ್ಡಿಯಾ।
ಮೀಳ್ಹೇನ ತಂ ವಧಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪೂತಿ ಹಞ್ಞತು ಪೂತಿನಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ನ ತಂ ಪಾದಾದೀಹಿ ವಧಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಯ್ಹಂ ಪನ ಅನುಚ್ಛವಿಕೇನ ಮೀಳ್ಹೇನ ತಂ ವಧಿಸ್ಸಾಮೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಪೂತಿಗೂಥಪಾಣಕೋ ಪೂತಿನಾವ ಹಞ್ಞತೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಮಹನ್ತಂ ಲಣ್ಡಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ತಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಅರಞ್ಞಮೇವ ಪಾವಿಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಗೂಥಪಾಣಕೋ ಕೋಣ್ಡೋ ಅಹೋಸಿ, ವಾರಣೋ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು, ತಂ ಕಾರಣಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ನಿವುತ್ಥದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗೂಥಪಾಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೨೮] ೮. ಕಾಮನೀತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತಯೋ ಗಿರಿನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಾಮನೀತಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ನಾಮ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಅತೀತಞ್ಚ ದ್ವಾದಸಕನಿಪಾತೇ **ಕಾಮಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೨.೩೭ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ತೇಸು ಪನ ದ್ವೀಸು ರಾಜಪುತ್ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಉಪರಾಜಾ। ತೇಸು ರಾಜಾ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು ಅತಿತ್ತೋ ಧನಲೋಲೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ದ್ವೀಸುಪಿ ಕಾಮೇಸು ಅತಿತ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮಂ ರಾಜಾನಂ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿ, ರಞ್ಞಾ ಚ "ಕೇನತ್ಥೇನ ಆಗತೋಸಿ ಮಾಣವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ತೀಣಿ ನಗರಾನಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಖೇಮಾನಿ ಸುಭಿಕ್ಖಾನಿ ಪಹೂತಹತ್ಥಿಅಸ್ಸರಥಪತ್ತೀನಿ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾಲಙ್ಕಾರಭರಿತಾನಿ, ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನ ತಾನಿ ಅಪ್ಪಕೇನೇವ ಬಲೇನ ಗಣ್ಹಿತುಂ, ಅಹಂ ತೇ ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ದಾತುಂ ಆಗತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಕದಾ ಗಚ್ಛಾಮ, ಮಾಣವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸ್ವೇ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛ, ಪಾತೋವ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಮಹಾರಾಜ, ವೇಗೇನ ಬಲಂ ಸಜ್ಜೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ।

ರಾಜಾ ಪುನದಿವಸೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಬಲಸಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ "ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲೇ ಇನ್ದಪತ್ತೇ ಕೇಕಕೇತಿ ಇಮೇಸು ತೀಸು ನಗರೇಸು ರಜ್ಜಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ, ತಂ ಮಾಣವಂ ಆದಾಯ ತೀಸು ನಗರೇಸು ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ, ವೇಗೇನ ನಂ ಪಕ್ಕೋಸಥಾತಿ। "ಕತ್ಥಸ್ಸ, ದೇವ, ನಿವಾಸೋ ದಾಪಿತೋ"ತಿ? "ನ ಮೇ ತಸ್ಸ ನಿವಾಸಗೇಹಂ ದಾಪಿತ"ನ್ತಿ। "ನಿವಾಸಪರಿಬ್ಬಯೋ ಪನ ದಿನ್ನೋ"ತಿ? "ಸೋಪಿ ನ ದಿನ್ನೋ"ತಿ। ಅಥ "ಕಹಂ ನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ನಗರವೀಥೀಸು ಓಲೋಕೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಓಲೋಕೇನ್ತಾ ಅದಿಸ್ವಾ "ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ

ಆಹಂಸು। ರಞ್ಞೋ ಮಾಣವಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ “ಏವಂ ಮಹನ್ತಾ ನಾಮ ಇಸ್ಸರಿಯಾ ಪರಿಹೀನೋಮ್ಹೀ”ತಿ ಮಹಾಸೋಕೋ ಉದಪಾದಿ, ಹದಯವತ್ಥು ಉಣ್ಹಂ ಅಹೋಸಿ, ವತ್ಥುಲೋಹಿತಂ ಕುಪ್ಪಿ, ಲೋಹಿತಪಕ್ಖನ್ದಿಕಾ ಉದಪಾದಿ, ವೇಜ್ಜಾ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು।

ತತೋ ತೀಹಚತೂಹಚ್ಚಯೇನ ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಆಬಾಧಂ ಞತ್ವಾ “ತಿಕಿಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ “ವೇಜ್ಜಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ತಿಕಿಚ್ಛನತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ”ತಿ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ “ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾ ರಾಜವೇಜ್ಜಾ ಮಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಪರಿಬ್ಬಯಮಸ್ಸ ದಾಪೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ನೇವ ನಿವಾಸಪರಿಬ್ಬಯೇನ ಅತ್ಥೋ, ವೇಜ್ಜಲಾಭಮ್ಪಿ ನ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಿಕಿಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ನಂ, ಪುನ ರಾಜಾ ಮಂ ಪಸ್ಸತೂ”ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ “ತೇನ ಹಿ ಆಗಚ್ಛತೂ”ತಿ ಆಹ। ಸಕ್ಕೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಜಯಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ರಾಜಾ “ತ್ವಂ ಮಂ ತಿಕಿಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ತಿಕಿಚ್ಛಸ್ಸೂ”ತಿ। “ಸಾಧು, ಮಹಾರಾಜ, ಬ್ಯಾಧಿನೋ ಮೇ ಲಕ್ಖಣಂ ಕಥೇಥ, ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಕಿಂ ಖಾದಿತಂ ವಾ ಪೀತಂ ವಾ ನಿಸ್ಸಾಯ, ಉದಾಹು ದಿಟ್ಠಂ ವಾ ಸುತಂ ವಾ”ತಿ? “ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಬ್ಯಾಧಿ ಸುತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನೋ”ತಿ। “ಕಿಂ ತೇ ಸುತ”ನ್ತಿ। “ತಾತ ಏಕೋ ಮಾಣವೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ‘ತೀಸು ನಗರೇಸು ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಆಹ, ಅಹಂ ತಸ್ಸ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ವಾ ನಿವಾಸಪರಿಬ್ಬಯಂ ವಾ ನ ದಾಪೇಸಿಂ, ಸೋ ಮಯ್ಹಂ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅಥ ಮೇ ‘ಏವಂ ಮಹನ್ತಾ ನಾಮ ಇಸ್ಸರಿಯಾ ಪರಿಹೀನೋಮ್ಹೀ’ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತಸ್ಸ ಅಯಂ ಬ್ಯಾಧಿ ಉಪ್ಪನ್ನೋ। ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಸಿ ತ್ವಂ ಮೇ ಕಾಮಚಿತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಬ್ಯಾಧಿಂ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುಂ, ತಿಕಿಚ್ಛಾಹೀ”ತಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೫. “ತಯೋ ಗಿರಿಂ ಅನ್ತರಂ ಕಾಮಯಾಮಿ, ಪಞ್ಚಾಲಾ ಕುರುಯೋ ಕೇಕಕೇ ಚ।
ತತುತ್ತರಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಾಮಯಾಮಿ, ತಿಕಿಚ್ಛ ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕಾಮನೀತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತಯೋ ಗಿರಿ**ನ್ತಿ ತಯೋ ಗಿರೀ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ಯಥಾ “ಸುದಸ್ಸನಸ್ಸ ಗಿರಿನೋ, ದ್ವಾರಞ್ಹೇತಂ ಪಕಾಸತೀ”ತಿ ಏತ್ಥ ಸುದಸ್ಸನಂ ದೇವನಗರಂ ಯುಜ್ಝಿತ್ವಾ ದುಗ್ಗಣ್ಹತಾಯ ದುಚ್ಚಲನತಾಯ “ಸುದಸ್ಸನಗಿರೀ”ತಿ ವುತ್ತಂ, ಏವಮಿಧಾಪಿ ತೀಣಿ ನಗರಾನಿ “ತಯೋ ಗಿರಿ”ನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾನಿ। ತಸ್ಮಾ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ತೀಣಿ ಚ ನಗರಾನಿ ತೇಸಞ್ಚ ಅನ್ತರಂ ತಿವಿಧಮ್ಪಿ ರಟ್ಠಂ ಕಾಮಯಾಮಿ। “ಪಞ್ಚಾಲಾ ಕುರುಯೋ ಕೇಕಕೇ ಚಾ”ತಿ ಇಮಾನಿ ತೇಸಂ ರಟ್ಠಾನಂ ನಾಮಾನಿ। ತೇಸು **ಪಞ್ಚಾಲಾತಿ** ಉತ್ತರಪಞ್ಚಾಲಾ, ತತ್ಥ ಕಪಿಲಂ ನಾಮ ನಗರಂ। **ಕುರುಯೋತಿ** ಕುರುರಟ್ಠಂ, ತತ್ಥ ಇನ್ದಪತ್ತಂ ನಾಮ ನಗರಂ। **ಕೇಕಕೇ ಚಾತಿ** ಪಚ್ಚತ್ತೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ತೇನ ಕೇಕಕರಟ್ಠಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ ಕೇಕಕರಾಜಧಾನೀಯೇವ ನಗರಂ। **ತತುತ್ತರಿ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಹಂ ಇತೋ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಾ ತತುತ್ತರಿಂ ತಿವಿಧಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾಮಯಾಮಿ। **ತಿಕಿಚ್ಛ ಮಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕಾಮನೀತ**ನ್ತಿ ಇಮೇಹಿ ವತ್ಥುಕಾಮೇಹಿ ಚ ಕಿಲೇಸಕಾಮೇಹಿ ಚ ನೀತಂ ಹತಂ ಪಹತಂ ಸಚೇ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ತಿಕಿಚ್ಛ ಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ “ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಂ ಮೂಲೋಸಧಾದೀಹಿ ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ। ಞಾಣೋಸಧೇನೇವ ತಿಕಿಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೬. “ಕಣ್ಹಾಹಿದಟ್ಠಸ್ಸ ಕರೋನ್ತಿ ಹೇಕೇ, ಅಮನುಸ್ಸಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಕರೋನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾ।
ನ ಕಾಮನೀತಸ್ಸ ಕರೋತಿ ಕೋಚಿ, ಓಕ್ಕನ್ತಸುಕ್ಕಸ್ಸ ಹಿ ಕಾ ತಿಕಿಚ್ಛಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಣ್ಹಾಹಿದಟ್ಠಸ್ಸ ಕರೋನ್ತಿ ಹೇಕೇತಿ** ಏಕಚ್ಚೇ ಹಿ ತಿಕಿಚ್ಛಕಾ ಘೋರವಿಸೇನ ಕಾಳಸಪ್ಪೇನ ದಟ್ಠಸ್ಸ ಮನ್ತೇಹಿ ಚೇವ ಓಸಧೇಹಿ ಚ ತಿಕಿಚ್ಛಂ ಕರೋನ್ತಿ। **ಅಮನುಸ್ಸಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಕರೋನ್ತಿ ಪಣ್ಡಿತಾತಿ** ಅಪರೇ ಪಣ್ಡಿತಾ ಭೂತವೇಜ್ಜಾ ಭೂತಯಕ್ಖಾದೀಹಿ ಅಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪವಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅಭಿಭೂತಸ್ಸ ಗಹಿತಸ್ಸ ಬಲಿಕಮ್ಮಪರಿತ್ತಕರಣಓಸಧಪರಿಭಾವಿತಾದೀಹಿ ತಿಕಿಚ್ಛಂ ಕರೋನ್ತಿ। **ನ ಕಾಮನೀತಸ್ಸ ಕರೋತಿ ಕೋಚೀತಿ** ಕಾಮೇಹಿ ಪನ ನೀತಸ್ಸ ಕಾಮವಸಿಕಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ತಿಕಿಚ್ಛಂ ನ ಕರೋತಿ,

ಕರೋನ್ತೋಪಿ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಓಕ್ಕನ್ತಸುಕ್ಕಸ್ಸ ಹಿ ಕಾ ತಿಕಿಚ್ಛಾ**ತಿ, ಓಕ್ಕನ್ತಸುಕ್ಕಸ್ಸ ಅವಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಕುಸಲಧಮ್ಮಮರಿಯಾದಂ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಅಕುಸಲಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಮನ್ತೋಸಧಾದೀಹಿ ಕಾ ನಾಮ ತಿಕಿಚ್ಛಾ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಓಸಧೇಹಿ ತಿಕಿಚ್ಛಿತುನ್ತಿ।

ಇತಿಸ್ಸ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಿ ಏವಮಾಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ತಾನಿ ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ ಲಭಸಿ, ಅಪಿ ನು ಖೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ನಗರೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಚತ್ತಾರಿ ಸಾಟಕಯುಗಾನಿ ಪರಿದಹೇಯ್ಯಾಸಿ, ಚತೂಸು ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಾತೀಸು ಭುಞ್ಜೇಯ್ಯಾಸಿ, ಚತೂಸು ವಾ ಸಯನೇಸು ಸಯೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತಣ್ಹಾವಸಿಕೇನ ನಾಮ ಭವಿತುಂ ನ ವಟ್ಟತಿ, ತಣ್ಹಾ ಹಿ ನಾಮೇಸಾ ವಿಪತ್ತಿಮೂಲಾ। ಸಾ ವಡ್ಢಮಾನಾ ಯೋ ತಂ ವಡ್ಢೇತಿ, ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಅಟ್ಠಸು ಮಹಾನಿರಯೇಸು ಸೋಳಸಸು ಉಸ್ಸದನಿರಯೇಸು ನಾನಪ್ಪಕಾರಭೇದೇಸು ಚ ಅವಸೇಸೇಸು ಅಪಾಯೇಸು ಖಿಪತೀ"ತಿ। ಏವಂ ರಾಜಾನಂ ನಿರಯಾದಿಭಯೇನ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ರಾಜಾಪಿಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ವಿಗತಸೋಕೋ ಹುತ್ವಾ ತಾವದೇವ ನಿಬ್ಯಾಧಿತಂ ಪಾಪುಣಿ । ಸಕ್ಕೋಪಿಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ಸೋಪಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಕಾಮನೀತಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಾಮನೀತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೨೯] ೯. ಪಲಾಯಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಗಜಗ್ಗಮೇಘೇಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಲಾಯಿತಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ವಾದತ್ಥಾಯ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ಪಟಿವಾದಿಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕೋಚಿ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಾದಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ತಾದಿಸಾನಂ ಸಹಸ್ಸೇನಪಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಾದಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ ದ್ವಿಪದಾನಂ ಅಗ್ಗೋ ಮಹಾಗೋತಮೋ ಧಮ್ಮಿಸ್ಸರೋ ಪರಪ್ಪವಾದಮದ್ದನೋ, ಸಕಲೇಪಿ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ ಪರಪ್ಪವಾದೋ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ವೇಲನ್ತಂ ಪತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಊಮಿಯೋ ವಿಯ ಹಿ ಸಬ್ಬವಾದಾ ತಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲಂ ಪತ್ವಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಾ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ ಬುದ್ಧಗುಣೇ ಕಥೇಸುಂ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ "ಕಹಂ ಪನ ಸೋ ಏತರಹೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಜೇತವನೇ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಇದಾನಿಸ್ಸ ವಾದಂ ಆರೋಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ಜೇತವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಜೇತೇನ ರಾಜಕುಮಾರೇನ ನವಕೋಟಿಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಕಾರಿತಂ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಸನಪಾಸಾದೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ "ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೋ ತಾವ ಏವರೂಪೋ, ವಸನಗೇಹಂ ಕೀದಿಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಗನ್ಧಕುಟಿ ನಾಮ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏವರೂಪೇನ ಸಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋ ವಾದಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತತೋವ ಪಲಾಯಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉನ್ನಾದಿನೋ ಹುತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ "ಕಿಂ ಅಕಾಲೇ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ ಉಪಾಸಕಾ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಮಮ ವಸನಟ್ಠಾನಸ್ಸ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾಯತೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಗನ್ಧಾರರಟ್ಠೇ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ। ಸೋ "ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಬಲಕಾಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ನಗರತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ನಿಯಾಮೇನ ಹತ್ಥೀ ಪೇಸೇಥ, ಇಮಿನಾ ಅಸ್ಸೇ, ಇಮಿನಾ ರಥೇ, ಇಮಿನಾ ಪತ್ತೀ, ಏವಂ ಧಾವಿತ್ವಾ ಆವುಧೇಹಿ ಪಹರಥ, ಏವಂ ಘನವಸ್ಸವಲಾಹಕಾ ವಿಯ ಸರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಥಾ"ತಿ ತೇನಂ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೫೭."ಗಜಗ್ಗಮೇಘೇಹಿ ಹಯಗ್ಗಮಾಲಿಭಿ, ರಥೂಮಿಜಾತೇಹಿ ಸರಾಭಿವಸ್ಸೇಭಿ।
ಥರುಗ್ಗಹಾವಟ್ಟದಳ್ಹಪ್ಪಹಾರಿಭಿ, ಪರಿವಾರಿತಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾ ಸಮನ್ತತೋ॥

೧೫೮."ಅಭಿಧಾವಥ ಚೂಪಧಾವಥ ಚ, ವಿವಿಧಾ ವಿನಾದಿತಾ ವದನ್ತಿಭಿ।
ವತ್ತತಜ್ಜ ತುಮುಲೋ ಘೋಸೋ ಯಥಾ, ವಿಜ್ಜುಲತಾ ಜಲಧರಸ್ಸ ಗಜ್ಜತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಗಜಗ್ಗಮೇಘೇಹೀ**ತಿ ಅಗ್ಗಗಜಮೇಘೇಹಿ, ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ಗಜ್ಜನ್ತೇಹಿ ಮತ್ತವರವಾರಣವಲಾಹಕೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಯಗ್ಗಮಾಲಿಭೀ**ತಿ ಅಗ್ಗಹಯಮಾಲೀಹಿ, ವರಸಿನ್ಧವವಲಾಹಕಕುಲೇಹಿ ಅಸ್ಸಾನೀಕೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಥೂಮಿಜಾತೇಹೀ**ತಿ ಸಞ್ಜಾತಊಮಿವೇಗೇಹಿ ಸಾಗರಸಲಿಲೇಹಿ ವಿಯ ಸಞ್ಜಾತರಥೂಮೀಹಿ, ರಥಾನೀಕೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸರಾಭಿವಸ್ಸೇಭೀ**ತಿ ತೇಹಿಯೇವ ರಥಾನೀಕೇಹಿ ಘನವಸ್ಸಮೇಘೋ ವಿಯ ಸರವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸನ್ತೇಹಿ । **ಥರುಗ್ಗಹಾವಟ್ಟದಳ್ಹಪ್ಪಹಾರಿಭೀ**ತಿ ಥರುಗ್ಗಹೇಹಿ ಆವಟ್ಟದಳ್ಹಪ್ಪಹಾರೀಹಿ, ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಆವತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ದಳ್ಹಂ ಪಹರನ್ತೇಹಿ ಗಹಿತಖಗ್ಗರತನಥರುದಣ್ಡೇಹಿ ಪತ್ತಿಯೋಧೇಹಿ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿವಾರಿತಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾ ಸಮನ್ತತೋ**ತಿ ಯಥಾ ಅಯಂ ತಕ್ಕಸಿಲಾ ಪರಿವಾರಿತಾ ಹೋತಿ, ಸೀಘಂ ತಥಾ ಕರೋಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಭಿಧಾವಥ ಚೂಪಧಾವಥ ಚಾತಿ ವೇಗೇನ ಧಾವಥ ಚೇವ ಉಪಧಾವಥ ಚ। **ವಿವಿಧಾ ವಿನಾದಿತಾ ವದನ್ತಿಭೀ**ತಿ ವರವಾರಣೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ವಿವಿಧಾ ವಿನದಿತಾ ಭವಥ, ಸೇಲಿತಗಜ್ಜಿತವಾದಿತೇಹಿ ನಾನಾವಿರವಾ ಹೋಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವತ್ತತಜ್ಜ ತುಮುಲೋ ಘೋಸೋ**ತಿ ವತ್ತತು ಅಜ್ಜ ತುಮುಲೋ ಮಹನ್ತೋ ಅಸನಿಸದ್ದಸದಿಸೋ ಘೋಸೋ। **ಯಥಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ಜಲಧರಸ್ಸ ಗಜ್ಜತೋ**ತಿ ಯಥಾ ಗಜ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಜಲಧರಸ್ಸ ಮುಖತೋ ನಿಗ್ಗತಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ಚರನ್ತಿ, ಏವಂ ವಿಚರನ್ತಾ ನಗರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಥಾತಿ ವದತಿ।

ಇತಿ ಸೋ ರಾಜಾ ಗಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇನಂ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ರಞ್ಞೋ ವಸನಗೇಹ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ನಗರದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನಗರದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೋ ತಾವ ಏವರೂಪೋ, ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನಂ ಕೀದಿಸಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ವೇಜಯನ್ತಪಾಸಾದಸದಿಸ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಏವಂ ಯಸಸಮ್ಪನ್ನೇನ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಂ ದಿಸ್ವಾವ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪಲಾಯಿತಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತಕ್ಕಸಿಲರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪಲಾಯಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೩೦] ೧೦. ದುತಿಯಪಲಾಯಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಧಜಮಪರಿಮಿತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಲಾಯಿತಪರಿಬ್ಬಾಜಕಮೇವ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಜೇತವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ಅಲಙ್ಕತಧಮ್ಮಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಸೀಹಪೋತಕೋ ವಿಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ದಸಬಲಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸರೀರಪಟಿಭಾಗಂ ರೂಪಂ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಸಸ್ಸಿರಿಕಂ ಮುಖಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಸದಿಸಂ ನಲಾಟಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ಏವರೂಪಂ ಪುರಿಸುತ್ತಮಂ ಜಿನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿಸನ್ತರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಮಹಾಜನೋ ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಸತ್ಥುಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಸೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಮ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಮುಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಲಾತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಏಕೋ ಗನ್ಧಾರರಾಜಾ। ಸೋ "ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಹೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲವಾಹನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕೋ ಏತ್ತಕಂ ಬಲವಾಹನಂ ಜಿನಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಸೇನಂ ಸಂವಣ್ಣೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫೯."ಧಜಮಪರಿಮಿತಂ ಅನನ್ತಪಾರಂ, ದುಪ್ಪಸಹಂ ಧಙ್ಕೇಹಿ ಸಾಗರಂವ।
ಗಿರಿಮಿವ ಅನಿಲೇನ ದುಪ್ಪಸಯ್ಹೋ, ದುಪ್ಪಸಹೋ ಅಹಮಜ್ಜ ತಾದಿಸೇನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧಜಮಪರಿಮಿತ**ನ್ತಿ ಇದಂ ತಾವ ಮೇ ರಥೇಸು ಮೋರಭದೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಸ್ಸಾಪಿತಧಜಮೇವ ಅಪರಿಮಿತಂ ಬಹುಂ ಅನೇಕಸತಸಙ್ಖ್ಯಂ। **ಅನನ್ತಪಾರ**ನ್ತಿ ಬಲವಾಹನಮ್ಪಿ ಮೇ "ಏತ್ತಕಾ ಹತ್ಥೀ ಏತ್ತಕಾ ಅಸ್ಸಾ ಏತ್ತಕಾ ರಥಾ ಏತ್ತಕಾ ಪತ್ತೀ"ತಿ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದರಹಿತಂ ಅನನ್ತಪಾರಂ। **ದುಪ್ಪಸಹ**ನ್ತಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪಟಿಸತ್ತೂಹಿ ಸಹಿತುಂ ಅಭಿಭವಿತುಂ । ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಧಙ್ಕೇಹಿ ಸಾಗರಂವ,** ಯಥಾ ಸಾಗರೋ ಬಹೂಹಿ ಕಾಕೇಹಿ ವೇಗವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಸೇನ ವಾ ಅತಿಕ್ಕಮನವಸೇನ ವಾ ದುಪ್ಪಸಹೋ, ಏವಂ ದುಪ್ಪಸಹಂ। **ಗಿರಿಮಿವ ಅನಿಲೇನ ದುಪ್ಪಸಯ್ಹೋ**ತಿ ಅಪಿಚ ಮೇ ಅಯಂ ಬಲಕಾಯೋ ಯಥಾ ಪಬ್ಬತೋ ವಾತೇನ ಅಕಮ್ಪನೀಯತೋ ದುಪ್ಪಸಹೋ, ತಥಾ ಅಞ್ಞೇನ ಬಲಕಾಯೇನ ದುಪ್ಪಸಹೋ। **ದುಪ್ಪಸಹೋ ಅಹಮಜ್ಜ ತಾದಿಸೇನಾ**ತಿ ಸ್ವಾಹಂ ಇಮಿನಾ ಬಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಜ ತಾದಿಸೇನ ದುಪ್ಪಸಹೋತಿ ಅಟ್ಟಾಲಕೇ ಠಿತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಸಸ್ಸಿರಿಕಂ ಅತ್ತನೋ ಮುಖಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ "ಬಾಲ, ಮಾ ವಿಪ್ಪಲಪಸಿ, ಇದಾನಿ ತೇ ಬಲವಾಹನಂ ಮತ್ತವಾರಣೋ ವಿಯ ನಳವನಂ ವಿದ್ಧಂಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೦."ಮಾ ಬಾಲಿಯಂ ವಿಲಪಿ ನ ಹಿಸ್ಸ ತಾದಿಸಂ, ವಿಡಯ್ಹಸೇ ನ ಹಿ ಲಭಸೇ ನಿಸೇಧಕಂ।
ಆಸಜ್ಜಸಿ ಗಜಮಿವ ಏಕಚಾರಿನಂ, ಯೋ ತಂ ಪದಾ ನಳಮಿವ ಪೋಥಯಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾ ಬಾಲಿಯಂ ವಿಲಪೀ**ತಿ ಮಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲಭಾವಂ ವಿಪ್ಪಲಪಸಿ। **ನ ಹಿಸ್ಸ ತಾದಿಸ**ನ್ತಿ ನ ಹಿ ಅಸ್ಸ ತಾದಿಸೋ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। ತಾದಿಸೋ "ಅನನ್ತಪಾರಂ ಮೇ ಬಲವಾಹನ"ನ್ತಿ ಏವರೂಪಂ ತಕ್ಕೇನ್ತೋ ರಜ್ಜಞ್ಚ ಗಹೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನ ಹಿ ಅಸ್ಸ, ನ ಹೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಡಯ್ಹಸೇ**ತಿ ತ್ವಂ ಬಾಲ, ಕೇವಲಂ ರಾಗದೋಸಮೋಹಮಾನಪರಿಳಾಹೇನ ವಿಡಯ್ಹಸಿಯೇವ। **ನ ಹಿ ಲಭಸೇ ನಿಸೇಧಕ**ನ್ತಿ ಮಾದಿಸಂ ಪನ ಪಸಯ್ಹ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ನಿಸೇಧಕಂ ನ ತಾವ ಲಭಸಿ, ಅಜ್ಜ ತಂ ಆಗತಮಗ್ಗೇನೇವ ಪಲಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ। **ಆಸಜ್ಜಸೀ**ತಿ ಉಪಗಚ್ಛಸಿ। **ಗಜಮಿವ ಏಕಚಾರಿನ**ನ್ತಿ ಏಕಚಾರಿನಂ ಮತ್ತವರವಾರಣಂ ವಿಯ। **ಯೋ ತಂ ಪದಾ ನಳಮಿವ ಪೋಥಯಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಯೋ ತಂ ಯಥಾ ನಾಮ ಮತ್ತವರವಾರಣೋ ಪಾದಾ ನಳಂ ಪೋಥೇತಿ ಸಂಚುಣ್ಣೇತಿ, ಏವಂ ಪೋಥಯಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ತ್ವಂ ಆಸಜ್ಜಸೀತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ।

ಏವಂ ತಜ್ಜೇನ್ತಸ್ಸ ಪನಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಗನ್ಧಾರರಾಜಾ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಞ್ಚನಪಟ್ಟಸದಿಸಂ ಮಹಾನಲಾಟಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಹಣಭೀತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪಲಾಯನ್ತೋ ಸಕನಗರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಗನ್ಧಾರರಾಜಾ ಪಲಾಯಿತಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ದುತಿಯಪಲಾಯಿತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಕಾಸಾವವಗ್ಗೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಕಾಸಾವಂ ಚೂಳನನ್ದಿಯಂ, ಪುಟಭತ್ತಞ್ಚ ಕುಮ್ಭಿಲಂ।
ಖನ್ತಿವಣ್ಣಂ ಕೋಸಿಯಞ್ಚ, ಗೂಥಪಾಣಂ ಕಾಮನೀತಂ।
ಪಲಾಯಿತದ್ವಯಮ್ಪಿ ಚ॥

೯. ಉಪಾಹನವಗ್ಗೋ

[೨೩೧] ೧. ಉಪಾಹನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾಪಿ ಕೀತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪಟಿಪಕ್ಖೋ ಪಟಿಸತ್ತು ಹುತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಮಮ ಪಟಿಪಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥೇಕೋ ಕಾಸಿಗಾಮಕೋ ಮಾಣವಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಾ ನಾಮ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇನ್ತಾ ಆಚರಿಯಮುಟ್ಠಿಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ, ಅತ್ತನೋ ಜಾನನನಿಯಾಮೇನ ನಿರವಸೇಸಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋ ಮಾಣವೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಜಾನನಸಿಪ್ಪಂ ನಿರವಸೇಸಮುಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - "ಆಚರಿಯ , ಅಹಂ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಾಧು, ತಾತಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ - "ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ತುಮ್ಹೇ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಇಚ್ಛತೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಉಪಟ್ಠಾತೂ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿಸ್ಸ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ? "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಕಂ ನ ಲಚ್ಛತಿ, ತುಮ್ಹೇಸು ಸತಂ ಲಭನ್ತೇಸು ಪಣ್ಣಾಸಂ ಲಚ್ಛತಿ, ದ್ವೇ ಲಭನ್ತೇಸು ಏಕಂ ಲಚ್ಛತೀ"ತಿ। ಸೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ "ಅಹಂ, ಆಚರಿಯ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಜಾನಾಮಿ। ಸಚೇ ಸಮಕಞ್ಞೇವ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ। ನೋ ಚೇ, ನ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಸಚೇ ಸೋ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಕಾರೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಕಞ್ಞೇವ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಮಕಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ "ಸಾಧು ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ತೇನ ಹಿ ಸ್ವೇ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ। "ಸಾಧು, ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮ, ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಸ್ವೇ ಕಿರ ಆಚರಿಯೋ ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಚ ಉಭೋ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸನ್ತಿ, ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ ಪಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ।

ಆಚರಿಯೋ "ನ ಮೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಉಪಾಯಕೋಸಲ್ಲಂ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಏಕಂ ಹತ್ಥಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕರತ್ತೇನೇವ ವಿಲೋಮಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತಂ "ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಓಸಕ್ಕಿತುಂ, "ಓಸಕ್ಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಗನ್ತುಂ, "ತಿಟ್ಠಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿಪಜ್ಜಿತುಂ, "ನಿಪಜ್ಜಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಠಾತುಂ, "ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಠಪೇತುಂ, "ಠಪೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋಪಿ ಏಕಂ ಮನಾಪಂ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಉಭೋಪಿ ಸಮಕಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥಿಂ ವಿಲೋಮಂ ಕಾರೇಸಿ, ಸೋ "ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಓಸಕ್ಕಿ, "ಓಸಕ್ಕಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುರತೋ ಧಾವಿ, "ತಿಟ್ಠಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, "ನಿಪಜ್ಜಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ, "ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿ, "ನಿಕ್ಖಿಪಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಗಣ್ಹಿ। ಮಹಾಜನೋ "ಅರೇ ದುಟ್ಠಅನ್ತೇವಾಸಿಕ, ತ್ವಂ ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾರಮ್ಭಂ ಕರೋಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, 'ಆಚರಿಯೇನ ಸಮಕಂ ಜಾನಾಮೀ'ತಿ ಏವಂಸಞ್ಞೀ ಹೋಸೀ"ತಿ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಮ್ಹಾ ಓರುಯ್ಹ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಸಿಪ್ಪಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಸುಖತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪನ ಗಹಿತಸಿಪ್ಪಂ ದುಕ್ಕಟಉಪಾಹನಾ ವಿಯ ವಿನಾಸಮೇವ ಆವಹತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇದಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೬೧"ಯಥಾಪಿ ಕೀತಾ ಪುರಿಸಸ್ಸುಪಾಹನಾ, ಸುಖಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ದುಖಂ ಉದಬ್ಬಹೇ।
ಘಮ್ಮಾಭಿತತ್ತಾ ತಲಸಾ ಪಪೀಳಿತಾ, ತಸ್ಸೇವ ಪಾದೇ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಖಾದರೇ॥

೧೬೨"ಏವಮೇವ ಯೋ ದುಕ್ಕುಲೀನೋ ಅನರಿಯೋ, ತಮ್ಮಾಕ ವಿಜ್ಜಞ್ಚ ಸುತಞ್ಚ ಆದಿಯ।
ತಮೇವ ಸೋ ತತ್ಥ ಸುತೇನ ಖಾದತಿ, ಅನರಿಯೋ ವುಚ್ಚತಿ ಪಾನದೂಪಮೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉದಬ್ಬಹೇತಿ** ಉದಬ್ಬಹೇಯ್ಯ। **ಘಮ್ಮಾಭಿತತ್ತಾ ತಲಸಾ ಪಪೀಳಿತಾತಿ** ಘಮ್ಮೇನ ಅಭಿತತ್ತಾ ಪಾದತಲೇನ ಚ ಪೀಳಿತಾ। **ತಸ್ಸೇವಾತಿ** ಯೇನ ತಾ ಸುಖತ್ಥಾಯ ಕಿಣಿತ್ವಾ ಪಾದೇಸು ಪಟಿಮುಕ್ಕಾ ದುಕ್ಕಟೂಪಾಹನಾ, ತಸ್ಸೇವ। **ಖಾದರೇತಿ** ವಣಂ ಕರೋನ್ತಾ ಪಾದೇ ಖಾದನ್ತಿ।

ದುಕ್ಕುಲೀನೋತಿ ದುಜ್ಜಾತಿಕೋ ಅಕುಲಪುತ್ತೋ। **ಅನರಿಯೋತಿ** ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪವಜ್ಜಿತೋ ಅಸಪ್ಪುರಿಸೋ। **ತಮ್ಮಾಕ ವಿಜ್ಜಞ್ಚ ಸುತಞ್ಚ ಆದಿಯಾತಿ** ಏತ್ಥ ತಂ ತಂ ಮನತೀತಿ "ತಮ್ಮೋ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ತಮ್ಮಾಕೋ, ತಂ ತಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಆಸೇವತಿ ಪರಿವತ್ತೇತೀತಿ ಅತ್ಥೋ, ಆಚರಿಯಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ತಸ್ಮಾ ತಮ್ಮಾಕಾ, ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಪನಸ್ಸ ರಸ್ಸಭಾವೋ ಕತೋ। **ವಿಜ್ಜನ್ತಿ** ಅಟ್ಠಾರಸಸು ವಿಜ್ಜಾಟ್ಠಾನೇಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ। **ಸುತನ್ತಿ** ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಸುತಪರಿಯತ್ತಿ। **ಆದಿಯಾತಿ**ಆದಿಯಿತ್ವಾ। **ತಮೇವ ಸೋ ತತ್ಥ ಸುತೇನ ಖಾದತೀತಿ ತಮೇವಾತಿ** ಅತ್ತಾನಮೇವ। **ಸೋತಿ** ಯೋ ದುಕ್ಕುಲೀನೋ ಅನರಿಯೋ ಆಚರಿಯಮ್ಹಾ ವಿಜ್ಜಞ್ಚ ಸುತಞ್ಚ ಆದಿಯತಿ, ಸೋ। **ತತ್ಥ ಸುತೇನ ಖಾದತೀತಿ** ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸುತೇನ ಸೋ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಖಾದತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ತೇನೇವ ಸೋ ತತ್ಥ ಸುತೇನ ಖಾದತೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತಸ್ಸಾಪಿ ಸೋ ತೇನ ತತ್ಥ ಸುತೇನ ಅತ್ತಾನಮೇವ ಖಾದತೀತಿ ಅಯಮೇವ ಅತ್ಥೋ। **ಅನರಿಯೋ ವುಚ್ಚತಿ ಪಾನದೂಪಮೋತಿ** ಇತಿ ಅನರಿಯೋ ದುಪಾಹನೂಪಮೋ ದುಕ್ಕಟೂಪಾಹನೂಪಮೋ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ದುಕ್ಕಟೂಪಾಹನಾ ಪುರಿಸಂ ಖಾದನ್ತಿ, ಏವಮೇಸ ಸುತೇನ ಖಾದನ್ತೋ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಖಾದತಿ। ಅಥ ವಾ ಪಾನಾಯ ದುತೋತಿ ಪಾನದು, ಉಪಾಹನೂಪತಾಪಿತಸ್ಸ ಉಪಾಹನಾಯ ಖಾದಿತಪಾದಸ್ಸೇತಂ ನಾಮಂ। ತಸ್ಮಾ ಯೋ ಸೋ ಅತ್ತಾನಂ ಸುತೇನ ಖಾದತಿ, ಸೋ ತೇನ ಸುತೇನ ಖಾದಿತತ್ತಾ "ಅನರಿಯೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ ಪಾನದೂಪಮೋ, ಉಪಾಹನೂಪತಾಪಿತಪಾದಸದಿಸೋತಿ ವುಚ್ಚತೀತಿ ಅಯಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉಪಾಹನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೩೨] ೨. ವೀಣಾಥೂಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏಕಚಿನ್ತಿತೋಯಮತ್ಥೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರೇಕಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ಉಸಭರಾಜಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಂ ಕಯಿರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಧಾತಿಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಮ್ಮ, ಕೋ ನಾಮೇಸ ಏವಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಲಭತೀ"ತಿ। "ಉಸಭರಾಜಾ ನಾಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ಪುನ ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಪಾಸಾದೇ ಠತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಏಕಂ ಖುಜ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಗುನ್ನಂ ಅನ್ತರೇ ಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಕಕುಧಂ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸಪಿ ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಅಯಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಪುರಿಸೂಸಭೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏತಸ್ಸ ಮಯಾ ಪಾದಪರಿಚಾರಿಕಾಯ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸಾ

ದಾಸಿಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ “ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಗನ್ತುಕಾಮಾ, ಅಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಕಿರ ಗನ್ತ್ವಾ ತಿಟ್ಠಾ”ತಿ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಸಾರಭಣ್ಡಕಂ ಆದಾಯ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಪಾಸಾದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಲಾಯಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ನಗರೇ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚ ಪಾಕಟಂ ಜಾತಂ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – “ಆವುಸೋ, ಅಸುಕಾ ಕಿರ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಖುಜ್ಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಲಾತಾ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸಾ ಖುಜ್ಜಂ ಕಾಮೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕಾಮೇಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ನಿಗಮಗಾಮೇ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ವಸನ್ತೋ ಪುತ್ತಧೀತಾಹಿ ವಡ್ಢಮಾನೋ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬಾರಾಣಸೀಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಧೀತರಂ ವಾರೇತ್ವಾ ದಿವಸಂ ಠಪೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ಉಸಭಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕೋ ನಾಮೇಸೋ”ತಿ ಧಾತಿಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಉಸಭೋ”ತಿ ಸುತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಏಕಂ ಖುಜ್ಜಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಯಂ ಪುರಿಸೂಸಭೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸಾರಭಣ್ಡಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಲಾಯಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಖೋ “ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ಗೇಹಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಮೇವ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಅಗಮಂಸು। ಅಥ ಖುಜ್ಜಸ್ಸ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ಸೀತಾಸಿಹತಸ್ಸ ಅರುಣೋದಯೇ ಸರೀರೇ ವಾತೋ ಕುಪ್ಪಿ, ಮಹನ್ತಾ ವೇದನಾ ವತ್ತನ್ತಿ। ಸೋ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವೀಣಾದಣ್ಡಕೋ ವಿಯ ಸಂಕುಟಿತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಪಿಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ಖುಜ್ಜಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬೩.“ಏಕಚಿನ್ತಿತೋಯಮತ್ಥೋ , ಬಾಲೋ ಅಪರಿಣಾಯಕೋ।
ನ ಹಿ ಖುಜ್ಜೇನ ವಾಮೇನ, ಭೋತಿ ಸಙ್ಗನ್ತುಮರಹಸೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಕಚಿನ್ತಿತೋಯಮತ್ಥೋ**ತಿ ಅಮ್ಮ, ಯಂ ತ್ವಂ ಅತ್ಥಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಖುಜ್ಜೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಲಾತಾ, ಅಯಂ ತಯಾ ಏಕಿಕಾಯ ಏವ ಚಿನ್ತಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಬಾಲೋ ಅಪರಿಣಾಯಕೋ**ತಿ ಅಯಂ ಖುಜ್ಜೋ ಬಾಲೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞಭಾವೇನ ಮಹಲ್ಲಕೋಪಿ ಬಾಲೋವ, ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಅಸತಿ ಗನ್ತುಂ ಅಸಮತ್ಥತಾಯ ಅಪರಿಣಾಯಕೋ। **ನ ಹಿ ಖುಜ್ಜೇನ ವಾಮೇನ, ಭೋತಿ ಸಙ್ಗನ್ತುಮರಹಸೀ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಹಿ ಖುಜ್ಜೇನ ವಾಮನತ್ತಾ ವಾಮೇನ ಭೋತಿ ತ್ವಂ ಮಹಾಕುಲೇ ಜಾತಾ ಅಭಿರೂಪಾ ದಸ್ಸನೀಯಾ ಸಙ್ಗನ್ತುಂ ಸಹ ಗನ್ತುಂ ನಾರಹಸೀತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ತಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬೪.“ಪುರಿಸೂಸಭಂ ಮಞ್ಞಮಾನಾ, ಅಹಂ ಖುಜ್ಜಮಕಾಮಯಿಂ।
ಸೋಯಂ ಸಂಕುಟಿತೋ ಸೇತಿ, ಛಿನ್ನತನ್ತಿ ಯಥಾ ಥುಣಾ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – ಅಹಂ, ಅಯ್ಯ, ಏಕಂ ಉಸಭಂ ದಿಸ್ವಾ “ಗುನ್ನಂ ಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಕಕುಧಂ ಹೋತಿ, ಇಮಸ್ಸಪಿ ತಂ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಿನಾಪಿ ಪುರಿಸೂಸಭೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಏವಮಹಂ ಖುಜ್ಜಂ ಪುರಿಸೂಸಭಂ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಅಕಾಮಯಿಂ। ಸೋಯಂ ಯಥಾ ನಾಮ ಛಿನ್ನತನ್ತಿ ಸದೋಣಿಕೋ ವೀಣಾದಣ್ಡಕೋ, ಏವಂ ಸಂಕುಟಿತೋ ಸೇತೀತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ನಿಕ್ಖನ್ತಭಾವಮೇವ ಞತ್ವಾ ತಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ರಥಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಅಯಮೇವ ಸೇಟ್ಠಿಧೀತಾ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸೀಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ವೀಣಾಥೂಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೩೩] ೩. ವಿಕಣ್ಣಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಮಂ ಯಹಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ತೇನ ಗಚ್ಛಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆನೀತೋ “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಪುಟ್ಠೋ “ಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ “ಕಸ್ಮಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಕಾಮಗುಣಕಾರಣಾ”ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ “ಕಾಮಗುಣಾ ನಾಮೇತೇ ಭಿಕ್ಖು ವಿಕಣ್ಣಕಸಲ್ಲಸದಿಸಾ, ಸಕಿಂ ಹದಯೇ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲಭಮಾನಾ ವಿಕಣ್ಣಕಂ ವಿಯ ವಿದ್ಧಂ ಸುಂಸುಮಾರಂ ಮರಣಮೇವ ಪಾಪೇನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀತೀರಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ನಚ್ಚಗೀತಾಸು ಕುಸಲಾ ನಚ್ಚಗೀತಾನಿ ಪಯೋಜೇಸುಂ, ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಂ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ ಗೀತಸದ್ದಲೋಲತಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ರಞ್ಞಾವ ಸದ್ಧಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ರಾಜಾ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪ್ಪಮಾಣಂ ಮಚ್ಛಘಟಂ ದಿಸ್ವಾ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಮಚ್ಛಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಚರನ್ತೀ”ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಮಚ್ಚಾ “ಏತೇ, ದೇವ, ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ”ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ “ಏತೇ ಕಿರ ಮಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ”ತಿ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ದೇವಸಿಕಂ ತಣ್ಡುಲಮ್ಬಣಂ ಪಾಚೇಸಿ। ಮಚ್ಛಾ ಭತ್ತವೇಲಾಯ ಏಕಚ್ಚೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಭತ್ತಂ ನಸ್ಸತಿ। ರಞ್ಞೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ “ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತವೇಲಾಯ ಭೇರಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಭೇರಿಸಞ್ಞಾಯ ಮಚ್ಛೇಸು ಸನ್ನಿಪತಿತೇಸು ಭತ್ತಂ ದೇಥಾ”ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭತ್ತಕಮ್ಮಿಕೋ ಭೇರಿಂ ಪಹರಾಪೇತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಮಚ್ಛಾನಂ ಭತ್ತಂ ದೇತಿ। ತೇಪಿ ಭೇರಿಸಞ್ಞಾಯ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ।

ತೇಸು ಏವಂ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತೇಸು ಏಕೋ ಸುಂಸುಮಾರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಖಾದಿ। ಭತ್ತಕಮ್ಮಿಕೋ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ “ಸುಂಸುಮಾರಂ ಮಚ್ಛಾನಂ ಖಾದನಕಾಲೇ ವಿಕಣ್ಣಕೇನ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ಆಹ । ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಠತ್ವಾ ಮಚ್ಛೇ ಖಾದಿತುಂ ಆಗತಂ ಸುಂಸುಮಾರಂ ವಿಕಣ್ಣಕೇನ ಪಹರಿ, ತಂ ತಸ್ಸ ಅನ್ತೋಪಿಟ್ಠಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾವ ಪಲಾಯಿ। ಭತ್ತಕಮ್ಮಿಕೋ ತಸ್ಸ ವಿದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೫.“ಕಾಮಂ ಯಹಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ತೇನ ಗಚ್ಛ, ವಿದ್ಧೋಸಿ ಮಮ್ಮಮ್ಹಿ ವಿಕಣ್ಣಕೇನ।
ಹತೋಸಿ ಭತ್ತೇನ ಸುವಾದಿತೇನ, ಲೋಲೋ ಚ ಮಚ್ಛೇ ಅನುಬನ್ಧಮಾನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಮ**ನ್ತಿ ಏಕಂಸೇನ। **ಯಹಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ತೇನ ಗಚ್ಛಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಗಚ್ಛ। **ಮಮ್ಮಮ್ಹೀ**ತಿ ಮಮ್ಮಟ್ಠಾನೇ। **ವಿಕಣ್ಣಕೇನಾ**ತಿ ವಿಕಣ್ಣಕಸಲ್ಲೇನ। **ಹತೋಸಿ ಭತ್ತೇನ ಸುವಾದಿತೇನ, ಲೋಲೋ ಚ ಮಚ್ಛೇ ಅನುಬನ್ಧಮಾನೋ**ತಿ ತ್ವಂ ಭೇರಿವಾದಿತಸಞ್ಞಾಯ ಭತ್ತೇ ದೀಯಮಾನೇ ಲೋಲೋ ಹುತ್ವಾ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಮಚ್ಛೇ ಅನುಬನ್ಧಮಾನೋ ತೇನ ಸವಾದಿತೇನ ಭತ್ತೇನ ಹತೋ, ಗತಟ್ಠಾನೇಪಿ ತೇ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೬.“ಏವಮ್ಪಿ ಲೋಕಾಮಿಸಂ ಓಪತನ್ತೋ, ವಿಹಞ್ಞತೀ ಚಿತ್ತವಸಾನುವತ್ತೀ।
ಸೋ ಹಞ್ಞತೀ ಞಾತಿಸಖಾನ ಮಜ್ಝೇ, ಮಚ್ಛಾನುಗೋ ಸೋರಿವ ಸುಂಸುಮಾರೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಲೋಕಾಮಿಸ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ। ತೇ ಹಿ ಲೋಕೋ ಇಟ್ಠತೋ ಕನ್ತತೋ ಮನಾಪತೋ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತಸ್ಮಾ "ಲೋಕಾಮಿಸ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಓಪತನ್ತೋ**ತಿ ತಂ ಲೋಕಾಮಿಸಂ ಅನುಪತನ್ತೋ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಚಿತ್ತವಸಾನುವತ್ತೀ ಪುಗ್ಗಲೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ ಕಿಲಮತಿ, **ಸೋ ಹಞ್ಞತೀ**ತಿ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಞಾತೀನಞ್ಚ ಸಖಾನಞ್ಚ ಮಜ್ಝೇ ಸೋ ವಿಕಣ್ಣಕೇನ ವಿದ್ಧೋ ಮಚ್ಛಾನುಗೋ ಸುಂಸುಮಾರೋ ವಿಯ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಮನಾಪಾತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಹಞ್ಞತಿ ಕಿಲಮತಿ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿಯೇವಾತಿ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಸುಂಸುಮಾರೋ ದೇವದತ್ತೋ, ಮಚ್ಛಾ ಬುದ್ಧಪರಿಸಾ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಿಕಣ್ಣಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೩೪] ೪. ಅಸಿತಾಭೂಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತ್ವಮೇವ ದಾನಿಮಕರಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಮಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಸ್ಮಿಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ಏಕಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ, ಸಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಸಮಾನಜಾತಿಕಂ ಕುಲಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಮಿಕೋ ತಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿ ಅಮಞ್ಞಮಾನೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಚರತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ತಂ ಅತ್ತನಿ ಅನಾದರತಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೀ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಗ್ಗಫಲಸುಖೇನ ವೀತಿನಾಮಯಮಾನಾ "ಸಾಮಿಕೋಪಿ ಮಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ, ಘರಾವಾಸೇನ ಮೇ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸಾ ಸಾ ಕಿರಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅತ್ಥಗವೇಸಿಕಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಛಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತಾ, ಏವಂ ಅತ್ಥಗವೇಸಿಕಾ, ಆವುಸೋ ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸಾ ಕುಲಧೀತಾ ಅತ್ಥಗವೇಸಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅತ್ಥಗವೇಸಿಕಾಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಕುಮಾರಸ್ಸ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾಸಙ್ಕೋ ಪುತ್ತಂ ರಟ್ಠಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ। ಸೋ ಅಸಿತಾಭುಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ದೇವಿಂ ಆದಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಚ್ಛಮಂಸಫಲಾಫಲಾನಿ ಖಾದನ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ನಿವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಏಕಂ ಕಿನ್ನರಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ "ಇಮಂ ಪಜಾಪತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸಿತಾಭುಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅನುಪದಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ತಂ ಕಿನ್ನರಿಂ ಅನುಬನ್ಧಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ಕಿನ್ನರಿಂ ಅನುಬನ್ಧತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಿನಾ"ತಿ ವಿರತ್ತಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಕಸಿಣಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋಪಿ ಕಿನ್ನರಿಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ವಿಚರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಗತಮಗ್ಗಮ್ಪಿ ಅದಿಸ್ವಾ ಛಿನ್ನಾಸೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಭಿಮುಖೋವ ಆಗತೋ। ಅಸಿತಾಭೂ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ಮಣಿವಣ್ಣೇ ಗಗನತಲೇ ಠಿತಾ "ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಾ ಇದಂ ಝಾನಸುಖಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೭."ತ್ವಮೇವ ದಾನಿಮಕರ, ಯಂ ಕಾಮೋ ಬ್ಯಗಮಾ ತಯಿ।

ಸೋಯಂ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ, ಖರಛಿನ್ನಂವ ರೇನುಕ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ತ್ವಮೇವ ದಾನಿಮಕರಾ**ತಿ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಮಂ ಪಹಾಯ ಕಿನ್ನರಿಂ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಇದಾನಿ ಇದಂ ಅಕರ। **ಯಂ ಕಾಮೋ ಬ್ಯಗಮಾ ತಯೀ**ತಿ ಯಂ ಮಮ ತಯಿ ಕಾಮೋ ವಿಗತೋ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಪ್ಪಹಾನೇನ ಪಹೀನೋ, ಯಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಹಂ ಇಮಂ ವಿಸೇಸಂ ಪತ್ತಾತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಸೋಯಂ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ**ತಿ ಸೋ ಪನ ಕಾಮೋ ಇದಾನಿ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ ಜಾತೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಪಟಿಸನ್ಧಿತುಂ। **ಖರಛಿನ್ನಂವ ರೇನುಕ**ನ್ತಿ ಖರೋ ವುಚ್ಚತಿ ಕಕಚೋ, ರೇನುಕಂ ವುಚ್ಚತಿ ಹತ್ಥಿದನ್ತೋ। ಯಥಾ ಕಕಚೇನ ಛಿನ್ನೋ ಹತ್ಥಿದನ್ತೋ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ನ ಪುನ ಪುರಿಮನಯೇನ ಅಲ್ಲೀಯತಿ, ಏವಂ ಪುನ ಮಯ್ಹಂ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಘಟನಂ ನಾಮ ನತ್ಥೀತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಗತಕಾಲೇ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೬೮.“ಅತ್ರಿಚ್ಛಂ ಅತಿಲೋಭೇನ , ಅತಿಲೋಭಮದೇನ ಚ।
ಏವಂ ಹಾಯತಿ ಅತ್ಥಮ್ಹಾ, ಅಹಂವ ಅಸಿತಾಭುಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ರಿಚ್ಛಂ ಅತಿಲೋಭೇನಾ**ತಿ ಅತ್ರಿಚ್ಛಾ ವುಚ್ಚತಿ ಅತ್ರ ಅತ್ರ ಇಚ್ಛಾಸಙ್ಖಾತಾ ಅಪರಿಯನ್ತತಣ್ಹಾ, ಅತಿಲೋಭೋ ವುಚ್ಚತಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಲೋಭೋ। **ಅತಿಲೋಭಮದೇನ ಚಾ**ತಿ ಪುರಿಸಮದಂ ಉಪ್ಪಾದನತೋ ಅತಿಲೋಭಮದೋ ನಾಮ ಜಾಯತಿ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಅತ್ರಿಚ್ಛಾವಸೇನ ಅತ್ರಿಚ್ಛಮಾನೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅತಿಲೋಭೇನ ಚ ಅತಿಲೋಭಮದೇನ ಚ ಯಥಾ ಅಹಂ ಅಸಿತಾಭುಯಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಪರಿಹೀನೋ, ಏವಂ ಅತ್ಥಾ ಹಾಯತೀತಿ।

ಇತಿ ಸೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಪರಿದೇವಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಏಕಕೋವ ವಸಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ರಾಜಪುತ್ತೋ ಚ ರಾಜಧೀತಾ ಚ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಜನಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಅಸಿತಾಭೂಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೩೫] ೫. ವಚ್ಛನಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸುಖಾ ಘರಾ ವಚ್ಛನಖಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ರೋಜಮಲ್ಲಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರಾಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಗಿಹಿಸಹಾಯೋ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಥೇರಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪಾಹೇಸಿ, ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ಥೇರಂ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಗಿಹಿಭೋಗೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ನಿಮನ್ತೇನ್ತೋ “ಭನ್ತೇ ಆನನ್ದ, ಮಮ ಗೇಹೇ ಪಹೂತಂ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಅವಿಞ್ಞಾಣಕರತನಂ, ಇದಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತುಯ್ಹಂ ದಮ್ಮಿ, ಏಹಿ ಉಭೋ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಾಮಾ”ತಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಕಾಮಗುಣೇಸು ಆದೀನವಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ದಿಟ್ಠೋ ತೇ, ಆನನ್ದ, ರೋಜೋ”ತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಪುಚ್ಛಿತೋ “ಆಮ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಕಿಮಸ್ಸ ಕಥೇಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಭನ್ತೇ, ಮಂ ರೋಜೋ ಘರಾವಾಸೇನ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ಅಥಸ್ಸಾಹಂ ಘರಾವಾಸೇ ಚೇವ ಕಾಮಗುಣೇಸು ಚ ಆದೀನವಂ ಕಥೇಸಿ”ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ “ನ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ರೋಜೋ ಮಲ್ಲೋ ಇದಾನೇವ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಘರಾವಾಸೇನ ನಿಮನ್ತೇಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ನಿಗಮಗಾಮೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ

ಪತ್ವಾ ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಆಚಾರವಿಹಾರೇ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಾಪೇಸಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಪೇಮವಿಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ದುಕ್ಖಾ, ಮಮ ಸಹಾಯಂ ವಚ್ಛನಖಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಉಪ್ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ವಿಭವಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮಧುರಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ ವಚ್ಛನಖ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ ನಾಮ ದುಕ್ಖಾ, ಸುಖೋ ಘರಾವಾಸೋ, ಏಹಿ ಉಭೋ ಸಮಗ್ಗಾ ಕಾಮೇ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಾ ವಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೬೯"ಸುಖಾ ಘರಾ ವಚ್ಛನಖ, ಸಹಿರಞ್ಞಾ ಸಭೋಜನಾ।
ಯತ್ಥ ಭುತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚ, ಸಯೇಯ್ಯಾಥ ಅನುಸ್ಸುಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಹಿರಞ್ಞಾ**ತಿ ಸತ್ತರತನಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ಸಭೋಜನಾ**ತಿ ಬಹುಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾ। **ಯತ್ಥ ಭುತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಚಾ**ತಿ ಯೇಸು ಸಹಿರಞ್ಞಭೋಜನೇಸು ಘರೇಸು ನಾನಗ್ಗರಸಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಾನಾಪಾನಾನಿ ಚ ಪಿವಿತ್ವಾ। **ಸಯೇಯ್ಯಾಥ ಅನುಸ್ಸುಕೋ**ತಿ ಯೇಸು ಅಲಙ್ಕತಸಿರಿಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ಅನುಸ್ಸುಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಯೇಯ್ಯಾಸಿ, ತೇ ಘರಾ ನಾಮ ಅತಿವಿಯ ಸುಖಾತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ತ್ವಂ ಅಞ್ಞಾಣತಾಯ ಕಾಮಗಿದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಘರಾವಾಸಸ್ಸ ಗುಣಂ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಚ ಅಗುಣಂ ಕಥೇಸಿ, ಘರಾವಾಸಸ್ಸ ತೇ ಅಗುಣಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮಿ, ಸುಣಾಹಿ ದಾನೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೭೦"ಘರಾ ನಾನೀಹಮಾನಸ್ಸ, ಘರಾ ನಾಭಣತೋ ಮುಸಾ।
ಘರಾ ನಾದಿನ್ನದಣ್ಡಸ್ಸ, ಪರೇಸಂ ಅನಿಕುಬ್ಬತೋ।
ಏವಂ ಛಿದ್ದಂ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಂ, ಕೋ ಘರಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಘರಾ ನಾನೀಹಮಾನಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಕಸಿಗೋರಕ್ಖಾದಿಕರಣೇನ ಅನೀಹಮಾನಸ್ಸ ಅವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಘರಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಘರಾವಾಸೋ ನ ಪತಿಟ್ಠಾತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಘರಾ ನಾಭಣತೋ ಮುಸಾ**ತಿ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದೀನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಅಮುಸಾಭಣತೋಪಿ ಘರಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। **ಘರಾ ನಾದಿನ್ನದಣ್ಡಸ್ಸ, ಪರೇಸಂ ಅನಿಕುಬ್ಬತೋ**ತಿ **ನಾದಿನ್ನದಣ್ಡಸ್ಸಾ**ತಿ ಅಗ್ಗಹಿತದಣ್ಡಸ್ಸ, ನಿಕ್ಖಿತ್ತದಣ್ಡಸ್ಸ ಪರೇಸಂ ಅನಿಕುಬ್ಬತೋ ಘರಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ಯೋ ಪನ ಆದಿನ್ನದಣ್ಡೋ ಹುತ್ವಾ ಪರೇಸಂ ದಾಸಕಮ್ಮಕರಾದೀನಂ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಅಪರಾಧೇ ಅಪರಾಧಾನುರೂಪಂ ವಧಬನ್ಧನಭೇದನತಾಳನಾದಿವಸೇನ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಸೇವ ಘರಾವಾಸೋ ಸಣ್ಠಹತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏವಂ ಛಿದ್ದಂ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಂ, ಕೋ ಘರಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತೀ**ತಿ ತಂ ದಾನಿ ಏವಂ ಏತೇಸಂ ಈಹನಾದೀನಂ ಅಕರಣೇ ಸತಿ ತಾಯ ತಾಯ ಪರಿಹಾನಿಯಾ ಛಿದ್ದಂ ಕರಣೇಪಿ ಸತಿ ನಿಚ್ಚಮೇವ ಕಾತಬ್ಬತೋ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಂ ದುರಾರಾಧನೀಯಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸಪಿ ವಾ ದುರಭಿಸಮ್ಭವಮೇವ ದುಪ್ಪೂರಂ ಘರಾವಾಸಂ "ಅಹಂ ನಿಪ್ಪರಿತಸ್ಸೋ ಹುತ್ವಾ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕೋ ಪಟಿಪಜ್ಜತೀತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಸ್ಸ ದೋಸಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ರೋಜೋ ಮಲ್ಲೋ ಅಹೋಸಿ, ವಚ್ಛನಖಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಚ್ಛನಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।
[೨೩೮] ೬. ಬಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಭದ್ದಕೋ ವತಯಂ ಪಕ್ಖೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಆನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಕುಹಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಮಚ್ಛೋ ಹುತ್ವಾ ಮಹಾಪರಿವಾರೋ ವಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಬಕೋ "ಮಚ್ಛೇ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸರಸ್ಸ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಸೀಸಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಪಕ್ಖೇ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಮನ್ದಮನ್ದೋ ಮಚ್ಛೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ ತೇಸಂ ಪಮಾದಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಚ್ಛಗಣಪರಿವುತೋ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪಾಪುಣಿ। ಮಚ್ಛಗಣೋ ತಂ ಬಕಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೧"ಭದ್ದಕೋ ವತಯಂ ಪಕ್ಖೀ, ದಿಜೋ ಕುಮುದಸನ್ನಿಭೋ।
ವೂಪಸನ್ತೇಹಿ ಪಕ್ಖೇಹಿ, ಮನ್ದಮನ್ದೋವ ಝಾಯತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮನ್ದಮನ್ದೋವ ಝಾಯತೀ**ತಿ ಅಬಲಬಲೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಜಾನನ್ತೋ ವಿಯ ಏಕಕೋವ ಝಾಯತೀತಿ।

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೨"ನಾಸ್ಸ ಸೀಲಂ ವಿಜಾನಾಥ, ಅನಞ್ಞಾಯ ಪಸಂಸಥ।
ಅಮ್ಹೇ ದಿಜೋ ನ ಪಾಲೇತಿ, ತೇನ ಪಕ್ಖೀ ನ ಫನ್ದತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಅಜಾನಿತ್ವಾ। **ಅಮ್ಹೇ ದಿಜೋ ನ ಪಾಲೇತೀ**ತಿ ಏಸ ದಿಜೋ ಅಮ್ಹೇ ನ ರಕ್ಖತಿ ನ ಗೋಪಾಯತಿ, "ಕತರಂ ನು ಖೋ ಏತೇಸು ಕಬಳಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇತಿ। **ತೇನ ಪಕ್ಖೀ ನ ಫನ್ದತೀ**ತಿ ತೇನಾಯಂ ಸಕುಣೋ ನ ಫನ್ದತಿ ನ ಚಲತೀತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಮಚ್ಛಗಣೋ ಉದಕಂ ಖೋಭೇತ್ವಾ ಬಕಂ ಪಲಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬಕೋ ಕುಹಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಮಚ್ಛರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।
[೨೩೭] ೭. ಸಾಕೇತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಹೇತೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಸಾಕೇತಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾಕೇತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪನೇತ್ಥ ಅತೀತಮ್ಪಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಏಕಕನಿಪಾತೇ (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೧.೧.ಸಾಕೇತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ) ಕಥಿತಮೇವ। ತಥಾಗತಸ್ಸ ಪನ ವಿಹಾರಂ ಗತಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ "ಸಿನೇಹೋ ನಾಮೇಸ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಂ ಪತಿಟ್ಠಾತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೮೩"ಕೋ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಹೇತು, ಏಕಚ್ಚೇ ಇಧ ಪುಗ್ಗಲೇ।
ಅತೀವ ಹದಯಂ ನಿಬ್ಬಾತಿ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಾಪಿ ಪಸೀದತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕೋ ನು ಖೋ ಹೇತು, ಯೇನ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇಯೇವ ಹದಯಂ ಅತಿವಿಯ ನಿಬ್ಬಾತಿ, ಸುವಾಸಿತಸ್ಸ ಸೀತಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಘಟಸಹಸ್ಸೇನ ಪರಿಸಿತ್ತಂ ವಿಯ ಸೀತಲಂ ಹೋತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ನ ನಿಬ್ಬಾತಿ। ಏಕಚ್ಚೇ ದಿಟ್ಠಮತ್ತೇಯೇವ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದತಿ, ಮುದು ಹೋತಿ, ಪೇಮವಸೇನ ಅಲ್ಲೀಯತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ನ ಅಲ್ಲೀಯತೀತಿ।

ಅಥ ನೇಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪೇಮಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೪."ಪುಬ್ಬೇವ ಸನ್ನಿವಾಸೇನ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಹಿತೇನ ವಾ।
ಏವಂ ತಂ ಜಾಯತೇ ಪೇಮಂ, ಉಪ್ಪಲಂವ ಯಥೋದಕೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪೇಮಂ ನಾಮೇತಂ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಜಾಯತಿ, ಪುರಿಮಭವೇ ಮಾತಾ ವಾ ಪಿತಾ ವಾ ಪುತ್ತೋ ವಾ ಧೀತಾ ವಾ ಭಾತಾ ವಾ ಭಗಿನೀ ವಾ ಪತಿ ವಾ ಭರಿಯಾ ವಾ ಸಹಾಯೋ ವಾ ಮಿತ್ತೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಯೋ ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ವುತ್ಥಪುಬ್ಬೋ, ತಸ್ಸ ಇಮಿನಾ **ಪುಬ್ಬೇವ ಸನ್ನಿವಾಸೇನ** ಭವನ್ತರೇಪಿ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ಸೋ ಸಿನೇಹೋ ನ ವಿಜಹತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಭಾವೇ ಕತೇನ **ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಹಿತೇನ ವಾ ಏವಂ ತಂ ಜಾಯತೇ ಪೇಮಂ,** ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಪೇಮಂ ನಾಮ ಜಾಯತಿ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ಉಪ್ಪಲಂವ ಯಥೋದಕೇತಿ**। ವಾ-ಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸತ್ತಂ ಕತಂ। ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೇ ಚೇಸ ವುತ್ತೋ, ತಸ್ಮಾ ಉಪ್ಪಲಞ್ಚ ಸೇಸಂ ಜಲಜಪುಪ್ಫಞ್ಚ ಯಥಾ ಉದಕೇ ಜಾಯಮಾನಂ ದ್ವೇ ಕಾರಣಾನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜಾಯತಿ ಉದಕಞ್ಚೇವ ಕಲಲಞ್ಚ, ತಥಾ ಏತೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಪೇಮಂ ಜಾಯತೀತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಇಮೇ ದ್ವೇ ಜನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಾಕೇತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೩೮] ೮. ಏಕಪದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಇಙ್ಘ ಏಕಪದಂ, ತಾತಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಕಿರೇಸ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ, ಅಥಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ಅಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುತ್ತೋ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ನಾಮ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಬುದ್ಧವಿಸಯೋ ಏಸ ಪಞ್ಹೋ, ನ ತಂ ಅಞ್ಞೋ ಕಥೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಮೇ ದಾರಕೋ ಊರುಮ್ಹಿ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ಥಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ನಾಮ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಅಹಂ ತಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಇಧಾಗತೋ, ಕಥೇಥ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಪಞ್ಹ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ಅಯಂ ದಾರಕೋ ಇದಾನೇವ ಅತ್ಥಗವೇಸಕೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅತ್ಥಗವೇಸಕೋವ ಹುತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪಣ್ಡಿತೇ ಪುಚ್ಛಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿಸ್ಸ ಕಥೇಸುಂ, ಭವಸಙ್ಖೇಪಗತತ್ತಾ ಪನ ನ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ದಹರೋ ಕುಮಾರೋ ಊರುಮ್ಹಿ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಏಕಪದಂ ಅನೇಕತ್ಥನಿಸ್ಸಿತಂ ಏಕಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೫."ಇಙ್ಘ ಏಕಪದಂ ತಾತ, ಅನೇಕತ್ಥಪದಸ್ಸಿತಂ।
ಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಗಾಹಿಕಂ ಬ್ರೂಸಿ, ಯೇನತ್ಥೇ ಸಾಧಯೇಮಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಙ್ಘಾತಿ** ಯಾಚನತ್ಥೇ ಚೋದನತ್ಥೇ ವಾ ನಿಪಾತೋ। **ಏಕಪದನ್ತಿ** ಏಕಂ ಕಾರಣಪದಂ, ಏಕಂ ಕಾರಣೂಪಸಞ್ಹಿತಂ ವಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಪದಂ। **ಅನೇಕತ್ಥಪದಸ್ಸಿತನ್ತಿ** ಅನೇಕಾನಿ ಅತ್ಥಪದಾನಿ ಕಾರಣಪದಾನಿ ನಿಸ್ಸಿತಂ। **ಕಿಞ್ಚಿ ಸಙ್ಗಾಹಿಕಂ ಬ್ರೂಸೀತಿ** ಕಿಞ್ಚಿ ಏಕಪದಂ ಬಹೂನಂ ಪದಾನಂ ಸಙ್ಗಾಹಿಕಂ ಬ್ರೂಹಿ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಯೇನತ್ಥೇ ಸಾಧಯೇಮಸೇತಿ** ಯೇನ ಏಕೇನ ಪದೇನ ಅನೇಕತ್ಥನಿಸ್ಸಿತೇನ ಮಯಂ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢಿಂ ಸಾಧೇಯ್ಯಾಮ, ತಂ ಮೇ ಕಥೇಹೀತಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಿತಾ ಕಥೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೬"ದಕ್ಖೇಯ್ಯೇಕಪದಂ ತಾತ, ಅನೇಕತ್ಥಪದಸ್ಸಿತಂ।
ತಞ್ಚ ಸೀಲೇನ ಸಞ್ಞುತ್ತಂ, ಖನ್ತಿಯಾ ಉಪಪಾದಿತಂ।
ಅಲಂ ಮಿತ್ತೇ ಸುಖಾಪೇತುಂ, ಅಮಿತ್ತಾನಂ ದುಖಾಯ ಚಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಕ್ಖೇಯ್ಯೇಕಪದನ್ತಿ** ದಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ಏಕಪದಂ। ದಕ್ಖೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ಲಾಭುಪ್ಪಾದಕಸ್ಸ ಛೇಕಸ್ಸ ಕುಸಲಸ್ಸ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ವೀರಿಯಂ। **ಅನೇಕತ್ಥಪದಸ್ಸಿತನ್ತಿ** ಏವಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ವೀರಿಯಂ ಅನೇಕೇಹಿ ಅತ್ಥಪದೇಹಿ ನಿಸ್ಸಿತಂ। ಕತರೇಹೀತಿ? ಸೀಲಾದೀಹಿ। ತೇನೇವ **"ತಞ್ಚ ಸೀಲೇನ ಸಞ್ಞುತ್ತ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ತಞ್ಚ ಪನೇತಂ ವೀರಿಯಂ ಆಚಾರಸೀಲಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಅಧಿವಾಸನಖನ್ತಿಯಾ ಉಪೇತಂ ಮಿತ್ತೇ ಸುಖಾಪೇತುಂ ಅಮಿತ್ತಾನಞ್ಚ ದುಕ್ಖಾಯ ಅಲಂ ಸಮತ್ಥಂ। ಕೋ ಹಿ ನಾಮ ಲಾಭುಪ್ಪಾದಕಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತಕುಸಲವೀರಿಯಸಮನ್ನಾಗತೋ ಆಚಾರಖನ್ತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಿತ್ತೇ ಸುಖಾಪೇತುಂ, ಅಮಿತ್ತೇ ವಾ ದುಕ್ಖಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಞ್ಹಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಪಿತು ಕಥಿತನಯೇನೇವ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಂ ಸಾಧೇತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। "ತದಾ ಪುತ್ತೋ ಅಯಮೇವ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಏಕಪದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೩೯] ೯. ಹರಿತಮಣ್ಡೂಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಆಸೀವಿಸಮ್ಪಿ ಮಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕೋಸಲರಾಜಸ್ಸ ಹಿ ಪಿತಾ ಮಹಾಕೋಸಲೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ಧೀತರಂ ದದಮಾನೋ ಧೀತು ನ್ಹಾನಮೂಲಂ ಕಾಸಿಗಾಮಕಂ ನಾಮ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಪಿತುಘಾತಕಕಮ್ಮೇ ಕತೇ ರಞ್ಞೋ ಸಿನೇಹೇನ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಜಾತಸತ್ತು ಮಾತರಿ ಕಾಲಕತಾಯಪಿ ತಂ ಗಾಮಂ ಭುಞ್ಜತೇವ। ಕೋಸಲರಾಜಾ "ಪಿತುಘಾತಕಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ ಮಮ ಕುಲಸನ್ತಕಂ ಗಾಮಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝತಿ। ಕದಾಚಿ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಜಯೋ ಹೋತಿ, ಕದಾಚಿ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ। ಯದಾ ಪನ ಅಜಾತಸತ್ತು ಜಿನಾತಿ, ತದಾ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ರಥೇ ಧಜಂ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ನಗರಂ ಪವಿಸತಿ। ಯದಾ ಪನ ಪರಾಜಯತಿ, ತದಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಕಞ್ಚಿ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾವ ಪವಿಸತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ಅಜಾತಸತ್ತು ಮಾತುಲಂ ಜಿನಿತ್ವಾ ತುಸ್ಸತಿ, ಪರಾಜಿತೋ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಜಿನಿತ್ವಾ ತುಸ್ಸತಿ, ಪರಾಜಿತೋ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನೀಲಮಣ್ಡೂಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಮನುಸ್ಸಾ ನದೀಕನ್ದರಾದೀಸು ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಮಚ್ಛೇ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಕುಮೀನಾನಿ ಓಡ್ಡೇಸುಂ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಮೀನೇ ಬಹೂ ಮಚ್ಛಾ ಪವಿಸಿಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಉದಕಾಸೀವಿಸೋ ಮಚ್ಛೇ ಖಾದನ್ತೋ ತಂ ಕುಮೀನಂ ಪಾವಿಸಿ, ಬಹೂ ಮಚ್ಛಾ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಖಾದನ್ತಾ ಏಕಲೋಹಿತಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ಪಟಿಸರಣಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಕುಮೀನಮುಖೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ವೇದನಾಪ್ಪತ್ತೋ ಉದಕಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ನೀಲಮಣ್ಡೂಕೋಪಿ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಕುಮೀನಸೂಲಮತ್ಥಕೇ ನಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಆಸೀವಿಸೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಅಲಭನ್ತೋ ತತ್ಥ ನಿಪನ್ನಂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ನೀಲಮಣ್ಡೂಕ, ಇಮೇಸಂ ಮಚ್ಛಾನಂ ಕಿರಿಯಾ ರುಚ್ಚತಿ ತುಯ್ಹ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೭."ಆಸೀವಿಸಮ್ಪಿ ಮಂ ಸನ್ತಂ, ಪವಿಟ್ಠಂ ಕುಮಿನಾಮುಖಂ।
ರುಚ್ಚತೇ ಹರಿತಾಮಾತಾ, ಯಂ ಮಂ ಖಾದನ್ತಿ ಮಚ್ಛಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಸೀವಿಸಮ್ಪಿ ಮಂ ಸನ್ತ**ನ್ತಿ ಮಂ ಆಗತವಿಸಂ ಸಮಾನಂ। **ರುಚ್ಚತೇ ಹರಿತಾಮಾತಾ, ಯಂ ಮಂ ಖಾದನ್ತಿ ಮಚ್ಛಕಾ**ತಿ ಏತಂ ತವ ರುಚ್ಚತಿ ಹರಿತಮಣ್ಡೂಕಪುತ್ತಾತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಹರಿತಮಣ್ಡೂಕೋ "ಆಮ, ಸಮ್ಮ, ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಸಚೇ ತ್ವಮ್ಪಿ ತವ ಪದೇಸಂ ಆಗತೇ ಮಚ್ಛೇ ಖಾದಸಿ, ಮಚ್ಛಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪದೇಸಂ ಆಗತಂ ತಂ ಖಾದನ್ತಿ, ಅತ್ತನೋ ವಿಸಯೇ ಪದೇಸೇ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ಅಬಲವಾ ನಾಮ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೭೮."ವಿಲುಮ್ಪತೇವ ಪುರಿಸೋ, ಯಾವಸ್ಸ ಉಪಕಪ್ಪತಿ।
ಯದಾ ಚಞ್ಞೇ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಿ, ಸೋ ವಿಲುತ್ತೋ ವಿಲುಮ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಲುಮ್ಪತೇವ ಪುರಿಸೋ, ಯಾವಸ್ಸ ಉಪಕಪ್ಪತೀ**ತಿ ಯಾವ ಅಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಉಪಕಪ್ಪತಿ ಇಜ್ಝತಿ ಪವತ್ತತಿ, ತಾವ ಸೋ ಅಞ್ಞಂ ವಿಲುಮ್ಪತಿಯೇವ। "ಯಾವ ಸೋ ಉಪಕಪ್ಪತೀ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ , ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಸಕ್ಕೋತಿ ವಿಲುಮ್ಪಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯದಾ ಚಞ್ಞೇ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತೀ**ತಿ ಯದಾ ಚ ಅಞ್ಞೇ ಇಸ್ಸರಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಲುಮ್ಪನ್ತಿ। **ಸೋ ವಿಲುತ್ತೋ ವಿಲುಮ್ಪತೀ**ತಿ ಅಥ ಸೋ ವಿಲುಮ್ಪಕೋ ಅಞ್ಞೇಹಿ ವಿಲುಮ್ಪತಿ। "ವಿಲುಮ್ಪತೇ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಯಮೇವತ್ಥೋ। "ವಿಲುಮ್ಪನ"ನ್ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ತಸ್ಸತ್ಥೋ ನ ಸಮೇತಿ। ಏವಂ "ವಿಲುಮ್ಪಕೋ ಪುನ ವಿಲುಮ್ಪಂ ಪಾಪುಣಾತೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಅಡ್ಡೇ ವಿನಿಚ್ಛಿತೇ ಉದಕಾಸೀವಿಸಸ್ಸ ದುಬ್ಬಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮಚ್ಛಗಣಾ ಕುಮೀನಮುಖಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಉದಕಾಸೀವಿಸೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ಅಹೋಸಿ, ನೀಲಮಣ್ಡೂಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಹರಿತಮಣ್ಡೂಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೪೦] ೧೦. ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬೋ ಜನೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೇ ಸತ್ಥರಿ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನವಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಗ್ಗೇ ಜೇತವನವಾಸಿನೋ ಚ ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಚ "ಬುದ್ಧಪಟಿಕಣ್ಟಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಪಥವಿಯಾ ಗಿಲಿತೋ, ನಿಹತಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ದಾನಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಜಾತೋ"ತಿ ತುಟ್ಠಹಟ್ಠಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಮ್ಪರಘೋಸೇನ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಯಕ್ಖಭೂತದೇವಗಣಾ ಚ ತುಟ್ಠಹಟ್ಠಾ ಏವ

ಅಹೇಸುಂ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೇ ಪಥವಿಯಂ ನಿಮುಗ್ಗೇ 'ಬುದ್ಧಪಟಿಕಣ್ಟಕೋ ದೇವದತ್ತೋ ಪಥವಿಯಾ ಗಿಲಿತೋ'ತಿ ಮಹಾಜನೋ ಅತ್ತಮನೋ ಜಾತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ದೇವದತ್ತೇ ಮತೇ ಮಹಾಜನೋ ತುಸ್ಸತಿ ಚೇವ ಹಸತಿ ಚ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತುಸ್ಸಿ ಚೇವ ಹಸಿ ಚಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಧಮ್ಮೇನ ವಿಸಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಛನ್ದಾದಿವಸೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋನ್ತೋ ದಣ್ಡಬಲಿಜಙ್ಘಕಹಾಪಣಾದಿಗ್ಗಹಣೇನ ಉಚ್ಛುಯನ್ತೇ ಉಚ್ಛುಂ ವಿಯ ಮಹಾಜನಂ ಪೀಳೇಸಿ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ಸಾಹಸಿಕೋ, ಪರೇಸು ಅನುದ್ದಯಾಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಾಮಸ್ಸ ನತ್ಥಿ, ಗೇಹೇ ಇತ್ಥೀನಮ್ಪಿ ಪುತ್ತಧೀತಾನಮ್ಪಿ ಅಮಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದೀನಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಅಮನಾಪೋ, ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಪತಿತರಜಂ ವಿಯ, ಭತ್ತಪಿಣ್ಡೇ ಸಕ್ಖರಾ ವಿಯ, ಪಣ್ಹಿಂ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠಕಣ್ಟಕೋ ವಿಯ ಚ ಅಹೋಸಿ । ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲೋ ದೀಘರತ್ತಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲಕತೇ ಸಕಲಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಮಹಾಹಸಿತಂ ಹಸಿತ್ವಾ ದಾರೂನಂ ಸಕಟಸಹಸ್ಸೇನ ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಘಟಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಆಳಾಹನಂ ನಿಬ್ಬಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ "ಧಮ್ಮಿಕೋ ನೋ ರಾಜಾ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ನಗರೇ ಉಸ್ಸವಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಸಮುಸ್ಸಿತಧಜಪಟಾಕಂ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ದ್ವಾರೇ ದ್ವಾರೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಲಾಜಕುಸುಮಮಣ್ಡಿತತಲೇಸು ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಪೇಸು ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಖಾದಿಂಸು ಚೇವ ಪಿವಿಂಸು ಚ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅಲಙ್ಕತೇ ಮಹಾತಲೇ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತಸ್ಸ ಪಲ್ಲಙ್ಕವರಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ ಮಹಾಯಸಂ ಅನುಭವನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿರಟ್ಠಿಕದೋವಾರಿಕಾದಯೋ ಚ ರಾಜಾನಂ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು। ಅಥೇಕೋ ದೋವಾರಿಕೋ ನಾತಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ ಪರೋದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸಮ್ಮ ದೋವಾರಿಕ, ಮಮ ಪಿತರಿ ಕಾಲಕತೇ ಸಬ್ಬೇ ತುಟ್ಠಪಹಟ್ಠಾ ಉಸ್ಸವಂ ಕೀಳನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಪನ ರೋದಮಾನೋ ಠಿತೋ , ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಮ ಪಿತಾ ತವೇವ ಪಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೭೯."ಸಬ್ಬೋ ಜನೋ ಹಿಂಸಿತೋ ಪಿಙ್ಗಲೇನ, ತಸ್ಮಿಂ ಮತೇ ಪಚ್ಚಯಾ ವೇದಯನ್ತಿ।
ಪಿಯೋ ನು ತೇ ಆಸಿ ಅಕಣ್ಹನೇತ್ತೋ, ಕಸ್ಮಾ ನು ತ್ವಂ ರೋದಸಿ ದ್ವಾರಪಾಲಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿಂಸಿತೋತಿ** ನಾನಪ್ಪಕಾರೇಹಿ ದಣ್ಡಬಲಿಆದೀಹಿ ಪೀಳಿತೋ। **ಪಿಙ್ಗಲೇನಾತಿ** ಪಿಙ್ಗಲಕ್ಖೇನ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ದ್ವೇಪಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪಿಙ್ಗಲಾನಿ ಬಿಳಾರಕ್ಖಿವಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ತೇನೇವಸ್ಸ "ಪಿಙ್ಗಲೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। **ಪಚ್ಚಯಾ ವೇದಯನ್ತೀತಿ** ಪೀತಿಯೋ ಪವೇದಯನ್ತಿ। **ಅಕಣ್ಹನೇತ್ತೋತಿ** ಪಿಙ್ಗಲನೇತ್ತೋ। **ಕಸ್ಮಾ ನು ತ್ವನ್ತಿ** ಕೇನ ನು ಕಾರಣೇನ ತ್ವಂ ರೋದಸಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ಕಸ್ಮಾ ತುವ"ನ್ತಿ ಪಾಠೋ।

ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ನಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, 'ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲೋ ಮತೋ'ತಿ ಸೋಕೇನ ರೋದಾಮಿ, ಸೀಸಸ್ಸ ಮೇ ಸುಖಂ ಜಾತಂ। ಪಿಙ್ಗಲರಾಜಾ ಹಿ ಪಾಸಾದಾ ಓತರನ್ತೋ ಚ ಆರೋಹನ್ತೋ ಚ ಕಮ್ಮಾರಮುಟ್ಠಿಕಾಯ ಪಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಮಯ್ಹಂ ಸೀಸೇ ಅಟ್ಠಟ್ಠ ಖಟಕೇ ದೇತಿ, ಸೋ ಪರಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾಪಿ ಮಮ ಸೀಸೇ ದದಮಾನೋ ವಿಯ ನಿರಯಪಾಲಾನಮ್ಪಿ ಯಮಸ್ಸಪಿ ಸೀಲೇ ಖಟಕೇ ದಸ್ಸತಿ, ಅಥ ನಂ ತೇ 'ಅತಿವಿಯ ಅಯಂ ಅಮ್ಹೇ ಬಾಧತೀ'ತಿ ಪುನ ಇಧೇವ ಆನೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ, ಅಥ ಮೇ ಸೋ ಪುನಪಿ ಸೀಸೇ ಖಟಕೇ ದದೇಯ್ಯಾತಿ ಭಯೇನಾಹಂ ರೋದಾಮೀ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೮೦."ನ ಮೇ ಪಿಯೋ ಆಸಿ ಅಕಣ್ಹನೇತ್ತೋ, ಭಾಯಾಮಿ ಪಚ್ಚಾಗಮನಾಯ ತಸ್ಸ।
ಇತೋ ಗತೋ ಹಿಂಸೇಯ್ಯ ಮಚ್ಚುರಾಜಂ, ಸೋ ಹಿಂಸಿತೋ ಆನೇಯ್ಯ ಪುನ ಇಧಾ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸೋ ರಾಜಾ ದಾರೂನಂ ವಾಹಸಹಸ್ಸೇನ ದಡ್ಢೋ ಉದಕಘಟಸತೇಹಿ ಸಿತ್ತೋ, ಸಾಪಿಸ್ಸ ಆಳಾಹನಭೂಮಿ ಸಮನ್ತತೋ ಖತಾ, ಪಕತಿಯಾಪಿ ಚ ಪರಲೋಕಂ ಗತಾ ನಾಮ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತಿವಸಾ ಪುನ ತೇನೇವ ಸರೀರೇನ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಮಾ ತ್ವಂ ಭಾಯೀ"ತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೧."ದಡ್ಢೋ ವಾಹಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಸಿತ್ತೋ ಘಟಸತೇಹಿ ಸೋ।
ಪರಿಕ್ಖತಾ ಚ ಸಾ ಭೂಮಿ, ಮಾ ಭಾಯಿ ನಾಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೋವಾರಿಕೋ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಪಿಙ್ಗಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಉಪಾಹನವಗ್ಗೋ ನವಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಉಪಾಹನಂ ವೀಣಾಥೂಣಂ, ವಿಕಣ್ಣಕಂ ಅಸಿತಾಭು।
ವಚ್ಛನಖಂ ಬಕಞ್ಚೇವ, ಸಾಕೇತಞ್ಚ ಏಕಪದಂ।
ಹರಿತಮಾತು ಪಿಙ್ಗಲಂ॥

೧೦. ಸಿಙ್ಗಾಲವಗ್ಗೋ

[೧೪೧] ೧. ಸಬ್ಬದಾಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದೇವದತ್ತೋ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಉಪ್ಪಾದಿತಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ನಾಳಾಗಿರಿಪಯೋಜನೇ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಸೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಅನ್ತರಧಾಪೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅನ್ತರಧಾಪೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಅಹೋಸಿ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಞ್ಚ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಪಾರಂ ಗತೋ। ಸೋ ಪಥವಿಜಯಮನ್ತಂ ನಾಮ ಜಾನಾತಿ। ಪಥವಿಜಯಮನ್ತೋತಿ ಆವಟ್ಟನಮನ್ತೋ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ತಂ ಮನ್ತಂ ಸಜ್ಝಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಙ್ಗಣಟ್ಠಾನೇ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಮಕಾಸಿ। ತಂ ಕಿರ ಮನ್ತಂ ಅಞ್ಞವಿಹಿತಂ ಧಿತಿವಿರಹಿತಂ ಸಾವೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಸ್ಮಾ ನಂ ಸೋ ತಥಾರೂಪೇ ಠಾನೇ ಸಜ್ಝಾಯತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಜ್ಝಾಯನಕಾಲೇ ಏಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬಿಲೇ ನಿಪನ್ನೋ ತಂ ಮನ್ತಂ ಸುತ್ವಾವ ಪಗುಣಮಕಾಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಅನನ್ತರಾತೀತೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಪಗುಣಪಥವಿಜಯಮನ್ತೋ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕತ್ವಾ

ಉಟ್ಠಾಯ “ಪಗುಣೋ ವತ ಮೇ ಅಯಂ ಮನ್ತೋ”ತಿ ಆಹ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಬಿಲಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ “ಅಮ್ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಯಂ ಮನ್ತೋ ತಯಾಪಿ ಮಮೇವ ಪಗುಣತರೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಅಯಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮಹನ್ತಂ ಅಕುಸಲಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ “ಗಣ್ಹಥ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ಥೋಕಂ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಂ ಥೋಕಂ ಸರೀರೇ ಡಂಸಿ, “ಕಿಂ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ “ಮಯ್ಹಂ ಜಾನಾಸಿ ನ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಸಾ “ಆಮ, ಜಾನಾಮೀ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸೋ ಪಥವೀಜಯಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅನೇಕಾನಿ ಸಿಙ್ಗಾಲಸತಾನಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಹತ್ಥಿಅಸ್ಸಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಸೂಕರಮಿಗಾದಯೋ ಚತುಪ್ಪದೇ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಕಾಸಿ। ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸಬ್ಬದಾಠೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಅಕಾಸಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಹತ್ಥೀನಂ ಪಿಟ್ಠೇ ಸೀಹೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೀಹಪಿಟ್ಠೇ ಸಬ್ಬದಾಠೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ರಾಜಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಯಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸೀದತಿ, ಮಹನ್ತೋ ಯಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಯಸಮಹನ್ತೇನ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ “ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಬ್ಬಚತುಪ್ಪದಪರಿವುತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಾ ಅವಿದೂರಟ್ಠಾನಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ, ಪರಿಸಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಿತೋಯೇವ “ರಜ್ಜಂ ವಾ ದೇತು, ಯುದ್ಧಂ ವಾ”ತಿ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ಭೀತತಸಿತಾ ನಗರದ್ವಾರಾನಿ ಪಿದಹಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ “ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಬ್ಬದಾಠಸಿಙ್ಗಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುದ್ಧಂ ಮಮ ಭಾರೋ, ಠಪೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಞ್ಞೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುಜ್ಝಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥೀ”ತಿ ರಾಜಾನಞ್ಚ ನಾಗರೇ ಚ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ “ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ನು ಖೋ ಸಬ್ಬದಾಠೋ ರಜ್ಜಂ ಗಹೇಸ್ಸತಿ, ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನ”ನ್ತಿ ದ್ವಾರಟ್ಟಾಲಕಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ “ಸಮ್ಮ ಸಬ್ಬದಾಠ, ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಸೀಹನಾದಂ ನದಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ಸದ್ದೇನ ಸನ್ತಾಸೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಅತ್ಥೇತ”ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಅಟ್ಟಾಲಕಾ ಓರುಯ್ಹ “ಸಕಲದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಬಾರಾಣಸಿನಗರವಾಸಿನೋ ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಾನಿ ಮಾಸಪಿಟ್ಠೇನ ಲಿಮ್ಪನ್ತೂ”ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ಭೇರಿಯಾ ಆಣಂ ಸುತ್ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಬಿಳಾಲೇ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಚತುಪ್ಪದಾನಞ್ಚೇವ ಅತ್ತನೋ ಚ ಕಣ್ಣಚ್ಛಿದ್ದಾನಿ ಯಥಾ ಪರಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸೋತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏವಂ ಮಾಸಪಿಟ್ಠೇನ ಲಿಮ್ಪಿ।

ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುನ ಅಟ್ಟಾಲಕಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ “ಸಬ್ಬದಾಠಾ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ? “ಇಮಂ ರಜ್ಜಂ ಕಿನ್ತಿ ಕತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ? “ಸೀಹನಾದಂ ನದಾಪೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ತಾಸೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಸೀಹನಾದಂ ನದಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ। ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ಹಿ ಸುರತ್ತಹತ್ಥಪಾದಾ ಕೇಸರಸೀಹರಾಜಾನೋ ತಾದಿಸಸ್ಸ ಜರಸಿಙ್ಗಾಲಸ್ಸ ಆಣಂ ನ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ। ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ “ಅಞ್ಞೇ ತಾವ ಸೀಹಾ ತಿಟ್ಠನ್ತು, ಯಸ್ಸಾಹಂ ಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತಞ್ಞೇವ ನದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। “ತೇನ ಹಿ ನದಾಪೇಹಿ, ಯದಿ ಸಕ್ಕೋಸೀ”ತಿ। ಸೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಸೀಹೇ ನಿಸಿನ್ನೋ, ತಸ್ಸ “ನದಾಹೀ”ತಿ ಪಾದೇನ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ। ಸೀಹೋ ಹತ್ಥಿಕುಮ್ಭೇ ಮುಖಂ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅಪ್ಪಟಿವತ್ತಿಯಂ ಸೀಹನಾದಂ ನದಿ। ಹತ್ಥೀ ಸನ್ತಾಸಪ್ಪತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲಂ ಪಾದಮೂಲೇ ಪಾತೇತ್ವಾ ಪಾದೇನಸ್ಸ ಸೀಸಂ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಂ ಅಕಂಸು, ಸಬ್ಬದಾಠೋ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ। ತೇಪಿ ಹತ್ಥೀ ಸೀಹನಾದಂ ಸುತ್ವಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಓವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು, ಠಪೇತ್ವಾ ಸೀಹೇ ಸೇಸಾಪಿ ಮಿಗಸೂಕರಾದಯೋ ಸಸಬಿಳಾರಪರಿಯೋಸಾನಾ ಸಬ್ಬೇ ಚತುಪ್ಪಾದಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸೀಹಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿಂಸು, ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೋ ಮಂಸರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಟ್ಟಾಲಕಾ ಓತರಿತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರಾನಿ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ “ಸಬ್ಬೇ ಅತ್ತನೋ ಕಣ್ಣೇಸು ಮಾಸಪಿಟ್ಠಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಮಂಸತ್ಥಿಕಾ ಮಂಸಂ ಆಹರನ್ತೂ”ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಅಲ್ಲಮಂಸಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಸುಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ವಲ್ಲೂರಮಕಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಕಾಲೇ ವಲ್ಲೂರಕರಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ ವದನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಇಮಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ –

೧೮೨. “ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ ಚ, ಪರಿವಾರೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ।
ಪಾಪುಣಿ ಮಹತಿಂ ಭೂಮಿಂ, ರಾಜಾಸಿ ಸಬ್ಬದಾಠಿನಂ॥

೧೮೩. “ಏವಮೇವ ಮನುಸ್ಸೇಸು, ಯೋ ಹೋತಿ ಪರಿವಾರವಾ।
ಸೋ ಹಿ ತತ್ಥ ಮಹಾ ಹೋತಿ, ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ವಿಯ ದಾಠಿನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾನತ್ಥದ್ಧೋ**ತಿ ಪರಿವಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನೇನ ಮಾನೇನ ಥದ್ಧೋ। **ಪರಿವಾರೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ**ತಿ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಪರಿವಾರೇನ ಅತ್ಥಿಕೋ ಹುತ್ವಾ। **ಮಹತಿಂ ಭೂಮಿ**ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ। **ರಾಜಾಸಿ ಸಬ್ಬದಾಠಿನ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಾಠೀನಂ ರಾಜಾ ಆಸಿ। **ಸೋ ಹಿ ತತ್ಥ ಮಹಾ ಹೋತೀ**ತಿ ಸೋ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪುರಿಸೋ ತೇಸು ಪರಿವಾರೇಸು ಮಹಾ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ವಿಯ ದಾಠಿನ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದಾಠೀನಂ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ, ಏವಂ ಮಹಾ ಹೋತಿ, ಅಥ ಸೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ವಿಯ ಪಮಾದಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಂ ಪರಿವಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತೀತಿ।

“ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಬ್ಬದಾಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೪೨] ೨. ಸುನಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಾಲೋ ವತಾಯಂ ಸುನಖೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಮ್ಬಣಕೋಟ್ಠಕೇ ಆಸನಸಾಲಾಯ ಭತ್ತಭುಞ್ಜನಸುನಖಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಕಿರ ಜಾತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪಾನೀಯಹಾರಕಾ ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪೋಸೇಸುಂ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ತತ್ಥ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಥೂಲಸರೀರೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಗಾಮವಾಸೀ ಪುರಿಸೋ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ತೋ ಸುನಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾನೀಯಹಾರಕಾನಂ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಞ್ಚ ಕಹಾಪಣಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಗದ್ದೂಲೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀಯಮಾನೋ ನ ವಸ್ಸಿ, ದಿನ್ನಂ ದಿನ್ನಂ ಖಾದನ್ತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಪಚ್ಛತೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಪುರಿಸೋ “ಅಯಂ ಇದಾನಿ ಮಂ ಪಿಯಾಯತೀ”ತಿ ಗದ್ದೂಲಂ ಮೋಚೇಸಿ, ಸೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮತ್ತೋ ಏಕವೇಗೇನ ಆಸನಸಾಲಮೇವ ಗತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತೇನ ಗತಕಾರಣಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – “ಆವುಸೋ, ಆಸನಸಾಲಾಯ ಸುನಖೋ ಬನ್ಧನಮೋಕ್ಖಕುಸಲೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಮತ್ತೋವ ಪುನ ಆಗತೋ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸೋ ಸುನಖೋ ಇದಾನೇವ ಬನ್ಧನಮೋಕ್ಖಕುಸಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕುಸಲೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಮಹಾಭೋಗಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಘರಾವಾಸಂ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಸುನಖೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಪಿಣ್ಡಭತ್ತಂ ಲಭನ್ತೋ ಥೂಲಸರೀರೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕೋ ಗಾಮವಾಸೀ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಆಗತೋ ತಂ ಸುನಖಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಞ್ಚ ಕಹಾಪಣಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಸುನಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಮ್ಮಯೋತ್ತೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಯೋತ್ತಕೋಟಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅಟವಿಮುಖೇ ಏಕಂ ಸಾಲಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸುನಖಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಫಲಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಅಟವಿಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ತಂ ಸುನಖಂ ಯೋತ್ತೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೮೪. “ಬಾಲೋ ವತಾಯಂ ಸುನಖೋ, ಯೋ ವರತ್ತಂ ನ ಖಾದತಿ।
ಬನ್ಧನಾ ಚ ಪಮುಞ್ಚೇಯ್ಯ, ಅಸಿತೋ ಚ ಘರಂ ವಜೇ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪಮುಞ್ಚೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪಮೋಚೇಯ್ಯ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಅಸಿತೋ ಚ ಘರಂ ವಜೇ**ತಿ ಅಸಿತೋ ಸುಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸುನಖೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೫.'ಅಟ್ಠಿತಂ ಮೇ ಮನಸ್ಮಿಂ ಮೇ, ಅಥೋ ಮೇ ಹದಯೇ ಕತಂ।
ಕಾಲಞ್ಚ ಪಟಿಕಙ್ಖಾಮಿ, ಯಾವ ಪಸ್ಸುಪತೂ ಜನೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಟ್ಠಿತಂ ಮೇ ಮನಸ್ಮಿಂ ಮೇ**ತಿ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಕಥೇಥ, ತಂ ಮಯಾ ಅಧಿಟ್ಠಿತಮೇವ, ಮನಸ್ಮಿಂಯೇವ ಮೇ ಏತಂ। **ಅಥೋ ಮೇ ಹದಯೇ ಕತ**ನ್ತಿ ಅಥ ಚ ಪನ ಮೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಚನಂ ಹದಯೇ ಕತಮೇವ। **ಕಾಲಞ್ಚ ಪಟಿಕಙ್ಖಾಮೀ**ತಿ ಕಾಲಂ ಪಟಿಮಾನೇಮಿ। **ಯಾವ ಪಸ್ಸುಪತೂ ಜನೋ**ತಿ ಯಾವಾಯಂ ಮಹಾಜನೋ ಪಸುಪತು ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮತು, ತಾವಾಹಂ ಕಾಲಂ ಪಟಿಮಾನೇಮಿ । ಇತರಥಾ ಹಿ "ಅಯಂ ಸುನಖೋ ಪಲಾಯತೀ"ತಿ ರವೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸುತ್ತಕಾಲೇ ಚಮ್ಮಯೋತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾಜನೇ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕನ್ತೇ ಯೋತ್ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸುಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಾನಂ ಘರಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸುನಖೋವ ಏತರಹಿ ಸುನಖೋ, ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುನಖಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೪೩] ೩. ಗುತ್ತಿಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತತನ್ತಿಂ ಸುಮಧುರನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದೇವದತ್ತಂ ಆಹಂಸು - "ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ತುಯ್ಹಂ ಆಚರಿಯೋ, ತ್ವಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಝಾನಾನಿ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ನಾಮ ಪಟಿಸತ್ತುನಾ ಭವಿತುಂ ನ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ। ದೇವದತ್ತೋ "ಕಿಂ ಪನ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಆಚರಿಯೋ, ನನು ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ಬಲೇನೇವ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಹಿತಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಝಾನಾನಿ ಉಪ್ಪಾದಿತಾನೀ"ತಿ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ "ಆವುಸೋ, ದೇವದತ್ತೋ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಪಟಿಸತ್ತು ಹುತ್ವಾ ಮಹಾವಿನಾಸಂ ಪತ್ತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವದತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಆಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಾಯ ಮಮ ಪಟಿಸತ್ತು ಹುತ್ವಾ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಾತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪತ್ತೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗನ್ಧಬ್ಬಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಗುತ್ತಿಲಕುಮಾರೋ"ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಗನ್ಧಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ವಾ ಗುತ್ತಿಲಗನ್ಧಬ್ಬೋ ನಾಮ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗಗನ್ಧಬ್ಬೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ದಾರಾಭರಣಂ ಅಕತ್ವಾ ಅನ್ಧೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇಸಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೋ ವಾಣಿಜಾ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಉಜ್ಜೇನಿನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಸ್ಸವೇ ಘುಟ್ಠೇ ಛನ್ದಕಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಬಹುಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಞ್ಚ ಖಜ್ಜಭೋಜ್ಜಾದೀನಿ ಚ ಆದಾಯ ಕೀಳನಟ್ಠಾನೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ವೇತನಂ ದತ್ವಾ ಏಕಂ ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಆನೇಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಉಜ್ಜೇನಿಯಂ ಮೂಸಿಲೋ ನಾಮ ಜೇಟ್ಠಗನ್ಧಬ್ಬೋ ಹೋತಿ, ತೇ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಕಾರೇಸುಂ।

ಮೂಸಿಲೋ ವೀಣಂ ವಾದೆನ್ತೋ ವೀಣಂ ಉತ್ತಮಮುಚ್ಛನಾಯ ಮುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಾದೇಸಿ। ತೇಸಂ ಗುತ್ತಿಲಗನ್ಧಬ್ಬಸ್ಸ ಗನ್ಧಬ್ಬೇ ಜಾತಪರಿಚಯಾನಂ ತಸ್ಸ ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಕಿಲಞ್ಜಕಣ್ಡೂವನಂ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ, ಏಕೋಪಿ ಪಹಟ್ಠಾಕಾರಂ ನ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ಮೂಸಿಲೋ ತೇಸು ತುಟ್ಠಾಕಾರಂ ಅದಸ್ಸೇನ್ತೇಸು "ಅತಿಖರಂ ಕತ್ವಾ ವಾದೇಮಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಮಜ್ಝಿಮಮುಚ್ಛನಾಯ ಮುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಸರೇನ ವಾದೇಸಿ, ತೇ ತತ್ಥಪಿ ಮಜ್ಝತ್ತಾವ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ಸೋ "ಇಮೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನನ್ತಿ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ ಸಯಮ್ಪಿ ಅಜಾನನಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ತನ್ತಿಯೋ ಸಿಥಿಲೇ ವಾದೇಸಿ, ತೇ ತತ್ಥಪಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಹಂಸು। ಅಥ ನೇ ಮೂಸಿಲೋ "ಅಮ್ಭೋ ವಾಣಿಜಾ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯಿ ವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತೇ ತುಮ್ಹೇ ನ ತುಸ್ಸಥಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ವೀಣಂ ವಾದೇಸಿ, ಮಯಞ್ಹಿ 'ಅಯಂ ವೀಣಂ ಮುಚ್ಛೇತೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಅಕರಿಮ್ಹಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಮಯಾ ಉತ್ತರಿತರಂ ಆಚರಿಯಂ ಜಾನಾಥ, ಉದಾಹು ಅತ್ತನೋ ಅಜಾನನಭಾವೇನ ನ ತುಸ್ಸಥಾ"ತಿ। ವಾಣಿಜಾ "ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಗುತ್ತಿಲಗನ್ಧಬ್ಬಸ್ಸ ವೀಣಾಸದ್ದಂ ಸುತಪುಬ್ಬಾನಂ ತವ ವೀಣಾಸದ್ದೋ ಇತ್ಥೀನಂ ದಾರಕೇ ತೋಸಾಪನಸದ್ದೋ ವಿಯ ಹೋತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ತೇನ ಹಿ, ಹನ್ದ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿನ್ನಪರಿಬ್ಬಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಥ, ನ ಮಯ್ಹಂ ಏತೇನತ್ಥೋ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಮಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ತಂ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ "ಏತಂ ಗುತ್ತಿಲಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಕಸಕನಿವೇಸನಂ ಅಗಮಿಂಸು।

ಮೂಸಿಲೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಲಗ್ಗೇತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಜಾತಿವೀಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾದೇಸಿ, ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅನ್ಧಭಾವೇನ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ "ಮೂಸಿಕಾ ಮಞ್ಞೇ ವೀಣಂ ಖಾದನ್ತೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ "ಸುಸೂ"ತಿ ಆಹಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮೂಸಿಲೋ ವೀಣಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ಉಜ್ಜೇನಿತೋ ಆಗತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಹಂ ಆಚರಿಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವಿಪ್ಪವುತ್ಥೋ, ತಾತ, ಅಜ್ಜ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾ ತೇನ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಕಾರಣಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾಪಾಠಕೋ, ಸೋ ತಸ್ಸ ಅಸಪ್ಪುರಿಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ ತಾತ, ನತ್ಥಿ ತವ ಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಕಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ ತೇ ಆರಾಧೇತ್ವಾ "ಸಿಪ್ಪಂ ಮೇ ದಾಪೇಥಾ"ತಿ ಯಾಚಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಿಪ್ಪಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನೇವ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ಏಸ, ಆಚರಿಯಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಯ್ಹಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ರಞ್ಞೋ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಚರಿಯಮುಟ್ಠಿಂ ಅಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಜಾನನನಿಯಾಮೇನ ಸಬ್ಬಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ "ನಿಟ್ಠಿತಂ ತೇ, ತಾತ, ಸಿಪ್ಪ"ನ್ತಿ ಆಹ।

ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಗುಣಂ, ಇದಞ್ಚ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗನಗರಂ, ಆಚರಿಯೋಪಿ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಇಧೇವ ಮಯಾ ವಸಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಆಚರಿಯಂ ಆಹ - "ಆಚರಿಯ ಅಹಂ ರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಆಚರಿಯೋ "ಸಾಧು, ತಾತ, ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ದೇವಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಇಚ್ಛತಿ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಮಸ್ಸ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಮೂಸಿಲಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಮೂಸಿಲೋ "ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಕಞ್ಞೇವ ಲಭನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಅಲಭನ್ತೋ"ತಿ ಆಹ । "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ? "ನನು ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಜಾನನಸಿಪ್ಪಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾಮೀ"ತಿ? "ಆಮ, ಜಾನಾಸೀ"ತಿ। "ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಸ್ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಡ್ಢಂ ದೇತೀ"ತಿ? ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಯದಿ ಏವಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಕಂ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಮಕಂ ಲಭಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ವಚನಂ ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ "ಸಾಧು ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ರಞ್ಞೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಸಾಧು ದಸ್ಸೇತು, ಕತರದಿವಸಂ ಸಾಕಚ್ಛಾ ಹೋತೂ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಹೋತು, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ।

ರಾಜಾ ಮೂಸಿಲಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ದೇವಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಗ್ಗಹೋ ನಾಮ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಮಾ ಕರೀ"ತಿ ವಾರಿಯಮಾನೋಪಿ "ಅಲಂ, ಮಹಾರಾಜ,

ಹೋತುಯೇವ ಮೇ ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಾಕಚ್ಛಾ, ಕತರಸ್ಸ ಜಾನಿಭಾವಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇತೋ ಕಿರ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆಚರಿಯಗುತ್ತಿಲೋ ಚ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಮೂಸಿಲೋ ಚ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಕತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸ್ಸನ್ತಿ, ನಾಗರಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ಮೂಸಿಲೋ ದಹರೋ ತರುಣೋ, ಅಹಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಪರಿಹೀನಥಾಮೋ, ಮಹಲ್ಲಕಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾ ನಾಮ ನ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ನಾಮ ಪರಾಜಿತೇಪಿ ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಪನ ಜಯೇ ಸತಿ ಪತ್ತಬ್ಬಲಜ್ಜತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮರಣಂ ವರತರ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮರಣಭಯೇನ ನಿವತ್ತತಿ, ಲಜ್ಜಾಭಯೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮಸ್ಸ ಗಮನಾಗಮನಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸೇವ ಛ ದಿವಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ತಿಣಾನಿ ಮತಾನಿ, ಜಙ್ಘಮಗ್ಗೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಉಣ್ಹಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಗುತ್ತಿಲಗನ್ಧಬ್ಬೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಭಯೇನ ಅರಞ್ಞೇ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭೋತಿ , ಏತಸ್ಸ ಮಯಾ ಅವಸ್ಸಯೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ "ಆಚರಿಯ, ಕಸ್ಮಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಕ್ಕೋಹಮಸ್ಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಅಹಂ ಖೋ, ದೇವರಾಜ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕತೋ ಪರಾಜಯಭಯೇನ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಟ್ಠೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೯."ಸತ್ತತನ್ತಿಂ ಸುಮಧುರಂ, ರಾಮಣೇಯ್ಯಂ ಅವಾಚಯಿಂ।
ಸೋ ಮಂ ರಙ್ಗಮ್ಹಿ ಅವ್ಹೇತಿ, ಸರಣಂ ಮೇ ಹೋತಿ ಕೋಸಿಯಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಹಂ, ದೇವರಾಜ, ಮೂಸಿಲಂ ನಾಮ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಸತ್ತತನ್ತಿಂ ಸುಮಧುರಂ ರಾಮಣೇಯ್ಯಂ ವೀಣಂ ಅತ್ತನೋ ಜಾನನನಿಯಾಮೇನ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸಿಂ, ಸೋ ಮಂ ಇದಾನಿ ರಙ್ಗಮಣ್ಡಲೇ ಪಕ್ಕೋಸತಿ, ತಸ್ಸ ಮೇ ತ್ವಂ, ಕೋಸಿಯಗೋತ್ತ, ಸರಣಂ ಹೋಹೀತಿ।

ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಅಹಂ ತೇ ತಾಣಞ್ಚ ಲೇಣಞ್ಚಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೮೭."ಅಹಂ ತಂ ಸರಣಂ ಸಮ್ಮ, ಅಹಮಾಚರಿಯಪೂಜಕೋ।
ನ ತಂ ಜಯಿಸ್ಸತಿ ಸಿಸ್ಸೋ, ಸಿಸ್ಸಮಾಚರಿಯ ಜೇಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಂ ತಂ ಸರಣ**ನ್ತಿ ಅಹಂ ಸರಣಂ ಅವಸ್ಸಯೋ ಪತಿಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ ತಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಪಿಯವಚನಮೇತಂ। **ಸಿಸ್ಸಮಾಚರಿಯ, ಜೇಸ್ಸಸೀ**ತಿ, ಆಚರಿಯ, ತ್ವಂ ವೀಣಂ ವಾದಯಮಾನೋ ಸಿಸ್ಸಂ ಜಿನಿಸ್ಸಸಿ। ಅಪಿಚ ತ್ವಂ ವೀಣಂ ವಾದೇನ್ತೋ ಏಕಂ ತನ್ತಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಛ ವಾದೇಯ್ಯಾಸಿ, ವೀಣಾಯ ತೇ ಪಕತಿಸದ್ದೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಮೂಸಿಲೋಪಿ ತನ್ತಿಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸತಿ, ಅಥಸ್ಸ ವೀಣಾಯ ಸದ್ದೋ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ಪರಾಜಯಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪರಾಜಯಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಚತುತ್ಥಮ್ಪಿ ಪಞ್ಚಮಮ್ಪಿ ಸತ್ತಮಮ್ಪಿ ತನ್ತಿಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧದಣ್ಡಕಮೇವ ವಾದೇಯ್ಯಾಸಿ, ಛಿನ್ನತನ್ತಿಕೋಟೀಹಿ ಸರೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಕಲಂ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಂ ಛಾದೇತ್ವಾ ಠಸ್ಸತೀತಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ತಿಸ್ಸೋ ಪಾಸಕಘಟಿಕಾ ದತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ವೀಣಾಸದ್ದೇನೇವ ಪನ ಸಕಲನಗರೇ ಛಾದಿತೇ ಇತೋ ಏಕಂ ಪಾಸಕಘಟಿಕಂ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಥ ತೇ ಪುರತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ನಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತಾಸಂ ನಚ್ಚನಕಾಲೇ ಚ ದುತಿಯಂ ಖಿಪೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಥಾಪರಾನಿಪಿ ತೀಣಿ ಸತಾನಿ ಓತರಿತ್ವಾ ತವ ವೀಣಾಧುರೇ ನಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತತೋ ತತಿಯಂ ಖಿಪೇಯ್ಯಾಸಿ, ಅಥಾಪರಾನಿ ತೀಣಿ ಸತಾನಿ ಓತರಿತ್ವಾ ರಙ್ಗಮಣ್ಡಲೇ ನಚ್ಚಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಹಮ್ಪಿ ತೇ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಗಚ್ಛ ಮಾ ಭಾಯೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ನಾಗರಾ ರಾಜದ್ವಾರಸಮೀಪೇ

ಮಣ್ಡಪಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಪಾಸಾದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣ್ಡಪೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿ, ದ್ವಾದಸಸಹಸ್ಸಾ ಅಲಙ್ಕತಿತ್ಥಿಯೋ ಅಮಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾದಯೋ ಚ ರಾಜಾನಂ ಪರಿವಾರಯಿಂಸು, ಸಬ್ಬೇ ನಾಗರಾ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು, ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಚಕ್ಕಾತಿಚಕ್ಕೇ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚೇ ಬನ್ಧಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ನ್ಹಾತಾನುಲಿತ್ತೋ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವೀಣಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಸಕ್ಕೋ ಅದಿಸ್ಸಮಾನಕಾಯೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಯೇವ ನಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಮೂಸಿಲೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಮಹಾಜನೋ ಪರಿವಾರೇಸಿ, ಆದಿತೋವ ದ್ವೇಪಿ ಸಮಸಮಂ ವಾದಯಿಂಸು। ಮಹಾಜನೋ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ವಾದಿತೇನ ತುಟ್ಠೋ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಞ್ಞೇವ ಸಾವೇನ್ತೋ "ಏಕಂ ತನ್ತಿಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತನ್ತಿಂ ಛಿನ್ದಿ, ಸಾ ಛಿನ್ನಾಪಿ ಛಿನ್ನಕೋಟಿಯಾ ಸರಂ ಮುಞ್ಚತೇವ, ದೇವಗನ್ಧಬ್ಬಂ ವಿಯ ವತ್ತತಿ। ಮೂಸಿಲೋಪಿ ತನ್ತಿಂ ಛಿನ್ದಿ, ತತೋ ಸದ್ದೋ ನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಆಚರಿಯೋ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಛಿನ್ದಿ ...ಪೇ॰... ಸತ್ತಮಮ್ಪಿ ಛಿನ್ದಿ। ಸುದ್ಧದಣ್ಡಕಂ ವಾದೇನ್ತಸ್ಸ ಸದ್ದೋ ನಗರಂ ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಚೇಲುಕ್ಖೇಪಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚೇವ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚ ಪವತ್ತಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಂ ಪಾಸಕಂ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿ, ತೀಣಿ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಓತರಿತ್ವಾ ನಚ್ಚಿಂಸು। ಏವಂ ದುತಿಯೇ ಚ ತತಿಯೇ ಚ ಖಿತ್ತೇ ತೀಣಿ ತೀಣಿ ಅಚ್ಛರಾಸತಾನಿ ಓತರಿತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ನಚ್ಚಿಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ರಾಜಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಇಙ್ಗಿತಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ, ಮಹಾಜನೋ ಉಟ್ಠಾಯ "ತ್ವಂ ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿರುಜ್ಝಿತ್ವಾ 'ಸಮಕಾರಂ ಕರೋಮೀ'ತಿ ವಾಯಮಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣಂ ನ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ ಮೂಸಿಲಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಗಹಿತಗಹಿತೇಹೇವ ಪಾಸಾಣದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಸಂಚುಣ್ಣೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಙ್ಕಾರಟ್ಠಾನೇ ಛಡ್ಡೇಸಿ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಘನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಬಹುಂ ಧನಂ ಅದಾಸಿ, ತಥಾ ನಾಗರಾ। ಸಕ್ಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ "ಅಹಂ ತೇ, ಪಣ್ಡಿತ, ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಮಾತಲಿಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ವೇಜಯನ್ತರಥವರಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ದೇವಲೋಕಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಅಥ ನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನಂ "ಕಹಂ ಗತಾತ್ಥ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ದೇವಧೀತರೋ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ತಾಸಂ ತಂ ಕಾರಣಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸೀಲಞ್ಚ ಗುಣಞ್ಚ ವಣ್ಣೇಸಿ। ದೇವಧೀತರೋ "ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಮ್ಪಿ ಆಚರಿಯಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ, ಇಧ ನಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ಮಾತಲಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತಾತ, ದೇವಚ್ಛರಾ ಗುತ್ತಿಲಗನ್ಧಬ್ಬಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ, ಗಚ್ಛ ನಂ ವೇಜಯನ್ತರಥೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಆನೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆನೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿತ್ವಾ "ದೇವಕಞ್ಞಾ ಕಿರ ತೇ, ಆಚರಿಯ, ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಸೋತುಕಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಮಯಂ ಮಹಾರಾಜ, ಗನ್ಧಬ್ಬಾ ನಾಮ ಸಿಪ್ಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಾಮ, ಮೂಲಂ ಲಭನ್ತಾ ವಾದೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ। "ವಾದೇಹಿ, ಅಹಂ ತೇ ಮೂಲಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇನ ಮೂಲೇನತ್ಥೋ, ಇಮಾ ಪನ ದೇವಧೀತರೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತು, ಏವಾಹಂ ವಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ । ಅಥ ನಂ ದೇವಧೀತರೋ ಆಹಂಸು – "ಅಮ್ಹೇಹಿ ಕತಂ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಪಚ್ಛಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಥೇಸ್ಸಾಮ, ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಕರೋಹಿ ಆಚರಿಯಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ದೇವತಾನಂ ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಅಕಾಸಿ, ತಂ ದಿಬ್ಬಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿ। ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದೇವಧೀತಾನಂ ಕಲ್ಯಾಣಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಏಕಂ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉತ್ತಮವತ್ಥಂ ದತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಂ ಉತ್ತಮವತ್ಥದೇವಕಞ್ಞಂ "ತ್ವಂ ಪುರಿಮಭವೇ ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತಸ್ಸ ಪುಚ್ಛನಾಕಾರೋ ಚ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ ಚ ವಿಮಾನವತ್ಥುಮ್ಹಿ ಆಗತಮೇವ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ ತತ್ಥ –

"ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

“ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

“ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

“ವತ್ಥುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ, ಪವರಾ ಹೋತಿ ನರೇಸು ನಾರೀಸು।
ಏವಂ ಪಿಯರೂಪದಾಯಿಕಾ ಮನಾಪಂ, ದಿಬ್ಬಂ ಸಾ ಲಭತೇ ಉಪೇಚ್ಚ ಠಾನಂ॥

“ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಪಸ್ಸ ವಿಮಾನಂ, ಅಚ್ಛರಾ ಕಾಮವಣ್ಣಿನೀಹಮಸ್ಮಿ।
ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ, ಪವರಾ ಪಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನಂ ವಿಪಾಕಂ॥

“ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

“ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ।
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೩೧೯-೩೨೧, ೩೩೩-೩೩೬)।

ಅಪರಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪೂಜನತ್ಥಾಯ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ “ಚೇತಿಯೇ ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ದೇಥಾ”ತಿ ಗನ್ಧೇ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಮಧುರಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಉಚ್ಛುರಸಂ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಚೇತಿಯೇ ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಞ್ಚ ಕುಲಗೇಹೇ ವಾಸಂ ಉಪಗತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಅಸ್ಸೋಸಿ, ಅಪರಾ ನಾವಾಯ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ವೇಲಾಯ ಭುತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉದಕೇ ಠತ್ವಾ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸಮಾನಾ ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಹುತ್ವಾ ಸಸ್ಸುಸಸುರವತ್ತಂ ಅಕಾಸಿ, ಅಪರಾ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಕೋಟ್ಠಾಸತೋಪಿ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಸೀಲವತೀ ಚ ಅಹೋಸಿ, ಅಪರಾ ಪರಗೇಹೇ ದಾಸೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಕೋಧನಾ ನಿಮ್ಮಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ (ವಿ॰ ವ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೩೨೮-೩೩೬)। ಏವಂ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಗುತ್ತಿಲವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಆಗತಾ ಛತ್ತಿಂಸ ದೇವಧೀತಾ ಯಂ ಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಸಬ್ಬಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುಚ್ಛಿ। ತಾಪಿಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕತಕಮ್ಮಂ ಗಾಥಾಹಿಯೇವ ಕಥೇಸುಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ಲಾಭಾ ವತ ಮೇ, ಸುಲದ್ಧಂ ವತ ಮೇ, ಸ್ವಾಹಂ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇನಪಿ ಕಮ್ಮೇನ ಪಟಿಲದ್ಧದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಅಸ್ಸೋಸಿಂ। ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಕುಸಲಕಮ್ಮಾನೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ -

“ಸ್ವಾಗತಂ ವತ ಮೇ ಅಜ್ಜ, ಸುಪ್ಪಭಾತಂ ಸುಹುಟ್ಠಿತಂ।
ಯಂ ಅದ್ದಸಾಮಿ ದೇವತಾಯೋ, ಅಚ್ಛರಾಕಾಮವಣ್ಣಿಯೋ॥

“ಇಮಾಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ, ಕಾಹಾಮಿ ಕುಸಲಂ ಬಹುಂ।
ದಾನೇನ ಸಮಚರಿಯಾಯ, ಸಂಯಮೇನ ದಮೇನ ಚ।
ಸ್ವಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚರೇ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೯೧೭-೯೧೮)।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ತಾಹಚ್ಚಯೇನ ದೇವರಾಜಾ ಮಾತಲಿಸಙ್ಗಾಹಕಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ರಥೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಮೇವ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಅತ್ತನಾ ದಿಟ್ಠಕಾರಣಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ

ಸಉಸ್ಸಾಹಾ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕಾತುಂ ಮಞ್ಞಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮೂಸಿಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಅನುರುದ್ಧೋ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಗುತ್ತಿಲಗನ್ಧಬ್ಬೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗುತ್ತಿಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೪೪] ೪. ವಿಗತಿಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಂ ಪಸ್ಸತಿ ನ ತಂ ಇಚ್ಛತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಲಾಯಿಕಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಟಿವಾದಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಾದಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ಏಕಂ ನಾಮ ಕಿ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ, ಸೋ ತಂ ಕಥೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಲಾಯಿ। ನಿಸಿನ್ನಪರಿಸಾ "ಏಕಪದೇನೇವ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ನಿಗ್ಗಹಿತೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ನಾಹಂ, ಉಪಾಸಕಾ, ಇದಾನೇವೇತಂ ಏಕಪದೇನೇವ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿಮವನ್ತೇ ವಸಿ। ಸೋ ಪಬ್ಬತಾ ಓರುಯ್ಹ ಏಕಂ ನಿಗಮಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಗಙ್ಗಾನಿವತ್ತನೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಟಿವಾದಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ತಂ ನಿಗಮಂ ಪತ್ವಾ "ಅತ್ಥಿ ನು ಖೋ ಕೋಚಿ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ವಾದಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆನುಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ವಣ್ಣಗನ್ಧಪರಿಭಾವಿತಂ ಗಙ್ಗಾಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ವಾದೇನ ಓತ್ಥರನ್ತೋ "ಕಾ ಗಙ್ಗಾ, ವಾಲುಕಾ ಗಙ್ಗಾ, ಉದಕಂ ಗಙ್ಗಾ, ಓರಿಮತೀರಂ ಗಙ್ಗಾ, ಪಾರಿಮತೀರಂ ಗಙ್ಗಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ತ್ವಂ ಪನ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಕ, ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ವಾಲುಕಂ ಓರಿಮತೀರಂ ಪಾರಿಮತೀರಞ್ಚ ಕಹಂ ಗಙ್ಗಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅಪ್ಪಟಿಭಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಲಾಯಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಲಾತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೮೮."ಯಂ ಪಸ್ಸತಿ ನ ತಂ ಇಚ್ಛತಿ, ಯಞ್ಚ ನ ಪಸ್ಸತಿ ತಂ ಕಿರಿಚ್ಛತಿ।
ಮಞ್ಞಾಮಿ ಚಿರಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ, ನ ಹಿ ತಂ ಲಚ್ಛತಿ ಯಂ ಸ ಇಚ್ಛತಿ॥

೧೮೯."ಯಂ ಲಭತಿ ನ ತೇನ ತುಸ್ಸತಿ, ಯಞ್ಚ ಪತ್ಥೇತಿ ಲದ್ಧಂ ಹೀಳೇತಿ।
ಇಚ್ಛಾ ಹಿ ಅನನ್ತಗೋಚರಾ, ವಿಗತಿಚ್ಛಾನ ನಮೋ ಕರೋಮಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ** ಯಂ ಉದಕಾದಿಂ ಪಸ್ಸತಿ, ತಂ ಗಙ್ಗಾತಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ। **ಯಞ್ಚ ನ ಪಸ್ಸತೀತಿ** ಯಞ್ಚ ಉದಕಾದಿವಿನಿಮುತ್ತಂ ಗಙ್ಗಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ತಂ ಕಿರಿಚ್ಛತಿ। **ಮಞ್ಞಾಮಿ ಚಿರಂ ಚರಿಸ್ಸತೀತಿ** ಅಹಂ ಏವಂ ಮಞ್ಞಾಮಿ - ಅಯಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಏವರೂಪಂ ಗಙ್ಗಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಚಿರಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ। ಯಥಾ ವಾ ಉದಕಾದಿವಿನಿಮುತ್ತಂ ಗಙ್ಗಂ, ಏವಂ ರೂಪಾದಿವಿನಿಮುತ್ತಂ ಅತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಸಂಸಾರೇ ಚಿರಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ। **ನ ಹಿ ತಂ ಲಚ್ಛತೀತಿ** ಚಿರಂ ಚರನ್ತೋಪಿ ಯಂ ತಂ ಏವರೂಪಂ ಗಙ್ಗಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ವಾ ಇಚ್ಛತಿ, ತಂ ನ ಲಚ್ಛತಿ। **ಯಂ ಲಭತೀತಿ** ಯಂ ಉದಕಂ ವಾ ರೂಪಾದಿಂ ವಾ ಲಭತಿ, ತೇನ ನ ತುಸ್ಸತಿ। **ಯಞ್ಚ ಪತ್ಥೇತಿ ಲದ್ಧಂ ಹೀಳೇತೀತಿ** ಏವಂ ಲದ್ಧೇನ ಅತುಸ್ಸನ್ತೋ ಯಂ ಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪತ್ಥೇತಿ, ತಂ ತಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತಾಯಾ"ತಿ ಹೀಳೇತಿ ಅವಮಞ್ಞತಿ। **ಇಚ್ಛಾ ಹಿ ಅನನ್ತಗೋಚರಾತಿ** ಲದ್ಧಂ ಹೀಳೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಇಚ್ಛನತೋ ಅಯಂ ಇಚ್ಛಾ ನಾಮ ತಣ್ಹಾ

ಅನನ್ತಗೋಚರಾ। **ವಿಗತಿಚ್ಛಾನ ನಮೋ ಕರೋಮಸೇ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಯೇ ವಿಗತಿಚ್ಛಾ ಬುದ್ಧಾದಯೋ, ತೇಸಂ ಮಯಂ ನಮಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಮಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಏತರಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಿಗತಿಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೪೫] ೫. ಮೂಲಪರಿಯಾಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಲೋ ಘಸತಿ ಭೂತಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸುಭಗವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಮೂಲಪರಿಯಾಯಸುತ್ತನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಕಿರ ಪಞ್ಚಸತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತೀಣಿ ಪಿಟಕಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಮಾನಮದಮತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋಪಿ ತೀಣೇವ ಪಿಟಕಾನಿ ಜಾನಾತಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ತಾನಿ ಜಾನಾಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಕಿಂ ತಸ್ಸ ಅಮ್ಹೇಹಿ ನಾನಾಕರಣ"ನ್ತಿ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಟಿಪಕ್ಖಾ ಹುತ್ವಾ ಚರನ್ತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ತೇಸು ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನಿಸಿನ್ನೇಸು ಅಟ್ಠಹಿ ಭೂಮೀಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡೇತ್ವಾ ಮೂಲಪರಿಯಾಯಸುತ್ತನ್ತಂ ಕಥೇಸಿ, ತೇ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸುಂ। ಅಥ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ - "ಮಯಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದಿಸಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ನತ್ಥೀ'ತಿ ಮಾನಂ ಕರೋಮ, ಇದಾನಿ ಪನ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಾಮ, ಬುದ್ಧೇಹಿ ಸದಿಸೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಗುಣಾ ನಾಮಾ"ತಿ। ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಹತಮಾನಾ ಹುತ್ವಾ ಉದ್ಧಟದಾಠಾ ವಿಯ ಸಪ್ಪಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಾ ಜಾತಾ। ಸತ್ಥಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಯಂ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ವೇಸಾಲಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗೋತಮಕಚೇತಿಯೇ ಗೋತಮಕಸುತ್ತನ್ತಂ ನಾಮ ಕಥೇಸಿ, ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತು ಕಮ್ಪಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಮೂಲಪರಿಯಾಯಸುತ್ತನ್ತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಪನ ಸತ್ಥರಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೇಯೇವ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಹೋ ಬುದ್ಧಾನಂ ಆನುಭಾವೋ, ತೇ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಬ್ಬಜಿತಾ ತಥಾ ಮಾನಮದಮತ್ತಾ ಭಗವತಾ ಮೂಲಪರಿಯಾಯದೇಸನಾಯ ನಿಹತಮಾನಾ ಕತಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಾಹಂ ಇಮೇ ಏವಂ ಮಾನಪಗ್ಗಹಿತಸಿರೇ ವಿಚರನ್ತೇ ನಿಹತಮಾನೇ ಅಕಾಸಿಂಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಸಿ। ತೇ ಪಞ್ಚಸತಾಪಿ ನಿಟ್ಠಿತಸಿಪ್ಪಾ ಸಿಪ್ಪೇ ಅನುಯೋಗಂ ದತ್ವಾ "ಯತ್ತಕಂ ಮಯಂ ಜಾನಾಮ, ಆಚರಿಯೋಪಿ ತತ್ತಕಮೇವ, ವಿಸೇಸೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಮಾನತ್ಥದ್ಧಾ ಹುತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ವತ್ತಪಟಿವತ್ತಂ ನ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಆಚರಿಯೇ ಬದರಿರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ತಂ ವಮ್ಭೇತುಕಾಮಾ ಬದರಿರುಕ್ಖಂ ನಖೇನ ಆಕೋಟೇತ್ವಾ "ನಿಸ್ಸಾರೋವಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಮ್ಭನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ "ಏಕಂ ವೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ "ವದೇಥ, ಕಥೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಆಚರಿಯೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೦."ಕಾಲೋ ಘಸತಿ ಭೂತಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನೇವ ಸಹತ್ತನಾ।
ಯೋ ಚ ಕಾಲಘಸೋ ಭೂತೋ, ಸ ಭೂತಪಚನಿಂ ಪಚೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಲೋ**ತಿ ಪುರೇಭತ್ತಕಾಲೋಪಿ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಕಾಲೋಪೀತಿ ಏವಮಾದಿ। **ಭೂತಾನೀ**ತಿ ಸತ್ತಾಧಿವಚನಮೇತಂ, ನ ಕಾಲೋ ಭೂತಾನಂ ಚಮ್ಮಮಂಸಾದೀನಿ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಖಾದತಿ, ಅಪಿಚ ಖೋ ನೇಸಂ ಆಯುವಣ್ಣಬಲಾನಿ ಖೇಪೇನ್ತೋ ಯೋಬ್ಬಞ್ಞಂ ಮದ್ದನ್ತೋ

ಆರೋಗ್ಯಂ ವಿನಾಸೇನ್ತೋ ಘಸತಿ ಖಾದತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಏವಂ ಘಸನ್ತೋ ಚ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜೇತಿ, **ಸಬ್ಬಾನೇವ ಘಸತಿ**। ನ ಕೇವಲಞ್ಚ ಭೂತಾನೇವ, ಅಪಿಚ ಖೋ **ಸಹತ್ತನಾ** ಅತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಘಸತಿ, ಪುರೇಭತ್ತಕಾಲೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಕಾಲಂ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ಏಸ ನಯೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಕಾಲಾದೀಸು। **ಯೋ ಚ ಕಾಲಘಸೋ ಭೂತೋ**ತಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ । ಸೋ ಹಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇನ ಆಯತಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಕಾಲಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ಠಿತತ್ತಾ "ಕಾಲಘಸೋ ಭೂತೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ । **ಸ ಭೂತಪಚನಿಂ ಪಚೇ**ತಿ ಸೋ ಯಾಯಂ ತಣ್ಹಾ ಅಪಾಯೇಸು ಭೂತೇ ಪಚತಿ, ತಂ ಞಾಣಗ್ಗಿನಾ ಪಚಿ ದಹಿ ಭಸ್ಮಮಕಾಸಿ, ತೇನ "ಭೂತಪಚನಿಂ ಪಚೇ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। "ಪಜನಿ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಜನಿಕಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೇಸು ಏಕೋಪಿ ಜಾನಿತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ಅಥ ನೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಾ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ 'ಅಯಂ ಪಞ್ಹೋ ತೀಸು ವೇದೇಸು ಅತ್ಥೀ'ತಿ ಸಞ್ಞಂ ಅಕತ್ಥ, ತುಮ್ಹೇ 'ಯಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾಮಾ'ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಮಂ ಬದರಿರುಕ್ಖಸದಿಸಂ ಕರೋಥ, ಮಮ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಞ್ಞಾತಸ್ಸ ಬಹುನೋ ಜಾನನಭಾವಂ ನ ಜಾನಾಥ, ಗಚ್ಛಥ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಕಾಲಂ ದಮ್ಮಿ, ಏತ್ತಕೇನ ಕಾಲೇನ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಚಿನ್ತೇಥಾ"ತಿ। ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ತಾಹಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾಪಿ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ನೇವ ಅನ್ತಂ, ನ ಕೋಟಿಂ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ತೇ ಸತ್ತಮದಿವಸೇ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಭದ್ರಮುಖಾ, ಜಾನಿತ್ಥ ಪಞ್ಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇ ಗರಹಮಾನೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೧"ಬಹೂನಿ ನರಸೀಸಾನಿ, ಲೋಮಸಾನಿ ಬ್ರಹಾನಿ ಚ।
ಗೀವಾಸು ಪಟಿಮುಕ್ಕಾನಿ, ಕೋಚಿದೇವೇತ್ಥ ಕಣ್ಣವಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಬಹೂನಿ ನರಾನಂ ಸೀಸಾನಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಚ ತಾನಿ ಲೋಮಸಾನಿ, ಸಬ್ಬಾನಿ ಮಹನ್ತಾನಿ ಗೀವಾಸುಯೇವ ಠಪಿತಾನಿ, ನ ತಾಲಫಲಂ ವಿಯ ಹತ್ಥೇನ ಗಹಿತಾನಿ, ನತ್ಥಿ ತೇಸಂ ಇಮೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ನಾನಾಕರಣಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಕೋಚಿದೇವ ಕಣ್ಣವಾತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಕಣ್ಣವಾ**ತಿ ಪಞ್ಞವಾ, ಕಣ್ಣಛಿದ್ದಂ ಪನ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ನತ್ಥಿ। ಇತಿ ತೇ ಮಾಣವಕೇ "ಕಣ್ಣಛಿದ್ದಮತ್ತಮೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬಾಲಾನಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಪಞ್ಞಾ"ತಿ ಗರಹಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತೇ ಸುತ್ವಾ - "ಅಹೋ ಆಚರಿಯಾ ನಾಮ ಮಹನ್ತಾ"ತಿ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ ನಿಹತಮಾನಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಹಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಮಾಣವಕಾ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮೂಲಪರಿಯಾಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೪೬] ೬. ಬಾಲೋವಾದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಹನ್ತ್ವಾ ಛೇತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಸಾಲಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೋ ಸೀಹಸೇನಾಪತಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಮಂಸಕಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ನಿಗಣ್ಠಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕುಪಿತಾ ಅನತ್ತಮನಾ ತಥಾಗತಂ ವಿಹೇಠೇತುಕಾಮಾ "ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಜಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ ಮಂಸಂ ಭುಞ್ಜತೀ"ತಿ ಅಕ್ಕೋಸಿಂಸು। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ 'ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಜಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ ಮಂಸಂ ಭುಞ್ಜತೀ'ತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೋ ಆಹಿಣ್ಡತೀ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಮಂಸಖಾದನೇನ ಗರಹತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಗರಹಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಹಿಮವನ್ತತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ನಗರಂ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ "ತಾಪಸಂ ವಿಹೇಠೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಘರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾಸನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಮಚ್ಛಮಂಸೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ "ಇಮಂ ಮಂಸಂ ತುಮ್ಹೇಯೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಾಣೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕತಂ, ಇದಂ ಅಕುಸಲಂ ಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಮೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೨."ಹನ್ತ್ವಾ ಛೇತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಚ, ದೇತಿ ದಾನಂ ಅಸಞ್ಞತೋ।
ಏದಿಸಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಮಾನೋ, ಸ ಪಾಪೇನ ಉಪಲಿಪ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಪಹರಿತ್ವಾ। **ಛೇತ್ವಾ**ತಿ ಕಿಲಮೇತ್ವಾ। **ವಧಿತ್ವಾ**ತಿ ಮಾರೇತ್ವಾ। **ದೇತಿ ದಾನಂ ಅಸಞ್ಞತೋ**ತಿ ಅಸಞ್ಞತೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಏವಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇತಿ। **ಏದಿಸಂ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಮಾನೋ, ಸ ಪಾಪೇನ ಉಪಲಿಪ್ಪತೀ**ತಿ ಏದಿಸಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಮಾನೋ ಸೋ ಸಮಣೋಪಿ ಪಾಪೇನ ಉಪಲಿಪ್ಪತಿ ಸಂಯುಜ್ಜತಿಯೇವಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೩."ಪುತ್ತದಾರಮ್ಪಿ ಚೇ ಹನ್ತ್ವಾ, ದೇತಿ ದಾನಂ ಅಸಞ್ಞತೋ।
ಭುಞ್ಜಮಾನೋಪಿ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ, ನ ಪಾಪೇನ ಉಪಲಿಪ್ಪತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭುಞ್ಜಮಾನೋಪಿ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ**ತಿ ತಿಟ್ಠತು ಅಞ್ಞಂ ಮಂಸಂ, ಪುತ್ತದಾರಂ ವಧಿತ್ವಾಪಿ ದುಸ್ಸೀಲೇನ ದಿನ್ನಂ ಸಪ್ಪಞ್ಞೋ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾದಿಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ತಂ ಭುಞ್ಜಮಾನೋಪಿ ಪಾಪೇನ ನ ಉಪಲಿಪ್ಪತೀತಿ। ಏವಮಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬಾಲೋವಾದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೪೮] ೭. ಪಾದಞ್ಜಲಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅದ್ಧಾ ಪಾದಞ್ಜಲೀ ಸಬ್ಬೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ದಿವಸೇ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಪಞ್ಹಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ಪಞ್ಹಂ ಸುಣನ್ತಾ ಥೇರೇ ಪಸಂಸನ್ತಿ। ಲಾಳುದಾಯಿತ್ಥೇರೋ ಪನ ಪರಿಸನ್ತರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಏತೇ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಂ ಕಿಂ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಓಟ್ಠಂ ಭಞ್ಜಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಥೇರಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು, ಪರಿಸಾ ಭಿಜ್ಜಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ ಲಾಳುದಾಯೀ, ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಗರಹಿತ್ವಾ ಓಟ್ಠಂ ಭಞ್ಜೀ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಲಾಳುದಾಯೀ ಠಪೇತ್ವಾ ಓಟ್ಠಭಞ್ಜನಂ ತತೋ ಉತ್ತರಿ ಅಞ್ಞಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಾನುಸಾಸಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ। ರಞ್ಞೋ ಪಾದಞ್ಜಲೀ ನಾಮ ಪುತ್ತೋ ಲಾಲೋ ದನ್ಧಪರಿಸಕ್ಕನೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ರಞ್ಞೋ ಮತಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತ್ವಾ "ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಮನ್ತಯಮಾನಾ ರಾಜಪುತ್ತಂ ಪಾದಞ್ಜಲಿಂ ಆಹಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ "ಅಯಂ ಕುಮಾರೋ ಲಾಲೋ ದನ್ಧಪರಿಸಕ್ಕನೋ, ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ

ಕುಮಾರಂ ಸಮೀಪೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನನ್ತಾ ನ ಸಮ್ಮಾ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿಂಸು। ತೇ ಅಸ್ಸಾಮಿಕಂ ಸಾಮಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - "ಕೀದಿಸಂ, ಕುಮಾರ, ಸುಟ್ಠು ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿಮ್ಹಾ"ತಿ। ಸೋ ಓಟ್ಠಂ ಭಞ್ಜಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಪಣ್ಡಿತೋ ವತ ಮಞ್ಞೇ ಕುಮಾರೋ, ಅಸಮ್ಮಾವಿನಿಚ್ಛಿತಭಾವೋ ತೇನ ಞಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೪."ಅದ್ಧಾ ಪಾದಞ್ಜಲೀ ಸಬ್ಬೇ, ಪಞ್ಞಾಯ ಅತಿರೋಚತಿ।
ತಥಾ ಹಿ ಓಟ್ಠಂ ಭಞ್ಜತಿ, ಉತ್ತರಿಂ ನೂನ ಪಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಏಕಂಸೇನ ಪಾದಞ್ಜಲಿಕುಮಾರೋ ಸಬ್ಬೇ ಅಮ್ಹೇ ಪಞ್ಞಾಯ ಅತಿರೋಚತಿ। ತಥಾ ಹಿ ಓಟ್ಠಂ ಭಞ್ಜತಿ, ನೂನ ಉತ್ತರಿಂ ಅಞ್ಞಂ ಕಾರಣಂ ಪಸ್ಸತೀತಿ।

ತೇ ಅಪರಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದಿವಸೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಡ್ಡಂ ಸುಟ್ಠು ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ್ವಾ "ಕೀದಿಸಂ, ದೇವ, ಸುಟ್ಠು ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ಪುನಪಿ ಓಟ್ಠಮೇವ ಭಞ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನ್ಧಬಾಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೫."ನಾಯಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮಂ ವಾ, ಅತ್ಥಾನತ್ಥಞ್ಚ ಬುಜ್ಝತಿ।
ಅಞ್ಞತ್ರ ಓಟ್ಠನಿಬ್ಭೋಗಾ, ನಾಯಂ ಜಾನಾತಿ ಕಿಞ್ಚನ"ನ್ತಿ॥

ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾದಞ್ಜಲಿಕುಮಾರಸ್ಸ ಲಾಲಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪಾದಞ್ಜಲೀ ಲಾಳುದಾಯೀ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಾಮಚ್ಚೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪಾದಞ್ಜಲಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೪೮] ೮. ಕಿಂಸುಕೋಪಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕಿಂಸುಕೋ ದಿಟ್ಠೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಿಂಸುಕೋಪಮಸುತ್ತನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಚತ್ತಾರೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಯಾಚಿಂಸು, ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಅಗಮಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ಛ ಫಸ್ಸಾಯತನಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಏಕೋ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ, ಏಕೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತೇ, ಏಕೋ ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ। ತೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಗತವಿಸೇಸಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - "ಇಮೇಸಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನಿ ನಾನಾ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಏಕಂ, ಕಥಂ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಅರಹತ್ತಂ ಪತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸತ್ಥಾ "ಕಿಂ ತೇ, ಭಿಕ್ಖು, ಕಿಂಸುಕದಿಟ್ಠಭಾತಿಕೇಹಿ ನಾನತ್ತ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಇದಂ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಕಾರಣಂ ಕಥೇಥಾ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಪುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಸಾರಥಿಂ ಪಕ್ಕೋಸೇತ್ವಾ "ಮಯಂ, ಸಮ್ಮ, ಕಿಂಸುಕಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಾ, ಕಿಂಸುಕರುಕ್ಖಂ ನೋ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಾರಥಿ "ಸಾಧು, ದಸ್ಸೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಏಕತೋ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠರಾಜಪುತ್ತಂ ತಾವ ರಥೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಕಿಂಸುಕೋ"ತಿ ಖಾಣುಕಕಾಲೇ ಕಿಂಸುಕಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಅಪರಸ್ಸ ಬಹಲಪಲಾಸಕಾಲೇ, ಅಪರಸ್ಸ ಪುಪ್ಫಿತಕಾಲೇ, ಅಪರಸ್ಸ ಫಲಿತಕಾಲೇ। ಅಪರಭಾಗೇ ಚತ್ತಾರೋಪಿ ಭಾತರೋ ಏಕತೋ ನಿಸಿನ್ನಾ "ಕಿಂಸುಕೋ ನಾಮ ಕೀದಿಸೋ"ತಿ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ। ತತೋ ಏಕೋ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಝಾಮಥೂಣೋ"ತಿ ಆಹ। ದುತಿಯೋ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಿಗ್ರೋಧರುಕ್ಖೋ"ತಿ, ತತಿಯೋ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಂಸಪೇಸೀ"ತಿ, ಚತುತ್ಥೋ "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಸಿರೀಸೋ"ತಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಕಥಾಯ ಅಪರಿತುಟ್ಠಾ

ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ದೇವ, ಕಿಂಸುಕೋ ನಾಮ ಕೀದಿಸೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿಂ ಕಥಿತ”ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಅತ್ತನಾ ಕಥಿತನೀಹಾರಂ ರಞ್ಞೋ ಕಥೇಸುಂ। ರಾಜಾ “ಚತೂಹಿಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿಂಸುಕೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಕೇವಲಂ ವೋ ಕಿಂಸುಕಸ್ಸ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಸಾರಥಿ ‘ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಕಿಂಸುಕೋ ಕೀದಿಸೋ , ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕೀದಿಸೋ’ತಿ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ನ ಪುಚ್ಛಿತೋ, ತೇನ ವೋ ಕಙ್ಖಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೭.“ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕಿಂಸುಕೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಕಿಂ ನ್ವೇತ್ಥ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಥ।
ನ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು, ಸಾರಥೀ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು, ಸಾರಥೀ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತೋ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ವೋ ಕಿಂಸುಕೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಕಿಂ ನು ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ಥ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಥ, ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು ಕಿಂಸುಕೋವೇಸೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಪನ ನ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು ಸಾರಥಿ ಪರಿಪುಚ್ಛಿತೋ, ತೇನ ವೋ ಕಙ್ಖಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ಯಥಾ, ಭಿಕ್ಖು, ತೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಾತಿಕಾ ವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಅಪುಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಕಿಂಸುಕೇ ಕಙ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸುಂ, ಏವಂ ತ್ವಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮೇ ಕಙ್ಖಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೮.“ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಞಾಣೇಹಿ, ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಜಾನಿತಾ।
ತೇ ವೇ ಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖನ್ತಿ, ಕಿಂಸುಕಸ್ಮಿಂವ ಭಾತರೋ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಥಾ ತೇ ಭಾತರೋ ಸಬ್ಬೇಸು ಠಾನೇಸು ಕಿಂಸುಕಸ್ಸ ಅದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಕಙ್ಖಿಂಸು, ಏವಂ ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣೇಹಿ ಯೇಸಂ ಸಬ್ಬೇ ಛಫಸ್ಸಾಯತನಖನ್ಧಭೂತಧಾತುಭೇದಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಜಾನಿತಾ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅನಧಿಗತತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿವಿದ್ಧಾ, ತೇ ವೇ ತೇಸು ಫಸ್ಸಾಯತನಾದಿಧಮ್ಮೇಸು ಕಙ್ಖನ್ತಿ ಯಥಾ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ಕಿಂಸುಕಸ್ಮಿಂ ಚತ್ತಾರೋ ಭಾತರೋತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಕಿಂಸುಕೋಪಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೪೯] ೯. ಸಾಲಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಮಹಾಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರೇಕಂ ಕುಮಾರಕಂ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಪೀಳೇನ್ತೋ ತತ್ಥ ವಿಹರತಿ। ಸಾಮಣೇರೋ ಪೀಳಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿ। ಥೇರೋ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಉಪಲಾಪೇತಿ “ಕುಮಾರ, ತವ ಚೀವರಂ ತವೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಪತ್ತೋಪಿ, ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಪತ್ತಚೀವರಮ್ಪಿ ತವೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏಹಿ ಪಬ್ಬಜಾಹೀ”ತಿ। ಸೋ “ನಾಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾಪಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಪಬ್ಬಜಿ । ಅಥ ನಂ ಪಬ್ಬಜಿತದಿವಸತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ಥೇರೋ ವಿಹೇಠೇಸಿ। ಸೋ ಪೀಳಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಪುನ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನೇಕವಾರಂ ಯಾಚನ್ತೇಪಿ ತಸ್ಮಿಂ “ತ್ವಂ ನೇವ ಮಂ ಸಹಸಿ, ನ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಸಿ, ಗಚ್ಛ ನ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ನ ಪಬ್ಬಜಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಆವುಸೋ, ಸುಹದಯೋ ವತ ಸೋ ದಾರಕೋ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಆಸಯಂ ಞತ್ವಾ ನ ಪಬ್ಬಜೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ ಸುಹದಯೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸುಹದಯೋವ, ಏಕವಾರಂ ಏತಸ್ಸ ದೋಸಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಪುನ ಉಪಗಚ್ಛೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಧಞ್ಞವಿಕ್ಕಯೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೋ ಏಕಂ ಮಕ್ಕಟಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ಓಸಧಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತೇನ ಸಪ್ಪಂ ಕೀಳಾಪೇನ್ತೋ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಸ್ಸವೇ ಘುಟ್ಠೇ ಉಸ್ಸವಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ "ಇಮಂ ಮಾ ಪಮಜ್ಜೀ"ತಿ ತಂ ಮಕ್ಕಟಂ ತಸ್ಸ ಧಞ್ಞವಾಣಿಜಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಉಸ್ಸವಂ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಹಂ ಮಕ್ಕಟೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಮಕ್ಕಟೋ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾವ ಧಞ್ಞಾಪಣತೋ ವೇಗೇನ ನಿಕ್ಖಮಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ವೇಳುಪೇಸಿಕಾಯ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ। ಮಕ್ಕಟೋ ತಸ್ಸ ನಿದ್ದಾಯನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಬನ್ಧನಂ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಂ ಆರುಯ್ಹ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಿಂ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಪಾತೇಸಿ। ಸೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಉಲ್ಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಧುರವಚನೇನ ನಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ರುಕ್ಖಾ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಲಾಪೇನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೮."ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ತ್ವಞ್ಚ ನೋ ಹೇಸ್ಸಸಿ ಇಸ್ಸರೋ ಕುಲೇ।
ಓರೋಹ ದುಮಸ್ಮಾ ಸಾಲಕ, ಏಹಿ ದಾನಿ ಘರಕಂ ವಜೇಮಸೇ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಏಕಪುತ್ತಕೋ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಕುಲೇ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾನಂ ಇಸ್ಸರೋ, ಏತಮ್ಹಾ ರುಕ್ಖಾ ಓತರ, ಏಹಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ। **ಸಾಲಕಾ**ತಿ ನಾಮೇನ ಆಲಪನ್ತೋ ಆಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಕ್ಕಟೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯೯."ನನು ಮಂ ಸುಹದಯೋತಿ ಮಞ್ಞಸಿ, ಯಞ್ಚ ಮಂ ಹನಸಿ ವೇಳುಯಟ್ಠಿಯಾ।
ಪಕ್ಕಮ್ಬವನೇ ರಮಾಮಸೇ, ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಘರಕಂ ಯಥಾಸುಖ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನನು ಮಂ ಸುಹದಯೋತಿ ಮಞ್ಞಸೀ**ತಿ ನನು ತ್ವಂ ಮಂ "ಸುಹದಯೋ"ತಿ ಮಞ್ಞಸಿ, "ಸುಹದಯೋ ಅಯ"ನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಞ್ಚ ಮಂ ಹನಸಿ ವೇಳುಯಟ್ಠಿಯಾ**ತಿ ಯಂ ಮಂ ಏವಂ ಅತಿಮಞ್ಞಸಿ, ಯಞ್ಚ ವೇಳುಪೇಸಿಕಾಯ ಹನಸಿ, ತೇನಾಹಂ ನಾಗಚ್ಛಾಮೀತಿ ದೀಪೇತಿ। ಅಥ ನಂ "ಮಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ **ಪಕ್ಕಮ್ಬವನೇ ರಮಾಮಸೇ, ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಘರಕಂ ಯಥಾಸುಖ**"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೋಪಿ ಅನತ್ತಮನೋ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಕ್ಕಟೋ ಸಾಮಣೇರೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೋ ಮಹಾಥೇರೋ, ಧಞ್ಞವಾಣಿಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಾಲಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೫೦] ೧೦. ಕಪಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಯಂ ಇಸೀ ಉಪಸಮಸಂಯಮೇ ರತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕುಹಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಕುಹಕಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ಭಿಕ್ಖು ನಿಯ್ಯಾನಿಕೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕುಹಕವತ್ತಂ ಪೂರೇತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಸ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕುಹಕೋಯೇವ, ಅಗ್ಗಿಮತ್ತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಮಕ್ಕಟೋ ಹುತ್ವಾ ಕೋಹಞ್ಞಮಕಾಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಮತಾಯ ಪುತ್ತಂ ಅಙ್ಕೇನಾದಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಪುತ್ತಂ ತಾಪಸಕುಮಾರಕಂ ಕತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ವಸ್ಸಾರತ್ತಸಮಯೇ ಅಚ್ಛಿನ್ನಧಾರೇ ದೇವೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಏಕೋ ಮಕ್ಕಟೋ ಸೀತಪೀಳಿತೋ ದನ್ತೇ ಖಾದನ್ತೋ ಕಮ್ಪನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹನ್ತೇ ದಾರುಕ್ಖನ್ಧೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಚಕೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಪುತ್ತಕೋಪಿಸ್ಸ ಪಾದೇ ಪರಿಮಜ್ಜಮಾನೋ ನಿಸೀದಿ। ಸೋ ಮಕ್ಕಟೋ ಏಕಸ್ಸ ಮತತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಕಾನಿ ವಕ್ಕಲಾನಿ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಚ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಚ ಅಜಿನಚಮ್ಮಂ ಅಂಸೇ ಕತ್ವಾ ಕಾಜಕಮಣ್ಡಲುಂ ಆದಾಯ ಇಸಿವೇಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ಕುಹಕಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಾಪಸಕುಮಾರಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತಾತ, ತಾಪಸೋ ಏಕೋ ಸೀತಪೀಳಿತೋ ಕಮ್ಪಮಾನೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಇಧ ನಂ ಪಕ್ಕೋಸಥ, ವಿಸಿಬ್ಬೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಿತರಂ ಆಯಾಚನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೦."ಅಯಂ ಇಸೀ ಉಪಸಮಸಂಯಮೇ ರತೋ, ಸ ತಿಟ್ಠತಿ ಸಿಸಿರಭಯೇನ ಅಟ್ಟಿತೋ।
ಹನ್ದ ಅಯಂ ಪವಿಸತುಮಂ ಅಗಾರಕಂ, ವಿನೇತು ಸೀತಂ ದರಥಞ್ಚ ಕೇವಲ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಪಸಮಸಂಯಮೇ ರತೋ**ತಿ ರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸಉಪಸಮೇ ಚ ಸೀಲಸಂಯಮೇ ಚ ರತೋ। **ಸ ತಿಟ್ಠತೀ**ತಿ ಸೋ ತಿಟ್ಠತಿ। **ಸಿಸಿರಭಯೇನಾ**ತಿ ವಾತವುಟ್ಠಿಜನಿತಸ್ಸ ಸಿಸಿರಸ್ಸ ಭಯೇನ। **ಅಟ್ಟಿತೋ**ತಿ ಪೀಳಿತೋ। **ಪವಿಸತುಮ**ನ್ತಿ ಪವಿಸತು ಇಮಂ। **ಕೇವಲ**ನ್ತಿ ಸಕಲಂ ಅನವಸೇಸಂ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಮಕ್ಕಟಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೧."ನಾಯಂ ಇಸೀ ಉಪಸಮಸಂಯಮೇ ರತೋ, ಕಪೀ ಅಯಂ ದುಮವರಸಾಖಗೋಚರೋ।
ಸೋ ದೂಸಕೋ ರೋಸಕೋ ಚಾಪಿ ಜಮ್ಮೋ, ಸಚೇ ವಜೇಮಮ್ಪಿ ದೂಸೇಯ್ಯಗಾರ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಮವರಸಾಖಗೋಚರೋ**ತಿ ದುಮವರಾನಂ ಸಾಖಗೋಚರೋ। **ಸೋ ದೂಸಕೋ ರೋಸಕೋ ಚಾಪಿ ಜಮ್ಮೋ**ತಿ ಸೋ ಏವಂ ಗತಗತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ದೂಸನತೋ ದೂಸಕೋ, ಘಟ್ಟನತಾಯ ರೋಸಕೋ, ಲಾಮಕಭಾವೇನ ಜಮ್ಮೋ। **ಸಚೇ ವಜೇ**ತಿ ಯದಿ ಇಮಂ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ವಜೇ ಪವಿಸೇಯ್ಯ, ಸಬ್ಬಂ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕರಣೇನ ಚ ಅಗ್ಗಿದಾನೇನ ಚ ದೂಸೇಯ್ಯಾತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉಮ್ಮುಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಸನ್ತಾಸೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ವನಂ ಪಕ್ಖನ್ತೋ ತಥಾ ಪಕ್ಖನ್ತೋವ ಅಹೋಸಿ, ನ ಪುನ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ತಾಪಸಕುಮಾರಸ್ಸ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ಸೋಪಿ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪೋರಾಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯಪೇಸ ಕುಹಕೋಯೇವಾ"ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ ಕೇಚಿ ಅರಹನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ। "ತದಾ ಮಕ್ಕಟೋ ಕುಹಕಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲೋ, ಪಿತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಪಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಸಿಙ್ಗಾಲವಗ್ಗೋ ದಸಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಸಬ್ಬದಾಠೀ ಚ ಸುನಖೋ, ಗುತ್ತಿಲೋ ವಿಗತಿಚ್ಛಾ ಚ।
ಮೂಲಪರಿಯಾಯಂ ಬಾಲೋವಾದಂ, ಪಾದಞ್ಜಲಿ ಕಿಂ ಸುಕೋಪಮಂ।
ಸಾಲಕಂ ಕಪಿ ತೇ ದಸ॥

ಅಥ ವಗ್ಗುದ್ದಾನಂ -

ದಳ್ಹವಗ್ಗೋ ಚ ಸನ್ಥವೋ, ಕಲ್ಯಾಣಧಮ್ಮಾಸದಿಸೋ।
ರೂಹಕೋ ದಳ್ಹವಗ್ಗೋ ಚ, ಬೀರಣಥಮ್ಭಕಾಸಾವೋ।
ಉಪಾಹನೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಚ, ದಸವಗ್ಗಾ ದುಕೇ ಸಿಯುಂ॥

ದುಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ತಿಕನಿಪಾತೋ

೧. ಸಙ್ಕಪ್ಪವಗ್ಗೋ

[೨೫೧] ೧. ಸಙ್ಕಪ್ಪರಾಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಙ್ಕಪ್ಪರಾಗಧೋತೇನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿನಗರವಾಸೀ ಕಿರೇಕೋ ಕುಲಪುತ್ತೋ ಸಾಸನೇ ಉರಂ ದತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಮರಾಗೋ ಅನಭಿರತೋ ವಿಚರಿ। ತಮೇನಂ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾದಯೋ ದಿಸ್ವಾ ಅನಭಿರತಿಕಾರಣಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ವಿಬ್ಭಮಿತುಕಾಮಭಾವಮಸ್ಸ ಞತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಸತ್ಥಾ ನಾಮ ಕಾಮರಾಗಾದಿಕಿಲೇಸಪೀಳಿತಾನಂ ಕಿಲೇಸೇ ಹಾರೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ದೇತಿ, ಏಹಿ ತಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆದಾಯ ಅಗಮಂಸು। ಸತ್ಥಾರಾ ಚ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಿಚ್ಛಮಾನಕಞ್ಞೇವ ಭಿಕ್ಖುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ, ಭಿಕ್ಖು, ಪುಬ್ಬೇ ಝಾನಬಲೇನ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಕಿಲೇಸಾನಂ ವಿಸುದ್ಧಸತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸುಂ, ತಾದಿಸಂ ತುಚ್ಛಪುಗ್ಗಲಂ ಕಿಂಕಾರಣಾ ನ ಸಂಕಿಲೇಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವಿಸುದ್ಧಾಪಿ ಸತ್ತಾ ಸಂಕಿಲಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಉತ್ತಮಯಸಸಮಙ್ಗಿನೋಪಿ ಆಯಸಕ್ಯಂ ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಪಗೇವ ಅಪರಿಸುದ್ಧಾ। ಸಿನೇರುಕಮ್ಪನಕವಾತೋ ಪುರಾಣಪಣ್ಣಕಸಟಂ ಕಿಂ ನ ಕಮ್ಪೇಸ್ಸತಿ, ಬೋಧಿತಲೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝನಕಸತ್ತಂ ಅಯಂ ಕಿಲೇಸೋ ಆಲೋಳೇಸಿ, ತಾದಿಸಂ ಕಿಂ ನ ಆಲೋಳೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಕತದಾರಪರಿಗ್ಗಹೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ತೇಸಂ ಮತಕಿಚ್ಚಾನಿ ಕತ್ವಾ ಹಿರಞ್ಞೋಲೋಕನಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಇದಂ ಧನಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಯೇಹಿ ಪನೇತಂ ಸಮ್ಭತಂ, ತೇ ನ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತೀ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸರೀರಾ ಸೇದಾ ಮುಚ್ಚಿಂಸು। ಸೋ ಘರಾವಾಸೇ ಚಿರಂ ವಸನ್ತೋ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಅಸ್ಸುಮುಖಂ ಞಾತಿಸಙ್ಘಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ರಮಣೀಯೇ ಪದೇಸೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಉಞ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ವನಮೂಲಫಲಾದೀಹಿ ಯಾಪೇನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಂ ಉಪಸೇವಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಮೇ ಸರೀರಞ್ಚೇವ ಥಿರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಜಙ್ಘವಿಹಾರೋ ಚ ಕತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಯೇ ಚ ಮಾದಿಸಸ್ಸ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ವಾ ದಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಭಿವಾದನಾದೀನಿ ವಾ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ।

ಸೋ ಹಿಮವನ್ತಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನವೇಲಾಯ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರಾಜುಯ್ಯಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಸಾರುಪ್ಪಂ, ಏತ್ಥ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಝಾನಸುಖೇನ ರತ್ತಿಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ಜಟಾಜಿನವಕ್ಕಲಾನಿ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಆದಾಯ ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಸನ್ತಮಾನಸೋ ಇರಿಯಾಪಥಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯುಗಮತ್ತದಸ್ಸನೋ ಹುತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಾಯ ಅತ್ತನೋ ರೂಪಸಿರಿಯಾ ಲೋಕಸ್ಸ ಲೋಚನಾನಿ ಆಕಡ್ಢೇನ್ತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಯ ಚರನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ರಾಜಾ ಮಹಾತಲೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ವಾತಪಾನನ್ತರೇನ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಇರಿಯಾಪಥಸ್ಮಿಞ್ಞೇವ ಪಸೀದಿತ್ವಾ "ಸಚೇ ಸನ್ತಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಸ್ಸ ತೇನ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ತಂ ತಾಪಸಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಏಕಂ ಅಮಚ್ಚಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ರಾಜಾ,

ಭನ್ತೇ, ತಂ ಪಕ್ಕೋಸತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಹಾಪುಞ್ಞ, ಅಮ್ಹೇ ರಾಜಾ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಆಹ। "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಯಾವಾಹಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ತಾವ ಇಧೇವ ಹೋಥಾ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕುಲೂಪಕತಾಪಸೋ ನತ್ಥಿ, ಗಚ್ಛ, ನಂ ಆನೇಹೀ"ತಿ ಸಯಮ್ಪಿ ವಾತಪಾನೇನ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ವನ್ದನ್ತೋ "ಇತೋ ಏಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ದತ್ವಾ ಮಹಾತಲಂ ಅಭಿರುಹಿ।

ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪಾದಿತೇಹಿ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕಭತ್ತೇಹಿ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಪಞ್ಹಬ್ಯಾಕರಣೇನ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಸೀದಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹೇ ಕತ್ಥವಾಸಿಕಾ , ಕುತೋ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಹಿಮವನ್ತವಾಸಿಕಾ ಮಯಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಹಿಮವನ್ತತೋ ಆಗತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಪುನ "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವಸ್ಸಾರತ್ತಕಾಲೇ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಬದ್ಧವಾಸೋ ನಾಮ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ರಾಜುಯ್ಯಾನೇ ವಸಥ, ತುಮ್ಹೇ ಚ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ನ ಕಿಲಮಿಸ್ಸಥ, ಅಹಞ್ಚ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಚಙ್ಕಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾನಿಪಿ ರತ್ತಿಟ್ಠಾನದಿವಾಟ್ಠಾನಾದೀನಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ "ಸುಖೇನ ವಸಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾದಸ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ತತ್ಥೇವ ವಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕುಪಿತೋ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವೂಪಸಮನತ್ಥಾಯ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ದೇವಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ತಯಾ ನಗರೇ ಓಹೀಯಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಥೇಥ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಸೀಲವನ್ತಂ ತಾಪಸಂ, ಭದ್ದೇ"ತಿ। "ದೇವ, ನಾಹಂ ತಸ್ಮಿಂ ಪಮಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಪಟಿಜಗ್ಗನಂ ಮಮ ಭಾರೋ, ತುಮ್ಹೇ ನಿರಾಸಙ್ಕಾ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗತೋ, ದೇವೀಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ತಥೇವ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಗತಕಾಲೇ ನಿಬದ್ಧವೇಲಾಯಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ರುಚಿತಾಯ ವೇಲಾಯ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಅತಿಚಿರಾಯನ್ತೇ ದೇವೀ ಸಬ್ಬಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ನೀಚಮಞ್ಚಕಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಮಟ್ಠಸಾಟಕಂ ಸಿಥಿಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಆದಾಯ ಆಕಾಸೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಮಹಾವಾತಪಾನದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸ ವಕ್ಕಲಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಸಹಸಾ ಉಟ್ಠಹಮಾನಾಯ ದೇವಿಯಾ ಸರೀರಾ ಮಟ್ಠಸಾಟಕೋ ಭಸ್ಸಿತ್ಥ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ವಿಸಭಾಗಾರಮ್ಮಣಂ ದಿಸ್ವಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುಭವಸೇನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಝಾನಬಲೇನ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋಪಿ ಕಿಲೇಸೋ ಕರಣ್ಡಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಆಸೀವಿಸೋ ವಿಯ ಫಣಂ ಕತ್ವಾ ಉಟ್ಠಹಿ, ಖೀರರುಕ್ಖಸ್ಸ ವಾಸಿಯಾ ಆಕೋಟಿತಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಕಿಲೇಸುಪ್ಪಾದನೇನ ಸಹೇವ ಝಾನಙ್ಗಾನಿ ಪರಿಹಾಯಿಂಸು, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅಪರಿಪುಣ್ಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಸಯಂ ಪಕ್ಖಚ್ಛಿನ್ನಕಾಕೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ , ನಿಸೀದಾಪಿಯಮಾನೋಪಿ ನ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ದೇವೀ ಸಬ್ಬಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನೇಯೇವ ಪಕ್ಖಿಪಿ। ಯಥಾ ಚ ಪುಬ್ಬೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇನ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನೇವ ಗಚ್ಛತಿ, ಏವಂ ತಂ ದಿವಸಂ ಗನ್ತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಭತ್ತಂ ಪನ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಹಾನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ದೇವೀಪಿ ಅಸ್ಸ ಅತ್ತನಿ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಸೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾವ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚಕೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ದೇವಿಯಾ ಏವರೂಪಾ ಹತ್ಥಸೋಭಾ ಪಾದಸೋಭಾ, ಏವರೂಪಂ ಕಟಿಪರಿಯೋಸಾನಂ, ಏವರೂಪಂ ಊರುಲಕ್ಖಣ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಭತ್ತಂ ಪೂತಿಕಂ ಅಹೋಸಿ ನೀಲಮಕ್ಖಿಕಾಪರಿಪುಣ್ಣಂ।

ಅಥ ರಾಜಾ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ವೂಪಸಮೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗತೋ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಅಗನ್ತ್ವಾವ "ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಕ್ಲಾಪಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ದಿಸ್ವಾ "ಪಕ್ಕನ್ತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಅನ್ತೋಪವಿಟ್ಠೋ ತಂ ನಿಪನ್ನಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕೇನಚಿ ಅಫಾಸುಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪೂತಿಭತ್ತಂ

ಛಡ್ಡಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಪೇತ್ವಾ “ಭನ್ತೇ, ಕಿಂ ತೇ ಅಫಾಸುಕ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ವಿದ್ಧೋಸ್ಮಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಮಮ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇಹಿ ಮಯಿ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭನ್ತೇಹಿ ‘ಮಮಾಯನಟ್ಠಾನಮಸ್ಸ ದುಬ್ಬಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ’ತಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏಸ ವಿದ್ಧೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ಸರೀರಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ವಿದ್ಧಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ವಿದ್ಧಟ್ಠಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ “ಕತ್ಥ ವಿದ್ಧೋಸಿ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ನಾಹಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಞ್ಞೇನ ವಿದ್ಧೋ, ಅಹಂ ಪನ ಅತ್ತನಾವ ಅತ್ತಾನಂ ಹದಯೇ ವಿಜ್ಝಿ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧. “ಸಙ್ಕಪ್ಪರಾಗಧೋತೇನ, ವಿತಕ್ಕನಿಸಿತೇನ ಚ।
ನಾಲಙ್ಕತೇನ ಭದ್ರೇನ, ಉಸುಕಾರಾಕತೇನ ಚ॥

೨. “ನ ಕಣ್ಣಾಯತಮುತ್ತೇನ, ನಾಪಿ ಮೋರೂಪಸೇವಿನಾ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಹದಯೇ ವಿದ್ಧೋ, ಸಬ್ಬಙ್ಗಪರಿದಾಹಿನಾ॥

೩. “ಆವೇಧಞ್ಚ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಯತೋ ರುಹಿರಮಸ್ಸವೇ।
ಯಾವ ಅಯೋನಿಸೋ ಚಿತ್ತಂ, ಸಯಂ ಮೇ ದುಕ್ಖಮಾಭತ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಙ್ಕಪ್ಪರಾಗಧೋತೇನಾ**ತಿ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಸಮ್ಪಯುತ್ತರಾಗಧೋತೇನ। **ವಿತಕ್ಕನಿಸಿತೇನ ಚಾ**ತಿ ತೇನೇವ ರಾಗೋದಕೇನ ವಿತಕ್ಕಪಾಸಾಣೇ ನಿಸಿತೇನ। **ನಾಲಙ್ಕತೇನ ಭದ್ರೇನಾ**ತಿ ನೇವ ಅಲಙ್ಕತೇನ ಭದ್ರೇನ, ಅನಲಙ್ಕತೇನ ಬೀಭಚ್ಛೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಸುಕಾರಾಕತೇನ ಚಾ**ತಿ ಉಸುಕಾರೇಹಿಪಿ ಅಕತೇನ। **ನ ಕಣ್ಣಾಯತಮುತ್ತೇನಾ**ತಿ ಯಾವ ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಚೂಳಕಂ ಆಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಅಮುತ್ತಕೇನ। **ನಾಪಿ ಮೋರೂಪಸೇವಿನಾ**ತಿ ಮೋರಪತ್ತಗಿಜ್ಝಪತ್ತಾದೀಹಿ ಅಕತೂಪಸೇವನೇನ। **ತೇನಮ್ಹಿ ಹದಯೇ ವಿದ್ಧೋ**ತಿ ತೇನ ಕಿಲೇಸಕಣ್ಡೇನಾಹಂ ಹದಯೇ ವಿದ್ಧೋ ಅಮ್ಹಿ। **ಸಬ್ಬಙ್ಗಪರಿದಾಹಿನಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅಙ್ಗಾನಿ ಪರಿದಹನಸಮತ್ಥೇನ। ಮಹಾರಾಜ, ತೇನ ಹಿ ಕಿಲೇಸಕಣ್ಡೇನ ಹದಯೇ ವಿದ್ಧಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಮ ಅಗ್ಗಿ ಪದಿತ್ತಾನಿವ ಸಬ್ಬಾನಿ ಅಙ್ಗಾನಿ ಡಯ್ಹನ್ತೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಆವೇಧಞ್ಚ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ ವಿದ್ಧಟ್ಠಾನೇ ವಣಞ್ಚ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ। **ಯತೋ ರುಹಿರಮಸ್ಸವೇ**ತಿ ಯತೋ ಮೇ ಆವೇಧತೋ ಲೋಹಿತಂ ಪಗ್ಘರೇಯ್ಯ, ತಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಾವ ಅಯೋನಿಸೋ ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಯಾವಾ**ತಿ ದಳ್ಹತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ, ಅತಿವಿಯ ದಳ್ಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಯೋನಿಸೋ ಚಿತ್ತಂ ವಡ್ಢಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಯಂ ಮೇ ದುಕ್ಖಮಾಭತ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾವ ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ದುಕ್ಖಂ ಆನೀತನ್ತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಪಣ್ಣಸಾಲತೋ ಬಹಿ ಕತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ನಟ್ಠಂ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ರಾಜಾನಂ ಓವದಿತ್ವಾ “ಮಹಾರಾಜ, ಅಹಂ ಹಿಮವನ್ತಮೇವ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ನ ಸಕ್ಕಾ, ಭನ್ತೇ, ಗನ್ತು”ನ್ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ “ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಾ ಇಧ ವಸನ್ತೇನ ಏವರೂಪೋ ವಿಪ್ಪಕಾರೋ ಪತ್ತೋ, ಇದಾನಿ ನ ಸಕ್ಕಾ ಇಧ ವಸಿತು”ನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ। “ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಙ್ಕಪ್ಪರಾಗಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೫೨] ೨. ತಿಲಮುಟ್ಠಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಜ್ಜಾಪಿ ಮೇ ತಂ ಮನಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಕೋಧನಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ, ಭಿಕ್ಖು, ಕೋಧನೋ ಅಹೋಸಿ ಉಪಾಯಾಸಬಹುಲೋ, ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ವುತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಕುಪ್ಪಿ ಅಭಿಸಜ್ಜಿ, ಕೋಪಞ್ಚ ದೋಸಞ್ಚ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಕೋಧನೋ ಉಪಾಯಾಸಬಹುಲೋ ಉದ್ಧನೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಲೋಣಂ ವಿಯ ತಟತಟಾಯನ್ತೋ ವಿಚರತಿ, ಏವರೂಪೇ ನಿಕ್ಕೋಧನೇ ಬುದ್ಧಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಕೋಧಮತ್ತಮ್ಪಿ ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಕೋಧನೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಯಂ ಕೋಧನೋ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಕುಮಾರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋ ಚ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತೇ "ಏವಂ ಏತೇ ನಿಹತಮಾನದಪ್ಪಾ ಸೀತುಣ್ಹಕ್ಖಮಾ ಲೋಕಚಾರಿತ್ತಞ್ಞೂ ಚ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ನಗರೇ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖಆಚರಿಯೇ ವಿಜ್ಜಮಾನೇಪಿ ಸಿಪ್ಪುಗ್ಗಹಣತ್ಥಾಯ ದೂರೇ ತಿರೋರಟ್ಠಂ ಪೇಸೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ರಾಜಾ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕಂ ಪುತ್ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಪಟಲಿಕಉಪಾಹನಾ ಚ ಪಣ್ಣಚ್ಛತ್ತಞ್ಚ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ದತ್ವಾ "ತಾತ, ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಪತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯೇ ಮಾಣವಕಾನಂ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಘರದ್ವಾರೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೇ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಠಿತೋ ಆಚರಿಯಂ ಅದ್ದಸ, ತತ್ಥೇವ ಉಪಾಹನಾ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಛತ್ತಞ್ಚ ಅಪನೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಕಿಲನ್ತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕಸಙ್ಗಹಂ ಕಾರೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ ಭುತ್ತಭೋಜನೋ ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ, "ಕುತೋ ಆಗತೋಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಬಾರಾಣಸಿತೋ"ತಿ ಆಹ। "ಕಸ್ಸ ಪುತ್ತೋಸೀ"ತಿ? "ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ"ತಿ। "ಕೇನತ್ಥೇನಾಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹತ್ಥಾಯಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ತೇ ಆಚರಿಯಭಾಗೋ ಆಭತೋ, ಉದಾಹು ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಹೋತುಕಾಮೋಸೀ"ತಿ? ಸೋ "ಆಚರಿಯಭಾಗೋ ಮೇ ಆಭತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲೇ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿ।

ಧಮ್ಮನ್ತೇವಾಸಿಕಾ ದಿವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಆಚರಿಯಭಾಗದಾಯಕಾ ಗೇಹೇ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಮೇವ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಸೋಪಿ ಆಚರಿಯೋ ಸಲ್ಲಹುಕೇನ ಸುಭನಕ್ಖತ್ತೇನ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಕುಮಾರೋಪಿ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಆಚರಿಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥೇಕಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ತಿಲಾನಿ ಸೇತೇ ಕತ್ವಾ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ರಕ್ಖಮಾನಾ ನಿಸೀದಿ। ಕುಮಾರೋ ಸೇತತಿಲೇ ದಿಸ್ವಾ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ತಿಲಮುಟ್ಠಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿ, ಮಹಲ್ಲಿಕಾ "ತಣ್ಹಾಲುಕೋ ಏಸೋ"ತಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇಪಿ ತಾಯ ವೇಲಾಯ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿ, ಸಾಪಿ ನಂ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಆಹ। ಇತರೋ ತತಿಯದಿವಸೇಪಿ ತಥೇವಾಕಾಸಿ, ತದಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ "ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಅತ್ತನೋ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಹಿ ಮಂ ವಿಲುಮ್ಪಾಪೇತೀ"ತಿ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದಿ। ಆಚರಿಯೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತಂ , ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಸಾಮಿ, ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ತೇ ಮಯಾ ಕತಾನಂ ಸೇತತಿಲಾನಂ ಅಜ್ಜೇಕಂ ಮುಟ್ಠಿಂ ಖಾದಿ, ಹಿಯ್ಯೋ ಏಕಂ, ಪರೇ ಏಕಂ, ನನು ಏವಂ ಖಾದನ್ತೋ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಸಬ್ಬಂ ನಾಸೇಸ್ಸತೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಮಾ ರೋದಿ, ಮೂಲಂ ತೇ ದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ನ ಮೇ, ಸಾಮಿ, ಮೂಲೇನತ್ಥೋ, ಯಥಾ ಪನೇಸ ಕುಮಾರೋ ಪುನ ಏವಂ ನ ಕರೋತಿ, ತಥಾ ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಆಚರಿಯೋ "ತೇನ ಹಿ ಪಸ್ಸ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಮಾಣವೇಹಿ ತಂ ಕುಮಾರಂ ದ್ವೀಸು ಹತ್ಥೇಸು ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವೇಳುಪೇಸಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಮಾ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪಹರಿ। ಕುಮಾರೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ರತ್ತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಕತ್ವಾ ಪಾದಪಿಟ್ಠಿತೋ ಯಾವ ಕೇಸಮತ್ಥಕಾ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಓಲೋಕಿತಭಾವಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಕುಮಾರೋ ಸಿಪ್ಪಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ಅನುಯೋಗಂ ದತ್ವಾ ಮಾರಾಪೇತಬ್ಬೋ ಏಸ ಮಯಾ"ತಿ ತೇನ ಕತದೋಸಂ ಹದಯೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ

ಆಚರಿಯಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಯದಾಹಂ, ಆಚರಿಯ, ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ತದಾ ತುಮ್ಹೇ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ಸಸಿನೇಹೋ ವಿಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ರಾಜಾ "ಜೀವಮಾನೇನ ಮೇ ಪುತ್ತೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಜೀವಮಾನೋವಸ್ಸ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುತ್ತಂ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ರಜ್ಜಸಿರಿಂ ಅನುಭವಮಾನೋ ಆಚರಿಯೇನ ಕತದೋಸಂ ಸರಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಕೋಧೋ "ಮಾರಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಪಕ್ಕೋಸನತ್ಥಾಯ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ। ಆಚರಿಯೋ "ತರುಣಕಾಲೇ ನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಮಜ್ಝಿಮವಯಕಾಲೇ "ಇದಾನಿ ನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ "ತಕ್ಕಸಿಲಾಚರಿಯೋ ಆಗತೋ"ತಿ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ತುಟ್ಠೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಂ ದಿಸ್ವಾವ ಕೋಧಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ರತ್ತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಕತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭೋ, ಅಜ್ಜಾಪಿ ಮೇ ಆಚರಿಯೇನ ಪಹಟಟ್ಠಾನಂ ರುಜ್ಜತಿ, ಆಚರಿಯೋ ನಲಾಟೇನ ಮಚ್ಚುಂ ಆದಾಯ 'ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗತೋ, ಅಜ್ಜಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೪. "ಅಜ್ಜಾಪಿ ಮೇ ತಂ ಮನಸಿ, ಯಂ ಮಂ ತ್ವಂ ತಿಲಮುಟ್ಠಿಯಾ।
ಬಾಹಾಯ ಮಂ ಗಹೇತ್ವಾನ, ಲಟ್ಠಿಯಾ ಅನುತಾಳಯಿ॥

೫. "ನನು ಜೀವಿತೇ ನ ರಮಸಿ, ಯೇನಾಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗತೋ।
ಯಂ ಮಂ ಬಾಹಾ ಗಹೇತ್ವಾನ, ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುತಾಳಯೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಮಂ ಬಾಹಾಯ ಮ**ನ್ತಿ ದ್ವೀಸು ಪದೇಸು ಉಪಯೋಗವಚನಂ ಅನುತಾಳನಗಹಣಾಪೇಕ್ಖಂ। ಯಂ ಮಂ ತ್ವಂ ತಿಲಮುಟ್ಠಿಯಾ ಕಾರಣಾ ಅನುತಾಳಯಿ, ಅನುತಾಳೇನ್ತೋ ಚ ಮಂ ಬಾಹಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುತಾಳಯಿ, ತಂ ಅನುತಾಳನಂ ಅಜ್ಜಾಪಿ ಮೇ ಮನಸೀತಿ ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ। **ನನು ಜೀವಿತೇ ನ ರಮಸೀ**ತಿ ಮಞ್ಞೇ ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಮ್ಹಿ ನಾಭಿರಮಸಿ। **ಯೇನಾಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗತೋ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇಧ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋಸಿ। **ಯಂ ಮಂ ಬಾಹಾ ಗಹೇತ್ವಾನಾ**ತಿ ಯಂ ಮಮ ಬಾಹಾ ಗಹೇತ್ವಾ, ಯಂ ಮಂ ಬಾಹಾಯ ಗಹೇತ್ವಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಅನುತಾಳಯೀ**ತಿ ತಯೋ ವಾರೇ ವೇಳುಲಟ್ಠಿಯಾ ತಾಳೇಸಿ, ಅಜ್ಜ ದಾನಿ ತಸ್ಸ ಫಲಂ ವಿನ್ದಾಹೀತಿ ನಂ ಮರಣೇನ ಸನ್ತಜ್ಜೇನ್ತೋ ಏವಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆಚರಿಯೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬. "ಅರಿಯೋ ಅನರಿಯಂ ಕುಬ್ಬನ್ತಂ, ಯೋ ದಣ್ಡೇನ ನಿಸೇಧತಿ।
ಸಾಸನಂ ತಂ ನ ತಂ ವೇರಂ, ಇತಿ ನಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ವಿದೂ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅರಿಯೋ**ತಿ ಸುನ್ದರಾಧಿವಚನಮೇತಂ। ಸೋ ಪನ ಅರಿಯೋ ಚತುಬ್ಬಿಧೋ ಹೋತಿ ಆಚಾರಅರಿಯೋ ದಸ್ಸನಅರಿಯೋ ಲಿಙ್ಗಅರಿಯೋ ಪಟಿವೇಧಅರಿಯೋತಿ। ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸೋ ವಾ ಹೋತು ತಿರಚ್ಛಾನೋ ವಾ, ಅರಿಯಾಚಾರೇ ಠಿತೋ **ಆಚಾರಅರಿಯೋ** ನಾಮ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ -

"ಅರಿಯವತ್ತಸಿ ವಕ್ಕಙ್ಗ, ಯೋ ಪಿಣ್ಡಮಪಚಾಯತಿ।
ಚಜಾಮಿ ತೇ ತಂ ಭತ್ತಾರಂ, ಗಚ್ಛಥೂಭೋ ಯಥಾಸುಖ"ನ್ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧೧.೧೦೬)।

ರೂಪೇನ ಪನ ಇರಿಯಾಪಥೇನ ಚ ಪಾಸಾದಿಕೇನ ದಸ್ಸನೀಯೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ದಸ್ಸನಅರಿಯೋ ನಾಮ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ -

“ಅರಿಯಾವಕಾಸೋಸಿ ಪಸನ್ನನೇತ್ತೋ, ಮಞ್ಞೇ ಭವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಕುಲಮ್ಹಾ।
ಕಥಂ ನು ಚಿತ್ತಾನಿ ಪಹಾಯ ಭೋಗೇ, ಪಬ್ಬಜಿ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಘರಾ ಸಪಞ್ಞಾ”ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೨.೧೭.೧೪೩)।

ನಿವಾಸನಪಾರುಪನಲಿಙ್ಗಗ್ಗಹಣೇನ ಪನ ಸಮಣಸದಿಸೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತೋ ದುಸ್ಸೀಲೋಪಿ ಲಿಙ್ಗಅರಿಯೋ ನಾಮ। ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ -

“ಛದನಂ ಕತ್ವಾನ ಸುಬ್ಬತಾನಂ, ಪಕ್ಖನ್ದೀ ಕುಲದೂಸಕೋ ಪಗಬ್ಭೋ।
ಮಾಯಾವೀ ಅಸಞ್ಞತೋ ಪಲಾಪೋ, ಪತಿರೂಪೇನ ಚರಂ ಸ ಮಗ್ಗದೂಸೀ”ತಿ॥

ಬುದ್ಧಾದಯೋ ಪನ ಪಟಿವೇಧಅರಿಯಾ ನಾಮ। ತೇನ ವುತ್ತಂ - “ಅರಿಯಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಚ ಬುದ್ಧಸಾವಕಾ ಚಾ”ತಿ। ತೇಸು ಇಧ ಆಚಾರಅರಿಯೋವ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ।

ಅನರಿಯನ್ತಿ ದುಸ್ಸೀಲಂ ಪಾಪಧಮ್ಮಂ। **ಕುಬ್ಬನ್ತ**ನ್ತಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಕಂ ಪಞ್ಚವಿಧದುಸ್ಸೀಲ್ಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಂ, ಏಕಮೇವ ವಾ ಏತಂ ಅತ್ಥಪದಂ, ಅನರಿಯಂ ಹೀನಂ ಲಾಮಕಂ ಪಞ್ಚವೇರಭಯಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ। **ಯೋತಿ** ಖತ್ತಿಯಾದೀಸು ಯೋ ಕೋಚಿ। **ದಣ್ಡೇನಾತಿ** ಯೇನ ಕೇನಚಿ ಪಹರಣಕೇನ। **ನಿಸೇಧತೀತಿ** “ಮಾ ಪುನ ಏವರೂಪಂ ಕರೀ”ತಿ ಪಹರನ್ತೋ ನಿವಾರೇತಿ। **ಸಾಸನಂ ತಂ ನ ತಂ ವೇರ**ನ್ತಿ ತಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕರೋನ್ತೇ ಪುತ್ತಧೀತರೋ ವಾ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇ ವಾ ಏವಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿಸೇಧನಂ ನಾಮ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಸಾಸನಂ ಅನುಸಿಟ್ಠಿ ಓವಾದೋ, ನ ವೇರಂ। **ಇತಿ ನಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ವಿದೂತಿ** ಏವಮೇತಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ಜಾನನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ, ಮಹಾರಾಜ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಏವಂ ಜಾನ, ನ ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ ವೇರಂ ಕಾತುಂ ಅರಹಸಿ। ಸಚೇ ಹಿ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಾ ಏವಂ ಸಿಕ್ಖಾಪಿತೋ ನಾಭವಿಸ್ಸ, ಅಥ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ಪೂವಸಕ್ಖಲಿಆದೀನಿ ಚೇವ ಫಲಾಫಲಾದೀನಿ ಚ ಹರನ್ತೋ ಚೋರಕಮ್ಮೇಸು ಪಲುದ್ಧೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದನಪನ್ಥದೂಹನಗಾಮಘಾತಕಾದೀನಿ ಕತ್ವಾ “ರಾಜಾಪರಾಧಿಕೋ ಚೋರೋ”ತಿ ಸಹೋಡ್ಢಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಿತೋ “ಗಚ್ಛಥಸ್ಸ ದೋಸಾನುರೂಪಂ ದಣ್ಡಂ ಉಪನೇಥಾ”ತಿ ದಣ್ಡಭಯಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸ, ಕುತೋ ತೇ ಏವರೂಪಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಭವಿಸ್ಸ, ನನು ಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇದಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ತಯಾ ಲದ್ಧನ್ತಿ ಏವಂ ಆಚರಿಯೋ ರಾಜಾನಂ ಸಞ್ಞಾಪೇಸಿ । ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಅಮಚ್ಚಾಪಿಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ, ದೇವ, ಇದಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಕ”ನ್ತಿ ಆಹಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ರಾಜಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಗುಣಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ “ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ತೇ, ಆಚರಿಯ, ದಮ್ಮಿ, ರಜ್ಜಂ ಪಟಿಚ್ಛಾ”ತಿ ಆಹ। ಆಚರಿಯೋ “ನ ಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ರಜ್ಜೇನತ್ಥೋ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ರಾಜಾ ತಕ್ಕಸಿಲಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪುತ್ತದಾರಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ದತ್ವಾ ತಮೇವ ಪುರೋಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸೋವಾದೇ ಠಿತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೋಧನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಬಹೂ ಜನಾ ಸೋತಾಪನ್ನಸಕದಾಗಾಮಿಅನಾಗಾಮಿನೋ ಅಹೇಸುಂ। “ತದಾ ರಾಜಾ ಕೋಧನೋ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ತಿಲಮುಟ್ಠಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೫೩] ೩. ಮಣಿಕಣ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಮನ್ನಪಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಆಳವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಗ್ಗಾಳವೇ ಚೇತಿಯೇ ವಿಹರನ್ತೋ **ಕುಟಿಕಾರಸಿಕ್ಖಾಪದಂ** (ಪಾರಾ॰ ೩೪೨) ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಆಳವಕಾ ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಞ್ಞಾಚಿಕಾಯ ಕುಟಿಯೋ ಕಾರಯಮಾನಾ ಯಾಚನಬಹುಲಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಬಹುಲಾ ವಿಹರಿಂಸು

“ಪುರಿಸಂ ದೇಥ, ಪುರಿಸತ್ಥಕರಂ ದೇಥಾ”ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಾ। ಮನುಸ್ಸಾ ಉಪದ್ದುತಾ ಯಾಚನಾಯ ಉಪದ್ದುತಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಉಬ್ಬಿಜ್ಜಿಂಸುಪಿ ಉತ್ತಸಿಂಸುಪಿ ಪಲಾಯಿಂಸುಪಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಆಳವಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಥೇರಮ್ಪಿ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ಸೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಪುಬ್ಬಾಯಂ, ಆವುಸೋ, ಆಳವೀ ಸುಲಭಪಿಣ್ಡಾ, ಇದಾನಿ ಕಸ್ಮಾ ದುಲ್ಲಭಪಿಣ್ಡಾ ಜಾತಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವತಿ ಆಳವಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಗ್ಗಾಳವಚೇತಿಯೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಾರಣೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಆಳವಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ - “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಞ್ಞಾಚಿಕಾಯ ಕುಟಿಯೋ ಕಾರೇಥಾ”ತಿ। “ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗರಹಿತ್ವಾ “ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯಾಚನಾ ನಾಮೇಸಾ ಸತ್ತರತನಪರಿಪುಣ್ಣೇ ನಾಗಭವನೇ ವಸನ್ತಾನಂ ನಾಗಾನಮ್ಪಿ ಅಮನಾಪಾ, ಪಗೇವ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಯೇಸಂ ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಕಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತಾನಂ ಪಾಸಾಣತೋ ಮಂಸಂ ಉಪ್ಪಾಟನಕಾಲೋ ವಿಯ ಹೋತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾವಿಭವೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಆಧಾವಿತ್ವಾ ಪರಿಧಾವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣಕಾಲೇ ಅಞ್ಞೋಪಿ ಪುಞ್ಞವಾ ಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಮಾತು ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಭಾತರೋ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಸಿಂಸು। ತೇಸು ಜೇಟ್ಠಸ್ಸ ಉಪರಿಗಙ್ಗಾಯ ಪಣ್ಣಸಾಲಾ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅಧೋಗಙ್ಗಾಯ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮಣಿಕಣ್ಠೋ ನಾಮ ನಾಗರಾಜಾ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಮಾಣವಕವೇಸೇನ ವಿಚರನ್ತೋ ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸಿಕಾ ಅಹೇಸುಂ, ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು। ಮಣಿಕಣ್ಠೋ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಕನಿಟ್ಠತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೇನ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ತಾಪಸೇ ಸಿನೇಹೇನ ಅತ್ತಭಾವಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಭೋಗೇಹಿ ತಾಪಸಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಪರಿಸ್ಸಜಿತ್ವಾ ಉಪರಿಮುದ್ಧನಿ ಮಹನ್ತಂ ಫಣಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ವಸಿತ್ವಾ ತಂ ಸಿನೇಹಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ವಿನಿವೇಠೇತ್ವಾ ತಾಪಸಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ಭಯೇನ ಕಿಸೋ ಅಹೋಸಿ ಲೂಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪ್ಪಣ್ಡುಕಜಾತೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಭಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಪುಚ್ಛಿ - “ಕಿಸ್ಸ, ತ್ವಂ ಭೋ, ಕಿಸೋ ಲೂಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪ್ಪಣ್ಡುಕಜಾತೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ”ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ಪನ, ತ್ವಂ ಭೋ, ತಸ್ಸ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ನ ಇಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ನ ಇಚ್ಛಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಸೋ ಪನ ನಾಗರಾಜಾ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಕಿಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಮಣಿರತನ”ನ್ತಿ ಆಹ। ತೇನ ಹಿ ತ್ವಂ ತಸ್ಮಿಂ ನಾಗರಾಜೇ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನಿಸಿನ್ನೇಯೇವ “ಮಣಿಂ ಮೇ ದೇಹೀ”ತಿ ಯಾಚ, ಏವಂ ಸೋ ನಾಗೋ ತಂ ಭೋಗೇಹಿ ಅಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾವ ಗಮಿಸ್ಸತಿ। ಪುನದಿವಸೇ ಅಸ್ಸಮಪದದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಮೇವ ನಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಾಸಿ, ತತಿಯದಿವಸೇ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಠತ್ವಾ ಉದಕಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಮೇವ ನಂ ಯಾಚೇಯ್ಯಾಸಿ, ಏವಂ ಸೋ ತವ ಸನ್ತಿಕಂ ಪುನ ನ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀತಿ।

ತಾಪಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ನಾಗರಾಜಾನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಠಿತಮತ್ತಮೇವ “ಏತಂ ಅತ್ತನೋ ಪಿಳನ್ಧನಮಣಿಂ ಮೇ ದೇಹೀ”ತಿ ಯಾಚಿ, ಸೋ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾವ ಪಲಾಯಿ। ಅಥ ನಂ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಅಸ್ಸಮಪದದ್ವಾರೇ ಠತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಮೇವ “ಹಿಯ್ಯೋ ಮೇ ಮಣಿರತನಂ ನಾದಾಸಿ, ಅಜ್ಜ ದಾನಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಆಹ। ನಾಗೋ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾವ ಪಲಾಯಿ। ತತಿಯದಿವಸೇ ಉದಕತೋ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಮೇವ ನಂ “ಅಜ್ಜ ಮೇ ತತಿಯೋ ದಿವಸೋ ಯಾಚನ್ತಸ್ಸ, ದೇಹಿ ದಾನಿ ಮೇ ಏತಂ ಮಣಿರತನ”ನ್ತಿ ಆಹ। ನಾಗರಾಜಾ ಉದಕೇ ಠತ್ವಾವ ತಾಪಸಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೭. “ಮಮನ್ನಪಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಉಳಾರಂ, ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀಮಸ್ಸ ಮಣಿಸ್ಸ ಹೇತು।

ತಂ ತೇ ನ ದಸ್ಸಂ ಅತಿಯಾಚಕೋಸಿ, ನ ಚಾಪಿ ತೇ ಅಸ್ಸಮಮಾಗಮಿಸ್ಸಂ॥

೮. "ಸುಸೂ ಯಥಾ ಸಕ್ಖರಧೋತಪಾಣೀ, ತಾಸೇಸಿಮಂ ಸೇಲಂ ಯಾಚಮಾನೋ।
ತಂ ತೇ ನ ದಸ್ಸಂ ಅತಿಯಾಚಕೋಸಿ, ನ ಚಾಪಿ ತೇ ಅಸ್ಸಮಮಾಗಮಿಸ್ಸ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಮನ್ನಪಾನ**ನ್ತಿ ಮಮ ಯಾಗುಭತ್ತಾದಿದಿಬ್ಬಭೋಜನಂ ಅಟ್ಠಪಾನಕಭೇದಞ್ಚ ದಿಬ್ಬಪಾನಂ। **ವಿಪುಲ**ನ್ತಿ ಬಹು। **ಉಳಾರ**ನ್ತಿ ಸೇಟ್ಠಂ ಪಣೀತಂ। **ತಂ ತೇ**ತಿ ತಂ ಮಣಿಂ ತುಯ್ಹಂ। **ಅತಿಯಾಚಕೋಸೀ**ತಿ ಕಾಲಞ್ಚ ಪಮಾಣಞ್ಚ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ತೀಣಿ ದಿವಸಾನಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಯಂ ಮನಾಪಂ ಮಣಿರತನಂ ಯಾಚಮಾನೋ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಯಾಚಕೋಸಿ। **ನ ಚಾಪಿ ತೇ**ತಿ ನ ಕೇವಲಂ ನ ದಸ್ಸಂ, ಅಸ್ಸಮಮ್ಪಿ ತೇ ನಾಗಮಿಸ್ಸಂ। **ಸುಸೂ ಯಥಾ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಯುವಾ ತರುಣಮನುಸ್ಸೋ। **ಸಕ್ಖರಧೋತಪಾಣೀ**ತಿ ಸಕ್ಖರಾಯ ಧೋತಪಾಣಿ, ತೇಲೇನ ಪಾಸಾಣೇ ಧೋತಅಸಿಹತ್ಥೋ। **ತಾಸೇಸಿಮಂ ಸೇಲಂ ಯಾಚಮಾನೋ**ತಿ ಇಮಂ ಮಣಿಂ ಯಾಚನ್ತೋ ತ್ವಂ ಕಞ್ಚನಥರುಖಗ್ಗಂ ಅಬ್ಬಾಹಿತ್ವಾ "ಸೀಸಂ ತೇ ಛಿನ್ದಾಮೀ"ತಿ ವದನ್ತೋ ತರುಣಪುರಿಸೋ ವಿಯ ಮಂ ತಾಸೇಸಿ।

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಸೋ ನಾಗರಾಜಾ ಉದಕೇ ನಿಮುಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಾಗಭವನಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪಚ್ಚಾಗಞ್ಛಿ। ಅಥ ಸೋ ತಾಪಸೋ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನೀಯಸ್ಸ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನೇನ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಕಿಸೋ ಅಹೋಸಿ ಲೂಖೋ ದುಬ್ಬಣ್ಣೋ ಉಪ್ಪಣ್ಡುಪ್ಪಣ್ಡುಕಜಾತೋ ಧಮನಿಸನ್ಥತಗತ್ತೋ। ಅಥ ಜೇಟ್ಠತಾಪಸೋ "ಕನಿಟ್ಠಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಣ್ಡುರೋಗಿನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ತ್ವಂ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಪಣ್ಡುರೋಗೀ ಜಾತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನೀಯಸ್ಸ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಅದಸ್ಸನೇನಾ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ನಾಗರಾಜಾನಂ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯. "ನ ತಂ ಯಾಚೇ ಯಸ್ಸ ಪಿಯಂ ಜಿಗೀಸೇ, ದೇಸ್ಸೋ ಹೋತಿ ಅತಿಯಾಚನಾಯ।
ನಾಗೋ ಮಣಿಂ ಯಾಚಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ, ಅದಸ್ಸನಂಯೇವ ತದಜ್ಝಗಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ತಂ ಯಾಚೇ**ತಿ ತಂ ಭಣ್ಡಂ ನ ಯಾಚೇಯ್ಯ। **ಯಸ್ಸ ಪಿಯಂ ಜಿಗೀಸೇ**ತಿ ಯಂ ಭಣ್ಡಂ ಅಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪಿಯನ್ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ। **ದೇಸ್ಸೋ ಹೋತೀ**ತಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ ಹೋತಿ। **ಅತಿಯಾಚನಾಯಾ**ತಿ ಪಮಾಣಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವರಭಣ್ಡಂ ಯಾಚನ್ತೋ ತಾಯ ಅತಿಯಾಚನಾಯ। **ಅದಸ್ಸನಂಯೇವ ತದಜ್ಝಗಮಾ**ತಿ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅದಸ್ಸನಮೇವ ಗತೋತಿ।

ಏವಂ ಪನ ತಂ ವತ್ವಾ "ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾ ಸೋಚೀ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಜೇಟ್ಠಭಾತಾ ಅತ್ತನೋ ಅಸ್ಸಮಮೇವ ಗತೋ। ಅಥಾಪರಭಾಗೇ ತೇ ದ್ವೇಪಿ ಭಾತರೋ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ "ಏವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತರತನಪರಿಪುಣ್ಣೇ ನಾಗಭವನೇ ವಸನ್ತಾನಂ ನಾಗಾನಮ್ಪಿ ಯಾಚನಾ ನಾಮ ಅಮನಾಪಾ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನ ಮನುಸ್ಸಾನ"ನ್ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕನಿಟ್ಠೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಜೇಟ್ಠೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಣಿಕಣ್ಠಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೫೪] ೪. ಕುಣ್ಡಕಕುಚ್ಛಿಸಿನ್ಧವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಭುತ್ವಾ ತಿಣಪರಿಘಾಸನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿತ್ವಾ ಪುನ ಪಚ್ಚಾಗತೇ ಮನುಸ್ಸಾ "ಆಗನ್ತುಕಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ

ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದದನ್ತಿ। ವಿಹಾರೇ ಏಕಂ ಧಮ್ಮಘೋಸಕಭಿಕ್ಖುಂ ಠಪೇಸುಂ, ಸೋ ಯೇ ಯೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಯತ್ತಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ದೇತಿ।

ಅಥೇಕಾ ದುಗ್ಗತಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಏಕಮೇವ ಪಟಿವೀಸಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂಸು ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ದಿನ್ನೇಸು ಉಸ್ಸೂರೇ ಧಮ್ಮಘೋಸಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಮಯಾ ಸಬ್ಬೇ ಭಿಕ್ಖೂ ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ದಿನ್ನಾ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಪನ ವಿಹಾರೇಯೇವ, ತ್ವಂ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಆಗತಕಾಲೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಹತ್ಥತೋ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ। "ಏಕಾಯ ಕಿರ ಮಹಲ್ಲಿಕಾಯ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಅತ್ತನೋ ಘರೇ ನಿಸೀದಾಪಿತೋ"ತಿ ಬಹೂನಿ ಸದ್ಧಾನಿ ಕುಲಾನಿ ಅಸ್ಸೋಸುಂ। ತೇಸು ರಾಜಾ ಪಸೇನದೀ ಕೋಸಲೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಾಟಕೇನ ಚೇವ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಾಯ ಚ ಸದ್ಧಿಂ ಭತ್ತಭಾಜನಾನಿ ಪಹಿಣಿ "ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಂ ಪರಿವಿಸಮಾನಾ ಇಮಂ ಸಾಟಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಇಮೇ ಕಹಾಪಣೇ ವಳಞ್ಜೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪರಿವಿಸತೂ"ತಿ। ಯಥಾ ಚ ರಾಜಾ, ಏವಂ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ಚೂಳಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ವಿಸಾಖಾ ಚ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಪಹಿಣಿ। ಅಞ್ಞಾನಿಪಿ ಪನ ಕುಲಾನಿ ಏಕಸತದ್ವಿಸತಾದಿವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲಾನುರೂಪೇನ ಕಹಾಪಣೇ ಪಹಿಣಿಂಸು। ಏವಂ ಏಕಾಹೇನೇವ ಸಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಸತಸಹಸ್ಸಮತ್ತಂ ಲಭಿ। ಥೇರೋ ಪನ ತಾಯ ದಿನ್ನಯಾಗುಮೇವ ಪಿವಿತ್ವಾ ತಾಯ ಕತಖಜ್ಜಕಮೇವ ಪಕ್ಕಭತ್ತಮೇವ ಚ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಮಹಲ್ಲಿಕಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಮಹಲ್ಲಿಕಗಹಪತಾನಿಂ ದುಗ್ಗತಭಾವತೋ ಮೋಚೇಸಿ, ಪತಿಟ್ಠಾ ಅಹೋಸಿ। ತಾಯ ದಿನ್ನಮಾಹಾರಂ ಅಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಇದಾನೇವ ಏತಿಸ್ಸಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾಯ ಅವಸ್ಸಯೋ ಜಾತೋ, ನ ಚ ಇದಾನೇವ ತಾಯ ದಿನ್ನಂ ಆಹಾರಂ ಅಜಿಗುಚ್ಛನ್ತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉತ್ತರಾಪಥೇ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಉತ್ತರಾಪಥಜನಪದತೋ ಪಞ್ಚಸತಾ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜಾ ಅಸ್ಸೇ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಆನೇತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಿ। ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ ಪಞ್ಚಅಸ್ಸಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚ ಬಾರಾಣಸಿತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ನಿಗಮಗಾಮೋ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬೇ ಮಹಾವಿಭವೋ ಸೇಟ್ಠಿ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ನಿವೇಸನಂ, ತಂ ಪನ ಕುಲಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗತಂ, ಏಕಾವ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಅವಸಿಟ್ಠಾ, ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ನಿವೇಸನೇ ವಸತಿ। ಅಥ ಸೋ ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ ತಂ ನಿಗಮಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ "ವೇತನಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ನಿವೇಸನೇ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇಸಿ। ತಂದಿವಸಮೇವಸ್ಸ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಆಜಾನೀಯಾವಳವಾಯ ಗಬ್ಭವುಟ್ಠಾನಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ದ್ವೇ ತಯೋ ದಿವಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಬಲಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ "ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸ್ಸೇ ಆದಾಯ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ "ಗೇಹವೇತನಂ ದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಾಧು, ಅಮ್ಮ, ದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತಾತ, ವೇತನಂ ಮೇ ದದಮಾನೋ ಇಮಮ್ಪಿ ಅಸ್ಸಪೋತಕಂ ವೇತನತೋ ಖಣ್ಡೇತ್ವಾ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ವಾಣಿಜೋ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಸ್ಸಪೋತಕೇ ಪುತ್ತಸಿನೇಹಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅವಸ್ಸಾವನಯಾಮಕಭತ್ತವಿಘಾಸತಿಣಾನಿ ದತ್ವಾ ತಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ।

ಅಥಾಪರಭಾಗೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ನಿವಾಸಂ ಗಣ್ಹಿ। ಕುಣ್ಡಕಖಾದಕಸ್ಸ ಸಿನ್ಧವಪೋತಕಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ಏಕಅಸ್ಸೋಪಿ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಲ್ಲಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿ – "ಅಮ್ಮ, ಕಚ್ಚಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಅಸ್ಸೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ । "ತಾತ, ಅಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪನ ಪುತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಸ್ಸಪೋತಕಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಮಿ, ಸೋ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಕಹಂ ಸೋ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಚರಿತುಂ ಗತೋ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಕಾಯ ವೇಲಾಯ

ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ? "ಸಾಯನ್ಹೇ, ತಾತಾ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತೋ ಅಸ್ಸೇ ಬಹಿ ಠಪೇತ್ವಾವ ನಿಸೀದಿ। ಸಿನ್ಧವಪೋತಕೋಪಿ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಕಾಲೇಯೇವ ಆಗಮಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುಣ್ಡಕಕುಚ್ಛಿಸಿನ್ಧವಪೋತಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಸಮಾನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ಸಿನ್ಧವೋ ಅನಗ್ಘೋ, ಮಹಲ್ಲಿಕಾಯ ಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸಿನ್ಧವಪೋತಕೋಪಿ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇಯೇವ ಠಿತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತೇ ಅಸ್ಸಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಂಸು।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ಅಮ್ಮ, ಇಮಂ ಅಸ್ಸಪೋತಕಂ ಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂ ವದೇಸಿ, ತಾತ, ಪುತ್ತಂ ವಿಕ್ಕಿಣನ್ತಾ ನಾಮ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಏತಂ ಕಿಂ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಸೀ"ತಿ? "ಓದನಕಞ್ಜಿಕಞ್ಚ ಝಾಮಕಭತ್ತಞ್ಚ ವಿಘಾಸತಿಣಞ್ಚ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಕುಣ್ಡಕಯಾಗುಞ್ಚ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಾಮಿ, ತಾತಾ"ತಿ। "ಅಮ್ಮ, ಅಹಂ ಏತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡರಸಭೋಜನಂ ಭೋಜೇಸ್ಸಾಮಿ, ಠಿತಟ್ಠಾನೇ ಚೇಲವಿತಾನಂ ಪಸಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ಥರಣಪಿಟ್ಠೇ ಠಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ತಾತ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಮಮ ಪುತ್ತೋ ಚ ಸುಖಂ ಅನುಭವತು, ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ನಙ್ಗುಟ್ಠಸ್ಸ ಮುಖಸ್ಸ ಚ ಮೂಲಂ ಏಕೇಕಂ ಕತ್ವಾ ಛ ಸಹಸ್ಸತ್ಥವಿಕಾಯೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಂ ನವವತ್ಥಂ ನಿವಾಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಿನ್ಧವಪೋತಕಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಸಾಪಿ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಆಹ - "ಮಯಾ ಪುತ್ತಪೋಸಾವನಿಕಂ ಲದ್ಧಂ, ತ್ವಂ, ತಾತ, ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ, ತದಾ ಸೋ ಅಗಮಾಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪುನದಿವಸೇ ಅಸ್ಸಪೋತಕಸ್ಸ ಪಿಣ್ಡರಸಭೋಜನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ "ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮಿ ತಾವ ನಂ, ಜಾನಾತಿ ನು ಖೋ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ, ಉದಾಹು ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ದೋಣಿಯಂ ಕುಣ್ಡಕಯಾಗುಂ ಆಕಿರಾಪೇತ್ವಾ ದಾಪೇಸಿ। ಸೋ "ನಾಹಂ ಇಮಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಯಾಗುಂ ಪಾಯಿತುಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ವೀಮಂಸನವಸೇನ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦. "ಭುತ್ವಾ ತಿಣಪರಿಘಾಸಂ, ಭುತ್ವಾ ಆಚಾಮಕುಣ್ಡಕಂ।
ಏತಂ ತೇ ಭೋಜನಂ ಆಸಿ, ಕಸ್ಮಾ ದಾನಿ ನ ಭುಞ್ಜಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭುತ್ವಾ ತಿಣಪರಿಘಾಸ**ನ್ತಿ ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಮಹಲ್ಲಿಕಾಯ ದಿನ್ನಂ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಖಾದಿತಾವಸೇಸಂ ವಿಘಾಸತಿಣಸಙ್ಖಾತಂ ಪರಿಘಾಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಿತೋ। **ಭುತ್ವಾ ಆಚಾಮಕುಣ್ಡಕ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಆಚಾಮೋ ವುಚ್ಚತಿ ಓದನಾವಸೇಸಂ। **ಕುಣ್ಡಕ**ನ್ತಿ ಕುಣ್ಡಕಮೇವ। ಏತಞ್ಚ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಿತೋಸೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಏತಂ ತೇ**ತಿ ಏತಂ ತವ ಪುಬ್ಬೇ ಭೋಜನಂ ಆಸಿ। **ಕಸ್ಮಾ ದಾನಿ ನ ಭುಞ್ಜಸೀ**ತಿ ಮಯಾಪಿ ತೇ ತಮೇವ ದಿನ್ನಂ, ತ್ವಂ ತಂ ಕಸ್ಮಾ ಇದಾನಿ ನ ಭುಞ್ಜಸೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಿನ್ಧವಪೋತಕೋ ಇತರಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೧. "ಯತ್ಥ ಪೋಸಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಜಾತಿಯಾ ವಿನಯೇನ ವಾ।
ಬಹು ತತ್ಥ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ, ಅಪಿ ಆಚಾಮಕುಣ್ಡಕಂ॥

೧೨. "ತ್ವಞ್ಚ ಖೋಮಂ ಪಜಾನಾಸಿ, ಯಾದಿಸಾಯಂ ಹಯುತ್ತಮೋ।
ಜಾನನ್ತೋ ಜಾನಮಾಗಮ್ಮ, ನ ತೇ ಭಕ್ಖಾಮಿ ಕುಣ್ಡಕ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ। **ಪೋಸ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಂ। **ಜಾತಿಯಾ ವಿನಯೇನ ವಾ**ತಿ "ಜಾತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಾ ಏಸೋ, ನ ವಾ, ಆಚಾರಯುತ್ತೋ ವಾ, ನ ವಾ"ತಿ ಏವಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ। **ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮೇ**ತಿ ಗರುಕಾಲಪನೇನ ಆಲಪನ್ತೋ ಆಹ। **ಯಾದಿಸಾಯ**ನ್ತಿ

ಯಾದಿಸೋ ಅಯಂ, ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಜಾನನ್ತೋ ಜಾನಮಾಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಅಹಂ ಅತ್ತನೋ ಬಲಂ ಜಾನನ್ತೋ ಜಾನನ್ತಮೇವ ತಂ ಆಗಮ್ಮ ಪಟಿಚ್ಚ ತವ ಸನ್ತಿಕೇ ಕುಣ್ಡಕಂ ಕಿಂ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಿ। ನ ಹಿ ತ್ವಂ ಕುಣ್ಡಕಂ ಭೋಜಾಪೇತುಕಾಮತಾಯ ಛ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ದತ್ವಾ ಮಂ ಗಣ್ಹೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ತಂ ವೀಮಂಸನತ್ಥಾಯ ತಂ ಮಯಾ ಕತಂ, ಮಾ ಕುಜ್ಝೀ"ತಿ ತಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಸುಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಪಞ್ಚ ಅಸ್ಸಸತಾನಿ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ವಿಚಿತ್ತಸಾಣಿಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಅತ್ಥರಣಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ಚೇಲವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಸಿನ್ಧವಪೋತಕಂ ಠಪೇಸಿ।

ರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಸ್ಸೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಅಯಂ ಅಸ್ಸೋ ಕಸ್ಮಾ ವಿಸುಂ ಠಪಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ , ಅಯಂ ಸಿನ್ಧವೋ ಇಮೇ ಅಸ್ಸೇ ವಿಸುಂ ಅಕತೋ ಮೋಚೇಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಸೋಭನೋ, ಭೋ, ಸಿನ್ಧವೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಆಮ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿಸ್ಸ ಜವಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ತಂ ಅಸ್ಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ "ಪಸ್ಸ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಮನುಸ್ಸೇ ಉಸ್ಸಾರೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಅಸ್ಸಂ ಪಾಹೇಸಿ। ಸಬ್ಬಂ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ನಿರನ್ತರಂ ಅಸ್ಸಪನ್ತೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಮಿವಾಹೋಸಿ। ಪುನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಪಸ್ಸ, ಮಹಾರಾಜ, ಸಿನ್ಧವಪೋತಕಸ್ಸ ವೇಗ"ನ್ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಏಕಪುರಿಸೋಪಿ ನಂ ನ ಅದ್ದಸ। ಪುನ ರತ್ತಪಟಂ ಉದರೇ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ರತ್ತಪಟಮೇವ ಪಸ್ಸಿಂಸು। ಅಥ ನಂ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಉಯ್ಯಾನಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ತತ್ಥಸ್ಸ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಧಾವತೋ ಖುರಗ್ಗಾನಿಪಿ ನ ತೇಮಿಂಸು। ಪುನವಾರಂ ಪದುಮಿನಿಪತ್ತಾನಂ ಉಪರಿ ಧಾವನ್ತೋ ಏಕಪಣ್ಣಮ್ಪಿ ನ ಉದಕೇ ಓಸೀದಾಪೇಸಿ। ಏವಮಸ್ಸ ಜವಸಮ್ಪನ್ನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಓರುಯ್ಹ ಪಾಣಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಹತ್ಥತಲಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ, ಅಸ್ಸೋ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದೇ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥತಲೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಸ್ಸ ಅಸ್ಸಪೋತಕಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ವೇಗೇ ದಸ್ಸಿಯಮಾನೇ ಸಮುದ್ದಪರಿಯನ್ತೋ ನಪ್ಪಹೋತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢರಜ್ಜಂ ಅದಾಸಿ। ಸಿನ್ಧವಪೋತಕಮ್ಪಿ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಅಸ್ಸಂ ಅಕಾಸಿ।

ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಪಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪೋ, ಸಕ್ಕಾರೋಪಿಸ್ಸ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಹಿ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ರಞ್ಞೋ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋ ವಾಸಘರಗಬ್ಭೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ, ಚತುಜಾತಿಗನ್ಧೇಹಿ ಭೂಮಿಲೇಪನಂ ಅಕಂಸು, ಗನ್ಧದಾಮಮಾಲಾದಾಮಾನಿ ಓಸಾರಯಿಂಸು, ಉಪರಿ ಸುವಣ್ಣತಾರಕಖಚಿತಂ ಚೇಲವಿತಾನಂ ಅಹೋಸಿ, ಸಮನ್ತತೋ ಚಿತ್ರಸಾಣಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ, ನಿಚ್ಚಂ ಗನ್ಧತೇಲಪದೀಪಾ ಝಾಯಿಂಸು, ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಟ್ಠಾನೇಪಿಸ್ಸ ಸುವಣ್ಣಕಟಾಹಂ ಠಪಯಿಂಸು, ನಿಚ್ಚಂ ರಾಜಾರಹಭೋಜನಮೇವ ಭುಞ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ರಞ್ಞೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ರಜ್ಜಂ ಹತ್ಥಗತಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ ಅನಾಗಾಮಿನೋ ಅರಹನ್ತೋ ಚ ಅಹೇಸುಂ। "ತದಾ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಅಯಮೇವ ಮಹಲ್ಲಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಸಿನ್ಧವೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ, ಅಸ್ಸವಾಣಿಜೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕುಣ್ಡಕಕುಚ್ಛಿಸಿನ್ಧವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೫೫] ೫. ಸುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಾವ ಸೋ ಮತ್ತಮಞ್ಞಾಸೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಅತಿಬಹುಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅಜೀರಣೇನ ಕಾಲಕತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಏವಂ ಕಾಲಕತೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸ ಅಗುಣಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖು ಅತ್ತನೋ ಕುಚ್ಛಿಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಅತಿಬಹುಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಜೀರಾಪೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ

ಕಾಲಕತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಅತಿಭೋಜನಪಚ್ಚಯೇನೇವ ಮತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಸುಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಅನೇಕಾನಂ ಸುಕಸಹಸ್ಸಾನಂ ಸಮುದ್ದಾನುಗತೇ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಸನ್ತಾನಂ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸೇಕೋ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಬಲಪ್ಪತ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದುಬ್ಬಲಚಕ್ಖುಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸುಕಾನಂ ಕಿರ ಸೀಘೋ ವೇಗೋ ಹೋತಿ, ತೇನ ತೇಸಂ ಮಹಲ್ಲಕಕಾಲೇ ಪಠಮಂ ಚಕ್ಖುಮೇವ ದುಬ್ಬಲಂ ಹೋತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕುಲಾವಕೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಪೋಸೇಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಗೋಚರಭೂಮಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಠಿತೋ ಸಮುದ್ದಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಂ ದೀಪಕಂ ಪಸ್ಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ಮಧುರಫಲಂ ಅಮ್ಬವನಂ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ಗೋಚರವೇಲಾಯ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬವನೇ ಓತರಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಆದಾಯ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅದಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಖಾದನ್ತೋ ರಸಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ "ತಾತ, ನನು ಇಮಂ ಅಸುಕದೀಪಕೇ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಆಮ, ತಾತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತಾತ, ಏತಂ ದೀಪಕಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ನಾಮ ಸುಕಾ ದೀಘಮಾಯುಂ ಪಾಲೇನ್ತಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಾ ಖೋ ತ್ವಂ ಪುನ ತಂ ದೀಪಕಂ ಅಗಮಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿಯೇವ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬಹುಂ ಅಮ್ಬರಸಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅತ್ಥಾಯ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಆದಾಯ ಸಮುದ್ದಮತ್ಥಕೇನಾಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅತಿಧಾತತಾಯ ಕಿಲನ್ತಕಾಯೋ ನಿದ್ದಾಯಾಭಿಭೂತೋ, ಸೋ ನಿದ್ದಾಯನ್ತೋಪಿ ಆಗಚ್ಛತೇವ, ತುಣ್ಡೇನ ಪನಸ್ಸ ಗಹಿತಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಪತಿ। ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಆಗಮನವೀಥಿಂ ಜಹಿತ್ವಾ ಓಸೀದನ್ತೋ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇನೇವ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಉದಕೇ ಪತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಮಚ್ಛೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಆಗಮನವೇಲಾಯ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೇಯೇವ "ಸಮುದ್ದೇ ಪತಿತ್ವಾ ಮತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ಆಹಾರಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮರಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೧೩. "ಯಾವ ಸೋ ಮತ್ತಮಞ್ಞಾಸಿ, ಭೋಜನಸ್ಮಿಂ ವಿಹಙ್ಗಮೋ।
ತಾವ ಅದ್ಧಾನಮಾಪಾದಿ, ಮಾತರಞ್ಚ ಅಪೋಸಯಿ॥

೧೪. "ಯತೋ ಚ ಖೋ ಬಹುತರಂ, ಭೋಜನಂ ಅಜ್ಝವಾಹರಿ।
ತತೋ ತತ್ಥೇವ ಸಂಸೀದಿ, ಅಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹಿ ಸೋ ಅಹು॥

೧೫. "ತಸ್ಮಾ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ ಸಾಧು, ಭೋಜನಸ್ಮಿಂ ಅಗಿದ್ಧತಾ।
ಅಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹಿ ಸೀದನ್ತಿ, ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಚ ನ ಸೀದರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾವ ಸೋತಿ** ಯಾವ ಸೋ ವಿಹಙ್ಗಮೋ ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಮಞ್ಞಾಸಿ। **ತಾವ ಅದ್ಧಾನಮಾಪಾದೀತಿ** ತತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಜೀವಿತಅದ್ಧಾನಂ ಆಪಾದಿ, ಆಯುಂ ವಿನ್ದಿ। **ಮಾತರಞ್ಚಾತಿ** ದೇಸನಾಸೀಸಮೇತಂ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ಅಪೋಸಯೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯತೋ ಚ ಖೋತಿ** ಯಸ್ಮಿಞ್ಚ ಖೋ ಕಾಲೇ। **ಭೋಜನಂ ಅಜ್ಝವಾಹರೀತಿ** ಅಮ್ಬರಸಂ ಅಜ್ಝೋಹರಿ। **ತತೋತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ತತ್ಥೇವ ಸಂಸೀದೀತಿ** ತಸ್ಮಿಂ ಸಮುದ್ದೇಯೇವ ಓಸೀದಿ ನಿಮುಜ್ಜಿ, ಮಚ್ಛಭೋಜನತಂ ಆಪಜ್ಜಿ।

ತಸ್ಮಾ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾ ಸಾಧೂತಿ ಯಸ್ಮಾ ಭೋಜನೇ ಅಮತ್ತಞ್ಞೂ ಸುಕೋ ಸಮುದ್ದೇ ಓಸೀದಿತ್ವಾ ಮತೋ, ತಸ್ಮಾ ಭೋಜನಸ್ಮಿಂ ಅಗಿದ್ಧಿತಾಸಙ್ಖಾತೋ ಮತ್ತಞ್ಞುಭಾವೋ ಸಾಧು, ಪಮಾಣಜಾನನಂ ಸುನ್ದರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ "ಪಟಿಸಙ್ಖಾ

ಯೋನಿಸೋ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತಿ, ನೇವ ದವಾಯ ನ ಮದಾಯ…ಪೇ॰… ಫಾಸುವಿಹಾರೋ ಚಾ"ತಿ।

"ಅಲ್ಲಂ ಸುಕ್ಖಞ್ಚ ಭುಞ್ಜನ್ತೋ, ನ ಬಾಳ್ಹಂ ಸುಹಿತೋ ಸಿಯಾ।
ಊನುದರೋ ಮಿತಾಹಾರೋ, ಸತೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಿಬ್ಬಜೇ॥

"ಚತ್ತಾರೋ ಪಞ್ಚ ಆಲೋಪೇ, ಅಭುತ್ವಾ ಉದಕಂ ಪಿವೇ।
ಅಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಾಯ, ಪಹಿತತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೯೮೨-೯೮೩)।

"ಮನುಜಸ್ಸ ಸದಾ ಸತೀಮತೋ, ಮತ್ತಂ ಜಾನತೋ ಲದ್ಧಭೋಜನೇ।
ತನೂ ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ವೇದನಾ, ಸಣಿಕಂ ಜೀರತಿ ಆಯುಂ ಪಾಲಯ"ನ್ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೨೪) -

ಏವಂ ವಣ್ಣಿತಾ ಮತ್ತಞ್ಞುತಾಪಿ ಸಾಧು।

"ಕನ್ತಾರೇ ಪುತ್ತಮಂಸಂವ, ಅಕ್ಖಸ್ಸಬ್ಭಞ್ಜನಂ ಯಥಾ।
ಏವಂ ಆಹರಿ ಆಹರಂ, ಯಾಪನತ್ಥಮಮುಚ್ಛಿತೋ"ತಿ॥ (ವಿಸುದ್ಧಿ॰ ೧.೧೯) -

ಏವಂ ವಣ್ಣಿತಾ ಅಗಿದ್ಧಿತಾಪಿ ಸಾಧು। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ಅಗಿದ್ಧಿಮಾ"ತಿ ಲಿಖಿತಂ, ತತೋ ಅಯಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಪಾಠೋವ ಸುನ್ದರತರೋ। **ಅಮತ್ತಞ್ಞೂ ಹಿ ಸೀದನ್ತೀ**ತಿ ಭೋಜನೇ ಪಮಾಣಂ ಅಜಾನನ್ತಾ ಹಿ ರಸತಣ್ಹಾವಸೇನ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಚತೂಸು ಅಪಾಯೇಸು ಸೀದನ್ತಿ। **ಮತ್ತಞ್ಞೂ ಚ ನ ಸೀದರೇ**ತಿ ಯೇ ಪನ ಭೋಜನೇ ಪಮಾಣಂ ಜಾನನ್ತಿ, ತೇ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇಪಿ ಸಮ್ಪರಾಯೇಪಿ ನ ಸೀದನ್ತೀತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾಪಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋಪಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋಪಿ ಅರಹನ್ತೋಪಿ ಅಹೇಸುಂ। "ತದಾ ಸುಕರಾಜಪುತ್ತೋ ಭೋಜನೇ ಅಮತ್ತಞ್ಞೂ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಸುಕರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೫೬] ೬. ಜರೂದಪಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಜರೂದಪಾನಂ ಖಣಮಾನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ವಾಣಿಜೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಭಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ಗಮನಕಾಲೇ ತಥಾಗತಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಸರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ವೋಹಾರತ್ಥಾಯ ದೀಘಮಗ್ಗಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮ, ಭಣ್ಡಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಿದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಾ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತೇ ಕನ್ತಾರಮಗ್ಗೇ ಪುರಾಣಉದಪಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉದಪಾನೇ ಪಾನೀಯಂ ನತ್ಥಿ, ಮಯಞ್ಚ ಪಿಪಾಸಿತಾ, ಖಣಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಖಣನ್ತಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಬಹುಂ ಅಯಂ…ಪೇ॰… ವೇಳುರಿಯಂ ಲಭಿಂಸು। ತೇ ತೇನೇವ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ ತೇಸಂ ರತನಾನಂ ಸಕಟಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಚ್ಚಾಗಮಿಂಸು। ತೇ ಆಭತಂ ಧನಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಮಯಂ "ಸಿದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತಾ ಭತ್ತಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಥಾಗತಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ಅತ್ತನೋ ಧನಸ್ಸ ಲದ್ಧಾಕಾರಂ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ತುಮ್ಹೇ ಖೋ ಉಪಾಸಕಾ ತೇನ ಧನೇನ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಹುತ್ವಾ ಪಮಾಣಞ್ಞುತಾಯ ಧನಞ್ಚ ಜೀವಿತಞ್ಚ ಅಲಭಿತ್ಥ, ಪೋರಾಣಕಾ ಪನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಅಮತ್ತಞ್ಞುನೋ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಾಣಿಜಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ಥವಾಹಜೇಟ್ಠಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಭಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬಹೂ ವಾಣಿಜೇ ಆದಾಯ ತಮೇವ ಕನ್ತಾರಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ತಮೇವ ಉದಪಾನಂ ಅದ್ದಸ। ತತ್ಥ ತೇ ವಾಣಿಜಾ "ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ಉದಪಾನಂ ಖಣನ್ತಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಬಹೂನಿ ಅಯಾದೀನಿ ಲಭಿಂಸು। ತೇ ಬಹುಮ್ಪಿ ರತನಂ ಲಭಿತ್ವಾ ತೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ "ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಏತ್ಥ ಇತೋ ಸುನ್ದರತರಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ತಂ ಖಣಿಂಸುಯೇವ। ಅಥ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇ ಆಹ – "ಭೋ ವಾಣಿಜಾ, ಲೋಭೋ ನಾಮೇಸ ವಿನಾಸಮೂಲಂ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಬಹು ಧನಂ ಲದ್ಧಂ, ಏತ್ತಕೇನೇವ ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಹೋಥ, ಮಾ ಅತಿಖಣಥಾ"ತಿ। ತೇ ತೇನ ನಿವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ಖಣಿಂಸುಯೇವ। ಸೋ ಚ ಉದಪಾನೋ ನಾಗಪರಿಗ್ಗಹಿತೋ, ಅಥಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ವಸನಕನಾಗರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನೇ ಭಿಜ್ಜನ್ತೇ ಲೇಡ್ಡೂಸು ಚ ಪಂಸೂಸು ಚ ಪತಮಾನೇಸು ಕುದ್ಧೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅವಸೇಸೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ನಾಸಿಕವಾತೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ನಾಗಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಸಕಟಾನಿ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬರತನಾನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಸುಖಯಾನಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ನಾಗಮಾಣವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಕಟಾನಿ ಯೋಜಾಪೇನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ನೇತ್ವಾ ಘರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಾಗಭವನಮೇವ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಉನ್ನಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೧೬. "ಜರೂದಪಾನಂ ಖಣಮಾನಾ, ವಾಣಿಜಾ ಉದಕತ್ಥಿಕಾ।
ಅಜ್ಝಗಮುಂ ಅಯಸಂ ಲೋಹಂ, ತಿಪುಸೀಸಞ್ಚ ವಾಣಿಜಾ।
ರಜತಂ ಜಾತರೂಪಞ್ಚ, ಮುತ್ತಾ ವೇಳುರಿಯಾ ಬಹೂ॥

೧೭. "ತೇ ಚ ತೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ, ಭಿಯ್ಯೋ ಭಿಯ್ಯೋ ಅಖಾಣಿಸುಂ।
ತೇ ತತ್ಥಾಸೀವಿಸೋ ಘೋರೋ, ತೇಜಸ್ಸೀ ತೇಜಸಾ ಹನಿ॥

೧೮. "ತಸ್ಮಾ ಖಣೇ ನಾತಿಖಣೇ, ಅತಿಖಾತಞ್ಹಿ ಪಾಪಕಂ।
ಖಾತೇನ ಚ ಧನಂ ಲದ್ಧಂ, ಅತಿಖಾತೇನ ನಾಸಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಯಸ**ನ್ತಿ ಕಾಳಲೋಹಂ। **ಲೋಹ**ನ್ತಿ ತಮ್ಬಲೋಹಂ। **ಮುತ್ತಾ**ತಿ ಮುತ್ತಾಯೋ। **ತೇ ಚ ತೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ**ತಿ ತೇ ಚ ವಾಣಿಜಾ ತೇನ ಧನೇನ ಅಸನ್ತುಟ್ಠಾ। **ತೇ ತತ್ಥಾ**ತಿ ತೇ ವಾಣಿಜಾ ತಸ್ಮಿಂ ಉದಪಾನೇ। **ತೇಜಸ್ಸೀ**ತಿ ವಿಸತೇಜೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ತೇಜಸಾ ಹನೀ**ತಿ ವಿಸತೇಜೇನ ಘಾತೇಸಿ। **ಅತಿಖಾತೇನ ನಾಸಿತ**ನ್ತಿ ಅತಿಖಣೇನ ತಞ್ಚ ಧನಂ ಜೀವಿತಞ್ಚ ನಾಸಿತಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ನಾಗರಾಜಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ಥವಾಹಜೇಟ್ಠಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಜರೂದಪಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೫೭] ೭. ಗಾಮಣಿಚನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾಯಂ ಘರಾನಂ ಕುಸಲೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಪಸಂಸನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಞ್ಹಿ ಭಿಕ್ಖೂ ದಸಬಲಸ್ಸ ಪಞ್ಞಂ ಪಸಂಸನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು – "ಆವುಸೋ, ತಥಾಗತೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ ಪುಥುಪಞ್ಞೋ ಹಾಸಪಞ್ಞೋ ಜವನಪಞ್ಞೋ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞೋ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞೋ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಅತಿಕ್ಕಮತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ,

ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತಥಾಗತೋ ಪಞ್ಞವಾಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಜನಸನ್ಧೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಮುಖಂ ಸುಪರಿಮಜ್ಜಿತಕಞ್ಚನಾದಾಸತಲಂ ವಿಯ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಅಹೋಸಿ ಅತಿಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ, ತೇನಸ್ಸ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ "ಆದಾಸಮುಖಕುಮಾರೋ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಕಂಸು। ತಂ ಸತ್ತವಸ್ಸಬ್ಭನ್ತರೇಯೇವ ಪನ ಪಿತಾ ತಯೋ ವೇದೇ ಚ ಸಬ್ಬಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸತ್ತವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ರಞ್ಞೋ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಮತಕದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಕುಮಾರೋ ಅತಿದಹರೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತುಂ, ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ನಂ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕದಿವಸಂ ನಗರಂ ಅಲಙ್ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ, ದೇವ, ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಕುಮಾರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿ।

ತಸ್ಸ ನಿಸಿನ್ನಕಾಲೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಏಕಂ ದ್ವೀಹಿ ಪಾದೇಹಿ ವಿಚರಣಮಕ್ಕಟಂ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾಚರಿಯವೇಸಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ನೇತ್ವಾ "ದೇವ, ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಪಿತು ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಕಾಲೇ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾಚರಿಯೋ ಪಗುಣವಿಜ್ಜೋ ಅನ್ತೋಭೂಮಿಯಂ ಸತ್ತರತನಟ್ಠಾನೇ ಗುಣದೋಸಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಏತೇನೇವ ಗಹಿತಂ ರಾಜಕುಲಾನಂ ಗೇಹಟ್ಠಾನಂ ಹೋತಿ, ಇಮಂ ದೇವೋ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಠಾನನ್ತರೇ ಠಪೇತೂ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಕುಮಾರೋ ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ಉಪರಿಚ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ನಾಯಂ ಮನುಸ್ಸೋ, ಮಕ್ಕಟೋ ಏಸೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಮಕ್ಕಟಾ ನಾಮ ಕತಂ ಕತಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತುಂ ಜಾನನ್ತಿ, ಅಕತಂ ಪನ ಕಾತುಂ ವಾ ವಿಚಾರೇತುಂ ವಾ ನ ಜಾನನ್ತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚಾನಂ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೯. "ನಾಯಂ ಘರಾನಂ ಕುಸಲೋ, ಲೋಲೋ ಅಯಂ ವಲೀಮುಖೋ।
ಕತಂ ಕತಂ ಖೋ ದೂಸೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಧಮ್ಮಮಿದಂ ಕುಲ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾಯಂ ಘರಾನಂ ಕುಸಲೋ**ತಿ ಅಯಂ ಸತ್ತೋ ನ ಘರಾನಂ ಕುಸಲೋ, ಘರಾನಿ ವಿಚಾರೇತುಂ ವಾ ಕಾತುಂ ವಾ ಛೇಕೋ ನ ಹೋತಿ। **ಲೋಲೋ**ತಿ ಲೋಲಜಾತಿಕೋ। **ವಲೀಮುಖೋ**ತಿ ವಲಿಯೋ ಮುಖೇ ಅಸ್ಸಾತಿ ವಲೀಮುಖೋ। **ಏವಂ ಧಮ್ಮಮಿದಂಕುಲ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಮಕ್ಕಟಕುಲಂ ನಾಮ ಕತಂ ಕತಂ ದೂಸೇತಬ್ಬಂ ವಿನಾಸೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಏವಂ ಸಭಾವನ್ತಿ।

ಅಥಾಮಚ್ಚಾ "ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೇವಾ"ತಿ ತಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಏಕಾಹದ್ವೀಹಚ್ಚಯೇನ ಪುನ ತಮೇವ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ, ದೇವ, ಪಿತು ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಕಾಲೇ ವಿನಿಚ್ಛಯಾಮಚ್ಚೋ, ವಿನಿಚ್ಛಯಸುತ್ತಮಸ್ಸ ಸುಪವತ್ತಿತಂ, ಇಮಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಕುಮಾರೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಚಿತ್ತವತೋ ಮನುಸ್ಸಸ್ಸ ಲೋಮಂ ನಾಮ ಏವರೂಪಂ ನ ಹೋತಿ, ಅಯಂ ನಿಚಿತ್ತಕೋ ವಾನರೋ ವಿನಿಚ್ಛಯಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦. "ನಯಿದಂ ಚಿತ್ತವತೋ ಲೋಮಂ, ನಾಯಂ ಅಸ್ಸಾಸಿಕೋ ಮಿಗೋ।
ಸಿಟ್ಠಂ ಮೇ ಜನಸನ್ಧೇನ, ನಾಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಜಾನತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಯಿದಂ ಚಿತ್ತವತೋ ಲೋಮ**ನ್ತಿ ಯಂ ಇದಂ ಏತಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಫರುಸಲೋಮಂ, ಇದಂ ವಿಚಾರಣಪಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಚಿತ್ತವತೋ ನ ಹೋತಿ। ಪಾಕತಿಕಚಿತ್ತೇನ ಪನ ಅಚಿತ್ತಕೋ ನಾಮ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೋ ನತ್ಥಿ। **ನಾಯಂ ಅಸ್ಸಾಸಿಕೋ**ತಿ ಅಯಂ ಅವಸ್ಸಯೋ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಅನುಸಾಸನಿಂ ವಾ ದತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತುಂ ಅಸಮತ್ಥತಾಯ ನ ಅಸ್ಸಾಸಿಕೋ। **ಮಿಗೋ**ತಿ

ಮಕ್ಕಟಂ ಆಹ। **ಸಿಟ್ಠಂ ಮೇ ಜನಸನ್ಧೇನಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿತರಾ ಜನಸನ್ಧೇನ ಏತಂ ಸಿಟ್ಠಂ ಕಥಿತಂ, "ಮಕ್ಕಟೋ ನಾಮ ಕಾರಣಾಕಾರಣಂ ನ ಜಾನಾತೀ"ತಿ ಏವಂ ಅನುಸಾಸನೀ ದಿನ್ನಾತಿ ದೀಪೇತಿ। **ನಾಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಜಾನತೀ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ಅಯಂ ವಾನರೋ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಜಾನಾತೀತಿ ನಿಟ್ಠಮೇತ್ಥ ಗನ್ತಬ್ಬಂ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ನಾಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ದೂಸಯೇ"ತಿ ಲಿಖಿತಂ, ತಂ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ನತ್ಥಿ।

ಅಮಚ್ಚಾ ಇಮಮ್ಪಿ ಗಾಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೇವಾ"ತಿ ತಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ತಮೇವ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ, ದೇವ, ಪುರಿಸೋ ಪಿತು ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಮಾತಾಪಿತುಉಪಟ್ಠಾನಕಾರಕೋ, ಕುಲೇಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮಕಾರಕೋ, ಇಮಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಕುಮಾರೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಮಕ್ಕಟಾ ನಾಮ ಚಲಚಿತ್ತಾ, ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾತುಂ ನ ಸಮತ್ಥಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧. "ನ ಮಾತರಂ ಪಿತರಂ ವಾ, ಭಾತರಂ ಭಗಿನಿಂ ಸಕಂ।
ಭರೇಯ್ಯ ತಾದಿಸೋ ಪೋಸೋ, ಸಿಟ್ಠಂ ದಸರಥೇನ ಮೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಾತರಂ ಭಗಿನಿಂ ಸಕ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭಾತರಂ ವಾ ಭಗಿನಿಂ ವಾ। ಪಾಳಿಯಂ ಪನ "ಸಖ"ನ್ತಿ ಲಿಖಿತಂ, ತಂ ಪನ ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ "ಸಕನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಕಭಾತಿಕಭಗಿನಿಯೋ ಲಬ್ಭನ್ತಿ, ಸಖನ್ತಿ ವುತ್ತೇ ಸಹಾಯಕೋ ಲಬ್ಭತೀ"ತಿ ವಿಚಾರಿತಮೇವ। **ಭರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಪೋಸೇಯ್ಯ। **ತಾದಿಸೋ ಪೋಸೋ**ತಿ ಯಾದಿಸೋ ಏಸ ದಿಸ್ಸತಿ, ತಾದಿಸೋ ಮಕ್ಕಟಜಾತಿಕೋ ಸತ್ತೋ ನ ಭರೇಯ್ಯ। **ಸಿಟ್ಠಂ ದಸರಥೇನ ಮೇ**ತಿ ಏವಂ ಮೇ ಪಿತರಾ ಅನುಸಿಟ್ಠಂ। ಪಿತಾ ಹಿಸ್ಸ ಜನಂ ಚತೂಹಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಸನ್ದಹನತೋ "ಜನಸನ್ಧೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ದಸಹಿ ರಥೇಹಿ ಕತ್ತಬ್ಬಾಕತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಏಕೇನೇವ ರಥೇನ ಕರಣತೋ "ದಸರಥೋ"ತಿ। ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಾ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಓವಾದಸ್ಸ ಸುತತ್ತಾ ಏವಮಾಹ।

ಅಮಚ್ಚಾ "ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೇವಾ"ತಿ ಮಕ್ಕಟಂ ಅಪನೇತ್ವಾ "ಪಣ್ಡಿತೋ ಕುಮಾರೋ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತು"ನ್ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ "ಆದಾಸಮುಖರಞ್ಞೋ ಆಣಾ"ತಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸುಂ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಭಾವೋಪಿಸ್ಸ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ಗತೋ।

ಪಣ್ಡಿತಭಾವದೀಪನತ್ಥಂ ಪನಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಚುದ್ದಸ ವತ್ಥೂನಿ ಆಭತಾನಿ -

"ಗೋಣೋ ಪುತ್ತೋ ಹಯೋ ಚೇವ, ನಳಕಾರೋ ಗಾಮಭೋಜಕೋ।
ಗಣಿಕಾ ತರುಣೀ ಸಪ್ಪೋ, ಮಿಗೋ ತಿತ್ತಿರದೇವತಾ।
ನಾಗೋ ತಪಸ್ಸಿನೋ ಚೇವ, ಅಥೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ"ತಿ॥

ತತ್ರಾಯಂ ಅನುಪುಬ್ಬೀಕಥಾ - ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತೇ ಏಕೋ ಜನಸನ್ಧರಞ್ಞೋ ಪಾದಮೂಲಿಕೋ ನಾಮೇನ ಗಾಮಣಿಚನ್ದೋ ನಾಮ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇದಂ ರಜ್ಜಂ ನಾಮ ಸಮಾನವಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೋಭತಿ, ಅಹಞ್ಚ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ದಹರಂ ಕುಮಾರಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ, ಜನಪದೇ ಕಸಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ಸೋ ನಗರತೋ ತಿಯೋಜನಮತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಕಸಿಕಮ್ಮತ್ಥಾಯ ಪನಸ್ಸ ಗೋಣಾಪಿ ನತ್ಥಿ, ಸೋ ದೇವೇ ವುಟ್ಠೇ ಏಕಂ ಸಹಾಯಕಂ ದ್ವೇ ಗೋಣೇ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬದಿವಸಂ ಕಸಿತ್ವಾ ತಿಣಂ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಗೋಣೇ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತುಂ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಗೇಹಮಜ್ಝೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತಿ। ಗೋಣಾಪಿ ಪರಿಚಯೇನ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿಂಸು, ತೇಸು ಪವಿಸನ್ತೇಸು ಸಾಮಿಕೋ ಥಾಲಕಂ ಉಕ್ಖಿಪಿ, ಭರಿಯಾ ಥಾಲಕಂ ಅಪನೇಸಿ। ಗಾಮಣಿಚನ್ದೋ "ಭತ್ತೇನ ಮಂ ನಿಮನ್ತೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಗೋಣೇ ಅನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾವ ಗತೋ। ಚೋರಾ ರತ್ತಿಂ ವಜಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ತೇಯೇವ ಗೋಣೇ ಹರಿಂಸು।

ಗೋಣಸಾಮಿಕೋ ಪಾತೋವ ವಜಂ ಪವಿಟ್ಠೋ ತೇ ಗೋಣೇ ಅದಿಸ್ವಾ ಚೋರೇಹಿ ಹಟಭಾವಂ ಜಾನನ್ತೋಪಿ "ಗಾಮಣಿಚನ್ದಸ್ಸ ಗೀವಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಭೋ ಗೋಣೇ, ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। "ನನು ಗೋಣಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಟ್ಠಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಮಯ್ಹಂ ನಿಯ್ಯಾದಿತಾ"ತಿ? "ನ ನಿಯ್ಯಾದಿತಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಯಂ ತೇ ರಾಜದೂತೋ, ಏಹೀ"ತಿ ಆಹ। ತೇಸು ಹಿ ಜನಪದೇಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಸಕ್ಖರಂ ವಾ ಕಪಾಲಖಣ್ಡಂ ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ತೇ ರಾಜದೂತೋ, ಏಹೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಯೋ ನ ಗಚ್ಛತಿ, ತಸ್ಸ ರಾಜಾಣಂ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೋ "ರಾಜದೂತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾವ ನಿಕ್ಖಮಿ।

ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಕುಲಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕಂ ಸಹಾಯಕಸ್ಸ ವಸನಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ "ಭೋ, ಅತಿಛಾತೋಮ್ಹಿ, ಯಾವ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಆಹಾರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಮಿ, ತಾವ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಹಾಯಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸಹಾಯೋ ಪನಸ್ಸ ಗೇಹೇ ನತ್ಥಿ, ಸಹಾಯಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಪಕ್ಕಾಹಾರೋ ನತ್ಥಿ, ಮುಹುತ್ತಂ ಅಧಿವಾಸೇಹಿ, ಇದಾನೇವ ಪಚಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಸ್ಸೇಣಿಯಾ ವೇಗೇನ ತಣ್ಡುಲಕೋಟ್ಠಕಂ ಅಭಿರುಹನ್ತೀ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿ, ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ತಸ್ಸಾ ಸತ್ತಮಾಸಿಕೋ ಗಬ್ಭೋ ಪತಿತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತ್ವಂ ಮೇ ಭರಿಯಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪಾತೇಸಿ, ಅಯಂ ತೇ ರಾಜದೂತೋ, ಏಹೀ"ತಿ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವೇ ಜನಾ ಗಾಮಣಿಂ ಮಜ್ಝೇ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಏಕೋ ಅಸ್ಸಗೋಪಕೋ ಅಸ್ಸಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಅಸ್ಸೋಪಿ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಸ್ಸಗೋಪಕೋ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾತುಲ ಗಾಮಣಿಚನ್ದ, ಏತಂ ತಾವ ಅಸ್ಸಂ ಕೇನಚಿದೇವ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಏಕಂ ಪಾಸಾಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಿಪಿ, ಪಾಸಾಣೋ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಪಾದೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಏರಣ್ಡದಣ್ಡಕಂ ವಿಯ ಭಿನ್ದಿ। ಅಥ ನಂ ಅಸ್ಸಗೋಪಕೋ "ತಯಾ ಮೇ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಪಾದೋ ಭಿನ್ನೋ, ಅಯಂ ತೇ ರಾಜದೂತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿ।

ಸೋ ತೀಹಿ ಜನೇಹಿ ನೀಯಮಾನೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಇಮೇ ಮಂ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸ್ಸನ್ತಿ, ಅಹಂ ಗೋಣಮೂಲಮ್ಪಿ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಪಗೇವ ಗಬ್ಭಪಾತನದಣ್ಡಂ, ಅಸ್ಸಮೂಲಂ ಪನ ಕುತೋ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮತಂ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ"ತಿ। ಸೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಟವಿಯಂ ಮಗ್ಗಸಮೀಪೇಯೇವ ಏಕಂ ಏಕತೋ ಪಪಾತಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅದ್ದಸ, ತಸ್ಸ ಛಾಯಾಯ ದ್ವೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ನಳಕಾರಾ ಏಕತೋ ಕಿಲಞ್ಜಂ ಚಿನನ್ತಿ। ಗಾಮಣಿಚನ್ದೋ "ಭೋ, ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಕಾಮೋಮ್ಹಿ, ಥೋಕಂ ಇಧೇವ ಹೋಥ, ಯಾವ ಆಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಪಾತಪಸ್ಸೇ ಪತಮಾನೋ ಪಿತುನಳಕಾರಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಪತಿ, ನಳಕಾರೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಗಾಮಣಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ನಳಕಾರಪುತ್ತೋ "ತ್ವಂ ಮೇ ಪಿತುಘಾತಕಚೋರೋ, ಅಯಂ ತೇ ರಾಜದೂತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗುಮ್ಬತೋ ನಿಕ್ಖಮಿ , "ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಪಿತುಘಾತಕಚೋರೋ ಮೇ"ತಿ ಆಹ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಗಾಮಣಿಂ ಮಜ್ಝೇ ಕತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ನಯಿಂಸು।

ಅಥಾಪರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಏಕೋ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾತುಲ ಗಾಮಣಿಚನ್ದ, ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅದ್ಧಾ ತ್ವಂ ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಸಿ, ಅಹಂ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ದಾತುಕಾಮೋ, ಹರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಅಹಂ ಪಕತಿಯಾ ಅಭಿರೂಪೋ ಧನವಾ ಯಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅರೋಗೋ, ಇದಾನಿ ಪನಮ್ಹಿ ದುಗ್ಗತೋ ಚೇವ ಪಣ್ಡುರೋಗೀ ಚ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛ, ರಾಜಾ ಕಿರ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಸೋ ತೇ ಕಥೇಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸಾಸನಂ ಪುನ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಅಥ ನಂ ಪುರತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಏಕಾ ಗಣಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾತುಲ ಗಾಮಣಿಚನ್ದ, ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಾಜಾ ಕಿರ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಮಮ ಸಾಸನಂ ಹರಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏವಮಾಹ - "ಪುಬ್ಬೇ ಅಹಂ ಬಹುಂ ಭತಿಂ ಲಭಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ತಮ್ಬುಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಾಮಿ, ಕೋಚಿ ಮೇ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಪುರತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಏಕಾ ತರುಣಿತ್ಥೀ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ನೇವ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ವಸಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ನ ಕುಲಗೇಹೇ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ತತೋ ಪರಭಾಗೇ ಮಹಾಮಗ್ಗಸಮೀಪೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ವಸನ್ತೋ ಸಪ್ಪೋ ದಿಸ್ವಾ "ಗಾಮಣಿಚನ್ದ, ಕಹಂ ಯಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ರಾಜಾನಂ ಪಸ್ಸಿತು"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಾಜಾ ಕಿರ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಸಾಸನಂ ಮೇ ಹರಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಹಂ ಗೋಚರತ್ಥಾಯ ಗಮನಕಾಲೇ ಛಾತಜ್ಝತ್ತೋ ಮಿಲಾತಸರೀರೋ ವಮ್ಮಿಕತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೋ ಸರೀರೇನ ಬಿಲಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಕಡ್ಢೇನ್ತೋ ಕಿಚ್ಛೇನ ನಿಕ್ಖಮಾಮಿ, ಗೋಚರಂ ಚರಿತ್ವಾ ಆಗತೋ ಪನ ಸುಹಿತೋ ಥೂಲಸರೀರೋ ಹುತ್ವಾ ಪವಿಸನ್ತೋ ಬಿಲಪಸ್ಸಾನಿ ಅಫುಸನ್ತೋ ಸಹಸಾವ ಪವಿಸಾಮಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಪುರತೋ ಏಕೋ ಮಿಗೋ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ತಿಣಂ ಖಾದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ತತೋ ಪರಭಾಗೇ ಏಕೋ ತಿತ್ತಿರೋ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಮ್ಮಿಕಪಾದೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವಸ್ಸನ್ತೋ ಮನಾಪಂ ಕರಿತ್ವಾ ವಸ್ಸಿತುಂ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಸೇಸಟ್ಠಾನೇಸು ನಿಸಿನ್ನೋ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಪುರತೋ ಏಕಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ದಿಸ್ವಾ "ಚನ್ದ, ಕಹಂ ಯಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ರಾಜಾ ಕಿರ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸಕ್ಕಾರಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಇದಾನಿ ಪನ ಪಲ್ಲವಮುಟ್ಠಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಲಭಾಮಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ತತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಏಕೋ ನಾಗರಾಜಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ರಾಜಾ ಕಿರ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಉದಕಂ ಪಸನ್ನಂ ಮಣಿವಣ್ಣಂ, ಇದಾನಿ ಆವಿಲಂ ಪಣ್ಣಕಸೇವಾಲಪರಿಯೋನದ್ಧಂ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ಪುರತೋ ನಗರಸ್ಸ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆರಾಮೇ ವಸನ್ತಾ ತಾಪಸಾ ದಿಸ್ವಾ ತಥೇವ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ರಾಜಾ ಕಿರ ಪಣ್ಡಿತೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆರಾಮೇ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಮಧುರಾನಿ ಅಹೇಸುಂ, ಇದಾನಿ ನಿರೋಜಾನಿ ಕಸಟಾನಿ ಜಾತಾನಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ತತೋ ನಂ ಪುರತೋ ಗನ್ತ್ವಾ ನಗರದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ಏಕಿಸ್ಸಂ ಸಾಲಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವಕಾ ದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ, ಭೋ ಚನ್ದ, ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ತೇನ ಹಿ ನೋ ಸಾಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛ, ಅಮ್ಹಾಕಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನಂ ಪಾಕಟಂ ಅಹೋಸಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಛಿದ್ದಘಟೇ ಉದಕಂ ವಿಯ ನ ಸಣ್ಠಾತಿ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ವಿಯ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾರಣನ್ತಿ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹಂಸು।

ಗಾಮಣಿಚನ್ದೋ ಇಮಾನಿ ದಸ ಸಾಸನಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ಗೋಣಸಾಮಿಕೋ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ರಾಜಾ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಿತು ಉಪಟ್ಠಾಕೋ, ಅಮ್ಹೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪರಿಹರಿ, ಕಹಂ ನು ಖೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ವಸೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಗಾಮಣಿಚನ್ದ, ಕಹಂ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ವಸಸಿ, ಚಿರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನ ಪಞ್ಞಾಯಸಿ, ಕೇನತ್ಥೇನ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ದೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ದೇವಸ್ಸ ಸಗ್ಗಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಸಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವಾಮಿ, ತತೋ ಮಂ

ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ಗೋಣಅದ್ದಕಾರಣಾ ರಾಜದೂತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಕಡ್ಢೀ"ತಿ। "ಅನಾಕಡ್ಢಿಯಮಾನೋ ನಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ", "ಆಕಡ್ಢಿತಭಾವೋಯೇವ ಸೋಭನೋ, ಇದಾನಿ ತಂ ದಟ್ಠುಂ ಲಭಾಮಿ, ಕಹಂ ಸೋ ಪುರಿಸೋ"ತಿ? "ಅಯಂ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಭೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಚನ್ದಸ್ಸ ದೂತಂ ದಸ್ಸೇಸೀ"ತಿ? "ಸಚ್ಚಂ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣಾ"ತಿ? "ಅಯಂ ಮೇ ದೇವ ದ್ವೇ ಗೋಣೇ ನ ದೇತೀ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಚನ್ದಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ದೇವ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ವಚನಂ ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಗೋಣಸಾಮಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ, ಭೋ, ತವ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತೇ ಗೋಣೇ ಅದ್ದಸಾ"ತಿ। "ನಾದ್ದಸಂ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಭೋ, ಮಂ 'ಆದಾಸಮುಖರಾಜಾ ನಾಮಾ'ತಿ ಕಥೇನ್ತಾನಂ ನ ಸುತಪುಬ್ಬಂ ತಯಾ, ವಿಸ್ಸತ್ಥೋ ಕಥೇಹೀ"ತಿ? "ಅದ್ದಸಂ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಭೋ ಚನ್ದ, ಗೋಣಾನಂ ಅನಿಯ್ಯಾದಿತತ್ತಾ ಗೋಣಾ ತವ ಗೀವಾ, ಅಯಂ ಪನ ಪುರಿಸೋ ದಿಸ್ವಾವ 'ನ ಪಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಂ ಭಣಿ, ತಸ್ಮಾ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಕಮ್ಮಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಚ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಜಾಪತಿಯಾಯ ಚಸ್ಸ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಗೋಣಮೂಲಂ ಚತುವೀಸತಿ ಕಹಾಪಣೇ ದೇಹೀ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಗೋಣಸಾಮಿಕಂ ಬಹಿ ಕರಿಂಸು। ಸೋ "ಅಕ್ಖೀಸು ಉಪ್ಪಾಟಿತೇಸು ಚತುವೀಸತಿಕಹಾಪಣೇಹಿ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ ಚನ್ದ, ಗೋಣಮೂಲಕಹಾಪಣಾ ತುಯ್ಹೇವ ಹೋನ್ತು, ಇಮೇ ಚ ಗಣ್ಹಾಹೀ"ತಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ।

ತತೋ ದುತಿಯೋ ಆಹ - "ಅಯಂ, ದೇವ, ಮಮ ಪಜಾಪತಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪಾತೇಸೀ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಚನ್ದಾ"ತಿ? "ಸುಣೋಹಿ ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಚನ್ದೋ ಸಬ್ಬಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ "ಕಿಂ ಪನ ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಪಜಾಪತಿಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ಪಾತೇಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ನ ಪಾತೇಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ । "ಅಮ್ಭೋ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ ಇಮಿನಾ ಗಬ್ಭಸ್ಸ ಪಾತಿತಭಾವಂ ಸಾಧೇತು"ನ್ತಿ? "ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ? "ದೇವ, ಪುತ್ತಂ ಮೇ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಅಮ್ಭೋ ಚನ್ದ, ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಪಜಾಪತಿಂ ತವ ಗೇಹೇ ಕರಿತ್ವಾ ಯದಾ ಪುತ್ತವಿಜಾತಾ ಹೋತಿ, ತದಾ ನಂ ನೇತ್ವಾ ಏತಸ್ಸೇವ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋಪಿ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಪತಿತ್ವಾ "ಮಾ ಮೇ, ಸಾಮಿ, ಗೇಹಂ, ಭಿನ್ದೀ"ತಿ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ।

ಅಥ ತತಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಮೇ, ದೇವ, ಪಹರಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸ್ಸ ಪಾದೋ ಭಿನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। "ಸಚ್ಚಂ ಚನ್ದಾ"ತಿ। "ಸುಣೋಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಚನ್ದೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಅಸ್ಸಗೋಪಕಂ ಆಹ - "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ 'ಅಸ್ಸಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತೇಹೀ'ತಿ ಕಥೇಸೀ"ತಿ। "ನ ಕಥೇಮಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೋ ಪುನವಾರೇ ಪುಚ್ಛಿತೋ "ಆಮ, ಕಥೇಮೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಚನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಭೋ ಚನ್ದ, ಅಯಂ ಕಥೇತ್ವಾವ 'ನ ಕಥೇಮೀ'ತಿ ಮುಸಾವಾದಂ ವದತಿ, ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಜಿವ್ಹಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮೂಲಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಸ್ಸಗೋಪಕೋ ಅಪರೇಪಿ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ।

ತತೋ ನಳಕಾರಪುತ್ತೋ "ಅಯಂ ಮೇ, ದೇವ, ಪಿತುಘಾತಕಚೋರೋ"ತಿ ಆಹ। "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ಚನ್ದಾ"ತಿ। "ಸುಣೋಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ ಚನ್ದೋ ತಮ್ಪಿ ಕಾರಣಂ ವಿತ್ಥಾರೇತ್ವಾ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ರಾಜಾ ನಳಕಾರಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ ಮೇ ಪಿತರಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। "ಅಮ್ಭೋ ಚನ್ದ, ಇಮಸ್ಸ ಕಿರ ಪಿತರಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಮತಕಂ ಪನ ನ ಸಕ್ಕಾ ಪುನ ಆನೇತುಂ, ತ್ವಂ ಇಮಸ್ಸ ಮಾತರಂ ಆನೇತ್ವಾ ತವ ಗೇಹೇ ಕತ್ವಾ ಏತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಹೋಹೀ"ತಿ। ನಳಕಾರಪುತ್ತೋ "ಮಾ ಮೇ, ಸಾಮಿ, ಮತಸ್ಸ ಪಿತು ಗೇಹಂ ಭಿನ್ದೀ"ತಿ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಸ್ಸ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ।

ಗಾಮಣಿಚನ್ದೋ ಅಡ್ಡೇ ಜಯಂ ಪತ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಆಹ - "ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕೇಹಿಚಿ ಸಾಸನಂ ಪಹಿತಂ, ತಂ ವೋ ಕಥೇಮೀ"ತಿ। "ಕಥೇಹಿ, ಚನ್ದಾ"ತಿ। ಚನ್ದೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವಕಾನಂ ಸಾಸನಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಲೋಮಕ್ಕಮೇನ ಏಕೇಕಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

ಕಥಂ? ಪಠಮಂ ತಾವ ಸಾಸನಂ ಸುತ್ವಾ “ಪುಬ್ಬೇ ತೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ವೇಲಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ವಸ್ಸನಕುಕ್ಕುಟೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇಸಂ ತೇನ ಸದ್ದೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ಮನ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಕರೋನ್ತಾನಞ್ಞೇವ ಅರುಣೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ, ತೇನ ತೇಸಂ ಗಹಿತಗಹಿತಂ ನ ನಸ್ಸತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ನೇಸಂ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ಅವೇಲಾಯ ವಸ್ಸನಕಕುಕ್ಕುಟೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಅತಿರತ್ತಿಂ ವಾ ವಸ್ಸತಿ ಅತಿಪಭಾತೇ ವಾ, ಅತಿರತ್ತಿಂ ವಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸದ್ದೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ಮನ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿದ್ದಾಭಿಭೂತಾ ಸಜ್ಝಾಯಂ ಅಕತ್ವಾವ ಪುನ ಸಯನ್ತಿ , ಅತಿಪಭಾತೇ ವಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಸದ್ದೇನ ಉಟ್ಠಾಯ ಸಜ್ಝಾಯಿತುಂ ನ ಲಭನ್ತಿ, ತೇನ ತೇಸಂ ಗಹಿತಗಹಿತಂ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ”ತಿ ಆಹ।

ದುತಿಯಂ ಸುತ್ವಾ “ತೇ ಪುಬ್ಬೇ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮೇ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಇದಾನಿ ಪನ ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಕತ್ತಬ್ಬೇಸು ಯುತ್ತಪಯುತ್ತಾ ಆರಾಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಉಪಟ್ಠಾಕಾನಂ ದತ್ವಾ ಪಿಣ್ಡಪಟಿಪಿಣ್ಡಕೇನ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ತೇನ ನೇಸಂ ಫಲಾಫಲಾನಿ ನ ಮಧುರಾನಿ ಜಾತಾನಿ। ಸಚೇ ಪನ ತೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ಪುನ ಸಮಣಧಮ್ಮೇ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪುನ ತೇಸಂ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಮಧುರಾನಿ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತೇ ತಾಪಸಾ ರಾಜಕುಲಾನಂ ಪಣ್ಡಿತಭಾವಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಸಮಣಧಮ್ಮಂ ತೇಸಂ ಕಾತುಂ ವದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ।

ತತಿಯಂ ಸುತ್ವಾ “ತೇ ನಾಗರಾಜಾನೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತೇನ ತಂ ಉದಕಂ ಆವಿಲಂ ಜಾತಂ। ಸಚೇ ತೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ಸಮಗ್ಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪುನ ಪಸನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಆಹ।

ಚತುತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ “ಸಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪುಬ್ಬೇ ಅಟವಿಯಂ ಪಟಿಪನ್ನೇ ಮನುಸ್ಸೇ ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ಲಭತಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಆರಕ್ಖಂ ನ ಕರೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಬಲಿಕಮ್ಮಂ ನ ಲಭತಿ। ಸಚೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ಆರಕ್ಖಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಪುನ ಲಾಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಾ ರಾಜೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಟವಿಆರುಳ್ಹಮನುಸ್ಸಾನಂ ಆರಕ್ಖಂ ಕಾತುಂ ವದೇಹೀ”ತಿ ಆಹ।

ಪಞ್ಚಮಂ ಸುತ್ವಾ “ಯಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕಪಾದೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೋ ತಿತ್ತಿರೋ ಮನಾಪಂ ವಸ್ಸತಿ, ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಮಹನ್ತೀ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಆಹ।

ಛಟ್ಠಂ ಸುತ್ವಾ “ಯಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ ಸೋ ಮಿಗೋ ತಿಣಾನಿ ಖಾದಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪರಿ ಮಹನ್ತಂ ಭಮರಮಧು ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ಮಧುಮಕ್ಖಿತೇಸು ತಿಣೇಸು ಪಲುದ್ಧೋ ಅಞ್ಞಾನಿ ಖಾದಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತ್ವಂ ತಂ ಮಧುಪಟಲಂ ಹರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಧುಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಹಿಣ, ಸೇಸಂ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಾ”ತಿ ಆಹ।

ಸತ್ತಮಂ ಸುತ್ವಾ “ಯಸ್ಮಿಂ ವಮ್ಮಿಕೇ ಸೋ ಸಪ್ಪೋ ವಸತಿ, ತಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ ಮಹನ್ತೀ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ತಂ ರಕ್ಖಮಾನೋ ವಸನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮನಕಾಲೇ ಧನಲೋಭೇನ ಸರೀರಂ ಸಿಥಿಲಂ ಕತ್ವಾ ಲಗ್ಗನ್ತೋ ನಿಕ್ಖಮತಿ, ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಧನಸಿನೇಹೇನ ಅಲಗ್ಗನ್ತೋ ವೇಗೇನ ಸಹಸಾ ಪವಿಸತಿ। ತಂ ನಿಧಿಕುಮ್ಭಿಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತ್ವಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಆಹ।

ಅಟ್ಠಮಂ ಸುತ್ವಾ “ತಸ್ಸಾ ತರುಣಿತ್ಥಿಯಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಚ ಮಾತಾಪಿತೂನಞ್ಚ ವಸನಗಾಮಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಜಾರೋ ಅತ್ಥಿ। ಸಾ ತಂ ಸರಿತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಿನೇಹೇನ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗೇಹೇ ವಸಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ‘ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಜಾರಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತತ್ಥ ಕತಿಪಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನ ಜಾರಂ ಸರಿತ್ವಾ ‘ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ ಪುನ ಜಾರಸ್ಸೇವ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ರಾಜೂನಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ‘ಸಾಮಿಕಸ್ಸೇವ ಕಿರ ಗೇಹೇ ವಸತು। ಸಚೇ ತಂ ರಾಜಾ ಗಣ್ಹಾಪೇತಿ, ಜೀವಿತಂ ತೇ ನತ್ಥಿ, ಅಪ್ಪಮಾದಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ’ತಿ ತಸ್ಸಾ ಕಥೇಹೀ”ತಿ ಆಹ।

ನವಮಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಾ ಗಣಿಕಾ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಭತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಅಜೀರಾಪೇತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ನ ಗಣ್ಹಾತಿ, ತೇನಸ್ಸಾ ಪುಬ್ಬೇ ಬಹುಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಗಹಿತಂ ಅಜೀರಾಪೇತ್ವಾವ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪುರಿಮಸ್ಸ ಓಕಾಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಕರೋತಿ, ತೇನಸ್ಸಾ ಭತಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನ ಕೇಚಿ ನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ। ಸಚೇ ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮೇ ಠಸ್ಸತಿ, ಪುಬ್ಬಸದಿಸಾವ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಅತ್ತನೋ ಧಮ್ಮೇ ಠಾತುಮಸ್ಸಾ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ದಸಮಂ ಸುತ್ವಾ "ಸೋ ಗಾಮಭೋಜಕೋ ಪುಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿ, ತೇನ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ಮನಾಪೋ, ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ಚಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾ ಬಹುಪಣ್ಣಾಕಾರಂ ಆಹರಿಂಸು, ತೇನ ಅಭಿರೂಪೋ ಧನವಾ ಯಸಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ। ಇದಾನಿ ಪನ ಲಞ್ಜವಿತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮೇನ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನತಿ, ತೇನ ದುಗ್ಗತೋ ಕಪಣೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಡುರೋಗೇನ ಅಭಿಭೂತೋ। ಸಚೇ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ಧಮ್ಮೇನ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿಸ್ಸತಿ, ಪುನ ಪುಬ್ಬಸದಿಸೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ನ ಜಾನಾತಿ, ಧಮ್ಮೇನ ಅಡ್ಡಂ ವಿನಿಚ್ಛಿನಿತುಮಸ್ಸ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಆಹ।

ಇತಿ ಸೋ ಗಾಮಣಿಚನ್ದೋ ಇಮಾನಿ ಏತ್ತಕಾನಿ ಸಾಸನಾನಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸಿ, ರಾಜಾ ಅತ್ತನೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ತಾನಿ ಸಬ್ಬಞ್ಞುಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ಬ್ಯಾಕರಿತ್ವಾ ಗಾಮಣಿಚನ್ದಸ್ಸ ಬಹುಂ ಧನಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಸನಗಾಮಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸೋ ನಗರಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ದಿನ್ನಸಾಸನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವಕಾನಞ್ಚ ತಾಪಸಾನಞ್ಚ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಚ ರುಕ್ಖದೇವತಾಯ ಚ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತಿತ್ತಿರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ನಿಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಿಗಸ್ಸ ತಿಣಖಾದನಟ್ಠಾನೇ ರುಕ್ಖತೋ ಭಮರಮಧುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಮಧುಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಪ್ಪಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ವಮ್ಮಿಕಂ ಖಣಿತ್ವಾ ನಿಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತರುಣಿತ್ಥಿಯಾ ಚ ಗಣಿಕಾಯ ಚ ಗಾಮಭೋಜಕಸ್ಸ ಚ ರಞ್ಞೋ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸಾಸನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ। ಆದಾಸಮುಖರಾಜಾಪಿ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಜೀವಿತಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇನ್ತೋ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಇದಾನೇವ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಹಾಪಞ್ಞೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಸಕದಾಗಾಮಿಅನಾಗಾಮಿಅರಹನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ। "ತದಾ ಗಾಮಣಿಚನ್ದೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಆದಾಸಮುಖರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಗಾಮಣಿಚನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೫೮] ೮. ಮನ್ಧಾತುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಾವತಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ಏಕಂ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆನೇತ್ವಾ "ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖು ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ಸತ್ಥು ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕದಾ ತ್ವಂ , ಭಿಕ್ಖು, ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಮಾನೋ ತಣ್ಹಂ ಪೂರೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಕಾಮತಣ್ಹಾ ಹಿ ನಾಮೇಸಾ ಸಮುದ್ದೋ ವಿಯ ದುಪ್ಪೂರಾ, ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪಪರಿವಾರೇಸು ಚತೂಸು ಮಹಾದೀಪೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಪರಿಹಾರೇನೇವ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕದೇವಲೋಕೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೇ ಛತ್ತಿಂಸಾಯ ಸಕ್ಕಾನಞ್ಚ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ದೇವರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಕಾಮತಣ್ಹಂ ಪೂರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾವ ಕಾಲಮಕಂಸು, ತ್ವಂ ಪನೇತಂ ತಣ್ಹಂ ಕದಾ ಪೂರೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕೇಸು ಮಹಾಸಮ್ಮತೋ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ರೋಜೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ವರರೋಜೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ವರಕಲ್ಯಾಣೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಉಪೋಸಥೋ ನಾಮ, ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಮನ್ಧಾತು ನಾಮ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಸತ್ತಹಿ ರತನೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಚ ಇದ್ಧೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ವಾಮಹತ್ಥಂ ಸಮಞ್ಜಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥೇನ ಅಪ್ಫೋಟಿತಕಾಲೇ ಆಕಾಸಾ ದಿಬ್ಬಮೇಘೋ ವಿಯ ಜಾಣುಪ್ಪಮಾಣಂ ಸತ್ತರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸತಿ, ಏವರೂಪೋ ಅಚ್ಛರಿಯಮನುಸ್ಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಚತುರಾಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕುಮಾರಕೀಳಂ ಕೀಳಿ। ಚತುರಾಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಓಪರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಚತುರಾಸೀತಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಅಹೋಸಿ।

ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಕಾಮತಣ್ಹಂ ಪೂರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಅಥಾಮಚ್ಚಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ದೇವ, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಮಯ್ಹಂ ಪುಞ್ಞಬಲೇ ಓಲೋಕಿಯಮಾನೇ ಇದಂ ರಜ್ಜಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಕತರಂ ನು ಖೋ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯ"ನ್ತಿ? "ದೇವಲೋಕೋ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ। ಸೋ ಚಕ್ಕರತನಂ ಅಬ್ಭುಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕದೇವಲೋಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ದಿಬ್ಬಮಾಲಾಗನ್ಧಹತ್ಥಾ ದೇವಗಣಪರಿವುತಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಆದಾಯ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕದೇವಲೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದೇವರಜ್ಜಂ ಅದಂಸು। ತಸ್ಸ ಸಕಪರಿಸಾಯ ಪರಿವಾರಿತಸ್ಸೇವ ತಸ್ಮಿಂ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತಸ್ಸ ದೀಘೋ ಅದ್ಧಾ ವೀತಿವತ್ತೋ।

ಸೋ ತತ್ಥಾಪಿ ತಣ್ಹಂ ಪೂರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ದೇವ, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಇಮಮ್ಹಾ ದೇವಲೋಕಾ ಕತರಂ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯ"ನ್ತಿ। "ಮಯಂ, ದೇವ, ಪರೇಸಂ ಉಪಟ್ಠಾಕಪರಿಸಾ, ತಾವತಿಂಸದೇವಲೋಕೋ ರಮಣೀಯೋ"ತಿ। ಮನ್ಧಾತಾ ಚಕ್ಕರತನಂ ಅಬ್ಭುಕ್ಕಿರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಪರಿವುತೋ ತಾವತಿಂಸಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದಿಬ್ಬಮಾಲಾಗನ್ಧಹತ್ಥೋ ದೇವಗಣಪರಿವುತೋ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಏಹಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಆಹ। ರಞ್ಞೋ ದೇವಗಣಪರಿವುತಸ್ಸ ಗಮನಕಾಲೇ ಪರಿಣಾಯಕರತನಂ ಚಕ್ಕರತನಂ ಆದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಸಾಯ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಗರಮೇವ ಪಾವಿಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಮನ್ಧಾತುಂ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ನೇತ್ವಾ ದೇವತಾ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದೇವರಜ್ಜಂ ಮಜ್ಝೇ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವೇ ರಾಜಾನೋ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸುಂ। ಏವಂ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಕ್ಕೋ ಸಟ್ಠಿ ಚ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ತಿಸ್ಸೋ ಚ ವಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ಆಯುಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಚವಿ, ಅಞ್ಞೋ ಸಕ್ಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋಪಿ ದೇವರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಆಯುಕ್ಖಯೇನ ಚವಿ। ಏತೇನೂಪಾಯೇನ ಛತ್ತಿಂಸ ಸಕ್ಕಾ ಚವಿಂಸು, ಮನ್ಧಾತಾ ಪನ ಮನುಸ್ಸಪರಿಹಾರೇನ ದೇವರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿಯೇವ।

ತಸ್ಸ ಏವಂ ಕಾಲೇ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಕಾಮತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸೋ "ಕಿಂ ಮೇ ಉಪಡ್ಢರಜ್ಜೇನ, ಸಕ್ಕಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಏಕರಜ್ಜಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸಕ್ಕಂ ಮಾರೇತುಂ ನಾಮ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತಣ್ಹಾ ನಾಮೇಸಾ ವಿಪತ್ತಿಮೂಲಾ, ತೇನಸ್ಸ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೋ ಪರಿಹಾಯಿ, ಜರಾ ಸರೀರಂ ಪಹರಿ। ಮನುಸ್ಸಸರೀರಞ್ಚ ನಾಮ ದೇವಲೋಕೇ ನ ಭಿಜ್ಜತಿ, ಅಥ ಸೋ ದೇವಲೋಕಾ ಭಸ್ಸಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಓತರಿ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ತಸ್ಸ ಆಗತಭಾವಂ ರಾಜಕುಲೇ ನಿವೇದೇಸಿ। ರಾಜಕುಲಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇಯೇವ ಸಯನಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ಅನುಟ್ಠಾನಸೇಯ್ಯಾಯ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಮಚ್ಚಾ "ದೇವ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪರತೋ ಕಿನ್ತಿ ಕಥೇಮಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। "ಮಮ ಪರತೋ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಸಾಸನಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಥೇಯ್ಯಾಥ - 'ಮನ್ಧಾತುಮಹಾರಾಜಾ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪಪರಿವಾರೇಸು ಚತೂಸು ಮಹಾದೀಪೇಸು ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕೇಸು ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಛತ್ತಿಂಸಾಯ ಸಕ್ಕಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣೇನ ದೇವಲೋಕೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಣ್ಹಂ ಅಪೂರೇತ್ವಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ'"ತಿ। ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೨೨. “ಯಾವತಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ, ಪರಿಹರನ್ತಿ ದಿಸಾ ಭನ್ತಿ ವಿರೋಚನಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ದಾಸಾ ಮನ್ಧಾತು, ಯೇ ಪಾಣಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ॥

೨೩. “ನ ಕಹಾಪಣವಸ್ಸೇನ, ತಿತ್ತಿ ಕಾಮೇಸು ವಿಜ್ಜತಿ।
ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದಾ ದುಖಾ ಕಾಮಾ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಯ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೨೪. “ಅಪಿ ದಿಬ್ಬೇಸು ಕಾಮೇಸು, ರತಿಂ ಸೋ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ತಣ್ಹಕ್ಖಯರತೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಾವತಾ**ತಿ ಪರಿಚ್ಛೇದವಚನಂ। **ಪರಿಹರನ್ತೀ**ತಿ ಯತ್ತಕೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಸಿನೇರುಂ ಪರಿಹರನ್ತಿ। **ದಿಸಾ ಭನ್ತೀ**ತಿ ದಸಸು ದಿಸಾಸು ಭಾಸನ್ತಿ ಪಭಾಸನ್ತಿ। **ವಿರೋಚನಾ**ತಿ ಆಲೋಕಕರಣತಾಯ ವಿರೋಚನಸಭಾವಾ। **ಸಬ್ಬೇವ ದಾಸಾ ಮನ್ಧಾತು, ಯೇ ಪಾಣಾ ಪಥವಿಸ್ಸಿತಾ**ತಿ ಏತ್ತಕೇ ಪದೇಸೇ ಯೇ ಪಥವಿನಿಸ್ಸಿತಾ ಪಾಣಾ ಜನಪದವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ, ಸಬ್ಬೇವ ತೇ “ದಾಸಾ ಮಯಂ ರಞ್ಞೋ ಮನ್ಧಾತುಸ್ಸ, ಅಯ್ಯಕೋ ನೋ ರಾಜಾ ಮನ್ಧಾತಾ”ತಿ ಏವಂ ಉಪಗತತ್ತಾ ಭುಜಿಸ್ಸಾಪಿ ಸಮಾನಾ ದಾಸಾಯೇವ।

ನ ಕಹಾಪಣವಸ್ಸೇನಾತಿ ತೇಸಂ ದಾಸಭೂತಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅನುಗ್ಗಹಾಯ ಯಂ ಮನ್ಧಾತಾ ಅಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ ಸತ್ತರತನವಸ್ಸಂ ವಸ್ಸಾಪೇತಿ, ತಂ ಇಧ “ಕಹಾಪಣವಸ್ಸ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತಿತ್ತಿ ಕಾಮೇಸೂ**ತಿ ತೇನಾಪಿ ಕಹಾಪಣವಸ್ಸೇನ ವತ್ಥುಕಾಮಕಿಲೇಸಕಾಮೇಸು ತಿತ್ತಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ದುಪ್ಪೂರಾ ಏಸಾ ತಣ್ಹಾ। **ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದಾ ದುಖಾ ಕಾಮಾ**ತಿ ಸುಪಿನಕೂಪಮತ್ತಾ ಕಾಮಾ ನಾಮ ಅಪ್ಪಸ್ಸಾದಾ ಪರಿತ್ತಸುಖಾ, ದುಕ್ಖಮೇವ ಪನೇತ್ಥ ಬಹುತರಂ। ತಂ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸುತ್ತಪರಿಯಾಯೇನ ದೀಪೇತಬ್ಬಂ। **ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ಏವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ।

ದಿಬ್ಬೇಸೂತಿ ದೇವತಾನಂ ಪರಿಭೋಗೇಸು ರೂಪಾದೀಸು। **ರತಿಂ ಸೋ**ತಿ ಸೋ ವಿಪಸ್ಸಕೋ ಭಿಕ್ಖು ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮೇಹಿ ನಿಮನ್ತಿಯಮಾನೋಪಿ ತೇಸು ರತಿಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛತಿ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಮಿದ್ಧಿ ವಿಯ। **ತಣ್ಹಕ್ಖಯರತೋ**ತಿ ನಿಬ್ಬಾನರತೋ। ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಹಿ ಆಗಮ್ಮ ತಣ್ಹಾ ಖೀಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಂ “ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತತ್ಥ ರತೋ ಹೋತಿ ಅಭಿರತೋ। **ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾವಕೋ**ತಿ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸವನನ್ತೇ ಜಾತೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಯೋಗಾವಚರಪುಗ್ಗಲೋ।

ಏವಂ ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇ ಪನ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। “ತದಾ ಮನ್ಧಾತುರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಮನ್ಧಾತುಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೫೯] ೯. ತಿರೀಟವಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಯಿಮಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ಹತ್ಥತೋ ಪಞ್ಚಸತಾನಿ, ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥತೋ ಪಞ್ಚಸತಾನೀತಿ ದುಸ್ಸಸಹಸ್ಸಪಟಿಲಾಭವತ್ಥುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ದುಕನಿಪಾತೇ **ಗುಣಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ಅಟ್ಠ॰ ೨.೨.ಗುಣಜಾತಕವಣ್ಣನಾ) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ನಾಮಗ್ಗಹಣದಿವಸೇ **ತಿರೀಟವಚ್ಛಕುಮಾರೋ**ತಿ ಕತನಾಮೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವಿಗ್ಗಹದಯೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ

ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಹುತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಪಚ್ಚನ್ತೋ ಕುಪಿ, ಸೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಯುದ್ಧೇ ಪರಾಜಿತೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಗತೋ ಏಕೇನ ಪಸ್ಸೇನ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಚರನ್ತೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯೇ ತಿರೀಟವಚ್ಛಸ್ಸ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗತಕಾಲೇ ತಸ್ಸ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಪಾವಿಸಿ। ಸೋ "ತಾಪಸಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನ"ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ವಾತಾತಪೇನ ಕಿಲನ್ತೋ ಪಿಪಾಸಿತೋ ಪಾನೀಯಘಟಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕತ್ಥಚಿ ಅದಿಸ್ವಾ ಚಙ್ಕಮನಕೋಟಿಯಂ ಉದಪಾನಂ ಅದ್ದಸ। ಉದಕಉಸ್ಸಿಞ್ಚನತ್ಥಾಯ ಪನ ರಜ್ಜುಘಟಂ ಅದಿಸ್ವಾ ಪಿಪಾಸಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಬದ್ಧಯೋತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಉದಪಾನತಟೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾದೇ ಯೋತ್ತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಯೋತ್ತೇನ ಉದಪಾನಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಯೋತ್ತೇ ಅಪಾಪುಣನ್ತೇ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಸಾಟಕಂ ಯೋತ್ತಕೋಟಿಯಾ ಸಙ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಪುನ ಓತರಿ, ತಥಾಪಿ ನಪ್ಪಹೋಸಿಯೇವ। ಸೋ ಅಗ್ಗಪಾದೇಹಿ ಉದಕಂ ಫುಸಿತ್ವಾ ಅತಿಪಿಪಾಸಿತೋ "ಪಿಪಾಸಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಮರಣಮ್ಪಿ ಸುಮರಣ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಉದಪಾನೇ ಪತಿತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚುತ್ತರಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಹತ್ಥೀಪಿ ಸುಸಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ರಾಜಾ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ವಮ್ಮಿತಹತ್ಥೀಯೇವ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಸೋ ಹತ್ಥಿಸಮೀಪಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಹತ್ಥೀಪಿ ತಸ್ಸ ಉಪಸಙ್ಕಮನಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಉದಪಾನತಟಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉತ್ತಾರೇತ್ವಾ ಕಾಯಮಸ್ಸ ಸಮ್ಬಾಹಿತ್ವಾ ತೇಲೇನ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಸನ್ನಾಹಂ ಮೋಚೇಸಿ। ರಾಜಾ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮನತ್ಥಾಯ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ರಾಜಬಲಕಾಯೋ ನಗರಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಖನ್ಧಾವಾರಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಿತೋ। ರಾಜಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪರಿವಾರೇಸಿ, ರಾಜಾ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅಡ್ಢಮಾಸಚ್ಚಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಮಾನೋ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಗತೋ। ರಾಜಾ ಮಹಾವಾತಪಾನಂ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮಹಾತಲಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಟಿಯಾದಿತಂ ಆಹಾರಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ನೇತ್ವಾ ತತ್ಥಸ್ಸ ಚಙ್ಕಮನಾದಿಪರಿವಾರಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಪಬ್ಬಜಿತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಾಜನಿವೇಸನೇಯೇವ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನೋ ಅಹೋಸಿ।

ತಂ ಅಸಹಮಾನಾ ಅಮಚ್ಚಾ "ಏವರೂಪಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಏಕೋಪಿ ಯೋಧೋ ಲಭಮಾನೋ ಕಿಂ ನಾಮ ನ ಕರೇಯ್ಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಉಪರಾಜಾನಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಏಕಂ ತಾಪಸಂ ಅತಿವಿಯ ಮಮಾಯತಿ, ಕಿಂ ನಾಮ ತೇನ ತಸ್ಮಿಂ ದಿಟ್ಠಂ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ತಾವ ರಞ್ಞಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೫. "ನಯಿಮಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಾಮಯಮತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ನ ಬನ್ಧವೋ ನೋ ಪನ ತೇ ಸಹಾಯೋ।
ಅಥ ಕೇನ ವಣ್ಣೇನ ತಿರೀಟವಚ್ಛೋ, ತೇದಣ್ಡಿಕೋ ಭುಞ್ಜತಿ ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಯಿಮಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಾಮಯಮತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ತಾಪಸಸ್ಸ ವಿಜ್ಜಾಮಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ನತ್ಥಿ। **ನ ಬನ್ಧವೋ**ತಿ ಪುತ್ತಬನ್ಧವಸಿಪ್ಪಬನ್ಧವಗೋತ್ತಬನ್ಧವಞಾತಿಬನ್ಧವೇಸು ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ನ ಹೋತಿ । **ನೋ ಪನ ತೇ ಸಹಾಯೋ**ತಿ ಸಹಪಂಸುಕೀಳಿಕೋ ಸಹಾಯಕೋಪಿ ತೇ ನ ಹೋತಿ। **ಕೇನ ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ। **ತಿರೀಟವಚ್ಛೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ। **ತೇದಣ್ಡಿಕೋ**ತಿ ಕುಣ್ಡಿಕಠಪನತ್ಥಾಯ ತಿದಣ್ಡಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚರನ್ತೋ। **ಅಗ್ಗಪಿಣ್ಡ**ನ್ತಿ ರಸಸಮ್ಪನ್ನಂ ರಾಜಾರಹಂ ಅಗ್ಗಭೋಜನಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ತಾತ, ಮಮ ಪಚ್ಚನ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಯುದ್ಧಪರಾಜಿತಸ್ಸ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ಅನಾಗತಭಾವಂ ಸರಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಸರಾಮೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ತದಾ ಮಯಾ ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ತಾತ , ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತದಾಯಕೇ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತೇ ರಜ್ಜಂ ದದನ್ತೋಪಿ ಅಹಂ ನೇವ ಏತೇನ ಕತಗುಣಾನುರೂಪಂ ಕಾತುಂ ಸಕ್ಕೋಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇತರಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೬. “ಆಪಾಸು ಮೇ ಯುದ್ಧಪರಾಜಿತಸ್ಸ, ಏಕಸ್ಸ ಕತ್ವಾ ವಿವನಸ್ಮಿ ಘೋರೇ।
ಪಸಾರಯೀ ಕಿಚ್ಛಗತಸ್ಸ ಪಾಣಿಂ, ತೇನೂದತಾರಿಂ ದುಖಸಮ್ಪರೇತೋ॥

೧೭. “ಏತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚೇನ ಇಧಾನುಪತ್ತೋ, ವೇಸಾಯಿನೋ ವಿಸಯಾ ಜೀವಲೋಕೇ।
ಲಾಭಾರಹೋ ತಾತ ತಿರೀಟವಚ್ಛೋ, ದೇಥಸ್ಸ ಭೋಗಂ ಯಜಥಞ್ಚ ಯಞ್ಞ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಪಾಸೂ**ತಿ ಆಪದಾಸು। **ಏಕಸ್ಸಾ**ತಿ ಅದುತಿಯಸ್ಸ। **ಕತ್ವಾ**ತಿ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಕರಿತ್ವಾ ಪೇಮಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ। **ವಿವನಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಪಾನೀಯರಹಿತೇ ಅರಞ್ಞೇ। **ಘೋರೇ**ತಿ ದಾರುಣೇ। **ಪಸಾರಯೀ ಕಿಚ್ಛಗತಸ್ಸ ಪಾಣಿ**ನ್ತಿ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಕೂಪಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ದುಕ್ಖಗತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಉತ್ತಾರಣತ್ಥಾಯ ವೀರಿಯಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ। **ತೇನೂದತಾರಿಂ ದುಖಸಮ್ಪರೇತೋ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನಮ್ಹಿ ದುಕ್ಖಪರಿವಾರಿತೋಪಿ ತಮ್ಹಾ ಕೂಪಾ ಉತ್ತಿಣ್ಣೋ।

ಏತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚೇನ ಇಧಾನುಪತ್ತೋತಿ ಅಹಂ ಏತಸ್ಸ ತಾಪಸಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚೇನ, ಏತೇನ ಕತಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ಇಧಾನುಪ್ಪತ್ತೋ । **ವೇಸಾಯಿನೋ ವಿಸಯಾ**ತಿ ವೇಸಾಯೀ ವುಚ್ಚತಿ ಯಮೋ, ತಸ್ಸ ವಿಸಯಾ। **ಜೀವಲೋಕೇ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ। ಅಹಞ್ಹಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜೀವಲೋಕೇ ಠಿತೋ ಯಮವಿಸಯಂ ಮಚ್ಚುವಿಸಯಂ ಪರಲೋಕಂ ಗತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿಂ, ಸೋಮ್ಹಿ ಏತಸ್ಸ ಕಾರಣಾ ತತೋ ಪುನ ಇಧಾಗತೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಲಾಭಾರಹೋ**ತಿ ಲಾಭಂ ಅರಹೋ ಚತುಪಚ್ಚಯಲಾಭಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕೋ। **ದೇಥಸ್ಸ ಭೋಗ**ನ್ತಿ ಏತೇನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಂ ಚತುಪಚ್ಚಯಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರಸಙ್ಖಾತಂ ಭೋಗಂ ಏತಸ್ಸ ದೇಥ। **ಯಜಥಞ್ಚ ಯಞ್ಞ**ನ್ತಿ ತ್ವಞ್ಚ ಅಮಚ್ಚಾ ಚ ನಾಗರಾ ಚಾತಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಏತಸ್ಸ ಭೋಗಞ್ಚ ದೇಥ, ಯಞ್ಞಞ್ಚ ಯಜಥ। ತಸ್ಸ ಹಿ ದೀಯಮಾನೋ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ತೇನ ಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಭೋಗೋ ಹೋತಿ, ಇತರೇಸಂ ದಾನಯಞ್ಞತ್ತಾ ಯಞ್ಞೋ। ತೇನಾಹ “ದೇಥಸ್ಸ ಭೋಗಂ ಯಜಥಞ್ಚ ಯಞ್ಞ”ನ್ತಿ।

ಏವಂ ರಞ್ಞಾ ಗಗನತಲೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೇನ ವಿಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗುಣೇ ಪಕಾಸಿತೇ ತಸ್ಸ ಗುಣೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಮೇವ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ, ಅತಿರೇಕತರೋ ತಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉದಪಾದಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪರಾಜಾ ವಾ ಅಮಚ್ಚಾ ವಾ ಅಞ್ಞೋ ವಾ ಕೋಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ರಾಜಾನಂ ವತ್ತುಂ ನ ವಿಸಹಿ। ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ “ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಉಪಕಾರವಸೇನ ಕರಿಂಸೂ”ತಿ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ತಿರೀಟವಚ್ಛಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೬೦] ೧೦. ದೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಸ್ಸತ್ಥಾ ದೂರಮಾಯನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಲೋಲಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ನವಕನಿಪಾತೇ **ಚಕ್ಕವಾಕಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೯.೬೯ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸತ್ಥಾ ಪನ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ನ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಲೋಲೋ, ಲೋಲ್ಯಕಾರಣೇನೇವ ಪನ ಅಸಿನಾ ಸೀಸಚ್ಛೇದನಂ ಲಭೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಭೋಜನಸುದ್ಧಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ತೇನಸ್ಸ **ಭೋಜನಸುದ್ಧಿಕರಾಜಾತ್ವೇವ** ನಾಮಂ ಜಾತಂ। ಸೋ ಕಿರ ತಥಾರೂಪೇನ ವಿಧಾನೇನ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜತಿ, ಯಥಾಸ್ಸ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಭತ್ತಪಾತಿಯಾ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವಯಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಪನ ಅನ್ತೋಗೇಹೇ ನ ಭುಞ್ಜತಿ, ಅತ್ತನೋ ಭೋಜನವಿಧಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತಂ ಮಹಾಜನಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾರೇತುಕಾಮತಾಯ ರಾಜದ್ವಾರೇ ರತನಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಭೋಜನವೇಲಾಯ ತಂ ಅಲಙ್ಕರಾಪೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚನಮಯೇ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾಹಿ ಪರಿವುತೋ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಿಕಾಯ ಸುವಣ್ಣಪಾತಿಯಾ ಸಬ್ಬರಸಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜತಿ। ಅಥೇಕೋ ಲೋಲಪುರಿಸೋ ತಸ್ಸ ಭೋಜನವಿಧಾನಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿಪಾಸಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಅತ್ಥೇಕೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಗಾಳ್ಹಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಭೋ, ಅಹಂ ದೂತೋ, ದೂತೋ"ತಿ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಂ ಕರೋನ್ತೋ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ "ದೂತೋಮ್ಹೀ"ತಿ ವದನ್ತಂ ನ ವಾರೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಜನೋ ದ್ವಿಧಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಓಕಾಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಪಾತಿಯಾ ಏಕಂ ಭತ್ತಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿ, ಅಥಸ್ಸ "ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸಿಗಾಹೋ ಅಸಿಂ ಅಬ್ಬಾಹೇಸಿ, ರಾಜಾ "ಮಾ ಪಹರೀ"ತಿ ನಿವಾರೇಸಿ, "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಭೋಜನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಪಿವನಪಾನೀಯಞ್ಚೇವ ತಮ್ಬೂಲಞ್ಚ ದಾಪೇತ್ವಾ "ಭೋ ಪುರಿಸ, ತ್ವಂ 'ದೂತೋಮ್ಹೀ'ತಿ ವದಸಿ, ಕಸ್ಸ ದೂತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಹಾರಾಜ ಅಹಂ ತಣ್ಹಾದೂತೋ, ಉದರದೂತೋ, ತಣ್ಹಾ ಮಂ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ 'ತ್ವಂ ಗಚ್ಛಾಹೀ'ತಿ ದೂತಂ ಕತ್ವಾ ಪೇಸೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೮. "ಯಸ್ಸತ್ಥಾ ದೂರಮಾಯನ್ತಿ, ಅಮಿತ್ತಮಪಿ ಯಾಚಿತುಂ।
ತಸ್ಸೂದರಸ್ಸಹಂ ದೂತೋ, ಮಾ ಮೇ ಕುಜ್ಝ ರಥೇಸಭ॥

೧೯. "ಯಸ್ಸ ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ, ವಸಮಾಯನ್ತಿ ಮಾಣವಾ।
ತಸ್ಸೂದರಸ್ಸಹಂ ದೂತೋ, ಮಾ ಮೇ ಕುಜ್ಝ ರಥೇಸಭಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸ್ಸತ್ಥಾ ದೂರಮಾಯನ್ತೀ**ತಿ ಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ತಣ್ಹಾವಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ದೂರಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ರಥೇಸಭಾ**ತಿ ರಥಯೋಧಜೇಟ್ಠಕ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಮೇತಂ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಉದರದೂತಾ ತಣ್ಹಾವಸೇನ ವಿಚರನ್ತಿ, ತಣ್ಹಾವ ಇಮೇ ಸತ್ತೇ ವಿಚಾರೇತಿ, ಯಾವ ಮನಾಪಂ ವತ ಇಮಿನಾ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೨೦. "ದದಾಮಿ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೋಹಿಣೀನಂ, ಗವಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಸಹ ಪುಙ್ಗವೇನ।
ದೂತೋ ಹಿ ದೂತಸ್ಸ ಕಥಂ ನ ದಜ್ಜಂ, ಮಯಮ್ಪಿ ತಸ್ಸೇವ ಭವಾಮ ದೂತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ**ತಿ ಆಲಪನಮತ್ತಮೇತಂ। **ರೋಹಿಣೀನ**ನ್ತಿ ರತ್ತವಣ್ಣಾನಂ। **ಸಹ ಪುಙ್ಗವೇನಾ**ತಿ ಯೂಥಪರಿಣಾಯಕೇನ ಉಪದ್ದವರಕ್ಖಕೇನ ಉಸಭೇನ ಸದ್ಧಿಂ। **ಮಯಮ್ಪೀ**ತಿ ಅಹಞ್ಚ ಅವಸೇಸಾ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ತಸ್ಸೇವ ಉದರಸ್ಸ ದೂತಾ ಭವಾಮ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಉದರದೂತೋ ಸಮಾನೋ ಉದರದೂತಸ್ಸ ತುಯ್ಹಂ ಕಸ್ಮಾ ನ ದಜ್ಜನ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ವತ ಪುರಿಸೇನ ಅಸ್ಸುತಪುಬ್ಬಂ ಕಾರಣಂ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಅಞ್ಞೇಪಿ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। "ತದಾ ಲೋಲಪುರಿಸೋ ಏತರಹಿ

ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಭೋಜನಸುದ್ಧಿಕರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ''ನ್ತಿ।

ದೂತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಸಙ್ಕಪ್ಪವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಸಙ್ಕಪ್ಪ ತಿಲಮುಟ್ಠಿ ಚ, ಮಣಿ ಚ ಸಿನ್ಧವಾಸುಕಂ।
ಜರೂದಪಾನಂ ಗಾಮಣಿ, ಮನ್ಧಾತಾ ತಿರೀಟದೂತನ್ತಿ॥

೨. ಪದುಮವಗ್ಗೋ

[೧೬೧] ೧. ಪದುಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ಕೇಸಾ ಚ ಮಸ್ಸೂ ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆನನ್ದಬೋಧಿಮ್ಹಿ ಮಾಲಾಪೂಜಕಾರಕೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ಕಾಲಿಙ್ಗಬೋಧಿಜಾತಕೇ** ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸೋ ಪನ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೇನ ರೋಪಿತತ್ತಾ ''ಆನನ್ದಬೋಧೀ''ತಿ ಜಾತೋ। ಥೇರೇನ ಹಿ ಜೇತವನದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಬೋಧಿಸ್ಸ ರೋಪಿತಭಾವೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪತ್ಥರಿ। ಅಥೇಕಚ್ಚೇ ಜನಪದವಾಸಿನೋ ಭಿಕ್ಖೂ ''ಆನನ್ದಬೋಧಿಮ್ಹಿ ಮಾಲಾಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ಜೇತವನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಪ್ಪಲವೀಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾಲಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ – ''ಆವುಸೋ, ಮಯಂ 'ಬೋಧಿಮ್ಹಿ ಮಾಲಾಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಉಪ್ಪಲವೀಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮಾಲಮ್ಪಿ ನ ಲಭಿಮ್ಹಾ''ತಿ। ಥೇರೋ ''ಅಹಂ ವೋ, ಆವುಸೋ, ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಉಪ್ಪಲವೀಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಹೂ ನೀಲುಪ್ಪಲಕಲಾಪೇ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ಆಗಮ್ಮ ತೇಸಂ ದಾಪೇಸಿ, ತೇ ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸ್ಸ ಪೂಜಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – ''ಆವುಸೋ, ಜಾನಪದಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಲವೀಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾಲಂ ನ ಲಭಿಂಸು, ಥೇರೋ ಪನ ಗನ್ತ್ವಾವ ಆಹರಾಪೇಸೀ''ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ''ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ''ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ''ಇಮಾಯ ನಾಮಾ''ತಿ ವುತ್ತೇ ''ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ವತ್ತುಛೇಕಾ ಕಥಾಕುಸಲಾ ಮಾಲಂ ಲಭನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಲಭಿಂಸುಯೇವಾ''ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ಅನ್ತೋನಗರೇ ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಪದುಮಾನಿ ಪುಪ್ಫನ್ತಿ। ಏಕೋ ಛಿನ್ನನಾಸೋ ಪುರಿಸೋ ತಂ ಸರಂ ರಕ್ಖತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಸ್ಸವೇ ಘುಟ್ಠೇ ಮಾಲಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಸ್ಸವಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮಾ ತಯೋ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತಾ ''ನಾಸಚ್ಛಿನ್ನಸ್ಸ ಅಭೂತೇನ ವಣ್ಣಂ ವತ್ವಾ ಮಾಲಂ ಯಾಚಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ ತಸ್ಸ ಪದುಮಾನಿ ಭಞ್ಜನಕಾಲೇ ಸರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು।

ತೇಸು ಏಕೋ ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೨೧. ''ಯಥಾ ಕೇಸಾ ಚ ಮಸ್ಸೂ ಚ, ಛಿನ್ನಂ ಛಿನ್ನಂ ವಿರೂಹತಿ।
ಏವಂ ರುಹತು ತೇ ನಾಸಾ, ಪದುಮಂ ದೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ''ತಿ॥

ಸೋ ತಸ್ಸ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪದುಮಂ ನ ಅದಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ದುತಿಯೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೩೧. "ಯಥಾ ಸಾರದಿಕಂ ಬೀಜಂ, ಖೇತ್ತೇ ವುತ್ತಂ ವಿರೂಹತಿ।
ಏವಂ ರುಹತು ತೇ ನಾಸಾ, ಪದುಮಂ ದೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಾರದಿಕ**ನ್ತಿ ಸರದಸಮಯೇ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಸಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಬೀಜಂ। ಸೋ ತಸ್ಸಪಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪದುಮಂ ನ ಅದಾಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ತತಿಯೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೩೩. "ಉಭೋಪಿ ಪಲಪನ್ತೇತೇ, ಅಪಿ ಪದ್ಮಾನಿ ದಸ್ಸತಿ।
ವಜ್ಜುಂ ವಾ ತೇ ನ ವಾ ವಜ್ಜುಂ, ನತ್ಥಿ ನಾಸಾಯ ರೂಹನಾ।
ದೇಹಿ ಸಮ್ಮ ಪದುಮಾನಿ, ಅಹಂ ಯಾಚಾಮಿ ಯಾಚಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಭೋಪಿ ಪಲಪನ್ತೇತೇ**ತಿ ಏತೇ ದ್ವೇಪಿ ಮುಸಾ ವದನ್ತಿ। **ಅಪಿ ಪದ್ಮಾನೀ**ತಿ "ಅಪಿ ನಾಮ ನೋ ಪದುಮಾನಿ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಂ ವದನ್ತಿ। **ವಜ್ಜುಂ ವಾ ತೇ ನ ವಾ ವಜ್ಜು**ನ್ತಿ "ತವ ನಾಸಾ ರುಹತೂ"ತಿ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ ವಾ ನ ವಾ ವದೇಯ್ಯುಂ, ಏತೇಸಂ ವಚನಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ, ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ನತ್ಥಿ ನಾಸಾಯ ರುಹನಾ, ಅಹಂ ಪನ ತೇ ನಾಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ವದಾಮಿ, ಕೇವಲಂ ಯಾಚಾಮಿ, ತಸ್ಸ ಮೇ ದೇಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಪದುಮಾನಿ ಯಾಚಿತೋತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಪದುಮಸರಗೋಪಕೋ "ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಮುಸಾವಾದೋ ಕಥಿತೋ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಭಾವೋ ಕಥಿತೋ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾನಿ ಪದುಮಾನೀ"ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಪದುಮಕಲಾಪಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪದುಮಸರಮೇವ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಪದುಮಲಾಭೀ ಸೇಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಪದುಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೬೨] ೨. ಮುದುಪಾಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪಾಣಿ ಚೇ ಮುದುಕೋ ಚಸ್ಸಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆನೀತಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು, ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಗಮನತೋ ಅರಕ್ಖಿಯಾ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಪಿತರಾ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಾವ ಪಿತರಂ ಅಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಲಾಯೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ಸೋ ಧೀತರಞ್ಚ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಞ್ಚ ದ್ವೇಪಿ ಅನ್ತೋನಿವೇಸನೇ ಪೋಸೇನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಮಯ್ಹಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಧೀತಾಪಿ ಮೇ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ವಯಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇ ಪುನ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಮಯ್ಹಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಧೀತರಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮ, ಮಯ್ಹಂ ಧೀತರಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ರಾಜಕುಲೇ ದಸ್ಸಾಮ, ಏವಂ ನೋ ಞಾತಕಾ ಬಹುತರಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಮಚ್ಚಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು।

ಅಥ ರಾಜಾ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ಬಹಿಗೇಹಂ ದಾಪೇಸಿ, ಅನ್ತೋ ಪವೇಸನಂ ನಿವಾರೇಸಿ। ತೇ ಪನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಕುಮಾರೋ "ಕೇನ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೇನ ರಾಜಧೀತರಂ ಬಹಿ ನೀಹರಾಪೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ "ಅತ್ಥಿ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ಧಾತಿಯಾ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ "ಕಿಂ, ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಕಿಚ್ಚ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಮ್ಮ, ಕಥಂ ನು ಖೋ ರಾಜಧೀತರಂ ಬಹಿ ಕಾತುಂ ಓಕಾಸಂ ಲಭೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ರಾಜಧೀತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ "ಏಹಿ, ಅಮ್ಮ, ಸೀಸೇ ತೇ ಊಕಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ನೀಚಪೀಠಕೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಉಚ್ಚೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸೀಸಂ ಅತ್ತನೋ ಊರೂಸು ಠಪೇತ್ವಾ ಊಕಾ ಗಣ್ಹಯಮಾನಾ ರಾಜಧೀತಾಯ ಸೀಸಂ ನಖೇಹಿ ವಿಜ್ಝಿ । ರಾಜಧೀತಾ "ನಾಯಂ ಅತ್ತನೋ ನಖೇಹಿ ವಿಜ್ಝತಿ, ಪಿತುಚ್ಛಾಪುತ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಕುಮಾರಸ್ಸ ನಖೇಹಿ ವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ತೇನ ಸಾಸನಂ ಕಥಿತ"ನ್ತಿ? "ತವ ಬಹಿಕರಣೂಪಾಯಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ। ರಾಜಧೀತಾ "ಪಣ್ಡಿತೋ ಹೋನ್ತೋ ಜಾನಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪಠಮಂ ಗಾಥಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಇಮಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಕಥೇಹೀ"ತಿ ಆಹ।

೩೪. "ಪಾಣಿ ಚೇ ಮುದುಕೋ ಚಸ್ಸ, ನಾಗೋ ಚಸ್ಸ ಸುಕಾರಿತೋ।
ಅನ್ಧಕಾರೋ ಚ ವಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಅಥ ನೂನ ತದಾ ಸಿಯಾ"ತಿ॥

ಸಾ ತಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ರಾಜಧೀತಾ ಕಿಮಾಹಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯ್ಯಪುತ್ತ, ಅಞ್ಞಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಅವತ್ವಾ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಪಹಿಣೀ"ತಿ ತಂ ಗಾಥಂ ಉದಾಹಾಸಿ। ಕುಮಾರೋ ಚ ತಸ್ಸತ್ಥಂ ಞತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ।

ಗಾಥಾಯತ್ಥೋ - ಸಚೇ ತೇ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಾಯ ಮಮ ಹತ್ಥೋ ವಿಯ ಹತ್ಥೋ ಮುದು ಅಸ್ಸ, ಯದಿ ಚ ತೇ ಆನೇಞ್ಜಕಾರಣಂ ಸುಕಾರಿತೋ ಏಕೋ ಹತ್ಥೀ ಅಸ್ಸ, ಯದಿ ಚ ತಂ ದಿವಸಂ ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅತಿವಿಯ ಬಹಲೋ ಅನ್ಧಕಾರೋ ಅಸ್ಸ, ದೇವೋ ಚ ವಸ್ಸೇಯ್ಯ। **ಅಥ ನೂನ ತದಾ ಸಿಯಾ**ತಿ ತಾದಿಸೇ ಕಾಲೇ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಚ್ಚಯೇ ಆಗಮ್ಮ ಏಕಂಸೇನ ತೇ ಮನೋರಥಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಗಮನಂ ಸಿಯಾತಿ।

ಕುಮಾರೋ ಏತಮತ್ಥಂ ತಥತೋ ಞತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಮುದುಹತ್ಥಂ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಂ ಸಜ್ಜಂ ಕತ್ವಾ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥಿಗೋಪಕಸ್ಸ ಲಞ್ಜಂ ದತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಆನೇಞ್ಜಕಾರಣಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಆಗಮೇನ್ತೋ ಅಚ್ಛಿ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಳಪಕ್ಖುಪೋಸಥದಿವಸೇ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಘನಕಾಳಮೇಘೋ ವಸ್ಸಿ। ಸೋ "ಅಯಂ ದಾನಿ ರಾಜಧೀತಾಯ ವುತ್ತದಿವಸೋ"ತಿ ವಾರಣಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಮುದುಹತ್ಥಕಂ ಚೂಳುಪಟ್ಠಾಕಂ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಸ್ಸ ಆಕಾಸಙ್ಗಣಾಭಿಮುಖೇ ಠಾನೇ ಹತ್ಥಿಂ ಮಹಾಭಿತ್ತಿಯಂ ಅಲ್ಲೀಯಾಪೇತ್ವಾ ವಾತಪಾನಸಮೀಪೇ ತೇಮೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ರಾಜಾಪಿ ಧೀತರಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಸಯಿತುಂ ನ ದೇತಿ, ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಚೂಳಸಯನೇ ಸಯಾಪೇತಿ। ಸಾಪಿ "ಅಜ್ಜ ಕುಮಾರೋ ಆಗಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಅನೋಕ್ಕಮಿತ್ವಾವ ನಿಪನ್ನಾ "ತಾತ ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮಾಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಏಹಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ತಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ವಾತಪಾನಸಮೀಪಂ ನೇತ್ವಾ "ನ್ಹಾಯಾಹಿ, ಅಮ್ಮಾ"ತಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಾತಪಾನಸ್ಸ ಬಹಿಪಸ್ಸೇ ಪಮುಖೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ನ್ಹಾಯಮಾನಾವ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿ, ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಹತ್ಥತೋ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಕಾಯ ಹತ್ಥೇ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ತಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರಾಜಧೀತರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಮುಖೇ ಠಪೇಸಿ । ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಹತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತು ಹತ್ಥೇ ಠಪೇಸಿ, ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಹತ್ಥಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಧೀತು ಹತ್ಥಂ ಮುಞ್ಚಿ, ಸಾ ಇತರಸ್ಸಾಪಿ ಹತ್ಥಾ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ದುತಿಯಹತ್ಥೇ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಿತು ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಕುಮಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ರಾಜಾ "ಧೀತಾಯೇವ ಮೇ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತಂ ದಾರಿಕಂ ನ್ಹಾನಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭೇ ಸಯಾಪೇತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾಯ ಲಞ್ಛೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಯನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಸೋ ಪಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ದ್ವಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ತಂ ದಾರಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಕುಮಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗತಭಾವಂ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ "ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಚರನ್ತೇನಪಿ ಮಾತುಗಾಮಂ ರಕ್ಖಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏವಂ ಅರಕ್ಖಿಯಾ ನಾಮಿತ್ಥಿಯೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇತರಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೩೫. "ಅನಲಾ ಮುದುಸಮ್ಭಾಸಾ, ದುಪ್ಪೂರಾ ತಾ ನದೀಸಮಾ।
ಸೀದನ್ತಿ ನಂ ವಿದಿತ್ವಾನ, ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜಯೇ॥

೩೬. "ಯಂ ಏತಾ ಉಪಸೇವನ್ತಿ, ಛನ್ದಸಾ ವಾ ಧನೇನ ವಾ।
ಜಾತವೇದೋವ ಸಂ ಠಾನಂ, ಖಿಪ್ಪಂ ಅನುದಹನ್ತಿ ನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನಲಾ ಮುದುಸಮ್ಭಾಸಾತಿ** ಮುದುವಚನೇನಪಿ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯಾ, ನೇವ ಸಕ್ಕಾ ಸಣ್ಹವಾಚಾಯ ಸಙ್ಗಣ್ಹಿತುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪುರಿಸೇಹಿ ವಾ ಏತಾಸಂ ನ ಅಲನ್ತಿ ಅನಲಾ। **ಮುದುಸಮ್ಭಾಸಾತಿ** ಹದಯೇ ಥದ್ಧೇಪಿ ಸಮ್ಭಾಸಾವ ಮುದು ಏತಾಸನ್ತಿ ಮುದುಸಮ್ಭಾಸಾ। **ದುಪ್ಪೂರಾ ತಾ ನದೀಸಮಾತಿ** ಯಥಾ ನದೀ ಆಗತಾಗತಸ್ಸ ಉದಕಸ್ಸ ಸನ್ದನತೋ ಉದಕೇನ ದುಪ್ಪೂರಾ, ಏವಂ ಅನುಭೂತಾನುಭೂತೇಹಿ ಮೇಥುನಾದೀಹಿ ಅಪರಿತುಸ್ಸನತೋ ದುಪ್ಪೂರಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

"ತಿಣ್ಣಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತಿತ್ತೋ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತಿ। ಕತಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ? ಮೇಥುನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಚ ವಿಜಾಯನಸ್ಸ ಚ ಅಲಙ್ಕಾರಸ್ಸ ಚ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಿಣ್ಣಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅತಿತ್ತೋ ಅಪ್ಪಟಿವಾನೋ ಮಾತುಗಾಮೋ ಕಾಲಂ ಕರೋತೀ"ತಿ।

ಸೀದನ್ತೀತಿ ಅಟ್ಠಸು ಮಹಾನಿರಯೇಸು ಸೋಳಸಸು ಉಸ್ಸದನಿರಯೇಸು ನಿಮುಜ್ಜನ್ತಿ। ನನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ । **ವಿದಿತ್ವಾನಾತಿ** ಏವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜಯೇತಿ** "ಏತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಾದೀಹಿ ಅತಿತ್ತಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಏತೇಸು ನಿರಯೇಸು ಸೀದನ್ತಿ, ಏತಾ ಏವಂ ಅತ್ತನಾ ಸೀದಮಾನಾ ಕಸ್ಸಞ್ಞಸ್ಸ ಸುಖಾಯ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಏವಂ ಞತ್ವಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ದೂರತೋವ ತಾ ಪರಿವಜ್ಜಯೇತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಛನ್ದಸಾ ವಾ ಧನೇನ ವಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ವಾ ಛನ್ದೇನ ರುಚಿಯಾ ಪೇಮೇನ, ಭತಿವಸೇನ ಲದ್ಧಧನೇನ ವಾ ಯಂ ಪುರಿಸಂ ಏತಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಉಪಸೇವನ್ತಿ ಭಜನ್ತಿ। **ಜಾತವೇದೋತಿ** ಅಗ್ಗಿ। ಸೋ ಹಿ ಜಾತಮತ್ತೋವ ವೇದಿಯತಿ, ವಿದಿತೋ ಪಾಕಟೋ ಹೋತೀತಿ ಜಾತವೇದೋ। ಸೋ ಯಥಾ ಅತ್ತನೋ ಠಾನಂ ಕಾರಣಂ ಓಕಾಸಂ ಅನುದಹತಿ, ಏವಮೇತಾಪಿ ಯಂ ಉಪಸೇವನ್ತಿ, ತಂ ಪುರಿಸಂ ಧನಯಸಸೀಲಪಞ್ಞಾಸಮನ್ನಾಗತಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧನಾದೀನಂ ವಿನಾಸನತೋ ಪುನ ತಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅಭಬ್ಬುಪ್ಪತ್ತಿಕಂ ಕುರುಮಾನಾ ಖಿಪ್ಪಂ ಅನುದಹನ್ತಿ ಝಾಪೇನ್ತಿ। ವುತ್ತಮ್ಪಿ ಚೇತಂ -

"ಬಲವನ್ತೋ ದುಬ್ಬಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಥಾಮವನ್ತೋಪಿ ಹಾಯರೇ।
ಚಕ್ಖುಮಾ ಅನ್ಧಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಮಾತುಗಾಮವಸಂ ಗತಾ॥

"ಗುಣವನ್ತೋ ನಿಗ್ಗುಣಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಞ್ಞವನ್ತೋಪಿ ಹಾಯರೇ।
ಪಮತ್ತಾ ಬನ್ಧನೇ ಸೇನ್ತಿ, ಮಾತುಗಾಮವಸಂ ಗತಾ॥

"ಅಜ್ಝೇನಞ್ಚ ತಪಂ ಸೀಲಂ, ಸಚ್ಚಂ ಚಾಗಂ ಸತಿಂ ಮತಿಂ।
ಅಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಿ ಪಮತ್ತಸ್ಸ, ಪನ್ಥದೂಭೀವ ತಕ್ಕರಾ॥

"ಯಸಂ ಕಿತ್ತಿಂ ಧಿತಿಂ ಸೂರಂ, ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ಪಜಾನನಂ।
ಖೇಪಯನ್ತಿ ಪಮತ್ತಸ್ಸ, ಕಟ್ಠಪುಞ್ಜಂವ ಪಾವಕೋ"ತಿ॥

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋಪಿ ಮಯಾವ ಪೋಸೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಸಕ್ಕಾರೇನ ಧೀತರಂ ತಸ್ಸೇವ ದತ್ವಾ ತಂ ಓಪರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಮಾತುಲಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ರಾಜಾ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮುದುಪಾಣಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೬೩] ೩. ಚೂಳಪಲೋಭನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ವಾರಿಸ್ಮಿನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖುಮೇವ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆನೀತಂ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ, ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು, ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಪೋರಾಣಕೇ ಸುದ್ಧಸತ್ತೇಪಿ ಸಂಕಿಲೇಸೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ರಾಜಾ ಅಪುತ್ತಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಇತ್ಥಿಯೋ "ಪುತ್ತಪತ್ಥನಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾ ಪುತ್ತೇ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಅದ್ಧಾನೇ ಗತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಚವಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಜಾತಮತ್ತಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಥಞ್ಞಪಾಯನತ್ಥಾಯ ಧಾತಿಯಾ ಅದಂಸು। ಸೋ ಪಾಯಮಾನೋ ರೋದತಿ, ಅಥ ನಂ ಅಞ್ಞಿಸ್ಸಾ ಅದಂಸು। ಮಾತುಗಾಮಹತ್ಥಗತೋ ನೇವ ತುಣ್ಹೀ ಹೋತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಸ್ಸ ಪಾದಮೂಲಿಕಸ್ಸ ಅದಂಸು, ತೇನ ಗಹಿತಮತ್ತೋಯೇವ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುರಿಸಾವ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚರನ್ತಿ। ಥಞ್ಞಂ ಪಾಯೇನ್ತಾ ದುಹಿತ್ವಾ ವಾ ಪಾಯೇನ್ತಿ, ಸಾಣಿಅನ್ತರೇನ ವಾ ಥನಂ ಮುಖೇ ಠಪೇನ್ತಿ। ತೇನಸ್ಸ **ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರೋ**ತಿ ನಾಮಂ ಕರಿಂಸು। ತಸ್ಸ ಅಪರಾಪರಂ ವಡ್ಢಮಾನಸ್ಸಪಿ ಮಾತುಗಾಮಂ ನಾಮ ದಸ್ಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ತೇನಸ್ಸ ರಾಜಾ ವಿಸುಂಯೇವ ನಿಸಜ್ಜಾದಿಟ್ಠಾನಾನಿ ಝಾನಾಗಾರಞ್ಚ ಕಾರೇಸಿ।

ಸೋ ತಸ್ಸ ಸೋಳಸವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಮಯ್ಹಂ ಅಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ಅಯಂ ಪನ ಕುಮಾರೋ ಕಾಮೇ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ರಜ್ಜಮ್ಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿಸ್ಸತಿ, ದುಲ್ಲದ್ಧೋ ವತ ಮೇ ಪುತ್ತೋ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕಾ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತಕುಸಲಾ ಪುರಿಸೇ ಪರಿಚರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸೇ ಕಾತುಂ ಪಟಿಬಲಾ ತರುಣನಾಟಕಿತ್ಥೀ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಕಿಂ ನು ಚಿನ್ತೇಸೀ"ತಿ ಆಹ, ರಾಜಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। "ಹೋತು, ದೇವ , ಅಹಂ ತಂ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಕಾಮರಸಂ ಜಾನಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಚೇ ಮೇ ಪುತ್ತಂ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರಂ ಪಲೋಭೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ಸೋ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ"ತಿ। ಸಾ "ಮಮೇಸೋ ಭಾರೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಮನುಸ್ಸೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಹ – "ಅಹಂ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಯನಟ್ಠಾನೇ ಬಹಿಝಾನಾಗಾರೇ ಠತ್ವಾ ಗಾಯಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಕುಜ್ಝತಿ, ಮಯ್ಹಂ ಕಥೇಯ್ಯಾಥ, ಅಹಂ ಅಪಗಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಸಚೇ ಸುಣಾತಿ, ವಣ್ಣಂ ಮೇ ಕಥೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು।

ಸಾಪಿ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಠತ್ವಾ ತನ್ತಿಸ್ಸರೇನ ಗೀತಸ್ಸರಂ, ಗೀತಸ್ಸರೇನ ತನ್ತಿಸ್ಸರಂ ಅನತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಧುರೇನ ಸದ್ದೇನ ಗಾಯಿ, ಕುಮಾರೋ ಸುಣನ್ತೋವ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಪುನದಿವಸೇ ಚ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನೇ ಠತ್ವಾ ಗಾಯಿತುಂ ಆಣಾಪೇಸಿ, ಪುನದಿವಸೇ ಝಾನಾಗಾರೇ ಠತ್ವಾ ಗಾಯಿತುಂ ಆಣಾಪೇಸಿ, ಪುನದಿವಸೇ ಅತ್ತನೋ ಸಮೀಪೇ ಠತ್ವಾತಿ ಏವಂ ಅನುಕ್ಕಮೇನೇವ ತಣ್ಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲೋಕಧಮ್ಮಂ ಸೇವಿತ್ವಾ ಕಾಮರಸಂ ಞತ್ವಾ "ಮಾತುಗಾಮಂ ನಾಮ ಅಞ್ಞೇಸಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಪುರಿಸೇ ಅನುಬನ್ಧನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತಾಯ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಗರಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ। ಉಭೋಪಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಧೋಗಙ್ಗಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಗಙ್ಗಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಮುದ್ದಂ ಕತ್ವಾ

ಉಭಿನ್ನಮನ್ತರೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪಯಿಂಸು। ಕುಮಾರಿಕಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಕನ್ದಮೂಲಾದೀನಿ ಪಚತಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞತೋ ಫಲಾಫಲಂ ಆಹರತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ಫಲಾಫಲತ್ಥಾಯ ಗತೇ ಸಮುದ್ದದೀಪಕಾ ಏಕೋ ತಾಪಸೋ ಭಿಕ್ಖಾಚಾರತ್ಥಾಯ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಧೂಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ಓತರಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ "ನಿಸೀದ, ಯಾವ ಪಚ್ಚತೀ"ತಿ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಕುತ್ತೇನ ಪಲೋಭೇತ್ವಾ ಝಾನಾ ಚಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಧಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಪಕ್ಖಚ್ಛಿನ್ನಕಾಕೋ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಜಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಸಬ್ಬದಿವಸಂ ತತ್ಥೇವ ಠತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವೇಗೇನ ಸಮುದ್ದಾಭಿಮುಖೋ ಪಲಾಯಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ "ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ಮೇ ಅಯಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಅಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಬನ್ಧಿ। ತಾಪಸೋ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮುದ್ದೇ ಪತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಏಸ ತಾಪಸೋ ಆಕಾಸೇನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಝಾನಸ್ಸ ಪರಿಹೀನತ್ತಾ ಸಮುದ್ದೇ ಪತಿತೋ, ಮಯಾ ದಾನಿಸ್ಸ ಅವಸ್ಸಯೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವೇಲನ್ತೇ ಠತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೩೭. "ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ವಾರಿಸ್ಮಿಂ, ಸಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಇದ್ಧಿಯಾ।
ಮಿಸ್ಸೀಭಾವಿತ್ಥಿಯಾ ಗನ್ತ್ವಾ, ಸಂಸೀದಸಿ ಮಹಣ್ಣವೇ॥

೩೮. "ಆವಟ್ಟನೀ ಮಹಾಮಾಯಾ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಿಕೋಪನಾ।
ಸೀದನ್ತಿ ನಂ ವಿದಿತ್ವಾನ, ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜಯೇ॥

೩೯. "ಯಂ ಏತಾ ಉಪಸೇವನ್ತಿ, ಛನ್ದಸಾ ವಾ ಧನೇನ ವಾ।
ಜಾತವೇದೋವ ಸಂ ಠಾನಂ, ಖಿಪ್ಪಂ ಅನುದಹನ್ತಿ ನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ವಾರಿಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉದಕೇ ಅಚಲಮಾನೇ ಅಕಮ್ಪಮಾನೇ ಉದಕಂ ಅನಾಮಸಿತ್ವಾ ಸಯಂ ಆಕಾಸೇನೇವ ಇದ್ಧಿಯಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ। **ಮಿಸ್ಸೀಭಾವಿತ್ಥಿಯಾ**ತಿ ಲೋಕಧಮ್ಮವಸೇನ ಇತ್ಥಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮಿಸ್ಸೀಭಾವಂ। **ಆವಟ್ಟನೀ ಮಹಾಮಾಯಾ**ತಿ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಕಾಮಾವಟ್ಟೇನ ಆವಟ್ಟನತೋ ಆವಟ್ಟನೀ, ಅನನ್ತಾಹಿ ಇತ್ಥಿಮಾಯಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಮಹಾಮಾಯಾ ನಾಮ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ -

"ಮಾಯಾ ಚೇತಾ ಮರೀಚೀ ಚ, ಸೋಕೋ ರೋಗೋ ಚುಪದ್ದವೋ।
ಖರಾ ಚ ಬನ್ಧನಾ ಚೇತಾ, ಮಚ್ಚುಪಾಸೋ ಗುಹಾಸಯೋ।
ತಾಸು ಯೋ ವಿಸ್ಸಸೇ ಪೋಸೋ, ಸೋ ನರೇಸು ನರಾಧಮೋ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೨.೨೧.೧೧೮)।

ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಿಕೋಪನಾತಿ ಸೇಟ್ಠಚರಿಯಸ್ಸ ಮೇಥುನವಿರತಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ವಿಕೋಪನಾ। **ಸೀದನ್ತೀ**ತಿ ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮೇತಾ ಇಸೀನಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಿಕೋಪನೇನ ಅಪಾಯೇಸು ಸೀದನ್ತಿ। ಸೇಸಂ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

ಏತಂ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತಾಪಸೋ ಸಮುದ್ದಮಜ್ಝೇ ಠಿತೋಯೇವ ನಟ್ಠಜ್ಝಾನಂ ಪುನ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಯಂ ತಾಪಸೋ ಏವಂ ಭಾರಿಕೋ ಸಮಾನೋ ಸಿಮ್ಬಲಿತೂಲಂ ವಿಯ ಆಕಾಸೇನ ಗತೋ, ಮಯಾಪಿ ಇಮಿನಾ ವಿಯ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇನ ಚರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ಅಸ್ಸಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ನೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ, ತ್ವ"ನ್ತಿ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮನುಞ್ಞೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಅನಿತ್ಥಿಗನ್ಧಕುಮಾರೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಚೂಳಪಲೋಭನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೬೪] ೪. ಮಹಾಪನಾದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪನಾದೋ ನಾಮ ಸೋ ರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರಸ್ಸಾನುಭಾವಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಸಮಯೇ ಸತ್ಥಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ "ಭದ್ದಜಿಕುಮಾರಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಭದ್ದಿಯನಗರಂ ಪತ್ವಾ ಜಾತಿಯಾವನೇ ತಯೋ ಮಾಸೇ ವಸಿ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಞಾಣಪರಿಪಾಕಂ ಆಗಮಯಮಾನೋ। ಭದ್ದಜಿಕುಮಾರೋ ಮಹಾಯಸೋ ಅಸೀತಿಕೋಟಿವಿಭವಸ್ಸ ಭದ್ದಿಯಸೇಟ್ಠಿನೋ ಏಕಪುತ್ತಕೋ। ತಸ್ಸ ತಿಣ್ಣಂ ಉತೂನಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ ತಯೋ ಪಾಸಾದಾ ಅಹೇಸುಂ। ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಚತ್ತಾರೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ವಸತಿ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಸಿತ್ವಾ ನಾಟಕಪರಿವುತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಅಞ್ಞಂ ಪಾಸಾದಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ "ಕುಮಾರಸ್ಸ ಯಸಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭಿ, ಪಾಸಾದನ್ತರೇ ಚಕ್ಕಾತಿಚಕ್ಕಾನಿ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚಾನಿ ಬನ್ಧನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ತಯೋ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ "ಮಯಂ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ನಗರವಾಸೀನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ನಾಗರಾ "ಭನ್ತೇ, ಸ್ವೇ ಗಮಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಗರಮಜ್ಝೇ ಮಣ್ಡಪಂ ಕತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಪೇತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಮಧುರಸ್ಸರೇನ ಅನುಮೋದನಂ ಆರಭಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಭದ್ದಜಿಕುಮಾರೋಪಿ ಪಾಸಾದತೋ ಪಾಸಾದಂ ಗಚ್ಛತಿ , ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ತಂ ದಿವಸಂ ನ ಕೋಚಿ ಅಗಮಾಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಮನುಸ್ಸಾವ ಪರಿವಾರೇಸುಂ। ಸೋ ಮನುಸ್ಸೇ ಪುಚ್ಛಿ - "ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಮಯಿ ಪಾಸಾದತೋ ಪಾಸಾದಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಕಲನಗರಂ ಸಙ್ಖುಭತಿ, ಚಕ್ಕಾತಿಚಕ್ಕಾನಿ ಮಞ್ಚಾತಿಮಞ್ಚಾನಿ ಬನ್ಧನ್ತಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ಠಪೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಇಮಂ ಭದ್ದಿಯನಗರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ತಯೋ ಮಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ಅಜ್ಜೇವ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಸಕಲನಗರವಾಸಿನೋಪಿ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೀ"ತಿ। ಸೋ "ತೇನ ಹಿ ಏಥ, ಮಯಮ್ಪಿ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋವ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಠಿತೋವ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಫಲಂ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ।

ಸತ್ಥಾ ಭದ್ದಿಯಸೇಟ್ಠಿಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಪುತ್ತೋ ತೇ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತೋವ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣನ್ತೋ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ, ತೇನಸ್ಸ ಅಜ್ಜೇವ ಪಬ್ಬಜಿತುಂ ವಾ ವಟ್ಟತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿತುಂ ವಾ"ತಿ ಆಹ। "ಭನ್ತೇ, ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಪಬ್ಬಾಜೇಥ ನಂ, ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಚ ಪನ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸ್ವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಥಾ"ತಿ। ಭಗವಾ ನಿಮನ್ತನಂ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕುಲಪುತ್ತಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪದಂ ದಾಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಮಹಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸತ್ತಾಹಂ ವಸಿತ್ವಾ ಕುಲಪುತ್ತಮಾದಾಯ ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಕೋಟಿಗಾಮಂ ಪಾಪುಣಿ। ಕೋಟಿಗಾಮವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಅದಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಅನುಮೋದನಂ ಆರಭಿ। ಕುಲಪುತ್ತೋ ಅನುಮೋದನಕರಣಕಾಲೇ ಬಹಿಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಸತ್ಥು ಆಗತಕಾಲೇಯೇವ ಉಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗಙ್ಗಾತಿತ್ಥಸಮೀಪೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ । ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರೇಸು ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಸುಪಿ ಅನುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಗತಕಾಲೇಯೇವ ಉಟ್ಠಹಿ। ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಅಯಂ ಪುರೇ ವಿಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಮಹಾಥೇರೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇಪಿ ದಿಸ್ವಾ ನ ಉಟ್ಠಹತೀ"ತಿ ಕುಜ್ಝಿಂಸು।

ಕೋಟಿಗಾಮವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ನಾವಾಸಙ್ಘಾತೇ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ನಾವಾಸಙ್ಘಾತೇ ಠತ್ವಾ "ಕಹಂ , ಭದ್ದಜೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏಸ, ಭನ್ತೇ, ಇಧೇವಾ"ತಿ। "ಏಹಿ, ಭದ್ದಜಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕನಾವಂ ಅಭಿರುಹಾ"ತಿ। ಥೇರೋಪಿ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಏಕನಾವಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಗಙ್ಗಾಯ ಮಜ್ಝಂ ಗತಕಾಲೇ ಸತ್ಥಾ ಆಹ - "ಭದ್ದಜಿ, ತಯಾ ಮಹಾಪನಾದರಾಜಕಾಲೇ ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಪಾಸಾದೋ ಕಹ"ನ್ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಮುಗ್ಗೋ, ಭನ್ತೇತಿ। ಪುಥುಜ್ಜನಾ ಭಿಕ್ಖೂ "ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರೋ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕರೋತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ, ಭದ್ದಜಿ, ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀನಂ ಕಙ್ಖಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಸಾದಥೂಪಿಕಂ ಪಾದಙ್ಗುಲಿಯಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಂ ಪಾಸಾದಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿ। ಉಪ್ಪತಿತೋ ಚ ಪನ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ಠಿತಾನಂ ಪಾಸಾದಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ಸೋ ಏಕಯೋಜನಂ ದ್ವಿಯೋಜನಂ ತಿಯೋಜನನ್ತಿ ಯಾವ ವೀಸತಿಯೋಜನಾ ಉದಕತೋ ಪಾಸಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುರಿಮಭವೇ ಞಾತಕಾ ಪಾಸಾದಲೋಭೇನ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪನಾಗಮಣ್ಡೂಕಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಪಾಸಾದೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಪಾಸಾದೇ ಉಟ್ಠಹನ್ತೇ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಉದಕೇಯೇವ ಪತಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತೇ ಪತನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಞಾತಕಾ ತೇ, ಭದ್ದಜಿ, ಕಿಲಮನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥು ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ಪಾಸಾದೋ ಯಥಾಠಾನೇಯೇವ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸತ್ಥಾ ಪಾರಗಙ್ಗಂ ಗತೋ। ಅಥಸ್ಸ ಗಙ್ಗಾತೀರೇಯೇವ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪಯಿಂಸು, ಸೋ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ತರುಣಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ರಸ್ಮಿಯೋ ಮುಞ್ಚನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ಭಿಕ್ಖೂ "ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಯಂ ಪಾಸಾದೋ ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರೇನ ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ "ಮಹಾಪನಾದರಾಜಕಾಲೇ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ವಿದೇಹರಟ್ಠೇ ಮಿಥಿಲಾಯಂ ಸುರುಚಿ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋಪಿ ತಸ್ಸ ಸುರುಚಿಯೇವ, ತಸ್ಸ ಪನ ಪುತ್ತೋ ಮಹಾಪನಾದೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ತೇ ಇಮಂ ಪಾಸಾದಂ ಪಟಿಲಭಿಂಸು। ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಪನಸ್ಸ ಇದಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ - ದ್ವೇ ಪಿತಾಪುತ್ತಾ ನಳೇಹಿ ಚ ಉದುಮ್ಬರದಾರೂಹಿ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಸನಪಣ್ಣಸಾಲಂ ಕರಿಂಸು। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜಾತಕೇ ಸಬ್ಬಂ ಅತೀತವತ್ಥು ಪಕಿಣ್ಣಕನಿಪಾತೇ **ಸುರುಚಿಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೪.೧೦೨ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೪೦. "ಪನಾದೋ ನಾಮ ಸೋ ರಾಜಾ, ಯಸ್ಸ ಯೂಪೋ ಸುವಣ್ಣಯೋ।
ತಿರಿಯಂ ಸೋಳಸುಬ್ಬೇಧೋ, ಉದ್ಧಮಾಹು ಸಹಸ್ಸಧಾ॥

೪೧. "ಸಹಸ್ಸಕಣ್ಡೋ ಸತಗೇಣ್ಡು, ಧಜಾಲು ಹರಿತಾಮಯೋ।
ಅನಚ್ಚುಂ ತತ್ಥ ಗನ್ಧಬ್ಬಾ, ಛ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸತ್ತಧಾ॥

೪೨. "ಏವಮೇತಂ ತದಾ ಆಸಿ, ಯಥಾ ಭಾಸಸಿ ಭದ್ದಜಿ।
ಸಕ್ಕೋ ಅಹಂ ತದಾ ಆಸಿಂ, ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ತವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೂಪೋತಿ** ಪಾಸಾದೋ। **ತಿರಿಯಂ ಸೋಳಸುಬ್ಬೇಧೋತಿ** ವಿತ್ಥಾರತೋ ಸೋಳಸಕಣ್ಡಪಾತವಿತ್ಥಾರೋ ಅಹೋಸಿ। **ಉದ್ಧಮಾಹು ಸಹಸ್ಸಧಾತಿ** ಉಬ್ಬೇಧೇನ ಸಹಸ್ಸಕಣ್ಡಗಮನಮತ್ತಂ ಉಚ್ಚೋ ಅಹು, ಸಹಸ್ಸಕಣ್ಡಗಮನಗಣನಾಯ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣಂ ಹೋತಿ। ವಿತ್ಥಾರೋ ಪನಸ್ಸ ಅಟ್ಠಯೋಜನಮತ್ತೋ।

ಸಹಸ್ಸಕಣ್ಡೋ ಸತಗೇಣ್ಡೂತಿ ಸೋ ಪನೇಸ ಸಹಸ್ಸಕಣ್ಡುಬ್ಬೇಧೋ ಪಾಸಾದೋ ಸತಭೂಮಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। **ಧಜಾಲೂತಿ** ಧಜಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಹರಿತಾಮಯೋತಿ** ಹರಿತಮಣಿಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ಸಮಾಲುಹರಿತಾಮಯೋ"ತಿ ಪಾಠೋ, ಹರಿತಮಣಿಮಯೇಹಿ ದ್ವಾರಕವಾಟವಾತಪಾನೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮಾಲೂತಿ** ಕಿರ ದ್ವಾರಕವಾಟವಾತಪಾನಾನಂ

ನಾಮಂ। **ಗನ್ಧಬ್ಬಾತಿ** ನಟಾ, **ಛ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸತ್ತಧಾತಿ** ಛ ಗನ್ಧಬ್ಬಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸತ್ತಧಾ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸತ್ತಸು ಠಾನೇಸು ರಞ್ಞೋ ರತಿಜನನತ್ಥಾಯ ನಚ್ಚಿಂಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇ ಏವಂ ನಚ್ಚನ್ತಾಪಿ ರಾಜಾನಂ ಹಾಸೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದೇವನಟಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಸಮಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ತದಾ ಮಹಾಪನಾದೋ ಹಸಿ।

ಯಥಾ ಭಾಸಸಿ, ಭದ್ದಜೀತಿ ಭದ್ದಜಿತ್ಥೇರೇನ ಹಿ "ಭದ್ದಜಿ, ತಯಾ ಮಹಾಪನಾದರಾಜಕಾಲೇ ಅಜ್ಝಾವುತ್ಥಪಾಸಾದೋ ಕಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ನಿಮುಗ್ಗೋ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವದನ್ತೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ತಸ್ಸ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಭಾವೋ ಚ ಮಹಾಪನಾದರಾಜಭಾವೋ ಚ ಭಾಸಿತೋ ಹೋತಿ। ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸತ್ಥಾ "ಯಥಾ ತ್ವಂ, ಭದ್ದಜಿ, ಭಾಸಸಿ, ತದಾ ಏತಂ ತಥೇವ ಅಹೋಸಿ, ಅಹಂ ತದಾ ತವ ಕಾಯವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಪುಥುಜ್ಜನಭಿಕ್ಖೂ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಹಾಪನಾದೋ ರಾಜಾ ಭದ್ದಜಿ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಾಪನಾದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೬೫] ೫. ಖುರಪ್ಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದಿಸ್ವಾ ಖುರಪ್ಪೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ಥಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಭಿಕ್ಖು, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ತ್ವಂ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ವೀರಿಯಂ ಓಸ್ಸಜಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನಿಯ್ಯಾನಿಕಟ್ಠಾನೇಪಿ ವೀರಿಯಂ ಕರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಅಟವಿಆರಕ್ಖಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಚಪುರಿಸಸತಪರಿವಾರೋ ಅಟವಿಆರಕ್ಖಕೇಸು ಸಬ್ಬಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟವಿಮುಖೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಸೋ ಭತಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಟವಿಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಬಾರಾಣಸೇಯ್ಯಕೋ ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಸಕಟಸತೇಹಿ ತಂ ಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಮ್ಮ, ಸಹಸ್ಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂ ಅಟವಿಂ ಅತಿಕ್ಕಾಮೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹಿ, ಭತಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋಯೇವ ತಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿ। ಸೋ ತಂ ಆದಾಯ ಅಟವಿಂ ಪಾವಿಸಿ, ಅಟವಿಮಜ್ಝೇ ಪಞ್ಚಸತಾ ಚೋರಾ ಉಟ್ಠಹಿಂಸು, ಚೋರೇ ದಿಸ್ವಾವ ಸೇಸಪುರಿಸಾ ಉರೇನ ನಿಪಜ್ಜಿಂಸು, ಆರಕ್ಖಕಜೇಟ್ಠಕೋ ಏಕೋವ ನದನ್ತೋ ವಗ್ಗನ್ತೋ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತೇಪಿ ಚೋರೇ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತಂ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಕನ್ತಾರಂ ತಾರೇಸಿ।

ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತೋ ಪರಕನ್ತಾರೇ ಸತ್ಥಂ ನಿವೇಸೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಕಜೇಟ್ಠಕಂ ನಾನಗ್ಗರಸಭೋಜನಂ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಸಯಮ್ಪಿ ಭುತ್ತಪಾತರಾಸೋ ಸುಖನಿಸಿನ್ನೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ "ಸಮ್ಮ, ತಥಾದಾರುಣಾನಂ ಚೋರಾನಂ ಆವುಧಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅವತ್ಥರಣಕಾಲೇ ಕೇನ ನು ಖೋ ತೇ ಕಾರಣೇನ ಚಿತ್ತುತ್ರಾಸಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೩. "ದಿಸ್ವಾ ಖುರಪ್ಪೇ ಧನುವೇಗನುನ್ನೇ, ಖಗ್ಗೇ ಗಹೀತೇ ತಿಖಿಣೇ ತೇಲಧೋತೇ।
ತಸ್ಮಿಂ ಭಯಸ್ಮಿಂ ಮರಣೇ ವಿಯೂಳ್ಹೇ, ಕಸ್ಮಾ ನು ತೇ ನಾಹು ಛಮ್ಭಿತತ್ತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಧನುವೇಗನುನ್ನೇತಿ** ಧನುವೇಗೇನ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೇ। **ಖಗ್ಗೇ ಗಹೀತೇತಿ** ಥರುದಣ್ಡೇಹಿ ಸುಗಹಿತೇ ಖಗ್ಗೇ। **ಮರಣೇ ವಿಯೂಳ್ಹೇತಿ** ಮರಣೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ। **ಕಸ್ಮಾ ನು ತೇ ನಾಹೂತಿ** ಕೇನ ನು ಖೋ ಕಾರಣೇನ ನಾಹೋಸಿ। **ಛಮ್ಭಿತತ್ತ**ನ್ತಿ ಸರೀರಚಲನಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಆರಕ್ಖಕಜೇಟ್ಠಕೋ ಇತರಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೪೪. “ದಿಸ್ವಾ ಖುರಪ್ಪೇ ಧನುವೇಗನುನ್ನೇ, ಖಗ್ಗೇ ಗಹೀತೇ ತಿಖಿಣೇ ತೇಲಧೋತೇ।
ತಸ್ಮಿಂ ಭಯಸ್ಮಿಂ ಮರಣೇ ವಿಯೂಳ್ಹೇ, ವೇದಂ ಅಲತ್ಥಂ ವಿಪುಲಂ ಉಳಾರಂ॥

೪೫. “ಸೋ ವೇದಜಾತೋ ಅಜ್ಝಭವಿಂ ಅಮಿತ್ತೇ, ಪುಬ್ಬೇವ ಮೇ ಜೀವಿತಮಾಸಿ ಚತ್ತಂ।
ನ ಹಿ ಜೀವಿತೇ ಆಲಯಂ ಕುಬ್ಬಮಾನೋ, ಸೂರೋ ಕಯಿರಾ ಸೂರಕಿಚ್ಚಂ ಕದಾಚೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವೇದಂ ಅಲತ್ಥ**ನ್ತಿ ತುಟ್ಠಿಞ್ಚೇವ ಸೋಮನಸ್ಸಞ್ಚ ಪಟಿಲಭಿಂ। **ವಿಪುಲ**ನ್ತಿ ಬಹುಂ। **ಉಳಾರ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮಂ। **ಅಜ್ಝಭವಿ**ನ್ತಿ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಭವಿಂ। **ಪುಬ್ಬೇವ ಮೇ ಜೀವಿತಮಾಸಿ ಚತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಯಾ ಪುಬ್ಬೇವ ತವ ಹತ್ಥತೋ ಭತಿಂ ಗಣ್ಹನ್ತೇನೇವ ಜೀವಿತಂ ಚತ್ತಮಾಸಿ। **ನ ಹಿ ಜೀವಿತೇ ಆಲಯಂ ಕುಬ್ಬಮಾನೋ**ತಿ ಜೀವಿತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ನಿಕನ್ತಿಂ ಕುರುಮಾನೋ ಪುರಿಸಕಿಚ್ಚಂ ಕದಾಚಿಪಿ ನ ಕರೋತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಸರವಸ್ಸೇ ವಸ್ಸನ್ತೇ ಜೀವಿತನಿಕನ್ತಿಯಾ ವಿಸ್ಸಟ್ಠತ್ತಾ ಅತ್ತನಾ ಸೂರಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಕತಭಾವಂ ಞಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥವಾಹಪುತ್ತಂ ಉಯ್ಯೋಜೇತ್ವಾ ಸಕಗಾಮಮೇವ ಪಚ್ಚಾಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಓಸ್ಸಟ್ಠವೀರಿಯೋ ಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಆರಕ್ಖಕಜೇಟ್ಠಕೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಖುರಪ್ಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೬೬] ೬. ವಾತಗ್ಗಸಿನ್ಧವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇನಾಸಿ ಕಿಸಿಯಾ ಪಣ್ಡೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕಾ ಅಭಿರೂಪಾ ಇತ್ಥೀ ಏಕಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ, ಸಕಲಸರೀರಂ ಝಾಯಮಾನೋ ವಿಯಸ್ಸಾ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಕಿಲೇಸಗ್ಗಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸಾ ನೇವ ಕಾಯಸ್ಸಾದಂ ಲಭಿ, ನ ಚಿತ್ತಸ್ಸಾದಂ, ಭತ್ತಮ್ಪಿಸ್ಸಾ ನ ರುಚ್ಚಿ, ಕೇವಲಂ ಮಞ್ಚಕಅಟನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ ಚ ಸಹಾಯಿಕಾ ಚ ಪುಚ್ಛಿಂಸು - “ಕಿಂ ನು ಖೋ ತ್ವಂ ಕಮ್ಪಮಾನಚಿತ್ತಾ ಅಟನಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಪನ್ನಾ, ಕಿಂ ತೇ ಅಫಾಸುಕ”ನ್ತಿ। ಸಾ ಏಕಂ ದ್ವೇ ವಾರೇ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ತಾ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ “ತ್ವಂ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಮಯಂ ತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇಸುಂ, ಸೋ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। ತಾ “ಅಸುಕದಿವಸೇ ಅಸುಕವೇಲಾಯಂ ಆಗಚ್ಛಾ”ತಿ ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಸಯನಗಬ್ಭಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ಸಯನಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ತಸ್ಮಿಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಯನೇಕದೇಸೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಸಚಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಗರುಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಇದಾನೇವ ಓಕಾಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಮೇ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಆಗತದಿವಸೇಯೇವ ಓಕಾಸಕರಣಂ ನಾಮ ಅಕಾರಣಂ, ಅಜ್ಜ ನ ಮಙ್ಕುಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಓಕಾಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ಹತ್ಥಗಹಣಾದಿವಸೇನ ಕೇಳಿಂ ಕಾತುಂ ಆರದ್ಧಂ ಹತ್ಥೇ ಗಹೇತ್ವಾ “ಅಪೇಹಿ ಅಪೇಹಿ, ನ ಮೇ ತಯಾ ಅತ್ಥೋ”ತಿ ನಿಬ್ಭಚ್ಛೇಸಿ। ಸೋ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಲಜ್ಜಿತೋ ಉಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಮೇವ ಗತೋ।

ಇತರಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ತಾಯ ತಥಾ ಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೇ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು - “ತ್ವಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಆಹಾರಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ, ಅಥ ನಂ ಮಯಂ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಆನಯಿಮ್ಹ, ತಸ್ಸ ಕಸ್ಮಾ ಓಕಾಸಂ ನ ಅಕಾಸೀ”ತಿ। ಸಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಇತರಾ “ತೇನ ಹಿ ಪಞ್ಞಾಯಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸಾ ತಂ ಅಲಭಮಾನಾ ನಿರಾಹಾರಾ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪುಣಿ। ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ತಸ್ಸಾ

ಮತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬಹುಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಆದಾಯ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಚ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ನ ಪಞ್ಞಾಯಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೇ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಸ್ವಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಲಜ್ಜಾಯ ಬುದ್ಧುಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಗತೋ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ನ , ಉಪಾಸಕ, ಇದಾನೇವೇಸಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತಕಾಲೇ ತಂ ಓಕಾಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಲಜ್ಜಾಪೇಸಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪನ ಪಣ್ಡಿತೇಸು ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತಕಾಲೇ ಓಕಾಸಂ ಅಕತ್ವಾ ಕಿಲಮೇತ್ವಾವ ಉಯ್ಯೋಜೇಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಿನ್ಧವಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಾತಗ್ಗಸಿನ್ಧವೋ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಙ್ಗಲಅಸ್ಸೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಸ್ಸಗೋಪಕಾ ತಂ ನೇತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯಂ ನ್ಹಾಪೇನ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ಭದ್ದಲೀ ನಾಮ ಗದ್ರಭೀ ದಿಸ್ವಾ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಕಮ್ಪಮಾನಾ ನೇವ ತಿಣಂ ಖಾದಿ , ನ ಉದಕಂ ಪಿವಿ, ಪರಿಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಕಿಸಾ ಅಟ್ಠಿಚಮ್ಮಮತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಪುತ್ತೋ ಗದ್ರಭಪೋತಕೋ ಮಾತರಂ ಪರಿಸುಸ್ಸಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತ್ವಂ, ಅಮ್ಮ, ನೇವ ತಿಣಂ ಖಾದಸಿ, ನ ಉದಕಂ ಪಿವಸಿ, ಪರಿಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಕಮ್ಪಮಾನಾ ನಿಪಜ್ಜಸಿ, ಕಿಂ ತೇ ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ಅಕಥೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನಾ ತಮತ್ಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಪುತ್ತೋ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ "ಅಮ್ಮ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಅಹಂ ತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ವಾತಗ್ಗಸಿನ್ಧವಸ್ಸ ನ್ಹಾಯಿತುಂ ಆಗತಕಾಲೇ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಮಯ್ಹಂ ಮಾತಾ ತುಮ್ಹೇಸು ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತಾ ನಿರಾಹಾರಾ ಸುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸತಿ, ಜೀವಿತದಾನಮಸ್ಸಾ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಧು, ತಾತ, ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅಸ್ಸಗೋಪಕಾ ಮಂ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ವಿಚರಣತ್ಥಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ, ತ್ವಂ ಮಾತರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಂ ಪದೇಸಂ ಏಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಆನೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಸ್ಸಗೋಪಕಾಪಿ ವಾತಗ್ಗಸಿನ್ಧವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಸೋ ತಂ ಗದ್ರಭಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಸಾ ಗದ್ರಭೀ ತಸ್ಮಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಂ ಉಪಸಿಙ್ಘಮಾನೇ "ಸಚಾಹಂ ಗರುಂ ಅಕತ್ವಾ ಆಗತಕ್ಖಣೇಯೇವಸ್ಸ ಓಕಾಸಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಮೇ ಯಸೋ ಚ ಇಸ್ಸರಿಯಞ್ಚ ಪರಿಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಅನಿಚ್ಛಮಾನಾ ವಿಯ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸಿನ್ಧವಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾಹನುಕೇ ಪಾದೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿ, ದನ್ತಮೂಲಮಸ್ಸ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಗತಕಾಲೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ವಾತಗ್ಗಸಿನ್ಧವೋ "ಕೋ ಮೇ ಏತಾಯ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಲಜ್ಜಿತೋ ತತೋವ ಪಲಾಯಿ। ಸಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಿನೀ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಪತಿತ್ವಾ ಸೋಚಮಾನಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ಅಥ ನಂ ಪುತ್ತೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೭. "ಯೇನಾಸಿ ಕಿಸಿಯಾ ಪಣ್ಡು, ಯೇನ ಭತ್ತಂ ನ ರುಚ್ಚತಿ।
ಅಯಂ ಸೋ ಆಗತೋ ಭತ್ತಾ, ಕಸ್ಮಾ ದಾನಿ ಪಲಾಯಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇನಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತತಾಯ ಯೇನ ಕಾರಣಭೂತೇನ।

ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಗದ್ರಭೀ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೮. "ಸಚೇ ಪನಾದಿಕೇನೇವ, ಸನ್ಥವೋ ನಾಮ ಜಾಯತಿ।
ಯಸೋ ಹಾಯತಿ ಇತ್ಥೀನಂ, ತಸ್ಮಾ ತಾತ ಪಲಾಯಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆದಿಕೇನೇವಾ**ತಿಆದಿತೋವ ಪಠಮಮೇವ। **ಸನ್ಥವೋ**ತಿ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸಂಯೋಗವಸೇನ ಮಿತ್ತಸನ್ಥವೋ। **ಯಸೋ ಹಾಯತಿ ಇತ್ಥೀನ**ನ್ತಿ, ತಾತ, ಇತ್ಥೀನಞ್ಹಿ ಗರುಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಆದಿತೋವ ಸನ್ಥವಂ ಕುರುಮಾನಾನಂ ಯಸೋ ಹಾಯತಿ, ಇಸ್ಸರಿಯಗಬ್ಭಿತಭಾವೋ ಪರಿಹಾಯತೀತಿ। ಏವಂ ಸಾ ಇತ್ಥೀನಂ ಸಭಾವಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ।

ತತಿಯಗಾಥಂ ಪನ ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಆಹ -

೪೮. "ಯಸಸ್ಸಿನಂ ಕುಲೇ ಜಾತಂ, ಆಗತಂ ಯಾ ನ ಇಚ್ಛತಿ।
ಸೋಚತಿ ಚಿರರತ್ತಾಯ, ವಾತಗ್ಗಮಿವ ಭದ್ದಲೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಸಸ್ಸಿನನ್ತಿ** ಯಸಸಮ್ಪನ್ನಂ। **ಯಾ ನ ಇಚ್ಛತೀತಿ** ಯಾ ಇತ್ಥೀ ತಥಾರೂಪಂ ಪುರಿಸಂ ನ ಇಚ್ಛತಿ। **ಚಿರರತ್ತಾಯಾತಿ** ಚಿರರತ್ತಂ, ದೀಘಮದ್ಧಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಗದ್ರಭೀ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಅಹೋಸಿ, ವಾತಗ್ಗಸಿನ್ಧವೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಾತಗ್ಗಸಿನ್ಧವಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೬೭] ೭. ಕಕ್ಕಟಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಿಙ್ಗೀ ಮಿಗೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದ್ಧಾರಸೋಧನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉದ್ಧಾರಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚೋರೇಹಿ ಗಹಿತೋ। ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ಅಭಿರೂಪಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ ದಸ್ಸನೀಯಾ, ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ತಸ್ಸಾ ಸಿನೇಹೇನ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಂ ಮಾರೇತುಂ ಆರಭಿ। ಸಾ ಪನ ಇತ್ಥೀ ಸೀಲವತೀ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪತಿದೇವತಾ, ಸಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಸಾಮಿ, ಸಚೇ ಮಯಿ ಸಿನೇಹೋ ಅತ್ಥಿ, ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಸಾಮಿಕಂ ಮಾರೇಹಿ। ಸಚೇ ಮಾರೇಸಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ವಿಸಂ ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ನಾಸವಾತಂ ವಾ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಯಾ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ನ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಮೇ ಅಕಾರಣೇನ ಸಾಮಿಕಂ ಮಾರೇಹೀ"ತಿ ಯಾಚಿತ್ವಾ ತಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸಿ। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ಜೇತವನಪಿಟ್ಠಿವಿಹಾರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಾ "ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಗನ್ಧಕುಟಿಪರಿವೇಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ತೇ ಸತ್ಥಾರಾ "ಕಹಂ ಗತತ್ಥ, ಉಪಾಸಕಾ"ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ಉದ್ಧಾರಸೋಧನತ್ಥಾಯಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಪನ ಆರೋಗ್ಯೇನ ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಆಹ - "ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಚೋರಾ ಗಣ್ಹಿಂಸು, ತತ್ರೇಸಾ ಮಂ ಮಾರಿಯಮಾನಂ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಮೋಚೇಸಿ, ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಾ ಜೀವಿತಂ ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಉಪಾಸಕ, ಇದಾನೇವೇತಾಯ ಏವಂ ತುಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ದಿನ್ನಂ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಪಣ್ಡಿತಾನಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಅದಾಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಹಿಮವನ್ತೇ ಮಹಾಉದಕರಹದೋ, ತತ್ಥ ಮಹಾಸುವಣ್ಣಕಕ್ಕಟಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ನಿವಾಸಭಾವೇನ "ಕುಳೀರದಹೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಕಕ್ಕಟಕೋ ಮಹಾ ಅಹೋಸಿ ಖಲಮಣ್ಡಲಪ್ಪಮಾಣೋ, ಹತ್ಥೀ ಗಹೇತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಖಾದತಿ। ಹತ್ಥೀ ತಸ್ಸ ಭಯೇನ ತತ್ಥ ಓತರಿತ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುಳೀರದಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಮಾನಂ ಹತ್ಥಿಯೂಥಜೇಟ್ಠಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಕರೇಣುಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ "ಗಬ್ಭಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಪಬ್ಬತಪ್ಪದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಬ್ಭಂ ರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ಸೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಮಹಾಸರೀರೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತೋ ಅಞ್ಜನಪಬ್ಬತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಏಕಾಯ ಕರೇಣುಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತ್ವಾ "ಕಕ್ಕಟಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭರಿಯಞ್ಚ ಮಾತರಞ್ಚ ಆದಾಯ ತಂ ಹತ್ಥಿಯೂಥಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ "ತಾತ, ಅಹಂ ಕಕ್ಕಟಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಪಿತಾ "ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿ, ತಾತಾ"ತಿ ವಾರೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ವದನ್ತಂ "ತ್ವಞ್ಞೇವ ಜಾನಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ।

ಸೋ ಕುಳೀರದಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೇ ಸಬ್ಬವಾರಣೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ದಹಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ಸೋ ಕಕ್ಕಟಕೋ ಓತರಣಕಾಲೇ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉದಾಹು ಗೋಚರಂ ಗಣ್ಹನಕಾಲೇ, ಉದಾಹು ಉತ್ತರಣಕಾಲೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಉತ್ತರಣಕಾಲೇ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಕುಳೀರದಹಂ ಓತರಿತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಉತ್ತರಥ, ಅಹಂ ಪಚ್ಛತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ವಾರಣಾ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಕುಳೀರೋ ಪಚ್ಛತೋ ಉತ್ತರನ್ತಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಮಹಾಸಣ್ಡಾಸೇನ ಕಮ್ಮಾರೋ ಲೋಹಸಲಾಕಂ ವಿಯ ಅಳದ್ವಯೇನ ಪಾದೇ ದಳ್ಹಂ ಗಣ್ಹಿ, ಕರೇಣುಕಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಅವಿಜಹಿತ್ವಾ ಸಮೀಪೇಯೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಆಕಡ್ಢನ್ತೋ ಕುಳೀರಂ ಚಾಲೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಕುಳೀರೋ ಪನ ತಂ ಆಕಡ್ಢನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಮುಖಂ ಕರೋತಿ। ಸೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಬದ್ಧರವಂ ರವಿ, ಸಬ್ಬೇ ವಾರಣಾ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತಾ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ಕತ್ವಾ ಮುತ್ತಕರೀಸಂ ಚಜಮಾನಾ ಪಲಾಯಿಂಸು, ಕರೇಣುಕಾಪಿಸ್ಸ ಸಣ್ಠಾತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ಪಲಾಯಿತುಂ ಆರಭಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಬದ್ಧಭಾವಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅಪಲಾಯನತ್ಥಂ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೪೯. ತತ್ಥ **ಸಿಙ್ಗೀ ಮಿಗೋ**ತಿ ಸಿಙ್ಗೀ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಮಿಗೋ। ದ್ವೀಹಿ ಅಳೇಹಿ ಸಿಙ್ಗಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧೇನ್ತೇಹಿ ಯುತ್ತತಾಯ ಸಿಙ್ಗೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮಿಗೋತಿ ಪನ ಸಬ್ಬಪಾಣಸಙ್ಗಾಹಕವಸೇನ ಇಧ ಕುಳೀರೋ ವುತ್ತೋ। **ಆಯತಚಕ್ಖುನೇತ್ತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಚಕ್ಖು, ನಯನಟ್ಠೇನ ನೇತ್ತಂ, ಆಯತಾನಿ ಚಕ್ಖುಸಙ್ಖಾತಾನಿ ನೇತ್ತಾನಿ ಅಸ್ಸಾತಿ ಆಯತಚಕ್ಖುನೇತ್ತೋ, ದೀಘಅಕ್ಖೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಟ್ಠಿಮೇವಸ್ಸ ತಚಕಿಚ್ಚಂ ಸಾಧೇತೀತಿ **ಅಟ್ಠಿತ್ತಚೋ**। **ತೇನಾಭಿಭೂತೋ**ತಿ ತೇನ ಮಿಗೇನ ಅಭಿಭೂತೋ ಅಜ್ಝೋತ್ಥತೋ ನಿಚ್ಚಲಂ ಗಹಿತೋ ಹುತ್ವಾ। **ಕಪಣಂ ರುದಾಮೀ**ತಿ ಕಾರುಞ್ಞಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ರುದಾಮಿ ವಿರವಾಮಿ। **ಮಾ ಹೇವ ಮ**ನ್ತಿ ಮಂ ಏವರೂಪಂ ಬ್ಯಸನಪ್ಪತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಪಾಣಸಮಂ ಪಿಯಸಾಮಿಕಂ ತ್ವಂ ಮಾ ಹೇವ ಜಹೀತಿ।

ಅಥ ಸಾ ಕರೇಣುಕಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಯಮಾನಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೦. "ಅಯ್ಯ ನ ತಂ ಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕುಞ್ಜರಂ ಸಟ್ಠಿಹಾಯನಂ।
ಪಥಬ್ಯಾ ಚಾತುರನ್ತಾಯ, ಸುಪ್ಪಿಯೋ ಹೋಸಿ ಮೇ ತುವ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಟ್ಠಿಹಾಯನ**ನ್ತಿ ಜಾತಿಯಾ ಸಟ್ಠಿವಸ್ಸಕಾಲಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕುಞ್ಜರಾ ಥಾಮೇನ ಪರಿಹಾಯನ್ತಿ, ಸಾ ಅಹಂ ಏವಂ ಥಾಮಹೀನಂ ಇಮಂ ಬ್ಯಸನಂ ಪತ್ತಂ ತಂ ನ ಜಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಹಿ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಸಮುದ್ದಂ ಪತ್ವಾ ಠಿತಾಯ ಚಾತುರನ್ತಾಯ ಪಥವಿಯಾ ತ್ವಂ ಮಯ್ಹಂ ಸುಟ್ಠು ಪಿಯೋತಿ।

ಅಥ ನಂ ಸನ್ಥಮ್ಭೇತ್ವಾ "ಅಯ್ಯ, ಇದಾನಿ ತಂ ಕುಳೀರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಥೋಕಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಲಭಮಾನಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಕುಳೀರಂ ಯಾಚಮಾನಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೧. "ಯೇ ಕುಳೀರಾ ಸಮುದ್ದಸ್ಮಿಂ, ಗಙ್ಗಾಯ ಯಮುನಾಯ ಚ।
ತೇಸಂ ತ್ವಂ ವಾರಿಜೋ ಸೇಟ್ಠೋ, ಮುಞ್ಚ ರೋದನ್ತಿಯಾ ಪತಿ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯೇ ಸಮುದ್ದೇ ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ವಾ ಯಮುನಾಯ ವಾ ಕುಳೀರಾ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಣ್ಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಮಹನ್ತತ್ತೇನ ಚ ತ್ವಮೇವ ಸೇಟ್ಠೋ ಉತ್ತಮೋ। ತೇನ ತಂ ಯಾಚಾಮಿ, ಮಯ್ಹಂ ರೋದಮಾನಾಯ ಸಾಮಿಕಂ ಮುಞ್ಚಾತಿ।

ಕುಳೀರೋ ತಸ್ಸಾ ಕಥಯಮಾನಾಯ ಇತ್ಥಿಸದ್ದೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢಿಯಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ವಾರಣಸ್ಸ ಪಾದತೋ ಅಳೇ ವಿನಿವೇಠೇನ್ತೋ "ಅಯಂ ವಿಸ್ಸಟ್ಠೋ ಇದಂ ನಾಮ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ವಾರಣೋ ಪಾದಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಅಕ್ಕಮಿ, ತಾವದೇವ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭಿಜ್ಜಿಂಸು। ವಾರಣೋ ತುಟ್ಠರವಂ ರವಿ, ಸಬ್ಬೇ ವಾರಣಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಕುಳೀರಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ

ಮಹೀತಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮದ್ದನ್ತಾ ಚುಣ್ಣವಿಚುಣ್ಣಮಕಂಸು। ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಅಳಾ ಸರೀರತೋ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಪತಿಂಸು। ಸೋ ಚ ಕುಳೀರದಹೋ ಗಙ್ಗಾಯ ಏಕಾಬದ್ಧೋ , ಗಙ್ಗಾಯ ಪೂರಣಕಾಲೇ ಗಙ್ಗೋದಕೇನ ಪೂರತಿ, ಉದಕೇ ಮನ್ದೀಭೂತೇ ದಹತೋ ಉದಕಂ ಗಙ್ಗಂ ಓತರತಿ। ಅಥ ದ್ವೇಪಿ ತೇ ಅಳಾ ಉಪ್ಲವಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಯ ವುಯ್ಹಿಂಸು। ತೇಸು ಏಕೋ ಸಮುದ್ದಂ ಪಾವಿಸಿ, ಏಕಂ ದಸಭಾತಿಕರಾಜಾನೋ ಉದಕೇ ಕೀಳಮಾನಾ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಳಿಙ್ಗಂ ನಾಮ ಮುದಿಙ್ಗಂ ಅಕಂಸು। ಸಮುದ್ದಂ ಪನ ಪವಿಟ್ಠಂ ಅಸುರಾ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಲಮ್ಬರಂ ನಾಮ ಭೇರಿಂ ಕಾರೇಸುಂ। ತೇ ಅಪರಭಾಗೇ ಸಕ್ಕೇನ ಸಙ್ಗಾಮೇ ಪರಾಜಿತಾ ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಂಸು, ಅಥ ನಂ ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ಥಾಯ ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿ। "ಆಲಮ್ಬರಮೇಘೋ ವಿಯ ಥನತೀ"ತಿ ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದನ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಭೋ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು । "ತದಾ ಕರೇಣುಕಾ ಅಯಂ ಉಪಾಸಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ವಾರಣೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಕ್ಕಟಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೬೮] ೮. ಆರಾಮದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ವೇ ಸಬ್ಬಸಮೇತಾನನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ದಕ್ಖಿಣಾಗಿರಿಜನಪದೇ ಅಞ್ಞತರಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಪುತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಕಿರ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಜೇತವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾಗಿರಿಜನಪದೇ ಚಾರಿಕಂ ಚರಿ। ಅಥೇಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಖಜ್ಜಕೇಹಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ "ಅಯ್ಯಾ, ಉಯ್ಯಾನಚಾರಿಕಂ ಚರಿತುಕಾಮಾ ಇಮಿನಾ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚರನ್ತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಅಯ್ಯಾನಂ ಫಲಾಫಲಾನಿ ದದೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಂ ಆಣಾಪೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಚರಮಾನಾ ಏಕಂ ಛಿದ್ದಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇದಂ ಠಾನಂ ಛಿದ್ದಂ ವಿರಳರುಕ್ಖಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಅಥ ನೇಸಂ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಆಚಿಕ್ಖಿ - "ಏಕೋ ಕಿರ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲಪುತ್ತೋ ಉಪರೋಪಕೇಸು ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತೋ 'ಮೂಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ಆಸಿಞ್ಚಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಮೂಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಿ, ತೇನ ತಂ ಠಾನಂ ಛಿದ್ದಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸೋ ಕುಮಾರಕೋ ಆರಾಮದೂಸಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಸ್ಸಸೇನೇ ನಾಮ ರಞ್ಞೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಉಸ್ಸವೇ ಘುಟ್ಠೇ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ "ಉಸ್ಸವಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನವಾಸಿನೋ ಮಕ್ಕಟೇ ಆಹ - "ಇದಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬಹೂಪಕಾರಂ , ಅಹಂ ಸತ್ತಾಹಂ ಉಸ್ಸವಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ಸತ್ತ ದಿವಸೇ ಉಪರೋಪಕೇಸು ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಥಾ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ಚಮ್ಮಘಟಕೇ ದತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಮಕ್ಕಟಾ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತಾ ಉಪರೋಪಕೇಸು ಆಸಿಞ್ಚಿಂಸು। ಅಥ ನೇ ಮಕ್ಕಟಜೇಟ್ಠಕೋ ಆಹ - "ಆಗಮೇಥ ತಾವ, ಉದಕಂ ನಾಮ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ದುಲ್ಲಭಂ, ತಂ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ಉಪರೋಪಕೇ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಮೂಲಪ್ಪಮಾಣಂ ಞತ್ವಾ ದೀಘಮೂಲಕೇಸು ಬಹುಂ, ರಸ್ಸಮೂಲಕೇಸು ಅಪ್ಪಂ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ತೇ "ಸಾಧೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಏಕಚ್ಚೇ ಉಪರೋಪಕೇ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏಕಚ್ಚೇ ತೇ ರೋಪೇತ್ವಾ ಉದಕಂ ಸಿಞ್ಚನ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೋ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಮಕ್ಕಟೇ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋ ತುಮ್ಹೇ ಏವಂ ಕಾರೇತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ವಾನರಜೇಟ್ಠಕೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಜೇಟ್ಠಕಸ್ಸ ತಾವ ವೋ ಅಯಂ ಪಞ್ಞಾ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪನ ಕೀದಿಸೀ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೨. "ಯೋ ವೇ ಸಬ್ಬಸಮೇತಾನಂ, ಅಹುವಾ ಸೇಟ್ಠಸಮ್ಮತೋ।

ತಸ್ಸಾಯಂ ಏದಿಸೀ ಪಞ್ಞಾ, ಕಿಮೇವ ಇತರಾ ಪಜಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಸಮೇತಾನ**ನ್ತಿ ಇಮೇಸಂ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮಾನಜಾತೀನಂ। **ಅಹುವಾ**ತಿ ಅಹೋಸಿ। **ಕಿಮೇವ ಇತರಾ ಪಜಾ**ತಿ ಯಾ ಇತರಾ ಏತೇಸು ಲಾಮಿಕಾ ಪಜಾ, ಕೀದಿಸಾ ನು ಖೋ ತಸ್ಸಾ ಪಞ್ಞಾತಿ।

ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ವಾನರಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೫೩. "ಏವಮೇವ ತುವಂ ಬ್ರಹ್ಮೇ, ಅನಞ್ಞಾಯ ವಿನಿನ್ದಸಿ।
ಕಥಂ ಮೂಲಂ ಅದಿಸ್ವಾನ, ರುಕ್ಖಂ ಜಞ್ಞಾ ಪತಿಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ರಹ್ಮೇ**ತಿ ಆಲಪನಮತ್ತಂ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ತ್ವಂ, ಭೋ ಪುರಿಸ, ಕಾರಣಾಕಾರಣಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ ಏವಮೇವ ಅಮ್ಹೇ ವಿನಿನ್ದಸಿ, ರುಕ್ಖಂ ನಾಮ "ಗಮ್ಭೀರೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ವಾ ಏಸ, ನ ವಾ"ತಿ ಮೂಲಂ ಅನುಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಕಥಂ ಞಾತುಂ ಸಕ್ಕಾ, ತೇನ ಮಯಂ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಮೂಲಪ್ಪಮಾಣೇನ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಾಮಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೪. "ನಾಹಂ ತುಮ್ಹೇ ವಿನಿನ್ದಾಮಿ, ಯೇ ಚಞ್ಞೇ ವಾನರಾ ವನೇ।
ವಿಸ್ಸಸೇನೋವ ಗಾರಯ್ಹೋ, ಯಸ್ಸತ್ಥಾ ರುಕ್ಖರೋಪಕಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಸ್ಸಸೇನೋವ ಗಾರಯ್ಹೋ**ತಿ ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ವಿಸ್ಸಸೇನೋಯೇವ ಏತ್ಥ ಗರಹಿತಬ್ಬೋ। **ಯಸ್ಸತ್ಥಾ ರುಕ್ಖರೋಪಕಾ**ತಿ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ತುಮ್ಹಾದಿಸಾ ರುಕ್ಖರೋಪಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ವಾನರಜೇಟ್ಠಕೋ ಆರಾಮದೂಸಕಕುಮಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಆರಾಮದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೬೯] ೯. ಸುಜಾತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನ ಹಿ ವಣ್ಣೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಸುಣಿಸಂ ಧನಞ್ಚಯಸೇಟ್ಠಿಧೀತರಂ ವಿಸಾಖಾಯ ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನಿಂ ಸುಜಾತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ಮಹನ್ತೇನ ಯಸೇನ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಘರಂ ಪೂರಯಮಾನಾ ಪಾವಿಸಿ, "ಮಹಾಕುಲಸ್ಸ ಧೀತಾ ಅಹ"ನ್ತಿ ಮಾನಥದ್ಧಾ ಅಹೋಸಿ ಕೋಧನಾ ಚಣ್ಡೀ ಫರುಸಾ, ಸಸ್ಸುಸಸುರಸಾಮಿಕವತ್ತಾನಿ ನ ಕರೋತಿ, ಗೇಹಜನಂ ತಜ್ಜೇನ್ತೀ ಪಹರನ್ತೀ ಚರತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋವ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪನಿಸೀದಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸುಜಾತಾ ದಾಸಕಮ್ಮಕರೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಲಹಂ ಕರೋತಿ। ಸತ್ಥಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಠಪೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ಸದ್ದೋ ಏಸೋ"ತಿ ಆಹ। ಏಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕುಲಸುಣ್ಹಾ ಅಗಾರವಾ, ನೇವಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸುಸಸುರಸಾಮಿಕವತ್ತಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಾ ಅಪ್ಪಸನ್ನಾ ಅಹೋರತ್ತಂ ಕಲಹಂ ಕುರುಮಾನಾ ವಿಚರತೀತಿ। ತೇನ ಹಿ ನಂ ಪಕ್ಕೋಸಥಾತಿ। ಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ "ಸತ್ತಿಮಾ, ಸುಜಾತೇ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ, ತಾಸಂ ತ್ವಂ ಕತರಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭನ್ತೇ, ನಾಹಂ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಕಥಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಆಜಾನಾಮಿ, ವಿತ್ಥಾರೇನ ಮೇ ಕಥೇಥಾ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ ಓಹಿತಸೋತಾ ಸುಣೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

“ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೀ, ಅಞ್ಞೇಸು ರತ್ತಾ ಅತಿಮಞ್ಞತೇ ಪತಿಂ,
ಧನೇನ ಕೀತಸ್ಸ ವಧಾಯ ಉಸ್ಸುಕಾ। ಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ,
ವಧಕಾ ಚ ಭರಿಯಾತಿ ಚ ಸಾ ಪವುಚ್ಚತಿ॥ [೧]

“ಯಂ ಇತ್ಥಿಯಾ ವಿನ್ದತಿ ಸಾಮಿಕೋ ಧನಂ, ಸಿಪ್ಪಂ ವಣಿಜ್ಜಞ್ಚ ಕಸಿಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಂ,
ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ತಸ್ಸ ಅಪಹಾತುಮಿಚ್ಛತಿ। ಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ,
ಚೋರೀ ಚ **ಭರಿಯಾ**ತಿ ಚ ಸಾ ಪವುಚ್ಚತಿ॥ [೨]

“ಅಕಮ್ಮಕಾಮಾ ಅಲಸಾ ಮಹಗ್ಘಸಾ, ಫರುಸಾ ಚ ಚಣ್ಡೀ ಚ ದುರುತ್ತವಾದಿನೀ,
ಉಟ್ಠಾಯಕಾನಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವತ್ತತಿ। ಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ,
ಅಯ್ಯಾ ಚ ಭರಿಯಾತಿ ಚ ಸಾ ಪವುಚ್ಚತಿ॥ [೩]

“ಯಾ ಸಬ್ಬದಾ ಹೋತಿ ಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿನೀ, ಮಾತಾವ ಪುತ್ತಂ ಅನುರಕ್ಖತೇ ಪತಿಂ,
ತತೋ ಧನಂ ಸಮ್ಭತಮಸ್ಸ ರಕ್ಖತಿ। ಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ,
ಮಾತಾ ಚ **ಭರಿಯಾ**ತಿ ಚ ಸಾ ಪವುಚ್ಚತಿ॥ [೪]

“ಯಥಾಪಿ ಜೇಟ್ಠಾ ಭಗಿನೀ ಕನಿಟ್ಠಕಾ, ಸಗಾರವಾ ಹೋತಿ ಸಕಮ್ಹಿ ಸಾಧಿಕೇ,
ಹಿರೀಮನಾ ಭತ್ತು ವಸಾನುವತ್ತಿನೀ। ಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ,
ಭಗಿನೀ ಚ ಭರಿಯಾತಿ ಚ ಸಾ ಪವುಚ್ಚತಿ॥ [೫]

“ಯಾಚೀಧ ದಿಸ್ವಾನ ಪತಿಂ ಪಮೋದತಿ, ಸಖೀ ಸಖಾರಂವ ಚಿರಸ್ಸಮಾಗತಂ,
ಕೋಲೇಯ್ಯಕಾ ಸೀಲವತೀ ಪತಿಬ್ಬತಾ। ಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ,
ಸಖೀ ಚ ಭರಿಯಾತಿ ಚ ಸಾ ಪವುಚ್ಚತಿ॥ [೬]

“ಅಕ್ಕುದ್ಧಸನ್ತಾ ವಧದಣ್ಡತಜ್ಜಿತಾ, ಅದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಪತಿನೋ ತಿತಿಕ್ಖತಿ,
ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಭತ್ತು ವಸಾನುವತ್ತಿನೀ। ಯಾ ಏವರೂಪಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಭರಿಯಾ,
ದಾಸೀ ಚ ಭರಿಯಾತಿ ಚ ಸಾ ಪವುಚ್ಚತಿ”॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ೭.೬೩)। [೭]

ಇಮಾ ಖೋ, ಸುಜಾತೇ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸತ್ತ ಭರಿಯಾ। ತಾಸು ವಧಕಸಮಾ ಚೋರೀಸಮಾ ಅಯ್ಯಸಮಾತಿ ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಇತರಾ ಚತಸ್ಸೋ ನಿಮ್ಮಾನರತಿದೇವಲೋಕೇ।

“ಯಾಚೀಧ ಭರಿಯಾ ವಧಕಾತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಚೋರೀತಿ ಅಯ್ಯಾತಿ ಚ ಯಾ ಪವುಚ್ಚತಿ।
ದುಸ್ಸೀಲರೂಪಾ ಫರುಸಾ ಅನಾದರಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ನಿರಯಂ ವಜನ್ತಿ ತಾ॥

“ಯಾಚೀಧ ಮಾತಾ ಭಗಿನೀ ಸಖೀತಿ ಚ, ದಾಸೀತಿ ಭರಿಯಾತಿ ಚ ಯಾ ಪವುಚ್ಚತಿ।
ಸೀಲೇ ಠಿತತ್ತಾ ಚಿರರತ್ತಸಂವುತಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಸುಗತಿಂ ವಜನ್ತಿ ತಾ”ತಿ॥ (ಅ॰ ನಿ॰ ೭.೬೩)।

ಏವಂ ಸತ್ಥರಿ ಇಮಾ ಸತ್ತ ಭರಿಯಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೇಯೇವ ಸುಜಾತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ಸುಜಾತೇ, ತ್ವಂ ಇಮಾಸಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಭರಿಯಾನಂ ಕತರಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ದಾಸಿಸಮಾ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಖಮಾಪೇಸಿ। ಇತಿ ಸತ್ಥಾ

ಸುಜಾತಂ ಘರಸುಣ್ಹಂ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ದಮೇತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ವತ್ತೇ ದಸ್ಸಿತೇ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪಾವಿಸಿ। ಧಮ್ಮಸಭಾಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖೂ, ಸತ್ಥು ಗುಣಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – “ಆವುಸೋ, ಏಕೋವಾದೇನೇವ ಸತ್ಥಾ ಸುಜಾತಂ ಘರಸುಣ್ಹಂ ದಮೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಮಯಾ ಸುಜಾತಾ ಏಕೋವಾದೇನೇವ ದಮಿತಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಧಮ್ಮೇನ ಸಮೇನ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ಕೋಧನಾ ಅಹೋಸಿ ಚಣ್ಡಾ ಫರುಸಾ ಅಕ್ಕೋಸಿಕಾ ಪರಿಭಾಸಿಕಾ। ಸೋ ಮಾತು ಓವಾದಂ ದಾತುಕಾಮೋಪಿ “ಅವತ್ಥುಕಂ ಕಥೇತುಂ ನ ಯುತ್ತ”ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾ ಅನುಸಾಸನತ್ಥಂ ಏಕಂ ಉಪಮಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಚರತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ, ಮಾತಾಪಿ ಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಅಗಮಾಸಿ । ಅಥ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಿಕೀ ಸಕುಣೋ ವಿರವಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತಪರಿಸಾ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಕಣ್ಣೇ ಪಿದಹಿತ್ವಾ “ಅಮ್ಭೋ, ಚಣ್ಡವಾಚೇ ಫರುಸವಾಚೇ ಮಾ ಸದ್ದಮಕಾಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೇ ಪನ ನಾಟಕಪರಿವಾರಿತೇ ಮಾತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸುಪುಪ್ಫಿತಸಾಲರುಕ್ಖೇ ನಿಲೀನಾ ಏಕಾ ಕೋಕಿಲಾ ಮಧುರೇನ ಸರೇನ ವಸ್ಸಿ। ಮಹಾಜನೋ ತಸ್ಸಾ ಸದ್ದೇನ ಸಮ್ಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಹೇತ್ವಾ “ಸಣ್ಹವಾಚೇ ಸಖಿಲವಾಚೇ ಮುದುವಾಚೇ ವಸ್ಸ ವಸ್ಸಾ”ತಿ ಗೀವಂ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಓಹಿತಸೋತೋ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಾನಿ ದ್ವೇ ಕಾರಣಾನಿ ದಿಸ್ವಾ “ಇದಾನಿ ಮಾತರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ “ಅಮ್ಮ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಕಿಕೀಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ‘ಮಾ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ , ಮಾ ಸದ್ದಮಕಾಸೀ’ತಿ ಕಣ್ಣೇ ಪಿದಹಿ, ಫರುಸವಾಚಾ ನಾಮ ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಪಿಯಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೫೫. “ನ ಹಿ ವಣ್ಣೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಮಞ್ಜುಕಾ ಪಿಯದಸ್ಸನಾ।
ಖರವಾಚಾ ಪಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಮ್ಹಿ ಚ॥

೫೬. “ನನು ಪಸ್ಸಸಿಮಂ ಕಾಳಿಂ, ದುಬ್ಬಣ್ಣಂ ತಿಲಕಾಹತಂ।
ಕೋಕಿಲಂ ಸಣ್ಹಭಾಣೇನ, ಬಹೂನಂ ಪಾಣಿನಂ ಪಿಯಂ॥

೫೭. “ತಸ್ಮಾ ಸಖಿಲವಾಚಸ್ಸ, ಮನ್ತಭಾಣೀ ಅನುದ್ಧತೋ।
ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ದೀಪೇತಿ, ಮಧುರಂ ತಸ್ಸ ಭಾಸಿತ”ನ್ತಿ॥

ತಾಸಂ ಅಯಮತ್ಥೋ – ಅಮ್ಮ, ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಪಿಯಙ್ಗುಸಾಮಾದಿನಾ ಸರೀರವಣ್ಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಕಥಾನಿಗ್ಘೋಸಸ್ಸ ಮಧುರತಾಯ **ಮಞ್ಜುಕಾ,** ಅಭಿರೂಪತಾಯ **ಪಿಯದಸ್ಸನಾ** ಸಮಾನಾಪಿ ಅನ್ತಮಸೋ ಮಾತಾಪಿತರೋಪಿ ಅಕ್ಕೋಸಪರಿಭಾಸಾದಿವಸೇನ ಪವತ್ತಾಯ ಖರವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಖರವಾಚಾ** ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪರಸ್ಮಿಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಪಿಯಾ ನಾಮ ನ ಹೋನ್ತಿ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಖರವಾಚಾ ಕಿಕೀ ವಿಯ, ಸಣ್ಹಭಾಣಿನೋ ಪನ ಮಟ್ಠಾಯ ಮಧುರಾಯ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಿರೂಪಾಪಿ ಪಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ತಂ ವದಾಮಿ – ನನು ಪಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಕಾಳಿಂ ದುಬ್ಬಣ್ಣಂ ಸರೀರವಣ್ಣತೋಪಿ ಕಾಳತರೇಹಿ ತಿಲಕೇಹಿ ಆಹತಂ ಕೋಕಿಲಂ, ಯಾ ಏವಂ ದುಬ್ಬಣ್ಣಾ ಸಮಾನಾಪಿ ಸಣ್ಹಭಾಸನೇನ ಬಹೂನಂ ಪಿಯಾ ಜಾತಾ। ಇತಿ ಯಸ್ಮಾ ಖರವಾಚೋ ಸತ್ತೋ ಲೋಕೇ ಮಾತಾಪಿತೂನಮ್ಪಿ ಅಪ್ಪಿಯೋ, ತಸ್ಮಾ ಬಹುಜನಸ್ಸ ಪಿಯಭಾವಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಪೋಸೋ ಸಖಿಲವಾಚೋ ಸಣ್ಹಮಟ್ಠಮುದುವಾಚೋ ಅಸ್ಸ। ಪಞ್ಞಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ಮನ್ತಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ವಚನತೋ **ಮನ್ತಭಾಣೀ,** ವಿನಾ

ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಪಮಾಣಯುತ್ತಸ್ಸೇವ ಕಥನತೋ **ಅನುದ್ಧತೋ**। ಯೋ ಹಿ ಏವರೂಪೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಾಳಿಞ್ಚ ಅತ್ಥಞ್ಚ ದೀಪೇತಿ, ತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ಕಾರಣಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಂ ಕತ್ವಾ ಪರಂ ಅನಕ್ಕೋಸೇತ್ವಾ ಕಥಿತತಾಯ ಮಧುರನ್ತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಮಾತು ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಸಞ್ಞಾಪೇಸಿ, ಸಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಮಾತರಂ ಏಕೋವಾದೇನ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾಕಮ್ಮಂ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಮಾತಾ ಸುಜಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುಜಾತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೭೦] ೧೦. ಉಲೂಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕಿರ ಞಾತೀಹೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕಾಕೋಲೂಕಕಲಹಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಕಾಲೇ ಕಾಕಾ ದಿವಾ ಉಲೂಕೇ ಖಾದನ್ತಿ, ಉಲೂಕಾ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಯಿತಾನಂ ಕಾಕಾನಂ ಸೀಸಾನಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತೇ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇನ್ತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಜೇತವನಪಚ್ಚನ್ತೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪರಿವೇಣೇ ವಸನ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಕಾಲೇ ರುಕ್ಖತೋ ಪತಿತಾನಿ ಸತ್ತಟ್ಠನಾಳಿಮತ್ತಾನಿಪಿ ಬಹುತರಾನಿಪಿ ಕಾಕಸೀಸಾನಿ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಸೋ ತಮತ್ಥಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಮುಕಸ್ಸ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಸನಟ್ಠಾನೇ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಏತ್ತಕಾನಿ ನಾಮ ಕಾಕಸೀಸಾನಿ ಛಡ್ಡೇತಬ್ಬಾನಿ ಹೋನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ಭಿಕ್ಖೂ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಕದಾ ಪಟ್ಠಾಯ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಕಾಕಾನಞ್ಚ ಉಲೂಕಾನಞ್ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವೇರಂ ಉಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, ಸತ್ಥಾ "ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಂ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸಬ್ಬಾಕಾರಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪುರಿಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಕರಿಂಸು, ಚತುಪ್ಪದಾಪಿ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಸೀಹಂ ರಾಜಾನಂ ಅಕಂಸು, ಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಮಚ್ಛಾ ಆನನ್ದಂ ನಾಮ ಮಚ್ಛಂ ರಾಜಾನಂ ಅಕಂಸು। ತತೋ ಸಕುಣಗಣಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ "ಮನುಸ್ಸೇಸು ರಾಜಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ತಥಾ ಚತುಪ್ಪದೇಸು ಚೇವ ಮಚ್ಛೇಸು ಚ। ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪನನ್ತರೇ ರಾಜಾ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಪ್ಪತಿಸ್ಸವಾಸೋ ನಾಮ ನ ವಟ್ಟತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ರಾಜಾನಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏಕಂ ರಾಜಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ। ತೇ ತಾದಿಸಂ ಸಕುಣಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ಏಕಂ ಉಲೂಕಂ ರೋಚೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ನೋ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಅಥೇಕೋ ಸಕುಣೋ ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅಜ್ಝಾಸಯಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಾವೇನ್ತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಸಾವನಾ ಅಧಿವಾಸೇತ್ವಾ ತತಿಯಸಾವನಾಯ ಏಕೋ ಕಾಕೋ ಉಟ್ಠಾಯ "ತಿಟ್ಠ ತಾವೇತಸ್ಸ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರಾಜಾಭಿಸೇಕಕಾಲೇ ಏವರೂಪಂ ಮುಖಂ ಭವತಿ, ಕುದ್ಧಸ್ಸ ಕೀದಿಸಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾ ಹಿ ಕುದ್ಧೇನ ಓಲೋಕಿತಾ ಮಯಂ ತತ್ತಕಪಾಲೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತಲೋಣಂ ವಿಯ ತತ್ಥ ತತ್ಥೇವ ಭಿಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮ, ಇಮಂ ರಾಜಾನಂ ಕಾತುಂ ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೫೮. "ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕಿರ ಞಾತೀಹಿ, ಕೋಸಿಯೋ ಇಸ್ಸರೋ ಕತೋ।
ಸಚೇ ಞಾತೀಹನುಞ್ಞಾತೋ, ಭಣೇಯ್ಯಾಹಂ ಏಕವಾಚಿಕ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಾ ಏಸಾ ಸಾವನಾ ವತ್ತತಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ವದಾಮಿ। ಸಬ್ಬೇಹಿ ಕಿರ ಇಮೇಹಿ ಸಮಾಗತೇಹಿ ಞಾತೀಹಿ ಅಯಂ ಕೋಸಿಯೋ ರಾಜಾ ಕತೋ। ಸಚೇ ಪನಾಹಂ ಞಾತೀಹಿ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಭವೇಯ್ಯಂ, ಏತ್ಥ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಏಕವಾಚಿಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಣೇಯ್ಯನ್ತಿ।

ಅಥ ನಂ ಅನುಜಾನನ್ತಾ ಸಕುಣಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೫೯. “ಭಣ ಸಮ್ಮ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಕೇವಲಂ।
ಸನ್ತಿ ಹಿ ದಹರಾ ಪಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞವನ್ತೋ ಜುತಿನ್ಧರಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭಣ, ಸಮ್ಮ, ಅನುಞ್ಞಾತೋ**ತಿ, ಸಮ್ಮ, ವಾಯಸ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಅನುಞ್ಞಾತೋ, ಯಂ ತೇ ಭಣಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ಭಣ। **ಅತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಕೇವಲ**ನ್ತಿ ಭಣನ್ತೋ ಚ ಕಾರಣಞ್ಚೇವ ಪವೇಣಿಆಗತಞ್ಚ ವಚನಂ ಅಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಭಣ। **ಪಞ್ಞವನ್ತೋ ಜುತಿನ್ಧರಾ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಾ ಚೇವ ಞಾಣೋಭಾಸಧರಾ ಚ ದಹರಾಪಿ ಪಕ್ಖಿನೋ ಅತ್ಥಿಯೇವ।

ಸೋ ಏವಂ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೦. “ನ ಮೇ ರುಚ್ಚತಿ ಭದ್ದಂ ವೋ, ಉಲೂಕಸ್ಸಾಭಿಸೇಚನಂ।
ಅಕ್ಕುದ್ಧಸ್ಸ ಮುಖಂ ಪಸ್ಸ, ಕಥಂ ಕುದ್ಧೋ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಭದ್ದಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಹೋತು, ಯಂ ಪನೇತಂ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸಾವನವಾಚಾಯ ಉಲೂಕಸ್ಸ ಅಭಿಸೇಚನಂ ಕರೀಯತಿ, ಏತಂ ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತಿ। ಏತಸ್ಸ ಹಿ ಇದಾನಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಕ್ಕುದ್ಧಸ್ಸ ಮುಖಂ ಪಸ್ಸಥ, ಕುದ್ಧೋ ಪನಾಯಂ ಕಥಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಸಬ್ಬಥಾಪಿ ಏತಂ ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತೀತಿ।

ಸೋ ಏವಂ ವತ್ವಾ “ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತಿ, ಮಯ್ಹಂ ನ ರುಚ್ಚತೀ”ತಿ ವಿರವನ್ತೋ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿ, ಉಲೂಕೋಪಿ ನಂ ಉಟ್ಠಾಯ ಅನುಬನ್ಧಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವೇರಂ ಬನ್ಧಿಂಸು। ಸಕುಣಾ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಂ ರಾಜಾನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪನ್ನಾದಯೋ ಅಹೇಸುಂ। “ತದಾ ರಜ್ಜೇ ಅಭಿಸಿತ್ತಹಂಸಪೋತೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಉಲೂಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಪದುಮವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಪದುಮಂ ಮುದುಪಾಣೀ ಚ, ಪಲೋಭನಂ ಪನಾದಕಂ।
ಖುರಪ್ಪಂ ಸಿನ್ಧವಞ್ಚೇವ, ಕಕ್ಕಟಾ, ರಾಮದೂಸಕಂ।
ಸುಜಾತಂ ಉಲೂಕಂ ದಸ॥

೩. ಉದಪಾನವಗ್ಗೋ

[೨೭೧] ೧. ಉದಪಾನದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ಇಸಿನೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಉದಪಾನದೂಸಕಸಿಙ್ಗಾಲಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಏಕೋ ಕಿರ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪಾನೀಯಉದಪಾನಂ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕರಣೇನ ದೂಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ಉದಪಾನಸಮೀಪಂ ಆಗತಂ ಸಾಮಣೇರಾ ಲೇಡ್ಡೂಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕಿಲಮೇಸುಂ, ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಂ ಠಾನಂ ಪುನ

ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಉದಪಾನದೂಸಕಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಕಿರ ಸಾಮಣೇರೇಹಿ ಕಿಲಮಿತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಉದಪಾನದೂಸಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇದಮೇವ ಇಸಿಪತನಂ ಅಯಮೇವ ಉದಪಾನೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಕುಲಘರೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಪರಿವುತೋ ಇಸಿಪತನೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ಏಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಇದಮೇವ ಉದಪಾನಂ ದೂಸೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕದಿವಸಂ ತಾಪಸಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಾ ಏಕೇನುಪಾಯೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆನಯಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೦. "ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ ಇಸಿನೋ, ಚಿರರತ್ತತಪಸ್ಸಿನೋ।
ಕಿಚ್ಛಾಕತಂ ಉದಪಾನಂ, ಕಥಂ ಸಮ್ಮ ಅವಾಹಯೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅರಞ್ಞೇ ವಸನತಾಯ **ಆರಞ್ಞಿಕಸ್ಸ,** ಏಸಿತಗುಣತ್ತಾ **ಇಸಿನೋ,** ಚಿರರತ್ತಂ ತಪಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವುತ್ಥತ್ತಾ **ಚಿರರತ್ತತಪಸ್ಸಿನೋ ಕಿಚ್ಛಾಕತಂ** ಕಿಚ್ಛೇನ ದುಕ್ಖೇನ ನಿಪ್ಫಾದಿತಂ ಉದಪಾನಂ **ಕಥಂ** ಕಿಮತ್ಥಾಯ **ಸಮ್ಮ** ಸಿಙ್ಗಾಲ, ತ್ವಂ **ಅವಾಹಯಿ** ಮುತ್ತಕರೀಸೇನ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿ ದೂಸೇಸಿ, ತಂ ವಾ ಮುತ್ತಕರೀಸಂ ಏತ್ಥ ಅವಾಹಯಿ ಪಾತೇಸೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೧. "ಏಸ ಧಮ್ಮೋ ಸಿಙ್ಗಾಲಾನಂ, ಯಂ ಪಿತ್ವಾ ಓಹದಾಮಸೇ।
ಪಿತುಪಿತಾಮಹಂ ಧಮ್ಮೋ, ನ ತಂ ಉಜ್ಝಾತುಮರಹಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಏಸ ಧಮ್ಮೋ**ತಿ ಏಸ ಸಭಾವೋ। **ಯಂ ಪಿತ್ವಾ ಓಹದಾಮಸೇ**ತಿ, ಸಮ್ಮ, ಯಂ ಮಯಂ ಯತ್ಥ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಾಮ, ತಮೇವ ಊಹದಾಮಪಿ ಓಮುತ್ತೇಮಪಿ, ಏಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಾನಂ ಧಮ್ಮೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಪಿತುಪಿತಾಮಹ**ನ್ತಿ ಪಿತೂನಞ್ಚ ಪಿತಾಮಹಾನಞ್ಚ ನೋ ಏಸ ಧಮ್ಮೋ। **ನ ತಂ ಉಜ್ಝಾತುಮರಹಸೀ**ತಿ ತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪವೇಣಿಆಗತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸಭಾವಂ ತ್ವಂ ಉಜ್ಝಾತುಂ ನ ಅರಹಸಿ, ನ ಯುತ್ತಂ ತೇ ಏತ್ಥ ಕುಜ್ಝಿತುನ್ತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೨. "ಯೇಸಂ ವೋ ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಧಮ್ಮೋ ಪನ ಕೀದಿಸೋ।
ಮಾ ವೋ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮಂ ವಾ, ಅದ್ದಸಾಮ ಕುದಾಚನ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಾ ವೋ**ತಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಧಮ್ಮಂ ವಾ ಅಧಮ್ಮಂ ವಾ ನ ಮಯಂ ಕದಾಚಿ ಅದ್ದಸಾಮಾತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ "ಮಾ ಪುನ ಆಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಉದಪಾನದೂಸಕೋ ಅಯಮೇವ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅಹೋಸಿ, ಗಣಸತ್ಥಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉದಪಾನದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೭೨] ೨. ಬ್ಯಗ್ಘಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯೇನ ಮಿತ್ತೇನ ಸಂಸಗ್ಗಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಕಾಲಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಕೋಕಾಲಿಕವತ್ಥು ತೇರಸಕನಿಪಾತೇ **ತಕ್ಕಾರಿಯಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೧೦೪ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಪನ "ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕೋಕಾಲಿಕರಟ್ಠತೋ ಜೇತವನಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಥೇರೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ, ಕೋಕಾಲಿಕರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ತುಮ್ಹೇ ಪಕ್ಕೋಸನ್ತಿ, ಏಥ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ, ನ ಮಯಂ ಆಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ। ಸೋ ಥೇರೇಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಸಯಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಹಿ ಸಹಾಪಿ ವಿನಾಪಿ ವತ್ತಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ಸಂಯೋಗಮ್ಪಿ ನ ಸಹತಿ, ವಿಯೋಗಮ್ಪಿ ನ ಸಹತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇಹಿ ನೇವ ಸಹ, ನ ವಿನಾ ವತ್ತಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ವಿಮಾನತೋ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಪ್ಪತಿಜೇಟ್ಠಕೇ ಅಞ್ಞಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ವಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಸೀಹೋ ಚ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಚ ವಸನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಭಯೇನ ಕೋಚಿ ತತ್ಥ ನ ಖೇತ್ತಂ ಕರೋತಿ, ನ ರುಕ್ಖಂ ಛಿನ್ದತಿ, ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ। ತೇ ಪನ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇ ಮಿಗೇ ವಧಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ, ಖಾದಿತಾವಸೇಸಂ ತತ್ಥೇವ ಪಹಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತೇನ ಸೋ ವನಸಣ್ಡೋ ಅಸುಚಿಕುಣಪಗನ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಇತರಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಅನ್ಧಬಾಲಾ ಕಾರಣಾಕಾರಣಂ ಅಜಾನಮಾನಾ ಏಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಹ - "ಸಮ್ಮ, ಏತೇ ನೋ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ವನಸಣ್ಡೋ ಅಸುಚಿಕುಣಪಗನ್ಧೋ ಜಾತೋ, ಅಹಂ ಏತೇ ಪಲಾಪೇಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಮ್ಮ, ಇಮೇ ದ್ವೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿಮಾನಾನಿ ರಕ್ಖಿಯನ್ತಿ, ಏತೇಸು ಪಲಾಯನ್ತೇಸು ವಿಮಾನಾನಿ ನೋ ವಿನಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾನಂ ಪದಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಬ್ಬಂ ವನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಙ್ಗಣಂ ಕತ್ವಾ ಖೇತ್ತಾನಿ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಮಾ ತೇ ಏವಂ ರುಚ್ಚೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೭೪. "ಯೇನ ಮಿತ್ತೇನ ಸಂಸಗ್ಗಾ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮೋ ವಿಹಿಯ್ಯತಿ।
ಪುಬ್ಬೇವಜ್ಝಾಭವಂ ತಸ್ಸ, ರಕ್ಖೇ ಅಕ್ಖೀವ ಪಣ್ಡಿತೋ॥

೭೫. "ಯೇನ ಮಿತ್ತೇನ ಸಂಸಗ್ಗಾ, ಯೋಗಕ್ಖೇಮೋ ಪವಡ್ಢತಿ।
ಕರೇಯ್ಯತ್ತಸಮಂ ವುತ್ತಿಂ, ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇಸು ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯೇನ ಮಿತ್ತೇನ ಸಂಸಗ್ಗಾ**ತಿ ಯೇನ ಪಾಪಮಿತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸಗ್ಗಹೇತು ಸಂಸಗ್ಗಕಾರಣಾ, ಯೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸನಸಂಸಗ್ಗೋ ಸವನಸಂಸಗ್ಗೋ ಕಾಯಸಂಸಗ್ಗೋ ಸಮುಲ್ಲಪನಸಂಸಗ್ಗೋ ಪರಿಭೋಗಸಂಸಗ್ಗೋತಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಚವಿಧಸ್ಸ ಸಂಸಗ್ಗಸ್ಸ ಕತತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯೋಗಕ್ಖೇಮೋ**ತಿ ಕಾಯಚಿತ್ತಸುಖಂ। ತಞ್ಹಿ ದುಕ್ಖಯೋಗತೋ ಖೇಮತ್ತಾ ಇಧ ಯೋಗಕ್ಖೇಮೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। **ವಿಹಿಯ್ಯತೀ**ತಿ ಪರಿಹಾಯತಿ। **ಪುಬ್ಬೇವಜ್ಝಾಭವಂ ತಸ್ಸ, ರಕ್ಖೇ ಅಕ್ಖೀವ ಪಣ್ಡಿತೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಪಾಪಮಿತ್ತಸ್ಸ ಅಜ್ಝಾಭವಂ ತೇನ ಅಭಿಭವಿತಬ್ಬಂ ಅತ್ತನೋ ಲಾಭಯಸಜೀವಿತಂ, ಯಥಾ ನಂ ಸೋ ನ ಅಜ್ಝಾಭವತಿ, ತಥಾ ಪಠಮತರಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಅಕ್ಖಿ ವಿಯ ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ರಕ್ಖೇಯ್ಯ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯ **ಯೇನಾತಿ** ಯೇನ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತೇನ ಸಹ ಸಂಸಗ್ಗಕಾರಣಾ। **ಯೋಗಕ್ಖೇಮೋ ಪವಡ್ಢತೀತಿ** ಕಾಯಚಿತ್ತಸುಖಂ ವಡ್ಢತಿ। **ಕರೇಯ್ಯತ್ತಸಮಂ ವುತ್ತಿನ್ತಿ** ತಸ್ಸ ಕಲ್ಯಾಣಮಿತ್ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇಸು ಪಣ್ಡಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಯಥಾ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತವುತ್ತಿಞ್ಚ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗವುತ್ತಿಞ್ಚ ಕರೋತಿ, ಏವಮೇತಂ ಸಬ್ಬಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಅಧಿಕಮ್ಪಿ ಕರೇಯ್ಯ, ಹೀನಂ ಪನ ನ ಕರೇಯ್ಯಾತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಕಾರಣೇ ಕಥಿತೇಪಿ ಸಾ ಬಾಲದೇವತಾ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಭೇರವರೂಪಾರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇ ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘೇ ಪಲಾಪೇಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ತೇಸಂ ಪದವಲಞ್ಜಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಸೀಹಬ್ಯಗ್ಘಾ ಅಞ್ಞಂ ವನಸಣ್ಡಂ ಗತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ವನಸಣ್ಡಸ್ಸ ಏಕಪಸ್ಸಂ ಛಿನ್ದಿಂಸು। ದೇವತಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಸಮ್ಮ, ತವ ವಚನಂ ಅಕತ್ವಾ ತೇ ಪಲಾಪೇಸಿಂ, ಇದಾನಿ ತೇಸಂ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ವನಸಣ್ಡಂ ಛಿನ್ದನ್ತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ತೇ ಅಸುಕವನಸಣ್ಡೇ ನಾಮ ವಸನ್ತಿ, ಗನ್ತ್ವಾ ತೇ ಆನೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೬. "ಏಥ ಬ್ಯಗ್ಘಾ ನಿವತ್ತವ್ಹೋ, ಪಚ್ಚುಪೇಥ ಮಹಾವನಂ।
ಮಾ ವನಂ ಛಿನ್ದಿ ನಿಬ್ಯಗ್ಘಂ, ಬ್ಯಗ್ಘಾ ಮಾಹೇಸು ನಿಬ್ಬನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ಯಗ್ಘಾತಿ** ಉಭೋಪಿ ತೇ ಬ್ಯಗ್ಘನಾಮೇನೇವಾಲಪನ್ತೀ ಆಹ। **ನಿವತ್ತವ್ಹೋತಿ** ನಿವತ್ತಥ। **ಪಚ್ಚುಪೇಥ ಮಹಾವನನ್ತಿ** ತಂ ಮಹಾವನಂ ಪಚ್ಚುಪೇಥ ಪುನ ಉಪಗಚ್ಛಥ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಮಾ ವನಂ ಛಿನ್ದಿ ನಿಬ್ಯಗ್ಘನ್ತಿ** ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಸನಕವನಸಣ್ಡಂ ಇದಾನಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಭಾವೇನ ನಿಬ್ಯಗ್ಘಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಮಾ ಛಿನ್ದಿಂಸು। **ಬ್ಯಗ್ಘಾ ಮಾಹೇಸು ನಿಬ್ಬನಾತಿ** ತುಮ್ಹಾದಿಸಾ ಚ ಬ್ಯಗ್ಘರಾಜಾನೋ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ಪಲಾಯಿತತ್ತಾ ನಿಬ್ಬನಾ ವಸನಟ್ಠಾನಭೂತೇನ ವನೇನ ವಿರಹಿತಾ ಮಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ ಏವಂ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಯಾಚಿಯಮಾನಾಪಿ "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ, ನ ಮಯಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿಂಸುಯೇವ। ದೇವತಾ ಏಕಿಕಾವ ವನಸಣ್ಡಂ ಪಚ್ಚಾಗಞ್ಛಿ। ಮನುಸ್ಸಾಪಿ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಸಬ್ಬಂ ವನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಖೇತ್ತಾನಿ ಕರಿತ್ವಾ ಕಸಿಕಮ್ಮಂ ಕರಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಅಪಣ್ಡಿತಾ ದೇವತಾ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಸೀಹೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಪಣ್ಡಿತದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಬ್ಯಗ್ಘಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೧೭೩] ೩. ಕಚ್ಛಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋ ನು ಉದ್ಧಿತಭತ್ತೋವಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೋಸಲರಾಜಸ್ಸ ದ್ವಿನ್ನಂ ಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಕಲಹವೂಪಸಮನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ದುಕನಿಪಾತೇ ಕಥಿತಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕಾಮೇ ಪಹಾಯ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಝಾನಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕಿರ ಜಾತಕೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪರಮಮಜ್ಝತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾಪಾರಮಿಂ ಪೂರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಏಕೋ ಪಗಬ್ಭೋ ದುಸ್ಸೀಲೋ ಮಕ್ಕಟೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕಣ್ಣಸೋತೇಸು ಅಙ್ಗಜಾತೇನ ಸಲಾಕಪವೇಸನಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅವಾರೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ನಿಸೀದತಿಯೇವ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಕಚ್ಛಪೋ ಉದಕಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಮುಖಂ ವಿವರಿತ್ವಾ ಆತಪಂ ತಪ್ಪನ್ತೋ ನಿದ್ದಾಯತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋ ಲೋಲವಾನರೋ ತಸ್ಸ ಮುಖೇ ಸಲಾಕಪವೇಸನಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಕಚ್ಛಪೋ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಸಮುಗ್ಗೇ ಪಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಿಯ ಡಂಸಿ, ಬಲವವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ವೇದನಂ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ

ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಮಂ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇಯ್ಯ, ಕಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞೋ ಮಂ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇತುಂ ಸಮತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ ಅಞ್ಞತ್ರ ತಾಪಸೇನ, ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕಂ ಮಯಾ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಕಚ್ಛಪಂ ದ್ವೀಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೇನ ದುಸ್ಸೀಲಮಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೭. "ಕೋ ನು ಉದ್ಧಿತಭತ್ತೋವ, ಪೂರಹತ್ಥೋವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ।
ಕಹಂ ನು ಭಿಕ್ಖಂ ಅಚರಿ, ಕಂ ಸದ್ಧಂ ಉಪಸಙ್ಕಮೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ನು ಉದ್ಧಿತಭತ್ತೋವಾ**ತಿ ಕೋ ನು ಏಸ ವಡ್ಢಿತಭತ್ತೋ ವಿಯ, ಏಕಂ ವಡ್ಢಿತಭತ್ತಂ ಭತ್ತಪೂರಪಾತಿಂ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಯ ಕೋ ನು ಏಸೋ ಆಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪೂರಹತ್ಥೋವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ**ತಿ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ವಾಚನಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಪೂರಹತ್ಥೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಿಯ ಚ ಕೋ ನು ಖೋ ಏಸೋತಿ ವಾನರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಕಹಂ ನು ಭಿಕ್ಖಂ ಅಚರೀ**ತಿ, ಭೋ ವಾನರ, ಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅಜ್ಜ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಅಚರಿ। **ಕಂ ಸದ್ಧಂ ಉಪಸಙ್ಕಮೀ**ತಿ ಕತರಂ ನಾಮ ಪುಬ್ಬಪೇತೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಂ ಸದ್ಧಭತ್ತಂ, ಕತರಂ ವಾ ಸದ್ಧಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ತ್ವಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ, ಕುತೋ ತೇ ಅಯಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಲದ್ಧೋತಿ ದೀಪೇತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದುಸ್ಸೀಲವಾನರೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೮. "ಅಹಂ ಕಪಿಸ್ಮಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಅನಾಮಾಸಾನಿ ಆಮಸಿಂ।
ತ್ವಂ ಮಂ ಮೋಚಯ ಭದ್ದಂ ತೇ, ಮುತ್ತೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಬ್ಬತ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಹಂ ಕಪಿಸ್ಮಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ**ತಿ ಭದ್ದಂ ತೇ ಅಹಂ ಅಸ್ಮಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ ಚಪಲಚಿತ್ತೋ ಮಕ್ಕಟೋ। **ಅನಾಮಾಸಾನಿ ಆಮಸಿ**ನ್ತಿ ಅನಾಮಸಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಾನಿ ಆಮಸಿಂ। **ತ್ವಂ ಮಂ ಮೋಚಯ ಭದ್ದಂ ತೇ**ತಿ ತ್ವಂ ದಯಾಲು ಅನುಕಮ್ಪಕೋ ಮಂ ಇಮಮ್ಹಾ ದುಕ್ಖಾ ಮೋಚೇಹಿ, **ಭದ್ದಂ** ತೇ ಹೋತು। **ಮುತ್ತೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಬ್ಬತ**ನ್ತಿ ಸೋಹಂ ತವಾನುಭಾವೇನ ಇಮಮ್ಹಾ ಬ್ಯಸನಾ ಮುತ್ತೋ ಪಬ್ಬತಮೇವ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ, ನ ತೇ ಪುನ ಚಕ್ಖುಪಥೇ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಯ್ಯನ್ತಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಮಿಂ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ಕಚ್ಛಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೯. "ಕಚ್ಛಪಾ ಕಸ್ಸಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಾ ಹೋನ್ತಿ ಮಕ್ಕಟಾ।
ಮುಞ್ಚ ಕಸ್ಸಪ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಂ, ಕತಂ ಮೇಥುನಕಂ ತಯಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಕಚ್ಛಪಾ ನಾಮ ಕಸ್ಸಪಗೋತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಮಕ್ಕಟಾ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಗೋತ್ತಾ, ಕಸ್ಸಪಕೋಣ್ಡಞ್ಞಾನಞ್ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಆವಾಹವಿವಾಹಸಮ್ಬನ್ಧೋ ಅತ್ಥಿ। ಅದ್ಧಾ ತಯಿದಂ ಲೋಲೇನ ದುಸ್ಸೀಲಮಕ್ಕಟೇನ ತಯಾ ಸದ್ಧಿಂ, ತಯಾ ಚ ದುಸ್ಸೀಲೇನ ಇಮಿನಾ ಮಕ್ಕಟೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗೋತ್ತಸದಿಸತಾಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಮೇಥುನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಕಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಮ್ಪಿ ಮೇಥುನಕಂ ಕತಂ, ತಸ್ಮಾ **ಮುಞ್ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞ**ನ್ತಿ।

ಕಚ್ಛಪೋ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಕಾರಣೇನ ಪಸನ್ನೋ ವಾನರಸ್ಸ ಅಙ್ಗಜಾತಂ ಮುಞ್ಚಿ। ಮಕ್ಕಟೋ ಮುತ್ತಮತ್ತೋವ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಲಾತೋ, ಪುನ ತಂ ಠಾನಂ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾಪಿ ನ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಕಚ್ಛಪೋಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಕಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕಚ್ಛಪವಾನರಾ ದ್ವೇ ಮಹಾಮತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಚ್ಛಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।
[೨೭೪] ೪. ಲೋಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಯಂ ಬಲಾಕಾ ಸಿಖಿನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಲೋಲಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಞ್ಹಿ ಧಮ್ಮಸಭಂ ಆನೀತಂ ಸತ್ಥಾ "ನ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ಲೋಲೋ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಲೋಲೋಯೇವ, ಲೋಲತಾಯೇವ ಚ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತೋ, ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ಪರಿಬಾಹಿರಾ ಅಹೇಸು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬಾರಾಣಸಿಸೇಟ್ಠಿನೋ ಮಹಾನಸೇ ಭತ್ತಕಾರಕೋ ಪುಞ್ಞತ್ಥಾಯ ನೀಳಪಚ್ಛಿಂ ಠಪೇಸಿ। ತದಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾರಾವತಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಲೋಲಕಾಕೋ ಮಹಾನಸಮತ್ಥಕೇನ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಮಚ್ಛಮಂಸವಿಕತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಿಪಾಸಾಭಿಭೂತೋ "ಕಂ ನು ಖೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಕ್ಕಾ ಭವೇಯ್ಯಂ ಓಕಾಸಂ ಲದ್ಧು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಗೋಚರಾಯ ಅರಞ್ಞಗಮನಕಾಲೇ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಿ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಯಂ ಖೋ, ಕಾಕ, ಅಞ್ಞಗೋಚರಾ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಅಞ್ಞಗೋಚರೋ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಂ ಅನುಬನ್ಧಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಸಾಮಿ, ಕಿರಿಯಾ ಮಯ್ಹಂ ರುಚ್ಚತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸಮಾನಗೋಚರೋ ಹುತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಇಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಗೋಚರಭೂಮಿಯಂ ಏಕಗೋಚರಂ ಚರನ್ತೋ ವಿಯ ಓಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಗೋಮಯರಾಸಿಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ಪಾಣಕೇ ಖಾದಿತ್ವಾ ಕುಚ್ಛಿಪೂರಂ ಕತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಚರಥೇವ, ನನು ಭೋಜನೇ ನಾಮ ಪಮಾಣಂ ಞಾತುಂ ವಟ್ಟತಿ, ಏಥ ನಾತಿಸಾಯಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಆದಾಯ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಭತ್ತಕಾರಕೋ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಾರಾವತೋ ಸಹಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗತೋ"ತಿ ಕಾಕಸ್ಸಾಪಿ ಏಕಂ ಥುಸಪಚ್ಛಿಂ ಠಪೇಸಿ। ಕಾಕೋಪಿ ಚತೂಹಪಞ್ಚಾಹಂ ತೇನೇವ ನೀಹಾರೇನ ವಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಬಹುಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಆಹರಿಯಿತ್ಥ, ಕಾಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಲೋಭಾಭಿಭೂತೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಪುನದಿವಸೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಏಹಿ, ಸಮ್ಮ, ಗೋಚರಾಯ ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ತುಮ್ಹೇ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯ್ಹಂ ಅಜಿಣ್ಣಾಸಙ್ಕಾ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಸಮ್ಮ, ಕಾಕಾನಂ ಅಜೀರಕೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ದೀಪವಟ್ಟಿಮತ್ತಮೇವ ಹಿ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ಥೋಕಂ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸೇಸಂ ಅಜ್ಝೋಹಟಮತ್ತಮೇವ ಜೀರತಿ, ಮಮ ವಚನಂ ಕರೋಹಿ, ಮಾ ಏತಂ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವಮಕಾಸೀ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇತಂ ಕಥೇಥ, ಅಜಿಣ್ಣಾಸಙ್ಕಾವ ಮಯ್ಹ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹೀ"ತಿ ತಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಭತ್ತಕಾರಕೋಪಿ ನಾನಾಮಚ್ಛಮಂಸವಿಕತಿಯೋ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಸರೀರತೋ ಸೇದಂ ಅಪನೇನ್ತೋ ಮಹಾನಸದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಕಾಕೋ "ಅಯಂ ಇದಾನಿ ಕಾಲೋ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತು"ನ್ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಸಕರೋಟಿಮತ್ಥಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಭತ್ತಕಾರಕೋ "ಕಿರೀ"ತಿ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಾಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಕಲಸರೀರಲೋಮಂ ಲುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಮತ್ಥಕೇ ಚೂಳಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗೀವೇರಮರಿಚಾದೀನಿ ಪಿಸಿತ್ವಾ ತಕ್ಕೇನ ಆಲೋಳೇತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠಕಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ ಸಕಲಸರೀರಮಸ್ಸ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಖಿಪಿತ್ವಾ ನೀಳಪಚ್ಛಿಯಂ ಪಾತೇಸಿ, ಬಲವವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗೋಚರಭೂಮಿತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ನಿತ್ಥುನನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದವಂ ಕರೋನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೦. "ಕಾಯಂ ಬಲಾಕಾ ಸಿಖಿನೀ, ಚೋರೀ ಲಙ್ಘಿಪಿತಾಮಹಾ।

ಓರಂ ಬಲಾಕೇ ಆಗಚ್ಛ, ಚಣ್ಡೋ ಮೇ ವಾಯಸೋ ಸಖಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಾಯಂ ಬಲಾಕಾ ಸಿಖಿನೀ**ತಿ ತಂ ಕಾಕಂ ತಸ್ಸ ಬಹಲತಕ್ಕೇನ ಮಕ್ಖಿತಸರೀರಸೇತವಣ್ಣತ್ತಾ ಮತ್ಥಕೇ ಚ ಸಿಖಾಯ ಠಪಿತತ್ತಾ "ಕಾ ಏಸಾ ಬಲಾಕಾ ಸಿಖಿನೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಆಲಪತಿ। **ಚೋರೀ**ತಿ ಕುಲಸ್ಸ ಅನನುಞ್ಞಾಯ ಕುಲಘರಂ, ಕಾಕಸ್ಸ ವಾ ಅರುಚಿಯಾ ಪಚ್ಛಿಂ ಪವಿಟ್ಠತ್ತಾ "ಚೋರೀ"ತಿ ವದತಿ। **ಲಙ್ಘಿಪಿತಾಮಹಾ**ತಿ ಲಙ್ಘೀ ವುಚ್ಚತಿ ಆಕಾಸೇ ಲಙ್ಘನತೋ ಮೇಘೋ, ಬಲಾಕಾ ಚ ನಾಮ ಮೇಘಸದ್ದೇನ ಗಬ್ಭಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀತಿ ಮೇಘಸದ್ದೋ ಬಲಾಕಾನಂ ಪಿತಾ, ಮೇಘೋ ಪಿತಾಮಹೋ ಹೋತಿ। ತೇನಾಹ "ಲಙ್ಘಿಪಿತಾಮಹಾ"ತಿ। **ಓರಂ ಬಲಾಕೇ ಆಗಚ್ಛಾ**ತಿ, ಅಮ್ಭೋ ಬಲಾಕೇ, ಇತೋ ಏಹಿ। **ಚಣ್ಡೋ ಮೇ ವಾ ಯಸೋ ಸಖಾ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಸಖಾ ಪಚ್ಛಿಸಾಮಿಕೋ ವಾಯಸೋ ಚಣ್ಡೋ ಫರುಸೋ , ಸೋ ಆಗತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಣಯಸದಿಸೇನ ತುಣ್ಡೇನ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಯ್ಯ, ತಸ್ಮಾ ಯಾವ ವಾಯಸೋ ನಾಗಚ್ಛತಿ, ತಾವ ಪಚ್ಛಿತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಇತೋ ಏಹಿ, ಸೀಘಂ ಪಲಾಯಸ್ಸೂತಿ ವದತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಕಾಕೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೦. "ನಾಹಂ ಬಲಾಕಾ ಸಿಖಿನೀ, ಅಹಂ ಲೋಲೋಸ್ಮಿ ವಾಯಸೋ।
ಅಕತ್ವಾ ವಚನಂ ತುಯ್ಹಂ, ಪಸ್ಸ ಲೂನೋಸ್ಮಿ ಆಗತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಆಗತೋ**ತಿ ತ್ವಂ ಇದಾನಿ ಗೋಚರಭೂಮಿತೋ ಆಗತೋ, ಮಂ ಲೂನಂ ಪಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೧. "ಪುನಪಾಪಜ್ಜಸೀ ಸಮ್ಮ, ಸೀಲಞ್ಹಿ ತವ ತಾದಿಸಂ।
ನ ಹಿ ಮಾನುಸಕಾ ಭೋಗಾ, ಸುಭುಞ್ಜಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಕ್ಖಿನಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಪುನಪಾಪಜ್ಜಸೀ ಸಮ್ಮಾ**ತಿ ಸಮ್ಮ ವಾಯಸ, ಪುನಪಿ ತ್ವಂ ಏವರೂಪಂ ದುಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭಿಸ್ಸಸೇವ, ನತ್ಥಿ ತೇ ಏತ್ತಕೇನ ಮೋಕ್ಖೋ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಸೀಲಞ್ಹಿ ತವ ತಾದಿಸಂ** ಪಾಪಕಂ, ಯಸ್ಮಾ ತವ ಆಚಾರಸೀಲಂ ತಾದಿಸಂ ದುಕ್ಖಾಧಿಗಮಸ್ಸೇವ ಅನುರೂಪಂ। **ನ ಹಿ ಮಾನುಸಕಾ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಾ ನಾಮ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ, ತಿರಚ್ಛಾನಗತಾನಂ ತಥಾರೂಪಂ ಪುಞ್ಞಂ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾ ಮಾನುಸಕಾ ಭೋಗಾ ತಿರಚ್ಛಾನಗತೇನ ಪಕ್ಖಿನಾ ನ ಭುಞ್ಜೀಯನ್ತೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಾ ಏತ್ಥ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಕಾಕೋಪಿ ನಿತ್ಥುನನ್ತೋ ತತ್ಥೇವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಲೋಲಕಾಕೋ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪಾರಾವತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಲೋಲಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೭೫] ೫. ರುಚಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಾಯಂ ಬಲಾಕಾ ರುಚಿರಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಲೋಲಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ದ್ವೇಪಿ ವತ್ಥೂನಿ ಪುರಿಮಸದಿಸಾನೇವ ಗಾಥಾಪಿ।

೭೩. “ಕಾಯಂ ಬಲಾಕಾ ರುಚಿರಾ, ಕಾಕನೀಳಸ್ಮಿಮಚ್ಛತಿ।
ಚಣ್ಡೋ ಕಾಕೋ ಸಖಾ ಮಯ್ಹಂ, ಯಸ್ಸ ಚೇತಂ ಕುಲಾವಕಂ॥

೭೪. “ನನು ಮಂ ಸಮ್ಮ ಜಾನಾಸಿ, ದಿಜ ಸಾಮಾಕಭೋಜನ।
ಅಕತ್ವಾ ವಚನಂ ತುಯ್ಹಂ, ಪಸ್ಸ ಲೂನೋಸ್ಮಿ ಆಗತೋ॥

೭೫. “ಪುನಪಾಪಜ್ಜಸೀ ಸಮ್ಮ, ಸೀಲಞ್ಹಿ ತವ ತಾದಿಸಂ।
ನ ಹಿ ಮಾನುಸಕಾ ಭೋಗಾ, ಸುಭುಞ್ಜಾ ಹೋನ್ತಿ ಪಕ್ಖಿನಾ”ತಿ॥ -

ಗಾಥಾ ಹಿ ಏಕನ್ತರಿಕಾಯೇವ।

ತತ್ಥ **“ರುಚಿರಾ”**ತಿ ತಕ್ಕಮಕ್ಖಿತಸರೀರತಾಯ ಸೇತವಣ್ಣತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ರುಚಿರಾ ಪಿಯದಸ್ಸನಾ, ಪಣ್ಡರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಕನೀಳಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಕಾಕಕುಲಾವಕೇ। “ಕಾಕನಿಡ್ಢಸ್ಮಿ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ದಿಜಾ**ತಿ ಕಾಕೋ ಪಾರೇವತಂ ಆಲಪತಿ। **ಸಾಮಾಕಭೋಜನಾ**ತಿ ತಿಣಬೀಜಭೋಜನ। ಸಾಮಾಕಗ್ಗಹಣೇನ ಹೇತ್ಥ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ತಿಣಬೀಜಂ ಗಹಿತಂ। ಇಧಾಪಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ “ನ ಇದಾನಿ ಸಕ್ಕಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಾ ಏತ್ಥ ವಸಿತು”ನ್ತಿ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅನಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಲೋಲಕಾಕೋ ಲೋಲಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಪಾರಾವತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ರುಚಿರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೭೬] ೬. ಕುರುಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ತವ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಹಂಸಘಾತಕಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ದ್ವೇ ಸಹಾಯಕಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಲದ್ಧೂಪಸಮ್ಪದಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಏಕತೋ ವಿಚರನ್ತಿ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಅಚಿರವತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ವಾಲುಕಪುಲಿನೇ ಆತಪಂ ತಪ್ಪಮಾನಾ ಸಾರಣೀಯಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಾ ಅಟ್ಠಂಸು, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹಂಸಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ “ಏಕಸ್ಸ ಹಂಸಪೋತಕಸ್ಸ ಅಕ್ಖಿಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ, ಇತರೋ “ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಆಹ। “ತಿಟ್ಠತು ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಅಕ್ಖಿ, ಪರಪಸ್ಸೇ ಅಕ್ಖಿಂ ಪಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಇದಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸಸಿಯೇವಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಉಪಧಾರೇಹೀ”ತಿ ತಿಯಂಸಂ ಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಹಂಸಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಭಾಗೇ ಖಿಪಿ। ಹಂಸೋ ಸಕ್ಖರಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಸಿ, ಅಥ ನಂ ಇತರೋ ವಟ್ಟಸಕ್ಖರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪರಪಸ್ಸೇ ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಿ ಪಹರಿತ್ವಾ ಓರಿಮಕ್ಖಿನಾ ನಿಕ್ಖಮಾಪೇಸಿ। ಹಂಸೋ ವಿರವನ್ತೋ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಾದಮೂಲೇಯೇವ ಪತಿ। ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಠಿತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಆವುಸೋ, ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅನನುಚ್ಛವಿಕಂ ವೋ ಕತಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಕರೋನ್ತೇಹೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ತೇ ಆದಾಯ ತಥಾಗತಸ್ಸ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ಸಚ್ಚಂ, ಕಿರ ತಯಾ ಭಿಕ್ಖು ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ಕತೋ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಭಿಕ್ಖು, ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಏವಮಕಾಸಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧೇ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠವಾಸಂ ವಸಮಾನಾ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕೇಸುಪಿ ಠಾನೇಸು ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರಿಂಸು, ತ್ವಂ ಪನ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಅಕಾಸಿ, ನನು ನಾಮ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತೇಹಿ ಸಞ್ಞತೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಕುರುರಟ್ಠೇ ಇನ್ದಪತ್ಥನಗರೇ ಧನಞ್ಚಯೇ ಕೋರಬ್ಯೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತರಾ ಓಪರಜ್ಜೇ

ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಪತ್ವಾ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇನ್ತೋ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ವತ್ತಿತ್ಥ। ಕುರುಧಮ್ಮೋ ನಾಮ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ, ತಾನಿ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪರಿಸುದ್ಧಾನಿ ಕತ್ವಾ ರಕ್ಖಿ। ಯಥಾ ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ಏವಮಸ್ಸ ಮಾತಾ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಉಪರಾಜಾ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಜ್ಜುಗಾಹಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಸಾರಥಿ ಸೇಟ್ಠಿ ದೋಣಮಾಪಕೋ ಮಹಾಮತ್ತೋ ದೋವಾರಿಕೋ ನಗರಸೋಭಿನೀ ವಣ್ಣದಾಸೀತಿ ಏವಮೇತೇ।

> “ರಾಜಾ ಮಾತಾ ಮಹೇಸೀ ಚ, ಉಪರಾಜಾ ಪುರೋಹಿತೋ।
> ರಜ್ಜುಕೋ ಸಾರಥಿ ಸೇಟ್ಠಿ, ದೋಣೋ ದೋವಾರಿಕೋ ತಥಾ।
> ಗಣಿಕೇಕಾದಸ ಜನಾ, ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ”ತಿ॥

ಇತಿ ಇಮೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪರಿಸುದ್ಧಾನಿ ಕತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿಂಸು। ರಾಜಾ ಚತೂಸು ನಗರದ್ವಾರೇಸು ಚ ನಗರಮಜ್ಝೇ ಚ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಚಾತಿ ಛ ದಾನಸಾಲಾಯೋ ಕಾರೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಛಸತಸಹಸ್ಸಂ ಧನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಉನ್ನಙ್ಗಲಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಸ ಪನ ದಾನಜ್ಝಾಸಯತಾ ದಾನಾಭಿರತತಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಕಾಲಿಙ್ಗರಟ್ಠೇ ದನ್ತಪುರನಗರೇ ಕಾಲಿಙ್ಗರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇಸಿ। ತಸ್ಸ ರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಅವಸ್ಸನ್ತೇ ಸಕಲರಟ್ಠೇ ಛಾತಕಂ ಜಾತಂ, ಆಹಾರವಿಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ರೋಗೋ ಉದಪಾದಿ, ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಭಯಂ ಛಾತಕಭಯಂ ರೋಗಭಯನ್ತಿ ತೀಣಿ ಭಯಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ ನಿಗ್ಗಹಣಾ ದಾರಕೇ ಹತ್ಥೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಚರನ್ತಿ।

ಸಕಲರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ದನ್ತಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರೇ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಮಕಂಸು। ರಾಜಾ ವಾತಪಾನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೋ ತಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ “ಕಿಂ ಕಾರಣಾ ಏತೇ ವಿರವನ್ತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಮಹಾರಾಜ , ಸಕಲರಟ್ಠೇ ತೀಣಿ ಭಯಾನಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾನಿ, ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸತಿ, ಸಸ್ಸಾನಿ ನ ವಿಪನ್ನಾನಿ, ಛಾತಕಂ ಜಾತಂ। ಮನುಸ್ಸಾ ದುಬ್ಭೋಜನಾ ರೋಗಾಭಿಭೂತಾ ನಿಗ್ಗಹಣಾ ಪುತ್ತೇ ಹತ್ಥೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಿ, ದೇವಂ ವಸ್ಸಾಪೇಹಿ ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। “ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋ ದೇವೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇ ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೀ”ತಿ? “ಪೋರಾಣಕರಾಜಾನೋ, ಮಹಾರಾಜ, ದೇವೇ ಅವಸ್ಸನ್ತೇ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಉಪೋಸಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಸಮಾದಿನ್ನಸೀಲಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದಬ್ಬಸನ್ಥರೇ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ತದಾ ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸಿ।

ರಾಜಾ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ – “ಅಹಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿಂ, ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸತಿ, ಕಿನ್ತಿ ಕರೋಮಾ”ತಿ? “ಮಹಾರಾಜ, ಇನ್ದಪತ್ಥನಗರೇ ಧನಞ್ಚಯಸ್ಸ ಕೋರಬ್ಯರಞ್ಞೋ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣೋ ನಾಮ ಮಙ್ಗಲಹತ್ಥೀ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ”ತಿ। “ಸೋ ರಾಜಾ ಬಲವಾಹನಸಮ್ಪನ್ನೋ ದುಪ್ಪಸಹೋ, ಕಥಮಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಂ ಆನೇಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ? “ಮಹಾರಾಜ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯುದ್ಧಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ದಾನಜ್ಝಾಸಯೋ ರಾಜಾ ದಾನಾಭಿರತೋ ಯಾಚಿತೋ ಸಮಾನೋ ಅಲಙ್ಕತಸೀಸಮ್ಪಿ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪಸಾದಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿಪಿ ಉಪ್ಪಾಟೇತ್ವಾ ಸಕಲರಜ್ಜಮ್ಪಿ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ದದೇಯ್ಯ, ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ, ಅವಸ್ಸಂ ಯಾಚಿತೋ ದಸ್ಸತೀ”ತಿ। “ಕೇ ಪನ ತಂ ಯಾಚಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾ”ತಿ? “ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ। ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮತೋ ಅಟ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಕತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಯಾಚನತ್ಥಾಯ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಆದಾಯ ಅದ್ಧಿಕವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಏಕರತ್ತಿವಾಸೇನ ತುರಿತಗಮನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹಂ ನಗರದ್ವಾರೇ ದಾನಸಾಲಾಸು ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸರೀರಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ “ಕದಾ ರಾಜಾ ದಾನಗ್ಗಂ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿಂಸು। ಮನುಸ್ಸಾ “ಪಕ್ಖಸ್ಸ ತಯೋ ದಿವಸೇ ಚಾತುದ್ದಸೇ ಪನ್ನರಸೇ ಅಟ್ಠಮಿಯಞ್ಚ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಸ್ವೇ ಪನ ಪುಣ್ಣಮೀ, ತಸ್ಮಾ ಸ್ವೇ ಆಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ವದಿಂಸು।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾತೋವ ನ್ಹತ್ವಾ ಗತ್ತಾನುಲಿತ್ತೋ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಅಲಙ್ಕತಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇನ ದಾನಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ

ಓತರಿತ್ವಾ ಸತ್ತಟ್ಠಜನಾನಂ ಸಹತ್ಥಾ ಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ "ಇಮಿನಾವ ನೀಹಾರೇನ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಾಚೀನದ್ವಾರೇ ಆರಕ್ಖಸ್ಸ ಬಲವತಾಯ ಓಕಾಸಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ದಕ್ಖಿಣದ್ವಾರಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ಓಲೋಕಯಮಾನಾ ದ್ವಾರತೋ ನಾತಿದೂರೇ ಉನ್ನತಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ ಸಮ್ಪತ್ತಂ ರಾಜಾನಂ ಹತ್ಥೇ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಜಯತು ಭವಂ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ ಜಯಾಪೇಸುಂ। ರಾಜಾ ವಜಿರಙ್ಕುಸೇನ ವಾರಣಂ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಕಿಂ ಇಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇನ್ತಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೭೯. "ತವ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ, ವಿದಿತ್ವಾನ ಜನಾಧಿಪ।
ವಣ್ಣಂ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣೇನ, ಕಾಲಿಙ್ಗಸ್ಮಿಂ ನಿಮಿಮ್ಹಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸದ್ಧನ್ತಿ** ಕಮ್ಮಫಲಾನಂ ಸದ್ದಹನವಸೇನ ಓಕಪ್ಪನಿಯಸದ್ಧಂ। **ಸೀಲನ್ತಿ** ಸಂವರಸೀಲಂ ಅವೀತಿಕ್ಕಮಸೀಲಂ। **ವಣ್ಣನ್ತಿ** ತದಾ ತಸ್ಮಿಂ ದೇಸೇ ಸುವಣ್ಣಂ ವುಚ್ಚತಿ, ದೇಸನಾಸೀಸಮೇವ ಚೇತಂ। ಇಮಿನಾ ಪನ ಪದೇನ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದಿಧನಧಞ್ಞಂ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। **ಅಞ್ಜನವಣ್ಣೇನಾತಿ** ಅಞ್ಜನಪುಞ್ಜಸಮಾನವಣ್ಣೇನ ಇಮಿನಾ ತವ ನಾಗೇನ, **ಕಾಲಿಙ್ಗಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಕಾಲಿಙ್ಗರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ। **ನಿಮಿಮ್ಹಸೇತಿ** ವಿನಿಮಯವಸೇನ ಗಣ್ಹಿಮ್ಹ, ಪರಿಭೋಗವಸೇನ ವಾ ಉದರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿಮ್ಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೇತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಮಯಞ್ಹಿ, ಜನಾಧಿಪ, ತವ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಞ್ಚ ವಿದಿತ್ವಾನ "ಅದ್ಧಾ ನೋ ಏವಂ ಸದ್ಧಾಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ರಾಜಾ ಯಾಚಿತೋ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣಂ ನಾಗಂ ದಸ್ಸತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕೇನ ವಿಯ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣೇನ ಕಾಲಿಙ್ಗರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ನಾಗಂ ವೋ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ವತ್ವಾ ಬಹುಧನಧಞ್ಞಂ ನಿಮಿಮ್ಹಸೇ ಪರಿವತ್ತಯಿಮ್ಹ ಚೇವ ಉದರೇ ಚ ಪಕ್ಖಿಪಿಮ್ಹ। ಏವಂ ತಂ ಮಯಂ ಧಾರಯಮಾನಾ ಇಧಾಗತಾ। ತತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ದೇವೋ ಜಾನಾತೂತಿ।

ಅಪರೋ ನಯೋ - ತವ ಸದ್ಧಞ್ಚ ಸೀಲಗುಣಸಙ್ಖಾತಂ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ "ಉಳಾರಗುಣೋ ರಾಜಾ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಯಾಚಿತೋ ದದೇಯ್ಯ, ಪಗೇವ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಂ ನಾಗ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಕಾಲಿಙ್ಗಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಇಮಿನಾ ಅಞ್ಜನವಣ್ಣೇನ ತವ ವಣ್ಣಂ ನಿಮಿಮ್ಹಸೇ ನಿಮಿಮ್ಹ ತುಲಯಿಮ್ಹ, ತೇನಮ್ಹಾ ಇಧಾಗತಾತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಸಚೇ, ವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಇಮಂ ನಾಗಂ ಪರಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಧನಂ ಖಾದಿತಂ ಸುಖಾದಿತಂ ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿತ್ಥ, ಯಥಾಲಙ್ಕತಮೇವ ವೋ ನಾಗಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಇತರಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೮೦. "ಅನ್ನಭಚ್ಚಾ ಚಭಚ್ಚಾ ಚ, ಯೋಧ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಚ್ಛತಿ।
ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿಪ್ಪಾ, ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯವಚೋ ಇದಂ॥

೮೧. "ದದಾಮಿ ವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಗಮೇತಂ, ರಾಜಾರಹಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ ಯಸಸ್ಸಿನಂ।
ಅಲಙ್ಕತಂ ಹೇಮಜಾಲಾಭಿಛನ್ನಂ, ಸಸಾರಥಿಂ ಗಚ್ಛಥ ಯೇನಕಾಮ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನ್ನಭಚ್ಚಾ ಚಭಚ್ಚಾ ಚಾತಿ** ಪುರಿಸಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಮಾನಾ ಯಾಗುಭತ್ತಾದಿನಾ ಅನ್ನೇನ ಭರಿತಬ್ಬಾತಿ ಅನ್ನಭಚ್ಚಾ, ಇತರೇ ತಥಾ ಅಭರಿತಬ್ಬತ್ತಾ ಅಭಚ್ಚಾ। ಸನ್ಧಿವಸೇನ ಪನೇತ್ಥ ಅಕಾರಲೋಪೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಏತ್ತಾವತಾ ಅತ್ತಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಚ ಅನುಪನಿಸ್ಸಾಯ ಚ ಜೀವಮಾನವಸೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸತ್ತಾ ದ್ವೇ ಕೋಟ್ಠಾಸೇ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಯೋಧ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಚ್ಛತೀತಿ** ತೇಸು ಸತ್ತೇಸು ಇಧ ಜೀವಲೋಕೇ ಯೋ ಸತ್ತೋ ಯಂ ಪುರಿಸಂ ಕಾಯಚಿದೇವ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನಾಯ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಚ್ಛತಿ। **ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿಪ್ಪಾತಿ** ತಥಾ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸಚೇಪಿ ಬಹೂ ಹೋನ್ತಿ, ತಥಾಪಿ ತೇನ ಪುರಿಸೇನ ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಖಿಪ್ಪಾ, "ಅಪೇಥ, ನ ವೋ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏವಂ ನ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯವಚೋ ಇದನ್ತಿ** ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಮಾತಾಪಿತರೋ, ಇದಂ ತೇಸಂ ವಚನಂ। ಏವಮಹಂ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸಿಕ್ಖಾಪಿತೋತಿ ದೀಪೇತಿ।

ದದಾಮಿ ವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾಗಮೇತನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಇದಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುಬ್ಬಾಚರಿಯವಚೋ, ತಸ್ಮಾಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇಮಂ ನಾಗಂ ದದಾಮಿ। **ರಾಜಾರಹ**ನ್ತಿ ರಞ್ಞೋ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ। **ರಾಜಭೋಗ್ಗ**ನ್ತಿ ರಾಜಪರಿಭೋಗಂ। **ಯಸಸ್ಸಿನ**ನ್ತಿ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ, ತಂ ಕಿರ ಹತ್ಥಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕಹತ್ಥಿವೇಜ್ಜಾದೀನಿ ಪಞ್ಚ ಕುಲಸತಾನಿ ಜೀವನ್ತಿ, ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಞ್ಞೇವ ವೋ ದದಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಲಙ್ಕತ**ನ್ತಿ ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಹತ್ಥಿಅಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಂ। **ಹೇಮಜಾಲಾಭಿಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಜಾಲೇನ ಅಭಿಚ್ಛನ್ನಂ। **ಸಸಾರಥಿ**ನ್ತಿ ಯೋ ಪನಸ್ಸ ಸಾರಥಿ ಹತ್ಥಿಗೋಪಕೋ ಆಚರಿಯೋ, ತೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ದದಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ಸಸಾರಥಿ ಹುತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಸಪರಿವಾರಂ ಇಮಂ ನಾಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯೇನಕಾಮಂ ಗಚ್ಛಥಾತಿ।

ಏವಂ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತೋವ ಮಹಾಸತ್ತೋ ವಾಚಾಯ ದತ್ವಾ ಪುನ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧಾ ಓರುಯ್ಹ "ಸಚೇ ಅನಲಙ್ಕತಟ್ಠಾನಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಅನಲಙ್ಕತಟ್ಠಾನಂ ಅದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೋಣ್ಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಹತ್ಥೇಸು ಠಪೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಿಙ್ಕಾರೇನ ಪುಪ್ಫಗನ್ಧವಾಸಿತಂ ಉದಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಪರಿವಾರಂ ನಾಗಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನಾ ದನ್ತಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಂ ರಞ್ಞೋ ಅದಂಸು, ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಆಗತೇಪಿ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸತೇವ। ರಾಜಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಉತ್ತರಿಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ "ಧನಞ್ಚಯಕೋರಬ್ಯರಾಜಾ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖತಿ, ತೇನಸ್ಸ ರಟ್ಠೇ ಅನ್ವಡ್ಢಮಾಸಂ ಅನುದಸಾಹಂ ದೇವೋ ವಸ್ಸತಿ, ರಞ್ಞೋ ಗುಣಾನುಭಾವೋ ಚೇಸ, ಇಮಸ್ಸ ಪನ ತಿರಚ್ಛಾನಗತಸ್ಸ ಗುಣಾ ಹೋನ್ತಾಪಿ ಕಿತ್ತಕಾ ಭವೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಯಥಾಲಙ್ಕತಮೇವ ಸಪರಿವಾರಂ ಹತ್ಥಿಂ ಪತಿನೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದತ್ವಾ ಯಂ ಸೋ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖತಿ, ತಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಆನೇಥಾ"ತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚ ಅಮಚ್ಚೇ ಚ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಹತ್ಥಿಂ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ "ದೇವ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಹತ್ಥಿಮ್ಹಿ ಗತೇಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ನಾಮ ರಕ್ಖಥ, ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ರಾಜಾ ತಂ ರಕ್ಖಿತುಕಾಮೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ಆನೇಥಾ"ತಿ ಪೇಸೇಸಿ। "ದೇಥ ನೋ ಕುರುಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ। "ತಾತಾ, ಸಚ್ಚಾಹಂ ಏತಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ತತ್ಥ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮೇ ಸೋ ಕುರುಧಮ್ಮೋ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ।

ಕಸ್ಮಾ ಪನ ತಂ ಸೀಲಂ ರಾಜಾನಂ ನ ಆರಾಧೇತೀತಿ? ತದಾ ಕಿರ ರಾಜೂನಂ ತತಿಯೇ ತತಿಯೇ ಸಂವಚ್ಛರೇ ಕತ್ತಿಕಮಾಸೇ ಪವತ್ತೋ ಛಣೋ ನಾಮ ಹೋತಿ, ತಂ ಛಣಂ ಕೀಳನ್ತಾ ರಾಜಾನೋ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾ ದೇವವೇಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತರಾಜಸ್ಸ ನಾಮ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಪುಪ್ಫಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ಚಿತ್ತಸರೇ ಖಿಪನ್ತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ರಾಜಾ ತಂ ಛಣಂ ಕೀಳನ್ತೋ ಏಕಿಸ್ಸಾ ತಳಾಕಪಾಳಿಯಾ ಚಿತ್ತರಾಜಸ್ಸ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠತ್ವಾ ಚತುದ್ದಿಸಾ ಚಿತ್ತಸರೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ತೇಸು ಸೇಸದಿಸಾಗತೇ ತಯೋ ಸರೇ ದಿಸ್ವಾ ಉದಕಪಿಟ್ಠೇ ಖಿತ್ತಸರಂ ನ ಅದ್ದಸ। ರಞ್ಞೋ "ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಮಯಾ ಖಿತ್ತೋ ಸರೋ ಮಚ್ಛಸರೀರೇ ಪತಿತೋ"ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಕಮ್ಮೇನ ಸೀಲಭೇದಂ ಆರಬ್ಭ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಲಂ ನ ಆರಾಧೇತಿ। ಸೋ ಏವಮಾಹ - "ತಾತಾ, ಮಯ್ಹಂ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಮಾತಾ ಪನ ಮೇ ಸುರಕ್ಖಿತಂ ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। "ಮಹಾರಾಜ, ತುಮ್ಹಾಕಂ 'ಪಾಣಂ ವಧಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚೇತನಾ ನತ್ಥಿ, ತಂ ವಿನಾ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ದೇಥ ನೋ ಅತ್ತನಾ ರಕ್ಖಿತಂ ಕುರುಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಲಿಖಥಾ"ತಿ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಾಪೇಸಿ - "ಪಾಣೋ ನ ಹನ್ತಬ್ಬೋ, ಅದಿನ್ನಂ ನಾದಾತಬ್ಬಂ , ಕಾಮೇಸು ಮಿಚ್ಛಾ ನ ಚರಿತಬ್ಬಂ, ಮುಸಾ ನ ಭಣಿತಬ್ಬಂ , ಮಜ್ಜಂ ನ ಪಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಲಿಖಾಪೇತ್ವಾ ಚ ಪನ "ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಮಾತು ಮೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹ।

ದೂತಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ದೇವಿ, ತುಮ್ಹೇ ಕಿರ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಥ, ತಂ ನೋ ದೇಥಾ"ತಿ ವದಿಂಸು। "ತಾತಾ, ಸಚ್ಚಾಹಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ತತ್ಥ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ನ ಮೇ ಸೋ ಕುರುಧಮ್ಮೋ ಆರಾಧೇತಿ ತೇನ ವೋ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಕಿರ ದ್ವೇ ಪುತ್ತಾ ಜೇಟ್ಠೋ ರಾಜಾ, ಕನಿಟ್ಠೋ ಉಪರಾಜಾ। ಅಥೇಕೋ ರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಸತಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಚನ್ದನಸಾರಂ ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಂ ಕಞ್ಚನಮಾಲಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋ "ಮಾತರಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಾತು ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ನೇವ ಚನ್ದನಂ ವಿಲಿಮ್ಪಾಮಿ, ನ ಮಾಲಂ ಧಾರೇಮಿ, ಸುಣಿಸಾನಂ

ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಏತದಹೋಸಿ - "ಜೇಟ್ಠಸುಣಿಸಾ ಮೇ ಇಸ್ಸರಾ, ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ, ತಸ್ಸಾ ಸುವಣ್ಣಮಾಲಂ ದಸ್ಸಾಮಿ। ಕನಿಟ್ಠಸುಣಿಸಾ ಪನ ದುಗ್ಗತಾ, ತಸ್ಸಾ ಚನ್ದನಸಾರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸಾ ರಞ್ಞೋ ದೇವಿಯಾ ಸುವಣ್ಣಮಾಲಂ ದತ್ವಾ ಉಪರಾಜಭರಿಯಾಯ ಚನ್ದನಸಾರಂ ಅದಾಸಿ, ದತ್ವಾ ಚ ಪನಸ್ಸಾ "ಅಹಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ಏತಾಸಂ ದುಗ್ಗತಾದುಗ್ಗತಭಾವೋ ಮಯ್ಹಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ, ಜೇಟ್ಠಾಪಚಾಯಿಕಕಮ್ಮಮೇವ ಪನ ಕಾತುಂ ಮಯ್ಹಂ ಅನುರೂಪಂ, ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಮೇ ತಸ್ಸ ಅಕತತ್ತಾ ಸೀಲಂ ಭಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ "ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಂ ನಾಮ ಯಥಾರುಚಿಯಾ ದೀಯತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕುರುಮಾನಾ ಕಿಂ ಅಞ್ಞಂ ಪಾಪಂ ಕರಿಸ್ಸಥ, ಸೀಲಂ ನಾಮ ಏವರೂಪೇನ ನ ಭಿಜ್ಜತಿ, ದೇಥ ನೋ ಕುರುಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

"ತಾತಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಸುಣಿಸಾ ಪನ ಮೇ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸಾಪಿ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ವತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಮಂ ಸೀಲಂ ನಾರಾಧೇತಿ, ತೇನ ವೋ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇ ಠಿತಾ ರಞ್ಞೋ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಛತೋ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಉಪರಾಜಂ ದಿಸ್ವಾ ಲೋಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಸಚಾಹಂ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವಂ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಭಾತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಮಂ ಏಸ ಸಙ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ "ಅಹಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ಸಸಾಮಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಕಿಲೇಸವಸೇನ ಅಞ್ಞಂ ಪುರಿಸಂ ಓಲೋಕೇಸಿಂ, ಸೀಲೇನ ಮೇ ಭಿನ್ನೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವಮಾಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ "ಅತಿಚಾರೋ ನಾಮ ಅಯ್ಯೇ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ನ ಹೋತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕುರುಮಾನಾ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕಿಂಕರಿಸ್ಸಥ, ನ ಏತ್ತಕೇನ ಸೀಲಂ ಭಿಜ್ಜತಿ, ದೇಥ ನೋ ಕುರುಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

"ತಾತಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಉಪರಾಜಾ ಪನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ಉಪರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋ ಪನ ಸಾಯಂ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರಥೇನೇವ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಪತ್ವಾ ಸಚೇ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಸಯಿತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ರಸ್ಮಿಯೋ ಚ ಪತೋದಞ್ಚ ಅನ್ತೋಧುರೇ ಛಡ್ಡೇತಿ। ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಜನೋ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋವ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಾರಥಿಪಿ ರಥಂ ಗೋಪಯಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಾತೋವ ತಂ ಆದಾಯ ರಾಜದ್ವಾರೇ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಚೇ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ನಿಕ್ಖನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ರಸ್ಮಿಯೋ ಚ ಪತೋದಞ್ಚ ಅನ್ತೋರಥೇಯೇವ ಠಪೇತ್ವಾ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಮಹಾಜನೋ ತಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ "ಇದಾನೇವ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ರಾಜದ್ವಾರೇಯೇವ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಏವಂ ಕತ್ವಾ ರಾಜನಿವೇಸನಂ ಪಾವಿಸಿ, ಪವಿಟ್ಠಮತ್ತಸ್ಸಯೇವಸ್ಸ ದೇವೋ ಪಾವಸ್ಸಿ। ರಾಜಾ "ದೇವೋ ವಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ನಿಕ್ಖನ್ತುಂ ನಾದಾಸಿ, ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸಯಿ। ಮಹಾಜನೋ "ಇದಾನಿ ನಿಕ್ಖಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಸಬ್ಬರತ್ತಿಂ ತೇಮೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಉಪರಾಜಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತೇಮೇತ್ವಾ ಠಿತಂ ಮಹಾಜನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಏತ್ತಕಂ ಜನಂ ಕಿಲಮೇಸಿಂ, ಸೀಲೇನ ಮೇ ಭಿನ್ನೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅಹೋಸಿ, ತೇನ ತೇಸಂ ದೂತಾನಂ "ಸಚ್ಚಾಹಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ಇದಾನಿ ಪನ ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ವೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ, ದೇವ, 'ಏತೇ ಕಿಲಮನ್ತೂ'ತಿ ಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, ಅಚೇತನಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ಹೋತಿ, ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಕಥಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

"ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಪುರೋಹಿತೋ ಪನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ಪುರೋಹಿತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕೇನ ರಞ್ಞಾ ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಪೇಸಿತಂ ತರುಣರವಿವಣ್ಣಂ ರಥಂ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಸಾಯಂ ರಥೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ರಞ್ಞೋ ಆಭತೋ"ತಿ ಸುತ್ವಾ "ಅಹಂ ಮಹಲ್ಲಕೋ, ಸಚೇ ಮೇ ರಾಜಾ ಇಮಂ ರಥಂ ದದೇಯ್ಯ, ಸುಖಂ ಇಮಂ ಆರುಯ್ಹ ವಿಚರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ರಾಜುಪಟ್ಠಾನಂ

ಗತೋ। ತಸ್ಸ ಜಯಾಪೇತ್ವಾ ಠಿತಕಾಲೇ ರಞ್ಞೋ ರಥಂ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ "ಅತಿ ವಿಯ ಸುನ್ದರೋ ಅಯಂ ರಥೋ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ನಂ ದೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಪುರೋಹಿತೋ ನ ಇಚ್ಛಿ, ಪುನಪ್ಪುನಂ ವುಚ್ಚಮಾನೋಪಿ ನ ಇಚ್ಛಿಯೇವ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? ಏವಂ ಕಿರಸ್ಸ ಅಹೋಸಿ - "ಅಹಂ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖನ್ತೋವ ಪರಸನ್ತಕೇ ಲೋಭಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಭಿನ್ನೇನ ಮೇ ಸೀಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ತಾತಾ, ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ನ ಮಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಆರಾಧೇತಿ, ತಸ್ಮಾ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ "ಅಯ್ಯ, ಲೋಭುಪ್ಪಾದಮತ್ತೇನ ನ ಸೀಲಂ ಭಿಜ್ಜತಿ, ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾ ಕಿಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

"ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ರಜ್ಜುಗಾಹಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಪನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ಜನಪದೇ ಖೇತ್ತಂ ಮಿನನ್ತೋ ರಜ್ಜುಂ ದಣ್ಡಕೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಏಕಂ ಕೋಟಿಂ ಖೇತ್ತಸಾಮಿಕೇನ ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಅತ್ತನಾ ಅಗ್ಗಹೇಸಿ, ತೇನ ಗಹಿತರಜ್ಜುಕೋಟಿಯಾ ಬದ್ಧದಣ್ಡಕೋ ಏಕಸ್ಸ ಕಕ್ಕಟಕಸ್ಸ ಬಿಲಮಜ್ಝಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಸಚೇ ದಣ್ಡಕಂ ಬಿಲೇ ಓತಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅನ್ತೋಬಿಲೇ ಕಕ್ಕಟಕೋ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಪರತೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಕಂ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ। ಸಚೇ ಓರತೋ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ನಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ? ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಬಿಲೇ ಕಕ್ಕಟಕೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಸಚೇ ಭವೇಯ್ಯ, ಪಞ್ಞಾಯೇಯ್ಯ, ಏತ್ಥೇವ ನಂ ಓತಾರೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಿಲೇ ದಣ್ಡಕಂ ಓತಾರೇಸಿ, ಕಕ್ಕಟಕೋ "ಕಿರೀ"ತಿ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ದಣ್ಡಕೋ ಕಕ್ಕಟಕಪಿಟ್ಠೇ ಓತಿಣ್ಣೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಕ್ಕಟಕೋ ಮತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಹಞ್ಚ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ಸೀಲೇನ ಭಿನ್ನೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ । ಸೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ವೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ 'ಕಕ್ಕಟಕೋ ಮರತೂ'ತಿ ಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, ಅಚೇತನಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। ತುಮ್ಹೇ ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾ ಕಿಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

"ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಸಾರಥಿ ಪನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ರಾಜಾನಂ ರಥೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ನೇಸಿ। ರಾಜಾ ತತ್ಥ ದಿವಾ ಕೀಳಿತ್ವಾ ಸಾಯಂ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ರಥಂ ಅಭಿರುಹಿ, ತಸ್ಸ ನಗರಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಸ್ಸೇವ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನವೇಲಾಯ ಮೇಘೋ ಉಟ್ಠಹಿ। ಸಾರಥಿ ರಞ್ಞೋ ತೇಮನಭಯೇನ ಸಿನ್ಧವಾನಂ ಪತೋದಸಞ್ಞಮದಾಸಿ। ಸಿನ್ಧವಾ ಜವೇನ ಪಕ್ಖನ್ದಿಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಚ ಪನ ತೇ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ತತೋ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾಪಿ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಜವೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾ? ತೇಸಂ ಕಿರ ಏತದಹೋಸಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪರಿಸ್ಸಯೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತೇನ ನೋ ಸಾರಥಿ ತದಾ ಪತೋದಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸೀ"ತಿ। ಸಾರಥಿಸ್ಸಪಿ ಏತದಹೋಸಿ - "ರಞ್ಞೋ ತೇಮನೇ ವಾ ಅತೇಮನೇ ವಾ ಮಯ್ಹಂ ದೋಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪನ ಅಟ್ಠಾನೇ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಸಿನ್ಧವಾನಂ ಪತೋದಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿಂ, ತೇನ ಇಮೇ ಇದಾನಿ ಅಪರಾಪರಂ ಜವನ್ತಾ ಕಿಲಮನ್ತಿ, ಅಹಞ್ಚ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ಭಿನ್ನೇನ ಸೀಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ವೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ 'ಸಿನ್ಧವಾ ಕಿಲಮನ್ತೂ'ತಿ ಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, ಅಚೇತನಕಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ, ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಚ ತುಮ್ಹೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾ ಕಿಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

"ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಸೇಟ್ಠಿ ಪನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ಗಬ್ಭತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಸಾಲಿಸೀಸಂ ಅತ್ತನೋ ಸಾಲಿಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿವತ್ತಮಾನೋ "ವೀಹಿಮಾಲಂ ಬನ್ಧಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಏಕಂ ಸಾಲಿಸೀಸಮುಟ್ಠಿಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಥೂಣಾಯ ಬನ್ಧಾಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಇಮಮ್ಹಾ ಕೇದಾರಾ ಮಯಾ ರಞ್ಞೋ ಭಾಗೋ ದಾತಬ್ಬೋ, ಅದಿನ್ನಭಾಗತೋಯೇವ ಮೇ ಕೇದಾರತೋ ಸಾಲಿಸೀಸಮುಟ್ಠಿ ಗಾಹಾಪಿತೋ, ಅಹಞ್ಚ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ಭಿನ್ನೇನ ಸೀಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಏತಮತ್ಥಂ

ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಇಮಿನಾ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ವೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತು”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, ತೇನ ವಿನಾ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ನಾಮ ಪಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾ ತುಮ್ಹೇ ಪರಸನ್ತಕಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

“ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ದೋಣಮಾಪಕೋ ಪನ ಮಹಾಮತ್ತೋ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋ ಕಿರ ಏಕದಿವಸಂ ಕೋಟ್ಠಾಗಾರದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ರಾಜಭಾಗೇ ವೀಹಿಂ ಮಿನಾಪೇನ್ತೋ ಅಮಿತವೀಹಿರಾಸಿತೋ ವೀಹಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಲಕ್ಖಂ ಠಪೇಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ದೇವೋ ಪಾವಸ್ಸಿ। ಮಹಾಮತ್ತೋ ಲಕ್ಖಾನಿ ಗಣೇತ್ವಾ “ಮಿತವೀಹೀ ಏತ್ತಕಾ ನಾಮ ಹೋನ್ತೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಲಕ್ಖವೀಹಿಂ ಸಂಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಮಿತರಾಸಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ಠತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮಯಾ ಲಕ್ಖವೀಹೀ ಮಿತವೀಹಿರಾಸಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ, ಉದಾಹು ಅಮಿತರಾಸಿಮ್ಹೀ”ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸಚೇ ಮೇ ಮಿತವೀಹಿರಾಸಿಮ್ಹಿ ಪಕ್ಖಿತ್ತಾ ಅಕಾರಣೇನೇವ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಕಂ ವಡ್ಢಿತಂ, ಗಹಪತಿಕಾನಂ ಸನ್ತಕಂ ನಾಸಿತಂ, ಅಹಞ್ಚ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ಭಿನ್ನೇನ ಸೀಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಇಮಿನಾ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ವೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತು”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ “ತುಮ್ಹಾಕಂ ಥೇಯ್ಯಚಿತ್ತಂ ನತ್ಥಿ, ತೇನ ವಿನಾ ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ನಾಮ ಪಞ್ಞಾಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತಾ ಕಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಪರಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

“ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ದೋವಾರಿಕೋ ಪನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಏಕದಿವಸಂ ನಗರದ್ವಾರಂ ಪಿಧಾನವೇಲಾಯ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಸದ್ದಮನುಸ್ಸಾವೇಸಿ। ಅಥೇಕೋ ದಲಿದ್ದಮನುಸ್ಸೋ ಅತ್ತನೋ ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ದಾರುಪಣ್ಣತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗಿನಿಂ ಆದಾಯ ವೇಗೇನ ದ್ವಾರಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಅಥ ನಂ ದೋವಾರಿಕೋ “ತ್ವಂ ನಗರೇ ರಞ್ಞೋ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಕಿಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ‘ಸಕಲಸ್ಸೇವ ಇಮಸ್ಸ ನಗರಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ಪಿಧೀಯತೀ’ತಿ ನ ಜಾನಾಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಮಾತುಗಾಮಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ಕಾಮರತಿಕೀಳಂ ಕೀಳನ್ತೋ ದಿವಸಂ ವಿಚರಸೀ”ತಿ ಆಹ। ಅಥಸ್ಸ ಇತರೇನ “ನ ಮೇ, ಸಾಮಿ, ಭರಿಯಾ, ಭಗಿನೀ ಮೇ ಏಸಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಏತದಹೋಸಿ – “ಅಕಾರಣಂ ವತ ಮೇ ಕತಂ ಭಗಿನಿಂ ಭರಿಯಾತಿ ಕಥೇನ್ತೇನ, ಅಹಞ್ಚ ಕುರುಧಮ್ಮಂ ರಕ್ಖಾಮಿ, ತೇನ ಮೇ ಭಿನ್ನೇನ ಸೀಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ। ಸೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಇಮಿನಾ ಮೇ ಕಾರಣೇನ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ತೇನ ವೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ದಾತು”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ “ಏತಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ತಥಾಸಞ್ಞಾಯ ಕಥಿತಂ, ಏತ್ಥ ವೋ ಸೀಲಭೇದೋ ನತ್ಥಿ, ಏತ್ತಕೇನಪಿ ಚ ತುಮ್ಹೇ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾಯನ್ತಾ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾವಾದಂ ನಾಮ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

“ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ನೇವ ಮಂ ಆರಾಧೇತಿ, ವಣ್ಣದಾಸೀ ಪನ ಸುಟ್ಠು ರಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಗಣ್ಹಥಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ ಚ ಪನ ತಮ್ಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಯಾಚಿಂಸು। ಸಾ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಕಿಂಕಾರಣಾ ? ಸಕ್ಕೋ ಕಿರ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ “ತಸ್ಸಾ ಸೀಲಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಮಾಣವಕವಣ್ಣೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಅಹಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ನಾಗಚ್ಛಿ। ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಭೇದಭಯೇನ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥತೋ ತಮ್ಬೂಲಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಗಣ್ಹಿ, ಸಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ದುಗ್ಗತಾ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – “ಮಯ್ಹಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಗತಪುರಿಸಸ್ಸ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ದುಗ್ಗತಾ ಜಾತಾ, ಜೀವಿತವುತ್ತಿಂ ಘಟೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಯಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಮಹಾಮತ್ತಾನಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಗಹೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। ಸಾ ವಿನಿಚ್ಛಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಸಾಮಿ, ಪರಿಬ್ಬಯಂ ದತ್ವಾ ಗತಪುರಿಸಸ್ಸ ಮೇ ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ, ಮತಭಾವಮ್ಪಿಸ್ಸ ನ ಜಾನಾಮಿ, ಜೀವಿತಂ ಘಟೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮಿ, ಕಿಂ ಕರೋಮಿ, ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ತೀಣಿ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪರಿಬ್ಬಯಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ತಸ್ಸಾ ಲದ್ಧವಿನಿಚ್ಛಯಾಯ ವಿನಿಚ್ಛಯತೋ ನಿಕ್ಖಮಮಾನಾಯ ಏವ ಏಕೋ ಪುರಿಸೋ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಉಪನಾಮೇಸಿ।

ತಸ್ಸ ಗಹಣತ್ಥಾಯ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರಣಕಾಲೇ ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಸಾ ದಿಸ್ವಾವ "ಮಯ್ಹಂ ಸಂವಚ್ಛರತ್ತಯಮತ್ಥಕೇ ಸಹಸ್ಸದಾಯಕೋ ಪುರಿಸೋ ಆಗತೋ, ತಾತ, ನತ್ಥಿ ಮೇ ತವ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಅತ್ಥೋ"ತಿ ಹತ್ಥಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಞ್ಞೇವ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ತರುಣಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಜಲನ್ತೋ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಸಕಲನಗರಂ ಸನ್ನಿಪತಿ। ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಜನಮಜ್ಝೇ "ಅಹಂ ಏತಿಸ್ಸಾ ವೀಮಂಸನವಸೇನ ಸಂವಚ್ಛರತ್ತಯಮತ್ಥಕೇ ಸಹಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿಂ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖನ್ತಾ ನಾಮ ಏವರೂಪಾ ಹುತ್ವಾ ರಕ್ಖಥಾ"ತಿ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಿವೇಸನಂ ಸತ್ತರತನೇಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀ"ತಿ ತಂ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಸಾ "ಅಹಂ ಗಹಿತಭತಿಂ ಅಜೀರಾಪೇತ್ವಾವ ಅಞ್ಞೇನ ದೀಯಮಾನಾಯ ಭತಿಯಾ ಹತ್ಥಂ ಪಸಾರೇಸಿಂ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಮಂ ಸೀಲಂ ನಾರಾಧೇತಿ, ತೇನ ವೋ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ಅಥ ನಂ ದೂತಾ "ಹತ್ಥಪ್ಪಸಾರಣಮತ್ತೇನ ಸೀಲಭೇದೋ ನತ್ಥಿ, ಸೀಲಂ ನಾಮ ಏತಂ ಪರಮವಿಸುದ್ಧಿ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಾಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಸೀಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿಂಸು।

ಇತಿ ಇಮೇಸಂ ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಜನಾನಂ ರಕ್ಖಣಸೀಲಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇ ಲಿಖಿತ್ವಾ ದನ್ತಪುರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಾಲಿಙ್ಗರಞ್ಞೋ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟಂ ದತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ತಸ್ಮಿಂ ಕುರುಧಮ್ಮೇ ವತ್ತಮಾನೋ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಪೂರೇಸಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಕಲಕಾಲಿಙ್ಗರಟ್ಠೇ ದೇವೋ ವಸ್ಸಿ, ತೀಣಿ ಭಯಾನಿ ವೂಪಸನ್ತಾನಿ, ರಟ್ಠಂ ಖೇಮಂ ಸುಭಿಕ್ಖಂ ಅಹೋಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಯಾವಜೀವಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಸಗ್ಗಪುರಂ ಪೂರೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ। "ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕೇಚಿ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ, ಕೇಚಿ ಸಕದಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅನಾಗಾಮಿನೋ, ಕೇಚಿ ಅರಹನ್ತೋ"ತಿ। ಜಾತಕಸಮೋಧಾನೇ ಪನ -

"ಗಣಿಕಾ ಉಪ್ಪಲವಣ್ಣಾ, ಪುಣ್ಣೋ ದೋವಾರಿಕೋ ತದಾ।
ರಜ್ಜುಗಾಹೋ ಕಚ್ಚಾಯನೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೋಣಮಾಪಕೋ॥

"ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ತದಾ ಸೇಟ್ಠಿ, ಅನುರುದ್ಧೋ ಚ ಸಾರಥಿ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಥೇರೋ, ಉಪರಾಜಾ ನನ್ದಪಣ್ಡಿತೋ॥

"ಮಹೇಸೀ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಮಾಯಾದೇವೀ ಜನೇತ್ತಿಯಾ।
ಕುರುರಾಜಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ, ಏವಂ ಧಾರೇಥ ಜಾತಕ"ನ್ತಿ॥

ಕುರುಧಮ್ಮಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೭೭] ೭. ರೋಮಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವಸ್ಸಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸ ಸಮಾಧಿಕಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಭಗವತೋ ವಧಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಉತ್ತಾನಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾರಾವತೋ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಪಾರಾವತಪರಿವುತೋ ಅರಞ್ಞೇ ಪಬ್ಬತಗುಹಾಯಂ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ತಾಪಸೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ತೇಸಂ ಪಾರಾವತಾನಂ ವಸನಟ್ಠಾನತೋ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತಗುಹಾಯಂ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸೋತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಸುಣಾತಿ। ತಾಪಸೋ ತತ್ಥ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ಅಥಞ್ಞೋ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾರಾವತಪರಿವುತೋ

ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಅಸ್ಸಮಪದೇ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಗಿರಿಕನ್ದರಸಮೀಪೇ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಕೂಟತಾಪಸೋ ತತ್ಥ ಅತಿರೇಕಪಣ್ಣಾಸವಸ್ಸಾನಿ ವಸಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಏಕದಿವಸಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಾರಾವತಮಂಸಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಅದಂಸು। ಸೋ ತತ್ಥ ರಸತಣ್ಹಾಯ ಬಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಮಂಸಂ ನಾಮೇತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಪಾರಾವತಮಂಸ"ನ್ತಿ ಸುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಮಯ್ಹಂ ಅಸ್ಸಮಪದಂ ಬಹೂ ಪಾರಾವತಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ತೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ಸೋ ತಣ್ಡುಲಸಪ್ಪಿದಧಿಖೀರಮರಿಚಾದೀನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರಂ ಚೀವರಕಣ್ಣೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪಾರಾವತಾನಂ ಆಗಮನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪಣ್ಣಸಾಲದ್ವಾರೇ ನಿಸೀದಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಾರಾವತಪರಿವುತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕೂಟಜಟಿಲಸ್ಸ ದುಟ್ಠಕಿರಿಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅಯಂ ದುಟ್ಠತಾಪಸೋ ಅಞ್ಞೇನಾಕಾರೇನ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಕಚ್ಚಿ ನು ಖೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಮಾನಜಾತೀನಂ ಮಂಸಂ ಖಾದಿ, ಪರಿಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಅನುವಾತೇ ಠತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ, ನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪಾರಾವತೇ ಆದಾಯ ಪಟಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚರಿ। ತಾಪಸೋ ತಂ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಧುರಕಥಂ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಉಪಗತೇ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೭೯. "ವಸ್ಸಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸ ಸಮಾಧಿಕಾನಿ, ವಸಿಮ್ಹ ಸೇಲಸ್ಸ ಗುಹಾಯ ರೋಮಕ।
ಅಸಙ್ಕಮಾನಾ ಅಭಿನಿಬ್ಬುತತ್ತಾ, ಹತ್ಥತ್ತಮಾಯನ್ತಿ ಮಮಣ್ಡಜಾ ಪುರೇ॥

೮೦. "ತೇದಾನಿ ವಕ್ಕಙ್ಗ ಕಿಮತ್ಥಮುಸ್ಸುಕಾ, ಭಜನ್ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಗಿರಿಕನ್ದರಂ ದಿಜಾ।
ನ ನೂನ ಮಞ್ಞನ್ತಿ ಮಮಂ ಯಥಾ ಪುರೇ, ಚಿರಪ್ಪವುತ್ಥಾ ಅಥ ವಾ ನ ತೇ ಇಮೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸಮಾಧಿಕಾನೀತಿ** ಸಮಅಧಿಕಾನಿ। **ರೋಮಕಾತಿ** ರುಮಾಯ ಉಪ್ಪನ್ನ, ಸುಧೋತಪವಾಳೇನ ಸಮಾನವಣ್ಣನೇತ್ತಪಾದತಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಪಾರಾವತಂ ಆಲಪತಿ। **ಅಸಙ್ಕಮಾನಾತಿ** ಏವಂ ಅತಿರೇಕಪಞ್ಞಾಸವಸ್ಸಾನಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪಬ್ಬತಗುಹಾಯ ವಸನ್ತೇಸು ಅಮ್ಹೇಸು ಏತೇ ಅಣ್ಡಜಾ ಏಕದಿವಸಮ್ಪಿ ಮಯಿ ಆಸಙ್ಕಂ ಅಕತ್ವಾ ಅಭಿನಿಬ್ಬುತಚಿತ್ತಾವ ಹುತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಮಮ ಹತ್ಥತ್ತಂ ಹತ್ಥಪ್ಪಸಾರಣೋಕಾಸಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತೇದಾನೀತಿ ತೇ ಇದಾನಿ। **ವಕ್ಕಙ್ಗಾತಿ** ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಆಲಪತಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪನ ಪಕ್ಖಿನೋ ಉಪ್ಪತನಕಾಲೇ ಗೀವಂ ವಕ್ಕಂ ಕತ್ವಾ ಉಪ್ಪತನತೋ "ವಕ್ಕಙ್ಗಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಕಿಮತ್ಥನ್ತಿ** ಕಿಂಕಾರಣಂ ಸಮ್ಪುಸ್ಸಮಾನಾ? **ಉಸ್ಸುಕಾತಿ** ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತರೂಪಾ ಹುತ್ವಾ। **ಗಿರಿಕನ್ದರನ್ತಿ** ಗಿರಿತೋ ಅಞ್ಞಂ ಪಬ್ಬತಕನ್ದರಂ। **ಯಥಾ ಪುರೇತಿ** ಯಥಾ ಪುಬ್ಬೇ ಏತೇ ಪಕ್ಖಿನೋ ಮಂ ಗರುಂ ಕತ್ವಾ ಪಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ತಥಾ ಇದಾನಿ ನ ನೂನ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇ ಇಧ ನಿವುತ್ಥತಾಪಸೋ ಅಞ್ಞೋ, ಅಯಂ ಅಞ್ಞೋ, ಏವಂ ಮಞ್ಞೇ ಏತೇ ಮಂ ಮಞ್ಞನ್ತೀತಿ ದೀಪೇತಿ। **ಚಿರಪ್ಪವುತ್ಥಾ ಅಥ ವಾ ನ ತೇ ಇಮೇತಿ** ಕಿಂ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಚಿರಂ ವಿಪ್ಪವಸಿತ್ವಾ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆಗತತ್ತಾ ಮಂ "ಸೋಯೇವ ಅಯ"ನ್ತಿ ನ ಸಞ್ಜಾನನ್ತಿ, ಉದಾಹು ಯೇ ಅಮ್ಹೇಸು ಅಭಿನಿಬ್ಬುತಚಿತ್ತಾ, ನ ತೇ ಇಮೇ, ಅಞ್ಞೇವ ಆಗನ್ತುಕಪಕ್ಖಿನೋ, ಇಮೇ ಕೇನ ಮಂ ನ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತೋವ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೧. "ಜಾನಾಮ ತಂ ನ ಮಯಂ ಸಮ್ಪಮೂಳ್ಹಾ, ಸೋಯೇವ ತ್ವಂ ತೇ ಮಯಮಸ್ಮ ನಾಞ್ಞೇ।
ಚಿತ್ತಞ್ಚ ತೇ ಅಸ್ಮಿಂ ಜನೇ ಪದುಟ್ಠಂ, ಆಜೀವಿಕಾ ತೇನ ತಮುತ್ತಸಾಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಮಯಂ ಸಮ್ಪಮೂಳ್ಹಾ**ತಿ ಮಯಂ ಮೂಳ್ಹಾ ಪಮತ್ತಾ ನ ಹೋಮ। **ಚಿತ್ತಞ್ಚ ತೇ ಅಸ್ಮಿಂ ಜನೇ ಪದುಟ್ಠ**ನ್ತಿ ತ್ವಂ, ಸೋಯೇವ ಮಯಮ್ಪಿ ತೇಯೇವ, ನ ತಂ ಸಞ್ಜಾನಾಮ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಪನ ತವ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಮಿಂ ಜನೇ ಪದುಟ್ಠಂ ಅಮ್ಹೇ ಮಾರೇತುಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ। **ಆಜೀವಿಕಾ**ತಿ ಆಜೀವಹೇತು ಪಬ್ಬಜಿತ ಪದುಟ್ಠತಾಪಸ। **ತೇನ ತಮುತ್ತಸಾಮಾ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ ತಂ ಉತ್ತಸಾಮ ಭಾಯಾಮ ನ ಉಪಸಙ್ಕಮಾಮ।

ಕೂಟತಾಪಸೋ "ಞಾತೋ ಅಹಂ ಇಮೇಹೀ"ತಿ ಮುಗ್ಗರಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ ವಿರಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಗಚ್ಛ ತಾವ ತ್ವಂ ವಿರದ್ಧೋಮ್ಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ಮಂ ತಾವ ವಿರದ್ಧೋಸಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಪನ ಅಪಾಯೇ ನ ವಿರಜ್ಝಸಿ। ಸಚೇ ಇಧ ವಸಿಸ್ಸಸಿ, ಗಾಮವಾಸೀನಂ 'ಚೋರೋ ಅಯ'ನ್ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಂ ಗಾಹಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ ಸೀಘಂ ಪಲಾಯಸ್ಸೂ"ತಿ ತಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಕೂಟಜಟಿಲೋ ತತ್ಥ ವಸಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಕೂಟತಾಪಸೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಪುರಿಮೋ ಸೀಲವನ್ತತಾಪಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಪಾರಾವತಜೇಟ್ಠಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ರೋಮಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೭೮] ೮. ಮಹಿಂಸರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕಿಮತ್ಥಮಭಿಸನ್ಧಾಯಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಲೋಲಮಕ್ಕಟಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಏಕೋ ಪೋಸಾವನಿಯಲೋಲಮಕ್ಕಟೋ ಹತ್ಥಿಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಸೀಲವನ್ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ಕರೋತಿ, ಪಿಟ್ಠಿಯಂ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಹತ್ಥೀ ಅತ್ತನೋ ಸೀಲವನ್ತತಾಯ ಖನ್ತಿಸಮ್ಪದಾಯ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕರೋತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಠಾನೇ ಅಞ್ಞೋ ದುಟ್ಠಹತ್ಥಿಪೋತಕೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಮಕ್ಕಟೋ "ಸೋಯೇವ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ದುಟ್ಠಹತ್ಥಿಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಸೋಣ್ಡಾಯ ಗಹೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಾದೇನ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಞ್ಚುಣ್ಣೇಸಿ। ಸಾ ಪವತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ಲೋಲಮಕ್ಕಟೋ ಕಿರ ಸೀಲವನ್ತಹತ್ಥಿಸಞ್ಞಾಯ ದುಟ್ಠಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಿ, ಅಥ ನಂ ಸೋ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವೇಸ, ಲೋಲಮಕ್ಕಟೋ ಏವಂಸೀಲೋ, ಪೋರಾಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏವಂಸೀಲೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಮಹಿಂಸಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಹಾಸರೀರೋ ಪಬ್ಬತಪಾದಪಬ್ಭಾರಗಿರಿದುಗ್ಗವನಘಟೇಸು ವಿಚರನ್ತೋ ಏಕಂ ಫಾಸುಕಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ದಿಸ್ವಾ ಗೋಚರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ದಿವಾ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥೇಕೋ ಲೋಲಮಕ್ಕಟೋ ರುಕ್ಖಾ ಓತರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಂ ಕತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗೇ ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಓಲಮ್ಬನ್ತೋ ನಙ್ಗುಟ್ಠೇ ಗಹೇತ್ವಾ ದೋಲಾಯನ್ತೋವ ಕೀಳಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪದಾಯ ತಂ ತಸ್ಸ ಅನಾಚಾರಂ ನ ಮನಸಾಕಾಸಿ, ಮಕ್ಕಟೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಥೇವ ಕರಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ರುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧೇ ಠತ್ವಾ ನಂ "ಮಹಿಂಸರಾಜ ಕಸ್ಮಾ ಇಮಸ್ಸ ದುಟ್ಠಮಕ್ಕಟಸ್ಸ ಅವಮಾನಂ ಸಹಸಿ, ನಿಸೇಧೇಹಿ ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೀ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ –

೮೨. "ಕಿಮತ್ಥಮಭಿಸನ್ಧಾಯ, ಲಹುಚಿತ್ತಸ್ಸ ದುಬ್ಭಿನೋ।
ಸಬ್ಬಕಾಮದದಸ್ಸೇವ, ಇಮಂ ದುಕ್ಖಂ ತಿತಿಕ್ಖಸಿ॥

೮೩. "ಸಿಙ್ಗೇನ ನಿಹನಾಹೇತಂ, ಪದಸಾ ಚ ಅಧಿಟ್ಠಹ।

ಭಿಯ್ಯೋ ಬಾಲಾ ಪಕುಜ್ಝೇಯ್ಯುಂ, ನೋ ಚಸ್ಸ ಪಟಿಸೇಧಕೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಿಮತ್ಥಮಭಿಸನ್ಧಾಯಾ**ತಿ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಕಿಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ। **ದುಬ್ಭಿನೋ**ತಿ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಸ್ಸ। **ಸಬ್ಬಕಾಮದದಸ್ಸೇವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಕಾಮದದಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಇವ। **ತಿತಿಕ್ಖಸೀ**ತಿ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ। **ಪದಸಾ ಚ ಅಧಿಟ್ಠಹಾ**ತಿ ಪಾದೇನ ಚ ನಂ ತಿಣ್ಹಖುರಗ್ಗೇನ ಯಥಾ ಏತ್ಥೇವ ಮರತಿ, ಏವಂ ಅಕ್ಕಮ। **ಭಿಯ್ಯೋ ಬಾಲಾ**ತಿ ಸಚೇ ಹಿ ಪಟಿಸೇಧಕೋ ನ ಭವೇಯ್ಯ, ಬಾಲಾ ಅಞ್ಞಾಣಸತ್ತಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕುಜ್ಝೇಯ್ಯುಂ ಘಟ್ಟೇಯ್ಯುಂ ವಿಹೇಠೇಯ್ಯುಂ ಏವಾತಿ ದೀಪೇತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ "ರುಕ್ಖದೇವತೇ, ಸಚಾಹಂ ಇಮಿನಾ ಜಾತಿಗೋತ್ತಬಲಾದೀಹಿ ಅಧಿಕೋ ಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಸ ದೋಸಂ ನ ಸಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಥಂ ಮೇ ಮನೋರಥೋ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ। ಅಯಂ ಪನ ಮಂ ವಿಯ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಮಞ್ಞಮಾನೋ ಏವಂ ಅನಾಚಾರಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ತತೋ ಯೇಸಂ ಚಣ್ಡಮಹಿಂಸಾನಂ ಏಸ ಏವಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ , ಏತೇಯೇವ ಏತಂ ವಧಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಮಾರಣಾ ಮಯ್ಹಂ ದುಕ್ಖತೋ ಚ ಪಾಣಾತಿಪಾತತೋ ಚ ವಿಮುತ್ತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೪. "ಮಮೇವಾಯಂ ಮಞ್ಞಮಾನೋ, ಅಞ್ಞೇಪೇವಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ।
ತೇ ನಂ ತತ್ಥ ವಧಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಸಾ ಮೇ ಮುತ್ತಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ॥

ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗತೋ। ಅಞ್ಞೋ ಚಣ್ಡಮಹಿಂಸೋ ತತ್ಥ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ದುಟ್ಠಮಕ್ಕಟೋ "ಸೋಯೇವ ಅಯ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತಥೇವ ಅನಾಚಾರಂ ಚರಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ವಿಧುನನ್ತೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗೇನ ಹದಯೇ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪಾದೇಹಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಸಞ್ಚುಣ್ಣೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದುಟ್ಠಮಹಿಂಸೋ ಅಯಂ ದುಟ್ಠಹತ್ಥೀ ಅಹೋಸಿ, ದುಟ್ಠಮಕ್ಕಟೋ ಏತರಹಿ ಅಯಂ ಮಕ್ಕಟೋ, ಸೀಲವಾ ಮಹಿಂಸರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಹಿಂಸರಾಜಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೭೯] ೯. ಸತಪತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ಮಾಣವಕೋ ಪನ್ಥೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಣ್ಡುಕಲೋಹಿತಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಛಬ್ಬಗ್ಗಿಯಾನಞ್ಹಿ ದ್ವೇ ಜನಾ ಮೇತ್ತಿಯಭೂಮಜಕಾ ರಾಜಗಹಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರಿಂಸು, ದ್ವೇ ಅಸ್ಸಜಿಪುನಬ್ಬಸುಕಾ ಕೀಟಾಗಿರಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರಿಂಸು, ಪಣ್ಡುಕಲೋಹಿತಕಾ ಇಮೇ ಪನ ದ್ವೇ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೇತವನೇ ವಿಹರಿಂಸು। ತೇ ಧಮ್ಮೇನ ನೀಹಟಂ ಅಧಿಕರಣಂ ಉಕ್ಕೋಟೇನ್ತಿ। ಯೇಪಿ ತೇಸಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಸಮ್ಭತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭಾ ಹುತ್ವಾ "ನ, ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹೇ ಏತೇಹಿ ಜಾತಿಯಾ ವಾ ಗೋತ್ತೇನ ವಾ ಸೀಲೇನ ವಾ ನಿಹೀನತರಾ। ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಅತ್ತನೋ ಗಾಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ, ಸುಟ್ಠುತರಂ ವೋ ಏತೇ ಅಧಿಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಗಾಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ನ ದೇನ್ತಿ। ತೇನ ಭಣ್ಡನಾನಿ ಚೇವ ಕಲಹವಿಗ್ಗಹವಿವಾದಾ ಚ ಪವತ್ತನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಏತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಅಥ ಭಗವಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ನಿದಾನೇ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಕರಣೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಪಣ್ಡುಕಲೋಹಿತಕೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ತನಾಪಿ ಅಧಿಕರಣಂ ಉಕ್ಕೋಟೇಥ, ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ಗಾಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತುಂ ನ ದೇಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏವಂ ಸನ್ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕಿರಿಯಾ ಸತಪತ್ತಮಾಣವಸ್ಸ ಕಿರಿಯಾ ವಿಯ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕಾಸಿಗಾಮಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಸಿವಣಿಜ್ಜಾದೀಹಿ ಜೀವಿಕಂ ಅಕಪ್ಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಮತ್ತೇ ಚೋರೇ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಹುತ್ವಾ

ಪನ್ಥದೂಹನಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕೋ ಏಕಸ್ಸ ಜಾನಪದಸ್ಸ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪುನ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾವ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಗಿಲಾನಾ ಮರಣಮಞ್ಚೇ ನಿಪನ್ನಾ ಪುತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ತಾತ, ಪಿತಾ ತೇ ಏಕಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಅನಾಹರಾಪೇತ್ವಾವ ಮತೋ, ಸಚೇ ಅಹಮ್ಪಿ ಮರಿಸ್ಸಾಮಿ, ನ ಸೋ ತುಯ್ಹಂ ದಸ್ಸತಿ, ಗಚ್ಛ ನಂ ಮಯಿ ಜೀವನ್ತಿಯಾ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಲಭಿ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾ ಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೇನ ತಸ್ಸ ಆಗಮನಮಗ್ಗೇ ಓಪಪಾತಿಕಸಿಙ್ಗಾಲೀ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ತದಾ ಸೋ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೇ ವಿಲುಮ್ಪಮಾನೋ ಸಪರಿಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಸಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೀ ಪುತ್ತೇ ಅಟವೀಮುಖಂ ಸಮ್ಪತ್ತೇ "ತಾತ, ಮಾ ಅಟವಿಂ ಅಭಿರುಹಿ, ಚೋರಾ ಏತ್ಥ ಠಿತಾ, ತೇ ತಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಮಗ್ಗಂ ಓಚ್ಛಿನ್ದಮಾನಾ ನಿವಾರೇತಿ। ಸೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಅಯಂ ಕಾಳಕಣ್ಣೀ ಸಿಙ್ಗಾಲೀ ಮಯ್ಹಂ ಮಗ್ಗಂ ಓಚ್ಛಿನ್ದತೀ"ತಿ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪಲಾಪೇತ್ವಾ ಅಟವಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥೇಕೋ ಸತಪತ್ತಸಕುಣೋ "ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಕಹಾಪಣಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವಿರವನ್ತೋ ಚೋರಾಭಿಮುಖೋ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಮಾಣವೋ ತೇನ ಕತಕಾರಣಂ ಅಜಾನನ್ತೋ "ಅಯಂ ಮಙ್ಗಲಸಕುಣೋ, ಇದಾನಿ ಮೇ ಸೋತ್ಥಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ವಸ್ಸ, ಸಾಮಿ, ವಸ್ಸ, ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಬ್ಬರುತಞ್ಞೂ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - ಇಮಾಯ ಸಿಙ್ಗಾಲಿಯಾ ಏತಸ್ಸ ಮಾತರಾ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತೇನ ಸಾ "ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ ಭಯೇನ ವಾರೇತಿ। ಇಮಿನಾ ಪನ ಸತಪತ್ತೇನ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ತೇನ ಸೋ "ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಯಂ ಪನ ಏತಮತ್ಥಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಅತ್ಥಕಾಮಂ ಮಾತರಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸಿ, ಅನತ್ಥಕಾಮಸ್ಸ ಸತಪತ್ತಸ್ಸ "ಅತ್ಥಕಾಮೋ ಮೇ"ತಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಅಹೋ ವತಾಯಂ ಬಾಲೋತಿ । ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಞ್ಚ ಏವಂ ಮಹಾಪುರಿಸಾನಮ್ಪಿ ಸತಂ ಪರಸನ್ತಕಗ್ಗಹಣಂ ವಿಸಮಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣವಸೇನ ಹೋತಿ, "ನಕ್ಖತ್ತದೋಸೇನಾ"ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ।

ಮಾಣವೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚೋರಾನಂ ಸೀಮನ್ತರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ "ಕತ್ಥ ವಾಸಿಕೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿಕೋಮ್ಹೀ"ತಿ। "ಕಹಂ ಅಗಮಾಸೀ"ತಿ? "ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಸಹಸ್ಸಂ ಲದ್ಧಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ತತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ"ನ್ತಿ। "ಲದ್ಧಂ ಪನ ತೇ"ತಿ? "ಆಮ, ಲದ್ಧ"ನ್ತಿ । "ಕೇನ ತ್ವಂ ಪೇಸಿತೋಸೀ"ತಿ? "ಸಾಮಿ, ಪಿತಾ ಮೇ ಮತೋ, ಮಾತಾಪಿ ಮೇ ಗಿಲಾನಾ, ಸಾ 'ಮಯಿ ಮತಾಯ ಏಸ ನ ಲಭಿಸ್ಸತೀ'ತಿ ಮಞ್ಞಮಾನಾ ಮಂ ಪೇಸೇಸೀ"ತಿ। "ಇದಾನಿ ತವ ಮಾತು ಪವತ್ತಿಂ ಜಾನಾಸೀ"ತಿ? "ನ ಜಾನಾಮಿ, ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಮಾತಾ ತೇ ತಯಿ ನಿಕ್ಖನ್ತೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಸಿನೇಹೇನ ಸಿಙ್ಗಾಲೀ ಹುತ್ವಾ ತವ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಮಗ್ಗಂ ತೇ ಓಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತಂ ವಾರೇಸಿ, ತಂ ತ್ವಂ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪಲಾಪೇಸಿ, ಸತಪತ್ತಸಕುಣೋ ಪನ ತೇ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ। ಸೋ 'ಇಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಥಾ'ತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಅತ್ಥಕಾಮಂ ಮಾತರಂ 'ಅನತ್ಥಕಾಮಾ ಮೇ'ತಿ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅನತ್ಥಕಾಮಂ ಸತಪತ್ತಂ 'ಅತ್ಥಕಾಮೋ ಮೇ'ತಿ। ತಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಕತಗುಣೋ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಮಾತಾ ಪನ ತೇ ಮಹಾಗುಣಾ, ಕಹಾಪಣೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೮೫. "ಯಥಾ ಮಾಣವಕೋ ಪನ್ಥೇ, ಸಿಙ್ಗಾಲಿಂ ವನಗೋಚರಿಂ।
ಅತ್ಥಕಾಮಂ ಪವೇದೇನ್ತಿಂ, ಅನತ್ಥಕಾಮಾತಿ ಮಞ್ಞತಿ।
ಅನತ್ಥಕಾಮಂ ಸತಪತ್ತಂ, ಅತ್ಥಕಾಮೋತಿ ಮಞ್ಞತಿ॥

೮೬. "ಏವಮೇವ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ, ಪುಗ್ಗಲೋ ಹೋತಿ ತಾದಿಸೋ।

ಹಿತೇಹಿ ವಚನಂ ವುತ್ತೋ, ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ವಾಮತೋ॥

೮೭. “ಯೇ ಚ ಖೋ ನಂ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಭಯಾ ಉಕ್ಕಂಸಯನ್ತಿ ವಾ।
ತಞ್ಹಿ ಸೋ ಮಞ್ಞತೇ ಮಿತ್ತಂ, ಸತಪತ್ತಂವ ಮಾಣವೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಹಿತೇಹೀ**ತಿ ಹಿತಂ ವುಡ್ಢಿಂ ಇಚ್ಛಮಾನೇಹಿ। **ವಚನಂ ವುತ್ತೋ**ತಿ ಹಿತಸುಖಾವಹಂ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಂ ವುತ್ತೋ। **ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ವಾಮತೋ**ತಿ ಓವಾದಂ ಅಗಣ್ಹನ್ತೋ “ಅಯಂ ಮೇ ನ ಅತ್ಥಾವಹೋ ಹೋತಿ, ಅನತ್ಥಾವಹೋ ಮೇ ಅಯ”ನ್ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಾಮತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ನಾಮ।

ಯೇ ಚ ಖೋ ನನ್ತಿ ಯೇ ಚ ಖೋ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಗಾಹಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತಪುಗ್ಗಲಂ “ಅಧಿಕರಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಠಿತೇಹಿ ನಾಮ ತುಮ್ಹಾದಿಸೇಹಿ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ವಣ್ಣೇನ್ತಿ। **ಭಯಾ ಉಕ್ಕಂಸಯನ್ತಿ ವಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಗಾಹಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಪಚ್ಚಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಇದಞ್ಚಿದಞ್ಚ ಭಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಮಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಯಿತ್ಥ, ನ ಏತೇ ಬಾಹುಸಚ್ಚಕುಲಪರಿವಾರಾದೀಹಿ ತುಮ್ಹೇ ಸಮ್ಪಾಪುಣನ್ತೀತಿ ಏವಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಪಚ್ಚಯಾ ಭಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। **ತಞ್ಹಿ ಸೋ ಮಞ್ಞತೇ ಮಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಯೇ ಏವರೂಪಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಸೋ ಏಕಚ್ಚೋ ಬಾಲಪುಗ್ಗಲೋ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ ಮಿತ್ತಂ ಮಞ್ಞತಿ, “ಅಯಂ ಮೇ ಅತ್ಥಕಾಮೋ ಮಿತ್ತೋ”ತಿ ಮಞ್ಞತಿ। **ಸತಪತ್ತಂವ ಮಾಣವೋ**ತಿ ಯಥಾ ಅನತ್ಥಕಾಮಞ್ಞೇವ ಸತಪತ್ತಂ ಸೋ ಮಾಣವೋ ಅತ್ತನೋ ಬಾಲತಾಯ “ಅತ್ಥಕಾಮೋ ಮೇ”ತಿ ಮಞ್ಞತಿ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಪನ ಏವರೂಪಂ “ಅನುಪ್ಪಿಯಭಾಣೀ ಮಿತ್ತೋ”ತಿ ಅಗಹೇತ್ವಾ ದೂರತೋವ ನಂ ವಿವಜ್ಜೇತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

“ಅಞ್ಞದತ್ಥುಹರೋ ಮಿತ್ತೋ, ಯೋ ಚ ಮಿತ್ತೋ ವಚೀಪರೋ।
ಅನುಪ್ಪಿಯಞ್ಚ ಯೋ ಆಹ, ಅಪಾಯೇಸು ಚ ಯೋ ಸಖಾ॥

“ಏತೇ ಅಮಿತ್ತೇ ಚತ್ತಾರೋ, ಇತಿ ವಿಞ್ಞಾಯ ಪಣ್ಡಿತೋ।
ಆರಕಾ ಪರಿವಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಭಯಂ ಯಥಾ”ತಿ॥ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೫೯)।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಚೋರಜೇಟ್ಠಕೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸತಪತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೮೦] ೧೦. ಪುಟದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅದ್ಧಾ ಹಿ ನೂನ ಮಿಗರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಪುಟದೂಸಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದದಮಾನೋ “ಅನ್ತರಾಭತ್ತೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ಚರಿತುಕಾಮಾ ಚರನ್ತೂ”ತಿ ಆಹ। ಭಿಕ್ಖೂ ಉಯ್ಯಾನಚಾರಿಕಂ ಚರಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಪತ್ತಸಮ್ಪನ್ನಂ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತಮಹನ್ತಾನಿ ಪಣ್ಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ “ಅಯಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಯಂ ಫಲಾನ”ನ್ತಿ ಪುಟೇ ಕತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಾತೇತಿ। ತಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ದಾರಕೋ ಪಾತಿತಪಾತಿತಂ ಪುಟಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಪುಟದೂಸಕೋಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಮಾನೋ ಏಕದಿವಸಂ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಉಯ್ಯಾನಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥ ಬಹೂ ವಾನರಾ ವಸನ್ತಿ। ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಇಮಿನಾವ ನಿಯಾಮೇನ ಪತ್ತಪುಟೇ ಪಾತೇತಿ, ಜೇಟ್ಠವಾನರೋ ಪಾತಿತಪಾತಿತೇ

ವಿದ್ಧಂಸೇತಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೇನ ಪಾತಿತಪಾತಿತಂ ಪುಟಂ ವಿದ್ಧಂಸೇತ್ವಾ ಮನಾಪತರಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೮. “ಅದ್ಧಾ ಹಿ ನೂನ ಮಿಗರಾಜಾ, ಪುಟಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋವಿದೋ।
ತಥಾ ಹಿ ಪುಟಂ ದೂಸೇತಿ, ಅಞ್ಞಂ ನೂನ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಿಗರಾಜಾ**ತಿ ಮಕ್ಕಟಂ ವಣ್ಣೇನ್ತೋ ವದತಿ। **ಪುಟಕಮ್ಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಮಾಲಾಪುಟಕರಣಸ್ಸ। **ಕೋವಿದೋ**ತಿ ಛೇಕೋ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಅಯಂ ಮಿಗರಾಜಾ ಏಕಂಸೇನ ಪುಟಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋವಿದೋ ಮಞ್ಞೇ, ತಥಾ ಹಿ ಪಾತಿತಪಾತಿತಂ ಪುಟಂ ದೂಸೇತಿ, ಅಞ್ಞಂ ನೂನ ತತೋ ಮನಾಪತರಂ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಕ್ಕಟೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೮೯. “ನ ಮೇ ಮಾತಾ ವಾ ಪಿತಾ ವಾ, ಪುಟಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕೋವಿದೋ।
ಕತಂ ಕತಂ ಖೋ ದೂಸೇಮ, ಏವಂ ಧಮ್ಮಮಿದಂ ಕುಲ”ನ್ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೦. “ಯೇಸಂ ವೋ ಏದಿಸೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಧಮ್ಮೋ ಪನ ಕೀದಿಸೋ।
ಮಾ ವೋ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಮ್ಮಂ ವಾ, ಅದ್ದಸಾಮ ಕುದಾಚನ”ನ್ತಿ॥

ಏವಂ ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ವಾನರಗಣಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ವಾನರೋ ಪುಟದೂಸಕದಾರಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಪಣ್ಡಿತಪುರಿಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಪುಟದೂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಉದಪಾನವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಉದಪಾನವರಂ ವನಬ್ಯಗ್ಘ ಕಪಿ, ಸಿಖಿನೀ ಚ ಬಲಾಕ ರುಚಿರವರೋ।
ಸುಜನಾಧಿಪ ರೋಮಕ ದೂಸ ಪುನ, ಸತಪತ್ತವರೋ ಪುಟಕಮ್ಮ ದಸಾತಿ॥

೪. ಅಬ್ಭನ್ತರವಗ್ಗೋ

[೨೮೧] ೧. ಅಬ್ಭನ್ತರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ನಾಮ ದುಮೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಬಿಮ್ಬಾದೇವೀಥೇರಿಯಾ ಅಮ್ಬರಸದಾನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಹಿ ಪವತ್ತಿತವರಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಮಹಾಪಜಾಪತೀ ಗೋತಮೀ ಪಞ್ಚ ಸಾಕಿಯಸತಾನಿ ಆದಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚೇವ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಲಭಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ತಾ ಪಞ್ಚಸತಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ **ನನ್ದಕೋವಾದಂ** (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೯೮ ಆದಯೋ) ಸುತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು।

ಸತ್ಥರಿ ಪನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರನ್ತೇ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಬಿಮ್ಬಾದೇವೀ "ಸಾಮಿಕೋ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ, ಪುತ್ತೋಪಿ ಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸತಿ, ಅಹಂ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಕಿಂಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಞ್ಚ ಪುತ್ತಞ್ಚ ನಿಬದ್ಧಂ ಪಸ್ಸಮಾನಾ ವಿಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಆಚರಿಯುಪಜ್ಝಾಯಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಞ್ಚ ಪಿಯಪುತ್ತಞ್ಚ ಪಸ್ಸಮಾನಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಿಕ್ಖುನುಪಸ್ಸಯೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ರಾಹುಲಸಾಮಣೇರೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪಸ್ಸತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಥೇರಿಯಾ ಉದರವಾತೋ ಕುಪ್ಪಿ। ಸಾ ಪುತ್ತೇ ದಟ್ಠುಂ ಆಗತೇ ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಅಞ್ಞಾವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅಫಾಸುಕಭಾವಂ ಕಥಯಿಂಸು। ಸೋ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಕಿಂ ತೇ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತಾತ, ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ಮೇ ಸಕ್ಖರಯೋಜಿತೇ ಅಮ್ಬರಸೇ ಪೀತೇ ಉದರವಾತೋ ವೂಪಸಮ್ಮತಿ, ಇದಾನಿ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇಮ, ಕುತೋ ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। ಸಾಮಣೇರೋ "ಲಭನ್ತೋ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿ। ತಸ್ಸ ಪನಾಯಸ್ಮತೋ ಉಪಜ್ಝಾಯೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ, ಆಚರಿಯೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ಚೂಳಪಿತಾ ಆನನ್ದತ್ಥೇರೋ, ಪಿತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಉಪಜ್ಝಾಯಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದುಮ್ಮುಖಾಕಾರೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ರಾಹುಲ, ದುಮ್ಮುಖೋ ವಿಯಾಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಮಾತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಥೇರಿಯಾ ಉದರವಾತೋ ಕುಪಿತೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಲದ್ಧುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಸಕ್ಖರಯೋಜಿತೇನ ಕಿರ ಅಮ್ಬರಸೇನ ಫಾಸು ಹೋತೀ"ತಿ। "ಹೋತು ಲಭಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ।

ಸೋ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಆದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಂ ಆಸನಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ರಾಜದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಕೋಸಲರಾಜಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇಸಿ, ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಉಯ್ಯಾನಪಾಲೋ ಪಿಣ್ಡಿಪಕ್ಕಾನಂ ಮಧುರಅಮ್ಬಾನಂ ಏಕಂ ಪುಟಂ ಆಹರಿ। ರಾಜಾ ಅಮ್ಬಾನಂ ತಚಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಸಕ್ಖರಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ರಾಜನಿವೇಸನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಆಸನಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಾಮಣೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ "ಹರಿತ್ವಾ ಮಾತು ತೇ ದೇಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಥೇರಿಯಾ ಪರಿಭುತ್ತಮತ್ತೇವ ಉದರವಾತೋ ವೂಪಸಮಿ। ರಾಜಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಂ ಪೇಸೇಸಿ – "ಥೇರೋ ಇಧ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಮ್ಬರಸಂ ನ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಗಚ್ಛ ಕಸ್ಸಚಿ ದಿನ್ನಭಾವಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಥೇರೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಸಚೇ ಸತ್ಥಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸಿಸ್ಸ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಅಭವಿಸ್ಸ, ರಾಹುಲಸಾಮಣೇರೋ ಪರಿಣಾಯಕರತನಂ, ಥೇರೀ ಇತ್ಥಿರತನಂ, ಸಕಲಚಕ್ಕವಾಳರಜ್ಜಂ ಏತೇಸಞ್ಞೇವ ಅಭವಿಸ್ಸ। ಅಮ್ಹೇಹಿ ಏತೇ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೇಹಿ ಚರಿತಬ್ಬಂ ಅಸ್ಸ, ಇದಾನಿ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಮ್ಹೇ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೇಸು ಏತೇಸು ನ ಯುತ್ತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಮಜ್ಜಿತು"ನ್ತಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಥೇರಿಯಾ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಮ್ಬರಸಂ ದಾಪೇಸಿ। ಥೇರೇನ ಬಿಮ್ಬಾದೇವೀಥೇರಿಯಾ ಅಮ್ಬರಸಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋ ಕಿರ ಬಿಮ್ಬಾದೇವೀಥೇರಿಂ ಅಮ್ಬರಸೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೇನ ಅಮ್ಬರಸೇನ ಸನ್ತಪ್ಪಿತಾ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಏತಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಸಣ್ಠಪಿತಘರಾವಾಸೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಇಸಿಗಣಪರಿವುತೋ ಗಣಸತ್ಥಾ ಹುತ್ವಾ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಪಬ್ಬತಪಾದಾ ಓತರಿತ್ವಾ ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಇಸಿಗಣಸ್ಸ ಸೀಲತೇಜೇನ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಭವನಂ ಕಮ್ಪಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ "ಇಮೇಸಂ ತಾಪಸಾನಂ ಅವಾಸಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅಥ ತೇ ಭಿನ್ನಾವಾಸಾ ಉಪದ್ದುತಾ ಚರಮಾನಾ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಂ ನ

ಲಭಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ಮೇ ಫಾಸುಕಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಕೋ ನು ಖೋ ಉಪಾಯೋ"ತಿ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಇಮಂ ಉಪಾಯಂ ಅದ್ದಸ - ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ಸಚೇ ತ್ವಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಖಾದೇಯ್ಯಾಸಿ, ಪುತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಸೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಿ। ರಾಜಾ ದೇವಿಯಾ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕತ್ಥಾಯ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪೇಸೇಸ್ಸತಿ, ಅಥಾಹಂ ಅಮ್ಬಾನಿ ಅನ್ತರಧಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ಅಮ್ಬಾನಂ ಅಭಾವಂ ಆರೋಚೇಸ್ಸನ್ತಿ , "ಕೇ ತೇ ಖಾದನ್ತೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ತಾಪಸಾ ಖಾದನ್ತೀ"ತಿ ವಕ್ಖನ್ತಿ, ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ತಾಪಸೇ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ತೇ ಉಪದ್ದುತಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ।

ಸೋ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ಸಿರಿಗಬ್ಭಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಠಿತೋ ಅತ್ತನೋ ದೇವರಾಜಭಾವಂ ಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೯೦. "ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ನಾಮ ದುಮೋ, ಯಸ್ಸ ದಿಬ್ಯಮಿದಂ ಫಲಂ।
ಭುತ್ವಾ ದೋಹಳಿನೀ ನಾರೀ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಂ ವಿಜಾಯತಿ॥

೯೧. "ತ್ವಮ್ಪಿ ಭದ್ದೇ ಮಹೇಸೀಸಿ, ಸಾ ಚಾಪಿ ಪತಿನೋ ಪಿಯಾ।
ಆಹರಿಸ್ಸತಿ ತೇ ರಾಜಾ, ಇದಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಬ್ಭನ್ತರೋ ನಾಮ ದುಮೋ**ತಿ ಇಮಿನಾ ತಾವ ಗಾಮನಿಗಮಜನಪದಪಬ್ಬತಾದೀನಂ ಅಸುಕಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೋತಿ ಅವತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಏಕಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಂ ಕಥೇಸಿ। **ಯಸ್ಸ ದಿಬ್ಯಮಿದಂ ಫಲ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಸ್ಸ ದೇವತಾನಂ ಪರಿಭೋಗಾರಹಂ ದಿಬ್ಯಂ ಫಲಂ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಪನ ನಿಪಾತಮತ್ತಮೇವ। **ದೋಹಳಿನೀ**ತಿ ಸಞ್ಜಾತದೋಹಳಾ। **ತ್ವಮ್ಪಿ, ಭದ್ದೇ, ಮಹೇಸೀಸೀ**ತಿ ತ್ವಂ, ಸೋಭನೇ ಮಹೇಸೀ, ಅಸಿ। ಅಟ್ಠಕಥಾಯಂ ಪನ "ಮಹೇಸೀ ಚಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। **ಸಾ ಚಾಪಿ ಪತಿನೋ ಪಿಯಾ**ತಿ ಸೋಳಸನ್ನಂ ದೇವೀಸಹಸ್ಸಾನಂ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಚಾಪಿ ಪತಿನೋ ಚಾಪಿ ಪಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಹರಿಸ್ಸತಿ ತೇ ರಾಜಾ, ಇದಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಫಲ**ನ್ತಿ ತಸ್ಸಾ ತೇ ಪಿಯಾಯ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಇದಂ ಮಯಾ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಫಲಂ ರಾಜಾ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸತಿ, ಸಾ ತ್ವಂ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಗಬ್ಭಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀತಿ।

ಏವಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಿಯಾ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ವತ್ವಾ "ತ್ವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹಿ, ಮಾ ಪಪಞ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ, ಸ್ವೇ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ತಂ ಅನುಸಾಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಗತೋ। ಸಾ ಪುನದಿವಸೇ ಗಿಲಾನಾಲಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ರಾಜಾ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ಸೀಹಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ನಾಟಕಾನಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ದೇವಿಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಕಹಂ, ದೇವೀ"ತಿ ಪರಿಚಾರಿಕೇ ಪುಚ್ಛಿ। "ಗಿಲಾನಾ, ದೇವಾ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಯನಪಸ್ಸೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಪಿಟ್ಠಿಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತೋ "ಕಿಂ ತೇ, ಭದ್ದೇ, ಅಫಾಸುಕ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಮಹಾರಾಜ ಅಞ್ಞಂ ಅಫಾಸುಕಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ದೋಹಳೋ ಮೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ"ತಿ। "ಕಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ, ಭದ್ದೇ"ತಿ? "ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬಫಲಂ ದೇವಾ"ತಿ। "ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬೋ ನಾಮ ಕಹಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ? "ನಾಹಂ, ದೇವ, ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬಂ ಜಾನಾಮಿ, ತಸ್ಸ ಪನ ಮೇ ಫಲಂ ಲಭಮಾನಾಯ ಜೀವಿತಂ ಅತ್ಥಿ, ಅಲಭಮಾನಾಯ ನತ್ಥೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಆಹರಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ , ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ ರಾಜಾ ದೇವಿಂ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ದೇವಿಯಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬೇ ನಾಮ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಕಿಂ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಮ್ಬಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಠಿತೋ ಅಮ್ಬೋ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬೋ ನಾಮ, ಉಯ್ಯಾನಂ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಠಿತಅಮ್ಬತೋ ಫಲಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ದಾಪೇಥಾ"ತಿ।

ರಾಜಾ "ಸಾಧು, ಏವರೂಪಂ ಅಮ್ಬಂ ಆಹರಥಾ"ತಿ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಉಯ್ಯಾನೇ ಅಮ್ಬಾನಿ ಖಾದಿತಸದಿಸಾನಿ ಕತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಪೇಸಿ। ಅಮ್ಬತ್ಥಾಯ ಗತಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಕಲಉಯ್ಯಾನಂ ವಿಚರನ್ತಾ ಏಕಂ ಅಮ್ಬಮ್ಪಿ

ಅಲಭಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ಅಮ್ಬಾನಂ ಅಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ಕಥಯಿಂಸು। “ಕೇ ಅಮ್ಬಾನಿ ಖಾದನ್ತೀ”ತಿ? “ತಾಪಸಾ, ದೇವಾ”ತಿ। “ತಾಪಸೇ ಉಯ್ಯಾನತೋ ಪೋಥೇತ್ವಾ ನೀಹರಥಾ”ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ನೀಹರಿಂಸು। ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪಾಪುಣಿ। ದೇವೀ ಅಮ್ಬಫಲತ್ಥಾಯ ನಿಬದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿಯೇವ। ರಾಜಾ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ “ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಜಾನಾಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಹಂಸು - “ದೇವ, ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬೋ ನಾಮ ದೇವತಾನಂ ಪರಿಭೋಗೋ, ‘ಹಿಮವನ್ತೇ ಕಞ್ಚನಗುಹಾಯ ಅನ್ತೋ ಅತ್ಥೀ’ತಿ ಅಯಂ ನೋ ಪರಮ್ಪರಾಗತೋ ಅನುಸ್ಸವೋ”ತಿ। “ಕೋ ಪನ ತತೋ ಅಮ್ಬಂ ಆಹರಿತುಂ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತೀ”ತಿ? “ನ ಸಕ್ಕಾ ತತ್ಥ ಮನುಸ್ಸಭೂತೇನ ಗನ್ತುಂ, ಏಕಂ ಸುವಪೋತಕಂ ಪೇಸೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ರಾಜಕುಲೇ ಏಕೋ ಸುವಪೋತಕೋ ಮಹಾಸರೀರೋ ಕುಮಾರಕಾನಂ ಯಾನಕಚಕ್ಕನಾಭಿಮತ್ತೋ ಥಾಮಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಞ್ಞವಾ ಉಪಾಯಕುಸಲೋ। ರಾಜಾ ತಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ “ತಾತ ಸುವಪೋತಕ, ಅಹಂ ತವ ಬಹೂಪಕಾರೋ, ಕಞ್ಚನಪಞ್ಜರೇ ವಸಸಿ, ಸುವಣ್ಣತಟ್ಟಕೇ ಮಧುಲಾಜೇ ಖಾದಸಿ, ಸಕ್ಖರಪಾನಕಂ ಪಿವಸಿ, ತಯಾಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಏಕಂ ಕಿಚ್ಚಂ ನಿತ್ಥರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ ಆಹ। “ಕಿಂ, ದೇವಾ”ತಿ। “ತಾತ ದೇವಿಯಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬೇ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸೋ ಚ ಅಮ್ಬೋ ಹಿಮವನ್ತೇ ಕಞ್ಚನಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಅತ್ಥಿ ದೇವತಾನಂ ಪರಿಭೋಗೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮನುಸ್ಸಭೂತೇನ ತತ್ಥ ಗನ್ತುಂ, ತಯಾ ತತೋ ಅಮ್ಬಫಲಂ ಆಹರಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ। “ಸಾಧು, ದೇವ, ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಸುವಣ್ಣತಟ್ಟಕೇ ಮಧುಲಾಜೇ ಖಾದಾಪೇತ್ವಾ ಸಕ್ಖರಪಾನಕಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಸತಪಾಕತೇಲೇನ ತಸ್ಸ ಪಕ್ಖನ್ತರಾನಿ ಮಕ್ಖೇತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೀಹಪಞ್ಜರೇ ಠತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋಪಿ ರಞ್ಞೋ ನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಆಕಾಸೇ ಪಕ್ಖನ್ದನ್ತೋ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಹಿಮವನ್ತೇ ಪಠಮೇ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ವಸನ್ತಾನಂ ಸುಕಾನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬೋ ನಾಮ ಕತ್ಥ ಅತ್ಥಿ, ಕಥೇಥ ಮೇ ತಂ ಠಾನ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಮಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ದುತಿಯೇ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಸುಕಾ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ।

ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತತೋ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಪಬ್ಬತನ್ತರಂ ಅಗಮಾಸಿ, ತಥಾ ತತಿಯಂ, ಚತುತ್ಥಂ , ಪಞ್ಚಮಂ, ಛಟ್ಠಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತತ್ಥಪಿ ನಂ ಸುಕಾ “ನ ಮಯಂ ಜಾನಾಮ, ಸತ್ತಮಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಸುಕಾ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ ಆಹಂಸು। ಸೋ ತತ್ಥಪಿ ಗನ್ತ್ವಾ “ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬೋ ನಾಮ ಕತ್ಥ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಾಮ ಕಞ್ಚನಪಬ್ಬತನ್ತರೇ”ತಿ ಆಹಂಸು। “ಅಹಂ ತಸ್ಸ ಫಲತ್ಥಾಯ ಆಗತೋ, ಮಂ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ ತತೋ ಮೇ ಫಲಂ ದಾಪೇಥಾ”ತಿ। ಸುಕಗಣಾ ಆಹಂಸು - “ಸಮ್ಮ, ಸೋ ವೇಸ್ಸವಣಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ, ಸಕಲರುಕ್ಖೋ ಮೂಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತಹಿ ಲೋಹಜಾಲೇಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಸಹಸ್ಸಕುಮ್ಭಣ್ಡರಕ್ಖಸಾ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ತೇಹಿ ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ಜೀವಿತಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಕಪ್ಪುಟ್ಠಾನಗ್ಗಿಅವೀಚಿಮಹಾನಿರಯಸದಿಸಟ್ಠಾನಂ, ಮಾ ತತ್ಥ ಪತ್ಥನಂ ಕರೀ”ತಿ। “ಸಚೇ ತುಮ್ಹೇ ನ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯ್ಹಂ ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ ಅಸುಕೇನ ಚ ಅಸುಕೇನ ಚ ಠಾನೇನ ಯಾಹೀ”ತಿ। ಸೋ ತೇಹಿ ಆಚಿಕ್ಖಿತವಸೇನೇವ ಸುಟ್ಠು ಮಗ್ಗಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಿವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮನನ್ತರೇ ರಕ್ಖಸಾನಂ ನಿದ್ದೋಕ್ಕಮನಸಮಯೇ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕೇನ ಮೂಲನ್ತರೇನ ಸಣಿಕಂ ಅಭಿರುಹಿತುಂ ಆರಭಿ। ಲೋಹಜಾಲಂ “ಕಿರೀ”ತಿ ಸದ್ದಮಕಾಸಿ ।

ರಕ್ಖಸಾ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸುಕಪೋತಕಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಮ್ಬಚೋರೋಯ”ನ್ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಕಮ್ಮಕರಣಂ ಸಂವಿದಹಿಂಸು। ಏಕೋ “ಮುಖೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಗಿಲಿಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ ಆಹ, ಅಪರೋ “ಹತ್ಥೇಹಿ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಕಿರಿಸ್ಸಾಮಿ ನ”ನ್ತಿ, ಅಪರೋ “ದ್ವೇಧಾ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇಸು ಪಚಿತ್ವಾ ಖಾದಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಕಮ್ಮಕರಣಸಂವಿಧಾನಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ಅಸನ್ತಸಿತ್ವಾವ ತೇ ರಕ್ಖಸೇ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ “ಅಮ್ಭೋ ರಕ್ಖಸಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕಸ್ಸ ಮನುಸ್ಸಾ”ತಿ ಆಹ। “ವೇಸ್ಸವಣಮಹಾರಾಜಸ್ಸಾ”ತಿ। “ಅಮ್ಭೋ, ತುಮ್ಹೇಪಿ ಏಕಸ್ಸ ರಞ್ಞೋವ ಮನುಸ್ಸಾ, ಅಹಮ್ಪಿ ರಞ್ಞೋವ ಮನುಸ್ಸೋ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಮಂ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬಫಲತ್ಥಾಯ ಪೇಸೇಸಿ, ಸ್ವಾಹಂ ತತ್ಥೇವ ಅತ್ತನೋ ರಞ್ಞೋ ಜೀವಿತಂ ದತ್ವಾ ಆಗತೋ। ಯೋ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಞ್ಚೇವ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥಾಯ ಜೀವಿತಂ

ಪರಿಚ್ಚಜತಿ, ಸೋ ದೇವಲೋಕೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಹಮ್ಪಿ ಇಮಮ್ಹಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೬೩. "ಭತ್ತುರತ್ಥೇ ಪರಕ್ಕನ್ತೋ, ಯಂ ಠಾನಮಧಿಗಚ್ಛತಿ।
ಸೂರೋ ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗೀ, ಲಭಮಾನೋ ಭವಾಮಹ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭತ್ತುರತ್ಥೇ**ತಿ ಭತ್ತಾ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಭತ್ತಾದೀಹಿ ಭರಣಪೋಸಕಾ ಪಿತಾ ಮಾತಾ ಸಾಮಿಕೋ ಚ, ಇತಿ ತಿವಿಧಸ್ಸಪೇತಸ್ಸ ಭತ್ತು ಅತ್ಥಾಯ। **ಪರಕ್ಕನ್ತೋ**ತಿ ಪರಕ್ಕಮಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಾಯಮನ್ತೋ। **ಯಂ ಠಾನಮಧಿಗಚ್ಛತೀ**ತಿ ಯಂ ಸುಖಕಾರಣಂ ಯಸಂ ವಾ ಲಾಭಂ ವಾ ಸಗ್ಗಂ ವಾ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ। **ಸೂರೋ**ತಿ ಅಭೀರು ವಿಕ್ಕಮಸಮ್ಪನ್ನೋ। **ಅತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗೀ**ತಿ ಕಾಯೇ ಚ ಜೀವಿತೇ ಚ ನಿರಪೇಕ್ಖೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ತಿವಿಧಸ್ಸಪಿ ಭತ್ತು ಅತ್ಥಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋ। **ಲಭಮಾನೋ ಭವಾಮಹ**ನ್ತಿ ಯಂ ಸೋ ಏವರೂಪೋ ಸೂರೋ ದೇವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಾ ಮನುಸ್ಸಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಾ ಲಭತಿ, ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಲಭಮಾನೋ ಭವಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ಹಾಸೋವ ಮೇ ಏತ್ಥ, ನ ತಾಸೋ, ಕಿಂ ಮಂ ತುಮ್ಹೇ ತಾಸೇಥಾತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ತೇ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ "ಧಮ್ಮಿಕೋ ಏಸ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಮಾರೇತುಂ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಮ ನ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸುಕಪೋತಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ 'ಅಮ್ಭೋ ಸುಕಪೋತಕ, ಮುತ್ತೋಸಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಹತ್ಥತೋ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಮಯ್ಹಂ ಆಗಮನಂ ಮಾ ತುಚ್ಛಂ ಕರೋಥ, ದೇಥ ಮೇ ಏಕಂ ಅಮ್ಬಫಲ"ನ್ತಿ। "ಸುಕಪೋತಕ, ತುಯ್ಹಂ ಏಕಂ ಅಮ್ಬಫಲಂ ದಾತುಂ ನಾಮ ನ ಭಾರೋ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪನ ರುಕ್ಖೇ ಅಮ್ಬಾನಿ ಅಙ್ಕೇತ್ವಾ ಗಹಿತಾನಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಫಲೇ ಅಸಮೇನ್ತೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥಿ। ವೇಸ್ಸವಣೇನ ಹಿ ಕುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಸಕಿಂ ಓಲೋಕಿತೇ ತತ್ತಕಪಾಲೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತತಿಲಾ ವಿಯ ಕುಮ್ಭಣ್ಡಸಹಸ್ಸಂ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ವಿಪ್ಪಕಿರೀಯತಿ, ತೇನ ತೇ ದಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ಲಭನಟ್ಠಾನಂ ಪನ ಆಚಿಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ। "ಯೋ ಕೋಚಿ ದೇತು, ಫಲೇನೇವ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ಲಭನಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ। "ಏತಸ್ಸ ಕಞ್ಚನಪಬ್ಬತಸ್ಸ ಅನ್ತರೇ ಜೋತಿರಸೋ ನಾಮ ತಾಪಸೋ ಅಗ್ಗಿಂ ಜುಹಮಾನೋ ಕಞ್ಚನಪತ್ತಿಯಾ ನಾಮ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸತಿ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಕುಲೂಪಕೋ, ವೇಸ್ಸವಣೋ ತಸ್ಸ ನಿಬದ್ಧಂ ಚತ್ತಾರಿ ಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಪೇಸೇತಿ, ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ।

ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಾಪಸಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ನಂ ತಾಪಸೋ "ಕುತೋ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಾ"ತಿ। "ಕಿಮತ್ಥಾಯ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಸಾಮಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ದೇವಿಯಾ ಅಬ್ಭನ್ತರಅಮ್ಬಪಕ್ಕೇ ದೋಹಳೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತದತ್ಥಂ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ರಕ್ಖಸಾ ಪನ ಮೇ ಸಯಂ ಅಮ್ಬಪಕ್ಕಂ ಅದತ್ವಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಪೇಸೇಸು"ನ್ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ನಿಸೀದ, ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಚತ್ತಾರಿ ಫಲಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ। ತಾಪಸೋ ತತೋ ದ್ವೇ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ, ಏಕಂ ಸುವಪೋತಕಸ್ಸ ಖಾದನತ್ಥಾಯ ಅದಾಸಿ। ತೇನ ತಸ್ಮಿಂ ಖಾದಿತೇ ಏಕಂ ಫಲಂ ಸಿಕ್ಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸುವಪೋತಕಸ್ಸ ಗೀವಾಯ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಗಚ್ಛಾ"ತಿ ಸುಕಪೋತಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ । ಸೋ ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ದೇವಿಯಾ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ದೋಹಳಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಸಿ, ತತೋನಿದಾನಂ ಪನಸ್ಸಾ ಪುತ್ತೋ ನಾಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ದೇವೀ ರಾಹುಲಮಾತಾ ಅಹೋಸಿ, ಸುಕೋ ಆನನ್ದೋ, ಅಮ್ಬಪಕ್ಕದಾಯಕೋ ತಾಪಸೋ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಉಯ್ಯಾನೇ ನಿವುತ್ಥತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅಬ್ಭನ್ತರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೮೨] ೨. ಸೇಯ್ಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೇಯ್ಯಂಸೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ಅಮಚ್ಚಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ರಞ್ಞೋ ಬಹೂಪಕಾರೋ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚನಿಪ್ಫಾದಕೋ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ "ಬಹೂಪಕಾರೋ ಮೇ ಅಯ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ತಂ ಅಸಹಮಾನಾ ಅಞ್ಞೇ ರಞ್ಞೋ ಪೇಸುಞ್ಞಂ ಉಪಸಂಹರಿತ್ವಾ ತಂ ಪರಿಭಿನ್ದಿಂಸು। ರಾಜಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ದೋಸಂ ಅನುಪಪರಿಕ್ಖಿತ್ವಾವ ತಂ ಸೀಲವನ್ತಂ ನಿದ್ದೋಸಂ ಸಙ್ಖಲಿಕಬನ್ಧನೇನ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಏಕಕೋ ವಸನ್ತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮ್ಮಸಿತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಸ್ಸ ರಾಜಾ ಅಪರಭಾಗೇ ನಿದ್ದೋಸಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಙ್ಖಲಿಕಬನ್ಧನಂ ಭಿನ್ದಾಪೇತ್ವಾ ಪುರಿಮಯಸತೋ ಮಹನ್ತತರಂ ಯಸಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ "ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಬಹೂನಿ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾದೀನಿ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ಥಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ "ಅನತ್ಥೋ ಕಿರ ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ಅಸ್ಸುಮ್ಹಾ"ತಿ ಆಹ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಅಹಂ ಪನ ತೇನ ಅನತ್ಥೇನ ಅತ್ಥಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸಿ"ನ್ತಿ। ಸತ್ಥಾ "ನ ಖೋ, ಉಪಾಸಕ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ಅನತ್ಥೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಹರಿ, ಪೋರಾಣಕಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅನತ್ಥೇನ ಅತ್ಥಂ ಆಹರಿಂ ಸುಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ದಸ ರಾಜಧಮ್ಮೇ ಅಕೋಪೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖತಿ , ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। ಅಥಸ್ಸೇಕೋ ಅಮಚ್ಚೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪದುಸ್ಸಿ। ಪಾದಮೂಲಿಕಾದಯೋ ಞತ್ವಾ "ಅಸುಕಅಮಚ್ಚೋ ಅನ್ತೇಪುರೇ ಪದುಟ್ಠೋ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ರಾಜಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಯಥಾಸಭಾವತೋ ಞತ್ವಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಮಾ ಮಂ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಉಪಟ್ಠಾಹೀ"ತಿ ನಿಬ್ಬಿಸಯಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಸಾಮನ್ತರಾಜಾನಂ ಉಪಟ್ಠಹೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ **ಮಹಾಸೀಲವಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೫೧) ಕಥಿತಸದಿಸಮೇವ। ಇಧಾಪಿ ಸೋ ರಾಜಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ವೀಮಂಸಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚಸ್ಸ ವಚನಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ "ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ರಜ್ಜಸೀಮಂ ಪಾಪುಣಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಸತ್ತಸತಮತ್ತಾ ಮಹಾಯೋಧಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ದೇವ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಕಿರ ರಾಜಾ ಬಾರಾಣಸಿರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಜನಪದಂ ಭಿನ್ದನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಏತ್ಥೇವ ನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಮಯ್ಹಂ ಪರವಿಹಿಂಸಾಯ ಲದ್ಧೇನ ರಜ್ಜೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಮಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕರಿತ್ಥಾ"ತಿ?

ಚೋರರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ನಗರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿ, ಪುನ ಅಮಚ್ಚಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವ, ಮಾ ಏವಂ ಕರಿತ್ಥ, ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ರಾಜಾ "ನ ಲಬ್ಭಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತುಂ, ನಗರದ್ವಾರಾನಿ ವಿವರಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಯಂ ಅಮಚ್ಚಗಣಪರಿವುತೋ ಮಹಾತಲೇ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸೀದಿ। ಚೋರರಾಜಾ ಚತೂಸು ದ್ವಾರೇಸು ಮನುಸ್ಸೇ ಪೋಥೇನ್ತೋ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಅಮಚ್ಚಪರಿವುತಂ ರಾಜಾನಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಖಲಿಕಾಹಿ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಪಕ್ಖಿಪಾಪೇಸಿ। ರಾಜಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ನಿಸಿನ್ನೋವ ಚೋರರಾಜಾನಂ ಮೇತ್ತಾಯನ್ತೋ ಮೇತ್ತಜ್ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಮೇತ್ತಾನುಭಾವೇನ ಚೋರರಞ್ಞೋ ಕಾಯೇ ಡಾಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಸಕಲಸರೀರಂ ಯಮಕಉಕ್ಕಾಹಿ ಝಾಪಿಯಮಾನಂ ವಿಯ ಜಾತಂ। ಸೋ ಮಹಾದುಕ್ಖಾಭಿತುನ್ನೋ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ತುಮ್ಹೇ ಸೀಲವನ್ತಂ ರಾಜಾನಂ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಪಕ್ಖಿಪೇಥ, ತೇನ ವೋ ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಖಮಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ರಜ್ಜಂ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಹೋತೂ"ತಿ ರಜ್ಜಂ ತಸ್ಸೇವ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೋ ಮೇ ಭಾರೋ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪದುಟ್ಠಾಮಚ್ಚಸ್ಸ ರಾಜಾಣಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ನಗರಮೇವ ಗತೋ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಲಙ್ಕತಮಹಾತಲೇ ಸಮುಸ್ಸಿತಸೇತಚ್ಛತ್ತೇ ರಾಜಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಮಚ್ಚೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೯೪. “ಸೇಯ್ಯಂಸೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ಸೇಯ್ಯಮುಪಸೇವತಿ।
ಏಕೇನ ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾನ, ಸತಂ ವಜ್ಝೇ ಅಮೋಚಯಿಂ॥

೯೫. “ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇನ ಲೋಕೇನ, ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾನ ಏಕತೋ।
ಪೇಚ್ಚ ಸಗ್ಗಂ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಇದಂ ಸುಣಾಥ ಕಾಸಿಯಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೇಯ್ಯಂಸೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ಸೇಯ್ಯಮುಪಸೇವತೀ**ತಿ ಅನವಜ್ಜಉತ್ತಮಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತೋ ಸೇಯ್ಯೋ ಅಂಸೋ ಕೋಟ್ಠಾಸೋ ಅಸ್ಸಾತಿ ಸೇಯ್ಯಂಸೋ, ಕುಸಲಧಮ್ಮನಿಸ್ಸಿತಪುಗ್ಗಲೋ। ಯೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ ತಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಕುಸಲಧಮ್ಮಭಾವನಂ ಕುಸಲಾಭಿರತಂ ವಾ ಉತ್ತಮಪುಗ್ಗಲಮುಪಸೇವತಿ, ಸೋ ಸೇಯ್ಯಸೋ ಹೋತಿ ಪಾಸಂಸತರೋ ಚೇವ ಉತ್ತರಿತರೋ ಚ ಹೋತಿ। **ಏಕೇನ ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾನ, ಸತಂ ವಜ್ಝೇ ಅಮೋಚಯಿ**ನ್ತಿ ತದಮಿನಾಪಿ ಚೇತಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಅಹಞ್ಹಿ ಸೇಯ್ಯಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ಉಪಸೇವನ್ತೋ ತಾಯ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಏಕೇನ ಚೋರರಞ್ಞಾ ಸನ್ಧಿಂ ಸನ್ಧವಂ ಕತ್ವಾ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಂ ಭಾವೇತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ಸತಜನೇ ವಜ್ಝೇ ಅಮೋಚಯಿಂ।

ದುತಿಯಗಾಥಾಯ ಅತ್ಥೋ - ಯಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಏಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ವಜ್ಝಪ್ಪತ್ತೇ ಸತಜನೇ ಮೋಚಯಿಂ, ತಸ್ಮಾ ವೇದಿತಬ್ಬಮೇವೇತಂ, ತಸ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇನ ಲೋಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಸನ್ಧಿಂ ಕತ್ವಾ ಏಕತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪೇಚ್ಚ ಪರಲೋಕೇ ಸಗ್ಗಂ ನಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಮೇತ್ತಾಯ ಹಿ ಉಪಚಾರಂ ಕಾಮಾವಚರೇ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ದೇತಿ, ಅಪ್ಪನಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ। ಇದಂ ಮಮ ವಚನಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತುಮ್ಹೇ ಕಾಸಿರಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಸುಣಾಥಾತಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಮೇತ್ತಾಭಾವನಾಯ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ಸೇತಚ್ಛತ್ತಂ ಪಹಾಯ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿ। ಸತ್ಥಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೬. “ಇದಂ ವತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜಾ, ಕಂಸೋ ಬಾರಾಣಸಿಗ್ಗಹೋ।
ಧನುಂ ಕಣ್ಡಞ್ಚ ನಿಕ್ಖಿಪ್ಪ, ಸಂಯಮಂ ಅಜ್ಝುಪಾಗಮೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ ಮಹನ್ತೋ ರಾಜಾತಿ **ಮಹಾರಾಜಾ। ಕಂಸೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ನಾಮಂ। ಬಾರಾಣಸಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಜ್ಝಾವಸನತೋ **ಬಾರಾಣಸಿಗ್ಗಹೋ।** ಸೋ ರಾಜಾ ಇದಂ ವಚನಂ ವತ್ವಾ **ಧನು**ಞ್ಚ ಸರಸಙ್ಖಾತಂ **ಕಣ್ಡಞ್ಚ ನಿಕ್ಖಿಪ್ಪ** ಓಹಾಯ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸೀಲಸಂಯಮಂ ಉಪಗತೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಚ ಪನ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಅಪರಿಹೀನಜ್ಝಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಚೋರರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸೇಯ್ಯಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೮೩] ೩. ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ವರಂ ವರಂ ತ್ವನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಸೇನದಿರಞ್ಞೋ ಪಿತಾ ಮಹಾಕೋಸಲೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರರಞ್ಞೋ ಧೀತರಂ ವೇದೇಹಿಂ ನಾಮ ಕೋಸಲದೇವಿಂ ದದಮಾನೋ ತಸ್ಸಾ ನ್ಹಾನಚುಣ್ಣಮೂಲಂ ಸತಸಹಸ್ಸುಟ್ಠಾನಂ ಕಾಸಿಗಾಮಂ ಅದಾಸಿ। ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಪನ ಪಿತರಿ ಮಾರಿತೇ ಕೋಸಲದೇವೀಪಿ ಸೋಕಾಭಿಭೂತಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ತತೋ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲರಾಜಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - “ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಪಿತಾ ಮಾರಿತೋ, ಭಗಿನೀಪಿ ಮೇ ಸಾಮಿಕೇ

ಕಾಲಕತೇ ತೇನ ಸೋಕೇನ ಕಾಲಕತಾ, ಪಿತುಘಾತಕಸ್ಸ ಚೋರಸ್ಸ ಕಾಸಿಗಾಮಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ನ ಅದಾಸಿ। ತಂ ಗಾಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇಸಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಯುದ್ಧಂ ಹೋತಿ, ಅಜಾತಸತ್ತು ತರುಣೋ ಸಮತ್ಥೋ, ಪಸೇನದಿ ಮಹಲ್ಲಕೋಯೇವ। ಸೋ ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ಪರಜ್ಜತಿ, ಮಹಾಕೋಸಲಸ್ಸಾಪಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪರಾಜಿತಾ। ಅಥ ರಾಜಾ "ಮಯಂ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪರಜ್ಜಾಮ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛಿ। "ದೇವ, ಅಯ್ಯಾ ನಾಮ ಮನ್ತಚ್ಛೇಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಜೇತವನವಿಹಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಂ ಸೋತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ। ರಾಜಾ "ತೇನ ಹಿ ತಾಯಂ ವೇಲಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಸುಣಾಥಾ"ತಿ ಚರಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತೇ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಕಾಲೇ ದ್ವೇ ಮಹಲ್ಲಕತ್ಥೇರಾ ವಿಹಾರಪಚ್ಚನ್ತೇ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸನ್ತಿ ದತ್ತತ್ಥೇರೋ ಚ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಚ। ತೇಸು ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಪಠಮಯಾಮೇಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇಪಿ ನಿದ್ದಾಯಿತ್ವಾ ಪಚ್ಛಿಮಯಾಮೇ ಪಬುಜ್ಝಿತ್ವಾ ಉಮ್ಮುಕ್ಕಾನಿ ಸೋಧೇತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಜಾಲೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಕೋ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ, ದತ್ತತ್ಥೇರಾ"ತಿ। "ಕಿಂ, ಭನ್ತೇ, ತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಾ"ತಿ? "ಕಿಂ ನಿದ್ದಾಯಸಿ ನೋ ತ್ವ"ನ್ತಿ। "ಅನಿದ್ದಾಯನ್ತಾ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ? "ಉಟ್ಠಾಯ ತಾವ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಂ ದತ್ತತ್ಥೇರಂ ಆಹ - "ಭನ್ತೇ ದತ್ತತ್ಥೇರ, ಅಯಂ ತೇ ಲೋಲೋ ಮಹೋದರಕೋಸಲೋ ಚಾಟಿಮತ್ತಂ ಭತ್ತಮೇವ ಪೂತಿಂ ಕರೋತಿ, ಯುದ್ಧವಿಚಾರಣಂ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ಜಾನಾತಿ, ಪರಾಜಿತೋ ಪರಾಜಿತೋತ್ವೇವ ವದಾಪೇತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತೇ ಚರಪುರಿಸಾ ತೇಸಂ ಕಥಂ ಸುಣನ್ತಾ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರೋ ಯುದ್ಧಂ ವಿಚಾರೇಸಿ - "ಭನ್ತೇ, ಯುದ್ಧೋ ನಾಮ ತಿವಿಧೋ - ಪದುಮಬ್ಯೂಹೋ, ಚಕ್ಕಬ್ಯೂಹೋ, ಸಕಟಬ್ಯೂಹೋತಿ। ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮೇನ ಅಸುಕೇ ನಾಮ ಪಬ್ಬತಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ದ್ವೀಸು ಪಬ್ಬತಭಿತ್ತೀಸು ಮನುಸ್ಸೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುರತೋ ದುಬ್ಬಲಬಲಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬತನ್ತರಂ ಪವಿಟ್ಠಭಾವಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠಮಗ್ಗಂ ಓಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಪುರತೋ ಚ ಪಚ್ಛತೋ ಚ ಉಭೋಸು ಪಬ್ಬತಭಿತ್ತೀಸು ವಗ್ಗಿತ್ವಾ ಉನ್ನದಿತ್ವಾ ಖಿಪೇ ಪತಿತಮಚ್ಛಂ ವಿಯ ಅನ್ತೋಮುಟ್ಠಿಯಂ ವಟ್ಟಪೋತಕಂ ವಿಯ ಚ ಕತ್ವಾ ಸಕ್ಕಾ ಅಸ್ಸ ತಂ ಗಹೇತು"ನ್ತಿ। ಚರಪುರಿಸಾ ತಂ ಸಾಸನಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಙ್ಗಾಮಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಕಟಬ್ಯೂಹಂ ಕತ್ವಾ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಜೀವಗ್ಗಾಹಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಧೀತರಂ ವಜಿರಕುಮಾರಿಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಕಾಸಿಗಾಮಂ ತಸ್ಸಾ ನ್ಹಾನಮೂಲಂ ಕತ್ವಾ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ಸಾ ಪವತ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಪಾಕಟಾ ಜಾತಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಕೋಸಲರಾಜಾ ಕಿರ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ವಿಚಾರಣಾಯ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ಜಿನೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸೋ ಯುದ್ಧವಿಚಾರಣಾಯ ಛೇಕೋಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ । ತದಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನಿವುತ್ಥವಡ್ಢಕಿಗಾಮಕಾ ಏಕೋ ವಡ್ಢಕೀ ಥಮ್ಭತ್ಥಾಯ ಅರಞ್ಞಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆವಾಟೇ ಪತಿತಂ ಸೂಕರಪೋತಕಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಘರಂ ನೇತ್ವಾ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ಸೋ ವುಡ್ಢಿಪ್ಪತ್ತೋ ಮಹಾಸರೀರೋ ವಙ್ಕದಾಠೋ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ವಡ್ಢಕಿನಾ ಪೋಸಿತತ್ತಾ ಪನ "ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರೋ"ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿ। ವಡ್ಢಕಿಸ್ಸ ರುಕ್ಖತಚ್ಛನಕಾಲೇ ತುಣ್ಡೇನ ರುಕ್ಖಂ ಪರಿವತ್ತೇತಿ, ಮುಖೇನ ಡಂಸಿತ್ವಾ ವಾಸಿಫರಸುನಿಖಾದನಮುಗ್ಗರೇ ಆಹರತಿ, ಕಾಲಸುತ್ತಕೋಟಿಯಂ ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅಥ ಸೋ ವಡ್ಢಕೀ "ಕೋಚಿದೇವ, ನಂ ಖಾದೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಭಯೇನ ನೇತ್ವಾ ಅರಞ್ಞೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಖೇಮಂ ಫಾಸುಕಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಏಕಂ ಪಬ್ಬತನ್ತರೇ ಮಹನ್ತಂ ಗಿರಿಕನ್ದರಂ ಅದ್ದಸ ಸಮ್ಪನ್ನಕನ್ದಮೂಲಫಲಂ ಫಾಸುಕಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಅನೇಕಸತಸೂಕರಸಮಾಕಿಣ್ಣಂ। ತೇ ಸೂಕರಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಂಸು। ಸೋಪಿ ತೇ ಆಹ - "ಅಹಂ ತುಮ್ಹೇವ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ವಿಚರಾಮಿ, ಅಪಿಚ ವೋ ಮಯಾ ದಿಟ್ಠಾ, ಇದಞ್ಚ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯಂ, ಅಹಮ್ಪಿ ಇದಾನಿ ಇಧೇವ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಚ್ಚಂ ಇದಂ ಠಾನಂ ರಮಣೀಯಂ, ಪರಿಸ್ಸಯೋ ಪನೇತ್ಥ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। "ಅಹಮ್ಪಿ ತುಮ್ಹೇ ದಿಸ್ವಾ ಏತಂ ಅಞ್ಞಾಸಿಂ, ಏವಂ ಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೇ ಠಾನೇ

ವಸನಟ್ಠಾನಂ ವೋ ಸರೀರೇಸು ಮಂಸಲೋಹಿತಂ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ಪನ ವೋ ಏತ್ಥ ಭಯ"ನ್ತಿ? "ಏಕೋ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಪಾತೋವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಿಟ್ಠದಿಟ್ಠಂಯೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ಸೋ ನಿಬದ್ಧಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಉದಾಹು ಅನ್ತರನ್ತರಾ"ತಿ? "ನಿಬದ್ಧಂ ಗಣ್ಹಾತೀ"ತಿ। "ಕತಿ ಪನ ತೇ ಬ್ಯಗ್ಘಾ"ತಿ? "ಏಕೋಯೇವಾ"ತಿ। "ಏತ್ತಕಾ ತುಮ್ಹೇ ಏಕಸ್ಸ ಯುಜ್ಝಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಥಾ"ತಿ? "ಆಮ, ನ ಸಕ್ಕೋಮಾ"ತಿ। "ಅಹಂ ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೇವಲಂ ತುಮ್ಹೇ ಮಮ ವಚನಂ ಕರೋಥ, ಸೋ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಕಹಂ ವಸತೀ"ತಿ? "ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಬ್ಬತೇ"ತಿ।

ಸೋ ರತ್ತಿಞ್ಞೇವ ಸೂಕರೇ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಯುದ್ಧಂ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ "ಯುದ್ಧಂ ನಾಮ ಪದುಮಬ್ಯೂಹಚಕ್ಕಬ್ಯೂಹಸಕಟಬ್ಯೂಹವಸೇನ ತಿವಿಧಂ ಹೋತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪದುಮಬ್ಯೂಹವಸೇನ ವಿಚಾರೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಭೂಮಿಸೀಸಂ ಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಮಾ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಯುದ್ಧಂ ವಿಚಾರೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಸೂಕರಪಿಲ್ಲಕೇ ಮಾತರೋ ಚ ತೇಸಂ ಮಜ್ಝಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ತಾ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಸೂಕರಿಯೋ, ತಾ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಪೋತಕಸೂಕರೇ, ತೇ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಜರಸೂಕರೇ, ತೇ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ದೀಘದಾಠಸೂಕರೇ, ತೇ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಯುದ್ಧಸಮತ್ಥೇ ಬಲವತರಸೂಕರೇ ದಸ ವೀಸ ತಿಂಸ ಜನೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಬಲಗುಮ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಅತ್ತನೋ ಠಿತಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಪುರತೋ ಏಕಂ ಪರಿಮಣ್ಡಲಂ ಆವಾಟಂ ಖಣಾಪೇಸಿ, ಪಚ್ಛತೋ ಏಕಂ ಸುಪ್ಪಸಣ್ಠಾನಂ ಅನುಪುಬ್ಬನಿನ್ನಂ ಪಬ್ಭಾರಸದಿಸಂ। ತಸ್ಸ ಸಟ್ಠಿಸತ್ತತಿಮತ್ತೇ ಯೋಧಸೂಕರೇ ಆದಾಯ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ "ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥಾ"ತಿ ಕಮ್ಮಂ ವಿಚಾರತೋ ಅರುಣಂ ಉಟ್ಠಹಿ।

ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಉಟ್ಠಾಯ "ಕಾಲೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ಠಿತೇ ಪಬ್ಬತತಲೇ ಠತ್ವಾ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಸೂಕರೇ ಓಲೋಕೇಸಿ। ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರೋ "ಪಟಿಓಲೋಕೇಥ ನ"ನ್ತಿ ಸೂಕರಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ಅದಾಸಿ, ತೇ ಪಟಿಓಲೋಕೇಸುಂ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಮುಖಂ ಉಗ್ಘಾಟೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸಸಿ, ಸೂಕರಾಪಿ ತಥಾ ಕರಿಂಸು। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ಮುತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇಸಿ, ಸೂಕರಾಪಿ ಛಡ್ಡಯಿಂಸು। ಇತಿ ಯಂ ಯಂ ಸೋ ಕರೋತಿ, ತಂ ತಂ ತೇ ಪಟಿಕರಿಂಸು। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಪುಬ್ಬೇ ಸೂಕರಾ ಮಯಾ ಓಲೋಕಿತಕಾಲೇ ಪಲಾಯನ್ತಾ ಪಲಾಯಿತುಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತಿ, ಅಜ್ಜ ಅಪಲಾಯಿತ್ವಾ ಮಮ ಪಟಿಸತ್ತು ಹುತ್ವಾ ಮಯಾ ಕತಮೇವ ಪಟಿಕರೋನ್ತಿ। ಏತಸ್ಮಿಂ ಭೂಮಿಸೀಸೇ ಠಿತೋ ಏಕೋ ತೇಸಂ ಸಂವಿಧಾಯಕೋಪಿ ಅತ್ಥಿ, ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ಗತಸ್ಸ ಜಯೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ। ಸೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಸನಟ್ಠಾನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ತೇನ ಪನ ಗಹಿತಮಂಸಖಾದಕೋ ಏಕೋ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋ ತಂ ತುಚ್ಛಹತ್ಥಮೇವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೭. "ವರಂ ವರಂ ತ್ವಂ ನಿಹನಂ ಪುರೇ ಚರಿ,
ಅಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಸೂಕರೇ।
ಸೋದಾನಿ ಏಕೋ ಬ್ಯಪಗಮ್ಮ ಝಾಯಸಿ,
ಬಲಂ ನು ತೇ ಬ್ಯಗ್ಘ ನ ಚಜ್ಜ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವರಂ ವರಂ ತ್ವಂ ನಿಹನಂ ಪುರೇ ಚರಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಸೂಕರೇ**ತಿ ಅಮ್ಭೋ ಬ್ಯಗ್ಘ, ತ್ವಂ ಪುಬ್ಬೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಸಬ್ಬಸೂಕರೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಇಮೇಸು ಸೂಕರೇಸು ವರಂ ವರಂ ತ್ವಂ ಉತ್ತಮುತ್ತಮಂ ಸೂಕರಂ ನಿಹನನ್ತೋ ವಿಚರಿ। **ಸೋದಾನಿ ಏಕೋ ಬ್ಯಪಗಮ್ಮ ಝಾಯಸೀ**ತಿ ಸೋ ತ್ವಂ ಇದಾನಿ ಅಞ್ಞತರಂ ಸೂಕರಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಕೋವ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಝಾಯಸಿ ಪಜ್ಝಾಯಸಿ। **ಬಲಂ ನು ತೇ ಬ್ಯಗ್ಘ ನ ಚಜ್ಜ ವಿಜ್ಜತೀ**ತಿ ಕಿಂ ನು ತೇ, ಅಮ್ಭೋ ಬ್ಯಗ್ಘ, ಅಜ್ಜ ಕಾಯಬಲಂ ನತ್ಥೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ಯಗ್ಘೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೮. "ಇಮೇ ಸುದಂ ಯನ್ತಿ ದಿಸೋದಿಸಂ ಪುರೇ, ಭಯಟ್ಟಿತಾ ಲೇಣಗವೇಸಿನೋ ಪುಥೂ।
ತೇ ದಾನಿ ಸಙ್ಗಮ್ಮ ವಸನ್ತಿ ಏಕತೋ, ಯತ್ಥಟ್ಠಿತಾ ದುಪ್ಪಸಹಜ್ಜಮೇ ಮಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸುದನ್ತಿ** ನಿಪಾತೋ। ಅಯಂ ಪನ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಇಮೇ ಸೂಕರಾ ಪುಬ್ಬೇ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಯೇನ ಅಟ್ಟಿತಾ ಪೀಳಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಲೇಣಗವೇಸಿನೋ **ಪುಥೂ** ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಹುತ್ವಾ **ದಿಸೋದಿಸಂ ಯನ್ತಿ,** ತಂ ತಂ ದಿಸಂ ಅಭಿಮುಖಾ ಪಲಾಯನ್ತಿ, ತೇ ದಾನಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಏಕತೋ ವಸನ್ತಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ, ತಞ್ಚ ಭೂಮಿಸೀಸಂ ಉಪಗತಾ, ಯತ್ಥ ಠಿತಾ ದುಪ್ಪಸಹಾ ದುಮ್ಮದ್ದಿಯಾ ಅಜ್ಜ ಇಮೇ ಮಯಾತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಜನೇನ್ತೋ ಕೂಟಜಟಿಲೋ "ಮಾ ಭಾಯಿ, ಗಚ್ಛ ತಯಿ ನದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಖನ್ದನ್ತೇ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಭೀತಾ ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ಪಲಾಯಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ ಆಹ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ತಸ್ಮಿಂ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಜನೇನ್ತೇ ಸೂರೋ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಬ್ಬತತಲೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರೋ ದ್ವಿನ್ನಂ ಆವಾಟಾನಂ ಅನ್ತರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೂಕರಾ "ಸಾಮಿ, ಮಹಾಚೋರೋ ಪುನಾಗತೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಮಾ ಭಾಯಿತ್ಥ, ಇದಾನಿ ತಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ನದಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪತತಿ, ಸೂಕರೋ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಉಪರಿ ಪತನಕಾಲೇ ಪರಿವತ್ತಿತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಉಜುಕಂ ಖತಆವಾಟೇ ಪತಿ। ಬ್ಯಗ್ಘೋ ವೇಗಂ ಸನ್ಧಾರೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಉಪರಿಭಾಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಸುಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ತಿರಿಯಂ ಖತಆವಾಟಸ್ಸ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧೇ ಮುಖಟ್ಠಾನೇ ಪತಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಜಕತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಸೂಕರೋ ಆವಾಟಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಅಸನಿವೇಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಅನ್ತರಸತ್ಥಿಮ್ಹಿ ದಾಠಾಯ ಪಹರಿತ್ವಾ ಯಾವ ವಕ್ಕಪದೇಸಾ ಫಾಲೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮಧುರಮಂಸಂ ದಾಠಾಯ ಪಲಿವೇಠೇತ್ವಾ ಬ್ಯಗ್ಘಸ್ಸ ಮತ್ಥಕೇ ಆವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ "ಗಣ್ಹಥ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಉಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬಹಿಆವಾಟೇ ಛಡ್ಡೇಸಿ। ಪಠಮಂ ಆಗತಾ ಬ್ಯಗ್ಘಮಂಸಂ ಲಭಿಂಸು, ಪಚ್ಛಾ ಆಗತಾ "ಬ್ಯಗ್ಘಮಂಸಂ ಕೀದಿಸಂ ಹೋತೀ"ತಿ ತೇಸಂ ಮುಖಂ ಉಪಸಿಙ್ಘನ್ತಾ ವಿಚರಿಂಸು।

ಸೂಕರಾ ನ ತಾವ ತುಸ್ಸನ್ತಿ। ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರೋ ತೇಸಂ ಇಙ್ಗಿತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ತುಮ್ಹೇ ನ ತುಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಮಿ, ಕಿಂ ಏತೇನ ಬ್ಯಗ್ಘೇನ ಘಾತಿತೇನ, ಅಞ್ಞೋ ಪನ ಬ್ಯಗ್ಘಆಣಾಪನಸಮತ್ಥೋ ಕೂಟಜಟಿಲೋ ಅತ್ಥಿಯೇವಾ"ತಿ। "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ"ತಿ? "ಏಕೋ ದುಸ್ಸೀಲತಾಪಸೋ"ತಿ। "ಬ್ಯಗ್ಘೋಪಿ ಮಯಾ ಘಾತಿತೋ, ಸೋ ಮೇ ಕಿಂ ಪಹೋತಿ, ಏಥ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮ ನ"ನ್ತಿ ಸೂಕರಘಟಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಕೂಟತಾಪಸೋಪಿ ಬ್ಯಗ್ಘೇ ಚಿರಾಯನ್ತೇ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಸೂಕರಾ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಗಣ್ಹಿಂಸೂ"ತಿ ಪಟಿಪಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತೇ ಸೂಕರೇ ಆಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಆದಾಯ ಪಲಾಯನ್ತೋ ತೇಹಿ ಅನುಬನ್ಧಿತೋ ಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಸೂಕರಾ "ಇದಾನಿಮ್ಹ, ಸಾಮಿ, ನಟ್ಠಾ, ತಾಪಸೋ ಪಲಾಯಿತ್ವಾ ರುಕ್ಖಂ ಅಭಿರುಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಕಿಂ ರುಕ್ಖಂ ನಾಮಾ"ತಿ? "ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖ"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಸೂಕರಿಯೋ ಉದಕಂ ಆಹರನ್ತು, ಸೂಕರಪೋತಕಾ ಪಥವಿಂ ಖಣನ್ತು, ದೀಘದಾಠಾ ಸೂಕರಾ ಮೂಲಾನಿ ಛಿನ್ದನ್ತು, ಸೇಸಾ ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಆರಕ್ಖನ್ತೂ"ತಿ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ತೇಸು ತಥಾ ಕರೋನ್ತೇಸು ಸಯಂ ಉದುಮ್ಬರಸ್ಸ ಉಜುಕಂ ಥೂಲಮೂಲಂ ಫರಸುನಾ ಪಹರನ್ತೋ ವಿಯ ಏಕಪ್ಪಹಾರಮೇವ ಕತ್ವಾ ಉದುಮ್ಬರರುಕ್ಖಂ ಪಾತೇಸಿ। ಪರಿವಾರೇತ್ವಾ ಠಿತಸೂಕರಾ ಕೂಟಜಟಿಲಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಅಟ್ಠಿತೋ ಖಾದಿತ್ವಾ ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರಂ ಉದುಮ್ಬರಖನ್ಧೇಯೇವ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕೂಟಜಟಿಲಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗಸಙ್ಖೇನ ಉದಕಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಕರಿಂಸು, ಏಕಞ್ಚ ತರುಣಸೂಕರಿಂ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಅಕಂಸು। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕಿರ ಯಾವಜ್ಜತನಾ ರಾಜಾನೋ ಉದುಮ್ಬರಭದ್ದಪೀಠೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ತೀಹಿ ಸಙ್ಖೇಹಿ ಅಭಿಸಿಞ್ಚನ್ತಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ವನಸಣ್ಡೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತಂ ಅಚ್ಛರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವಿಟಪನ್ತರೇ ಸೂಕರಾನಂ ಅಭಿಮುಖಾ ಹುತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೯. "ನಮತ್ಥು ಸಙ್ಘಾನ ಸಮಾಗತಾನಂ, ದಿಸ್ವಾ ಸಯಂ ಸಖ್ಯ ವದಾಮಿ ಅಬ್ಭುತಂ।
ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಮಿಗಾ ಯತ್ಥ ಜಿನಿಂಸು ದಾಠಿನೋ, ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ದಾಠಬಲೇಸು ಮುಚ್ಚರೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಮತ್ಥು ಸಞ್ಞಾನನ್ತಿ** ಅಯಂ ಮಮ ನಮಕ್ಕಾರೋ ಸಮಾಗತಾನಂ ಸೂಕರಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥು। **ದಿಸ್ವಾ ಸಯಂ ಸಖ್ಯ ವದಾಮಿ ಅಬ್ಭುತನ್ತಿ** ಇದಂ ಪುಬ್ಬೇ ಅಭೂತಪುಬ್ಬಂ ಅಬ್ಭುತಂ ಸಖ್ಯಂ ಮಿತ್ತಭಾವಂ ಸಯಂ ದಿಸ್ವಾ ವದಾಮಿ। **ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಮಿಗಾ ಯತ್ಥ ಜಿನಿಂಸು ದಾಠಿನೋತಿ** ಯತ್ರ ಹಿ ನಾಮ ದಾಠಿನೋ ಸೂಕರಮಿಗಾ ಬ್ಯಗ್ಘಂ ಜಿನಿಂಸು, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ದಾಠಬಲೇಸು ಮುಚ್ಚರೇತಿ** ಯಾ ಸಾ ದಾಠಬಲೇಸು ಸೂಕರೇಸು ಸಾಮಗ್ಗೀ ಏಕಜ್ಝಾಸಯತಾ, ತಾಯ ತೇಸು ಸಾಮಗ್ಗಿಯಾ ತೇ ದಾಠಬಲಾ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಮರಣಭಯಾ ಮುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಧನುಗ್ಗಹತಿಸ್ಸೋ ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರೋ ಅಹೋಸಿ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ವಡ್ಢಕೀಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೮೪] ೪. ಸಿರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಯಂ ಉಸ್ಸುಕಾ ಸಙ್ಘರನ್ತೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸಿರಿಚೋರಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜಾತಕೇ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ **ಖದಿರಙ್ಗಾರಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೪೦) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ಇಧಾಪಿ ಪನ ಸಾ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಘರೇ ಚತುತ್ಥೇ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ವಸನಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿದೇವತಾ ದಣ್ಡಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತೀ ಚತುಪಣ್ಣಾಸಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ ಆಹರಿತ್ವಾ ಕೋಟ್ಠೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಹಾಯಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆದಾಯ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ನೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಸಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಯಸೋ ಯಥಾಪೋರಾಣೋವ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕೋ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಸಿರಿಲಕ್ಖಣಞ್ಞೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ – "ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ದುಗ್ಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಇಸ್ಸರೋ ಜಾತೋ, ಯಂನೂನಾಹಂ ತಂ ದಟ್ಠುಕಾಮೋ ವಿಯ ಗತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಘರತೋ ಸಿರಿಂ ಥೇನೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಘರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತೇನ ಕತಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನೋ ಸಾರಣೀಯಕಥಾಯ ವತ್ತಮಾನಾಯ "ಕಿಮತ್ಥಂ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಸಿರೀ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ"ತಿ ಓಲೋಕೇಸಿ। ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಚ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಧೋತಸಙ್ಖಪಟಿಭಾಗೋ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಸುವಣ್ಣಪಞ್ಜರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಠಪಿತೋ ಅತ್ಥಿ, ತಸ್ಸ ಚೂಳಾಯ ಸಿರೀ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ ಸಿರಿಯಾ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಹ – "ಅಹಂ, ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಪಞ್ಚಸತೇ ಮಾಣವೇ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಮಿ, ಅಕಾಲರವಿಂ ಏಕಂ ಕುಕ್ಕುಟಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ತೇ ಚ ಮಯಞ್ಚ ಕಿಲಮಾಮ, ಅಯಞ್ಚ ಕಿರ ಕುಕ್ಕುಟೋ ಕಾಲರವೀ, ಇಮಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಆಗತೋಮ್ಹಿ, ದೇಹಿ ಮೇ ಏತಂ ಕುಕ್ಕುಟ"ನ್ತಿ। "ಗಣ್ಹ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದೇಮಿ ತೇ ಕುಕ್ಕುಟ"ನ್ತಿ। "ದೇಮೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸಿರೀ ತಸ್ಸ ಚೂಳತೋ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಠಪಿತೇ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಿರಿಯಾ ಮಣಿಮ್ಹಿ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಮಣಿಮ್ಪಿ ಯಾಚಿ। "ಮಣಿಮ್ಪಿ ದೇಮೀ"ತಿ ವುತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸಿರೀ ಮಣಿತೋ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಠಪಿತಆರಕ್ಖಯಟ್ಠಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಿರಿಯಾ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಯಾಚಿ। "ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಾಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಕ್ಖಣೇಯೇವ ಸಿರೀ ಯಟ್ಠಿತೋ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣದೇವಿಯಾ ನಾಮ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಸೀಸೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ। ಸಿರಿಚೋರಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಭಣ್ಡಂ ಏತಂ, ಯಾಚಿತುಮ್ಪಿ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿಂ ಏತದವೋಚ – "ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿ, ಅಹಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಗೇಹೇ 'ಸಿರಿಂ ಥೇನೇತ್ವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಗಚ್ಛಿಂ, ಸಿರೀ ಪನ ತೇ ಕುಕ್ಕುಟಸ್ಸ ಚೂಳಾಯಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಮಮ ದಿನ್ನೇ ತತೋ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಮಣಿಮ್ಹಿ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಮಣಿಮ್ಹಿ ದಿನ್ನೇ ಆರಕ್ಖಯಟ್ಠಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಆರಕ್ಖಯಟ್ಠಿಯಾ ದಿನ್ನಾಯ ತತೋ ಅಪಗನ್ತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣದೇವಿಯಾ ಸೀಸೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, 'ಇದಂ ಖೋ ಪನ ಅವಿಸ್ಸಜ್ಜಿಯಭಣ್ಡ'ನ್ತಿ ಇಮಮ್ಪಿ ಮೇ ನ ಗಹಿತಂ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತವ ಸಿರಿಂ ಥೇನೇತುಂ, ತವ ಸನ್ತಕಂ ತವೇವ ಹೋತೂ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ "ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಸತ್ಥು ಕಥೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಸಬ್ಬಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ

ತಂ ಸುತ್ವಾ "ನ ಖೋ, ಗಹಪತಿ, ಇದಾನೇವ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಿರೀ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞೇಹಿ ಉಪ್ಪಾದಿತಸಿರೀ ಪನ ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂಯೇವ ಪಾದಮೂಲಂ ಗತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಸಿರಟ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಕಾಲಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರಮಾನೋ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಆಚಾರವಿಹಾರೇ ಪಸನ್ನೋ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಸಾಪೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಏಕೋ ಕಟ್ಠಹಾರಕೋ ಅರಞ್ಞತೋ ದಾರೂನಿ ಆಹರನ್ತೋ ವೇಲಾಯ ನಗರದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಸಾಯಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ದೇವಕುಲೇ ದಾರುಕಲಾಪಂ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಕತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ, ದೇವಕುಲೇ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾ ಬಹೂ ಕುಕ್ಕುಟಾ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖೇ ಸಯಿಂಸು। ತೇಸು ಉಪರಿಸಯಿತಕುಕ್ಕುಟೋ ಪಚ್ಚೂಸಕಾಲೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತೇನ್ತೋ ಹೇಟ್ಠಾಸಯಿತಕುಕ್ಕುಟಸ್ಸ ಸರೀರೇ ಪಾತೇಸಿ। "ಕೇನ ಮೇ ಸರೀರೇ ವಚ್ಚಂ ಪಾತಿತ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಮಯಾ"ತಿ ಆಹ। "ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಪಾತೇಸಿ। ತತೋ ಉಭೋಪಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕುದ್ಧಾ "ಕಿಂ ತೇ ಬಲಂ, ಕಿಂ ತೇ ಬಲ"ನ್ತಿ ಕಲಹಂ ಕರಿಂಸು। ಅಥ ಹೇಟ್ಠಾಸಯಿತಕುಕ್ಕುಟೋ ಆಹ - "ಮಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಅಙ್ಗಾರೇ ಪಕ್ಕಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತೋ ಪಾತೋವ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ಲಭತೀ"ತಿ। ಉಪರಿಸಯಿತಕುಕ್ಕುಟೋ ಆಹ - "ಅಮ್ಭೋ, ಮಾ ತ್ವಂ ಏತ್ತಕೇನ ಗಜ್ಜಿ, ಮಮ ಥೂಲಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತೋ ರಾಜಾ ಹೋತಿ, ಬಹಿಮಂಸಂ ಖಾದನ್ತೋ ಪುರಿಸೋ ಚೇ, ಸೇನಾಪತಿಟ್ಠಾನಂ, ಇತ್ಥೀ ಚೇ, ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭತಿ। ಅಟ್ಠಿಮಂಸಂ ಪನ ಮೇ ಖಾದನ್ತೋ ಗಿಹೀ ಚೇ, ಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕಟ್ಠಾನಂ, ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚೇ, ರಾಜಕುಲೂಪಕಭಾವಂ ಲಭತೀ"ತಿ।

ಕಟ್ಠಹಾರಕೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ರಜ್ಜೇ ಪತ್ತೇ ಸಹಸ್ಸೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಸಣಿಕಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಪರಿಸಯಿತಕುಕ್ಕುಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಾರೇತ್ವಾ ಉಚ್ಛಙ್ಗೇ ಕತ್ವಾ "ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿವಟದ್ವಾರೇನೇವ ನಗರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಕುಕ್ಕುಟಂ ನಿತ್ತಚಂ ಕತ್ವಾ ಉದರಂ ಸೋಧೇತ್ವಾ "ಇದಂ ಕುಕ್ಕುಟಮಂಸಂ ಸಾಧುಕಂ ಸಮ್ಪಾದೇಹೀ"ತಿ ಪಜಾಪತಿಯಾ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಕುಕ್ಕುಟಮಂಸಞ್ಚ ಭತ್ತಞ್ಚ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಭುಞ್ಜ, ಸಾಮೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಉಪನಾಮೇಸಿ। "ಭದ್ದೇ, ಏತಂ ಮಂಸಂ ಮಹಾನುಭಾವಂ, ಏತಂ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಹಂ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ, ತ್ವಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ತಂ ಭತ್ತಞ್ಚ ಮಂಸಞ್ಚ ಆದಾಯ ಗಙ್ಗಾತೀರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಭತ್ತಭಾಜನಂ ತೀರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ನ್ಹಾನತ್ಥಾಯ ಓತರಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ವಾತೇನ ಖುಭಿತಂ ಉದಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಭಾಜನಂ ಆದಾಯ ಅಗಮಾಸಿ। ತಂ ನದೀಸೋತೇನ ವುಯ್ಹಮಾನಂ ಹೇಟ್ಠಾನದಿಯಂ ಹತ್ಥಿಂ ನ್ಹಾಪೇನ್ತೋ ಏಕೋ ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಮಹಾಮತ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ವಿವರಾಪೇತ್ವಾ "ಕಿಮೇತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಭತ್ತಞ್ಚೇವ ಕುಕ್ಕುಟಮಂಸಞ್ಚ ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತಂ ಪಿದಹಾಪೇತ್ವಾ ಲಞ್ಛಾಪೇತ್ವಾ "ಯಾವ ಮಯಂ ಆಗಚ್ಛಾಮ, ತಾವಿಮಂ ಭತ್ತಂ ಮಾ ವಿವರಾ"ತಿ ಭರಿಯಾಯ ಪೇಸೇಸಿ। ಸೋಪಿ ಖೋ ಕಟ್ಠಹಾರಕೋ ಮುಖತೋ ಪವಿಟ್ಠೇನ ವಾಲುಕೋದಕೇನ ಉದ್ಧುಮಾತಉದರೋ ಪಲಾಯಿ।

ಅಥೇಕೋ ತಸ್ಸ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಸ್ಸ ಕುಲೂಪಕೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಕತಾಪಸೋ "ಮಯ್ಹಂ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹತ್ಥಿಟ್ಠಾನಂ ನ ವಿಜಹತಿ, ಕದಾ ನು ಖೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ತಂ ಪುರಿಸಂ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಞತ್ವಾ ಪುರೇತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಸ್ಸ ನಿವೇಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ತಂ ಭತ್ತಭಾಜನಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ "ತಾಪಸಂ ಮಂಸೋದನೇನ ಪರಿವಿಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತಾಪಸೋ ಭತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಮಂಸೇ ದೀಯಮಾನೇ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ಮಂಸಂ ಅಹಂ ವಿಚಾರೇಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ವಿಚಾರೇಥ , ಭನ್ತೇ"ತಿ ವುತ್ತೇ ಥೂಲಮಂಸಾದೀನಿ ಏಕೇಕಂ ಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಥೂಲಮಂಸಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ, ಬಹಿಮಂಸಂ ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾಯ, ಅಟ್ಠಿಮಂಸಂ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಸೋ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಗಚ್ಛನ್ತೋ "ತ್ವಂ ಇತೋ ತತಿಯದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ

ಪಕ್ಕಾಮಿ। ತತಿಯದಿವಸೇ ಏಕೋ ಸಾಮನ್ತರಾಜಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ಬಾರಾಣಸಿರಾಜಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಂ ರಾಜವೇಸಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ "ಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಯುಜ್ಝಾ"ತಿ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಸೇನಾಯ ವಿಚಾರೇನ್ತೋ ಏಕೇನ ಮಹಾವೇಗೇನ ಸರೇನ ವಿದ್ಧೋ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಮರಿ। ತಸ್ಸ ಮತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಹತ್ಥಾಚರಿಯೋ ಬಹೂ ಕಹಾಪಣೇ ನೀಹರಾಪೇತ್ವಾ "ಧನತ್ಥಿಕಾ ಪುರತೋ ಹುತ್ವಾ ಯುಜ್ಝನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ। ಬಲಕಾಯೋ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಸಾಮನ್ತರಾಜಾನಂ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಅಮಚ್ಚಾ ರಞ್ಞೋ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ "ಕಂ ರಾಜಾನಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಮನ್ತಯಮಾನಾ "ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಜೀವಮಾನೋ ಅತ್ತನೋ ವೇಸಂ ಹತ್ಥಾಚರಿಯಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ಅಯಮೇವ ಯುದ್ಧಂ ಕತ್ವಾ ರಜ್ಜಂ ಗಣ್ಹಿ, ಏತಸ್ಸೇವ ರಜ್ಜಂ ದಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ತಂ ರಜ್ಜೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿಂಸು, ಭರಿಯಮ್ಪಿಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಂ ಅಕಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ರಾಜಕುಲೂಪಕೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೦೦."ಯಂ ಉಸ್ಸುಕಾ ಸಙ್ಘರನ್ತಿ, ಅಲಕ್ಖಿಕಾ ಬಹುಂ ಧನಂ।
ಸಿಪ್ಪವನ್ತೋ ಅಸಿಪ್ಪಾ ಚ, ಲಕ್ಖಿವಾ ತಾನಿ ಭುಞ್ಜತಿ॥

೧೦೧."ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕತಪುಞ್ಞಸ್ಸ, ಅತಿಚ್ಚಞ್ಞೇವ ಪಾಣಿನೋ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಬಹೂ ಭೋಗಾ, ಅಪ್ಪನಾಯತನೇಸುಪೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಯಂ ಉಸ್ಸುಕಾ**ತಿ ಯಂ ಧನಸಙ್ಘರಣೇ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಮಾಪನ್ನಾ ಛನ್ದಜಾತಾ ಕಿಚ್ಛೇನ ಬಹುಂ ಧನಂ ಸಙ್ಘರನ್ತಿ।"ಯೇ ಉಸ್ಸುಕಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಯೇ ಪುರಿಸಾ ಧನಸಂಹರಣೇ ಉಸ್ಸುಕಾ ಹತ್ಥಿಸಿಪ್ಪಾದಿವಸೇನ ಸಿಪ್ಪವನ್ತೋ ಅಸಿಪ್ಪಾ ಚ ಅನ್ತಮಸೋ ವೇತನೇನ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಬಹುಂ ಧನಂ ಸಙ್ಘರನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲಕ್ಖಿವಾ ತಾನಿ ಭುಞ್ಜತೀ**ತಿ ತಾನಿ "ಬಹುಂ ಧನ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಾನಿ ಧನಾನಿ ಪುಞ್ಞವಾ ಪುರಿಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಮ್ಮಂ ಅಕತ್ವಾಪಿ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ।

ಅತಿಚ್ಚಞ್ಞೇವ ಪಾಣಿನೋತಿ ಅತಿಚ್ಚ ಅಞ್ಞೇ ಏವ ಪಾಣಿನೋ। ಏವ-ಕಾರೋ ಪುರಿಮಪದೇನ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ, ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ಕತಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಅಞ್ಞೇ ಅಕತಪುಞ್ಞೇ ಸತ್ತೇ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಪ್ಪನಾಯತನೇಸುಪೀ**ತಿ ಅಪಿ ಅನಾಯತನೇಸುಪಿ ಅರತನಾಕರೇಸು ರತನಾನಿ ಅಸುವಣ್ಣಾಯತನಾದೀಸು ಸುವಣ್ಣಾದೀನಿ ಅಹತ್ಥಾಯತನಾದೀಸು ಹತ್ಥಿಆದಯೋತಿ ಸವಿಞ್ಞಾಣಕಅವಿಞ್ಞಾಣಕಾ ಬಹೂ ಭೋಗಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ । ತತ್ಥ ಮುತ್ತಾಮಣಿಆದೀನಂ ಅನಾಕರೇ ಉಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ದುಟ್ಠಗಾಮಣಿಅಭಯಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ವತ್ಥು ಕಥೇತಬ್ಬಂ।

ಸತ್ಥಾ ಪನ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ವತ್ವಾ "ಗಹಪತಿ, ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಪುಞ್ಞಸದಿಸಂ ಅಞ್ಞಂ ಆಯತನಂ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಞ್ಹಿ ಅನಾಕರೇಸು ರತನಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ -

"ಏಸ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಸಬ್ಬಕಾಮದದೋ ನಿಧಿ।
ಯಂ ಯದೇವಾಭಿಪತ್ಥೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬಮೇತೇನ ಲಬ್ಭತಿ॥

"ಸುವಣ್ಣತಾ ಸುಸರತಾ, ಸುಸಣ್ಠಾನಾ ಸುರೂಪತಾ।
ಆಧಿಪಚ್ಚಪರಿವಾರೋ, ಸಬ್ಬಮೇತೇನ ಲಬ್ಭತಿ॥

"ಪದೇಸರಜ್ಜಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸುಖಂ ಪಿಯಂ।
ದೇವರಜ್ಜಮ್ಪಿ ದಿಬ್ಬೇಸು, ಸಬ್ಬಮೇತೇನ ಲಬ್ಭತಿ॥

“ಮಾನುಸ್ಸಿಕಾ ಚ ಸಮ್ಪತ್ತಿ, ದೇವಲೋಕೇ ಚ ಯಾ ರತಿ।
ಯಾ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಸಬ್ಬಮೇತೇನ ಲಬ್ಭತಿ॥

“ಮಿತ್ತಸಮ್ಪದಮಾಗಮ್ಮ, ಯೋನಿಸೋವ ಪಯುಞ್ಜತೋ।
ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿವಸೀಭಾವೋ, ಸಬ್ಬಮೇತೇನ ಲಬ್ಭತಿ॥

“ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಚ, ಯಾ ಚ ಸಾವಕಪಾರಮೀ।
ಪಚ್ಚೇಕಬೋಧಿ ಬುದ್ಧಭೂಮಿ, ಸಬ್ಬಮೇತೇನ ಲಬ್ಭತಿ॥

“ಏವಂ ಮಹತ್ಥಿಕಾ ಏಸಾ, ಯದಿದಂ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪದಾ।
ತಸ್ಮಾ ಧೀರಾ ಪಸಂಸನ್ತಿ, ಪಣ್ಡಿತಾ ಕತಪುಞ್ಞತ”ನ್ತಿ॥ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೮.೧೦-೧೬)।

ಇದಾನಿ ಯೇಸು ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಸಿರೀ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ತಾನಿ ರತನಾನಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಕುಕ್ಕುಟೋ”**ತಿಆದಿಮಾಹ।

೧೦೨“ಕುಕ್ಕುಟೋ ಮಣಯೋ ದಣ್ಡೋ, ಥಿಯೋ ಚ ಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣಾ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಪಾಪಸ್ಸ, ಕತಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಜನ್ತುನೋ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಣ್ಡೋ**ತಿ ಆರಕ್ಖಯಟ್ಠಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, **ಥಿಯೋ**ತಿ ಸೇಟ್ಠಿಭರಿಯಂ ಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣದೇವಿಂ। ಸೇಸಮೇತ್ಥ ಉತ್ತಾನಮೇವ। ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – “ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಕುಲೂಪಕತಾಪಸೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಿರಿಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೮೫] ೫. ಮಣಿಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ದರಿಯಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸುನ್ದರೀಮಾರಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಭಗವಾ ಸಕ್ಕತೋ ಹೋತಿ ಗರುಕತೋತಿ ವತ್ಥು **ಉದಾನೇ** (ಉದಾ॰ ೩೮) ಆಗತಮೇವ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ – ಭಗವತೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಹಾನದೀನಂ ಮಹೋಘಸದಿಸೇ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಸೂರಿಯುಗ್ಗಮನಕಾಲೇ ಖಜ್ಜೋಪನಕಾ ವಿಯ ನಿಪ್ಪಭಾ ಹುತ್ವಾ ಏಕತೋ ಸನ್ನಿಪತಿತ್ವಾ ಮನ್ತಯಿಂಸು – “ಮಯಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಉಪ್ಪನ್ನಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಾ, ನ ಕೋಚಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅತ್ಥಿಭಾವಮ್ಪಿ ಜಾನಾತಿ, ಕೇನ ನು ಖೋ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಧಾಪೇಯ್ಯಾಮಾ”ತಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಏತದಹೋಸಿ – “ಸುನ್ದರಿಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಕ್ಕುಣಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

ತೇ ಏಕದಿವಸಂ ಸುನ್ದರಿಂ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ನಾಲಪಿಂಸು। ಸಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಸಲ್ಲಪನ್ತೀಪಿ ಪಟಿವಚನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ “ಅಪಿ ನು, ಅಯ್ಯಾ, ತುಮ್ಹೇ ಕೇನಚಿ ವಿಹೇಠಿತಾತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಕಿಂ, ಭಗಿನಿ, ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅಮ್ಹೇ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ಕತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಂ ನ ಪಸ್ಸಸೀ”ತಿ। ಸಾ ಏವಮಾಹ – “ಮಯಾ ಏತ್ಥ ಕಿಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ”ತಿ? ತ್ವಂ ಖೋಸಿ, ಭಗಿನಿ, ಅಭಿರೂಪಾ ಸೋಭಗ್ಗಪ್ಪತ್ತಾ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅಯಸಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಂ ತವ ಕಥಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಹತಲಾಭಸಕ್ಕಾರಂ ಕರೋಹೀ”ತಿ? ಸಾ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತಾ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಕಪ್ಪೂರಕಟುಕಫಲಾದೀನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾಯಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸತ್ಥು ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಸನಕಾಲೇ ಜೇತವನಾಭಿಮುಖೀ ಗಚ್ಛತಿ। “ಕಹಂ ಗಚ್ಛಸೀ”ತಿ ಚ ಪುಟ್ಠಾ “ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ, ಅಹಞ್ಹಿ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ

ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ತಿತ್ಥಿಯಾರಾಮೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪಾತೋವ ಜೇತವನಮಗ್ಗಂ ಓತರಿತ್ವಾ ನಗರಾಭಿಮುಖೀ ಗಚ್ಛತಿ। "ಕಿಂ, ಸುನ್ದರಿ, ಕಹಂ ಗತಾಸೀ"ತಿ ಚ ಪುಟ್ಠಾ "ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಗನ್ಧಕುಟಿಯಂ ವಸಿತ್ವಾ ತಂ ಕಿಲೇಸರತಿಯಾ ರಮಾಪೇತ್ವಾ ಆಗತಾಮ್ಹೀ"ತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ಧುತ್ತಾನಂ ಕಹಾಪಣೇ ದತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ ಸುನ್ದರಿಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಗನ್ಧಕುಟಿಯಾ ಸಮೀಪೇ ಮಾಲಾಕಚವರನ್ತರೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಏಥಾ"ತಿ ವದಿಂಸು, ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ತತೋ ತಿತ್ಥಿಯಾ "ಸುನ್ದರಿಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಕೋಲಾಹಲಂ ಕತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇತ್ವಾ "ಕಹಂ ವೋ ಆಸಙ್ಕಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ "ಇಮೇಸು ದಿವಸೇಸು ಜೇತವನೇ ವಸತಿ, ತತ್ರಸ್ಸಾ ಪವತ್ತಿಂ ನ ಜಾನಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಥ, ನಂ ವಿಚಿನಥಾ"ತಿ ರಞ್ಞಾ ಅನುಞ್ಞಾತಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಿಚಿನನ್ತಾ ಮಾಲಾಕಚವರನ್ತರೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಞ್ಚಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ "ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸಾವಕಾ 'ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಪಾಪಕಮ್ಮಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಸುನ್ದರಿಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಾಲಾಕಚವರನ್ತರೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿಂಸೂ"ತಿ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ, ರಾಜಾ "ತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛಥ, ನಗರಂ ಆಹಿಣ್ಡಥಾ"ತಿ ಆಹ। ತೇ ನಗರವೀಥೀಸು "ಪಸ್ಸಥ ಸಮಣಾನಂ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾನಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವಿರವಿತ್ವಾ ಪುನ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನದ್ವಾರಂ ಅಗಮಂಸು।

ರಾಜಾ ಸುನ್ದರಿಯಾ ಸರೀರಂ ಆಮಕಸುಸಾನೇ ಅಟ್ಟಕಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಾಪೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಅರಿಯಸಾವಕೇ ಸೇಸಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ "ಪಸ್ಸಥ ಸಮಣಾನಂ ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಯಾನಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರೇ ಚ ಬಹಿನಗರೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತಾ ಪರಿಭಾಸನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸತ್ಥಾ "ತೇನ ಹಿ ತುಮ್ಹೇಪಿ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಏವಂ ಪಟಿಚೋದೇಥಾ"ತಿ –

"ಅಭೂತವಾದೀ ನಿರಯಂ ಉಪೇತಿ, ಯೋ ವಾಪಿ ಕತ್ವಾ ನ ಕರೋಮಿ ಚಾಹ।
ಉಭೋಪಿ ತೇ ಪೇಚ್ಚ ಸಮಾ ಭವನ್ತಿ, ನಿಹೀನಕಮ್ಮಾ ಮನುಜಾ ಪರತ್ಥಾ"ತಿ॥ (ಉದಾ॰ ೩೮) –

ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ।

ರಾಜಾ "ಸುನ್ದರಿಯಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಮಾರಿತಭಾವಂ ಜಾನಾಥಾ"ತಿ ಪುರಿಸೇ ಪೇಸೇಸಿ। ತೇಪಿ ಖೋ ಧುತ್ತಾ ತೇಹಿ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಕಲಹಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತತ್ಥೇಕೋ ಏವಮಾಹ – "ತ್ವಂ ಸುನ್ದರಿಂ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಮಾರೇತ್ವಾ ಮಾಲಾಕಚವರನ್ತರೇ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತತೋ ಲದ್ಧಕಹಾಪಣೇಹಿ ಸುರಂ ಪಿವಸಿ, ಹೋತು ಹೋತೂ"ತಿ। ರಾಜಪುರಿಸಾ ತೇ ಧುತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಅಥ ತೇ ರಾಜಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಾರಿತಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಆಮ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕೇಹಿ ಮಾರಾಪಿತಾ"ತಿ? "ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯೇಹಿ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಿತ್ಥಿಯೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಸುನ್ದರಿಂ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ "ಗಚ್ಛಥ ತುಮ್ಹೇ, ಏವಂ ವದನ್ತಾ ನಗರಂ ಆಹಿಣ್ಡಥ 'ಅಯಂ ಸುನ್ದರೀ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಆರೋಪೇತುಕಾಮೇಹಿ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಮಾರಾಪಿತಾ, ನೇವ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ, ನ ಗೋತಮಸಾವಕಾನಂ ದೋಸೋ ಅತ್ಥಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ದೋಸೋ'"ತಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ಬಾಲಮಹಾಜನೋ ತದಾ ಸದ್ದಹಿ, ತಿತ್ಥಿಯಾಪಿ ಪುರಿಸವಧದಣ್ಡೇನ ಪಲಿಬುದ್ಧಾ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬುದ್ಧಾನಂ ಮಹನ್ತತರೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ತಿತ್ಥಿಯಾ 'ಬುದ್ಧಾನಂ ಕಾಳಕಭಾವಂ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ಸಯಂ ಕಾಳಕಾ ಜಾತಾ, ಬುದ್ಧಾನಂ ಪನ ಮಹನ್ತತರೋ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉದಪಾದೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಕ್ಕಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತುಂ, ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಭಾವಕರಣಂ ನಾಮ ಜಾತಿಮಣಿನೋ ಕಿಲಿಟ್ಠಭಾವಕರಣಸದಿಸಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಜಾತಿಮಣಿಂ 'ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಾ'ತಿ ವಾಯಮನ್ತಾಪಿ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು ಕಿಲಿಟ್ಠಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ತಿಸ್ಸೋ ಪಬ್ಬತರಾಜಿಯೋ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾಪಸೋ ಹುತ್ವಾ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯಂ ವಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಅವಿದೂರೇ ಮಣಿಗುಹಾ ಅಹೋಸಿ, ತತ್ಥ ತಿಂಸಮತ್ತಾ ಸೂಕರಾ ವಸನ್ತಿ, ಗುಹಾಯ ಅವಿದೂರೇ ಏಕೋ ಸೀಹೋ ಚರತಿ, ತಸ್ಸ ಮಣಿಮ್ಹಿ ಛಾಯಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। ಸೂಕರಾ ಸೀಹಚ್ಛಾಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಭೀತಾ ಉತ್ರಸ್ತಾ ಅಪ್ಪಮಂಸಲೋಹಿತಾ ಅಹೇಸುಂ। ತೇ "ಇಮಸ್ಸ ಮಣಿನೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನತ್ತಾ ಅಯಂ ಛಾಯಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಇಮಂ ಮಣಿಂ ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ವಿವಣ್ಣಂ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಏಕಂ ಸರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಲಲೇ ಪವಟ್ಟೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಮಣಿಂ ಘಂಸನ್ತಿ। ಸೋ ಸೂಕರಲೋಮೇಹಿ ಘಂಸಿಯಮಾನೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನತರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೂಕರಾ ಉಪಾಯಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತಾ "ಇಮಸ್ಸ ಮಣಿನೋ ವಿವಣ್ಣಕರಣೂಪಾಯಂ ತಾಪಸಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಬೋಧಿಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಉದಾಹರಿಂಸು -

೧೦೩.
"ದರಿಯಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ, ತಿಂಸಮತ್ತಾ ವಸಾಮಸೇ।
ಹಞ್ಞಾಮ ಮಣಿನೋ ಆಭಂ, ಇತಿ ನೋ ಮನ್ತರಂ ಅಹು॥

೧೦೪.
"ಯಾವತಾ ಮಣಿಂ ಘಂಸಾಮ, ಭಿಯ್ಯೋ ವೋದಾಯತೇ ಮಣಿ।
ಇದಞ್ಚದಾನಿ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಕಿಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಇಧ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದರಿಯಾ**ತಿ ಮಣಿಗುಹಾಯಂ। **ವಸಾಮಸೇ**ತಿ ವಸಾಮ। **ಹಞ್ಞಾಮಾ**ತಿ ಹನಿಸ್ಸಾಮ, ಮಯಮ್ಪಿ ವಿವಣ್ಣಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ। **ಇದಞ್ಚದಾನಿ ಪುಚ್ಛಾಮಾ**ತಿ ಇದಾನಿ ಮಯಂ "ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಅಯಂ ಮಣಿ ಕಿಲಿಸ್ಸಮಾನೋ ವೋದಾಯತೇ"ತಿ ಇದಂ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ। **"ಕಿಂ ಕಿಚ್ಚಂ 'ಇಧ ಮಞ್ಞಸೀ'**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕಿನ್ತಿ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ।

ಅಥ ನೇಸಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೫.
"ಅಯಂ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ, ಅಕಾಚೋ ವಿಮಲೋ ಸುಭೋ।
ನಾಸ್ಸ ಸಕ್ಕಾ ಸಿರಿಂ ಹನ್ತುಂ, ಅಪಕ್ಕಮಥ ಸೂಕರಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಕಾಚೋ**ತಿ ಅಕಕ್ಕಸೋ। **ಸುಭೋ**ತಿ ಸೋಭನೋ। **ಸಿರಿ**ನ್ತಿ ಪಭಂ। **ಅಪಕ್ಕಮಥಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಮಣಿಸ್ಸ ಪಭಾ ನಾಸೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಇಮಂ ಮಣಿಗುಹಂ ಪಹಾಯ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಚ್ಛಥಾತಿ।

ತೇ ತಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಝಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ತಾಪಸೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಣಿಸೂಕರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೨೮೬] ೬. ಸಾಲೂಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಮಾ ಸಾಲೂಕಸ್ಸ ಪಿಹಯೀತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತಂ **ಚೂಳನಾರದಕಸ್ಸಪಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೩.೪೦ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಂ ಪನ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸತ್ಥಾ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತೋಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಕೋ ತಂ ಉಕ್ಕಣ್ಠಾಪೇತೀ"ತಿ? "ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ

“ಏಸಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಅನತ್ಥಕಾರಿಕಾ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ತ್ವಂ ಏತಿಸ್ಸಾ ವಿವಾಹತ್ಥಾಯ ಆಗತಪರಿಸಾಯ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೋ ಅಹೋಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಮಹಾಲೋಹಿತಗೋಣೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಪನಸ್ಸ ಚೂಳಲೋಹಿತೋ ನಾಮ। ಉಭೋಪಿ ಗೋಣಾ ಗಾಮಕೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಏಕಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಅಞ್ಞಕುಲಂ ವಾರೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಕುಲಂ “ವಿವಾಹಕಾಲೇ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಸಾಲೂಕಂ ನಾಮ ಸೂಕರಂ ಯಾಗುಭತ್ತೇನ ಪಟಿಜಗ್ಗಿ, ಸೋ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ಸಯತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಚೂಳಲೋಹಿತೋ ಭಾತರಂ ಆಹ - “ಭಾತಿಕ, ಮಯಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋಮ, ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಂ ಕುಲಂ ಜೀವತಿ, ಅಥ ಚ ಪನಿಮೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಿಣಪಲಾಲಮತ್ತಂ ದೇನ್ತಿ, ಇಮಂ ಸೂಕರಂ ಯಾಗುಭತ್ತೇನ ಪೋಸೇನ್ತಿ, ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚೇ ಸಯಾಪೇನ್ತಿ, ಕಿಂ ನಾಮೇಸ ಏತೇಸಂ ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಮಹಾಲೋಹಿತೋ “ತಾತ, ಮಾ ತ್ವಂ ಏತಸ್ಸ ಯಾಗುಭತ್ತಂ ಪತ್ಥಯ, ಏತಿಸ್ಸಾ ಕುಮಾರಿಕಾಯ ವಿವಾಹದಿವಸೇ ಏತಂ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಂ ಕಾತುಕಾಮಾ ಏತೇ ಮಂಸಸ್ಸ ಥೂಲಭಾವಕರಣತ್ಥಂ ಪೋಸೇನ್ತಿ, ಕತಿಪಾಹಚ್ಚಯೇನ ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಸಿ ಹೇಟ್ಠಾಮಞ್ಚತೋ ನಿಕ್ಖಮೇತ್ವಾ ವಧಿತ್ವಾ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡಿಕಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಆಗನ್ತುಕಭತ್ತಂ ಕರಿಯಮಾನ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪುರಿಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ -

೧೦೬.“ಮಾ ಸಾಲೂಕಸ್ಸ ಪಿಹಯಿ, ಆತುರನ್ನಾನಿ ಭುಞ್ಜತಿ।
ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ ಭುಸಂ ಖಾದ, ಏತಂ ದೀಘಾಯುಲಕ್ಖಣಂ॥

೧೦೭.“ಇದಾನಿ ಸೋ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ, ಅತಿಥೀ ಯುತ್ತಸೇವಕೋ।
ಅಥ ದಕ್ಖಸಿ ಸಾಲೂಕಂ, ಸಯನ್ತಂ ಮುಸಲುತ್ತರ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ತಾತ, ತ್ವಂ ಮಾ ಸಾಲೂಕಸೂಕರಭಾವಂ ಪತ್ಥಯಿ, ಅಯಞ್ಹಿ **ಆತುರನ್ನಾನಿ** ಮರಣಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜತಿ, ಯಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಮರಣಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಪನ **ಅಪ್ಪೋಸ್ಸುಕ್ಕೋ** ನಿರಾಲಯೋ ಹುತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಇಮಂ ಪಲಾಲಮಿಸ್ಸಕಂ ಭುಸಂ ಖಾದ, ಏತಂ ದೀಘಾಯುಭಾವಸ್ಸ **ಲಕ್ಖಣಂ** ಸಞ್ಜಾನನನಿಮಿತ್ತಂ। ಇದಾನಿ ಕತಿಪಾಹಸ್ಸೇವ ಸೋ ವೇವಾಹಿಕಪುರಿಸೋ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಸಾಯ ಯುತ್ತೋ ಯುತ್ತಸೇವಕೋ ಇಧ ಅತಿಥಿ ಹುತ್ವಾ ಆಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಥೇತಂ ಸಾಲೂಕಂ ಮುಸಲಸದಿಸೇನ ಉತ್ತರೋಟ್ಠೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಮುಸಲುತ್ತರಂ** ಮಾರಿತಂ ಸಯನ್ತಂ ದಕ್ಖಸೀತಿ।

ತತೋ ಕತಿಪಾಹಸ್ಸೇವ ವೇವಾಹಿಕೇಸು ಆಗತೇಸು ಸಾಲೂಕಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಭಙ್ಗಮಕಂಸು। ಉಭೋ ಗೋಣಾ ತಂ ತಸ್ಸ ವಿಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭುಸಮೇವ ವರ”ನ್ತಿ ಚಿನ್ತಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಹುತ್ವಾ ತದತ್ಥಜೋತಿಕಂ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೮.“ವಿಕನ್ತಂ ಸೂಕರಂ ದಿಸ್ವಾ, ಸಯನ್ತಂ ಮುಸಲುತ್ತರಂ।
ಜರಗ್ಗವಾ ವಿಚಿನ್ತೇಸುಂ, ವರಮ್ಹಾಕಂ ಭುಸಾಮಿವಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಭುಸಾಮಿವಾತಿ** ಭುಸಮೇವ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವರಂ ಉತ್ತಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। “ತದಾ ಕುಮಾರಿಕಾ ಏತರಹಿ ಥುಲ್ಲಕುಮಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ, ಸಾಲೂಕೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು, ಚೂಳಲೋಹಿತೋ ಆನನ್ದೋ, ಮಹಾಲೋಹಿತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸಾಲೂಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೧೮೭] ೭. ಲಾಭಗರಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾನುಮ್ಮತ್ತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಥೇರಸ್ಸ ಕಿರ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೋ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ "ಲಾಭುಪ್ಪತ್ತಿಪಟಿಪದಂ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಕಥೇಥ, ಕಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಚೀವರಾದೀನಂ ಲಾಭೀ ಹೋತೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ "ಆವುಸೋ, ಚತೂಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅತ್ತನೋ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಾಮಞ್ಞಂ ಪಹಾಯ ಅನುಮ್ಮತ್ತೇನೇವ ಉಮ್ಮತ್ತೇನ ವಿಯ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಪಿಸುಣವಾಚಾ ವತ್ತಬ್ಬಾ, ನಟಸದಿಸೇನ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ವಿಕಿಣ್ಣವಾಚೇನ ಕುತೂಹಲೇನ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಇಮಂ ಲಾಭುಪ್ಪತ್ತಿಪಟಿಪದಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ತಂ ಪಟಿಪದಂ ಗರಹಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತೋ। ಥೇರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸತ್ಥಾ "ನೇಸೋ, ಸಾರಿಪುತ್ತ, ಭಿಕ್ಖು ಇದಾನೇವ ಲಾಭಂ ಗರಹತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪೇಸ ಗರಹಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸಿಕಕಾಲೇಯೇವ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಅಟ್ಠಾರಸನ್ನಞ್ಚ ಸಿಪ್ಪಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ ಪತ್ವಾ ದಿಸಾಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಆಚರಿಯೋ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಸಿಪ್ಪಂ ವಾಚೇಸಿ। ತತ್ರೇಕೋ ಮಾಣವೋ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಏಕದಿವಸಂ ಆಚರಿಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಕಥಂ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ಲಾಭುಪ್ಪತ್ತಿಪಟಿಪದಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಆಚರಿಯೋ "ತಾತ, ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೦೯"ನಾನುಮ್ಮತ್ತೋ ನಾಪಿಸುಣೋ, ನಾನಟೋ ನಾಕುತೂಹಲೋ।
ಮೂಳ್ಹೇಸು ಲಭತೇ ಲಾಭಂ, ಏಸಾ ತೇ ಅನುಸಾಸನೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಾನುಮ್ಮತ್ತೋ**ತಿ ನ ಅನುಮ್ಮತ್ತೋ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಉಮ್ಮತ್ತಕೋ ನಾಮ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸದಾರಿಕದಾರಕೇ ದಿಸ್ವಾ ತೇಸಂ ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾದೀನಿ ವಿಲುಮ್ಪತಿ, ತತೋ ತತೋ ಮಚ್ಛಮಂಸಪೂವಾದೀನಿ ಬಲಕ್ಕಾರೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಖಾದತಿ, ಏವಮೇವ ಯೋ ಗಿಹಿಭೂತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಬಹಿದ್ಧಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಹಾಯ ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ನಿರಯಭಯಂ ಅಭಾಯನ್ತೋ ಲೋಭಾಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿಣ್ಣಚಿತ್ತೋ ಕಾಮೇಸು ಪಮತ್ತೋ ಸನ್ಧಿಚ್ಛೇದಾದೀನಿ ಸಾಹಸಿಕಕಮ್ಮಾನಿ ಕರೋತಿ, ಪಬ್ಬಜಿತೋಪಿ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಹಾಯ ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ನಿರಯಭಯಂ ಅಭಾಯನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ಮದ್ದನ್ತೋ ಲೋಭೇನ ಅಭಿಭೂತೋ ಪರಿಯಾದಿಣ್ಣಚಿತ್ತೋ ಚೀವರಾದಿಮತ್ತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಞ್ಞಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಪಮತ್ತೋ ವೇಜ್ಜಕಮ್ಮದೂತಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಕರೋತಿ, ವೇಳುದಾನಾದೀನಿ ನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಅಯಂ ಅನುಮ್ಮತ್ತೋಪಿ ಉಮ್ಮತ್ತಸದಿಸತ್ತಾ ಉಮ್ಮತ್ತೋ ನಾಮ , ಏವರೂಪಸ್ಸ ಖಿಪ್ಪಂ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ಪನ ಏವಂ ಅನುಮ್ಮತ್ತೋ ಲಜ್ಜೀ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೋ, ಏಸ ಮೂಳ್ಹೇಸು ಅಪಣ್ಡಿತೇಸು ಪುರಿಸೇಸು ಲಾಭಂ ನ ಲಭತಿ, ತಸ್ಮಾ ಲಾಭತ್ಥಿಕೇನ ಉಮ್ಮತ್ತಕೇನ ವಿಯ ಭವಿತಬ್ಬನ್ತಿ।

ನಾಪಿಸುಣೋತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಯೋ ಪಿಸುಣೋ ಹೋತಿ, "ಅಸುಕೇನ ಇದಂ ನಾಮ ಕತ"ನ್ತಿ ರಾಜಕುಲೇ ಪೇಸುಞ್ಞಂ ಉಪಸಂಹರತಿ, ಸೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಯಸಂ ಅಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಣ್ಹಾತಿ। ರಾಜಾನೋಪಿ ನಂ "ಅಯಂ ಅಮ್ಹೇಸು ಸಸಸ್ನೇಹೋ"ತಿ ಉಚ್ಚೇ ಠಾನೇ ಠಪೇನ್ತಿ, ಅಮಚ್ಚಾದಯೋಪಿಸ್ಸ "ಅಯಂ ನೋ ರಾಜಕುಲೇ ಪರಿಭಿನ್ದೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಭಯೇನ ದಾತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಏವಂ ಏತರಹಿ ಪಿಸುಣಸ್ಸ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ಪನ ಅಪಿಸುಣೋ, ಸೋ ಮೂಳ್ಹೇಸು ಲಾಭಂ ನ ಲಭತೀತಿ ಏವಮತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ನಾನಟೋತಿ ಲಾಭಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೇನ ನಟೇನ ವಿಯ ಭವಿತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ನಟೋ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಪಹಾಯ ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತೇಹಿ ಕೀಳಂ ಕತ್ವಾ ಧನಂ ಸಂಹರತಿ, ಏವಮೇವ ಲಾಭತ್ಥಿಕೇನ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಇತ್ಥಿಪುರಿಸದಾರಿಕದಾರಕಾನಂ ಸೋಣ್ಡಸಹಾಯೇನ ವಿಯ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಕೇಳಿಂ ಕರೋನ್ತೇನ ವಿಚರಿತಬ್ಬಂ। ಯೋ ಏವಂ ಅನಟೋ, ಸೋ ಮೂಳ್ಹೇಸು ಲಾಭಂ ನ ಲಭತಿ।

ನಾಕುತೂಹಲೋತಿ ಕುತೂಹಲೋ ನಾಮ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣವಾಚೋ। ರಾಜಾನೋ ಹಿ ಅಮಚ್ಚೇ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ - "ಅಸುಕಟ್ಠಾನೇ ಕಿರ 'ಮನುಸ್ಸೋ ಮಾರಿತೋ, ಘರಂ ವಿಲುತ್ತಂ, ಪರೇಸಂ ದಾರಾ ಪಧಂಸಿತಾ'ತಿ ಸುಯ್ಯತಿ, ಕೇಸಂ ನು ಖೋ ಇದಂ ಕಮ್ಮ"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಸೇಸೇಸು ಅಕಥೇನ್ತೇಸುಯೇವ ಯೋ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ "ಅಸುಕೋ ಚ ಅಸುಕೋ ಚ ನಾಮಾ"ತಿ ವದತಿ, ಅಯಂ ಕುತೂಹಲೋ ನಾಮ। ರಾಜಾನೋ ತಸ್ಸ ವಚನೇನ ತೇ ಪುರಿಸೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ "ಇಮಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ನೋ ನಗರಂ ನಿಚ್ಚೋರಂ ಜಾತ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ದೇನ್ತಿ, ಸೇಸಾಪಿ ಜನಾ "ಅಯಂ ನೋ ರಾಜಪುರಿಸೇಹಿ ಪುಟ್ಠೋ ಸುಯುತ್ತದುಯುತ್ತಂ ಕಥೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಭಯೇನ ತಸ್ಸೇವ ಧನಂ ದೇನ್ತಿ, ಏವಂ ಕುತೂಹಲಸ್ಸ ಲಾಭೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಯೋ ಪನ ಅಕುತೂಹಲೋ, ಏಸ ನ ಮೂಳ್ಹೇಸು ಲಭತಿ ಲಾಭಂ। **ಏಸಾ ತೇ ಅನುಸಾಸನೀ**ತಿ ಏಸಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಾ ತುಯ್ಹಂ ಲಾಭಾನುಸಿಟ್ಠೀತಿ।

ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಲಾಭಂ ಗರಹನ್ತೋ -

೧೧೦."ಧಿರತ್ಥು ತಂ ಯಸಲಾಭಂ, ಧನಲಾಭಞ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ।
ಯಾ ವುತ್ತಿ ವಿನಿಪಾತೇನ, ಅಧಮ್ಮಚರಣೇನ ವಾ॥

೧೧೧."ಅಪಿ ಚೇ ಪತ್ತಮಾದಾಯ, ಅನಗಾರೋ ಪರಿಬ್ಬಜೇ।
ಏಸಾವ ಜೀವಿಕಾ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಾ ಚಾಧಮ್ಮೇನ ಏಸನಾ"ತಿ॥ - ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ।

ತತ್ಥ **ಯಾ ವುತ್ತೀ**ತಿ ಯಾ ಜೀವಿತವುತ್ತಿ। **ವಿನಿಪಾತೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಿನಿಪಾತೇನ। **ಅಧಮ್ಮಚರಣೇನಾ**ತಿ ಅಧಮ್ಮಕಿರಿಯಾಯ ವಿಸಮಕಿರಿಯಾಯ ವಧಬನ್ಧನಗರಹಾದೀಹಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಿನಿಪಾತೇತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮಂ ಚರಿತ್ವಾ ಯಾ ವುತ್ತಿ, ತಞ್ಚ ಯಸಧನಲಾಭಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ **ಧಿರತ್ಥು** ನಿನ್ದಾಮಿ ಗರಹಾಮಿ, ನ ಮೇ ಏತೇನತ್ಥೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಪತ್ತಮಾದಾಯಾ**ತಿ ಭಿಕ್ಖಾಭಾಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ। **ಅನಗಾರೋ ಪರಿಬ್ಬಜೇ**ತಿ ಅಗೇಹೋ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹುತ್ವಾ ಚರೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತಾದಿವಸೇನ ಅಧಮ್ಮಚರಿಯಂ ಚರೇಯ್ಯ। ಕಿಂಕಾರಣಾ? **ಏಸಾವ ಜೀವಿಕಾ ಸೇಯ್ಯೋ। ಯಾ ಚಾಧಮ್ಮೇನ ಏಸನಾ**ತಿ, ಯಾ ಏಸಾ ಅಧಮ್ಮೇನ ಜೀವಿಕಪರಿಯೇಸನಾ, ತತೋ ಏಸಾ ಪತ್ತಹತ್ಥಸ್ಸ ಪರಕುಲೇಸು ಭಿಕ್ಖಾಚರಿಯಾವ ಸೇಯ್ಯೋ, ಸತಗುಣೇನ ಸಹಸ್ಸಗುಣೇನ ಸುನ್ದರತರೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಏವಂ ಮಾಣವೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಯ ಗುಣಂ ವಣ್ಣೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮೇನ ಭಿಕ್ಖಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಮಾಣವೋ ಲಾಭಗರಹೀ ಭಿಕ್ಖು ಅಹೋಸಿ, ಆಚರಿಯೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಲಾಭಗರಹಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೮೮] ೮. ಮಚ್ಛುದ್ದಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಅಗ್ಘನ್ತಿ ಮಚ್ಛಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಕೂಟವಾಣಿಜಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಿಞ್ಞುತಂ ಪತ್ತೋ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇಸಿ। ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾಪಿಸ್ಸ ಅತ್ಥಿ, ತೇಸಂ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಿತಾ ಕಾಲಕತೋ। ತೇ ಏಕದಿವಸಂ "ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ವೋಹಾರಂ ಸಾಧೇಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಏಕಂ ಗಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಾ ನದೀತಿತ್ಥೇ ನಾವಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತಾ ಪುಟಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅತಿರೇಕಭತ್ತಂ ಗಙ್ಗಾಯ ಮಚ್ಛಾನಂ ದತ್ವಾ ನದೀದೇವತಾಯ ಪತ್ತಿಂ ಅದಾಸಿ। ದೇವತಾ ಪತ್ತಿಂ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾಯೇವ ದಿಬ್ಬೇನ ಯಸೇನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಯಸವುಡ್ಢಿಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಅಞ್ಞಾಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ವಾಲಿಕಾಯಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪನ್ನೋ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ, ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಪನಸ್ಸ ಥೋಕಂ ಚೋರಪಕತಿಕೋ। ಸೋ ತೇ ಕಹಾಪಣೇ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಅದತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಗಣ್ಹಿತುಕಾಮತಾಯ ಕಹಾಪಣಭಣ್ಡಿಕಸದಿಸಂ ಏಕಂ ಸಕ್ಖರಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ದ್ವೇಪಿ ಭಣ್ಡಿಕಾ ಏಕತೋವ ಠಪೇಸಿ। ತೇಸಂ ನಾವಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಗಙ್ಗಾಮಜ್ಝಗತಾನಂ ಕನಿಟ್ಠೋ ನಾವಂ ಖೋಭೇತ್ವಾ "ಸಕ್ಖರಭಣ್ಡಿಕಂ ಉದಕೇ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ಖಿಪಿತ್ವಾ "ಭಾತಿಕ, ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಾ ಉದಕೇ ಪತಿತಾ, ಕಿನ್ತಿ ಕರೋಮಾ"ತಿ ಆಹ। "ಉದಕೇ ಪತಿತಾಯ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮ, ಮಾ ಚಿನ್ತಯೀ"ತಿ। ನದೀದೇವತಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಅಹಂ ಇಮಿನಾ ದಿನ್ನಪತ್ತಿಂ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಯಸೇನ ವಡ್ಢಿತ್ವಾ ಏತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ತಂ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಏಕಂ ಮಹಾಮಚ್ಛಂ ಗಿಲಾಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಆರಕ್ಖಂ ಗಣ್ಹಿ। ಸೋಪಿ ಚೋರೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಭಾತಾ ಮೇ ವಞ್ಚಿತೋ"ತಿ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಮೋಚೇನ್ತೋ ಸಕ್ಖರಾ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಹದಯೇನ ಸುಸ್ಸನ್ತೇನ ಮಞ್ಚಸ್ಸ ಅಟನಿಂ ಉಪಗೂಹಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ।

ತದಾ ಕೇವಟ್ಟಾ ಮಚ್ಛಗಹಣತ್ಥಾಯ ಜಾಲಂ ಖಿಪಿಂಸು। ಸೋ ಮಚ್ಛೋ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ಜಾಲಂ ಪಾವಿಸಿ। ಕೇವಟ್ಟಾ ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಕ್ಕಿಣಿತುಂ ನಗರಂ ಪವಿಟ್ಠಾ। ಮನುಸ್ಸಾ ಮಹಾಮಚ್ಛಂ ದಿಸ್ವಾ ಮೂಲಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ। ಕೇವಟ್ಟಾ "ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಸತ್ತ ಚ ಮಾಸಕೇ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ವದನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸಾ "ಸಹಸ್ಸಗ್ಘನಕಮಚ್ಛೋಪಿ ನೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಪರಿಹಾಸಂ ಕರೋನ್ತಿ। ಕೇವಟ್ಟಾ ಮಚ್ಛಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಇಮಂ ಮಚ್ಛಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। "ಕಿಮಸ್ಸ ಮೂಲ"ನ್ತಿ? "ಸತ್ತ ಮಾಸಕೇ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। "ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದಮಾನಾ ಕಥಂ ದೇಥಾ"ತಿ? "ಅಞ್ಞೇಸಂ ಸಹಸ್ಸೇನ ಚ ಸತ್ತಹಿ ಚ ಮಾಸಕೇಹಿ ದೇಮ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಸತ್ತ ಮಾಸಕೇ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿ। ಸೋ ತೇಸಂ ಸತ್ತ ಮಾಸಕೇ ದತ್ವಾ ಮಚ್ಛಂ ಭರಿಯಾಯ ಪೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಮಚ್ಛಸ್ಸ ಕುಚ್ಛಿಂ ಫಾಲಯಮಾನಾ ಸಹಸ್ಸಭಣ್ಡಿಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಲಞ್ಛಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕಸನ್ತಕಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಇದಾನಿ ಇಮೇ ಕೇವಟ್ಟಾ ಇಮಂ ಮಚ್ಛಂ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದಮಾನಾ ಸಹಸ್ಸೇನ ಚೇವ ಸತ್ತಹಿ ಚ ಮಾಸಕೇಹಿ ದೇನ್ತಿ, ಅಮ್ಹೇ ಪನ ಪತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಸ್ಸ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಕತ್ತಾ ಸತ್ತೇವ ಮಾಸಕೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅದಂಸು, ಇದಂ ಅನ್ತರಂ ಅಜಾನನ್ತಂ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕಞ್ಚಿ ಸದ್ದಹಾಪೇತು"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೨."ಅಗ್ಘನ್ತಿ ಮಚ್ಛಾ ಅಧಿಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ, ನ ಸೋ ಅತ್ಥಿ ಯೋ ಇಮಂ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯ।
ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಅಸ್ಸು ಇಧ ಸತ್ತ ಮಾಸಾ, ಅಹಮ್ಪಿ ತಂ ಮಚ್ಛುದ್ದಾನಂ ಕಿಣೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಧಿಕ**ನ್ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಕೇವಟ್ಟಾ "ಸತ್ತಮಾಸಾಧಿಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಅಗ್ಘನ್ತೀ"ತಿ ವದನ್ತಿ। **ನ ಸೋ ಅತ್ಥಿ ಯೋ ಇಮಂ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ನ ಅತ್ಥಿ, ಯೋ ಇಮಂ ಕಾರಣಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಅಜಾನನ್ತೋ ಮಮ ವಚನೇನ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯ, ಏತ್ತಕಂ ವಾ ಮಚ್ಛಾ ಅಗ್ಘನ್ತೀತಿ ಯೋ ಇಮಂ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯ, ಸೋ ನತ್ಥಿ, ತಸ್ಮಾಯೇವ ತೇ ಅಞ್ಞೇಹಿ ನ ಗಹಿತಾತಿಪಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಅಸ್ಸೂ**ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಪನ ಸತ್ತ ಮಾಸಕಾ ಅಹೇಸುಂ। **ಮಚ್ಛುದ್ದಾನ**ನ್ತಿ ಮಚ್ಛವಗ್ಗಂ। ತೇನ ಹಿ ಮಚ್ಛೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಮಚ್ಛಾ ಏಕತೋ ಬದ್ಧಾ ತಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಮಚ್ಛುದ್ದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯೇತಂ ವುತ್ತಂ। **ಕಿಣೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಕಿಣಿಂ, ಸತ್ತೇವ ಮಾಸಕೇ ದತ್ವಾ ಏತ್ತಕಂ ಮಚ್ಛವಗ್ಗಂ ಗಣ್ಹಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಇದಂ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ ನಿಸ್ಸಾಯ ಮಯಾ ಏತೇ ಕಹಾಪಣಾ ಲದ್ಧಾ"ತಿ? ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನದೀದೇವತಾ ಆಕಾಸೇ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೇನ ಠತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಗಙ್ಗಾದೇವತಾ, ತಯಾ ಮಚ್ಛಾನಂ ಅತಿರೇಕಭತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ

ಪತ್ತಿ ದಿನ್ನಾ, ತೇನಾಹಂ ತವ ಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖನ್ತೀ ಆಗತಾ"ತಿ ದೀಪಯಮಾನಾ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೩."ಮಚ್ಛಾನಂ ಭೋಜನಂ ದತ್ವಾ, ಮಮ ದಕ್ಖಿಣಮಾದಿಸಿ।
ತಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಸರನ್ತಿಯಾ, ಕತಂ ಅಪಚಿತಿಂ ತಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದಕ್ಖಿಣನ್ತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಪತ್ತಿದಾನಂ ದಕ್ಖಿಣಾ ನಾಮ। **ಸರನ್ತಿಯಾ ಕತಂ ಅಪಚಿತಿಂ ತಯಾತಿ** ತಂ ತಯಾ ಮಯ್ಹಂ ಕತಂ ಅಪಚಿತಿಂ ಸರನ್ತಿಯಾ ಮಯಾ ಇದಂ ತವ ಧನಂ ರಕ್ಖಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಇದಂ ವತ್ವಾ ಚ ಪನ ಸಾ ದೇವತಾ ತಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠೇನ ಕತಕೂಟಕಮ್ಮಂ ಸಬ್ಬಂ ಕಥೇತ್ವಾ "ಏಸೋ ಇದಾನಿ ಹದಯೇನ ಸುಸ್ಸನ್ತೇನ ನಿಪನ್ನೋ, ದುಟ್ಠಚಿತ್ತಸ್ಸ ವುಡ್ಢಿ ನಾಮ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಪನ 'ತವ ಸನ್ತಕಂ ಮಾ ನಸ್ಸೀ'ತಿ ಧನಂ ತೇ ಆಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿಂ, ಇದಂ ಕನಿಟ್ಠಚೋರಸ್ಸ ಅದತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತ್ವಞ್ಞೇವ ಗಣ್ಹಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೧೪."ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತಸ್ಸ ನ ಫಾತಿ ಹೋತಿ, ನ ಚಾಪಿ ತಂ ದೇವತಾ ಪೂಜಯನ್ತಿ।
ಯೋ ಭಾತರಂ ಪೇತ್ತಿಕಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ, ಅವಞ್ಚಯೀ ದುಕ್ಕಟಕಮ್ಮಕಾರೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನ ಫಾತಿ ಹೋತೀತಿ** ಏವರೂಪಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಇಧಲೋಕೇ ವಾ ಪರಲೋಕೇ ವಾ ವುಡ್ಢಿ ನಾಮ ನ ಹೋತಿ। **ನ ಚಾಪಿ ತನ್ತಿ** ತಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಕಂ ರಕ್ಖಮಾನಾ ದೇವತಾ ನ ಪೂಜಯನ್ತಿ।

ಇತಿ ದೇವತಾ ಮಿತ್ತದುಬ್ಭಿಚೋರಸ್ಸ ಕಹಾಪಣೇ ಅದಾತುಕಾಮಾ ಏವಮಾಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಪನ "ನ ಸಕ್ಕಾ ಏವಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ತಸ್ಸಪಿ ಪಞ್ಚ ಕಹಾಪಣಸತಾನಿ ಪೇಸೇಸಿಯೇವ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ವಾಣಿಜೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ ಇದಾನಿ ಕೂಟವಾಣಿಜೋ, ಜೇಟ್ಠಭಾತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಮಚ್ಛುದ್ದಾನಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೮೯] ೯. ನಾನಾಛನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ನಾನಾಛನ್ದಾ, ಮಹಾರಾಜಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಅಟ್ಠವರಲಾಭಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಏಕಾದಸಕನಿಪಾತೇ **ಜುಣ್ಹಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧೧.೧೩ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ।

ಅತೀತೇ ಪನ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ಸಬ್ಬಸಿಪ್ಪಾನಿ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ರಜ್ಜಂ ಪಾಪುಣಿ। ತಸ್ಸ ಠಾನತೋ ಅಪನೀತೋ ಪಿತು ಪುರೋಹಿತೋ ಅತ್ಥಿ। ಸೋ ದುಗ್ಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಜರಗೇಹೇ ವಸತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ರತ್ತಿಭಾಗೇ ನಗರಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ತಮೇನಂ ಕತಕಮ್ಮಚೋರಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸುರಾಪಾನೇ ಸುರಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಅಪರಮ್ಪಿ ಘಟೇನಾದಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅರೇ ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ಉತ್ತರಿಸಾಟಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಘಟಂ ಉಕ್ಖಿಪಾಪೇತ್ವಾ ತಾಸೇನ್ತಾ ಗಚ್ಛಿಂಸು। ಸೋಪಿ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಅನ್ತರವೀಥಿಯಂ ಠಿತೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಅಮಿತ್ತಾನಂ ಹತ್ಥಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ। ಸಾ "ಕಿಂ, ಅಯ್ಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ವೇಗೇನ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾ। ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ - "ಭೋತಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಅಮಿತ್ತಾನಂ ವಸಂ ಗತೋ"ತಿ। "ಅಯ್ಯ, ಕಿಂ ತೇ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪವತ್ತಿಯಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಜಾನಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ।

ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧುತ್ತೇ ಆಹ - “ದುಗ್ಗತೋಮ್ಹಿ, ಸಾಮಿ, ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗಂ ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಥ ಮ”ನ್ತಿ। ತೇ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಕಥೇನ್ತಂ ಕಾರುಞ್ಞೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸುಂ। ಸೋ ತೇಸಂ ವಸನಗೇಹಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಅಥ ಪೋರಾಣಕಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ “ಭೋತಿ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಅಮಿತ್ತಹತ್ಥತೋ ಮುತ್ತೋ”ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ತಮ್ಪಿ ಸುತ್ವಾ ತಮ್ಪಿ ಗೇಹಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿ। ಸೋ ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಕಿಂ ಆಚರಿಯಾ ರತ್ತಿಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಓಲೋಕಯಿತ್ಥಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕಿಂ ಸೋಭನ”ನ್ತಿ? “ಸೋಭನಂ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಕೋಚಿ ಗಾಹೋ ನತ್ಥೀ”ತಿ। “ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಅಸುಕಗೇಹತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಕ್ಕೋಸಥಾ”ತಿ ಪೋರಾಣಕಪುರೋಹಿತಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಆಚರಿಯ, ರತ್ತಿಂ ತೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ದಿಟ್ಠ”ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। “ಆಮ, ದೇವಾ”ತಿ। “ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ಗಾಹೋ”ತಿ। “ಆಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಜ್ಜ ರತ್ತಿಂ ತುಮ್ಹೇ ಅಮಿತ್ತವಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತೇನೇವ ಮುತ್ತಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ನಕ್ಖತ್ತಜಾನನಕೇನ ನಾಮ ಏವರೂಪೇನ ಭವಿತಬ್ಬ”ನ್ತಿ ಸೇಸಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಾಪೇತ್ವಾ “ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಸನ್ನೋಸ್ಮಿ ತೇ, ವರಂ ತ್ವಂ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ಆಹ। “ಮಹಾರಾಜ, ಪುತ್ತದಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। “ಗಚ್ಛ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಏಹೀ”ತಿ।

ಸೋ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಞ್ಚ ಪುತ್ತಞ್ಚ ಸುಣಿಸಞ್ಚ ದಾಸಿಞ್ಚ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ “ರಾಜಾ ಮೇ ವರಂ ದದಾತಿ, ಕಿಂ ಗಣ್ಹಾಮಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ “ಮಯ್ಹಂ ಧೇನುಸತಂ ಆನೇಹೀ”ತಿ ಆಹ, ಪುತ್ತೋ ಛತ್ತಮಾಣವೋ ನಾಮ “ಮಯ್ಹಂ ಕುಮುದವಣ್ಣೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಸಿನ್ಧವೇಹಿ ಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥ”ನ್ತಿ, ಸುಣಿಸಾ “ಮಯ್ಹಂ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರ”ನ್ತಿ, ಪುಣ್ಣಾ ನಾಮ ದಾಸೀ “ಮಯ್ಹಂ ಉದುಕ್ಖಲಮುಸಲಞ್ಚೇವ ಸುಪ್ಪಞ್ಚಾ”ತಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ಗಾಮವರಂ ಗಹೇತುಕಾಮೋ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ “ಕಿಂ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುಚ್ಛಿತೋ ತೇ ಪುತ್ತದಾರೋ”ತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ಆಮ, ದೇವ, ಪುಚ್ಛಿತೋ, ಅನೇಕಚ್ಛನ್ದೋ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ -

೧೧೫.“ನಾನಾಛನ್ದಾ ಮಹಾರಾಜ, ಏಕಾಗಾರೇ ವಸಾಮಸೇ।
ಅಹಂ ಗಾಮವರಂ ಇಚ್ಛೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಗವಂ ಸತಂ॥

೧೧೬.“ಪುತ್ತೋ ಚ ಆಜಞ್ಞರಥಂ, ಕಞ್ಞಾ ಚ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಂ।
ಯಾ ಚೇಸಾ ಪುಣ್ಣಿಕಾ ಜಮ್ಮೀ, ಉದುಕ್ಖಲಂಭಿಕಙ್ಖತೀ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇಚ್ಛೇ**ತಿ ಇಚ್ಛಾಮಿ। **ಗವಂ ಸತ**ನ್ತಿ ಧೇನೂನಂ ಗುನ್ನಂ ಸತಂ। **ಕಞ್ಞಾ**ತಿ ಸುಣಿಸಾ। **ಯಾ ಚೇಸಾ**ತಿ ಯಾ ಏಸಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರೇ ಪುಣ್ಣಿಕಾ ನಾಮ ದಾಸೀ, ಸಾ ಜಮ್ಮೀ ಲಾಮಿಕಾ ಸುಪ್ಪಮುಸಲೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಉದುಕ್ಖಲಂ ಅಭಿಕಙ್ಖತಿ ಇಚ್ಛತೀತಿ।

ರಾಜಾ “ಸಬ್ಬೇಸಂ ಇಚ್ಛಿತಿಚ್ಛಿತಂ ದೇಥಾ”ತಿ ಆಣಾಪೇನ್ತೋ -

೧೧೭.“ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗಾಮವರಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಗವಂ ಸತಂ।
ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಜಞ್ಞರಥಂ, ಕಞ್ಞಾಯ ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಂ।
ಯಞ್ಚೇತಂ ಪುಣ್ಣಿಕಂ ಜಮ್ಮಿಂ, ಪಟಿಪಾದೇಥುದುಕ್ಖಲ”ನ್ತಿ॥ - ಗಾಥಮಾಹ।

ತತ್ಥ **ಯಞ್ಚೇತ**ನ್ತಿ ಯಞ್ಚ ಏತಂ ಪುಣ್ಣಿಕನ್ತಿ ವದತಿ, ತಂ ಜಮ್ಮಿಂ ಉದುಕ್ಖಲಂ ಪಟಿಪಾದೇಥ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಥಾತಿ।

ಇತಿ ರಾಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪತ್ಥಿತಞ್ಚ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ದತ್ವಾ “ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕತ್ತಬ್ಬಕಿಚ್ಚೇಸು ಉಸ್ಸುಕ್ಕಂ ಆಪಜ್ಜಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ರಾಜಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ನಾನಾಛನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೨೯೦] ೧೦. ಸೀಲವೀಮಂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸೀಲಂ ಕಿರೇವ ಕಲ್ಯಾಣನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಏಕಂ ಸೀಲವೀಮಂಸಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಪನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಮ್ಪಿ ಅತೀತಮ್ಪಿ ಹೇಟ್ಠಾ ಏಕಕನಿಪಾತೇ **ಸೀಲವೀಮಂಸಕಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೮೬) ವಿತ್ಥಾರಿತಮೇವ। ಇಧ ಪನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ "ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ವೀಮಂಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಹೇರಞ್ಞಿಕಫಲಕತೋ ದ್ವೇ ದಿವಸೇ ಏಕೇಕಂ ಕಹಾಪಣಂ ಗಣ್ಹಿ। ಅಥ ನಂ ತತಿಯದಿವಸೇ "ಚೋರೋ"ತಿ ಗಹೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನಯಿಂಸು। ಸೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಹಿತುಣ್ಡಿಕೇ ಸಪ್ಪಂ ಕೀಳಾಪೇನ್ತೇ ಅದ್ದಸ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಅಕಾಸೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಅತ್ತನೋ ಸೀಲಂ ವೀಮಂಸಿತುಕಾಮತಾಯಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅವೋಚ -

೧೧೮"ಸೀಲಂ ಕಿರೇವ ಕಲ್ಯಾಣಂ, ಸೀಲಂ ಲೋಕೇ ಅನುತ್ತರಂ।
ಪಸ್ಸ ಘೋರವಿಸೋ ನಾಗೋ, ಸೀಲವಾತಿ ನ ಹಞ್ಞತಿ॥

೧೧೯"ಸೋಹಂ ಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಸ್ಸಂ, ಲೋಕೇ ಅನುಮತಂ ಸಿವಂ।
ಅರಿಯವುತ್ತಿಸಮಾಚಾರೋ, ಯೇನ ವುಚ್ಚತಿ ಸೀಲವಾ॥

೧೨೦"ಞಾತೀನಞ್ಚ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಮಿತ್ತೇಸು ಚ ವಿರೋಚತಿ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಸುಗತಿಂ, ಉಪಪಜ್ಜತಿ ಸೀಲವಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲ**ನ್ತಿ ಆಚಾರೋ। **ಕಿರಾ**ತಿ ಅನುಸ್ಸವತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ಕಲ್ಯಾಣ**ನ್ತಿ ಸೋಭನಂ, "ಸೀಲಂ ಕಿರೇವ ಕಲ್ಯಾಣ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ವದನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ತಾನಮೇವ ವದತಿ। **ನ ಹಞ್ಞತೀ**ತಿ ಪರಮ್ಪಿ ನ ವಿಹೇಠೇತಿ, ಪರೇಹಿಪಿ ನ ವಿಹೇಠೀಯತಿ। **ಸಮಾದಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಸಮಾದಿಯಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಅನುಮತಂ ಸಿವ**ನ್ತಿ "ಖೇಮಂ ನಿಬ್ಭಯ"ನ್ತಿ ಏವಂ ಪಣ್ಡಿತೇಹಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತಂ। **ಯೇನ ವುಚ್ಚತೀ**ತಿ ಯೇನ ಸೀಲೇನ ಸೀಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಅರಿಯಾನಂ ಬುದ್ಧಾದೀನಂ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಚರನ್ತೋ "ಅರಿಯವುತ್ತಿಸಮಾಚಾರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಮಹಂ ಸಮಾದಿಯಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿರೋಚತೀ**ತಿ ಪಬ್ಬತಮತ್ಥಕೇ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ವಿಯ ವಿರೋಚತಿ।

ಏವಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಸೀಲಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಮಮ ಗೇಹೇ ಪಿತು ಸನ್ತಕಂ ಮಾತು ಸನ್ತಕಂ ಅತ್ತನಾ ಉಪ್ಪಾದಿತಂ ತಯಾ ದಿನ್ನಞ್ಚ ಬಹು ಧನಂ ಅತ್ಥಿ , ಪರಿಯನ್ತೋ ನಾಮ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಅಹಂ ಪನ ಸೀಲಂ ವೀಮಂಸನ್ತೋ ಹೇರಞ್ಞಿಕಫಲಕತೋ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಿಂ। ಇದಾನಿ ಮಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಜಾತಿಗೋತ್ತಕುಲಪದೇಸಾನಂ ಲಾಮಕಭಾವೋ, ಸೀಲಸ್ಸೇವ ಚ ಜೇಟ್ಠಕಭಾವೋ ಞಾತೋ, ಅಹಂ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಮೇ ಅನುಜಾನಾಹೀ"ತಿ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಯಾಚಿಯಮಾನೋಪಿ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸೀಲವೀಮಂಸಕೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸೀಲವೀಮಂಸಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಅಬ್ಭನ್ತರವಗ್ಗೋ ಚತುತ್ಥೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ದುಮ ಕಂಸವರುತ್ತಮಬ್ಯಗ್ಘಮಿಗಾ, ಮಣಯೋ ಮಣಿ ಸಾಲುಕಮವ್ಹಯನೋ।
ಅನುಸಾಸನಿಯೋಪಿ ಚ ಮಚ್ಛವರೋ, ಮಣಿಕುಣ್ಡಲಕೇನ ಕಿರೇನ ದಸಾತಿ॥

೫. ಕುಮ್ಭವಗ್ಗೋ

[೨೯೧] ೧. ಸುರಾಘಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಸಬ್ಬಕಾಮದದಂ ಕುಮ್ಭನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸನ್ತಕಾ ಚತ್ತಾಲೀಸ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟಿಯೋ ಪಾನಬ್ಯಸನೇನ ನಾಸೇತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋಪಿಸ್ಸ "ವೋಹಾರಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ ಸಹಸ್ಸಂ ಅದಾಸಿ, ತಮ್ಪಿ ನಾಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಅಗಮಾಸಿ। ಪುನಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಸತಾನಿ ದಾಪೇಸಿ, ತಾನಿಪಿ ನಾಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಗತಸ್ಸ ದ್ವೇ ಥೂಲಸಾಟಕೇ ದಾಪೇಸಿ। ತೇಪಿ ನಾಸೇತ್ವಾ ಪುನ ಆಗತಂ ಗೀವಾಯಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ನೀಹರಾಪೇಸಿ। ಸೋ ಅನಾಥೋ ಹುತ್ವಾ ಪರಕುಟ್ಟಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಾಲಮಕಾಸಿ, ತಮೇನಂ ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಛಡ್ಡೇಸುಂ। ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೋ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ "ತ್ವಂ ಏತಂ ಕಥಂ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸ್ಸಸಿ, ಯಮಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸಬ್ಬಕಾಮದದಂ ಕುಮ್ಭಂ ದತ್ವಾಪಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪಿತು ಅಚ್ಚಯೇನ ಸೇಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಲಭಿ। ತಸ್ಸ ಗೇಹೇ ಭೂಮಿಗತಮೇವ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ಅಹೋಸಿ, ಪುತ್ತೋ ಪನಸ್ಸ ಏಕೋಯೇವ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಕಾಲಕತೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ವೀಥಿಂ ಆವರಿತ್ವಾ ಮಣ್ಡಪಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಜನಪರಿವುತೋ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಸುರಂ ಪಾತುಂ ಆರಭಿ। ಸೋ ಲಙ್ಘನಧಾವನನಚ್ಚಗೀತಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತಾನಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಸಹಸ್ಸಂ ದದಮಾನೋ ಇತ್ಥಿಸೋಣ್ಡಸುರಾಸೋಣ್ಡಮಂಸಸೋಣ್ಡಾದಿಭಾವಂ ಆಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಕ್ವ ಗೀತಂ, ಕ್ವ ನಚ್ಚಂ, ಕ್ವ ವಾದಿತ"ನ್ತಿ ಸಮಜ್ಜತ್ಥಿಕೋ ಪಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಚತ್ತಾಲೀಸಕೋಟಿಧನಂ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗೂಪಕರಣಾನಿ ಚ ವಿನಾಸೇತ್ವಾ ದುಗ್ಗತೋ ಕಪಣೋ ಪಿಲೋತಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ವಿಚರಿ। ಸಕ್ಕೋ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ದುಗ್ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಪುತ್ತಪೇಮೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಕಾಮದದಂ ಕುಮ್ಭಂ ದತ್ವಾ "ತಾತ, ಯಥಾ ಅಯಂ ಕುಮ್ಭೋ ನ ಭಿಜ್ಜತಿ, ತಥಾ ನಂ ರಕ್ಖ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ತೇ ಸತಿ ಧನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ನಾಮ ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಹೋಹೀ"ತಿ ಓವದಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸುರಂ ಪಿವನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಮತ್ತೋ ತಂ ಕುಮ್ಭಂ ಆಕಾಸೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ಏಕವಾರಂ ವಿರಜ್ಝಿ , ಕುಮ್ಭೋ ಭೂಮಿಯಂ ಪತಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುನ ದಲಿದ್ದೋ ಹುತ್ವಾ ಪಿಲೋತಿಕಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಕಪಾಲಹತ್ಥೋ ಭಿಕ್ಖಂ ಚರನ್ತೋ ಪರಕುಟ್ಟಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಕಾಲಮಕಾಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಅತೀತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ -

೧೨೧."ಸಬ್ಬಕಾಮದದಂ ಕುಮ್ಭಂ, ಕುಟಂ ಲದ್ಧಾನ ಧುತ್ತಕೋ।
ಯಾವ ನಂ ಅನುಪಾಲೇತಿ, ತಾವ ಸೋ ಸುಖಮೇಧತಿ॥

೧೨೨."ಯದಾ ಮತ್ತೋ ಚ ದಿತ್ತೋ ಚ, ಪಮಾದಾ ಕುಮ್ಭಮಬ್ಭಿದಾ।
ತದಾ ನಗ್ಗೋ ಚ ಪೋತ್ಥೋ ಚ, ಪಚ್ಛಾ ಬಾಲೋ ವಿಹಞ್ಞತಿ॥

೧೨೩."ಏವಮೇವ ಯೋ ಧನಂ ಲದ್ಧಾ, ಪಮತ್ತೋ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ।

“ಪಚ್ಛಾ ತಪ್ಪತಿ ದುಮ್ಮೇಧೋ, ಕುಟಂ ಭಿತ್ವಾವ ಧುತ್ತಕೋ”ತಿ॥ -

ಇಮಾ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾ ವತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ।

ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಕಾಮದದ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ವತ್ಥುಕಾಮೇ ದಾತುಂ ಸಮತ್ಥಂ ಕುಮ್ಭಂ। **ಕುಟ**ನ್ತಿ ಕುಮ್ಭವೇವಚನಂ। **ಯಾವಾ**ತಿ ಯತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ। **ಅನುಪಾಲೇತೀ**ತಿ ಯೋ ಕೋಚಿ ಏವರೂಪಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಯಾವ ರಕ್ಖತಿ, ತಾವ ಸೋ ಸುಖಮೇಧತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮತ್ತೋ ಚ ದಿತ್ತೋ ಚಾ**ತಿ ಸುರಾಮದೇನ ಮತ್ತೋ ದಪ್ಪೇನ ದಿತ್ತೋ। **ಪಮಾದಾ ಕುಮ್ಭಮಬ್ಭಿದಾ**ತಿ ಪಮಾದೇನ ಕುಮ್ಭಂ ಭಿನ್ದಿ। **ನಗ್ಗೋ ಚ ಪೋತ್ಥೋ ಚಾ**ತಿ ಕದಾಚಿ ನಗ್ಗೋ, ಕದಾಚಿ ಪೋತ್ಥಕಪಿಲೋತಿಕಾಯ ನಿವತ್ಥತ್ತಾ ಪೋತ್ಥೋ। **ಏವಮೇವಾ**ತಿ ಏವಂ ಏವ। **ಪಮತ್ತೋ**ತಿ ಪಮಾದೇನ। **ತಪ್ಪತೀ**ತಿ ಸೋಚತಿ।

“ತದಾ ಸುರಾಘಟಭೇದಕೋ ಧುತ್ತೋ ಸೇಟ್ಠಿಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕ್ಕೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ಸುರಾಘಟಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಠಮಾ।

[೨೯೨] ೨. ಸುಪತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಬಾರಾಣಸ್ಯಂ , **ಮಹಾರಾಜಾ**ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಬಿಮ್ಬಾದೇವಿಯಾ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೇನ ದಿನ್ನಂ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸಂ ನವಸಪ್ಪಿಮಿಸ್ಸಕಂ ಸಾಲಿಭತ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು ಹೇಟ್ಠಾ ಕಥಿತ**ಅಬ್ಭನ್ತರಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೩.೯೧-೯೩) ವತ್ಥುಸದಿಸಮೇವ। ತದಾಪಿ ಹಿ ಥೇರಿಯಾ ಉದರವಾತೋ ಕುಪ್ಪಿ, ರಾಹುಲಭದ್ದೋ ಥೇರಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಆಸನಸಾಲಾಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕೋಸಲರಞ್ಞೋ ನಿವೇಸನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರೋಹಿತಮಚ್ಛರಸಂ ನವಸಪ್ಪಿಮಿಸ್ಸಕಂ ಸಾಲಿಭತ್ತಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಆಹರಿತ್ವಾ ಮಾತು ಥೇರಿಯಾ ಅದಾಸಿ, ತಸ್ಸಾ ಭುತ್ತಮತ್ತಾಯ ಉದರವಾತೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ। ರಾಜಾ ಪುರಿಸೇ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಥೇರಿಯಾ ತಥಾರೂಪಂ ಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - “ಆವುಸೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ, ಥೇರಿಂ ಏವರೂಪೇನ ನಾಮ ಭೋಜನೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸೀ”ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ “ಇಮಾಯ ನಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ರಾಹುಲಮಾತಾಯ ಪತ್ಥಿತಂ ದೇತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಅದಾಸಿಯೇವಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಕಾಕಯೋನಿಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಅಸೀತಿಯಾ ಕಾಕಸಹಸ್ಸಾನಂ ಜೇಟ್ಠಕೋ ಸುಪತ್ತೋ ನಾಮ ಕಾಕರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ, ಅಗ್ಗಮಹೇಸೀ ಪನಸ್ಸ ಸುಫಸ್ಸಾ ನಾಮ ಕಾಕೀ ಅಹೋಸಿ, ಸೇನಾಪತಿ ಸುಮುಖೋ ನಾಮ। ಸೋ ಅಸೀತಿಯಾ ಕಾಕಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿವುತೋ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಸುಫಸ್ಸಂ ಆದಾಯ ಗೋಚರಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಮಹಾನಸಮತ್ಥಕೇನ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೂದೋ ರಞ್ಞೋ ನಾನಾಮಚ್ಛಮಂಸವಿಕತಿಪರಿವಾರಂ ಭೋಜನಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಭಾಜನಾನಿ ವಿವರಿತ್ವಾ ಉಸುಮಂ ಪಲಾಪೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸುಫಸ್ಸಾ ಮಚ್ಛಮಂಸಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ ರಾಜಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ ದಿವಸಂ ಅಕಥೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ “ಏಹಿ, ಭದ್ದೇ, ಗೋಚರಾಯ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ “ತುಮ್ಹೇ ಗಚ್ಛಥ, ಮಯ್ಹಂ ಏಕೋ ದೋಹಳೋ ಅತ್ಥೀ”ತಿ ವತ್ವಾ “ಕೀದಿಸೋ ದೋಹಳೋ”ತಿ ವುತ್ತೇ “ಬಾರಾಣಸಿರಞ್ಞೋ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಾಮ್ಹಿ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಮಯಾ ತಂ ಲದ್ಧುಂ, ತಸ್ಮಾ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸಾಮಿ, ದೇವಾ”ತಿ ಆಹ। ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಚಿನ್ತಯಮಾನೋ ನಿಸೀದಿ। ಸುಮುಖೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ “ಕಿಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅನತ್ತಮನೋಸೀ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ, ರಾಜಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸೇನಾಪತಿ “ಮಾ ಚಿನ್ತಯಿ, ಮಹಾರಾಜಾ”ತಿ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ “ಅಜ್ಜ ತುಮ್ಹೇ ಇಧೇವ ಹೋಥ, ಮಯಂ ಭತ್ತಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋ ಕಾಕೇ ಸನ್ನಿಪಾತೇತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಕಥೇತ್ವಾ “ಏಥ ಭತ್ತಂ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ ಕಾಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಹಾನಸಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಕಾಕೇ ವಗ್ಗೇ ವಗ್ಗೇ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಆರಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಾಕಯೋಧೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಮಹಾನಸಛದನೇ ನಿಸೀದಿ ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತಹರಣಕಾಲಂ ಓಲೋಕಯಮಾನೋ। ತೇ ಚ ಕಾಕೇ ಆಹ - “ಅಹಂ ರಞ್ಞೋ ಭತ್ತೇ ಹರಿಯಮಾನೇ ಭಾಜನಾನಿ ಪಾತೇಸ್ಸಾಮಿ, ಭಾಜನೇಸು ಪತಿತೇಸು ಮಯ್ಹಂ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥಿ, ತುಮ್ಹೇಸು ಚತ್ತಾರೋ ಜನಾ ಮುಖಪೂರಂ ಭತ್ತಂ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಚ್ಛಮಂಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನೇತ್ವಾ ಸುಪತ್ತಂ ಸಪಜಾಪತಿಕಂ ಕಾಕರಾಜಾನಂ ಭೋಜೇಥ, ‘ಕಹಂ ಸೇನಾಪತೀ’ತಿ ವುತ್ತೇ ‘ಪಚ್ಛತೋ ಏಹಿತೀ’ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ। ಅಥ ಸೂದೋ ರಞ್ಞೋ ಭೋಜನವಿಕತಿಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಕಾಜೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಪಾಯಾಸಿ। ತಸ್ಸ ರಾಜಙ್ಗಣಂ ಗತಕಾಲೇ ಕಾಕಸೇನಾಪತಿ ಕಾಕಾನಂ ಸಞ್ಞಂ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಭತ್ತಹಾರಕಸ್ಸ ಉರೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ನಖಪಞ್ಜರೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಕಣಯಗ್ಗಸದಿಸೇನ ತುಣ್ಡೇನ ನಾಸಗ್ಗಮಸ್ಸ ಅಭಿಹನ್ತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ದ್ವೀಹಿ ಪಕ್ಖೇಹಿ ಮುಖಮಸ್ಸ ಪಿದಹಿ। ರಾಜಾ ಮಹಾತಲೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋ ಮಹಾವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಂ ಕಾಕಸ್ಸ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಭತ್ತಹಾರಕಸ್ಸ ಸದ್ದಂ ದತ್ವಾ “ಭೋ ಭತ್ತಕಾರಕ, ಭಾಜನಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಕಾಕಮೇವ ಗಣ್ಹಾ”ತಿ ಆಹ। ಸೋ ಭಾಜನಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಕಾಕಂ ದಳ್ಹಂ ಗಣ್ಹಿ। ರಾಜಾಪಿ ನಂ “ಇತೋ ಏಹೀ”ತಿ ಆಹ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಾಕಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪಹೋನಕಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಗಮಿಂಸು। ತತೋ ಸೇಸಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸೇಸಂ ಭುಞ್ಜಿಂಸು। ತೇಪಿ ಅಟ್ಠ ಜನಾ ಗನ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಸಪಜಾಪತಿಕಂ ಭೋಜೇಸುಂ, ಸುಫಸ್ಸಾಯ ದೋಹಳೋ ವೂಪಸಮಿ। ಭತ್ತಹಾರಕೋ ಕಾಕಂ ರಞ್ಞೋ ಉಪನೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ರಾಜಾ ಪುಚ್ಛಿ - “ಭೋ ಕಾಕ, ತ್ವಂ ಮಮಞ್ಚ ನ ಲಜ್ಜಿ, ಭತ್ತಹಾರಕಸ್ಸ ಚ ನಾಸಂ ಖಣ್ಡೇಸಿ, ಭತ್ತಭಾಜನಾನಿ ಚ ಭಿನ್ದಿ, ಅತ್ತನೋ ಚ ಜೀವಿತಂ ನ ರಕ್ಖಿ, ಕಸ್ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಮಕಾಸೀ”ತಿ? ಕಾಕೋ “ಮಹಾರಾಜ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರಾಜಾ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಸತಿ, ಅಹಮಸ್ಸ ಸೇನಾಪತಿ, ತಸ್ಸ ಸುಫಸ್ಸಾ ನಾಮ ಭರಿಯಾ ದೋಹಳಿನೀ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತುಕಾಮಾ, ರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ದೋಹಳಂ ಮಯ್ಹಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಅಹಂ ತತ್ಥೇವ ಮಮ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಆಗತೋ, ಇದಾನಿ ಮೇ ತಸ್ಸಾ ಭೋಜನಂ ಪೇಸಿತಂ, ಮಯ್ಹಂ ಮನೋರಥೋ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ಮಯಾ ಏವರೂಪಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ”ನ್ತಿ ದೀಪೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ।

೧೨೪“ಬಾರಾಣಸ್ಯಂ ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಕರಾಜಾ ನಿವಾಸಕೋ।
ಅಸೀತಿಯಾ ಸಹಸ್ಸೇಹಿ, ಸುಪತ್ತೋ ಪರಿವಾರಿತೋ॥

೧೨೫“ತಸ್ಸ ದೋಹಳಿನೀ ಭರಿಯಾ, ಸುಫಸ್ಸಾ ಭಕ್ಖಿತುಮಿಚ್ಛತಿ।
ರಞ್ಞೋ ಮಹಾನಸೇ ಪಕ್ಕಂ, ಪಚ್ಚಗ್ಘಂ ರಾಜಭೋಜನಂ॥

೧೨೬“ತೇಸಾಹಂ ಪಹಿತೋ ದೂತೋ, ರಞ್ಞೋ ಚಮ್ಹಿ ಇಧಾಗತೋ।
ಭತ್ತು ಅಪಚಿತಿಂ ಕುಮ್ಮಿ, ನಾಸಾಯಮಕರಂ ವಣ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಾರಾಣಸ್ಯನ್ತಿ** ಬಾರಾಣಸಿಯಂ। **ನಿವಾಸಕೋತಿ** ನಿಬದ್ಧವಸನಕೋ। **ಪಕ್ಕನ್ತಿ** ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಸಮ್ಪಾದಿತಂ। ಕೇಚಿ “ಸಿದ್ಧ”ನ್ತಿ ಸಜ್ಝಾಯನ್ತಿ। **ಪಚ್ಚಗ್ಘನ್ತಿ** ಅಬ್ಭುಣ್ಹಂ ಅಪಾರಿವಾಸಿಕಂ, ಮಚ್ಛಮಂಸವಿಕತೀಸು ವಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಮಹಗ್ಘಂ ಏತ್ಥಾತಿ ಪಚ್ಚಗ್ಘಂ। **ತೇಸಾಹಂ ಪಹಿತೋ ದೂತೋ, ರಞ್ಞೋ ಚಮ್ಹಿ ಇಧಾಗತೋತಿ** ತೇಸಂ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ಅಹಂ ದೂತೋ ಆಣತ್ತಿಕರೋ ರಞ್ಞೋ ಚ ಅಮ್ಹಿ ಪಹಿತೋ, ತಸ್ಮಾ ಇಧ ಆಗತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭತ್ತು ಅಪಚಿತಿಂ ಕುಮ್ಮೀತಿ** ಸ್ವಾಹಂ ಏವಂ ಆಗತೋ ಅತ್ತನೋ ಭತ್ತು ಅಪಚಿತಿಂ ಸಕ್ಕಾರಸಮ್ಮಾನಂ ಕರೋಮಿ। **ನಾಸಾಯಮಕರಂ ವಣನ್ತಿ**, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಿನಾ ಕಾರಣೇನ ತುಮ್ಹೇ ಚ ಅತ್ತನೋ ಚ ಜೀವಿತಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ಭತ್ತಭಾಜನಂ ಪಾತಾಪೇತುಂ ಭತ್ತಹಾರಕಸ್ಸ ನಾಸಾಯ ಮುಖತುಣ್ಡಕೇನ ವಣಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಮಯಾ ಅತ್ತನೋ ರಞ್ಞೋ ಅಪಚಿತಿ ಕತಾ, ಇದಾನಿ ತುಮ್ಹೇ ಯಂ ಇಚ್ಛಥ, ತಂ ದಣ್ಡಂ ಕರೋಥಾತಿ।

ರಾಜಾ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಯಂ ತಾವ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಯಸಂ ದತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸುಹಜ್ಜೇ ಕಾತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋಮ, ಗಾಮಾದೀನಿ ದದಮಾನಾಪಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿತದಾಯಕಂ ನ ಲಭಾಮ, ಅಯಂ ಕಾಕೋ ಸಮಾನೋ ಅತ್ತನೋ ರಞ್ಞೋ ಜೀವಿತಂ ಪರಿಚ್ಚಜತಿ, ಅತಿವಿಯ ಸಪ್ಪುರಿಸೋ ಮಧುರಸ್ಸರೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ"ತಿ ಗುಣೇಸು ಪಸೀದಿತ್ವಾ ತಂ ಸೇತಚ್ಛತ್ತೇನ ಪೂಜೇಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧೇನ ಸೇತಚ್ಛತ್ತೇನ ರಾಜಾನಮೇವ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಗುಣೇ ಕಥೇಸಿ। ರಾಜಾ ನಂ ಪಕ್ಕೋಸಾಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ತೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ಭೋಜನನಿಯಾಮೇನ ಭತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, ಸೇಸಕಾಕಾನಂ ದೇವಸಿಕಂ ಏಕಂ ತಣ್ಡುಲಮ್ಬಣಂ ಪಚಾಪೇಸಿ, ಸಯಞ್ಚ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅಭಯಂ ದತ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖಿ। ಸುಪತ್ತಕಾಕೋವಾದೋ ಪನ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಪವತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ರಾಜಾ ಆನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ಸುಮುಖೋ ಸೇನಾಪತಿ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ, ಸುಫಸ್ಸಾ ರಾಹುಲಮಾತಾ, ಸುಪತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸುಪತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದುತಿಯಾ।

[೨೯೩] ೩. ಕಾಯನಿಬ್ಬಿನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ಮೇತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಪುರಿಸಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರೇಕೋ ಪುರಿಸೋ ಪಣ್ಡುರೋಗೇನ ಅಟ್ಟಿತೋ ವೇಜ್ಜೇಹಿ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ। ಪುತ್ತದಾರೋಪಿಸ್ಸ "ಕೋ ಇಮಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಸಚಾಹಂ ಇಮಮ್ಹಾ ರೋಗಾ ವುಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅರೋಗೋ ಹುತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಯಾಚಿ। ಸೋ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಞ್ಚ ಉಪಸಮ್ಪದಞ್ಚ ಲಭಿತ್ವಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ನಾಮ ಪಣ್ಡುರೋಗೀ 'ಇಮಮ್ಹಾ ರೋಗಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚೇವ ಅರಹತ್ತಞ್ಚ ಪತ್ತೋ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ । ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನಿ ಅಯಮೇವ; ಪುಬ್ಬೇ ಪಣ್ಡಿತಾಪಿ ಏವಂ ವತ್ವಾ ರೋಗಾ ವುಟ್ಠಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ವುಡ್ಢಿಮಕಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಕುಟುಮ್ಬಂ ಸಣ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಸನ್ತೋ ಪಣ್ಡುರೋಗೀ ಅಹೋಸಿ। ವೇಜ್ಜಾಪಿ ಪಟಿಜಗ್ಗಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಪುತ್ತದಾರೋಪಿಸ್ಸ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ "ಇಮಮ್ಹಾ ರೋಗಾ ವುಟ್ಠಿತೋ ಪಬ್ಬಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಸಪ್ಪಾಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅರೋಗೋ ಹುತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಝಾನಸುಖೇನ ವಿಹರನ್ತೋ "ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಏವರೂಪಂ ಸುಖಂ ನಾಮ ನಾಲತ್ಥ"ನ್ತಿ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೧೨೭."ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ಮೇ ಅಞ್ಞತರೇನ ಬ್ಯಾಧಿನಾ, ರೋಗೇನ ಬಾಳ್ಹಂ ದುಖಿತಸ್ಸ ರುಪ್ಪತೋ।
ಪರಿಸುಸ್ಸತಿ ಖಿಪ್ಪಮಿದಂ ಕಳೇವರಂ, ಪುಪ್ಫಂ ಯಥಾ ಪಂಸುನಿ ಆತಪೇ ಕತಂ॥

೧೨೮."ಅಜಞ್ಞಂ ಜಞ್ಞಸಙ್ಖಾತಂ, ಅಸುಚಿಂ ಸುಚಿಸಮ್ಮತಂ।
ನಾನಾಕುಣಪಪರಿಪೂರಂ, ಜಞ್ಞರೂಪಂ ಅಪಸ್ಸತೋ॥

೧೨೯."ಧಿರತ್ಥುಮಂ ಆತುರಂ ಪೂತಿಕಾಯಂ, ಜೇಗುಚ್ಛಿಯಂ ಅಸ್ಸುಚಿಂ ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮಂ।
ಯತ್ಥಪ್ಪಮತ್ತಾ ಅಧಿಮುಚ್ಛಿತಾ ಪಜಾ, ಹಾಪೇನ್ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಸುಗತೂಪಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಞ್ಞತರೇನಾತಿ** ಅಟ್ಠನವುತಿಯಾ ರೋಗೇಸು ಏಕೇನ ಪಣ್ಡುರೋಗಬ್ಯಾಧಿನಾ। **ರೋಗೇನಾತಿ** ರುಜ್ಜನಸಭಾವತ್ತಾ ಏವಂಲದ್ಧನಾಮೇನ। **ರುಪ್ಪತೋತಿ** ಘಟ್ಟಿಯಮಾನಸ್ಸ ಪೀಳಿಯಮಾನಸ್ಸ। **ಪಂಸುನಿ ಆತಪೇ ಕತ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಆತಪೇ ತತ್ತವಾಲಿಕಾಯ ಠಪಿತಂ ಸುಖುಮಪುಪ್ಫಂ ಪರಿಸುಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಪರಿಸುಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಜಞ್ಞಂ ಜಞ್ಞಸಙ್ಖಾತನ್ತಿ ಪಟಿಕೂಲಂ ಅಮನಾಪಮೇವ ಬಾಲಾನಂ ಮನಾಪನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗತಂ। **ನಾನಾಕುಣಪಪರಿಪೂರ**ನ್ತಿ ಕೇಸಾದೀಹಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಕುಣಪೇಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ । **ಜಞ್ಞರೂಪಂ ಅಪಸ್ಸತೋತಿ** ಅಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸ ಅನ್ಧಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಮನಾಪಂ ಸಾಧುರೂಪಂ ಪರಿಭೋಗಸಭಾವಂ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, "ಅಕ್ಖಿಮ್ಹಾ ಅಕ್ಖಿಗೂಥಕೋ"ತಿಆದಿನಾ ನಯೇನ ಪಕಾಸಿತೋ ಅಸುಭಸಭಾವೋ ಬಾಲಾನಂ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ।

ಆತುರನ್ತಿ ನಿಚ್ಚಗಿಲಾನಂ। **ಅಧಿಮುಚ್ಛಿತಾತಿ** ಕಿಲೇಸಮುಚ್ಛಾಯ ಅತಿವಿಯ ಮುಚ್ಛಿತಾ। **ಪಜಾತಿ** ಅನ್ಧಬಾಲಪುಥುಜ್ಜನಾ। **ಹಾಪೇನ್ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಸುಗತೂಪಪತ್ತಿಯಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪೂತಿಕಾಯೇ ಲಗ್ಗಾ ಲಗ್ಗಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಪಾಯಮಗ್ಗಂ ಪೂರೇನ್ತಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಭೇದಾಯ ಸುಗತಿಉಪಪತ್ತಿಯಾ ಮಗ್ಗಂ ಪರಿಹಾಪೇನ್ತಿ।

ಇತಿ ಮಹಾಸತ್ತೋ ನಾನಪ್ಪಕಾರೇನ ಅಸುಚಿಭಾವಞ್ಚ ನಿಚ್ಚಾತುರಭಾವಞ್ಚ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಕಾಯೇ ನಿಬ್ಬಿನ್ದಿತ್ವಾ ಯಾವಜೀವಂ ಚತ್ತಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಹಾರೇ ಭಾವೇತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಪರಾಯಣೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹುಜನಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। "ತದಾ ತಾಪಸೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಾಯನಿಬ್ಬಿನ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ತತಿಯಾ।

[೨೯೪] ೪. ಜಮ್ಬುಖಾದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋಯಂ ಬಿನ್ದುಸ್ಸರೋ ವಗ್ಗೂತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ವೇಳುವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ದೇವದತ್ತಕೋಕಾಲಿಕೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತದಾ ಹಿ ದೇವದತ್ತೇ ಪರಿಹೀನಲಾಭಸಕ್ಕಾರೇ ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ದೇವದತ್ತತ್ಥೇರೋ ನಾಮ ಮಹಾಸಮ್ಮತಪವೇಣಿಯಾ ಓಕ್ಕಾಕರಾಜವಂಸೇ ಜಾತೋ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಖತ್ತಿಯವಂಸೇ ವಡ್ಢಿತೋ ತಿಪಿಟಕಧರೋ ಝಾನಲಾಭೀ ಮಧುರಕಥೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ, ದೇಥ ಕರೋಥ ಥೇರಸ್ಸಾ"ತಿ ದೇವದತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ದೇವದತ್ತೋಪಿ "ಕೋಕಾಲಿಕೋ ಉದಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಧಮ್ಮಕಥಿಕೋ, ದೇಥ ಕರೋಥ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸಾ"ತಿ ಕೋಕಾಲಿಕಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇತಿ ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸಿತ್ವಾ ಕುಲಘರೇಸು ಭುಞ್ಜನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ ದೇವದತ್ತಕೋಕಾಲಿಕಾ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭೂತಗುಣಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಾ ವಿಚರನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಅಭೂತಗುಣಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಪುಬ್ಬೇಪೇವಂ ಭುಞ್ಜಿಂಸುಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಜಮ್ಬುವನಸಣ್ಡೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತ್ರೇಕೋ ಕಾಕೋ ಜಮ್ಬುಸಾಖಾಯ ನಿಸಿನ್ನೋ ಜಮ್ಬುಪಕ್ಕಾನಿ ಖಾದತಿ। ಅಥೇಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಉದ್ಧಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಕಾಕಂ ದಿಸ್ವಾ "ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಸ್ಸ ಅಭೂತಗುಣಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಜಮ್ಬೂನಿ ಖಾದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ –

೧೩೦."ಕೋಯಂ ಬಿನ್ದುಸ್ಸರೋ ವಗ್ಗು, ಸರವನ್ತಾನಮುತ್ತಮೋ।
ಅಚ್ಚುತೋ ಜಮ್ಬುಸಾಖಾಯ, ಮೋರಚ್ಛಾಪೋವ ಕೂಜತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬಿನ್ದುಸ್ಸರೋ**ತಿ ಬಿನ್ದುನಾ ಅವಿಸಾರೇನ ಪಿಣ್ಡಿತೇನ ಸರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। **ವಗ್ಗೂ**ತಿ ಮಧುರಸದ್ದೋ। **ಅಚ್ಚುತೋ**ತಿ ನ ಚುತೋ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನೋ। **ಮೋರಚ್ಛಾಪೋವ ಕೂಜತೀ**ತಿ ತರುಣಮೋರೋವ ಮನಾಪೇನ ಸದ್ದೇನ "ಕೋ ನಾಮೇಸೋ ಕೂಜತೀ"ತಿ ವದತಿ।

ಅಥ ನಂ ಕಾಕೋ ಪಟಿಪಸಂಸನ್ತೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೧."ಕುಲಪುತ್ತೋವ ಜಾನಾತಿ, ಕುಲಪುತ್ತಂ ಪಸಂಸಿತುಂ।
ಬ್ಯಗ್ಘಚ್ಛಾಪಸರೀವಣ್ಣ, ಭುಞ್ಜ ಸಮ್ಮ ದದಾಮಿ ತೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಬ್ಯಗ್ಘಚ್ಛಾಪಸರೀವಣ್ಣಾ**ತಿ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬ್ಯಗ್ಘಪೋತಕಸಮಾನವಣ್ಣೋವ ಖಾಯಸಿ, ತೇನ ತಂ ವದಾಮಿ ಅಮ್ಭೋ ಬ್ಯಗ್ಘಚ್ಛಾಪಸರೀವಣ್ಣ। **ಭುಞ್ಜ, ಸಮ್ಮ, ದದಾಮಿ ತೇ**ತಿ ವಯಸ್ಸ ಯಾವದತ್ಥಂ ಜಮ್ಬುಪಕ್ಕಾನಿ ಖಾದ, ಅಹಂ ತೇ ದದಾಮೀತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಜಮ್ಬುಸಾಖಂ ಚಾಲೇತ್ವಾ ಫಲಾನಿ ಪಾತೇಸಿ। ಅಥ ತಸ್ಮಿಂ ಜಮ್ಬುರುಕ್ಖೇ ಅಧಿವತ್ಥಾ ದೇವತಾ ತೇ ಉಭೋಪಿ ಅಭೂತಗುಣಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಜಮ್ಬೂನಿ ಖಾದನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೨."ಚಿರಸ್ಸಂ ವತ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಮುಸಾವಾದೀ ಸಮಾಗತೇ।
ವನ್ತಾದಂ ಕುಣಪಾದಞ್ಚ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪಸಂಸಕೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವನ್ತಾದ**ನ್ತಿ ಪರೇಸಂ ವನ್ತಭತ್ತಖಾದಕಂ ಕಾಕಂ। **ಕುಣಪಾದಞ್ಚಾ**ತಿ ಕುಣಪಖಾದಕಂ ಸಿಙ್ಗಾಲಞ್ಚ।

ಇಮಞ್ಚ ಪನ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಭೇರವರೂಪಾರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತೇ ತತೋ ಪಲಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಾಕೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಜಮ್ಬುಖಾದಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಚತುತ್ಥಾ।

[೨೯೫] ೫. ಅನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಸಭಸ್ಸೇವ ತೇ ಖನ್ಧೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ತೇಯೇವ ದ್ವೇ ಜನೇ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು ಪುರಿಮಸದಿಸಮೇವ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೂಪಚಾರೇ ಏರಣ್ಡರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತದಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಮತಂ ಜರಗ್ಗವಂ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಗಾಮದ್ವಾರೇ ಏರಣ್ಡವನೇ ಛಡ್ಡೇಸುಂ। ಏಕೋ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಂಸಂ ಖಾದಿ। ಏಕೋ ಕಾಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಏರಣ್ಡೇ ನಿಲೀನೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಯಂನೂನಾಹಂ ಏತಸ್ಸ ಅಭೂತಗುಣಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೩."ಉಸಭಸ್ಸೇವ ತೇ ಖನ್ಧೋ, ಸೀಹಸ್ಸೇವ ವಿಜಮ್ಭಿತಂ।
ಮಿಗರಾಜ ನಮೋ ತ್ಯತ್ಥು, ಅಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಲಭಾಮಸೇ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ನಮೋ ತ್ಯತ್ಥೂ**ತಿ ನಮೋ ತೇ ಅತ್ಥು।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೪."ಕುಲಪುತ್ತೋವ ಜಾನಾತಿ, ಕುಲಪುತ್ತಂ ಪಸಂಸಿತುಂ।
ಮಯೂರಗೀವಸಙ್ಕಾಸ, ಇತೋ ಪರಿಯಾಹಿ ವಾಯಸಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಇತೋ ಪರಿಯಾಹೀ**ತಿ ಏರಣ್ಡತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಇತೋ ಯೇನಾಹಂ, ತೇನಾಗನ್ತ್ವಾ ಮಂಸಂ ಖಾದಾತಿ ವದತಿ।

ತಂ ತೇಸಂ ಕಿರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೫."ಮಿಗಾನಂ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ಅನ್ತೋ, ಪಕ್ಖೀನಂ ಪನ ವಾಯಸೋ।
ಏರಣ್ಡೋ ಅನ್ತೋ ರುಕ್ಖಾನಂ, ತಯೋ ಅನ್ತಾ ಸಮಾಗತಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅನ್ತೋ**ತಿ ಹೀನೋ ಲಾಮಕೋ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಿಙ್ಗಾಲೋ ದೇವದತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಾಕೋ ಕೋಕಾಲಿಕೋ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಅನ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಪಞ್ಚಮಾ।

[೧೯೬] ೬. ಸಮುದ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಕೋ ನಾಯನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಉಪನನ್ದತ್ಥೇರಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಹಿ ಮಹಗ್ಘಸೋ ಮಹಾತಣ್ಹೋ ಅಹೋಸಿ, ಸಕಟಪೂರೇಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿಪಿ ಸನ್ತಪ್ಪೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ। ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಕಾಲೇ ದ್ವೀಸು ತೀಸು ವಿಹಾರೇಸು ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉಪಾಹನೇ ಠಪೇತಿ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಕತ್ತರಯಟ್ಠಿಂ, ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದಕತುಮ್ಬಂ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಸಯಂ ವಸತಿ, ಜನಪದವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಣೀತಪರಿಕ್ಖಾರೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಅರಿಯವಂಸಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಚೀವರಾನಿ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಮತ್ತಿಕಾಪತ್ತೇ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಮನಾಪಮನಾಪೇ ಪತ್ತೇ ಥಾಲಕಾನಿ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾನಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಜೇತವನಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಉಪನನ್ದೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಮಹಗ್ಘಸೋ ಮಹಿಚ್ಛೋ ಅಞ್ಞೇಸಂ ಪಟಿಪತ್ತಿಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸಮಣಪರಿಕ್ಖಾರೇನ ಯಾನಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಅಯುತ್ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಪನನ್ದೇನ ಕತಂ ಪರೇಸಂ ಅರಿಯವಂಸಕಥಂ ಕಥೇನ್ತೇನ, ಪಠಮತರಞ್ಹಿ ಅತ್ತನಾ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೇನ ಹುತ್ವಾ ಪಚ್ಛಾ ಪರೇಸಂ ಅರಿಯವಂಸಂ ಕಥೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ।

"ಅತ್ತಾನಮೇವ ಪಠಮಂ, ಪತಿರೂಪೇ ನಿವೇಸಯೇ।
ಅಥಞ್ಞಮನುಸಾಸೇಯ್ಯ, ನ ಕಿಲಿಸ್ಸೇಯ್ಯ ಪಣ್ಡಿತೋ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೧೫೮) -

ಇಮಂ ಧಮ್ಮಪದೇ ಗಾಥಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಉಪನನ್ದಂ ಗರಹಿತ್ವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ ಉಪನನ್ದೋ ಮಹಿಚ್ಛೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಮಹಾಸಮುದ್ದೇಪಿ ಉದಕಂ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಕಾಕೋ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಉಪರಿಭಾಗೇ ವಿಚರನ್ತೋ "ಸಮುದ್ದೇ ಉದಕಂ ಪಮಾಣೇನ ಪಿವಥ, ರಕ್ಖನ್ತಾ ಪಿವಥಾ"ತಿ ಮಚ್ಛಸಙ್ಘಸಕುಣಸಙ್ಘೇ ವಾರೇನ್ತೋ ವಾರೇನ್ತೋ ಚರತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೬"ಕೋ ನಾಯಂ ಲೋಣತೋಯಸ್ಮಿಂ, ಸಮನ್ತಾ ಪರಿಧಾವತಿ।
ಮಚ್ಛೇ ಮಕರೇ ಚ ವಾರೇತಿ, ಊಮೀಸು ಚ ವಿಹಞ್ಞತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕೋ ನಾಯ**ನ್ತಿ ಕೋ ನು ಅಯಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಕಾಕೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೭"ಅನನ್ತಪಾಯೀ ಸಕುಣೋ, ಅತಿತ್ತೋತಿ ದಿಸಾಸುತೋ।
ಸಮುದ್ದಂ ಪಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ಸಾಗರಂ ಸರಿತಂಪತಿ"ನ್ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಹಂ ಅನನ್ತಸಾಗರಂ ಪಾತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ, ತೇನಮ್ಹಿ **ಅನನ್ತಪಾಯೀ** ನಾಮ **ಸಕುಣೋ** ಮಹತಿಯಾಪಿ ಅಪೂರಣಿಯಾ ತಣ್ಹಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಅತಿತ್ತೋತಿ**ಪಿ ಅಹಂ ದಿಸಾಸು **ಸುತೋ** ವಿಸ್ಸುತೋ ಪಾಕಟೋ, ಸ್ವಾಹಂ ಇಮಂ ಸಕಲಸಮುದ್ದಂ ಸುನ್ದರಾನಂ ರತನಾನಂ ಆಕರತ್ತಾ ಸಾಗರೇನ ವಾ ಖತತ್ತಾ **ಸಾಗರಂ** ಸರಿತಾನಂ ಪತಿಭಾವೇನ **ಸರಿತಂಪತಿಂ** ಪಾತುಮಿಚ್ಛಾಮೀತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಮುದ್ದದೇವತಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೩೮"ಸೋ ಅಯಂ ಹಾಯತಿ ಚೇವ, ಪೂರತೇ ಚ ಮಹೋದಧಿ।
ನಾಸ್ಸ ನಾಯತಿ ಪೀತನ್ತೋ, ಅಪೇಯ್ಯೋ ಕಿರ ಸಾಗರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೋ ಅಯಂ ಹಾಯತಿ ಚೇವಾ**ತಿ ಉದಕಸ್ಸ ಓಸಕ್ಕನವೇಲಾಯ ಹಾಯತಿ, ನಿಕ್ಖಮನವೇಲಾಯ ಪೂರತಿ। **ನಾಸ್ಸ ನಾಯತೀ**ತಿ ಅಸ್ಸ ಮಹಾಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಸಚೇಪಿ ನಂ ಸಕಲಲೋಕೋ ಪಿವೇಯ್ಯ, ತಥಾಪಿ "ಇತೋ ಏತ್ತಕಂ ನಾಮ ಉದಕಂ ಪೀತ"ನ್ತಿ ಪರಿಯನ್ತೋ ನ ಪಞ್ಞಾಯತಿ। **ಅಪೇಯ್ಯೋ ಕಿರಾ**ತಿ ಏಸೋ ಕಿರ ಸಾಗರೋ ನ ಸಕ್ಕಾ ಕೇನಚಿ ಉದಕಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಪಾತುನ್ತಿ।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಸಾ ಭೇರವರೂಪಾರಮ್ಮಣಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮುದ್ದಕಾಕಂ ಪಲಾಪೇಸಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಸಮುದ್ದಕಾಕೋ ಉಪನನ್ದೋ ಅಹೋಸಿ, ದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಸಮುದ್ದಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಛಟ್ಠಾ।

[೨೯೭] ೭. ಕಾಮವಿಲಾಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚೇ ಸಕುಣ ಡೇಮಾನಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣದುತಿಯಿಕಾಪಲೋಭನಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನವತ್ಥು **ಪುಪ್ಫರತ್ತಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೧.೧೪೭) ಕಥಿತಂ, ಅತೀತವತ್ಥು **ಇನ್ದ್ರಿಯಜಾತಕೇ** (ಜಾ॰ ೧.೮.೬೦ ಆದಯೋ) ಆವಿಭವಿಸ್ಸತಿ। ತಂ ಪನ ಪುರಿಸಂ ಜೀವನ್ತಂ ಸೂಲೇ ಉತ್ತಾಸೇಸುಂ। ಸೋ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೋ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಏಕಂ ಕಾಕಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾವಖರಮ್ಪಿ ತಂ ವೇದನಂ ಅಗಣೇತ್ವಾ ಪಿಯಭರಿಯಾಯ ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇತುಂ ಕಾಕಂ ಆಮನ್ತೇನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಆಹ -

೧೩೯"ಉಚ್ಚೇ ಸಕುಣ ಡೇಮಾನ, ಪತ್ತಯಾನ ವಿಹಙ್ಗಮ।
ವಜ್ಜಾಸಿ ಖೋ ತ್ವಂ ವಾಮೂರುಂ, ಚಿರಂ ಖೋ ಸಾ ಕರಿಸ್ಸತಿ॥

೧೪೦."ಇದಂ ಖೋ ಸಾ ನ ಜಾನಾತಿ, ಅಸಿಂ ಸತ್ತಿಞ್ಚ ಓಡ್ಡಿತಂ।
ಸಾ ಚಣ್ಡೀ ಕಾಹತಿ ಕೋಧಂ, ತಂ ಮೇ ತಪತಿ ನೋ ಇದಂ॥

೧೪೧."ಏಸ ಉಪ್ಪಲಸನ್ನಾಹೋ, ನಿಕ್ಖಞ್ಚುಸ್ಸೀಸಕೋಹಿತಂ।
ಕಾಸಿಕಞ್ಚ ಮುದುಂ ವತ್ಥಂ, ತಪ್ಪೇತು ಧನಿಕಾ ಪಿಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದೇಮಾನಾ**ತಿ ಗಚ್ಛಮಾನ ಚರಮಾನ। **ಪತ್ತಯಾನಾ**ತಿ ತಮೇವಾಲಪತಿ, ತಥಾ **ವಿಹಙ್ಗಮಾ**ತಿ। ಸೋ ಹಿ ಪತ್ತೇಹಿ ಯಾನಂ ಕತ್ವಾ ಗಮನತೋ ಪತ್ತಯಾನೋ, ಆಕಾಸೇ ಗಮನತೋ ವಿಹಙ್ಗಮೋ। **ವಜ್ಜಾಸೀ**ತಿ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ। **ವಾಮೂರುನ್ತಿ** ಕದಲಿಕ್ಖನ್ಧಸಮಾನಊರುಂ, ಮಮ ಸೂಲೇ ನಿಸಿನ್ನಭಾವಂ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ। **ಚಿರಂ ಖೋ ಸಾ ಕರಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಸಾ ಇಮಂ ಪವತ್ತಿಂ ಅಜಾನಮಾನಾ ಮಮ ಆಗಮನಂ ಚಿರಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, "ಚಿರಂ ಮೇ ಗತಸ್ಸ ಪಿಯಸ್ಸ ನ ಚ ಆಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇಸ್ಸತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಸಿಂ ಸತ್ತಿಞ್ಚಾತಿ ಅಸಿಸಮಾನತಾಯ ಸತ್ತಿಸಮಾನತಾಯ ಚ ಸೂಲಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಉತ್ತಾಸನತ್ಥಾಯ ಓಡ್ಡಿತಂ ಠಪಿತಂ। **ಚಣ್ಡೀ**ತಿ ಕೋಧನಾ। **ಕಾಹತಿ ಕೋಧನ್ತಿ** "ಅತಿಚಿರಾಯತೀ"ತಿ ಮಯಿ ಕೋಧಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ। **ತಂ ಮೇ ತಪತೀ**ತಿ ತಂ ತಸ್ಸಾ ಕುಜ್ಝನಂ ಮಂ ತಪತಿ। **ನೋ ಇದನ್ತಿ** ಇಧ ಪನ ಇದಂ ಸೂಲಂ ಮಂ ನ ತಪತೀತಿ ದೀಪೇತಿ।

"ಏಸ ಉಪ್ಪಲಸನ್ನಾಹೋ"ತಿಆದೀಹಿ ಘರೇ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ಠಪಿತಂ ಅತ್ತನೋ ಭಣ್ಡಂ ಆಚಿಕ್ಖತಿ। ತತ್ಥ **ಉಪ್ಪಲಸನ್ನಾಹೋ**ತಿ ಉಪ್ಪಲೋ ಚ ಸನ್ನಾಹೋ ಚ ಉಪ್ಪಲಸನ್ನಾಹೋ, ಉಪ್ಪಲಸದಿಸೋ ಕಣಯೋ ಚ ಸನ್ನಾಹಕೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಕ್ಖಞ್ಚಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಸುವಣ್ಣೇಹಿ ಕತಂ ಅಙ್ಗುಲಿಮುದ್ದಿಕಂ। **ಕಾಸಿಕಞ್ಚ ಮುದು ವತ್ಥನ್ತಿ** ಮುದುಂ ಕಾಸಿಕಸಾಟಕಯುಗಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। ಏತ್ತಕಂ ಕಿರ ತೇನ ಉಸ್ಸೀಸಕೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ತಪ್ಪೇತು ಧನಿಕಾ ಪಿಯಾ**ತಿ ಏತಂ ಸಬ್ಬಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸಾ ಮಮ ಪಿಯಾ ಧನತ್ಥಿಕಾ ಇಮಿನಾ ಧನೇನ ತಪ್ಪೇತು ಪೂರೇತು, ಸನ್ತುಟ್ಠಾ ಹೋತೂತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ಪರಿದೇವಮಾನೋವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। "ತದಾ ಭರಿಯಾ ಏತರಹಿ ಭರಿಯಾ ಅಹೋಸಿ, ಯೇನ ಪನ ದೇವಪುತ್ತೇನ ತಂ ಕಾರಣಂ ದಿಟ್ಠಂ, ಸೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕಾಮವಿಲಾಪಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಸತ್ತಮಾ।

[೨೯೮] ೮. ಉದುಮ್ಬರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಉದುಮ್ಬರಾ ಚಿಮೇ ಪಕ್ಕಾತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ಕಿರ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಪಚ್ಚನ್ತಗಾಮಕೇ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ವಸತಿ। ರಮಣೀಯೋ ವಿಹಾರೋ ಪಿಟ್ಠಿಪಾಸಾಣೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ, ಮನ್ದಂ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಟ್ಠಾನಂ ಉದಕಫಾಸುಕಂ, ಗೋಚರಗಾಮೋ ನಾತಿದೂರೇ ನಾಚ್ಚಾಸನ್ನೇ, ಸಮ್ಪಿಯಾಯಮಾನಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖಂ ದೇನ್ತಿ। ಅಥೇಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ತಂ ವಿಹಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ನೇವಾಸಿಕೋ ತಸ್ಸ ಆಗನ್ತುಕವತ್ತಂ ಕತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಆದಾಯ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಪಣೀತಂ ಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತಯಿಂಸು। ಆಗನ್ತುಕೋ ಕತಿಪಾಹಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ - "ಏಕೇನುಪಾಯೇನ ಇಮಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಞ್ಚೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೂಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಂ ಪುಚ್ಛಿ - "ಕಿಂ, ಆವುಸೋ, ಬುದ್ಧೂಪಟ್ಠಾನಂ ನಾಕಾಸೀ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ವಿಹಾರಂ ಪಟಿಜಗ್ಗನ್ತೋ ನತ್ಥಿ, ತೇನಮ್ಹಿ ನ ಗತಪುಬ್ಬೋ"ತಿ। "ಯಾವ ತ್ವಂ ಬುದ್ಧೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಸಿ, ತಾವಾಹಂ ಪಟಿಜಗ್ಗಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ"ತಿ ನೇವಾಸಿಕೋ "ಯಾವ ಮಮಾಗಮನಾ ಥೇರೇ ಮಾ ಪಮಜ್ಜಿತ್ಥಾ"ತಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಆಗನ್ತುಕೋ "ತಸ್ಸ ನೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ಅಯಞ್ಚ ಅಯಞ್ಚ ದೋಸೋ"ತಿ ತೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಪರಿಭಿನ್ದಿ। ಇತರೋಪಿ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪುನಾಗತೋ, ಅಥಸ್ಸ ಸೋ ಸೇನಾಸನಂ ನ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ವಸಿತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಗಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಸಾಮೀಚಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಕರಿಂಸು। ಸೋ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಕಾರಣಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ - "ಆವುಸೋ, ಅಸುಕೋ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖು ಅಸುಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿತ್ವಾ ಸಯಂ ತತ್ಥ ವಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸೋ ಇಮಂ ವಸನಟ್ಠಾನಾ ನಿಕ್ಕಡ್ಢಿಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅರಞ್ಞೇ ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತತ್ಥ ವಸ್ಸಾನೇ ಸತ್ತಸತ್ತಾಹಂ ದೇವೋ ವಸ್ಸಿ। ಅಥೇಕೋ ರತ್ತಮುಖಖುದ್ದಕಮಕ್ಕಟೋ ಏಕಿಸ್ಸಾ ಅನೋವಸ್ಸಿಕಾಯ ಪಾಸಾಣದರಿಯಾ ವಸಮಾನೋ ಏಕದಿವಸಂ ದರಿದ್ವಾರೇ ಅತೇಮನಟ್ಠಾನೇ ಸುಖೇನ ನಿಸೀದಿ। ತತ್ಥ ಏಕೋ ಕಾಳಮುಖಮಹಾಮಕ್ಕಟೋ ತಿನ್ತೋ ಸೀತೇನ ಪೀಳಿಯಮಾನೋ ವಿಚರನ್ತೋ ತಂ ತಥಾನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಉಪಾಯೇನ ನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಏತ್ಥ ವಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಕುಚ್ಛಿಂ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ಸುಹಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೨."ಉದುಮ್ಬರಾ ಚಿಮೇ ಪಕ್ಕಾ, ನಿಗ್ರೋಧಾ ಚ ಕಪಿತ್ಥನಾ।
ಏಹಿ ನಿಕ್ಖಮ ಭುಞ್ಜಸ್ಸು, ಕಿಂ ಜಿಘಚ್ಛಾಯ ಮಿಯ್ಯಸೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕಪಿತ್ಥನಾ**ತಿ ಪಿಲಕ್ಖಾ। **ಏಹಿ ನಿಕ್ಖಮಾ**ತಿ ಏತೇ ಉದುಮ್ಬರಾದಯೋ ಫಲಭಾರನಮಿತಾ, ಅಹಮ್ಪಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಸುಹಿತೋ ಆಗತೋಸ್ಮಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛ ಭುಞ್ಜಸ್ಸೂತಿ।

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಫಲಾನಿ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಅಲಭನ್ತೋ ಪುನಾಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಅನ್ತೋಪಾಸಾಣದರಿಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ "ವಞ್ಚೇಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠತ್ವಾ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೩."ಏವಂ ಸೋ ಸುಹಿತೋ ಹೋತಿ, ಯೋ ವುಡ್ಢಮಪಚಾಯತಿ।
ಯಥಾಹಮಜ್ಜ ಸುಹಿತೋ, ದುಮಪಕ್ಕಾನಿ ಮಾಸಿತೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ದುಮಪಕ್ಕಾನಿ ಮಾಸಿತೋ**ತಿ ಉದುಮ್ಬರಾದೀನಿ ರುಕ್ಖಫಲಾನಿ ಖಾದಿತ್ವಾ ಅಸಿತೋ ಧಾತೋ ಸುಹಿತೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಮಕ್ಕಟೋ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೪."ಯಂ ವನೇಜೋ ವನೇಜಸ್ಸ, ವಞ್ಚೇಯ್ಯ ಕಪಿನೋ ಕಪಿ।
ದಹರೋ ಕಪಿ ಸದ್ಧೇಯ್ಯ, ನ ಹಿ ಜಿಣ್ಣೋ ಜರಾಕಪೀ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಂ ವನೇ ಜಾತೋ ಕಪಿ ವನೇ ಜಾತಸ್ಸ ಕಪಿನೋ ವಞ್ಚನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ತಂ ತಯಾ ಸದಿಸೋ ದಹರೋ ವಾನರೋ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯ, ಮಾದಿಸೋ ಪನ ಜಿಣ್ಣೋ ಜರಾಕಪಿ ಮಹಲ್ಲಕಮಕ್ಕಟೋ ನ ಹಿ ಸದ್ದಹೇಯ್ಯ, ಸತಕ್ಖತ್ತುಮ್ಪಿ ಭಣನ್ತಸ್ಸ ತುಮ್ಹಾದಿಸಸ್ಸ ನ ಸದ್ದಹತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಹಿ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಸಬ್ಬಂ ಫಲಾಫಲಂ ವಸ್ಸೇನ ಕಿಲಿನ್ನಂ ಪತಿತಂ, ಪುನ ತವ ಇದಂ ಠಾನಂ ನತ್ಥಿ, ಗಚ್ಛಾತಿ। ಸೋ ತತೋವ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ – "ತದಾ ಖುದ್ದಕಮಕ್ಕಟೋ ನೇವಾಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ, ಕಾಳಮಹಾಮಕ್ಕಟೋ ಆಗನ್ತುಕೋ, ರುಕ್ಖದೇವತಾ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಉದುಮ್ಬರಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ಅಟ್ಠಮಾ।

[೨೯೯] ೯. ಕೋಮಾರಪುತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪುರೇ ತುವನ್ತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಬ್ಬಾರಾಮೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಕೇಳಿಸೀಲೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ತೇ ಕಿರ ಭಿಕ್ಖೂ ಸತ್ಥರಿ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಹೇಟ್ಠಾಪಾಸಾದೇ ದಿಟ್ಠಸುತಾದೀನಿ ಕಥೇನ್ತಾ ಕಲಹಞ್ಚ ಪರಿಭಾಸಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಏತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಸಂವೇಜೇಹೀ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಆಕಾಸೇ ಉಪ್ಪತಿತ್ವಾ ಪಾದಙ್ಗುಟ್ಠಕೇನ ಪಾಸಾದಥುಪಿಕಂ ಪಹರಿತ್ವಾ ಯಾವ ಉದಕಪರಿಯನ್ತಾ ಪಾಸಾದಂ ಕಮ್ಪೇಸಿ। ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಅಟ್ಠಂಸು। ತೇಸಂ ಸೋ ಕೇಳಿಸೀಲಭಾವೋ ಭಿಕ್ಖೂಸು ಪಾಕಟೋ ಜಾತೋ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಧಮ್ಮಸಭಾಯಂ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸುಂ – "ಆವುಸೋ, ಏಕಚ್ಚೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏವರೂಪೇ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಕೇಳಿಸೀಲಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಚರನ್ತಿ, 'ಅನಿಚ್ಚಂ ದುಕ್ಖಂ ಅನತ್ತಾ'ತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಕಮ್ಮಂ ನ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಕಾಯ ನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ನಾಮಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದಾನೇವ, ಪುಬ್ಬೇಪೇತೇ ಕೇಳಿಸೀಲಕಾಯೇವಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಕೋಮಾರಪುತ್ತೋ"ತಿ ನಂ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಇಸಿಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ವಸಿ। ಅಥಞ್ಞೇ ಕೇಳಿಸೀಲಾ ತಾಪಸಾ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ ಅಸ್ಸಮಂ ಮಾಪೇತ್ವಾ ವಸಿಂಸು, ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಮತ್ತಮ್ಪಿ ನೇಸಂ ನತ್ಥಿ, ಅರಞ್ಞತೋ ಫಲಾಫಲಾನಿ ಆಹರಿತ್ವಾ ಖಾದಿತ್ವಾ ಹಸಮಾನಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾಯ ಕೇಳಿಯಾ ವೀತಿನಾಮೇನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಏಕೋ ಮಕ್ಕಟೋ ಅತ್ಥಿ, ಸೋಪಿ ಕೇಳಿಸೀಲಕೋವ ಮುಖವಿಕಾರಾದೀನಿ ಕರೋನ್ತೋ ತಾಪಸಾನಂ ನಾನಾವಿಧಂ ಕೇಳಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ತಾಪಸಾ ತತ್ಥ ಚಿರಂ ವಸಿತ್ವಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಸೇವನತ್ಥಾಯ ಮನುಸ್ಸಪಥಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸಂ ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ತಂ ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸಿ, ಮಕ್ಕಟೋ ತೇಸಂ ವಿಯ ತಸ್ಸಪಿ ಕೇಳಿಂ ದಸ್ಸೇಸಿ।

ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತ್ವಾ "ಸುಸಿಕ್ಖಿತಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸನ್ತೇನ ನಾಮ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೇನ ಕಾಯಾದೀಹಿ ಸುಸಞ್ಞತೇನ ಝಾನೇಸು ಯುತ್ತೇನ ಭವಿತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ತಸ್ಸ ಓವಾದಂ ಅದಾಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸೀಲವಾ ಆಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಹೋಸಿ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋಪಿ ತತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ತೇ ತಾಪಸಾ ಲೋಣಮ್ಬಿಲಂ ಸೇವಿತ್ವಾ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು। ಮಕ್ಕಟೋ ಪುಬ್ಬೇ ವಿಯ ತೇಸಂ ಕೇಳಿಂ ನ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ತಾಪಸಾ "ಪುಬ್ಬೇ, ತ್ವಂ ಆವುಸೋ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪುರತೋ ಕೇಳಿಂ ಅಕಾಸಿ, ಇದಾನಿ ನ ಕರೋಸಿ, ಕಿಂಕಾರಣಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಪಠಮಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು –

೧೪೫.
"ಪುರೇ ತುವಂ ಸೀಲವತಂ ಸಕಾಸೇ, ಓಕ್ಕನ್ತಿಕಂ ಕೀಳಸಿ ಅಸ್ಸಮಮ್ಹಿ।
ಕರೋಹರೇ ಮಕ್ಕಟಿಯಾನಿ ಮಕ್ಕಟ, ನ ತಂ ಮಯಂ ಸೀಲವತಂ ರಮಾಮಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಸೀಲವತಂ ಸಕಾಸೇ**ತಿ ಕೇಳಿಸೀಲಾನಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ। **ಓಕ್ಕನ್ತಿಕ**ನ್ತಿ ಮಿಗೋ ವಿಯ ಓಕ್ಕನ್ತಿತ್ವಾ ಕೀಳಸಿ। **ಕರೋಹರೇ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಅರೇ**ತಿ ಆಲಪನಂ। **ಮಕ್ಕಟಿಯಾನೀ**ತಿ ಮುಖಮಕ್ಕಟಿಕಕೀಳಾಸಙ್ಖಾತಾನಿ ಮುಖವಿಕಾರಾನಿ। **ನ ತಂ ಮಯಂ ಸೀಲವತಂ ರಮಾಮಾ**ತಿ ಯಂ ಪುಬ್ಬೇ ತವ ಕೇಳಿಸೀಲಂ ಕೇಳಿವತಂ, ತಂ ಮಯಂ ಏತರಹಿ ನ ರಮಾಮ, ತ್ವಮ್ಪಿ ನೋ ನ ರಮಾಪೇಸಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಾರಣನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಕ್ಕಟೋ ದುತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೧೪೬."ಸುತಾ ಹಿ ಮಯ್ಹಂ ಪರಮಾ ವಿಸುದ್ಧಿ, ಕೋಮಾರಪುತ್ತಸ್ಸ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ।
ಮಾ ದಾನಿ ಮಂ ಮಞ್ಞಿ ತುವಂ ಯಥಾ ಪುರೇ, ಝಾನಾನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರಾಮಿ ಆವುಸೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಕರಣತ್ಥೇ ಸಮ್ಪದಾನಂ। **ವಿಸುದ್ಧೀ**ತಿ ಝಾನವಿಸುದ್ಧಿ। **ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಹೂನಂ ಕಸಿಣಪರಿಕಮ್ಮಾನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಞ್ಚ ಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಸುತತ್ತಾ ಚೇವ ಪಟಿವಿದ್ಧತ್ತಾ ಚ ಬಹುಸ್ಸುತಸ್ಸ। **ತುವ**ನ್ತಿ ತೇಸು ಏಕಂ ತಾಪಸಂ ಆಲಪನ್ತೋ ಇದಾನಿ ಮಾ ಮಂ ತ್ವಂ ಪುರೇ ವಿಯ ಸಞ್ಞಾನಿ, ನಾಹಂ ಪುರಿಮಸದಿಸೋ, ಆಚರಿಯೋ ಮೇ ಲದ್ಧೋತಿ ದೀಪೇತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ತಾಪಸಾ ತತಿಯಂ ಗಾಥಮಾಹಂಸು -

೧೪೭."ಸಚೇಪಿ ಸೇಲಸ್ಮಿ ವಪೇಯ್ಯ ಬೀಜಂ, ದೇವೋ ಚ ವಸ್ಸೇ ನ ಹಿ ತಂ ವಿರೂಳ್ಹೇ।
ಸುತಾ ಹಿ ತೇ ಸಾ ಪರಮಾ ವಿಸುದ್ಧಿ, ಆರಾ ತುವಂ ಮಕ್ಕಟ ಝಾನಭೂಮಿಯಾ"ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಚೇಪಿ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವಿಧಂ ಬೀಜಂ ವಪೇಯ್ಯ, ದೇವೋ ಚ ಸಮ್ಮಾ ವಸ್ಸೇಯ್ಯ, ಅಖೇತ್ತತಾಯ ತಂ ನ ವಿರೂಳ್ಹೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ ತಯಾ ಪರಮಾ ಝಾನವಿಸುದ್ಧಿ ಸುತಾ, ತ್ವಂ ಪನ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಕತ್ತಾ ಆರಾ ಝಾನಭೂಮಿಯಾ ದೂರೇ ಠಿತೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ತಯಾ ಝಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುನ್ತಿ ಮಕ್ಕಟಂ ಗರಹಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - "ತದಾ ಕೇಳಿಸೀಲಾ ತಾಪಸಾ ಇಮೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಹೇಸುಂ, ಕೋಮಾರಪುತ್ತೋ ಪನ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ"ನ್ತಿ।

ಕೋಮಾರಪುತ್ತಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ನವಮಾ।

[೩೦೦] ೧೦. ವಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ

ಪರಪಾಣರೋಧಾ ಜೀವನ್ತೋತಿ ಇದಂ ಸತ್ಥಾ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುರಾಣಸನ್ಥತಂ ಆರಬ್ಭ ಕಥೇಸಿ। ವತ್ಥು **ವಿನಯೇ** (ಪಾರಾ॰ ೫೬೫ ಆದಯೋ) ವಿತ್ಥಾರತೋ ಆಗತಮೇವ। ಅಯಂ ಪನೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ - ಆಯಸ್ಮಾ ಉಪಸೇನೋ ದುವಸ್ಸಿಕೋ ಏಕವಸ್ಸಿಕೇನ ಸದ್ಧಿವಿಹಾರಿಕೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಾ ಗರಹಿತೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪ್ಪಿಚ್ಛತಾದಿಗುಣಯುತ್ತೋ ತೇರಸ ಧುತಙ್ಗಾನಿ ಸಮಾದಾಯ ಪರಿಸಮ್ಪಿ ತೇರಸಧುತಙ್ಗಧರಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತಿ ತೇಮಾಸಂ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೇ ಸಪರಿಸೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿಸಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪರಮಂ ಗರಹಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾಯ ಕತಿಕಾಯ ಅನನುವತ್ತನೇ ದುತಿಯಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಧುತಙ್ಗಧರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಯಥಾಸುಖಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಪಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ ಸತ್ಥಾರಾ ಕತಾನುಗ್ಗಹೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತತೋ ಪಭುತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಧುತಙ್ಗಧರಾ ಹುತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಟಿಸಲ್ಲಾನಾ ವುಟ್ಠಿತೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪತ್ತಚೀವರಾನೇವ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಭಿಕ್ಖೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೇನಾಸನಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪತಿತಾನಿ ಪಂಸುಕೂಲಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸಂ ನಾಮ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಧುತಙ್ಗಸಮಾದಾನಂ ನ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕಂ ವಕಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಸದಿಸಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತೀತಂ ಆಹರಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥೇಕೋ ವಕೋ ಗಙ್ಗಾತೀರೇ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ ವಸತಿ, ಅಥ ಗಙ್ಗಾಯ ಮಹೋದಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪಾಸಾಣಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿ। ವಕೋ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಪಾಸಾಣಪಿಟ್ಠೇ ನಿಪಜ್ಜಿ, ನೇವಸ್ಸ ಗೋಚರೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಗೋಚರಾಯ ಗಮನಮಗ್ಗೋ, ಉದಕಮ್ಪಿ ವಡ್ಢತೇವ। ಸೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ -

“ಮಯ್ಹಂ ನೇವ ಗೋಚರೋ ಅತ್ಥಿ, ನ ಗೋಚರಾಯ ಗಮನಮಗ್ಗೋ, ನಿಕ್ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪನ ನಿಪಜ್ಜನತೋ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವರ”ನ್ತಿ ಮನಸಾವ ಉಪೋಸಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾಯ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆವಜ್ಜಮಾನೋ ತಸ್ಸ ತಂ ದುಬ್ಬಲಸಮಾದಾನಂ ಞತ್ವಾ “ಏತಂ ವಕಂ ವಿಹೇಠೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಏಳಕರೂಪೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಠತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ವಕೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ “ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ತಂ ಗಣ್ಹಿತುಂ ಪಕ್ಖನ್ದಿ। ಏಳಕೋಪಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಗಹೇತುಂ ನಾದಾಸಿ। ವಕೋ ತಂ ಗಹೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಆಗಮ್ಮ “ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ತಾವ ಮೇ ನ ಭಿಜ್ಜತೀ”ತಿ ತತ್ಥೇವ ಪುನ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಸಕ್ಕೋ ಸಕ್ಕತ್ತಭಾವೇನೇವ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ “ತಾದಿಸಸ್ಸ ದುಬ್ಬಲಜ್ಝಾಸಯಸ್ಸ ಕಿಂ ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮೇನ, ತ್ವಂ ಮಮ ಸಕ್ಕಭಾವಂ ಅಜಾನನ್ತೋ ಏಳಕಮಂಸಂ ಖಾದಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸೀ”ತಿ ತಂ ವಿಹೇಠೇತ್ವಾ ಗರಹಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ।

೧೪೮.“ಪರಪಾಣರೋಧಾ ಜೀವನ್ತೋ, ಮಂಸಲೋಹಿತಭೋಜನೋ।
ವಕೋ ವತಂ ಸಮಾದಾಯ, ಉಪಪಜ್ಜಿ ಉಪೋಸಥಂ॥

೧೪೯.“ತಸ್ಸ ಸಕ್ಕೋ ವತಞ್ಞಾಯ, ಅಜರೂಪೇನುಪಾಗಮಿ।
ವೀತತಪೋ ಅಜ್ಝಪ್ಪತ್ತೋ, ಭಞ್ಜಿ ಲೋಹಿತಪೋ ತಪಂ॥

೧೫೦.“ಏವಮೇವ ಇಧೇಕಚ್ಚೇ, ಸಮಾದಾನಮ್ಹಿ ದುಬ್ಬಲಾ।
ಲಹುಂ ಕರೋನ್ತಿ ಅತ್ತಾನಂ, ವಕೋವ ಅಜಕಾರಣಾ”ತಿ॥ -

ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಗಾಥಾವ।

ತತ್ಥ **ಉಪಪಜ್ಜಿ ಉಪೋಸಥ**ನ್ತಿ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ ಉಪಗತೋ। **ವತಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ತಸ್ಸ ದುಬ್ಬಲವತಂ ಅಞ್ಞಾಯ। **ವೀತತಪೋ ಅಜ್ಝಪ್ಪತ್ತೋ**ತಿ ವಿಗತತಪೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪಗತೋ, ತಂ ಖಾದಿತುಂ ಪಕ್ಖನ್ದೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲೋಹಿತಪೋ**ತಿ ಲೋಹಿತಪಾಯೀ। **ತಪ**ನ್ತಿ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಸಮಾದಾನತಪಂ ಭಿನ್ದಿ।

ಸತ್ಥಾ ಇಮಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ಜಾತಕಂ ಸಮೋಧಾನೇಸಿ - “ತದಾ ಸಕ್ಕೋ ಅಹಮೇವ ಅಹೋಸಿ”ನ್ತಿ।

ವಕಜಾತಕವಣ್ಣನಾ ದಸಮಾ।

ಕುಮ್ಭವಗ್ಗೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ವರಕುಮ್ಭ ಸುಪತ್ತ ಸಿರಿವ್ಹಯನೋ, ಸುಚಿಸಮ್ಮತ ಬಿನ್ದುಸರೋ ಚುಸಭೋ।
ಸರಿತಂಪತಿ ಚಣ್ಡಿ ಜರಾಕಪಿನಾ, ಅಥ ಮಕ್ಕಟಿಯಾ ವಕಕೇನ ದಸಾತಿ॥

ಅಥ ವಗ್ಗುದ್ದಾನಂ -

ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಪದುಮೋ ಚೇವ, ಉದಪಾನೇನ ತತಿಯಂ।
ಅಬ್ಭನ್ತರಂ ಘಟಭೇದಂ, ತಿಕನಿಪಾತಮ್ಹಿಲಙ್ಕತನ್ತಿ॥

ತಿಕನಿಪಾತವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

(ದುತಿಯೋ ಭಾಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।)